

**T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
TÜRKÇE EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRENİMİNE YÖNELİK KAYGI VE
KAYGININ DİL ÖĞRENİMİ BAŞARISINA ETKİSİ**

DOKTORA TEZİ

Hayrettin TUNÇEL

**ÇANAKKALE
Haziran, 2014**

T.C.
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı
Türkçe Eğitimi Bilim Dalı

**Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenimine Yönelik Kaygı ve Kaygının Dil Öğrenimi
Başarısına Etkisi**

Hayrettin TUNÇEL
(Doktora Tezi)

Danışman
Prof. Dr. Aziz KILINÇ

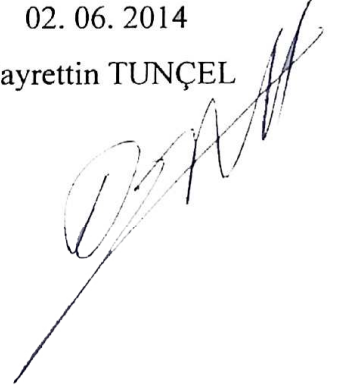
Çanakkale
Haziran, 2014

Taahhütname

Doktora tezi olarak sunduğum “*Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenimine Yönelik Kaygı ve Kaygının Dil Öğrenimi Başarısına Etkisi*” adlı çalışmanın tarafımdan, bilimsel ahlak ve ilkelere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yaparak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

02. 06. 2014

Hayrettin TUNÇEL

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Onay

Hayrettin TUNÇEL tarafından hazırlanan çalışma, 02.06.2014 tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda jüri tarafından başarılı bulunmuş ve doktora tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Referans No:10034604

	Akademik Unvan	Adı SOYADI	İmza
Danışman	Prof. Dr.	Aziz KILINÇ	
Üye	Prof. Dr.	Kemal YÜCE	
Üye	Doç. Dr.	Adnan KARADÜZ	
Üye	Yrd. Doç. Dr.	Mehtap GÜNEŞ ÖZDEN	
Üye	Yrd. Doç. Dr.	Mehmet TOK	

Tarih: 09.07.2014

İmza:

Doç. Dr. Ajda KAHVECI
Enstitü Müdürü

Önsöz

2014 yılından henüz net olarak bilemediğim o tarihte yaşayan akademisyenlere sesleniyorum. Bizler 2014 yılında yaşamakta olan ve yabancı dil olarak Türkçe öğretimine, saatlerimizi, aylarımızı, yıllarımızı, gecelerimizi, gündüzlerimizi ve gönlümüzü vermiş akademisyenleriz. Avrupalı, Amerikalı pek çok düşünür ve araştırmacının *dilimizi yabancılara nasıl öğretiriz* soruları ile beyin jimnastiği yapmaya başladıkları 1900'lü yılları henüz yaşamaya başladık gibi. Artık *dilimizi yabancılara nasıl öğretiriz* diye kafa yoran bilim adamları ülkemizde de boy gösteriyor. Bunu sizlere bir mutlu haber olarak iletiyorum. Biliyorum sizler şimdi *beş yıllık yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi bölümlerinde* veya sadece *yabancı dil olarak Türkçe öğretimi amacıyla açılmış üniversitelerde* bu ön sözü okuyor ve gülümsüyorsunuz. Bildiğiniz gibi, henüz bizim bu alanda açılmış dört yıllık bir fakültemiz bile yok. Yokları saymaya gerek yok. Eminim sizler 2000'li yılları değerlendiriyorsunuz. Tarihin en derin ve en köklü dillerinden birisi için ne hazin bir tablo değil mi? Biliyorum o tarihten bakarak acı acı gülümsüyorsunuz *keşke* diyorsunuz *keşke daha çok çalışsaydınız, günü birlik ve sonu gelmez anlamsız çatışmalarla zaman kaybetmeseydiniz*. Haklısınız. İşte bu çalışma sizin keşke-lerinizi gören ve tarihe, insanımıza ve en çok da ana sütü gibi temiz ve dupduru Türkçemize karşı kendini sorumlu hisseden bir kalp tarafından hazırlandı. Takdir beklemek hakkım değil zira bunu bir görev olarak kabul ediyorum. Ancak ey o meçhul tarihteki akademisyenler, en çok sizin keşkelerinizden çekiniyorum; onları duyuyor gibiyim şu an. Bir gün sizlerle, tarihle, henüz doğmamış çocuklarımızla ve canım, varlığım, her şeyimi ondan öğrendiğim Türkçemle yüzleşirsem *işte* diyeceğim *işte ben karınca kararınca bir şeyler yapmaya çalıştım; artık karar sizindir...*

Çalışma sırasında desteklerini esirgemeyen tez danışmanım sayın Prof. Dr. Aziz KILINÇ'a, yönlendirmeleri ve her zaman örnek aldığım içtenliği ile kıymetli insan Prof. Dr. Kemal YÜCE'ye, çalışmanın şekillenmesinde çok fazla yardımı olan değerli bilim insanı

Doç. Dr. M. Yunus ERYAMAN'a; doktora eğitimi süresince bilgi ve birikimlerinden faydalandığım Doç. Dr. Çavuş ŞAHİN, Prof. Dr. Musa ÇİFTÇİ ve Yrd. Doç. Dr. Osman ÇEKİÇ ve diğer hocalarıma sonsuz teşekkürlerimi arz ederim. Ayrıca SPSS uygulamaları konusunda her türlü desteği veren iki değerli akademisyen ve bilim insanı; Dr. Osman Yılmaz KARTAL ve Arş. Gör. Ömer KOÇER'e özellikle teşekkürü borç bilirim.

Selanik, 2014
Hayrettin TUNÇEL

Özet

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenimine Yönelik Kaygı, Kaygıların Nedenleri ve Kaygının Yabancı Dil Başarısına Etkisi

Bu çalışmada, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylerde bulunan Türkçeye yönelik kaygıların neler olduğunun ortaya konması; bu kaygıların, dilin dört temel becerisi olan konuşma, yazma, okuma ve dinleme becerilerinin hangileri ile ilgili olduğunun belirlenmesi; Türk dilini öğrenmeye başladıktan beş ay sonra bu kaygıların devam edip etmediğinin ve yabancı dil kaygısının dil başarısına etkisinin ne yönde olduğunun tespit edilmesi amaçlanmıştır. Araştırma karma yöntem (mixed method) kullanılarak tasarlanmıştır. Çalışmanın deseni *eş zamansız karma model* kullanılarak oluşturulmuştur. Eş zamansız karma modellerde araştırmanın bir aşamasında nitel diğer aşamasında ise nicel yöntemler kullanılmaktadır. Çalışmanın örneklemini *Selanik Aristo Üniversitesi Modern Yunan Dilleri Bölümü* bünyesinde açılan yabancı dil olarak Türkçe başlangıç (A1) seviyesi kursuna katılan 108 Yunan öğrenci oluşturmaktadır. Hem nitel ve hem nicel veri toplama yöntemlerinin birlikte kullanıldığı çalışmada, (1) Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeği, (2) *aykırı durum örnekleme yöntemi* ile seçilen en yüksek ve en düşük kaygı düzeyine sahip toplam 10 katılımcı ile yarı gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış odak görüşmeleri, (3) kurs sonu sınavı, (4) haftalık kaygı raporları ve (5) Türkçeye yönelik algı anketi olmak üzere beş farklı veri toplama tekniği kullanılmıştır.

Çalışma sonunda belirli düzeyde kaygının yabancı dil başarısını artırıcı rol oynadığı; iki yabancı dil bilen katılımcıların Türkçe dersine yönelik motivasyonlarının bir yabancı dil bilenlere göre; üç ve üstü yabancı dil bilen katılımcıların motivasyon düzeylerinin ise hem bir yabancı dil bilen katılımcılara hem de iki yabancı dil bilenlere göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Abstrack

The Anxiety of Learning Turkish as a Foreign Language, the Causes of Anxieties, and the Effect of the Anxiety on Achievement of Learning Foreign Language

The aim of this study is to identify the anxiety of Turkish as a foreign language present in the individuals learning Turkish as a foreign language, and to specify the relation of these anxieties to speaking, writing, reading, and listening skills; and to see if the anxieties are still present five months after the Turkish language learning process has started, and the effect of foreign language anxiety on achievement of learning foreign language. The research has a mixed-method design. The target population of the study is 108 Greek students attending the beginners' level (A1) Turkish program of the School of Ancient Greek Language, the Aristotle University of Thessaloniki. Both quantitative and qualitative data collection techniques among other five data collection techniques including (1) the foreign language classroom anxiety scale, (2) semi-structured, focused interviews, (3) the end of course test, (4) weekly anxiety reports, and (4) the Turkish language perception survey were used in the study. 10 subjects that have the lowest and the highest levels of anxiety, selected using the deviant case sampling method were given semi-structured, focused interviews.

At the end of the study, the observations included that a certain level of anxiety contributed to the level of foreign language achievement, and the motivation of the subjects knew two foreign languages was higher than the subjects knew only one foreign language, while the motivation of the subjects knew three or more foreign languages was higher than the motivation of the subjects knew one or two foreign languages.

İçindekiler

Önsöz.....	ii
Özet	iv
Abstrack	v
İçindekiler.....	vi
Tablolar Listesi.....	xii
Kısaltmalar Listesi.....	xxxiv
Bölüm I.....	1
Giriş.....	1
Problem	1
Çalışmanın Amacı	5
Çalışmanın Önemi.....	6
Varsayımlar	7
Sınırlılıklar	8
Bölüm II	9
Kavramsal Çerçeve.....	9
Kaygı Nedir? Kaygı İle Korku Arasındaki Farklar Nelerdir?	9
Kaygı Çeşitleri.....	14
Yabancı Dil Kaygısı	16
Kaygının Yabancı Dil Öğrenimine Etkisi	18
İlgili Çalışmalar.....	22
Türkiye dışından kaygı çalışmaları örnekleri.....	22
Yabancı dil sınıf kaygısı ölçeği	22
Yabancı dil olarak İngilizce eğitiminin verildiği Japon üniversiteleri sınıflarında yabancı dil öğrenimi	24
İkinci dil öğreniminde kendini değerlendirme önyargıları: Dil kaygısının rolü.....	27
Filipinler’de İngilizce öğrenen yabancı öğrenciler arasında İngilizce öğrenim kaygısı.....	29
Tayvanlı tercüman öğrencilerde yabancı dil kaygısı.....	30
İngilizce öğrenen Macarlar için bir yabancı dil öğrenim kaygısı ölçeği	31
Öğrencilere İngilizce dil sınıflarında yabancı dil konuşma kaygısını aşmalarında yardımcı olmak: Teorik konular ve pratik öneriler.....	32
Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrenciler üzerinde dil öğrenme kaygısının etkileri: Jawaharlal Nehru Üniversitesi örneği	35
Yabancı dil öğretiminde kaygı çalışmalarına genel bir bakış ve değerlendirme	36
Türkiye’de yabancı dil kaygısı çalışmaları örnekleri	40

Yabancı dil öğrenme endişesi ile öz yeterlik arasındaki korelasyon üzerine bir çalışma.....	40
Samsun 19 Mayıs Üniversitesi İngiliz Dili Öğretimi Bölümünü yabancı dil olarak İngilizce öğrenen öğrencilerin problemleri ve sözlü iletişim kaygısı.....	42
Yabancı dil öğrenenlerde test kaygısı.....	42
Yabancı dil olarak İngilizce öğrenen öğrencilerin okuma kaygısının nedenleri	44
Yabancı dil olarak İngilizce öğrenen Türk öğrencilerin sözel uygulamalardaki kaygılarının ana sebepleri nelerdir	45
İngilizcenin yabancı dil olarak öğreniminde sınav kaygısıyla başarı düzeyi arasındaki ilişki ve bir öğretim yaklaşımı.....	47
Türkiye’de gerçekleştirilen kaygı çalışmalarına genel bir bakış ve değerlendirme	48
Çeşitli kaygı ölçeklerinin Türkçeye uyarlanması çalışmaları.....	51
Kaygı ile ilgili ölçek geliştirme çalışmaları.....	52
Dil becerileri ile ilişkili kaygı çalışmaları	52
Test-sınav kaygısı çalışmaları	53
Kaygı ile başarı ve diğer bazı değişkenler arasındaki ilişki üzerine yapılmış çalışmalar	53
Mesleki kaygı çalışmaları.....	54
Kaygı ile yeterlik arasındaki ilişki ile ilgili çalışmalar.....	54
Kaygı düzeyleri ve/veya kaygı nedenleri ile ilişkili çalışmalar.....	55
Bölüm III	56
Yöntem.....	56
Araştırma Modeli	56
Evren ve Örneklem.....	58
Örneklem seçimi.....	60
Veri Toplama Araçları.....	63
Yabancı dil sınıf kaygısı ölçeği	63
Kaygı düzeylerine ilişkin aralıklar	65
Yabancı dil sınıf kaygısı ölçeğinin alt boyutlarına ait maddeler	66
Yarı yapılandırılmış odak görüşmeleri.....	68
Türkçeye yönelik algı anketi	71
Haftalık kaygı raporları	73
Kurs sonu bitirme sınavı.....	74
Veri Analizi.....	75
Yabancı dil sınıf kaygısı ölçeği	76
Ölçek alt boyutlarına ilişkin analizler.....	76

Ölçek alt maddelerine ilişkin analizler.....	81
<i>Konuşma kaygısına ait alt maddelerin analizi</i>	81
<i>Dikkat toplama kaygısına ait alt maddelerin analizi</i>	87
<i>Yabancı dil dersine yönelik motivasyona ait alt maddelerin analizi</i>	88
<i>Sınıf içi diğer kaygılara ait alt maddelerin analizi</i>	93
<i>Anlama kaygısına ait alt maddelerin analizi</i>	99
<i>Test Kaygısına Ait Alt Maddelerin Analizi</i>	102
Yarı yapılandırılmış odak görüşmeleri.....	104
Türkçeye yönelik algı anketi	110
Haftalık kaygı raporları	112
Kurs sonu bitirme sınavı.....	114
Bölüm IV	117
Bulgular ve Yorum.....	117
Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	117
İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	119
Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	121
Konuşma kaygısı alt boyutuna ilişkin bulgular	121
Alt maddelere ilişkin bulgular	124
<i>Birinci alt maddeye ilişkin bulgular</i>	124
<i>İkinci alt maddeye ilişkin bulgular</i>	127
<i>Üçüncü alt maddeye ilişkin bulgular</i>	129
<i>Dördüncü alt maddeye ilişkin bulgular</i>	132
<i>Beşinci alt maddeye ilişkin bulgular</i>	134
<i>Altıncı alt maddeye ilişkin bulgular</i>	138
<i>Yedinci alt maddeye ilişkin bulgular</i>	141
<i>Sekizinci alt maddeye ilişkin bulgular</i>	144
<i>Dokuzuncu alt maddeye ilişkin bulgular</i>	147
<i>Onuncu alt maddeye ilişkin bulgular</i>	150
Konuşma kaygısına ilişkin görüşme bulguları	152
İlk Kez Tanışılan Birisi İle Konuşma Kaygısı	155
İlköğretim Yıllarında Konuşma Kaygısı	158
Topluluk Önünde Hazırlıksız Konuşma Kaygısı	160
Utangaç Olma Durumu ve Yaşça Büyük İnsanlarla Konuşma Kaygısı.....	163
Ana Dili Farklı Birisi İle Konuşma Kaygısı.....	165

Topluluk Önünde Yabancı Bir Dil İle Konuşma Kaygısı	167
Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	169
Anlamaya yönelik kaygı alt boyutuna ilişkin bulgular.....	169
Alt maddelere ilişkin bulgular.....	172
<i>Birinci alt maddeye ilişkin bulgular</i>	172
<i>İkinci alt maddeye ilişkin bulgular</i>	175
<i>Üçüncü alt maddeye ilişkin bulgular</i>	178
Anlama kaygısına ilişkin görüşme bulguları.....	181
Dinlenen Türkçe metinlerin anlaşılma durumları.....	181
Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	183
Beşinci alt probleme ilişkin görüşme bulguları.....	183
Okuma ve telaffuza ilişkin kaygılar.	183
Kitap okuma alışkanlıkları.	185
Türkçe sözcük ve harfleri telaffuzuna ilişkin kaygılar.	187
Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular	188
Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	190
Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	192
Dikkat toplama kaygısı alt boyutuna ilişkin bulgular.....	192
Alt maddeye ilişkin bulgular.	196
Dikkat toplama kaygısına ilişkin görüşme bulguları.....	199
Günlük hayatta dikkat toplama sorunu.....	199
Unutkanlık sorunu.	201
Dokuzuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular	203
Test kaygısı alt boyutuna ilişkin bulgular.	203
Alt maddelere ilişkin bulgular.....	206
<i>Birinci alt maddeye ilişkin bulgular</i>	206
<i>İkinci alt maddeye ilişkin bulgular</i>	210
Onuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	213
Derse yönelik motivasyon alt boyutuna ilişkin bulgular.....	213
Alt maddelere ilişkin bulgular.....	216
<i>Birinci alt maddeye ilişkin bulgular</i>	216
<i>Üçüncü alt maddeye ilişkin bulgular</i>	222
<i>Dördüncü alt maddeye ilişkin bulgular</i>	225
<i>Beşinci alt maddeye ilişkin bulgular</i>	228

On Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	231
Derse yönelik motivasyona ilişkin görüşme bulguları.	231
Dil sınıflarına yönelik motivasyon durumu.....	231
Yabancı dil öğrenimine yönelik motivasyon durumları	234
Yabancı dil öğrenimine yönelik kararlılık durumu	235
Kurs dışında Türkçe çalışma durumları	237
Diğer öğrencilerin performansına yönelik düşünceler	238
Başkaları gözünde komik duruma düşme durumu	240
Türkçe sınıfına/diline yönelik motivasyon durumu.....	242
Türkçe öğrenimine yönelik motivasyon durumları	244
On İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	246
On Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	248
On Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	250
On Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	253
Sınıf içi genel kaygı alt boyutuna ilişkin bulgular.....	253
Alt maddelere ilişkin bulgular.....	256
Birinci alt maddeye ilişkin bulgular.	256
İkinci alt maddeye ilişkin bulgular.	259
Üçüncü alt maddeye ilişkin bulgular.....	262
Dördüncü alt maddeye ilişkin bulgular.	265
Beşinci alt maddeye ilişkin bulgular.	268
Altıncı alt maddeye ilişkin bulgular.	270
Yedinci alt maddeye ilişkin bulgular.....	274
Sekizinci alt maddeye ilişkin bulgular.	277
Dokuzuncu alt maddeye ilişkin bulgular.....	279
Onuncu alt maddeye ilişkin bulgular.....	282
On birinci alt maddeye ilişkin bulgular.	285
On ikinci alt maddeye ilişkin bulgular.	288
Bölüm IV	291
Sonuç, Tartışma ve Öneriler.....	291
Sonuç.....	291
Yabancı dil olarak Türkçeye yönelik genel kaygılara ilişkin sonuçlar.....	291
Konuşma kaygısına ilişkin sonuçlar.	292
Anlama kaygısına ilişkin sonuçlar.....	303

Okuma becerisine yönelik kaygılara ilişkin sonuçlar.....	305
Kaygı düzeyi ve başarı arasındaki ilişkiye yönelik sonuçlar.....	308
Türkçe öğrenimine yönelik kaygılara ilişkin sonuçlar.	309
Türkçe dersine yönelik dikkat toplama kaygısına ilişkin sonuçlar.....	311
Yabancı dil olarak Türkçe test kaygısına ilişkin sonuçlar.....	313
Yabancı dil olarak Türkçe dersine yönelik motivasyona ilişkin sonuçlar.....	315
Yabancı dil olarak Türkçe sınıf içi genel kaygılara ilişkin sonuçlar.	323
Tartışma.....	325
Öneriler.....	330
Kaynakça.....	332
Ekler	339

Tablolar Listesi

Tablo Numarası	Başlık	Sayfa
1	Kaygı ve Korku Arasındaki Farklar Tablosu	11
2	Bazı Belirgin Durumlarda Kaygı ve Korku İfadeleri	11
3	Katılımcıların Cinsiyete ve Buldukları Sınıfa Göre Dağılımları	58
4	Katılımcıların Yaşa Göre Dağılımları	58
5	Katılımcıların Bildikleri Yabancı Dil Sayısına Göre Dağılımları.	59
6	Katılımcıların Kaç Yıldır İngilizce Öğrendiklerine İlişkin Dağılım	59
7	Katılımcıların İngilizce Sertifikalarının Hangi Düzeyde Olduğuna İlişkin İstatiksel Dağılım.....	59
8	Yabancı Dil Kaygısı Ölçeğinin Alt Boyutları ve Boyutların Madde Sayıları	60
9	Görüşme İçin Seçilen Katılımcıların Genel Kaygı Puan Ortalamaları, Yaş Aralıkları ve Bildikleri Yabancı Dil Sayılarına İlişkin Dağılımlar	61
10	Yarı Yapılandırılmış Odak Görüşmeleri Gerçekleştirilen Katılımcıların Ad, Cinsiyet, Kaygı Düzeyleri ve Öğrenim Gördükleri Bölümler	62
11	Araştırmada Kullanılan Veri Toplama Teknikleri	63
12	Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeğinin Alt Boyutlarına Ait Aritmetik Ortalamaları ve Standart Sapma Değerleri (Öntest) ...	64
13	Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeğinin Alt Boyutlarına Ait Aritmetik Ortalamaları ve Standart Sapma Değerleri (Sontest) ...	65
14	Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeğine Ait Kaygı Düzeyleri ve Bu Düzeylerde Bulunan Katılımcı Sayılarının Ön Test ve Son Test Sonuçlarına Göre Dağılımları	66
15	Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeğine Ait Boyutlar ve Alt Maddeleri	67
16	Rapor Edilen Kaygıların Dağılımları	74

17	Rapor Edilen Kaygıların Katılımcılara Göre Dağılımı	74
18	Kurs Sonu Bitirme Sınavına Ait Betimsel İstatistikler	74
19	Odak Görüşme Verilerine Ait Kodlamalar İlişkin Örnekler	106
20	Odak Görüşme Verilerine Ait Kodlamalar İlişkin Temalar	107
21	Verilerin Yarı Yapılandırılmış Odak Görüşmelerine İlişkin Gerçekleştirilen Kodlama Ve Temalara Göre Yeniden Düzenlenmesine Örnekler	108
22	Katılımcılara Ait Kaygı Raporlarına İlişkin Verilere Ait Kodlama Örnekleri	112
23	Katılımcılara Ait Kaygı Raporlarına İlişkin Verilere Ait Tema Örnekleri	113
24	Kurs Sonu Bitirme Sınavına Ait Puan Aralıkları Ve Karşılık Değerleri	114
25	Katılımcıların Yabancı Dil Olarak Türkçeye Yönelik Genel Kaygı Ortalamalarına Ait Ön Test Ve Son Test Sonuçlarının Karşılaştırılması	116
26	Katılımcıların Yabancı Dil Olarak Türkçeye Yönelik Genel Kaygı Ön Test Ve Son Test Ortalamalarının Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması	116
27	Katılımcıların Yabancı Dil Olarak Türkçeye Yönelik Genel Kaygı Ön Test Ve Son Test Ortalamalarının Bildikleri Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması	117
28	Katılımcıların Yabancı Dil Olarak Türkçeye Yönelik Genel Kaygı Ön Test Ve Son Test Ortalamalarının Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması	117
29	Katılımcıların Yabancı Dil Olarak Türkçe Kaygı Düzeyleri Ön Test Ve Son Test Ortalamalarının Karşılaştırılması	118
30	Yabancı Dil Olarak Türkçeye Yönelik Genel Kaygı Ön Test Ve Son Test Sonuçlarına Göre Katılımcıların İçinde Buldukları Kaygı Düzeylerinin Sayısal Dağılımı	118
31	Katılımcıların Konuşma Kaygısı Alt Boyutuna Yönelik Ön Test Ve Son Test Ortalamalarının Karşılaştırılması	119

32	Katılımcıların Konuşma Kaygısı Alt Boyutuna İlişkin Ön Test Ve Son Test Ortalamalarının Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması	119
33	Katılımcıların Konuşma Kaygısı Alt Boyutuna İlişkin Ön Test Ve Son Test Ortalamalarının Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması	120
34	Katılımcıların Konuşma Kaygısı Alt Boyutuna İlişkin Ön Test Ve Son Test Ortalamalarının Bildikleri Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması	121
35	Katılımcıların Konuşma Kaygısı Alt Boyutuna İlişkin Ön Test Ve Son Test Ortalamalarının Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması	121
36	Katılımcıların “(Türkçe) Sınıfında Hazırlıksız Konuştuğum Zaman Asla Kendimden Emin Olamıyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması	122
37	Katılımcıların “(Türkçe) Sınıfında Hazırlıksız Konuştuğum Zaman Asla Kendimden Emin Olamıyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması	123
38	Katılımcıların “(Türkçe) Sınıfında Hazırlıksız Konuştuğum Zaman Asla Kendimden Emin Olamıyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Bildikleri Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması	123
39	Katılımcıların “Sınıfta Hazırlıksız Konuştuğum Zaman Asla Kendimden Emin Olamıyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması ...	124
40	Katılımcıların “Türkçe Sınıfında Hazırlıksız Konuşmak Zorunda Kalınca Paniklerim.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması	125
41	Katılımcıların “Türkçe Sınıfında Hazırlıksız Konuşmak Zorunda Kalınca Paniklerim.” Alt Maddesine Verdikleri	

	Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması	125
42	Katılımcıların “Türkçe Sınıfında Hazırlıksız Konuşmak Zorunda Kalınca Paniklerim.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Bildikleri Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması	126
43	Katılımcıların “Türkçe Sınıfında Hazırlıksız Konuşmak Zorunda Kalınca Paniklerim.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması	127
44	Katılımcıların “(Türkçe) Dil Sınıfında Gönüllü Olarak Yanıt Vermek Beni Utandırır.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması	127
45	Katılımcıların “(Türkçe) Dil Sınıfında Gönüllü Olarak Yanıt Vermek Beni Utandırır.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması	128
46	Katılımcıların “(Türkçe) Dil Sınıfında Gönüllü Olarak Yanıt Vermek Beni Utandırır.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Bildikleri Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması.	128
47	Katılımcıların “(Türkçe) Dil Sınıfında Gönüllü Olarak Yanıt Vermek Beni Utandırır.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması ...	129
48	Katılımcıların “Ana Dili (Türkçe) Olanlarla Konuşmaktan Çekinmezdim.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması	130
49	Katılımcıların “Ana Dili (Türkçe) Olanlarla Konuşmaktan Çekinmezdim.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması	130
50	Katılımcıların “Ana Dili (Türkçe) Olanlarla Konuşmaktan Çekinmezdim.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Bildikleri Yabancı Dil Sayısı Düzeyinde Karşılaştırılması	131
51	Katılımcıların “ Ana Dili (Türkçe) Olanlarla Konuşmaktan Çekinmezdim.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması	132

52	Katılımcıların “(Türkçe) Dil Sınıfında Konuşurken Kendime Güvenirim.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması	132
53	Katılımcıların “(Türkçe) Dil Sınıfında Konuşurken Kendime Güvenirim.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması	132
54	Katılımcıların “(Türkçe) Dil Sınıfında Konuşurken Kendime Güvenirim.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması	133
55	Katılımcıların “(Türkçe) Dil Sınıfında Konuşurken Kendime Güvenirim.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Bildikleri Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması	134
56	Katılımcıların “(Türkçe) Dil Sınıfında Konuşurken Kendime Güvenirim.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması	135
57	Katılımcıların “Diğer Öğrencilerin Her Zaman Benden Daha İyi Konuştuğunu Düşünüyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması	136
58	Katılımcıların “Diğer Öğrencilerin Her Zaman Benden Daha İyi Konuştuğunu Düşünüyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması	137
59	Katılımcıların “Diğer Öğrencilerin Her Zaman Benden Daha İyi Konuştuğunu Düşünüyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Bildikleri Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması	137
60	Katılımcıların “Diğer Öğrencilerin Her Zaman Benden Daha İyi Konuştuğunu Düşünüyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması	138
61	Katılımcıların “Diğer Öğrencilerin Önünde Türkçe Konuşmaktan Sıkılıyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması	139

62	Katılımcıların “Diğer Öğrencilerin Önünde Türkçe Konuşmaktan Sıkılıyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması	140
63	Katılımcıların “Diğer Öğrencilerin Önünde (Türkçe) Konuşmaktan Sıkılıyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Bildikleri Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması	140
64	Katılımcıların “Diğer Öğrencilerin Önünde (Türkçe) Konuşmaktan Sıkılıyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması	141
65	Katılımcıların “(Türkçe) Dil Sınıfında Konuşurken Gergin Ve Akli Karışmış Hissediyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması	142
66	Katılımcıların “(Türkçe) Dil Sınıfında Konuşurken Gergin Ve Akli Karışmış Hissediyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması	143
67	Katılımcıların “(Türkçe) Dil Sınıfında Konuşurken Gergin Ve Akli Karışmış Hissediyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Bildikleri Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması	143
68	Katılımcıların “(Türkçe) Dil Sınıfında Konuşurken Gergin Ve Akli Karışmış Hissediyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması	144
69	Katılımcıların “(Türkçe) Konuştuğum Zaman Diğer Öğrencilerin Bana Güleceğinden Korkuyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması	145
70	Katılımcıların “(Türkçe) Konuştuğum Zaman Diğer Öğrencilerin Bana Güleceğinden Korkuyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre	

	Karşılaştırılması	146
71	Katılımcıların “(Türkçe) Konuştuğum Zaman Diğer Öğrencilerin Bana Güleceğinden Korkuyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Bildikleri Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması	146
72	Katılımcıların “(Türkçe) Konuştuğum Zaman Diğer Öğrencilerin Bana Güleceğinden Korkuyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması	147
73	Katılımcıların “Büyük Olasılıkla Ana Dili (Türkçe) Olanlar Arasında Rahat Ederdim.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması	148
74	Katılımcıların “Büyük Olasılıkla Ana Dili (Türkçe) Olanlar Arasında Rahat Ederdim.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması	149
75	Katılımcıların “Büyük Olasılıkla Ana Dili (Türkçe) Olanlar Arasında Rahat Ederdim.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Bildikleri Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması	149
76	Katılımcıların “Büyük Olasılıkla Ana Dili (Türkçe) Olanlar Arasında Rahat Ederdim.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması ...	150
77	Katılımcıların Türkçe Dışındaki Diğer Dil Sınıflarında Konuşma Durumlarına İlişkin Görüşme Yönergesine Vermiş Oldukları Yanıtlara Ait Verilerin Analizi	151
78	Katılımcıların İlk Kez Tanıştıkları Bir Kişi İle Konuşma Durumuna İlişkin Görüşme Yönergesine Vermiş Oldukları Yanıtlara Ait Verilerin Analizi	154
79	Katılımcıların İlköğretimde Nasıl Birer Öğrenci Olduklarına İlişkin Görüşme Yönergesine Vermiş Oldukları Yanıtlara Ait Verilerin Analizi	156
80	Katılımcıların Bir Topluluk Önünde Hazırlıksız Konuşma Durumuna İlişkin Görüşme Yönergesine Vermiş Oldukları	

	Yanıtlara Ait Verilerin Analizi	159
81	Katılımcıların Utangaç Bir Kişi Olup Olmama Ve Yaşça Büyük Bir Kişi İle İlk Kez Tanışırken Nasıl Hissedeceklerine İlişkin Görüşme Yönergesine Vermiş Oldukları Yanıtlara Ait Verilerin Analizi	161
82	Katılımcıların Ana Dili Farklı Olan Bir Kişi İle Onun Ana Dilinde Konuşma Durumuna İlişkin Görüşme Yönergesine Vermiş Oldukları Yanıtlara Ait Verilerin Analizi	163
83	Katılımcıların Bir Topluluk Önünde Yabancı Bir Dil İle Konuşma Durumunda Kalmaya İlişkin Görüşme Yönergesine Vermiş Oldukları Yanıtlara Ait Verilerin Analizi	165
84	Katılımcıların “Anlamaya Yönelik Kaygı” Alt Boyutuna İlişkin Ön Test Ve Son Test Ortalamalarının Karşılaştırılması	167
85	Katılımcıların “Anlamaya Yönelik Kaygı” Alt Boyutuna Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması	168
86	Katılımcıların “Anlamaya Yönelik Kaygı” Alt Boyutuna Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması	168
87	Katılımcıların “Anlamaya Yönelik Kaygı” Alt Boyutuna Verdikleri Yanıtların Bildikleri Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması	169
88	Katılımcıların “Anlamaya Yönelik Kaygı” Alt Boyutuna Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması	170
89	Katılımcıların “Türkçe Sınıfında Öğretmenin Ne Söylediğini Anlamamak Beni Korkutuyor.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması	170
90	Katılımcıların “Türkçe Sınıfında Öğretmenin Ne Söylediğini Anlamamak Beni Korkutuyor.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması	171
91	Katılımcıların “Türkçe Sınıfında Öğretmenin Ne Söylediğini Anlamamak Beni Korkutuyor.” Alt Maddesine Verdikleri	

	Yanıtların Bildikleri Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması	172
92	Katılımcıların “Türkçe Sınıfında Öğretmenin Ne Söylediğini Anlamamak Beni Korkutuyor.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması	173
93	Katılımcıların “Öğretmenin Düzelttiği Yanlışın Ne Olduğunu Anlamadığım Zaman Gergin Oluyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması	173
94	Katılımcıların “Öğretmenin Düzelttiği Yanlışın Ne Olduğunu Anlamadığım Zaman Gergin Oluyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması	174
95	Katılımcıların “Öğretmenin Düzelttiği Yanlışın Ne Olduğunu Anlamadığım Zaman Gergin Oluyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Bildikleri Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması	175
96	Katılımcıların “Öğretmenin Düzelttiği Yanlışın Ne Olduğunu Anlamadığım Zaman Gergin Oluyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması	176
97	Katılımcıların “Dil Öğretmeninin Söylediği Her Şeyi Anlamadığım Zaman Gergin Hissediyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması	176
98	Katılımcıların “Dil Öğretmeninin Söylediği Her Şeyi Anlamadığım Zaman Gergin Hissediyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması	177
99	Katılımcıların “Dil Öğretmeninin Söylediği Her Şeyi Anlamadığım Zaman Gergin Hissediyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Bildikleri Yabancı Dil Sayısı Değişkenine	

	Göre Karşılaştırılması	178
100	Katılımcıların “Dil Öğretmeninin Söylediği Her Şeyi Anlamadığım Zaman Gergin Hissediyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması	179
101	Katılımcıların Türkçe Kursunda Dinlemiş Oldukları Metinleri Anlama Durumlarına İlişkin Görüşme Yönergesine Vermiş Oldukları Yanıtlara Ait Verilerin Analizi	180
102	Katılımcıların Türkçe Metinleri Okumaya Ve Seslerin Telaffuzuna İlişkin Görüşme Yönergesine Vermiş Oldukları Yanıtlara Ait Verilerin Analizi	182
103	Katılımcıların Kitap Okuma Alışkanlıklarına İlişkin Görüşme Yönergesine Vermiş Oldukları Yanıtlara Ait Verilerin Analizi ..	184
104	Katılımcıların Türkçe Harfler Ve Sözcüklerin Telaffuzuna İlişkin Görüşme Yönergesine Vermiş Oldukları Yanıtlara Ait Verilerin Analizi	185
105	Katılımcıların “Kurs Sonu Final Sınavı Başarı Puanlarının” Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması	186
106	Katılımcıların “Kurs Sonu Final Sınavı Başarı Düzeylerinin” Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması	187
107	Katılımcıların “Kurs Sonu Final Sınavı Başarı Puanlarının” Bildikleri Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması	187
108	Katılımcıların “Kurs Sonu Final Sınavı Başarı Puanlarının” Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması ...	188
109	Katılımcıların “Sizce Türkçe Öğrenilmesi Zor Bir Dil Midir?” Anket Sorusuna Verdikleri Yanıtların Cinsiyete Göre Dağılımı..	188
110	Katılımcıların “Sizce Türkçe Öğrenilmesi Zor Bir Dil Midir?” Anket Sorusuna Verdikleri Yanıtların Bildikleri Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması	189
111	Katılımcıların “Sizce Türkçe Öğrenilmesi Zor Bir Dil Midir?” Anket Sorusuna Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyleri	

	Değişkenine Göre Karşılaştırılması	189
112	Katılımcıların “Sizce Türkçe Öğrenilmesi Zor Bir Dil Midir?” Anket Sorusuna Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyleri Değişkenine Göre Dağılımları	190
113	Katılımcıların “Dikkat Toplama Kaygısı” Alt Boyutuna Yönelik Ön Test Ve Son Test Ortalamalarının Karşılaştırılması	190
114	Katılımcıların “Dikkat Toplama Kaygısı” Alt Boyutuna Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması	191
115	Katılımcıların “Dikkat Toplama Kaygısı” Alt Boyutuna Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması	192
116	Katılımcıların “Dikkat Toplama Kaygısı” Alt Boyutuna Verdikleri Yanıtların Bildikleri Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması	192
117	Katılımcıların “Dikkat Toplama Kaygısı” Alt Boyutuna Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması	193
118	Katılımcıların “Türkçe Dersi Sırasında Kendimi Dersle Hiç İlgisi Olmayan Şeyleri Düşünürken Buluyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması	194
119	Katılımcıların “Türkçe Dersi Sırasında Kendimi Dersle Hiç İlgisi Olmayan Şeyleri Düşünürken Buluyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması	195
120	Katılımcıların “Türkçe Dersi Sırasında Kendimi Dersle Hiç İlgisi Olmayan Şeyleri Düşünürken Buluyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Bildikleri Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması	195
121	Katılımcıların “Türkçe Dersi Sırasında Kendimi Dersle Hiç İlgisi Olmayan Şeyleri Düşünürken Buluyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf	

	Değişkenine Göre Karşılaştırılması	196
122	Katılımcıların Dikkat Toplama Sorunlarına İlişkin Görüşme Yönergesine Vermiş Oldukları Yanıtlara Ait Verilerin Analizi ..	197
123	Katılımcıların Unutkanlık Yaşayıp Yaşamadıklarına İlişkin Görüşme Yönergesine Vermiş Oldukları Yanıtlara Ait Verilerin Analizi	199
124	Katılımcıların “Test Kaygısı” Alt Boyutuna Yönelik Ön Test Ve Son Test Ortalamalarının Karşılaştırılması	201
125	Katılımcıların “Test Kaygısı” Alt Boyutuna Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması ...	201
126	Katılımcıların “Test Kaygısı” Alt Boyutuna Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması	202
127	Katılımcıların “Test Kaygısı” Alt Boyutuna Verdikleri Yanıtların Bildikleri Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması	203
128	Katılımcıların “Test Kaygısı” Alt Boyutuna Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması	204
129	Katılımcıların “Yabancı Dil Türkçe Dersinde Test Çözerken Genellikle Rahat Olurum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması	205
130	Katılımcıların “Yabancı Dil Türkçe Dersinde Test Çözerken Genellikle Rahat Olurum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması	206
131	Katılımcıların Yabancı Dil Türkçe Dersinde Test Çözerken Genellikle Rahat Olurum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Bildikleri Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması	206
132	Katılımcıların “Yabancı Dil Türkçe Dersinde Test Çözerken Genellikle Rahat Olurum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması	207
133	Katılımcıların “Türkçe Testlerine Daha Fazla Zaman Ayırdığımda Aklım Daha Çok Karışıyor.” Alt Maddesine	

	Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması.....	208
134	Katılımcıların “Yabancı Dil Türkçe Dersinde Test Çözerken Genellikle Rahat Olurum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması	209
135	Katılımcıların “Yabancı Dil Türkçe Dersinde Test Çözerken Genellikle Rahat Olurum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Bildikleri Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması	209
136	Katılımcıların “Yabancı Dil Türkçe Dersinde Test Çözerken Genellikle Rahat Olurum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması ...	210
137	Katılımcıların “Derse Yönelik Motivasyon” Alt Boyutuna Yönelik Ön Test Ve Son Test Ortalamalarının Karşılaştırılması..	211
138	Katılımcıların “Derse Yönelik Motivasyon” Alt Boyutuna Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması	211
139	Katılımcıların “Derse Yönelik Motivasyon” Alt Boyutuna Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması	212
140	Katılımcıların “Derse Yönelik Motivasyon” Alt Boyutuna Verdikleri Yanıtların Bildikleri Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması	212
141	Katılımcıların “Derse Yönelik Motivasyon” Alt Boyutuna Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması	213
142	Katılımcıların “Genellikle (Türkçe) Sınıfına Gitmek İstemem” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması	214
143	Katılımcıların “Genellikle (Türkçe) Sınıfına Gitmek İstemem” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması	215
144	Katılımcıların “Genellikle (Türkçe) Sınıfına Gitmek İstemem”	

	Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Bildikleri Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması	215
145	Katılımcıların “Genellikle (Türkçe) Sınıfına Gitmek İstemem” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması	216
146	Katılımcıların “Türkçe Sınıfına Çok İyi Hazırlanma İsteği Duymuyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması	217
147	Katılımcıların “Türkçe Sınıfına Çok İyi Hazırlanma İsteği Duymuyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması	218
148	Katılımcıların “Türkçe Sınıfına Çok İyi Hazırlanma İsteği Duymuyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Bildikleri Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması	218
149	Katılımcıların “Türkçe Sınıfına Çok İyi Hazırlanma İsteği Duymuyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması	219
150	Katılımcıların “Türkçe Sınıfına Giderken Kendimden Çok Emin Ve Rahatlamış Hissediyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması	220
151	Katılımcıların “Türkçe Sınıfına Giderken Kendimden Çok Emin Ve Rahatlamış Hissediyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması	221
152	Katılımcıların “Türkçe Sınıfına Giderken Kendimden Çok Emin Ve Rahatlamış Hissediyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Bildikleri Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması	221
153	Katılımcıların “Türkçe Sınıfına Giderken Kendimden Çok Emin Ve Rahatlamış Hissediyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması	222
154	Katılımcıların “Daha Fazla Türkçe Dersi Alsaydım Kesinlikle Beni Sıkmazdı.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Kaygı	

	Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması	223
155	Katılımcıların “Daha Fazla Türkçe Dersi Alsaydım Kesinlikle Beni Sıkmazdı.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması	223
156	Katılımcıların “Daha Fazla Türkçe Dersi Alsaydım Kesinlikle Beni Sıkmazdı.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Bildikleri Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması	224
157	Katılımcıların “Daha Fazla Türkçe Dersi Alsaydım Kesinlikle Beni Sıkmazdı.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması	225
158	Katılımcıların “Bazı Kişilerin Türkçe Dersini Sıkıcı Bulmalarını Anlamıyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması	225
159	Katılımcıların “Bazı Kişilerin Türkçe Dersini Sıkıcı Bulmalarını Anlamıyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması	226
160	Katılımcıların “Bazı Kişilerin Türkçe Dersini Sıkıcı Bulmalarını Anlamıyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Bildikleri Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması	226
161	Katılımcıların “Bazı Kişilerin Türkçe Dersini Sıkıcı Bulmalarını Anlamıyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması	227
162	Katılımcıların Yabancı Dil Öğrenimin Yönelik Motivasyonlarına İlişkin Görüşme Yönergesine Vermiş Oldukları Yanıtlara Ait Verilerin Analizi	228
163	Katılımcıların Yabancı Dil Öğrenimi Motivasyon Düzeylerine İlişkin Görüşme Yönergesine Vermiş Oldukları Yanıtlara Ait Verilerin Analizi	230
164	Katılımcıların Yabancı Dil Öğrenimi Kararlılık Durumlarına İlişkin Görüşme Yönergesine Vermiş Oldukları Yanıtlara Ait Verilerin Analizi	233
165	Katılımcıların Yabancı Dil Olarak Türkçeye Kurs Dışında Zaman Ayırıp Ayırmadıklarına İlişkin Görüşme Yönergesine	

	Vermiş Oldukları Yanıtlara Ait Verilerin Analizi	234
166	Katılımcıların Öğrencilik Ve Kişilik Profillerine İlişkin Görüşme Yönergesine Vermiş Oldukları Yanıtlara Ait Verilerin Analizi	236
167	Katılımcıların Başkalarının Önünde Komik Duruma Düşecekleri Bir Yanlış Yapma Durumuna İlişkin Görüşme Yönergesine Vermiş Oldukları Yanıtlara Ait Verilerin Analizi...	238
168	Katılımcıların Türkçe Dili Ve Kursuna İlişkin Görüşme Yönergesine Vermiş Oldukları Yanıtlara Ait Verilerin Analizi...	240
169	Katılımcıların “Yabancı Dil Olarak Türkçeyi Öğrenilmesi Zor Bir Dil Olarak Görüp Görmediklerine” İlişkin Görüşme Yönergesine Vermiş Oldukları Yanıtlara Ait Verilerin Analizi...	242
170	Katılımcıların “Türkçe Kursuna Katıldıktan Sonra Türk Diline İlişkin Düşünceleriniz Değişti Mi? Değişti İse Bu Değişim Ne Yönde Gerçekleşti?” Anket Sorusuna Verdikleri Yanıtların İstatiksel Dağılımı	243
171	Katılımcıların “Türkçe Kursuna Katıldıktan Sonra Türk Diline İlişkin Düşünceleriniz Değişti Mi?” Anket Sorusuna Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması	243
172	Katılımcıların “Türkçe Kursuna Katıldıktan Sonra Türk Diline İlişkin Düşünceleriniz Değişti Mi?” Anket Sorusuna Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Düzeyinde Karşılaştırılması	244
173	Katılımcıların “Türkçe Kursuna Katıldıktan Sonra Türk Diline İlişkin Düşünceleriniz Değişti Mi?” Anket Sorusuna Verdikleri Yanıtların Bildikleri Yabancı Dil Sayısı Düzeyinde Karşılaştırılması	244
174	Katılımcıların “Türkçenin Öğrenilmesi En Zor Temel Dil Becerisi Hangisidir?” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımları	245
175	Katılımcıların “Türkçenin Öğrenilmesi En Zor Temel Dil Becerisi Hangisidir?” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Cinsiyete Göre Dağılımları	245
176	Katılımcıların “Türkçenin Öğrenilmesi En Zor Temel Dil	

	Becerisi Hangisidir?” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Bildikleri Yabancı Dil Sayısına Göre Dağılımları	246
177	Katılımcıların “Türkçenin Öğrenilmesi En Zor Temel Dil Becerisi Hangisidir?” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeylerine Göre Dağılımları	246
178	Haftalık Kaygı Raporları Sonuçlarının Katılımcıların Kaygı Düzeylerine Göre Dağılımı	247
179	Rapor Edilen Kaygıların Dağılımları	247
180	Rapor Edilen Kaygıların Sürelerine İlişkin Dağılımlar	248
181	Katılımcıların Rapor Ettikleri Kaygılara İlişkin Verilerin Analizi	249
182	Katılımcıların “Sınıf İçi Genel Kaygı” Alt Boyutuna Yönelik Ön Test Ve Son Test Ortalamalarının Karşılaştırılması	250
183	Katılımcıların “Sınıf İçi Genel Kaygı” Alt Boyutuna Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması	251
184	Katılımcıların “Sınıf İçi Genel Kaygı” Alt Boyutuna Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması	251
185	Katılımcıların “Sınıf İçi Genel Kaygı” Alt Boyutuna İlişkin Verdikleri Yanıtların Bildikleri Yabancı Dil Değişkenine Göre Karşılaştırılması	252
186	Katılımcıların “Sınıf İçi Genel Kaygı” Alt Boyutuna İlişkin Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması	253
187	Katılımcıların “Türkçe Sınıfında Yanlış Yapmaktan Korkmuyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması	254
188	Katılımcıların “Türkçe Sınıfında Yanlış Yapmaktan Korkmuyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması	255
189	Katılımcıların “Türkçe Sınıfında Yanlış Yapmaktan Korkmuyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Bildikleri Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması	255

190	Katılımcıların “Türkçe Sınıfında Yanlış Yapmaktan Korkmuyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması...	255
191	Katılımcıların “Türkçe Sınıfında Yaptığım Yanlışların Sonuçlarından Korkarım.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması	256
192	Katılımcıların “Türkçe Sınıfında Yaptığım Yanlışların Sonuçlarından Korkarım.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması	257
193	Katılımcıların “Türkçe Sınıfında Yaptığım Yanlışların Sonuçlarından Korkarım.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Bildikleri Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması	258
194	Katılımcıların “Türkçe Sınıfında Yaptığım Yanlışların Sonuçlarından Korkarım.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması	258
195	Katılımcıların “Türkçe Sınıfında Çağrılacağımı Bildiğim Zaman Endişe Duyarım.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması	259
196	Katılımcıların “Türkçe Sınıfında Çağrılacağımı Bildiğim Zaman Endişe Duyarım.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması	259
197	Katılımcıların “Türkçe Sınıfında Çağrılacağımı Bildiğim Zaman Endişe Duyarım.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Bildikleri Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması	260
198	Katılımcıların “Türkçe Sınıfında Çağrılacağımı Bildiğim Zaman Endişe Duyarım.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması...	261
199	Katılımcıların “Diğer Öğrencilerin Türkçe Dersinde Benden Daha İyi Oldukları Düşüncesini Taşıyorum.” Alt Maddesine	

	İlişkin Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması	261
200	Katılımcıların “Diğer Öğrencilerin Türkçe Dersinde Benden Daha İyi Oldukları Düşüncesini Taşıyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması	262
201	Katılımcıların “Diğer Öğrencilerin Türkçe Dersinde Benden Daha İyi Oldukları Düşüncesini Taşıyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Bildikleri Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması	263
202	Katılımcıların “Diğer Öğrencilerin Türkçe Dersinde Benden Daha İyi Oldukları Düşüncesini Taşıyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması	263
203	Katılımcıların “Ders Sırasında Bildiklerimi Unutabileceğim İçin Gerginim.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması	264
204	Katılımcıların “Ders Sırasında Bildiklerimi Unutabileceğim İçin Gerginim.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması	265
205	Katılımcıların “Ders Sırasında Bildiklerimi Unutabileceğim İçin Gerginim.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Bildikleri Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması	265
206	Katılımcıların “Ders Sırasında Bildiklerimi Unutabileceğim İçin Gerginim.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması...	266
207	Katılımcıların “Öğretmenin Yaptığım Her Yanlışımı Düzeltmeye Hazır Olmasından Korkuyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması	267
208	Katılımcıların “Öğretmenin Yaptığım Her Yanlışımı Düzeltmeye Hazır Olmasından Korkuyorum.” Alt Maddesine İlişkin	

	Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması	267
209	Katılımcıların “Öğretmenin Yaptığım Her Yanlışını Düzeltmeye Hazır Olmasından Korkuyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Bildikleri Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması	268
210	Katılımcıların “Öğretmenin Yaptığım Her Yanlışını Düzeltmeye Hazır Olmasından Korkuyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması	269
211	Katılımcıların “Türkçe Sınıfı Çok Hızlı İlerliyor Ben Geride Kalmaktan Korkuyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması.....	270
212	Katılımcıların “Türkçe Sınıfı Çok Hızlı İlerliyor Ben Geride Kalmaktan Korkuyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması.....	270
213	Katılımcıların “Türkçe Sınıfı Çok Hızlı İlerliyor Ben Geride Kalmaktan Korkuyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Bildikleri Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması	271
214	Katılımcıların “Türkçe Sınıfı Çok Hızlı İlerliyor Ben Geride Kalmaktan Korkuyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması	272
215	Katılımcıların “Türkçe Konuşmak İçin Öğrenmem Gerekli Olan Kurallar Tarafından Boğulmuş Hissediyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması	273
216	Katılımcıların “Türkçe Konuşmak İçin Öğrenmem Gerekli Olan Kurallar Tarafından Boğulmuş Hissediyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması	273
217	Katılımcıların “Türkçe Konuşmak İçin Öğrenmem Gerekli Olan	

	Kurallar Tarafından Boğulmuş Hissediyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Bildikleri Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması	274
218	Katılımcıların “Türkçe Konuşmak İçin Öğrenmem Gerekli Olan Kurallar Tarafından Boğulmuş Hissediyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması	275
219	Katılımcıların “Öğretmen Hazırlanmadığım Sorular Sorduğu Zaman Gergin Hissediyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması.....	275
220	Katılımcıların “Öğretmen Hazırlanmadığım Sorular Sorduğu Zaman Gergin Hissediyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması	276
221	Katılımcıların “Öğretmen Hazırlanmadığım Sorular Sorduğu Zaman Gergin Hissediyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Bildikleri Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması	277
222	Katılımcıların “Öğretmen Hazırlanmadığım Sorular Sorduğu Zaman Gergin Hissediyorum.”Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması	278
223	Katılımcıların “Sınıfta Çağrılacağım Zaman Kalbimin Çarpmaya Başladığı Hissederim.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması	278
224	Katılımcıların “Sınıfta Çağrılacağım Zaman Kalbimin Çarpmaya Başladığı Hissederim.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması	279
225	Katılımcıların “Sınıfta Çağrılacağım Zaman Kalbimin Çarpmaya Başladığı Hissederim.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Bildikleri Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması	280

226	Katılımcıların “Öğretmen Hazırlanmadığım Sorular Sorduğu Zaman Gergin Hissediyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması	280
227	Katılımcıların “Derse İyi Hazırlanıp Gelsem De Hep Kaygılı Olurum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması	281
228	Katılımcıların “Derse İyi Hazırlanıp Gelsem De Hep Kaygılı Olurum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması	282
229	Katılımcıların “Derse İyi Hazırlanıp Gelsem De Hep Kaygılı Olurum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Bildikleri Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması	282
230	Katılımcıların “Derse İyi Hazırlanıp Gelsem De Hep Kaygılı Olurum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması	283
231	Katılımcıların “Türkçe Sınıfında Diğer Sınıflardan Daha Sinirli Ve Gergin Hissediyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması.....	284
232	Katılımcıların “Türkçe Sınıfında Diğer Sınıflardan Daha Sinirli Ve Gergin Hissediyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması	284
233	Katılımcıların “Türkçe Sınıfında Diğer Sınıflardan Daha Sinirli Ve Gergin Hissediyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Bildikleri Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması	285
234	Katılımcıların “Türkçe Sınıfında Diğer Sınıflardan Daha Sinirli Ve Gergin Hissediyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması	286

Kısaltmalar Listesi

Bk.: Bakınız.

SPSS: Statistical package for the social studies.

TDK: Türk Dil Kurumu

Vd.: Ve diğeri.

Vb.: Ve bunun gibi.

Bölüm I

Giriş

Bu bölümde; çalışmanın yapılma gerekçelerinin ortaya koyulduğu *problem* ve *amaç*; ayrıca *çalışmanın önemi*, *varsayımlar*, *sınırlılıklar* ve konu ile ilgili bugüne kadar yapılmış çalışmalara ait örneklerin yer aldığı *ilgili çalışmalar* yer almaktadır.

1.1. Problem

Michael B. Horwitz, Elaine K. Horwitz ve Joann Cope(1986), *Yabancı Dil Sınıf Kaygısı* adlı makalelerinde yabancı dil olarak İspanyolca ve Fransızca öğrenen bazı öğrencilerin cümlelerini aktarırlar:

Ben şöyle bir yetersizliğe sahip olduğumu biliyorum: Ne kadar sıkı çalışsam çalışayım ben bir yabancı dil öğrenemem.

İspanyolca (yabancı dil) sınıfımda olduğu zaman ben sadece donar kalırım. Öğretmenin beni çağırıp düşünmemi istediği zaman ben hiçbir şey düşünemem. Zihnim kapanır.

Fransızca öğretmenimi bir çeşit *Ölüm Işını* gibi hissediyorum. (O ışını) bana doğru ne zaman doğrultacağını asla bilemem. (Horwitz ve diğerleri, 1986, s.1)

Horwitz (Horwitz vd., 1986) makalenin başında bu gibi ifadelerin tüm yabancı dil öğretmenlerine tanındık geldiğini söyler. Pek çok öğrencinin yabancı dil derslerine karşı önyargı, kaygı veya korku besledikleri söylenebilir. Bu duruma işaret eden Taghredd (2007), eğer bir öğrenci sınıfa gitmiyor, ödevlerini hazırlamakta başarısız oluyor, konu ile ilgili basit sorulara bile cevap veremiyorsa öğrencinin söz konusu yabancı dili iyi öğrenmediğinin açık

olduğunu ve öğretmenlerin bu durumun nedenleri hakkında düşünmeleri gerektiğini belirtir. Yabancı dil öğrenen bireylerin, öğrendikleri yabancı dile yönelik taşıdıkları kaygının nedenleri birbirinden çok farklı olabilir. Yabancı dil kaygısına sebep olan nedenleri tespit edebilmek ve dil öğretimi sırasında bu kaygılara neden olan unsurların yapılabildiği kadar öğrenim ortamından uzaklaştırılması yabancı dil öğrenimine olumlu yönde katkı sağlayabilir. Ancak kaygının öğrenim ortamından tamamen çıkarılmasının bazı sorunlara neden olabileceğine ilişkin görüşler de bulunmaktadır¹. Çeşitli araştırma sonuçlarına göre yabancı dil öğrenim kaygısı, yabancı dil öğreniminde başarıyı etkileyen belirleyici bir unsur olabilir (Taghreed, 2007, s.127). Kaygı düzeyinin yüksek olması başarıya ket vuran bir etken olabileceği gibi; kaygı düzeyi belirli bir seviyede ise bu durum başarıyı artırıcı bir etken haline de gelebilir. Aydın ve Zengin'e göre (2008) Kaygının üretime(öğrenmeye) yönelik beceriler üzerindeki etkileri üzerine yapılan araştırmalar birbirinden farklı sonuçlar ortaya çıkarmıştır. Yabancı dil kaygısı farklı değişkenler göz önünde bulundurulduğu zaman dil öğrenimi üzerinde bazen olumlu bazen de olumsuz etkilere sahip olabilmektedir. Ancak bu durumu araştıran çalışmalara bakıldığında zaman kaygının hangi durumlarda yararlı hangi durumlarda zararlı etki bıraktığı konusunda bir uzlaşma bulunmadığı görülmektedir (Aydın ve Zengin, 2008, s.86). Kaygı üzerine gerçekleştirilmiş çalışmaların sonuçlarını yorumlayan Aydın ve Zengin (2008) yüksek düzeyde kaygının öğrenme sürecinde hata yapmayı artırıcı bir etkiye sahip olduğunu belirtmektedir.

Yabancı dil olarak İngilizce ve Fransızca başta olmak üzere pek çok dil üzerinde kaygı çalışmaları yapılmıştır.² Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrenciler üzerinde, bu çalışmanın gerçekleştirildiği 2013 yılına (ve 2014'ün ilk yarısına) kadar kaygı üzerine gerçekleştirilmiş bir tez çalışması bulunmamaktadır. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen

¹ Bu çalışma sonunda da bu görüşü destekleyen sonuçlar elde edilmiştir.

² Yapılan çalışmaların özeti çalışmanın ilgili bölümünde verilmiştir.

bireylerin Türkçeye yönelik kaygı besleyip beslemedikleri ve kaygı besliyorlarsa bu kaygıların dilin dört temel becerisi olan okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerilerinin hangilerine yönelik olduğu ve bunların spesifik olarak ne tür kaygılar olduğunun tespit edilmesinin önemli olduğu söylenebilir. Çünkü bu tür bir çalışma sonucunda tespit edilecek kaygılar aslında yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylerin, Türk diline yönelik düşüncelerini ve Türkçenin dört temel dil becerisiyle ilişkili olarak hangi tür öğrenme zorlukları ile karşılaştıklarını da ortaya koyacak ipuçları içerecektir. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenimi ile uğraşan eğitimciler bu kaygılardan hareketle Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde farklı teknik ve öğretim metotları geliştirebilirler.

Çalışmanın temel problem cümlesi aşağıda verilmiştir:

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenimine yönelik kaygılar ve bu kaygıların nedenleri nelerdir; yabancı dil kaygısının yabancı dil başarısına etkisi ne yöndedir? Problem cümlesine bağlı olarak cevap aranacak alt problem cümleleri ise şunlardır:

1. Katılımcıların yabancı dil olarak Türkçe öğrenimine yönelik kaygıya ilişkin ön test ve son test sonuçları arasında farklılık bulunmakta mıdır? Bu durum katılımcıların cinsiyet, öğrenim gördükleri sınıf ve bilinen yabancı dil sayısı değişkenlerine bağlı olarak farklılık göstermekte midir?

2. Katılımcıların yabancı dil olarak Türkçe öğrenimine yönelik kaygı düzeyleri beş aylık Türkçe kursu sonrasında değişim göstermiş midir?

3. Katılımcıların yabancı dil olarak Türkçe konuşma kaygısına yönelik ön test ve son test sonuçları arasında kaygı düzeyleri, cinsiyet, bilinen yabancı dil sayısı ve öğrenim gördükleri sınıf değişkenlerine bağlı olarak anlamlı farklılık bulunmakta mıdır?

4. Katılımcıların yabancı dil olarak Türkçe anlama becerilerine yönelik ön test ve son test sonuçları arasında kaygı düzeyleri, cinsiyet, bilinen yabancı dil sayısı ve öğrenim gördükleri sınıf değişkenlerine bağlı olarak anlamlı farklılık bulunmakta mıdır?

5. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen katılımcıların Türkçe okuma becerisine ilişkin algıları nelerdir? Bu algılar yüksek ve düşük kaygı düzeyine sahip katılımcılara göre ne gibi farklılıklar göstermektedir?

6. Katılımcıların yabancı dil olarak Türkçe başarıları; kaygı düzeylerine, cinsiyete, bilinen yabancı dil sayısına ve öğrenim gördükleri sınıfa göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

7. Katılımcıların yabancı dil olarak Türkçe öğrenimine yönelik algıları nelerdir? Türkçeyi öğrenilmesi zor bir dil olarak görmekte midirler? Bu durum cinsiyete, bilinen yabancı dil sayısına, öğrenim gördükleri sınıfa kaygı düzeylerine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

8. Katılımcılar Türkçe dersi sırasında dikkat toplama sorunu yaşamakta mıdır? Bu durum kaygı düzeyi, cinsiyet, bilinen yabancı dil sayısı ve öğrenim gördükleri sınıfa göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

9. Katılımcıların yabancı dil olarak Türkçeye yönelik test kaygıları; katılımcıların kaygı düzeyi, cinsiyet, bilinen yabancı dil sayısı ve öğrenim gördükleri sınıfa göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

10. Katılımcıların yabancı dil olarak Türkçe dersine yönelik motivasyonları, kaygı düzeyleri, cinsiyet, bilinen yabancı dil sayısı, öğrenim gördükleri sınıfa göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

11. Yüksek ve düşük kaygılı katılımcıların yabancı dil öğrenimine ve yabancı dil olarak Türkçeye yönelik algıları nelerdir?

12. Katılımcıların yabancı dil olarak Türkçeye yönelik algıları beş aylık A1 seviyesi Türkçe kursundan sonra değişim göstermiş midir? Gösterdiyse bu değişim ne yönde gerçekleşmiştir? Bu durum kaygı düzeyleri, cinsiyet ve bilinen yabancı dil sayısı değişkenlerine bağlı olarak anlamlı farklılık göstermekte midir?

13. Katılımcılara göre Türkçenin öğrenilmesi en zor temel dil becerisi hangisidir? Katılımcıların yanıtları, cinsiyet ve bilinen yabancı dil sayısına göre farklılık göstermekte midir?

14. Yabancı dil olarak Türkçeye ilişkin yüksek ve düşük kaygı düzeyine sahip katılımcıların günlük hayatlarında ne tür kaygılar yaşamaktadırlar? Bu katılımcılar ders ve sınavlara yönelik kaygı beslemekte midirler?

15. Katılımcıların yabancı dil olarak Türkçeye ilişkin sınıf içi kaygıları nelerdir? Bu durum ön test ve son test sonuçlarına bağlı olarak kaygı düzeyleri, cinsiyet, bilinen yabancı dil sayısı ve öğrenim gördükleri sınıf değişkenlerine bağlı olarak anlamlı farklılık göstermekte midir?

1.2. Çalışmanın Amacı

Bu çalışmada, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylerde bulunan yabancı dil olarak Türkçeye yönelik kaygıların neler olduğunun ortaya konması; öğrencilerde var olan kaygıların, dilin dört temel becerisi olan konuşma, yazma, okuma ve dinleme becerilerinin hangileri ile ilgili olduğunun belirlenmesi, Türk dilini öğrenmeye başladıktan beş ay sonra bu kaygıların devam edip etmediğinin ve yabancı dil kaygısının dil başarısına etkisinin ne yönde olduğunun tespit edilmesi amaçlanmıştır.

1.3. Çalışmanın Önemi

Yabancı dil öğrenimini diğer derslerden biraz daha karmaşık ve farklı yapan nokta; yabancı dil öğreniminde başarının bireysel farklılıklardan daha çok etkilenmesi ve öğrencilerin dil öğrenimi konusunda sahip oldukları *inançları*, öğrenmeye karşı olan *tutumları* ve *beklentileri*, kişiden kişiye değişen *güdülenme* düzeyleri ve *duyuşsal durumlarının* başarıya ulaşma düzeyinde daha belirgin rol oynamasıdır (Aydın ve Zengin, 2008, s.82). Öğrencilerin yabancı dile karşı olumlu ya da olumsuz tutumları öğrenim başlangıcından itibaren etkili olmakta ve öğrencinin yabancı dil öğrenimini fazlası ile etkileyebilmektedir. Öğrencilerin güdülenme düzeyleri ve öğrencileri güdüleyen, motive eden faktörler birbirinden çok farklı olabilir ve bir öğrenci için motive edici bir faktör diğer yabancı dil öğrencisi için geçerli bir neden olmayabilir. Bu gibi durumda bireysel farklılıkların daha da belirginleştiği söylenebilir. Yabancı dil öğreniminde motive edici veya kaygı uyurucu unsurlar üzerinde farkındalık oluşturulmasının hem öğrenciler, hem öğretmenler hem de akademik çalışma yapan ve yabancı öğrenciler için müfredat ve yayın hazırlayan kesimlerce önemli olduğu söylenebilir. Çünkü bir yabancı dil bütün olarak ele alınmasının ve öğrencileri motive eden veya onlarda kaygı uyandıran unsurların, yabancı dil materyali tasarlayan eğitimciler tarafından da bilinmesinin önemli olduğu ifade edilebilir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerde bulunan kaygılar ve bu kaygıların nedenleri üzerine bugüne kadar yapılmış bir tez çalışması bulunmamaktadır. Bu durum yabancılara öğretme amacı ve gayreti güdülen bir dil için büyük bir eksiklik olarak görülebilir. Bu çalışmanın ilgili bölümünde değinildiği üzere yabancı dil olarak İngilizce ve Fransızca başta olmak üzere pek çok dilde kaygı üzerine çalışmalar yapılmıştır. Öğrencilerin davranışları incelenmiş, ölçekler geliştirilmiş ve kaygılar, kaygıların başarıya etkisi gibi konular irdelenmiştir. Dolayısıyla sadece bu açıdan bakıldığı zaman bile bu çalışmanın önemli bir boşluğu doldurduğu görülecektir.

Araştırmada kullanılan *Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeği* veri toplama tekniklerinden bir tanesidir. Çalışmaya katılan ve yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin kaygılarına yönelik betimsel bir analizin yapılmasına olanak sağlayan bu ölçek dışında; öğrencilerle yapılan odak görüşmeleri araştırmaya nitel bir derinlik kazandırmıştır. Görüşmeler sayesinde katılımcıların yabancı dil olarak Türkçe hakkındaki düşünceleri derinlemesine incelenmiş ve öğrencilerin yabancı dil kaygılarının sebeplerinin daha iyi anlaşılması sağlanmıştır. Böylelikle Türkçeye karşı duyulan kaygıların ve öğrencilerin motivasyonlarını etkileyen faktörlerin ortaya çıkarılması sağlanmıştır.

Çalışmanın Türkiye dışında yapılmış olması da ayrı bir önem arz etmektedir. Çünkü çalışmaya dâhil olan öğrenciler daha önce hiçbir şekilde Türkçe eğitimi almamışlardır ve internetten duydukları ve gördükleri, ülkelerinde yayınlanan dizilerden sahip oldukları kulak aşinalığı oluşturabilecek küçük duyular dışında Türkçe hakkında bilgi sahibi değildirler. Kendi ülkeleri olan Yunanistan'da Selanik Aristo Üniversitesinde (Aristotle University of Thessaloniki) bir dönemlik (5 ay) Türkçe kursuna katılmış olan bu öğrenciler Türkiye'de yaşamadıkları, Türkiye'de bulunan bir Türkçe kursunda Türkçe eğitimi almadıkları için, Türk diline karşı besledikleri kaygıların ve öğrencilerin motivasyonlarına etki eden faktörlerin ortaya koyulabilmesi oldukça önem arz etmektedir.

1.4. Varsayımlar

a. Çalışmaya katılan Selanik Aristo Üniversitesi öğrencilerinin tümünün hiç Türkçe bilmedikleri varsayılmıştır. Araştırmaya katılan 108 öğrenci içerisinde beş öğrenci daha önce İstanbul, Antalya ve İzmir illerinde bulunan turistik mekânlara düzenlenen gezilere katılmışlardır. Bu sayede bazı Türkçe ifadeleri öğrendiklerini belirtmişlerdir.

b. Bir katılımcının 2011 yılında Erasmus değişim programı kapsamında İzmir Dokuz Eylül Üniversitesinde öğrenim gördüğü ve altı ay Türkiye’de kaldığı tespit edilmiştir. Ancak katılımcı Türkiye’de herhangi bir Türkçe kursuna katılmadığını belirtmiştir.

c. Katılımcılar Yunanistan televizyon kanallarında yayınlanan Türk dizilerine baktıklarını ve oradan selamlaşma ifadeleri gibi bazı basit kullanımları öğrenebildiklerini belirtmişlerdir. Çalışmada bu durumlar göz ardı edilmiştir.

1.5. Sınırlılıklar

a. Çalışma, Selanik Aristo Üniversitesi bünyesinde açılmış olan yabancı dil olarak Türkçe kursuna katılan ve Aristo Üniversitesinin filoloji, hukuk fakültesi, jeoloji, biyoloji, İngiliz Dili ve Edebiyatı, Yunan Edebiyatı, eğitim fakültesi ilköğretim öğretmenliği, sosyal bilimler gibi farklı bölümlerinde ve sınıflarında eğitim almakta olan 108 üniversite öğrencisini kapsamaktadır. *Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeği* kursa katılan tüm öğrencilere uygulanmıştır.

b. Çalışmanın bir diğer veri toplama aracı olan yarı yapılandırılmış odak görüşmeleri ise SPSS sonuçlarına göre kaygı düzeyi en yüksek ve en düşük katılımcılar arasından seçilmiş toplam 10 kişiyi kapsamaktadır.

Bölüm II

Kavramsal Çerçeve

Bu bölümde çalışmanın kuramsal altyapısını oluşturan *kaygı*, *kaygı türleri* ve *yabancı dil kaygısı* kavramları üzerinde durulacaktır.

2.1 Kaygı Nedir? Kaygı İle Korku Arasındaki Farklar Nelerdir?

Kaygı ve korku kelimeleri birbirine yakın anlamları barındırdığı için konu üzerinde çalışan bilim adamları bu iki durumun birbirinden ayrılması gerektiği belirtmiş ve bu duruma açıklık getirmeye çalışmışlardır. Kierkegaard (1844) kaygının; korkudan ve korkuya bağlı, belirli bir nesnesi olan benzer kavramlardan tamamen farklı olduğunu belirtir ve bu nedenle kaygının hayvanlarda bulunmadığını söyler. Deniz (vd., 2009) kaygının, tehlikeyle baş edebilmek için uyum sağlayıcı bir mekanizma olarak görülen temel bir insan duygusu olduğunu belirtmektedir. Bağış (2007) kaygıyı fiziksel ve duygusal baskı altındayken kendi düşüncelerimiz sonucunda ürettiğimiz olumsuz tepkiler olarak tanımlamaktadır. Freud (1933) kaygının duygusal bir durum ve dış tehlike yani herhangi bir muhtemel acı algısına karşı bir tepki olduğunu belirtmektedir. Köroğlu'na (2013) göre kaygı ve korku doğal insan yaşantıları; Barlow'a (2002) göre ise; gelecekte olması mümkün, yaklaşmakta olan olumsuz durumlara yönelik oluşan bir ruh halidir. Barlow ve Freud'un kaygı tanımlarında, *gelecek* ve *muhtemel olumsuz durum* vurguları dikkat çekmektedir. Kaygının daha iyi anlaşılabilmesi için bu iki kavramın önemli olduğu söylenebilir. Yine Barlow (2002), korkunun yaşanılan anda veya çok yakın olan tehlikelere karşı bir alarma geçme durumu olduğunu söyler. Barlow ve diğer bilim adamlarının tanımları göz önüne alındığı zaman kaygının, henüz gerçekleşmeyen ancak gerçekleşme olasılığı yüksek gelecekteki olası bir durum için ortaya çıktığını, korkunun ise kaygı duyulan bu durum gerçekleştiği zaman veya gözle görülebilecek kadar yaklaştığı zaman meydana geldiği söylenebilir. Köroğlu (2013) Barlow ve diğer bilim adamlarının tanımlarını

destekler nitelikte, gözümüzü korkutan olay o sırada karşımızda ise korku duyacağımızı; ancak söz konusu olay gelecekte ortaya çıkacaksa kaygı duyacağımızı belirtir.

Bu tanımlar çerçevesinde kaygı ve korku arasındaki farkları belirginleştirmek amacıyla şu örnekler verilebilir: Öğrencinin sevmediği ve katılmak istemediği matematik dersinden bir gün önce, ertesi gün yüz yüze geleceği matematik dersi için beslediği kaçınma duyguları bir tür kaygı, ancak ders esnasında veya ders başlamadan birkaç dakika önce hissettikleri ise korkudur. Kaygı, yırtıcı bir hayvanın saldırı potansiyeli taşıması sırasında ortaya çıkan durum; korku ise yırtıcı hayvanın saldırısı ve bu saldırı sırasında meydana gelen temas esnasında oluşan duygudur.

Lang (1968) kaygı ve korku arasındaki farkları belirtirken ortaya koyduğu sınıflama yukarıda verilen örneklerle paralellikler göstermektedir. Lang'a (1968) göre kaygı ve korku 3 farklı sistematik tepkime ile açıklanabilir. Kaygı; endişeyi (worry), kaçınma / sakınmayı (avoidance) ve kas gerginliğini (muscle tension) içermektedir. Korku ise; yine üç farklı tepkiyi barındırır. Bunlar; yakın gelecek tehditleri (thoughts of imminent threat), kaçış/kaçma (escape) ve terleme, titreme, kalp çarpıntısı ve mide bulantısı gibi sonuçlar ortaya çıkmasına neden olacak güçlü otomatik dalgalanmalardır (Lang, 1968, s. 95). Huberty (2004) kaygının insan davranışlarına etkilerine yukarıda sayılanlara ek olarak utangaçlık, hızlı konuşma ve huzursuzluğu da ekler. Kaygı bozukluğu olan bireylerde görülebilecek diğer belirtiler kas gerginliğine bağlı olarak titreme, seğirme, kendini sarsak hissetme, kaslarda ağrı ve sızı, soğuk nemli eller, terleme ve bulantıdır (Köroğlu, 2013, s.165).

Korku ve kaygı arasındaki farklar Lang (1968) tarafından tablo halinde verilmiştir. Orijinal tabloda yer alan depresyon bölümü bu çalışma ile doğrudan ilgili olmadığı için buraya alınmamıştır (Lang, 1968, s.103).

Tablo 1

Kaygı ve Korku Arasındaki Farklar Tablosu

Kaygı	Korku
Yakın gelecekteki tehdit	Yakın gelecekteki tehdit
Kas Gerilmesi	Sempatik uyarılmalar (terleme, mide bulantısı vs.)
Sakinme / Uzak durma	Kaçış / Kaçma

Tablo 1’den hareketle verilebilecek bazı örnekler üzerinde kaygı ve korku arasındaki farklar daha da belirginleştirilebilir.

Tablo 2

Bazı Belirgin Durumlarda Kaygı ve Korku İfadeleri

Durum	Zamanlama	Kaygı İfadeleri	Korku İfadeleri
1 Bir kişinin hayvanat bahçesine gitme durumu	Hayvanat bahçesine gitmeden önce	Hayvanat bahçesine gitmek istemiyorum. Oraya gitmek zorunda olduğum için kendimi gergin hissediyorum.	O maymun bana dokunduğu zaman kalbim hızla çarpmaya başladı. Hemen buradan çıkmak istiyorum.
	Hayvanat bahçesinde olduğu sırada		
2 Bir öğrencinin sevmediği tarih dersine gitme durumu	Tarih dersine gitmeden bir gün önce	Yarın tarih dersi var. Acaba yarın okula gitmesem mi? Tarih dersini düşündükçe canım okula gitmek istemiyor.	Midem bulanmaya başladı. Dersten çıkmam gerek. Çok terliyorum.
	Tarih dersi başlamak üzere veya ders içerisinde		

Tablo 2’de yer alan örneklerde de görüleceği gibi kaygı; sevilme, istenilmeyen veya hoş karşılanmayan bir durumla, nesne veya kişi ile henüz karşılaşmadan önce hissedilen ve gerginlik, isteksizlik; bu istenilmeyen durumla, nesne veya kişi ile yüzleşmekten kaçınma gibi belirtilerle kendini gösteren bir duygusal bir durumdur. Korkuda fiziksel varlığımızı tehdit eden bir durum varken; kaygıyı hangi sebeple olursa olsun birey kendi düşünceleri sonucu kendisi oluşturur (Bağış, 2007, s.53). Bu düşünceye paralel olarak Freud (1933)

kaygının bütün hallerde asla bir dış tehlikeden ileri gelmiş gibi görünmediğini söyler ve kaygının aslında duygusal bir iç mekanizma tarafından üretildiği vurgusunu yapar.

Kierkegaard (2013) kaygı ve korku kavramları arasındaki farklılığa ilişkin çeşitli psikolojik tanımlamalar yapmıştır. Kaygının nesnesi *korkudan* farklı olarak *hiçliktir* (Kierkegaard, 2013, s.5). Kierkegaard korkuda belirli bir nesne bulunmakta iken kaygı kavramında böyle bir nesnenin yerini hiçliğin aldığını söyler. *Hiçlik nasıl bir etki oluşturabilir?* sorusunu Kierkegaard *masumiyet* kavramını kullanarak açıklar:

Masumiyet cehalettir. Masumiyette insan (...) doğal koşuluyla dolaysız birliği içinde bir ruh olarak nitelenir. (...) Bu durumda barış ve huzur vardır. Ancak bunlarla birlikte kavga ve mücadele içermeyen –çünkü aslında mücadele edilecek hiçbir şey yoktur- bir şey daha bulunur: Hiçbir şey. Hiçliğin nasıl bir etkisi olabilir? O, kaygıyı doğurur. Bu (kaygı) masumiyetin derinliklerde saklı sırrı ve kaygının kendisidir. (...) Kaygı korkudan ve korkuya bağlı, belirli bir nesnesi olan bütün kavramlardan tümüyle farklıdır ve bu nedenle hayvanlarda bulunmaz. (Kierkegaard 2013, s.34, 35)

Kierkegaard'ın kaygı kavramının psikolojik yönü çerçevesinde söylemiş olduğu ifadeler ile kaygı üzerine çalışan pek çok araştırmacının yapmış olduğu kaygı tanımları arasında ortak noktalar bulunmaktadır. Kierkegaard'ın masumiyeti cehalet olarak tanımlaması aslında cehalet kavramının içinde taşıdığı anlamla ilişkilidir. Sonuç olarak *bilmeyen kişi* neyi bilmiyorsa o bilmediği konunun *cahilidir*. Aslında kaygıda da bilmeme durumu vardır. Birey ilerde yüzleşeceği durumu tam olarak bilmemekte; söz konusu durumu kontrol altına alamamakta ve bilmediği bu durum karşısında bir anlamda cahil durumuna düşmektedir;

çünkü kaygı duyduğu durum hakkında bazı yargıları/düşünceleri olsa bile o durumu tam anlamı ile bilmekten uzaktır. Durum kendisinin kontrolü altında değildir; dolayısıyla birey kontrol edemediği ve cahili olduğu bu duruma karşı kaygı duymaktadır. İşte bu bilinmezlik (Kierkegaard'a göre masumiyet yani cehaletten gelen hiçlik) kaygıyı doğurmaktadır. Kaygı, korku kavramında olduğu gibi bir nesneye sahip değildir. Korku durumunda, neyden ve neden korku duyulduğu bilinmekte belki de o durum, kavram, nesne ile yüzleşilmektedir. Kaygı ise korkunun(ve benzeri kavramların) tam tersine varlığını bir bilinmezliğe bir cehalete borçludur. Kaygı masumiyetin yani cehaletin ve bilinmezliğin altında yatan bir sırdır.

Bir diğer açıdan kaygıda korkudan tamamen farklı olarak hem *pay alma* hem de *karşısında durma* durumu söz konusudur. Kierkegaard'a (1844) göre *haz veren bir kaygı, iyi bir şeye karşı duyulan kaygı, ya da tuhaf ve adı konulamayan bir kaygı* aslında kaygı kavramını korkudan iyice ayırtmaktadır. Korkuda istenilmeyen durumdan tamamen kaçma ve uzaklaşma varken kaygı kavramında bu durum farklılaşmaktadır. Örneğin çocuklar (belki çoğu insan) gizemli ve bilinmeyene doğru bir yönelme duygusuna sahiptir. Aslında çocuklar veya yetişkinler bu bilinmeyene ilişkin kaygı duymasına rağmen birey bundan *pay almak* belki yanında olmak ister. *Haz veren bir kaygı* hissi burada ortaya çıkmaktadır. Örneğin yabancı dil öğrenimine karşı duyulan kaygı aslında yabancı dil öğreniminin iyi bir şey olmasının birey tarafından kabullenilmesine rağmen kendini hissettirir. Bu durumda *iyi bir şeye karşı duyulan bir kaygı* söz konusudur.

Korkular çözümlenmemiş çatışmaların sonucudur (Horney, 2012, s. 117). Korkular aynı zamanda kişilerin kendileri ile yüzleşmelerine bir engel teşkil ederler. Dolayısıyla korku kavramında bir anlamda bastırılma yatmaktadır. Korku ve kaygının farklılaştığı bir diğer ince nokta da burasıdır. Kaygıyı doğuran şey asla *bastırma duygusu* değildir (Freud, 1933, s.116) Kaygıda, yabancı dil öğrenimine yönelik kaygıda olduğu gibi, bireyin kendisi ile

yüzleşmesine engel olacak bir çatışma durumu bulunmamaktadır. Kaygı, içinde bilinmezliğin vermiş olduğu bir tür çekiciliği de barındırmaktadır.

2.2. Kaygı Çeşitleri

Andrade ve Williams'a (2009) göre kaygının; kişisel kaygı, durum kaygısı, iletişim kaygısı, sınıf kaygısı ve sınıf ortamında veya öncesinde gözlemlenebilecek test kaygısı, dinleme, konuşma, yazma kaygısı gibi çok fazla çeşidi bulunmaktadır. Kaygı çeşitleri farklı araştırmacılar tarafından birbirinden farklı gruplamalarla açıklanmaya çalışılmıştır. Kaygıya Psikanaliz boyutundan yaklaşan Freud (1933) gerçek ve nevroz³ olmak üzere iki farklı kaygı çeşidinden bahseder. Kaygı duygusal bir durumdur ve bu duygusal durumun algılanabilmesi kalıtsal bir iletimle önemli bazı olayların *kalıntısı* olması gerekmektedir (Freud, 1933, s.111). Doğum süreci ve bu süreçte yaşanan kalp ve solunum olayları gerçektir ve bunlar bireylerde *kalıntılar* bırakırlar. Freud (1933) her kaygının bir katıllıntı (toksit) asıllı olduğunu söyler. Bu durumda herbir kaygının temelinde yaşanmış veya duyulmuş ancak bir şekilde insan beyinde iz ve kalıntı bırakmış bir yaşanmışlık ya da gerçekliğin olduğunu kabullenmek gerekmektedir. Freud (1933) *gerçek kaygıyı* muhtemel bir acı ya da dış tehlikeye karşı tepki olarak adlandırır ve kaygı nevrozunun farklı şekillerde ortaya çıkabileceğini söyler. Genel bir sıkıntı olarak hissedilen kaygı bu belirsizliğe yani kendine eşlik edebilecek her türlü yeni belirişe hazırdır. Burada oluşan kaygılar nevroz kaygısını oluşturular. Örneğin annesinin yüzüne alışmış bir çocuk farklı yüzler veya yalnızlık karşısında annesinin alışmış olduğu yüz çizgilerini görme isteği uyanır. Bu uyarılma durumu gerçek kaygı kategorinde yer almaz nevroz kaygıları içine dahil edilebilir.

Kaygının kişilik, durum ve olay kaynaklı olmak üzere üç çeşidi vardır (Aydın ve Zengin, 2008, s.83). *Kişilik kaynaklı kaygı*, insan kişiliğinin bir parçasıdır ve bazı insanlarda

³ Nevroz Türk Dil Kurumu Sözlüğünde “ Genellikle bunalım ve beden görevleri üzerinde yakınmalarla beliren, kişiliğin ve uyumun bütününe etkilemeyen, ruhsal kaynaklı sinir hastalığı, *sinirce*. ” olarak tanımlanmaktadır

sürekli olarak karşılaşılr. Gardner ve MarcIntyre (1989) kişisel kaygıları, şartlar ne olursa olsun her durumda, kişisel bir gergin olma eğilimi olarak nitelemektedir. Bu kaygı türüne sahip insanlar her durumdan kaygı duymak için bir sebep çıkartabilirler. *Durum kaynaklı kaygı*, belirgin bir duruma karşı belli bir zaman içinde karşılaşılan tepki olarak tanımlanabilir (Aydın ve Zengin, 2008, s.84). MarcIntyre ve Gardner (1989) kaygının bazı dış uyarıcılara karşı gerginlik ve sinirlilik halleri ile belirli bir zaman içinde tepki vermek olarak da nitelenebileceğini söylemektedir. Son kaygı çeşidi olan *olay kaynaklı kaygı* ise, belirli olaylar karşısında yaşanmaktadır (Ellis 1994'ten aktaran Aydın ve Zengin, 2008, s.84). Bu açıklamalar ışığında; kaygının bazı bireylerde kişilik haline gelebileceği görülmektedir. Kaygıyı kişilik haline getirmiş insanlar normal insanların tepki vermeyeceği en olağan durumlarda bile, kendilerine yönelik bir tehdit algısı olduğu yönünde bir kanı geliştirerek kaygı duyabilmektedirler. Sürekli olarak ve her derste öğretmenin kendisine soru soracağı kaygısını taşıyan bir öğrenci, başına kötü bir olay geleceği kaygısı ile çocuğunu okulda iken bile takip etmek isteyen veliler, her an bir kaza yapabileceği düşüncesi ile oldukça stresli bir şekilde araba kullanan sürücüler bu sınıflamaya dâhil edilebilirler. Durum ve olay kaynaklı kaygılar, ancak belirli şartların sağlanması veya ortaya çıkması durumunda kendini belli ederler. Bu tür bireyler belli olaylar ve durumlar karşısında kaygı beslerler. Bu kaygıları besleyen ve ortaya çıkmasını sağlayan yaşanmışlıklar olabilir. Daha önce yaşadığı olumsuz yabancı dil sınıfı deneyimlerine bağlı olarak bazı öğrencilerin henüz yabancı dil dersi başlamadan derse ve yabancı dil öğretmenlerine karşı gerginlik hissetmeleri; daha önce araba kazası tehlikesi geçiren veya bir kazaya şahit olan bireylerin ileriki yıllarda araba kullanma durumlarını kendilerine yönelik bir tehdit gibi algılayarak kaygı duymaları söz konusu olabilir.

Alan yazında kullanılan bir diğer kaygı kavramı ise Albert ve Haber'in kolaylaştırıcı (facilitative) ve engelleyici (debilitative) kavramlarıdır (Albert ve Haber 1960'dan aktaran,

Onem, 2011). Bu kavramlar orta düzeyde bulunmakta olan bir kaygının başarıyı artırıcı etkisinin bulunabilmesi veya yüksek düzeyli kaygının başarı önünde engel oluşturabilmesi ile ilişkilidir.

Kaygı; dil öğrenimi ile sınırlandırıldığı zaman, bu durum özel bir kaygı tepkimesine girmektedir (Hortwiz vd., 1986, s.125). Çünkü dil öğrenimi ile ilgili kaygı oldukça özel bir alan ile ilgilidir. Sadece okul veya derslere karşı öğrencilerde görülebilen kaygıyı daha da daraltarak *yabancı dil kaygısı* olarak isimlendirmek, bu alanda araştırma yapacak bilim insanlarının işini kolaylaştıracaktır. Pek az insan, kaygılarının fizik ve matematik bilimlerinde iyi performans göstermesini engellediğini belirtmesine karşılık, çok fazla insan yabancı dil öğrenimini ve özellikle sınıf içi durumları stresli bulduklarını ifade etmektedir (Hortwiz vd., 1986). Diğer derslerde stres ve kaygı yaşamayan pek çok öğrenci yabancı dil derslerine karşı bu duyguları besleyebilmektedir. Bu durumda yabancı dil sınıf kaygısının diğer kaygı türlerinden farklı olarak ele alınması ve diğer kaygı türlerinden ayrı bir sınıfa koymak gerektiği ortaya çıkmaktadır. Young (1991), Horwitz ve arkadaşlarının ilk kez yabancı dil kaygısını diğer kaygılardan ayırarak farklı bir kaygı türü olarak ortaya koyduklarını belirtmektedir.

2.3. Yabancı Dil Kaygısı

Hortwiz (2001), Scovel'in yabancı dil öğrenimi ve kaygı üzerine yaptıkları çalışmaların birbirleri ile çelişkili çıkması üzerine yaptığı önerilerin ardından araştırmacıların daha dikkatli davranmaya başladıklarını söyler. 1986 yılında Horwitz, Horwitz ve Cope, *Yabancı Dil Kaygısı* adını verdikleri özel bir durum kaygısının öğrencilerin dil öğrenimine karşı negatif tepki göstermelerine neden olduğunu söyleyerek kaygı literatürünü bir adım daha ileriye taşımışlardır. O güne kadar adı konulmayan bu kaygı türüne *yabancı dil kaygısı*

adını veren Horwitz ve arkadaşları araştırmalarında kullanmak üzere *Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeğini* geliştirmişlerdir.

Gardner ve MacIntyre (1994) yabancı dil kaygısının; öğrenme, dinleme ve konuşmayı da kapsayan ikinci dil öğrenimi ile özellikle ilişkili olan gerginlik ve endişe duygusu olarak tanımlanabileceğini belirtmektedir. Araştırmalar, yabancı dil kaygısının (a) kişiler ve kişiler arası nedenler, (b) dil öğrenimine ilişkin bireyler inançlar, (c) dil öğretime ilişkin eğitimci inançları, (ç) eğitimci-öğrenci etkileşimleri, (d) sınıf ortamları ve (e) dil testlerinden kaynaklanan bir kaygı türü olduğunu göstermektedir (Young, 1991, s.429). Yabancı dil kaygısı, (bireylerin) dil öğrenme gelişiminin farklı/ eşsiz olmasından kaynaklanan sınıf dil öğrenimi ile ilgili farklı benlik algıları, inanç, hisler ve davranışlardır (Horwitz vd., 1986, s.127). Yabancı dil algısı, bireylerin yabancı dile karşı birbirinden farklı altyapılar, yaşantılar, inançlar ve duygular taşıması nedeniyle farklı şekillerde ortaya çıkabilmektedir. Bu çalışmanın sonuçlarında da görüldüğü gibi bireylerin ilköğretim veya lise düzeyinde ya da almış olduğu yabancı dil kurslarında yabancı dile karşı bireylerde olumsuz bir yargı oluşabilmekte ve sonraki yaşamlarında bu olumsuz yargı ile baş edebilmeleri kolay olmamaktadır.

Yabancı dil kaygısı sürekli kaygılar arasında yer almaz, sürekli kaygılardan farklı olarak, geçici ve özel durumlar veya tehdit oluştuğu zaman ortaya çıkar (Macintyre ve Gardner, 1991, s.87). Örneğin, yabancı dil kursuna yazılırken veya dil kursu başlangıcında kendisini gösterir. Bu yönü ile sürekli kaygılardan ayrılmaktadır. Casado ve Dershiwsky (2001) yabancı dil kaygısının, kişisel ve kalıcı kaygılardan daha farklı olduğunu söylemektedir. Kalıcı kaygılar taşıyan insanlar herhangi bir durumda endişeli olmaya eğilimlidir. Ancak özel bir kaygı türü olan yabancı dil kaygısı taşıyan insanlar sadece belirli durum ortaya çıktığı zaman kaygılı görünmektedirler. Örneğin bir topluluk veya sınıf önünde konuşmak durumunda kalınırsa ortaya çıkabilmektedir. Horwitz ve Cope(1986) yabancı kaygı

çalışmaları arasında yabancı dil kaygısı olarak adlandırdıkları bu özel kaygı türünün diğer kaygılardan farklı yönlerine dikkat çekmiş ve yabancı dil kaygısının özel olarak ele alınması gerektiğini belirtmişlerdir.

Guiora'a (1983) göre yabancı dil öğrenimi bireyin dünya görüşünü ve kişisel benlik kavramını doğrudan tehdit ettiği için, son derece rahatsız edici psikolojik bir önermedir. Yabancı dil öğrenimi bir birey için rahatsız edici psikolojik bir sorun haline gelebiliyorsa yabancı dil öğrenimi sürecinde bireye bir tür dayatmanın söz konusu olabileceği dolayısıyla bireyin özgür olmak isteyen benlik kavramının bu tür bir dayatma sebebiyle rahatsızlık duyabileceği olasılığından söz edilebilir. Bu gibi bir durumda bireylerin yabancı dil öğrenimine karşı gösterdikleri kaygı olağan kabul edilmelidir.

Yabancı dil kaygısı; kendine özgü, ancak yabancı dil öğrenme sürecinde veya öncesinde ortaya çıkan, kişilerin inançları, geçmişleri ve yaşadıkları ile doğrudan ilişkili olan ve kalıcı olmayan(süreksiz) bir kaygı türüdür.

2.4. Kaygının Yabancı Dil Öğrenimine Etkisi

Kaygı duyulan durum gerçek olduğu takdirde bu durum karşısında duyulan kaygı bizi gelecek için birtakım önlemler almaya zorlar (Köroğlu, 2013, s.165). Dolayısıyla kaygının yabancı dil öğrenimi üzerindeki etkilerinin her durumda zararlı olmayacağı söylenebilir. Kaygı ve yabancı dil başarısı arasındaki ilişki araştırmacıların ilgisini çekmiş bir konudur. Young (1991) bazı araştırmaların yabancı dil veya ikinci dil öğrenimi ile kaygı arasında bir ilişki kurduklarını belirtirken bazı araştırmacılar ise kaygı ve dil performansı arasında herhangi bir ilişkinin olmadığını söylemekteydiler. MacIntyre ve Gardner (1994) kaygının yabancı dil öğrenimindeki rolü üzerine yapılan araştırmaların çoğunda geniş tabanlı ölçekler kullanıldığını, çok az sayıdaki tecrübeye dayalı (empirical) çalışmanın kaygının dil öğrenimi üzerindeki belirli, özel etkilerini incelediğini belirtmektedir. Cheng (2004), kaygı ve yabancı

dil öğrenimi üzerine yapılan ilk çalışmaların, kaygı, başarı ve performans ile ilgili olarak birbiri ile çelişen sonuçlar ortaya koyduğunu belirtir. Araştırmacılar tarafından, dil öğrenimi kaygısı, özellikle yabancı dil öğrenimi kaygısı ikinci dil öğrenimini etkileyen en önemli faktör olarak kabul edilmektedir (Lucas, Miraflores ve Go, 2011, s. 98). En etkili değişkenlerden birisi olan kaygı yabancı dil öğreniminde çok önemli bir rol oynamaktadır (Krashen, 1982, s.5). Hortwitz'e (2001) göre 1960'ın ortalarında bulunan bilim adamları kaygının ikinci dil öğrenimi ve performansı ile engellenebileceği olasılığı düşüncesini taşıyorlardı; ancak kaygı ve dil öğrenimi arasındaki ilişki ile ilgili yazılı dokümanlar daha sonraları oluşmuştur. Aydın ve Zengin'e (2008) göre kaygının yararlı ve zararlı olmak üzere iki farklı etkisinden söz edilse bile yapılan araştırmalarda kaygının zararlı veya yararlı olduğu durumların hangileri olduğu konusunda bir birlik bulunmamaktadır. Onem'e (2011) göre hafif orta düzey kaygının başarıyı artırıcı etkisi olduğu söylenmesine rağmen öğrenme ve kaygı arasındaki ilişkide çoğunlukla kaygının engelleyici etkileri görülmektedir. Hortwitz ve arkadaşları (1986) araştırmacıların kaygının yabancı dil öğrenimine olan etkisini ölçmek için uğraşmalar da araştırmalar karışık ve bazen birbiri ile çelişen sonuçlara ulaşmış olduklarını belirtmektedirler. Dolayısıyla kaygının yabancı dil öğreniminde olumlu ya da olumsuz etkileri kesin olmakla birlikte, hangi durumlarda yararlı veya zararlı olduğu konusunda bir uzlaşma bulunmamaktadır.

Kaygının yabancı dil öğrenimi üzerindeki etkilerini ölçmek için yapılan çalışmalar için seçilen örneklem çeşitliliği gösterse de genel olarak öğrencilerin kaygı düzeylerini sıralayan raporlar ve kaygı ölçekleri uygulama sonuçlarına göre seçilmişlerdir. Scovel(1978) araştırmacıların, kaygı ve yabancı dil başarıları arasında kesin belirleyici bir çizgi çizemediklerini söyler; dolayısıyla dil edinimi ve dil başarıları arasındaki ilişkinin kurulması için henüz erken olduğunu belirtir. Ayrıca kaygı ile ilgili yapılan araştırma sonuçlarının birbirleri ile gerçekten çelişki içerisinde bulunmaktadırlar (Scovel, 1978, s.132).

Kleinmann (1977) yüksek kaygılı yabancı dil öğrencilerinin daha az kaygılı yabancı dil öğrencilerinden daha farklı bir dil bilgisi yapısı kullandıklarını tespit etmiştir. Kaygı düzeyi yüksek olan öğrencilerin dil bilgisi kullanımında kaygı düzeyi daha düşük olan öğrencilere göre daha dikkatli oldukları gözlenmiştir ki bu çalışmada kaygının yararlı bir etkisinden söz edilmektedir. Steinberg ve Horwitz (1986) kaygılı bir durumda bulunan öğrencilerin, kaygı taşımayan rahat öğrencilerden daha az yorumlayıcı (daha somut) ifadeler kullanmaya yatkın oldukları sonucuna ulaşmıştır. Bu durumdan kaygının yabancı dil öğrenmekte olan öğrencilerin üzerinde bir stres ya da baskı oluşturduğu ve bunun sonucunda ise öğrencilerin yorum gücünü kısıtladığı sonucuna ulaşılabilir. Aksine kaygıdan uzak ve kendilerini rahat hisseden öğrenciler daha fazla yorum gücünü kullanarak daha soyut ifadeler yazabilmektedirler. Kaygı düzeyi yüksek öğrenciler, hedef dilde kişisel ya da zor mesajlarla kendilerini ifade etmekten kaçınma eğilimindedirler. Day ve Miller (1975) yabancı dilde yazma üzerine yaptıkları çalışmalarında yazmaya yönelik kaygı düzeyi yüksek öğrencilerin kendilerinden daha sakin olan karşıtlarından daha kısa kompozisyonlar yazdıklarını tespit etmişlerdir. Kaygının okul çağındaki çocuklar üzerindeki etkilerini inceleyen Huberty'e (2004) göre kaygı düşük düzeyden yüksek düzeye kadar tüm seviyelerde sosyal, kişisel ve akademik performansımızı etkiler; ancak normal düzeyde bir kaygı alarm sistemimizi devreye soktuğu ve bizi harekete zorladığı için faydalı olabilir. Bu durumda orta düzeyde bir kaygının dolaylı olarak da olsa yabancı dil öğrenimini olumlu etkileyeceği sonucuna ulaşılabilir.

Horwitz (1986), kişisel kaygı taşıyan öğrencilerin belirsizlik içerikli metinler üzerinde daha az yorum yapabildiklerini tespit etmiştir. Gardner ve MacIntyre (1989) yüksek kaygılı öğrencilerin yabancı dil kelime listesini düşük kaygılı öğrencilerden daha yavaş öğrendikleri ve öğrenilen kelimeleri hatırlamakta daha fazla zorlandıkları sonucuna ulaşmışlardır. Bütün bunların dışında Horwitz (vd., 1986) pek çok dil öğretmenin tahmininin aksine bazı çalışmaların sonucunda yüksek kaygılı öğrencilerin yüksek başarılarla ulaştığını da ifade eder

ve öngörüldüğü şekilde kaygı ile ikinci dil başarısı arasında ters bir ilişki bulan, kaygı ve başarı arasında ilişki bulamayan ve tam tersi bir durum olarak kaygı başarı arasında doğru orantılı ilişkiler tespit eden çalışmaların var olduğu söyler.

Scovel (1978) karmaşık gibi görülen bu duruma bir açıklama yapmaya çalışmıştır. Ona göre, var olan çalışmalar farklı kaygı durumlarını ölçmeye çalıştıkları için, kaygı ve başarı arasındaki ilişki bağlamında birbirlerinden farklı sonuçlara ulaşmışlardır. Scovel (1978) araştırmacıların ölçtükleri kaygı türü konusunda net olmaları gerektiği sonucuna ulaşmış ve araştırmaların sonuçlarının birbirinden farklı çıkma nedeninin araştırmacıların kaygı türleri konusunda net olamama durumları olduğu söylemiştir. Araştırmacılar, kaygı ile okuma başarısı, kaygı ve test başarısı, kaygı ve yazma başarısı gibi özgül bir alan üzerine çalıştıkları zaman birbirini destekleyen çalışmaların ortaya çıkabileceği ön görülebilir.

Yabancı dil kaygısı Hortwiz'e (vd., 1986) göre öğrencilerde genellikle test (sınav) sırasında kendini göstermektedir. Öğrenciler sıklıkla, dil bilgisi konusunu kesinlikle bildiklerini ancak test veya sözlü alıştırmalar esnasında unuttuklarını rapor etmişlerdir. Öğrencilerde görülebilen sınava yönelik kaygı, yabancı dil öğreniminde de kendini gösterebilmektedir. Ayrıca Hortwiz (vd., 1986) birtakım öğrencilerin, *bir yabancı dilde doğru bir şekilde telaffuz edilene kadar hiçbir şey söylenmemeli ve yabancı dilde bilinmeyen bir sözcüğün anlamını tahmin etmeye çalışmak doğru değildir* düşüncesini taşıdığını belirtmektedir. Bu gibi durumlar yabancı dil kaygısının belirginleştiği zamanlardır. Yabancı dile karşı kaygı besleyen öğrenciler sınıfta konuşurken yanlış yapmaktan korkabilmekte ve yanlış konuşmak yerine susmayı tercih etmektedirler.

Sonuç olarak en başta da ifade edildiği gibi araştırmalara göre kaygının yabancı dil öğrenimi üzerindeki yararlı ve zararlı etkilerinin olduğu kesin olmakla birlikte net bir şekilde

hangi durumlarda yararlı hangi durumlarda ise zararlı olduğu konusunda bir fikir birliği bulunmamaktadır.

2.5. İlgili Çalışmalar

Yabancı dil öğreniminde kaygı konusu şu ana kadar Türkiye’de oldukça sınırlı bir çerçevede ele alınmış olmasına karşılık Avrupa, Amerika ve Uzakdoğu ülkelerinde on yıllardır üzerinde durulmakta olan bir alandır. Horwitz (2001) yabancı dil kaygısı ve başarı üzerine yazmış olduğu makalesinde 1960’ların ortalarında bilim adamlarının, kaygının ikinci dil edinimi ve performansı ile engellenebileceğini düşündüklerini söyler. Dolayısıyla kaygı Amerika’da 1960’lı yıllardan beri çalışılan bir alandır. Ancak bu çalışmada değinildiği üzere Scovel’in 1978 yılında, kaygı üzerine yapılan çalışmaların birbirleri ile çelişkili çıkmaları nedeniyle yapmış olduğu bir uyarıdan sonra, kaygı çalışmaları farklı bir seyir izlemeye başlamıştır. Çalışmalar, kaygı ve yabancı dil öğreniminde konuşma, yazma becerileri gibi daha özgün alanlara yönelmiştir. Çalışmanın bu bölümünde, yabancı dil öğreniminde kaygı üzerine yapılmış belli başlı çalışmalar hakkında bilgi verilecektir.

2.5.1. Türkiye dışından kaygı çalışmaları örnekleri. Bu bölümde Türkiye dışında çeşitli ülkelerde farklı tarihlerde gerçekleştirilen bazı yabancı dil kaygısı çalışmalarına dair örnekler yer almaktadır. Öncelikle bu çalışmanın veri toplama araçları içerisinde de yer alan ve yabancı dil kaygı literatüründe, en yaygın kullanılan ölçeklerden birisi olan ve 1986 yılında Michael B. Horwitz ve arkadaşları tarafından geliştirilen *Foreign Language Classroom Anxiety* adlı çalışma özetlenmiştir. Daha sonra Japonya, Yunanistan, Macaristan, Filipinler gibi ülkelerde gerçekleştirilen kaygı çalışmaları örnekleri verilmiştir.

2.5.1.1 Yabancı dil sınıf kaygısı ölçeği (foreign language classroom anxiety).

Yabancı dil kaygısı üzerine yapılmış en kapsamlı çalışmalardan birisi Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeği’dir (Foreign Language Classroom Anxiety). Elaine K. Horwitz, Michael B.

Horwitz ve Joann Cope tarafından 1986 yılında gerçekleştirilen bu çalışma, *The Modern Language Journal* dergisinin 70. yaz sayısında yayınlanmıştır. Çalışma sonunda günümüze kadar en yaygın kullanılan yabancı dil sınıf kaygı ölçeği ortaya çıkmıştır. Yabancı dil olarak İspanyolca öğrenen 39 erkek ve 36 kadın olmak üzere 75 üniversite öğrencisi üzerinde gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın üç yazarından birisi olan Elaina Horwitz (2011), 1986 yılında yayınlanan bu çalışmalarından bahsettiği bir makalesinde, Scovel'e gönderme yapar ve onun 1978 yılında yayınladığı makalesinde yaptığı tespitler sonrasında kendilerinin genel kaygılardan ziyade özel bir durum kaygısı (a station-specific anxiety) üzerine çalıştıklarını söyler. Dolayısıyla bu çalışmanın temelinde Scovel'in yönlendirmelerinin olduğu söylenebilir. Söz konusu çalışmanın girişinde yabancı dil öğrencilerinde bulunan kaygıdan bahsedilerek, öğrencilerin kaygılarını ifade ettikleri cümlelere yer verilir. Daha sonra kaygının, yabancı dil öğrenimi ile sınırlandırıldığı zaman bunun artık özel bir kategoriye girdiği belirtilir. 1986 yılında ilk kez bu kadar kapsamlı bir şekilde yabancı dil kaygısı üzerinde durulmakta ve bunun diğer kaygı türlerinden ayrı olduğu ortaya koyulmaktadır (Andrade ve Williams, 2009). Daha önceki bazı çalışmalarda yabancı dil kaygısı ifadesi kullanılmış olsa bile, kaygı çalışmalarında bir literatür oluşturacak olan söz konusu ifade bu çalışma ile kuramsal bir altyapıya kavuşmuştur. Çalışmada öncelikle kaygının dil öğrenimindeki etkileri üzerinde de durulur. Yabancı dil öğreniminde kaygının kendini daha çok test esnasında gösterdiği anlatılır. Yabancı dil öğrencileri, dil bilgisi kurallarını bildiklerini ancak daha çok sözlü sınav veya test sırasında unuttuklarını dile getirmişlerdir. Çalışmada Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeğinin güvenilirlik ve geçerlik katsayılarına yer verilmiştir. Çalışma sonunda; yabancı dil sınıflarında az kaygılı öğrencilerin tespit edilebileceği ve bunların ortak bazı karakteristik özellikler taşıdıkları belirtilmiştir. Elde edilen bazı sonuçlar aşağıda verilmiştir:

a. Yüksek kaygı taşıyan öğrencilerin yabancı dil sınıfında konuşmaktan korktukları tespit edilmiştir. Öğrencilerin %49'u yabancı dil dersinde hazırlıksız konuştukları zaman paniklediklerini, %33'ü yabancı dil sınıfında konuştukları zaman gergin hissettiklerini ve kafalarının karıştığını, %28'i diğer öğrencilerin önünde yabancı dil konuşma konusunda çekingen olduklarını söylemişlerdir.

b. Öğrencilerin %68'i yabancı dil sınıfında konuşurken asla kendilerinden emin olmadıklarını belirtmiştir.

c. Öğrencilerin %49,3'ü yabancı dil sınıfında çağrılacağını bildiği zaman kalbinin hızlı attığını söylemiştir.

d. Araştırmacılar, kaygının yabancı dil öğrenimindeki rolünü henüz yeni anlamaya başlamışlardır.

e. Henüz yabancı dil öğrenimi kaygısının ne kadar yaygın olduğu ve sınıftaki kesin etkileri/ yansımaları bilinmemektedir.

f. Bazı öğrenciler, yabancı dil kurslarını mümkün olan son ana kadar ileriye atmak istemiş veya yabancı dil çalışmayı önlemeyen yoğunlukta bir çeşit kaygı tepkimesi tecrübe etmiş olabilirler.

g. Orta düzeyde kaygı besleyen öğrenciler, ev ödevlerini yaparken ağır davranabilir, sınıfta konuşmaları engellenebilir veya son sırada çömelip kalabilirler.

h. Yabancı dil kaygısı öğrencilerin, yabancı dil gereksinimine karşı tepki göstermelerinin nedeni de olabilir.

2.5.1.2. Yabancı dil olarak İngilizce eğitiminin verildiği Japon üniversiteleri sınıflarında yabancı dil öğrenimi. Yabancı dil kaygısı üzerine yapılmış bir diğer çalışma, Melvin Andrade ve Kenneth Williams tarafından 2009 yılında gerçekleştirilmiştir. Yabancı

Dil Olarak İngilizce Eğitiminin Verildiği Japon Üniversiteleri Sınıflarında Yabancı Dil Öğrenimi: Fiziksel, Duygusal, Dışavurumsal ve Sözlü Tepkiler (Foreign Language Learning in Japanese EFL University Classes: Physical, Emotional, Expressive and Verbal Reactions) adlı bu çalışma Sophia Junior College Faculty dergisinin 29. sayısında yayınlanmıştır. Çalışma verileri dört yıllık eğitim veren altı farklı Japon üniversitesinden, ana dili İngilizce olan öğretmenler tarafından İngilizce öğretilen 253 öğrenciye ulaşılarak elde edilmiştir. Öğrencilerin 132 tanesi erkek ve 111 tanesi kadındır. Çalışma yapılan sınıfların mevcutları 20 ile 30 arasında değişmektedir. Veri elde etmek için kullanılan ölçek Matsumoto tarafından 1988 yılında Japoncaya uyarlanmıştır. Veri analizi yapılırken anket soruları verilen yanıtlara göre 9 farklı gruba ayrılmıştır: (1) Tüm öğrenciler, (2) sadece erkekler, (3) sadece kadınlar, (4) yüksek kapasiteli, (5) düşük kapasiteli, (6) yüksek seviye erkek öğrenciler, (7) yüksek seviye kadın öğrenciler, (8) düşük seviye erkek öğrenciler ve (9) düşük seviye kadın öğrenciler. Seviyeleri belirlemek için öğrencilere anket sorusu sorulmuş ve kendi seviyelerini 6-8 arasında işaretleyen öğrenciler yüksek seviyeli, 1-3 arasında işaretleyen öğrenciler ise düşük seviyeli olarak kabul edilmiştir. Çalışmanın temel amacı; yabancı dil öğrenimi kaygısına genel bir bakış ortaya koymak ve yabancı dil olarak İngilizce sınıflarında bulunan (EFL) Japon üniversite öğrencileri tarafından rapor edilen kaygı meydana getirici durumları detaylıca incelemektir. Çalışmada şu sorulara yanıt bulunmaya çalışılmıştır:

1. Kaygıyı tetikleyen fiziksel, duygusal, dışavurumsal ve sözel durumlar nelerdir?

2. Olay, süre, şiddet, beklenti ve engel derecesi bakımından kaygının karakteristik özellikleri nelerdir?

3. Kaygı ile eşli (Pair: Çiftli, iki kişilik) ve küçük gruplar arasındaki ilişki nedir?

Bu çalışmanın giriş kısmında kısa bir literatür özeti verildikten sonra kaygı türlerine kısaca değinilmiştir. Andrade ve Williams'a (2009) göre kaygının çok fazla çeşidi

bulunmaktadır ve kaygı farklı yönleri ile birkaç kategoride gruplanabilir. Çalışmada kişisel kaygı, durum kaygısı, iletişim kaygısı üzerinde birer cümle ile durulmaktadır. Daha sonra sınıf kaygısı kavramı üzerinde durulmakta ve sınıfta diğer bazı kaygı türlerinin de gözlemlenebileceği söylenmektedir. Çalışmada ayrıca sınıf ortamında görülebilecek, test kaygısı, dinleme, konuşma, yazma kaygısı gibi kaygılara kısaca değinilmiştir. Çalışma sonucunda tespit edilen bazı sonuçlar aşağıda maddelenmiştir:

Algılama kapasitesi ve cinsiyet: Erkek öğrencilerin %9.09'u kendisini yüksek kapasiteli (6-8 arasında) ve %65.91'i ise düşük kapasiteli (1-3 arasında) olarak belirtmiştir. Kadın öğrencilerin %7.21'i kendisini yüksek kapasiteli olarak görürken, %54.95'i kendisini düşük kapasiteli olarak nitelemiştir.

Eşli (İkili) ve grup çalışması: Eşli ve küçük grup çalışmalarının düşük seviyeli kaygı oluşmasına katkı sağladığı düşünülmektedir. Kadınlar ve düşük kapasiteli öğrenciler, eşli veya küçük gruplarla gerçekleştirilen çalışmalara genel sınıf durumlarında olduğundan daha fazla katılım göstermişlerdir. Yüksek seviye kadınlar daha fazla katılım göstermesine rağmen, yüksek seviye erkekler ile yüksek seviye kadınlar arasındaki fark belirgin değildir. Eşli (ikili) ve büyük grup çalışmaları arasında anlamlı farklılık bulunurken; küçük gruplar veya eşli (ikili) gruplar ile engel, yoğunluk ve kaygı süresi arasında anlamlı farklılık bulunamamıştır.

Süre ve yoğunluk: Öğrencilerin %80.25'i için kaygı sadece birkaç dakika sürerken öğrencilerin %7'sinde kaygı birkaç saat veya bir günü etkileyecek kadar uzun sürmektedir. Orta ve zayıf kaygı yoğunluğu (1-4 arasında) öğrencilerin %59.26'sı tarafından rapor edilmiş olmasına karşılık orta ve yüksek kaygı yoğunluğu rapor eden öğrenci oranı %40.74'tür. Öğrencilerin yaklaşık %9'u herhangi bir kaygı rapor etmemiştir. Bu durum, olumsuz duygusal etkinin pek çok öğrenci için sorun olmadığını ancak bazı öğrenciler için potansiyel ciddi bir problem olduğunu göstermektedir. Genel olarak kadınlar erkeklerden daha yoğun

kaygı taşımaktadırlar. Özellikle düşük seviyeli kadınlar, düşük seviyeli erkeklerden daha fazla kaygı rapor etmişlerdir. Bu sonuçların daha önce yapılmış bazı çalışmalarla çelişkili bazıları ile benzerlik taşıdığı belirtilmiştir.

Engel: Öğrencilerin yaklaşık %25'i kaygının İngilizce öğrenmelerini engellediğini belirtmiştir (5-8 sıralama). Yüksek derecede etkilenme oranına sahip öğrencilerin oranı %11'dir. Yüksek ve düşük kapasiteli gruplar arasında ve yüksek düzeyli kadınlar ile düşük düzeyli kadınlar arasında anlamlı farklılık bulunmuştur ($p < .05$).

Fiziksel ve duygusal tepkiler: Çalışmada en sık karşılaşılan fiziksel tepkiler; hızlı kalp atışı (%67.49), ateşlenmek ve yanakların yanması (%51.85) ve terlemedir (%34.57). En sık karşılaşılan duygusal tepkiler ise zihnin durması (%42.35) ve yoğunlaşmamak (%27.05) olarak tespit edilmiştir.

Dışavurumsal ve sözlü tepkiler: En sık karşılaşılan dışavurumsal tepkiler gülümsemek, gülmek (%29.22) ve seste değişiklik olmasıdır (%23.05). Sözlü tepkiler ise yanlış telaffuz, hızlı konuşmak (%59.26), kısa ifadelerle konuşmak (%47.74), birisinin sözlerini bir veya iki cümleye indirgemek, kısaltmak (%34.57) ve sessizlik (%24.69) olarak tespit edilmişlerdir.

2.5.1.3. İkinci dil öğreniminde kendini değerlendirme önyargıları: Dil kaygısının rolü. Kaygı üzerine oldukça fazla çalışması bulunan Peter D. MacIntyre, Kimberly A. Noels ve Richard Clement'in 1997 yılında Language Learning Dergisinin Haziran sayısında yayımlanan *Yabancı Dil Öğreniminde Kendini Değerlendirme Önyargıları: Dil Kaygısının Rolü (Biases in Self-Ratings of Second Language Proficiency: The Role of Language Anxiety)* isimli çalışmalarında yabancı dil öğreniminde kaygının yeri üzerine önemli değerlendirmeler yapılmıştır. Çalışma ana dili olarak İngilizce konuşan, 29 kadın ve 8 erkek olmak üzere toplam 37 gönüllü ergen Kanadalı öğrenci (anglophone students) üzerinde yapılmıştır. Yaş ortalamaları 20.9 olan öğrenciler felsefe bölümünde bulunmaktadırlar ve yabancı dil olarak

Fransızca öğrenmektedirler. Veri toplama tekniği olarak dil kaygı ölçeği ve *yap (-abilme) (Can-do)* testi kullanılmıştır. Öğrenciler tamamı İngilizce olan ölçeği yaklaşık bir saat içinde cevaplamışlardır. Ölçek soruları, Gardner ve MacIntyre tarafından 1988 yılında tasarlanan Fransızca kullanım kaygısı ve Fransızca sınıf kaygısı ölçeklerinden alınmıştır ve 19 tanedir. *yap (-abilme) (can-do)* testi ise 1981 yılında Clark tarafından tasarlanmış 26 maddeden oluşmaktadır. Yanıt aranılan araştırma soruları aşağıda verilmiştir:

a. Dil kaygısı ile algılanan (perceived) yeterlik ve gerçek yeterlik arasındaki ilişki nedir?

b. Yeterlik benlik algısı önyargıları dil öğrenimi kaygısı ile ilişkili midir?

Çalışma sonuçları, kendilerini yeterli görmeye eğilimli kişilerin daha yeterli olduklarını göstermiştir. Benliklerinde kendilerini yeterli olarak algılayan kişilerin dil öğreniminde daha yeterli oldukları görülmüştür. Yine çalışma sonuçlarına göre dil kaygısı arttıkça, fikirlerin puanlaması artarken, elde edilen üretim (kompozisyon) kalitesi ve öz yeterlik oylaması düşmüştür. Katılımcıların kaygı düzeyi yükseldikçe fikirlerini daha çok dile getirdikleri ancak, ifadenin ölçütü olan kompozisyon kalitesinin (output) düştüğü ve kendilerini daha az yeterli gördükleri belirlenmiştir. Katılımcılar veri toplama araçlarında bulunan Fransızca sınıf kaygısı ve Fransızca kullanma kaygısı ölçekleri sonuçlarına göre yüksek ve düşük kaygılı olmak üzere iki gruba ayrılmışlardır. Sonuçlar, konuşma yeterliğinde yüksek kaygılı öğrencilerin düşük kaygılı öğrencilere göre daha düşük puanlar aldığını göstermektedir. Ayrıca kaygılı öğrencilerin kendi kapasitelerini küçümsedikleri ve daha rahat olan kaygısız veya düşük kaygılı öğrencilerin ise kapasitelerini abartma eğiliminde oldukları tespit edilmiştir.

2.5.1.4. Filipinler’de İngilizce öğrenen yabancı öğrenciler arasında İngilizce öğrenim kaygısı. Filipinler’de İngilizce Öğrenen Yabancı Öğrenciler Arasında İngilizce Öğrenim Kaygısı (English Language Learning Anxiety Among Foreign Language Learners in The Philippines) adlı çalışma Rochelle Irene Lucas, Edna Miraflores ve Dianne Go tarafından 2011 yılında gerçekleştirilmiştir. Araştırma soruları aşağıda verilmiştir:

a. Filipinler’de İngilizce öğrenen yabancı öğrenciler dil öğrenim kaygısı taşımakta mıdır?

b. İngilizce öğrenen yabancı öğrenciler arasında bulunan dil öğrenim kaygısının önde gelen sebepleri neler olabilir?

c. Öğrencilerin dil öğrenim kaygısı ile başa çıkmaları için hangi dil stratejisi ön görülmektedir?

Çalışmada veri toplama aracı olarak Horwitz tarafından 1986 yılında geliştirilen *Yabancı Dil Öğrenim Sınıf Kaygısı Ölçeği* ve Cohen’in uygulaması De LA Salle Manila University’de gerçekleştirilen *Dil Stratejisi Anketi* kullanılmıştır. Çalışma ülkede bulunan yabancı dil kurslarında kayıtlı 250 öğrenci üzerinde yapılmıştır.

Çalışma sonuçları genellikle yabancı öğrencilerin İngilizce öğreniminde kaygı taşıdıklarını göstermiştir. Kaygılar arasına *test kaygısı* ve *olumsuz değerlendirilme kaygısı* ön plana çıkmıştır. Bu öğrenciler söz konusu kaygılarını bastırmak için *kelime öğrenimi*, *konuşma ve tercüme stratejilerini* kullandıkları belirlenmiştir. İngilizce sınıf kaygısı ile kelime öğrenimi stratejisi kullanılarak başa çıkmaya çalışılmıştır. Kaygılarla başa etmek için kullanılan konuşma ve tercüme stratejileri, İngilizce sınıf kaygısı hariç tüm kaygı-öğrenim stratejileri ile önemli ölçüde ilişkilidir. Dinleme ve yazma stratejileri kaygı ile baş etmek için kullanılan stratejiler arasında bulunmamaktadır. İletişim kaygısı ile baş etmek için konuşma stratejisi kullanılmaktadır. Kaygıyı ortaya çıkaran sebepler arasında başka sebeplerin yanında

ebeveynler, akranlar, öğretmenlerin davranışları ve sınıf ortamı olarak tespit edilmiştir. Ayrıca test-sınav düşüncesinin de kız erkek tüm gruplamalar arasında kaygıyı artıran bir faktör olduğu da söylenmektedir. Çalışmanın açığa kavuşturduğu bir başka nokta ise şu olmuştur: Yabancı dil öğrenenlerin kendilerini dil öğrenim stratejileri ile donatma nedenleri stratejilerin sadece hedef dili öğrenmeye yardımcı olmaları değil, aynı zamanda yabancı dil öğrenim kaygısı ile baş etmede de etkili oldukları içindir.

2.5.1.5. Tayvanlı tercüman öğrencilerde yabancı dil kaygısı. Yung-Nan Chiang tarafından Tayvan'da bulunan farklı enstitülerin öğrencileri üzerinde gerçekleştirilen Tayvanlı Tercüman Öğrencilerde Yabancı Dil Kaygısı (Foreign Language Anxiety in Taiwanese Student Interpreters) adlı çalışma *Translators' Journal* dergisinin 2009 yılı 54. sayısında yayınlanmıştır. Tayvan'da bulunan 9 ayrı yüksek eğitim enstitüsünden 327 tercüman öğrenci çalışmanın evrenini oluşturmaktadır. Öğrenciler Çince ve İngilizce tercümanlığı üzerine eğitim almaktadırlar. Katılımcıların %77.1'i kadın, %22.9'u ise erkektir. Yaşları 20-30 arasında değişen katılımcıların yaş ortalaması 21.5'tir. Öğrencilerin tümü en az 6 yıl resmi olarak İngilizce eğitim veren okullarda öğrenim görmüşlerdir. Veri toplamak için; Horwitz'in 1986 yılında geliştirdiği Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeği ve (Öz) Geçmiş Bilgi Anketi (Background Information Questionnaire-BIQ) kullanılmıştır.

Öğrencilerin %64.3'ü İngilizce sınıfında diğer sınıflardan daha gergin ve çekingen hissetmediklerini belirtmiştir. Katılımcıların %67'si *genellikle İngilizce sınıfına gitmek istemiyorum* seçeneği için *katılmıyorum* ve *kesinlikle katılmıyorum* seçeneklerini işaretlemiştir. Yarından biraz fazla katılımcı *İngilizce konuşmak için öğrenilmesi gerekli olan kurallardan bunaldım seçeneğini* kabul etmemiştir (%55.6). Çalışmaya katılan öğrencilerin çoğunluğu üzerinde İngilizce sınıflarının kaygı oluşturmadığı ve öğrencilerin %56.1'inin daha fazla İngilizce ders alması durumunda sıkılmayacakları sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcıların

%30'u İngilizce sınıfında gergin olduklarını ve bildiklerini unuttuklarını söylemişlerdir. Ancak katılımcıların %32.4'ü bu durumu reddederek İngilizce sınıfında insanların neden gergin hissettiklerini anlamadıklarını ifade etmişlerdir. Tercüman öğrencilerin yaklaşık %30'u orta veya yüksek düzeyde yabancı dil kaygısı çekmektedirler. %40.6 oranında katılımcı yabancı dil sınıfında öğretmen konuştuğu zaman söylenenleri anlamıyorsa bu durumun onları korkuttuğunu, %32.3 katılımcının ise aynı durumdan gerginlik duyduğunu belirtmiştir. Konuşma kaygısı ise öğrencilerde yüksek sayılabilecek bir oranda görülmektedir. Katılımcıların %38.8'i İngilizce sınıfında hazırlıksız bir şekilde İngilizce konuşmak zorunda kalırlarsa panikleyeceklerini belirtmiştir. Ancak aynı durumu katılımcıların %34'ü reddetmiştir. Tercüman öğrencilerin kaygılarını en fazla tetikleyen durumlar sınıfta İngilizce konuşmaya çağrılmaları, sonrasında İngilizce öğretmenin yanlıklarını düzelttiği zaman bunu anlamamaları olmuştur. Çalışma ayrıca Tayvanlı tercüman öğrencilerde yabancı dil kaygısının farklı milletlere mensup değişik hedef dilleri öğrenen öğrencilere göre daha az bulunduğunu ortaya koymuştur. Chiagn, bu sonuca daha önce farklı milletler üzerine yapılan ve aynı ölçek kullanılan çalışmalarla kendi çalışmasının sonuçlarını karşılaştırarak ulaşmıştır ve sadece Rusça ve Arapça öğrenen Amerikalıların, yabancı dil öğrenen Tayvanlılardan daha az yabancı dil kaygısı taşıdıklarını not olarak belirtmiştir.

2.5.1.6. İngilizce öğrenen Macarlar için bir yabancı dil öğrenim kaygısı ölçeği. İngilizce Öğrenen Macarlar İçin Bir Yabancı Dil Öğrenim Kaygısı Ölçeği (A Foreign Language Anxiety Scale For Hungarian Learners Of English) Zsuzsa Toth tarafından 2008 yılında Macaristan'da bulunan Pazmany Peter Catholic Üniversitesinde gerçekleştirilmiştir. Çalışma İngilizce bölümünde okuyan 117 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir. Yaş ortalamaları 19.37 olan 117 katılımcının 27'si erkek ve 90'ı kadındır. Katılımcıların ortalama 8,41 yıl İngilizce dersi almışlardır. TOEFL puan ortalamaları 516.5 olarak tespit edilmiştir. Öğrencilerin %71.8'i daha önce İngilizce konuşulan herhangi bir ülkede bulunmamışlardır. Öğrencilerin

sadece %8.5'i bir yıl veya daha fazla hedef dilin konuşulduğu bir ülkede bulunmuştur. Öğrencilerin %19.7'si ise birkaç hafta veya ay (6 ayı geçmemek üzere) İngiltere veya Amerika'da bulunmuştur. Çalışmanın amacı en yaygın ve sık kullanılan kaygı ölçeği olan ve Horwitz'in 1986 yılında geliştirdiği 33 maddelik Likert tipi anketin (Foreign Language Classroom Anxiety Scale) Macarcaya uyarlanmasıdır. Ölçeğin araştırmacı Toth ve üniversitede İngilizce öğretimi yapan 3 eğitimci tarafından Macar diline adapte edilme süreçleri aktarılmıştır.

2.5.1.7. Öğrencilere İngilizce dil sınıflarında yabancı dil konuşma kaygısını aşmalarında yardımcı olmak: Teorik konular ve pratik öneriler. Iakovos Tsiplakies tarafından 2009 yılında Yunanistan'da gerçekleştirilen Öğrencilere İngilizce Dil Sınıflarında Yabancı Dil Konuşma Kaygısını Aşmalarında Yardımcı Olmak: Teorik Konular ve Pratik Öneriler (Helping Students Overcome Foreign Language Speaking Anxiety in The English Classroom: Theoretical Issues and Practical Recommendations) adlı çalışma International Education Studies dergisinde yayımlanmıştır. Çalışma 13-14 yaş gurubunda bulunan lise öncesi 50 öğrenciyi kapsamaktadır. Çalışmanın uygulama aşaması haftada üç kez 45'er dakikalık derslerle yapılmıştır. Tüm öğrenciler en az 5 yıldır İngilizce eğitim görmektedirler. Araştırma nitel bir durum çalışması olarak tasarlanmıştır. Veri toplama tekniği olarak yarı yapılandırılmış odak görüşmeleri, grup tartışması ve gözlem kullanılmıştır. Çalışmanın amacı dil kaygısı ile performans arasında bir ilişki tespit etmek değil; bunun aksine, yabancı dilde konuşmanın teorik yapısı ile günlük sınıf pratikleri arasında bir bağ kurmayı hedeflemektir. Aşağıdaki sorulara yanıt bulunmaya çalışılmıştır:

- a. Yabancı dil öğrenimi kaygısı çeken öğrencilerin karakteristik özellikleri nelerdir?
- b. Yabancı dil öğrenimi kaygısının nedenleri nelerdir?

c. Projenin birleştirme çalışması ve destekleyici bir sınıf atmosferi öğrencilere kaygıları ile baş etme konusunda yardımcı olur mu?

Sonuçlar kısmında değinilen bazı durumlar şunlardır: Bazı öğrencilerin İngilizce konuşma kaygısı çekme nedenleri; (a) akranlarından transfer ettikleri olumsuz yargılar ve (b) akranlarıyla olan ilişkilerinde düşük kapasite/yeterlik algısı olarak tespit edilmiştir. Bu öğrenciler konuşma aktivitelerinde isteksiz görülmüşlerdir. Öğrenciler konuşma aktivitelerinde yeterli olmadıklarına inanmışlardır. Yüksek kaygılı öğrencilerden Hara'nın konuşma aktivitelerine katılmama nedenini ifade eden cümlesi şöyledir:

-“İngilizceyi seviyorum, ancak konuşmalarda yer almıyorum çünkü konuşmada çok kötüyüm. Arkadaşlarım bana gülecek.” Hara'nın cümleleri onun akranları tarafından nasıl etkilendiğinin ipuçlarını vermektedir.

Başka bir yüksek kaygılı öğrenci olan Nikos, dil hatalarına karşı odaklanmış olan duygularını şöyle aktarmıştır:

-“Ne zaman konuşursam hep korkunç hatalar yapmaktayım ve bunu sevmiyorum. Söyleyeceklerimden emin olmadığım zaman Yunancayı tercih ediyorum. Hataları önlemek için çok yavaş konuşurum. Benim İngilizce konuşmamı duysanız, akıllı olmadığımı düşünürsünüz ama (tabi ki) öyle değil.”

Yabancı dil konuşma kaygısı taşıyan öğrencilerde akranlarından edindikleri olumsuz değerlendirmeler dışında görülen bir diğer durum da kendi konuşma yetilerini akranları ile yarıştırmaları ve olumsuz bir sonuç elde etmeleridir. Kaygılı bir kız öğrencinin ifadeleri bu durumu ifade etmektedir:

-“Konuşan öğrencileri dinlediniz değil mi? Onlar İngilizceyi Yunanca gibi konuşuyorlar. Benden çok daha iyiler. Konuşmasam ve sadece dinlesem bu çok daha iyi.”

Çalışmada öğrencilerin yabancı dil kaygıları ile baş edebilmeleri için hem öğretmenlere hem de öğrencilere yararlı olabilecek sonuçlara ulaşılmıştır.

Proje çalışmaları, kısa dönemli projeler: Öğrenciler proje çalışmalarına daha ilgilidirler ve projeler genellikle onların motivasyonlarını artırmaktadır. Öğrenciler sürekli olarak değerlendirildikleri izlenimine kapılmazlar. Öğrenciler için iletişime odaklanmak, doğruluğa veya yanlışlığa odaklanmaktan daha kolaydır. Öğrenciler *dil hataları ve olası (hayali) hatalara* karşı daha az ilgilidirler.

Bir öğrenme topluluğu (grubu) ve destekleyici bir sınıf ortamı oluşturulması: Bir öğrenme grubunun oluşturulması en uygun öğrenme ortamının oluşturulmasını sağlar ve işbirlikçi atmosfer korkuların ve yanlışların azalmasına yardım eder.

Öğretmen-öğrenci ilişkileri: Öğrencilerle sınıf kuralları ve standartları tartışılmıştır. Yanlış cevaplarla eğlenilmesi ve alay edilmesi öğrenciler tarafından kabul edilmezken, *yanlış karşı tolerans göstermek* onaylanmıştır. Yanlışlar öğrenmenin doğal bir parçası kabul edilmiştir. Öğrenciler utanma hissi olmadan yardım için soru sormaya teşvik edilmek istemektedirler.

Ayrıca çalışma sonuçları arasında; öğrencinin hatasının doğrudan düzeltilmesi veya öğrenciye karşı ifade edilmesi yerine yanlışların dolaylı olarak düzeltilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Öğrenciler tarafından doğrudan kendilerine yönelmiş bir tehdit olarak algılanan davranışlar kaygının kaynağı olabilmektedirler. Örneğin sınıf sonuçları özel olarak saklanmalı ve tüm sınıfa söylenmemelidir. Öğrencinin doğrudan adını söylemek, göz teması kurmak gibi davranışlar kaygıyı azaltıcı nedenler olarak görülmektedir. Belli öğrencilerin sınıf önünde bir başarı aynası gibi ödüllendirilmesi diğer öğrencilerde olumsuz etki oluşturabilmektedir çünkü; öğrenciler bunu öğretmenin kendi başarılarına karşı daha az güven duyduğunun bir işareti olarak kabul etmektedirler.

2.5.1.8. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrenciler üzerinde dil öğrenme kaygısının etkileri: Jawaharlal Nehru Üniversitesi örneği. Adem İşcan tarafından Hindistan Jawaharlal Nehru Üniversitesinde gerçekleştirilen çalışma *The Effect of Language Learning Anxiety on The Learner of Turkish as a Foreign Language: The Case Of Jawaharlal Nehru University* adı altında *Academic Journals* dergisinde Ağustos 2011 yılında yayınlanmıştır. Seçmeli yabancı dil olarak Türkçe öğrenen Hintli öğrencilerin yabancı dil korkusuna odaklanan çalışma sonuçları, Hintli öğrencilerde yabancı dil kaygısının düşük olduğunu ve öğrencilerin yabancı dil olarak Türkçe başarı düzeylerinin yüksek olduğunu göstermiştir. Çalışmada veri toplama aracı olarak Horwitz tarafından 1986 yılında geliştirilen yabancı dil sınıf kaygısı ölçeği kullanılmıştır.

Çalışmaya katılan öğrencilerin %42.8'i *Türkçe konuştuğum zaman asla kendimden emin olamıyorum* seçeneğine katılmadıklarını belirtmişlerdir (%32.1 katılmıyorum, %10.7 kesinlikle katılmıyorum). Hintli öğrencilerin %45.1'i *Türkçe sınıfında yanlış yapmaktan korkmadıklarımı* buna karşılık öğrencilerin %46.3'ü ise *Türkçe sınıfında yanlış yapmaktan korktuklarımı* ifade etmişlerdir. Bu durumda Hintli öğrencilerin *Türkçe dersinde yanlış yapmaktan kısmen kaygı duydukları* sonucuna varılmıştır. Hintli öğrencilerin %61.8'i *Türkçe sınıfında çağrılacaklarımı* bildikleri zaman endişe duymadıklarını belirtirken, %61.9'u *Türkçe öğretmenin yabancılık dilde ne söylediğini anlamadığım zaman bu durumun kendilerini korkuttuğunu* kabul etmemiştir (%50 katılmıyorum, %11.9 kesinlikle katılmıyorum.). Öğrencilerin %52.3'ü *ana dili Türkçe olan insanlarla konuşmaktan dolayı gergin olmayacaklarımı* ifade etmiştir. Hintli öğrencilerin %74.9'u *Türkçe konuştukları zaman kendilerinden emin, rahat ve kaygısız olduklarını* belirtmiştir.

Çalışma sonucunda araştırmaya katılan Jawaharlal Nehru Üniversitesi öğrencilerinin yabancı dil olarak Türkçe öğrenmeye yönelik kaygılarının çok düşük düzeyde olduğu tespit

edilmiştir. İşcan bu durumu, öğrencilerin Türkçe kursundaki başarılarına ve sınavlarda aldıkları yüksek notlara bağlamaktadır. Kursa katılan öğrencilerin 2010-11 dönemindeki başarı ortalamalarının yüksek olduğunu belirtir (70-79). Çalışma sonucunda öğrencilerin kaygı duydukları durumların; hazırlıksız konuşmak zorunda kaldıkları ve Türkçe öğretmenlerinin kendilerine iyi hazırlanmadıkları durumlarda soru sorduğu durumlar olduğu ortaya koyulmuştur. Bu duruma çözüm önerisi olarak, öğrencilere dersten önce hazırlanmaları için biraz zaman verilmesi gerektiği söylenmiştir. Öğrenci başarıları ile kaygı arasında negatif bir ilişki tespit edilmiştir.

2.5.2. Yabancı dil öğretiminde kaygı çalışmalarına genel bir bakış ve değerlendirme.

Yabancı dil öğrenimi ve kaygı arasındaki ilişki araştırmacıların ilgisini çeken bir araştırma konusu olagelmıştır. Cao (2011) yabancı dil kaygısının, 1970'lerden itibaren dil öğreniminde en etkili faktörlerden birisi olarak özellikle batı ülkelerinde pek çok araştırmaya konu olduğunu belirtmiştir. Yabancı dil kaygısı literatüründe önemli bir yer sahibi olan Horwitz'e (2001) göre 1960'ların araştırmacıları kaygının ikinci dil öğrenimini engelleyebileceği olasılığını beslemekteydiler. Araştırmacıların bu düşüncesini olumlu ya da olumsuz biçimde destekleyecek yazılı doküman çalışmaları ise sonraki yıllarda ortaya çıkmıştır. Yabancı dil olarak İngilizce, Fransızca, İtalyanca gibi diller üzerine yapılan kaygı çalışmaları günümüzde de devam etmektedir. Chastain (1975) test kaygısı ile Fransızca veya Almanca kursundaki yeterlik arasında negatif korelasyon olduğu sonucuna ulaşmıştır. Swain ve Burnaby (1976) dil-sınıf kaygısı ile çocukların Fransızca konuşma yeterliği arasında negatif korelasyon tespit etmişlerdir. Yabancı dil kaygısı tutum, motivasyon ve tutum ile motivasyonun dil yeterliği açısından ilişkisi bağlamında da incelenmiştir. Gardner (1985) tarafından geliştirilen *Fransızca Sınıf Kaygısı Ölçeği (French Class Anxiety Scale)* bu çalışmalara örnek olarak verilebilir. Ölçek öğrencilerin utanma veya kaygı duygularını içeren raporları derecelendirmek için geliştirilmiştir.

Kaygı üzerine çalışan bilim adamlarının ilklerinden olan Scovel (1978) bilim adamlarının geçmişte yaptıkları araştırmaların sonuçlarının birbiri ile çeliştiğine ve kaygı çalışmalarının belirsizlikler içinde olduğuna dikkat çekmiştir. Scovel'e (1978) göre kaygı çalışmaları, birbirinden farklı kaygıları ölçmek için geliştirilen ölçeklerle gerçekleştirildiği için sonuçlar çelişkili çıkmaktadır. Scovel, kaygı ile yabancı dil yeterliği arasındaki ilişkiyi araştıran çalışmaların elde ettiği çelişkili sonuçlardan şöyle bahsetmektedir:

(...) Swain ve Burnaby çalışmalarında Fransızca konuşan İngiliz çocukların, Fransızca yeterlikleri ile kaygıları arasındaki bir ölçümde negatif bir korelasyon tespit etmişlerdir. Aynı zamanda diğer yeterlik ölçümleri ile gerçekleştirdikleri çalışmalarda yabancı dil yeterliği ile kaygı arasında pozitif ya da negatif bir korelasyon tespit etmemişlerdir. Tucker de aynı şekilde, bir kaygı ölçeği ile elde ettiği sonuçlarda öğrencilerin Fransızca yeterliği ile kaygı arasına korelasyon tespit ederken, farklı üç ölçek ile yaptığı çalışmalarda kaygı ile yeterlik arasında herhangi bir korelasyon bulamamıştır (Scovel, 1978, s. 135).

Örneğin Gerver (1974) tercümanlar üzerinde gerçekleştirdiği bir çalışmasında, yüksek kaygılı kişilerin gürültülere karşı daha az tolerans göstereceğini varsaymıştır. Kurz (Kurz'dan aktaran Chiang 2009) ise yine tercümanlar üzerinde yaptığı bir araştırmada kaygıyı ölçmek için daha farklı bir değişken kullanmış ve yüksek kaygılı tercümanların geçici ve sürekli kaygıları ile ilgili Gerver'in araştırma sonuçları ile çelişen bulgular elde etmiştir. Gardner ve MacIntyre (1989), Horwitz ve arkadaşlarının Scovel'in kaygı sonuçlarının neden çelişkili çıktığına ilişkin görüşlerini ifade etmesinden yaklaşık 8 yıl sonra benzer bir açıklama yaptıklarını söyler. Dolayısıyla Scovel'in bu düşüncesinin aslında Horwitz ve arkadaşları tarafından 1986 yılında geliştirilecek olan Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeğinin (Foreign Language Classroom Anxiety) temelini attığını söylenebilir. Horwitz (2001) Scovel'in

önerilerinden sonra araştırmacıların ölçtükleri kaygı türü konusunda daha dikkatli davrandıklarını belirtir. Kaygı literatüründe 1986 yılının önemli olduğu söylenebilir; çünkü bu tarihte Horwitz ve Cope (1986) *Yabancı Dil Kaygısı* adını verdikleri bir kaygı türünün öğrencilerin yabancı dil öğrenimine yönelik olumsuz tepkilerine neden olduğunu belirtmişlerdir. Bu tarihten sonra kaygı çalışmaları daha özele indirgenmiş ve hız kazanmıştır.

Gardner ve MacIntyre (1989) kaygı çalışmaları ile ilgili birkaç örnek verdikten sonra çalışmaların ulaştığı sonuçların tutarlılıklarının dikkate değer hale geldiğini söyler. Çalışmalar artık yeni geliştirilen ölçeklerle tutarlı sonuçlar vermeye başlamıştır. Çalışmaların sonuçları, yabancı dil kaygısının dil sınıflarında başarı önünde bir engelleyici olduğunu göstermiştir. Endlers'e göre kaygı çalışmak, kaygı meydana getiren bir ortamda bulunan kişinin ortamları etkileşimini çalışmaktır (Endlers'ten aktaran Gardner ve MacIntyre,1989). Bazı durumlar kaygı oluşumunu tetiklerken bazı durumlar kaygı oluşumunu etkilemeyebilir. Bu durumda kaygı çalışmalarında hem bireysel hem de çevresel faktörler dikkate alınmalıdır. Yabancı dil kaygısı daha özel bir kaygı olduğu için Gardner'a (1985) göre yabancı dil kaygısı ile ilgili olan ölçekler, genel kaygı ölçeklerine göre daha kabul edilebilir durumdadır. Horwitz'e (2001) göre, *Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeği (Foreign Language Classroom Anxiety Scale)* ve diğer özel ikinci dil kaygı ölçeklerini kullanan çalışmalar tutarlı bir şekilde, yabancı dil sınıf kaygısı ile yabancı dil başarısı arasında korelasyon tespit etmişlerdir. Horwitz'in bu sözleri yabancı dil kaygısı ile başarı arasındaki ilişkiyi irdeleyen çalışmaların, doğru ölçeklerle benzer sonuçlar verdiğini ve yabancı dil kaygısı, kaygı ile başarı arasındaki ilişki gibi özel durumlarla ilgili yapılan çalışmalarda artık bir homojenlik yakalanabildiğini göstermektedir.

Farklı tarihlerde gerçekleştirilen çalışmalarda kaygı, kaygının nedenleri, kaygı ve yabancı dil başarısı, kaygı ve sözcük bilgisi arasındaki ilişki gibi çeşitli araştırma konuları ele alınmıştır. 1983'te kaygı nedenleri üzerine Bailey tarafından öğrenci günlükleri üzerinde

gerçekleştirilen bir çalışmada yarışma ortamının kaygıya neden olabileceği sonucuna ulaşılmıştır (Bailey'den aktaran Na, 2007). Yabancı dil kelime bilgisi (vocabulary) ve kaygı arasındaki ilişki üzerine bir çalışma gerçekleştiren MacIntyre ve Gardner (1989), yabancı dil kaygısı ile yabancı dil kelime bilgisi arasında güçlü bir negatif korelasyon tespit etmiştir. MacIntyre ve Gardner (1994) tarafından Fransızca öğrenen 97 üniversite öğrencisi üzerinde yapılan başka bir araştırmada yabancı dil kaygısı taşıyan öğrencilerin kendi görüşlerini ifade etmekte zorlandıkları ve öğrencilerin kendi kapasitelerini küçümsedikleri sonucuna ulaşılmıştır. Aynı çalışmada kaygı ve öğrenme başarısı arasında negatif bir korelasyon bulunmuştur. Pappamihel (2002) Amerika'da bulunan 178 Meksika göçmeni öğrenci üzerinde yaptığı araştırmada, öğrencilerin kaygıları ile Amerika'da bulunma yılları, akademik başarıları, dinleme, konuşma, yazma ve okuma becerileri gibi değişkenler arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırma sonunda Meksikalı öğrencilerin kaygı seviyelerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Benzer bir çalışma gerçekleştiren Na (2007) yabancı dil olarak İngilizce öğrenen 115 Çinli öğrenci üzerinde araştırma yapmıştır. Çalışma sonunda genel olarak Çinli öğrencilerin İngilizce öğrenimine yönelik kaygı besledikleri ve erkek öğrencilerin kadın öğrencileri göre daha yüksek kaygılı oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışmaların bir bölümü yabancı dil kaygısının sebepleri üzerine odaklanmıştır. Yabancı dil kaygısının nedenleri üzerine yapılan araştırmalar iki bölümde değerlendirilebilir (Williams ve Andrade, 2009): (a) Durumsal değişkenler üzerine odaklanan çalışmalar ve (b) yaş, bireysel öğrenme durumları, cinsiyet gibi kişisel değişkenler üzerine odaklanan çalışmalar. Williams ve Andrade (2008) Japonya'da bulunan dört farklı üniversitede yabancı dil olarak İngilizce öğrenen toplam 243 Japon öğrenci üzerinde gerçekleştirdikleri çalışmada yabancı dil kaygısının genellikle öğrenim çıktıları (output) ve dil öğreniminin aşamaları ile ilgili olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Japon öğrenciler ayrıca kaygılarının nedeni olarak öğretmenleri ve sınıf arkadaşlarını göstermişlerdir. Young (1991) düşük kaygılı bir sınıf

ortamı oluşturulması ile ilgili çalışmasında, öğrencilerin dil öğrenimi kaygıları ile ilgili (1) kişisel ve kişilerarası, (2) dil öğrenimi ile ilgili kişisel inançlar, (3) eğitmen-öğrenci etkileşimi, (4) dil öğretimi ile ilgili eğitmenin(instructor) inancı, (5) sınıf ortamı ve (6) dil testleri olmak üzere altı potansiyel kaynak belirtmiştir.

Sonuç olarak özellikle Avrupa ülkelerinde kaygı çalışmalarının 1960'lardan beri yapılmakta olduğu ve kaygının yabancı dil öğrenimindeki etkileri üzerine sayısız çalışmanın gerçekleştirildiği söylenebilir. Yabancı dil öğreniminde kaygı çalışmaları, yabancı dil olarak Fransızca, İngilizce, Almanca, İtalyanca, Japonca, Türkçe, Tayvanca gibi pek çok dil üzerinde farklı ülkelerden bilim insanlarınca gerçekleştirilmiştir. Çalışmaların sonucunda yabancı dil kaygısının nedenleri, yabancı dil öğrenimine etkileri gibi farklı araştırma konularında pek çok sonuç elde edilmiştir. 1970'lerde gerçekleştirilen çalışmalar, birbirine zıt sonuçlara ulaşmıştır. Bunun nedeni Scovel'in (1978) belirttiği gibi o yıllarda farklı kaygıları ölçmek için tasarlanmış ölçeklerin amaçlarına uygun kullanılmayışı olmuştur. 1986 yılından sonra özellikle Horwitz ve arkadaşları (1986) tarafından tasarlanan *Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeğinden (Foreign Language Classroom Anxiety Scale)* sonra yabancı dil öğrenimi ve kaygı çalışmaları birbirini destekleyen sonuçlar vermeye başlamıştır. Kaygı ve yabancı dil öğrenimi ilişkisi günümüzde devam eden ve ilgi çeken bir araştırma konusu olmaya devam etmektedir. Bunun nedeni Scovel'e göre (1978) kaygının kendisinin basit bir psikolojik davranış olmaması ve henüz tüm yönleri ile iyi açıklanamamış olması olabilir.

2.5.3. Türkiye'de yabancı dil kaygısı çalışmaları örnekleri. Bu bölümde Türkiye üniversitelerinde gerçekleştirilmiş olan yabancı dil kaygısı çalışmalarına örnekler verilmiştir.

2.5.3.1. Yabancı dil öğrenme endişesi ile öz yeterlik arasındaki korelasyon üzerine bir çalışma. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesinden Feryal Çubukçu'nun 2008 yılında gerçekleştirdiği çalışma Eğitimde Kuram ve Uygulama dergisinde *A Study on The*

Correlation Between Self Efficacy And Foreign Language Learning Anxiety adı ile yayınlanmıştır. Yabancı dil bölümünde okuyan üniversite öğrencilerinin endişe (kaygı) seviyeleri ile yeterlik düzeyleri arasında ilişki olup olmadığını ortaya koymayı hedefleyen çalışma 100 öğrenci üzerinde uygulanmıştır. Yaşları 20-22 arasında değişen öğrenciler İngilizce öğretmenliği bölümünde okumaktadırlar ve çalışmaya katılmak için gönüllü olmuşlardır. Çalışmada veri toplama aracı olarak Horwitz tarafından 1986 yılında geliştirilen *Yabancı Dil Öğrenim Kaygısı anketi (Foreign Language Learning Anxiety Scale)* ve Cope tarafından yine 1986 yılında geliştirilen *Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeği* kullanılmıştır. Çalışma sonucunda elde edilen bazı sonuçlar aşağıda verilmiştir:

a. Öğrenciler sınıfta yabancı dilde konuştukları zaman kendilerini rahat hissetmemektedirler. Bu onların konuşmak için gönüllü olmama nedenlerindedir. Öğrenciler sınıfta konuşurken kendilerini rahat hissetmediklerini ifade etmişlerdir ancak bu durum ana dili İngilizce olan insanlarla konuşurken geçerli değildir.

b. Kendilerini daha az yetersiz hisseden katılımcıların daha kaygılı oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

c. İngilizce öğretmen adayları kendilerini dil sınıflarında diğer sınıflarda olduklarından daha gergin hissetmektedirler. Sınıfta konuşmak bazı katılımcılar için utanılacak bir durum olabilmektedir ve bazı arkadaşlarının kendilerinden daha iyi İngilizce konuştuklarını düşünmektedirler. Ana dili İngilizce olan kişilerle konuşurken rahat olmaktadır bu ise konuşmanın sınıf atmosferinde ve öğretmen hazır bulunurken bir problem olduğunu göstermektedir.

d. T-testi sonuçları kaygı düzeyine göre erkekler ve kızlar arasında anlamlı bir ilişkinin bulunmadığını göstermiştir.

2.5.3.2. Samsun 19 Mayıs Üniversitesi İngiliz Dili Öğretimi Bölümünü yabancı dil olarak İngilizce öğrenen öğrencilerin problemleri ve sözlü iletişim kaygısı. Samsun 19 Mayıs Üniversitesinde Müfit Şenel tarafından 2012 yılında gerçekleştirilen çalışma *Frontiers of Language and Teaching* dergisinin 3. sayısında yayımlanmıştır. Çalışmanın amacı yabancı dil olarak İngilizce öğrenen bazı öğrencilerin iletişim problemlerinin ve kaygılarının tespit edilmesidir. İngilizce yeterlikleri bakımından homojen durumda olan katılımcılar, yaşları 21 ve 23 arasında değişen 4. sınıf öğrencileridir ve 38 kadın, 10 erkek olmak üzere 48 kişidir. Çalışmada kullanılan anket öğrencilerin mevcut müfredat, eğitim fakültelerinde Yüksek Öğrenim Kurumu tarafından desteklenen kurslar ve öğretmenler hakkındaki düşüncelerini almak için Samsun 19 Mayıs Üniversitesinde geliştirilmiştir. Çalışma sonucunda ulaşılan bazı sonuçlar aşağıda maddelenmiştir:

a. *Eğitimcilerin hedef dili kurslarda sıkça kullanmadıkları bu yüzden öğrencilerin ana dillerini kullanmayı seçtiği* ile ilgili maddeye öğrencilerin %22'si kararsız kalırken %29.2'si ise ilgili maddeye katıldıklarını belirtmiştir.

b. Öğrencilerin %50'si hedef (yabancı) dilde konuşurken hata yapma düşüncesinin kaygılarını artırdığını ve bu nedenle konuşmaktan kaçındıklarını belirtmişlerdir.

c. Öğrenciler konuşma yanlışları yapabileceklerini ancak bu durumun öğretmenlere konuşmalarını kesmeleri için bir fırsat vermediğini çünkü konuşmanın iletişim için olduğunu ve iletişimin ise akıcılık gerektirdiğini söylemişlerdir. Konuşmaları kesildiği zaman öğrenciler kendilerini motive edememektedirler ve bu durum onların gergin olmasına yol açmaktadır.

d. Öğrenciler bölümlerindeki çoğu öğretmenin ana dili İngilizce olmadığı için kendilerini hedef dili kullanmak zorunda hissetmediklerini belirtmişlerdir.

2.5.3.3. Yabancı dil öğrenenlerde test kaygısı. Selami Aydın, Fatih Yavuz ve Savaş Yeşilyurt tarafından, yabancı dil olarak İngilizce öğrenen Türk öğrencilerin sınav kaygı

düzeylerini tespit etmeyi ve kaygının sebepleri, etkileri ile sonuçlarını bulmayı amaçlayan *Test Anxiety in Foreign Language Learning* adlı çalışma 2006 yılında gerçekleştirilmiştir. Çalışma Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi İngilizce Bölümünde öğrenci olan 114 katılımcı üzerinde uygulanmıştır. Veriler, katılımcılara yaşlarını, cinsiyetlerini ve üniversitede kaçınıcı yılda olduklarını soran bir bilgi anketi(background questionnaire), Sarason tarafından 1984 yılında tasarlanan ölçeğin adapte edilmiş hali ve dört farklı soru içeren ikinci bir anket(survey) kullanılarak elde edilmiştir. Yaş ortalamaları 20,46 olan katılımcıların %82.5'i (94) kadın, %17.5'i (20) ise erkektir. Çalışmada yanıt aranan problem cümleleri aşağıda verilmiştir:

- a. Yabancı dil olarak İngilizce öğrenen Türk öğrencilerin test kaygı düzeyi nedir?
- b. Test kaygısını ortaya çıkaran sebepler nelerdir?
- c. Test kaygısının yabancı dil öğrenenler üzerindeki etkileri nelerdir?
- d. Test kaygısını yatıştırmak ve önüne geçmek için neler yapılabilir?

Çalışma sonucunda elde edilen bazı sonuçlara aşağıda yer verilmiştir:

a. Genç öğrenciler yabancı dil testi sırasında yaşlı olanlardan daha fazla korkmaktadırlar. Ayrıca bu durum onları yine yaşlı öğrencilerden daha fazla olumsuz etkilemektedir. Yaşlı öğrenciler, daha önce düşük test sonuçları almış olsalar bile test sırasında kendilerinden daha emin olmaktadır

b. Kadın öğrenciler, test olacaklarını bildikleri zaman erkek öğrencilerden daha az kendilerinden emin ve rahatlamış hissetmektedirler. Yine kadın öğrenciler teste iyi hazırlanmış olsalar bile erkek öğrencilerden daha fazla korkmaktadırlar. Kadın öğrenciler daha önce düşük test sonuçları almışlarsa erkek öğrencilerden daha fazla çalışmaktadırlar.

c. Sınıf yükseldikçe kaygı düzeyi azalmaktadır. Birinci sınıf öğrencileri test esnasında daha fazla kaygılıdır.

d. En yüksek sonuçları kaygı düzeyi en az olan öğrenciler elde etmişlerdir. Düşük sonuçlar olan katılımcılar genellikle test sırasında ilgisiz şeyler düşünenler, başarısız olacağını düşünenler ve başarılı olup olamayacağına emin olmayanlardır.

e. Çalışma sonucunda test kaygısının genellikle olumsuz etkilere sebep olduğu belirlenmiştir. Olumsuz etkilerden bir tanesi fiziksel problemlerdir. Yüksek test kaygısına sahip öğrenciler; baş ve karın ağrısı, hızlı kalp atması ve sınav öncesi veya sonrası sivilce gibi fiziksel rahatsızlıklar çekmektedirler. Ayrıca, öğrenciler ile onların arkadaşları veya aileleri arasında özgüven eksikliği gibi psikolojik sorunlara da görülebilmektedir. Kaygı düzeyi yüksek öğrencileri, düşük konsantrasyon nedeni ile test sırasında yanlışlar da yapabilmektedirler.

f. *Test kaygısını azaltmak için neler yapılabilir?* sorusuna verilen cevaplar anahtar rolün dil öğretmenleri olduğunu göstermiştir. Öğretmenler gelişimi puanlandırırken tarafsız olmalıdırlar. Öğrenciler için test ceza veya otorite anlamına gelmemektedir. Ayrıca öğretmenler, sınavdan önce testin amacı, test teknikleri, soru sayısı gibi konularda öğrencileri önceden bilgilendirmelidir. Öğrencilere göre sınavın *soğuk* atmosferi öğretmenler tarafından *sıcak* bir ortama dönüştürülebilir. Öğrencilere göre, öğretmenler öğrencilerin kaygısının farkında olmalı ve bunu nasıl ortadan kaldıracığını bilmelidir.

2.5.3.4. Yabancı dil olarak İngilizce öğrenen öğrencilerin okuma kaygısının nedenleri. İpek Kuru Gönen tarafından 2009 yılında gerçekleştirilen bir çalışma olan *The Sources Of Foreign Language Reading Anxiety Of Students In A Turkish EFL Context* öğrencilerin perspektifinden yabancı dil okuma kaygısının nedenlerini ortaya koymayı amaçlamıştır. Çalışma Anadolu Üniversitesi İngilizce Bölümü birinci sınıftaki 50 öğrenci üzerinde

gerçekleştirilmiştir. Birinci yılında bulunan öğrenciler arasından rastgele(randomly) seçilen katılımcılar haftada 3 saat zorunlu okuma kursu almışlardır. Veri toplama araçları; Horwitz tarafından 1986 yılında geliştirilen Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeği(Foreign Language Classroom Anxiety Scale), Saito tarafından 1999 yılında geliştirilen Yabancı Dil Okuma Kaygısı Ölçeği (Foreign Language Reading Anxiety Scale), katılımcıların günlükleri ve görüşmelerdir. Araştırma sonunda elde edilen sonuçlardan bazıları aşağıda belirtilmiştir:

a. Yüksek yabancı dil kaygısı taşıyan öğrenciler aynı zamanda yüksek yabancı dil okuma kaygısı taşıma eğilimindedirler ve bunun tam tersi de geçerlidir.

b. Katılımcıların günlüklerinden ulaşılan sonuçlara göre yabancı dil okuma kaygısının kişisel faktörler, okuma metinleri ve okuma kursundan kaynaklanan kaygılar olmak üzere üç ana kaynağının olduğu söylenebilir. Kişisel faktörlere örnek olarak motivasyon ve özgüven eksikliği, yüksek beklentiler, anlama korkusu; okuma metninden kaynaklanan faktörlere, konular, bilinmeyen kelimeler ve kültürel içerik örnek olarak verilebilir. Okuma kursundan kaynaklanan faktörlerden bazıları ise; kurs kitabı, sınıf araç gereçleri, öğretmen ve zorunlu okumadır.

c. Öğrenci raporları, öğrencilerin okuma metinlerinden fotoğraflar ve yazı büyüklüğü ile ilgili beklentileri olduğunu göstermiştir. Ayrıca bilinmeyen kültürel içeriklerin öğrencilerde kaygıya sebep olduğu anlaşılmıştır. Çünkü hedef dildeki bu tür metinler öğrencileri *yapamam(I can't)* duygusuna yaklaştırmaktadır. Okuma kursunda öğrencilerin kaygı düzeylerini düşürecek ve onları *yapabilirim(I can)* duygusuna doğru cesaretlendirecek bazı düzenlemeler yapılmalıdır.

2.5.3.5. Yabancı dil olarak İngilizce öğrenen Türk öğrencilerin sözel uygulamalardaki kaygılarının ana sebepleri nelerdir? Gonca Subaşı tarafından Anadolu Üniversitesinde 2003-2004 akademik yılında gerçekleştirilen çalışma 19'u erkek ve 36'sı

kadın olmak üzere 55 katılımcı üzerinde gerçekleştirilmiştir. Veri toplamak amacı ile Kitano'nun(2011) çalışmasından uyarlanan 55 maddelik çoktan seçmeli anket, Olumsuz Değerlendirme Korkusu Ölçeği (Fear of Negative Evaluation Scale, FNE), Horwitz tarafından 1986 yılında oluşturulan Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeği (Foreign Language Classroom Anxiety Scale, FLCAS), Kendini Değerlendirme Yapabilirlik Ölçeği (Self-Rating Can-Do Scale-SR-CDS), Mevcut Çalışma Seviyesi İçin Kendini Değerlendirme (Self Rating for the Current Level of Study, SR-CL), İngilizceye Yönelik Kendini Değerlendirme Algısı (Self Rating Expected Perception by the English,SR-EPE) ölçekleri ve katılımcılarla gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmeler(semi structured interviews) kullanılmıştır. Çalışmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

a. İlk yılında bulunan bir İngilizce yabancı dil öğrencisinin (EFL) kaygı seviyesi ile olumsuz değerlendirme korkusu arasındaki ilişki nedir?

b. İlk yılında bulunan bir İngilizce yabancı dil öğrencisinin (EFL) kaygı seviyesi ile İngilizce konuşma yeterliği benlik algısı arasındaki ilişki nasıldır?

c. Olumsuz değerlendirme korkusu ve İngilizce konuşma yeteneği, yabancı dil olarak İngilizce (EFL) öğrencilerinin kaygı seviyeleri ile ilişkili midir?

Çalışma sonunda elde edilen sonuçlardan bazıları aşağıda verilmiştir:

a. Öğrencilerin olumsuz değerlendirme korkuları ile kaygı seviyeleri arasında pozitif bir ilişki bulunmaktadır. Kaygı düzeyi yüksek öğrenciler yüksek düzeyde olumsuz değerlendirme korkusu taşıma eğilimindedirler.

b. Çalışma sonunda kaygı ile kendini değerlendirme arasında negatif bir ilişki olduğu görülmüştür. Yapabilme (can-do) düzeyi yüksek öğrenciler sınıftaki en az kaygı seviyesinde

bulunmaktadırlar. Diğer bir söyleyişle bir öğrenci bir şeyleri yaparken yeteneklerine güveniyorsa kaygılı olmamaktadır.

c. Çalışmaya katılan öğrencilerden yüksek kaygı düzeyine sahip olanlar konuşma sınıflarındaki performanslarından memnun olmadıklarını rapor etmişlerdir.

2.5.3.6. İngilizcenin yabancı dil olarak öğreniminde sınav kaygısıyla başarı düzeyi arasındaki ilişki ve bir öğretim yaklaşımı. Ankara Üniversitesi Yabancı Dil Öğretimi Bilim Dalında Önem (2011) tarafından İngilizce hazırlık sınıfı C kurunda okuyan örgün öğretim öğrencileri üzerinde gerçekleştirilen doktora çalışmasında sınav kaygısı ile İngilizce başarı düzeyi arasındaki ilişki incelenmiş ve bu ilişkiye yönelik bir öğretim yaklaşımı geliştirmek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

a. İngilizcenin yabancı dil olarak öğretiminde sınav kaygısı ile başarı düzeyi arasında ilişki var mıdır?

b. Geliştirilmiş olan öğretim yaklaşımı, deney ve kontrol grubunun İngilizce başarı düzeyleri arasında anlamlı farklılık yaratmış mıdır?

c. Geliştirilmiş olan öğretim yaklaşımı, deney ve kontrol grubunun sınav kaygısı düzeyleri arasında anlamlı farklılık yaratmış mıdır?

d. Sınav kaygısı ile genel kaygı ve yabancı dil kaygısı arasında bir ilişki var mıdır?

e. Sınav kaygısı ile cinsiyet arasında bir ilişki var mıdır?

Çalışma sonucunda sınav kaygısı ile başarı düzeyi arasında anlamlı ve negatif bir ilişki bulunmuştur. Ayrıca deney ve kontrol gruplarının ön-test sonuçları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı ortaya çıkmıştır. Deney ve kontrol gruplarının süreç sonundaki başarı düzeyleri sürecin başındaki düzeylere göre artış göstermiştir. Uygulanan öğretim

yaklaşımı sayesinde, deney grubunun başarı düzeyindeki artış daha yüksek düzeyde gerçekleşmiştir.

2.5.4. Türkiye’de gerçekleştirilen kaygı çalışmalarına genel bir bakış ve değerlendirme. Türkiye’de gerçekleştirilen kaygı çalışmaları incelendiği zaman akademik anlamda kaygı üzerine farklı çalışmaların yapıldığı görülmektedir. Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulunda Okuyan Öğretmen Adaylarının Meslekî Kaygı Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi (Taşgın 2006), Öğretmen Adayları İçin Kamu Personeli Seçme Sınavı Kaygı Ölçeğinin Geliştirilmesi (Karaçanta, 2009), Sporcularda Durumluk ve Sürekli Kaygı Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi (Başaran vd., 2009), Yurtta ve Ailesi Yanında Kalan Ortaöğretim Öğrencilerinin Kaygı Düzeylerinin Karşılaştırılması (Özyürek ve Demiray, 2010), Üniversite Sınavlarına Hazırlanan Lise 12.Sınıf Öğrencilerinin Kaygı Düzeyleri ve Bu Kaygıya Neden Olan Etmenler Üzerine Bir İnceleme (Delikkulak ve Cimşit, 2012), Lise Son Sınıf Öğrencilerinin Sınav Kaygısını Yordayan Değişkenlerin İncelenmesi (Güler ve Çakır, 2013), İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Durumluk Sürekli Kaygı Düzeyleri ve Kaygı Nedenleri, Samsun Örneği (Kaya ve Varol 2002), Görsel Sanatlar Öğretmeni Adaylarının Kaygı Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi (Dilmaç, 2010) Türkiye’de gerçekleştirilmiş kaygı çalışmalarına verilebilecek bazı örneklerdir. Görüldüğü gibi, Türkiye’de meslekî kaygı düzeylerini incelemekten, kamu sınavlarına giren adayların kaygı düzeylerine, basketbol, hentbol, güreş gibi farklı spor branşlarında bulunan sporcuların kaygı düzeylerinden, yurlarda ve evlerde kalan ortaöğretim öğrencilerinin kaygı düzeylerine kadar geniş bir alanda kaygı çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Türkiye’de yabancı dil öğreniminde kaygı üzerine çalışma yapmış araştırmacılar dışında Havva Yaman (2010) ve Esra Nur Tiryaki (2012) gibi ana dilde yazma kaygısı üzerine çalışan araştırmacılar da bulunmaktadır. Yaman çalışmasını Sakarya’da bulunan 480

ilköğretim öğrencisi üzerinde gerçekleştirmiştir. Çalışmanın amacı ilköğretim öğrencilerine yönelik bir yazma kaygısı ölçeği geliştirmek, ölçeğin ve bu ölçek kullanılarak ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin yazma kaygısı taşıma durumlarının ortaya konulmasıdır(Yaman, 2010). Tiryaki (2012) tarafından üniversite öğrencisi 363 örneklem üzerinde gerçekleştirilen *Üniversite Öğrencilerinin Yazma Kaygısının Çeşitli Değişkenler Açısından Belirlenmesi* adlı çalışmanın amacı ise öğrencilerin yazma kaygısını ve bu durumun çeşitli değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemektir.

Ana dil olarak Türkçeye yönelik olarak yapılmış kaygı çalışmaları arasında, Türkiye dışında geliştirilmiş olan kaygı ölçeklerinin Türkçeye uyarlanması, ayrıca bu ölçeklerin geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları da bulunmaktadır. Özbay ve Zorbaz tarafından 2011 yılında geliştirilen *Daly ve Miller'in Yazma Kaygısı Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması* ölçek uyarlama çalışmalarına örnek olarak gösterilebilir. Çalışma Ankara'da ilköğretim ikinci kademe bulunan 450 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir. Çalışma sonunda Dally ve Miller (1975) tarafından 26 madde olarak geliştirilen Yazma Kaygısı Ölçeğinin Türkçeye uyarlanmış 21 maddelik halinin geçerli ve güvenilir olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bir diğer ölçek uyarlama çalışması ise Totan ve Yavuz tarafından 2009 yılında gerçekleştirilmiştir. *Westside Sınav Kaygısı Ölçeğinin Türkçe Formunun Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması (The Validity and Reliability Study of The Turkish Version of Westside Test Anxiety Scale)*, adlı çalışma ile Driscoll'un (2007) geliştirdiği sınav kaygısı ölçeğinin Türkçeye uyarlanması amaçlanmıştır. Dokuz Eylül Üniversitesinde lisans düzeyinde eğitim gören 373 öğrenci üzerinde uygulanan çalışma sonucunda söz konusu ölçek, üniversite öğrencilerinin sınav kaygısı düzeyini ölçmede geçerli ve güvenilir bir araç olarak değerlendirilmiştir. Yine ölçek uyarlama ve geçerlik güvenilirlik çalışmaları arasında değerlendirilebilecek bir başka çalışma olan *Türkçe Öğrenen Yabancılar İçin Konuşma Kaygısı Ölçeğinin Türkçe Formunun Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması*, Melanlıoğlu ve Demir tarafından 2013 yılında gerçekleştirilmiştir.

Woodrow tarafından (2006) geliştirilen *İkinci Dil Konuşma Kaygısı Ölçeğinin* Türkçeye uyarlanması ve geçerlik, güvenilirlik çalışması yapılmasını amaçlayan çalışma Gazi Üniversitesi TÖMER’de öğrenim gören 75 yabancı öğrenci üzerinde uygulanmıştır. Çalışma sonunda, söz konusu ölçeğin Türkçe formundan elde edilen puanların geçerli ve güvenilir bir biçimde kullanılabilmesi sonucuna ulaşılmıştır. Sosyal ve fen bilimleri alanında öğrenim gören 338 öğretmen adayı üzerinde uygulanan *Öğretmen Adaylarına Yönelik Konuşma Kaygısı Ölçeği: Bir Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması* adlı çalışma Oğuzhan Sevim tarafından bir konuşma kaygısı geliştirmek amacıyla Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesinde yapılmıştır. Öğretmen adaylarında görülen kaygının utanma, endişelenme, hoşlanmama, korkma, heyecanlanma, çekinme, öfkelenme, gerilme ve üzülme gibi duygusal kaynakları olduğu görülmüştür. Sonuç olarak, öğretmen adaylarının konuşma kaygılarına ilişkin geliştirilen anketin, öğretmen adaylarının konuşma kaygılarını ölçmede güvenilir olduğu anlaşılmıştır.

Türkiye’de gerçekleştirilmiş olan yabancı dil kaygı çalışmaları genellikle yabancı dil olarak İngilizce üzerine gerçekleştirilmiş çalışmalardır ve çalışmaların büyük çoğunluğu değişik üniversitelerin İngilizce öğretimi bölümlerinde, yabancı dil olarak İngilizce öğrenen ve farklı sınıflarda bulunan öğrenciler üzerinde yapılmıştır. Gerçekleştirilen bu çalışmalar yabancı dil kaygısı ve özyeterlik (Çubukçu, 2008), yabancı dil öğreniminde sözlü iletişim problemleri (Şenel 2012), yabancı dil kaygısının öğrenime etkileri (İşcan 2011; Doğan, 2008), yabancı dil öğreniminde sınav kaygısı (Onem, 2011), yabancı dilde okuma kaygısı (Gönen, 2009), başta konuşma ve yazma kaygısı olmak üzere çeşitli kaygı ölçeklerinin geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları (Totan ve Yavuz, 2009) gibi konularda yoğunlaşmaktadır.

Yabancılara Türkçe öğretimi alanında yapılmış çok az sayıdaki kaygı çalışmalarından birisi Sallabaş (2012) tarafından Ankara Üniversitesi TÖMER’de öğrenim gören 68 ileri düzey (C düzeyi) öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen

öğrencilerin konuşmaya yönelik kaygılarını belirlemeyi amaçlamış olan çalışma sonucunda Türkçenin zor bir dil olmadığını düşünenlerin kaygı düzeyinin, Türkçeyi zor bir dil olarak düşünen öğrencilerin kaygı düzeyine göre daha düşük olduğu; Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin konuşma kaygılarının bulunduğu ancak kaygı düzeylerinin çok yüksek olmadığı; Türkçenin zor bir dil olduğunu düşünmelerinin öğrencilerin konuşma kaygıları üzerinde etkili olduğu gibi sonuçlara ulaşılmıştır.

Yabancılara Türkçe öğretimi üzerine yapılmış bir diğer kaygı çalışması *Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğreniminde Kaygının Akademik Başarıya Etkisi* adı ile 2013 yılında yayınlanmıştır. Yoğurtçu ve Yoğurtçu tarafından gerçekleştirilen çalışma 2011 yılında sunulan bir sempozyum bildirisinin genişletilmiş halidir. Horwitz ve Cope tarafından 1986 yılında geliştirilen Yabancı Dil Öğrenme Kaygı Ölçeği yardımı ile öğrenme ortamında oluşan kaygı kategorileri belirlenmiş ve Sarason tarafından 1984 yılında geliştirilen sınav kaygısı ölçeği ile kaygının, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Türkiye Türkçesi hazırlık sınıflarında öğrenim gören üniversite öğrencilerinin akademik başarılarını ne yönde ve ne kadar etkilediği araştırılmıştır. Çalışma, sınıf için sürekli ve durumluk kaygı düzeylerinin yüksek veya düşük olması ile başarı notlarının artması ya da azalması arasında herhangi bir ilişki tespit edilmemiştir. Ancak sınav kaygısının sınıf içi dil öğrenme kaygı düzeyi ile anlamlı ve güçlü bir korelasyon gösterdiği anlaşılmıştır.

Sonuç olarak Türkiye üniversitelerinde gerçekleştirilmiş yabancı dil öğreniminde kaygı çalışmaları içerikleri yönünden yedi grupta incelenebilir. Bu gruplamalar ve gruplamalara örnek olarak verilebilecek ilgili çalışmalar aşağıda verilmiştir.

2.5.4.1 Çeşitli kaygı ölçeklerinin Türkçeye uyarlanması çalışmaları.

- Westside Sınav Kaygısı Ölçeğinin Türkçe Formunun Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması (Totan ve Yavuz, 2009).

- Öğretmen Adaylarına Yönelik Konuşma Kaygısı Ölçeği: Bir Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması (Sevim, 2012).
- Daly-Miller'in Yazma Kaygısı Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması (Özbay ve Zorbaz, 2011).
- Türkçe Öğrenen Yabancılar İçin Konuşma Kaygısı Ölçeğinin Türkçe Formunun Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması (Melanlıoğlu ve Demir, 2013).

2.5.4.2 Kaygı ile ilgili ölçek geliştirme çalışmaları.

- Türk Öğrencilerin Yazma Kaygısı: Ölçek Geliştirme ve Çeşitli Değişkenler Açısından Çalışma Prensipleri (Writing Anxiety of Turkish Students: Scale Development and the Working Procedures in Term of Various Variables), (Yaman, 2010).
- Öğretmen Adayları İçin Kamu Personeli Seçme Sınavı Kaygı Ölçeğinin Geliştirilmesi, Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması (Karaçanta, 2009).

2.5.4.3 Dil becerileri ile ilişkili kaygı çalışmaları.

- Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlerin Konuşma Kaygılarının Değerlendirilmesi (Sallabaş, 2012).
- Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğrenen Türk Öğrencilerin Sözel Uygulamalardaki Kaygılarının Kaynakları/Nedenleri Nelerdir? (Subaşı, 2010).
- Yabancı Dil Olarak İngilizce Bağlamında Öğrencilerin Yabancı Dil Okuma Kaygısının Kaynakları/Nedenleri (Kuru ve Gönen, 2009).
- Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğrenen Türklerin Sözlü İletişim Kaygısı ve Problemleri (Oral Communication Anxiety and Problems of Turkish EFL Learners at Samsun 19 Mayıs Universty), (Şenel, 2012).
- Üniversite Öğrencilerinin Yazma Kaygısının Çeşitli Değişkenler Açısından Belirlenmesi (Tiryaki, 2012).

- Bir Durum Çalışması: İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Yabancı Dildeki Okuma Kaygıları ve Bu Kaygılarla Duygusal Duygusal Başa Çıkma Stratejileri (A Case Study: Sources of English Language Reading Anxiety And Emotional Coping Strategies of 6th, 7th and 8th Grade Primary School Learners), (Şahin, 2011).
- İngiliz Dili Eğitimi Sınıflarındaki Öğrencilerin Algılayıcı Dil Becerilerindeki Yabancı Dil Kaygısı (Karaca, 2012).

2.5.4.4 Test-sınav kaygısı çalışmaları.

- Yabancı Dil Öğreniminde Test Kaygısı (Aydın vd., 2008).
- Lise Son Sınıf Öğrencilerinin Sınav Kaygısını Yordayan Değişkenlerin İncelenmesi (Güler ve Çakır, 2013).

2.5.4.5 Kaygı ile başarı ve diğer bazı değişkenler arasındaki ilişki üzerine yapılmış çalışmalar.

- Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğreniminde Kaygının Akademik Başarıya Etkisi (Yoğurtçu ve Yoğurtçu, 2013)
- The Effect of Language Learning Anxiety on the Learner of Turkish as a Foreign Language: The Case of Jawaharlal Nehru Universty, India (İşcan, 2011).
- Lise Öğrencilerinin İngilizce Öğrenimlerini Etkileyen Yabancı Dil Kaygısı (Doğan, 2008).
- İngilizcenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Sınav Kaygısıyla Başarı Düzeyi Arasındaki İlişki ve Bir Öğretim Yaklaşımı (Önem, 2011).
- Sürekli Kaygı ve Yabancı Dil Kaygısının Öğrencilerin Yabancı Dil Yeterliklerine Etkileri (Sarıgül, 2000).
- Yabancı Dil Öğreniminde Kaygı, Utangaçlık, Strateji ve Akademik Başarı Arasındaki İlişki (Aksoy, 2012).

- Ortaöğretim Öğrencilerinin Yabancı Dil Öğrenimlerini Etkileyen Etmenler (Öner, 2008).
- Türkiye'deki Hazırlık Sınıfı Öğrencilerinin Duygusal Zeka ve Yabancı Dil Kaygısı Arasındaki İlişki (Şakrak, 2009).
- Hazırlık Sınıflarında Öğrenim Gören Yabancı Dil Öğrencilerinin Yabancı Dil Endişeleri ve Başarıları (Özkan, 2012).
- Türk İlköğretim Öğrencileri Arasında Yabancı Dil Sınıf Kaygısı (Sertçetin, 2006).
- Yabancı Dil Kaygısı: Ufuk Üniversitesi Hazırlık Sınıfında Bir Çalışma (Karabıyık, 2012).

2.5.4.6 Mesleki kaygı çalışmaları.

- Görsel Sanatlar Öğretmeni Adaylarının Kaygı Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi (Dilmaç, 2010).
- Beden ve Spor Yüksekokulunda Okuyan Öğretmen Adaylarının Meslekî Kaygı Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi (Taşgın 2006).

2.5.4.7 Kaygı ile yeterlik arasındaki ilişki ile ilgili çalışmalar.

- Yabancı Dil Öğrenme Endişesi İle Özyeterlik Arasındaki Korelasyon Üzerine Bir Çalışma (Çubukçu, 2008).
- Türk Üniversite Öğrencilerinde; Yabancı Dilde Yeterlik, Yabancı Dilin Kullanım Amaçları ve Yabancı Dilin Engel Olarak Algılanması Sonucu Yabancı Dil Endişesine Sebep Olan Kaynaklar ve Seviye Farklılıkları (Ün, 2012).

- Yabancı Dil Konuşma Kaygısının Nedenleri ve Yabancı Dil Kaygı Düzeyi İle Dil Yeterlik Düzeyi Arasındaki İlişki (Balemir, 2009).

2.5.4.8 Kaygı düzeyleri ve/veya kaygı nedenleri ile ilişkili çalışmalar.

- İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Durum-Sürekli Kaygı Düzeyleri ve Kaygı Nedenleri, Samsun Örneği (Kaya ve Varol, 2002).
- Üniversite Sınavlarına Hazırlanan 12.Sınıf Öğrencilerinin Kaygı Düzeyleri ve Bu Kaygıya Neden Olan Etmenler Üzerine Bir İnceleme, Eskişehir İli Örneği (Delikkulak ve Cimşit, 2012).
- Sporcularda Durumluk ve Sürekli Kaygı Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi (Başaran vd., 2009).
- Yurttan ve Ailesi Yanında Kalan Ortaöğretim Öğrencilerinin Kaygı Düzeylerinin Karşılaştırılması (Özyürek ve Demiray, 2010).
- Öğrenme Güçlüğü Görülen Çocukların Sürekli Kaygı ve Depresyon Düzeylerinin İncelenmesi Üzerine Bir Araştırma (Deniz, Yorgancı ve Özyeşil, 2009).
- Gazi Üniversitesi Hazırlık Sınıfı Öğrencilerinin Yabancı Dil Kaygı Düzeylerinde Öğretim Yılı Süresince Oluşan Değişiklikler Üzerine Bir Araştırma (Aydemir, 2011).

Bölüm III

Yöntem

Bu bölümde, *araştırmanın modeli, evren ve örneklem, veri toplama araçları ve verilerin analizine* ilişkin açıklamalara yer verilecektir.

3.1 Araştırma Modeli

Araştırma karma yöntem (mixed method) kullanılarak tasarlanmıştır. Karma araştırma modeli; araştırma problemini anlamlandırabilmek, veri toplamak ve analiz etmek için nicel ve nitel araştırma yöntemlerinin birlikte kullanıldığı bir modeldir (Fischler, 1992, s.3). Katılımcıların yabancı dil olarak Türkçeye yönelik kaygılarını ve kaygının yabancı dil öğrenimi başarısına etkilerini belirlemek amacıyla nicel ve nitel veri toplama araçları birlikte kullanılmıştır. Hanson ve arkadaşlarına (2005) göre nicel ve nitel veri toplama araçlarının birlikte kullanılması, hem örneklemden elde edilen sonuçların evrene genellenebilmesi hem de araştırılan durumun veya olayın derinlemesine incelenebilmesi için araştırmacılara imkân verir. Ayrıca Greene ve Caracelli (1997) ise karma modellerin araştırmacılara katılımcıların geri dönüşümlerine bağlı olarak, teorik yaklaşımları test etmelerine ve anlamlandırabilmelerine fırsat verdiğini belirtmiştir. William ve diğerleri (2005) karma araştırma metotlarının, araştırmacılara çalışmalarının felsefi temellerinin gerekçelerini bulmaları için olanak sağladığını belirtmektedir. Bu çalışmada incelenen durumun daha detaylı ve etraflıca ortaya koyulabilmesi için nicel ve nitel araştırma yöntemleri birlikte kullanılmıştır. Karma yöntemin araştırmacı için sağlamış olduğu bazı kolaylıklar şunlardır (Creswell ve Clark, 2005, s. 5-6):

a. Araştırma sorularına dayalı olarak titiz ve ikna edici bir şekilde nitel ve nicel verileri toplamak ve onları analiz etmek.

b. Bir veriyi diğzerinin üzerine inşa ederek veya birisini diğzerinin içine yerleştirerek iki farklı veri formunu birleştirmek.

c. Araştırmanın öncelikleri bakımından bir veri formuna öncelik verebilmek.

ç. Çalışmayı yürütebilmek için gerekli olan prosedürleri özel bir araştırma tasarımı içerisinde birleştirebilmek.

Çalışmanın deseni *eş zamansız karma model* kullanılarak oluşturulmuştur. Eş zamansız karma modellerde araştırmanın bir aşamasında nitel diğzer aşamasında ise nicel yöntemler kullanılmaktadır (Şimşek, 2012, s.100). Çalışmanın nicel boyutu deneme modelleri içerisinde bulunan *tek grup öntest- sontest modeli* kullanılarak desenlenmiştir. Karasar'a (2012) göre öntest- son test modelinde bir gruba yönelik bağımsız değışken uygulanır; hem deney öncesi hem de sonrası ölçümler vardır. Nicel araştırma modeli kapsamında katılımcılara kurs başlangıcında ve sonunda Horwitz ve arkadaşları (1986) tarafından geliştirilen *Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeğı* uygulanmıştır. Var olan bir durumun (kaygı durumları) olduğı şekliyle betimlenmesi amaçlanmıştır; onları herhangi bir şekilde değıştirme, etkileme çabası gösterilmemiştir. Kaygı ölçeğı kullanılarak katılımcıların yabancı dil olarak Türkçeye yönelik algıları betimlenmiştir. Çalışmanın nitel boyutu ise durum çalışması olarak desenlenmiştir. Yıldırım ve Şimşek'e (2011) göre durum çalışmalarında belirli bir durum derinlemesine araştırılır ve birden çok veri toplama yöntemi işe koyulur. Çalışma evreninin tümüne uygulanan kaygı ölçeğı dışında *SPSS (Statistical Program for Social Sciences) Bağımsız Örneklemeler T Testi (Independent Samples T Test)* kullanılarak belirlenen en yüksek ve en düşük kaygı düzeyine sahip beşer (toplamda on) katılımcı ile nitel veri toplama teknikleri arasında yer alan *yarı yapılandırılmış odak görüşmeleri* gerçekleştirilmiştir. Ayrıca kaygı düzeyi yüksek öğrencilerin haftalık kaygı durumları ve değışimleri araştırmacı tarafından oluşturulan *haftalık kaygı raporları* ile takip edilmiştir. Yabancı öğrencilerin Türk diline yönelik algılarını daha detaylı bir şekilde belirleyebilmek amacı ile araştırmacı

tarafından oluşturulan *Türkçeye yönelik algı anketi* araştırmanın nitel boyutu kapsamında veri toplamak amacı ile kullanılmıştır.

3.2 Evren ve Örneklem

Çalışmanın evrenini *Selanik Aristo Üniversitesi Modern Yunan Dilleri Bölümü*(*Aristotle Universty of Thessaloniki Modern Greek Language Department*) bünyesinde açılan yabancı dil olarak Türkçe başlangıç (A1) seviyesi kursuna katılan 108 Yunan öğrenci oluşturmaktadır. Katılımcıların tümü Selanik Aristo Üniversitesinin farklı bölümlerine devam eden ve sınıfları 2 ile 5 arasında değişkenlik gösteren üniversite öğrencileridir.

Tablo 3

Katılımcıların Cinsiyete ve Buldukları Sınıflara Göre Dağılımları

Cinsiyet	Frekans	Yüzde	2.sınıf	3.sınıf	4.sınıf	5.sınıf
Erkek	26	24,1	2	6	9	9
Kadın	82	75,9	0	37	24	21
Toplam	108	100	2	43	33	30

Tablo 3'te katılımcıların cinsiyete ve buldukları sınıflara göre dağılımları verilmiştir. Tablo 3'de de görüldüğü gibi katılımcıların %24,1'i (26 kişi) erkek, %75,9'u (82 kişi) ise kadındır. İkinci sınıfta öğrenim gören katılımcı sayısı 2; üçüncü sınıfta öğrenim gören katılımcı sayısı 43; dördüncü sınıfta öğrenim gören katılımcı sayısı 33 ve beşinci sınıfta öğrenim görmekte olan katılımcı sayısı ise 30'dur.

Tablo 4

Katılımcıların Yaşa Göre Dağılımları

Yaş	Frekans	Yüzde	Kadın	Erkek
18-20	26	24,1	19	7
21-24	75	69,4	58	17
24 ve üstü	7	6,5	5	2
Toplam	108	100	82	26

Tablo 4'de katılımcıların buldukları yaş gruplarına göre dağılımlarına yer verilmiştir. Tablo 4'te de görüldüğü gibi katılımcıların %24,1'i (26 katılımcı) 18-20 yaş,

%69,4'ü (75 katılımcı) 21-24 yaş ve %6,5'i (7 katılımcı) 24 yaş ve üstü yaş aralığında bulunmaktadır. 18-20 yaş aralığında bulunan katılımcıların 7'si erkek, 19'u kadın; 21-24 yaş aralığında bulunan katılımcıların 17'si erkek ve 58'i kadın; 24 yaş ve üstü yaş aralığında bulunan katılımcıların 2'si erkek ve 5'i kadındır.

Araştırmaya katılan Yunan üniversite öğrencilerinin tamamı en az bir yabancı dil bildiklerini belirtmişlerdir. Katılımcıların bilinen yabancı dil sayısına göre dağılımları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 5

Katılımcıların Bilinen Yabancı Dil Sayısına Göre Dağılımları

Yabancı Dil	Frekans	Yüzde	Kadın	Erkek
Bir yabancı dil	36	33,3	31	5
İki yabancı dil	42	38,9	24	18
Üç ve üzeri	30	27,8	37	3
Toplam	108	100	82	26

Tablo 5'te katılımcıların bilinen yabancı dil sayısına göre dağılımlarına yer verilmiştir. Tabloda da görüldüğü gibi katılımcıların %36,3'ü (36 katılımcı) bir yabancı dil, %38,9'u (42 katılımcı) iki yabancı dil, yüzde 27,8'i (37 katılımcı) üç ve üzeri yabancı dil bilmektedir.

Tablo 6

Katılımcıların Kaç Yıldır İngilizce Öğrendiklerine İlişkin İstatiksel Dağılım

Kaç Yıl	Frekans	Yüzde	Kadın	Erkek
3 yıldır	7	6,5	6	1
4 yıldır	38	35,2	27	11
5 ve üzeri	63	58,3	49	14
Toplam	108	100	82	26

Tablo 6'da da görüldüğü üzere katılımcıların %6,5'i(7 katılımcı) 3 yıldır; %35,2'si(38 katılımcı) 4 yıldır ve %58,3'ü(63 katılımcı) 5 ve üzeri yıldır İngilizce öğrenmektedir.

Tablo 7

Katılımcıların İngilizce Sertifikalarının Hangi Düzeyde Olduğuna İlişkin İstatiksel Dağılım

Sertifika Derecesi	Frekans	Yüzde
Başlangıç (Beginner)	-	-
Orta Seviye (Intermediate)	2	1,9
İleri (Advance)	106	98,1
Toplam	108	100

Tablo 7’de görüldüğü üzere katılımcıların %98,1’i yabancı dil olarak İngilizce ileri seviye sertifikasına sahiptir. Katılımcıların tümü yabancı dil olarak İngilizce diploma sahibidir.

3.2.1 Örneklem seçimi. Karma yöntem kullanılarak tasarlanan çalışmanın nitel araştırma boyutu kapsamında, araştırmaya yönelik derinlemesine bilgi sahibi olabilmek amacıyla evren içerisinde *aykırı durum örnekleme yöntemi* ile seçilen yüksek ve düşük kaygı düzeyine sahip toplam 10 katılımcı ile yarı yapılandırılmış odak görüşmeleri gerçekleştirilmiştir. Yıldırım ve Şimşek’e (2011) göre aykırı durum incelemelerinde derin bir incelemeye tabi tutulabilecek sınırlı ancak aynı ölçüde de bilgi bakımından zengin durumların çalışılması öngörülmektedir. Aşırı veya aykırı durumlar normal durumlardan daha fazla veri elde edilmesine olanak sağlayabilir. Çalışmada veri zenginliği ve çeşitliliği sağlamak amacı ile kaygı düzeyi yüksek ve düşük katılımcılardan 5’er kişi toplamda 10 katılımcı yarı yapılandırılmış odak görüşmeleri için örneklem olarak seçilmişlerdir. Katılımcıların kaygı düzeylerini belirlemek için şu adımlar takip edilmiştir:

a. Öncelikle çalışmada veri toplamak amacıyla tüm katılımcılara uygulanan *Yabancı Dil Kaygısı Ölçeğinde* bulunan 33 madde içeriklerine göre toplam 6 alt boyut bulunmaktadır. Yabancı Dil Kaygısı Ölçeğine ait 6 alt boyut ve her bir boyutun madde sayısı tablo 8’de gösterilmiştir.

Tablo 8

Yabancı Dil Kaygısı Ölçeğinin Alt Boyutları ve Boyutların Madde Sayıları

Alt Boyut	Madde Sayısı
Konuşmaya yönelik kaygı	10
Dikkat toplamaya yönelik kaygı	1
Yabancı dil dersine yönelik motivasyon	5
Sınıf içi diğer kaygılar	12
Anlamaya yönelik kaygı	3
Test kaygısı	2
Toplam	33

Tablo 8’de *Yabancı Dil Kaygısı Ölçeğinin* alt boyutları ve boyutların toplam madde sayıları verilmiştir. Ölçek maddeleri; konuşma, anlama, dikkat, yabancı dil dersine yönelik motivasyon, test kaygısı ve sınıf içi diğer kaygılar olmak üzere toplam 6 alt boyutta değerlendirilmiştir.

b. Görüşme yapılacak kişilerin seçiminde ölçüt olarak *Yabancı Dil Kaygısı Ölçeğinin* 6 alt boyutuna ait puan ortalamaları esas alınmıştır. 5’li likert tipi (*kesinlikle katılıyorum, katılıyorum, ne katılıyor ne katılmıyorum, katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum*) maddelerinin her birisi için en yüksek 5 ve en düşük puan 1 olmak üzere puanlama yapılmıştır. Tüm katılımcıların puan ortalamaları SPSS kullanılarak hesaplanmıştır. Tablo 9’da yarı yapılandırılmış odak görüşmeler için aykırı durum örnekleme yöntemi ile seçilen en yüksek ve en düşük kaygı düzeyine sahip 5’er katılımcının *genel kaygı* düzeylerine ait aritmetik puan ortalamaları verilmiştir.

Tablo 9

Görüşme İçin Seçilen Katılımcıların Genel Kaygı Puan Ortalamaları, Yaş Aralıkları ve Bilinen Yabancı Dil Sayılarına İlişkin Dağılımlar

Katılımcı	Puan Ort.	Cinsiyet	Yaş Aralığı	Yabancı Dil
1	3,12	Kadın	21-24	2
2	3,12	Kadın	21-24	2
3	2,97	Kadın	21-24	2
4	2,97	Kadın	21-24	2
5	2,73	Kadın	18-20	2
6	1,70	Kadın	21-24	2
7	1,61	Erkek	21-24	3
8	1,61	Kadın	21-24	3
9	1,61	Kadın	18-20	3
10	1,61	Kadın	18-20	3

Tablo 9’da aykırı durum örnekleme yöntemi kullanılarak yarı yapılandırılmış odak görüşmeleri için seçilen katılımcıların, tüm alt boyutlara ait aritmetik puan ortalamalarına, buldukları yaş aralığına ve bilinen yabancı dil sayısına ilişkin dağılımlarına yer verilmiştir. Tablo da da görüldüğü üzere SPSS sonuçlarına göre 1’si erkek ve 8’i kadın olmak üzere, en yüksek ve en düşük kaygı düzeyine sahip 5’er katılımcı, toplamda 10 katılımcı yarı yapılandırılmış odak görüşmeleri için seçilmiştir.

Tablo 10

Yarı Yapılandırılmış Odak Görüşmeleri Gerçekleştirilen Katılımcılara Ait Kişisel Bilgiler

Ad	Kaygı Düzeyi	Cinsiyet	Bölüm
Chrysa A.	Düşük	Kadın	Biyoloji
Chirstina M.	Yüksek	Kadın	Jeoloji
Elena K.	Düşük	Kadın	Hukuk
Marina A.	Düşük	Kadın	İlköğretim Öğret.
Marina K.	Yüksek	Kadın	İlköğretim Öğret.
Georgia T.	Yüksek	Kadın	İngiliz Dili ve Ed.
Tsimpou O.	Yüksek	Kadın	Hukuk
Vicky T.	Düşük	Kadın	Hukuk
MoupouLns N.	Düşük	Erkek	Yabancı Diller
Eleftheria S.	Yüksek	Kadın	Yabancı Diller

Tablo 10’da da görüldüğü üzere yarı yapılandırılmış odak görüşmeleri gerçekleştirilen 5 katılımcı düşük kaygı düzeyine sahipken diğer 5 katılımcı yüksek kaygı düzeyine sahiptir.

Katılımcıların 1'i erkek 9'u kadındır. Katılımcılar Selanik Aristo Üniversitesinin farklı bölümlerinde okumaktadırlar.

3.3 Veri Toplama Araçları

Karma araştırma deseni kullanılarak tasarlanan bu çalışmada nitel ve nicel veri toplama yöntemleri birlikte kullanılmıştır. Bu bölümde çalışmada kullanılan; Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeği, yarı yapılandırılmış odak görüşmeleri, kurs sonu sınavı, haftalık kaygı raporları ve Türkçeye Yönelik Algı Anketi hakkında bilgi verilecektir.

Tablo 11

Araştırmada Kullanılan Veri Toplama Teknikleri

Nitel Veri Toplama Teknikleri	Katılımcı	Nicel Veri Toplama Teknikleri	Katılımcı
Türkçeye Yönelik Algı Anketi	108	Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeği	108
Haftalık Kaygı Raporları	10	Kurs Sonu Bitirme Sınavı	108
Yarı Yapılandırılmış Odak Görüşme	10		

Tablo 11'de de görüldüğü üzere çalışmada; katılımcıların tümüne uygulanan ölçek, kurs sonu bitirme sınavı ve algı anketi; ayrıca odak görüşmeleri için seçilen 10 katılımcı tarafından doldurulan haftalık kaygı raporları ve aynı katılımcılar ile gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış odak görüşmeleri olmak üzere beş farklı veri toplama aracı kullanılmıştır.

3.3.1 Yabancı dil sınıf kaygısı ölçeği. Çalışmada veri toplamak amacıyla yabancı dil kaygı literatüründe en yaygın kullanılan ölçeklerden birisi olan, Horwitz, Horwitz ve Cope (1986) tarafından yabancı dil öğretilen sınıf ortamlarında bulunan öğrencilerin kaygı düzeylerini ölçmek amacı ile geliştirilen *Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeği (Foreign Language Classroom Anxiety Scale)* kullanılmıştır. Ölçekte 5'li Likert tipi (*kesinlikle katılıyorum, katılıyorum, ne katılıyorum ne katılmıyorum, katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum*) 33 madde bulunmaktadır. Ölçeğin iç tutarlılığı tüm maddelerle birlikte 0,93 olarak tespit edilmiştir. Ölçeğin 8 hafta sonraki test-tekrar testi sonucunda korelasyon katsayısı $r=.83$ olarak tespit edilmiştir (Horwitz vd., 1986, s.128). Ölçeğin *geçerli* ve *güvenilir* bir ölçme aracı olduğu pek

çok araştırmacı tarafından belirtilmiştir (Batumlu ve Erden, 2007; Aida, 1994; Price 1991). Ölçeğin orijinal dili İngilizcedir. Ölçeğin baş tarafına öğrencilerin kişisel bilgilerine ulaşmak ve İngilizce yeterliklerini tespit etmek amacı ile araştırmacı tarafından sorular eklenmiştir (Bk.: Ek 76). Horwitz ve arkadaşları tarafından geliştirilen Yabancı Dil Sınıf Kaygısı ölçeği kaygı literatüründe en yaygın kullanılan ölçeklerden birisidir. Ölçek farklı ülkelerden pek çok araştırmacı tarafından orijinal dili ile uygulanmıştır (Chan ve Wu, 2004; Toth, 2008; Chiang, 2009). Bu çalışmada da ölçek katılımcılara orijinal dili ile uygulanmıştır. Katılımcıların İngilizce yeterliklerini belirlemek amacı ile ölçeğin kişisel bilgiler bölümüne (1) kaç yıldır İngilizce öğrendikleri, (2) İngilizce sertifikalarının olup olmadığı ve (3) (varsa) hangi düzeyde sertifikaya sahip oldukları olmak üzere 3 adet soru eklenmiştir. Katılımcıların %98,1'i yabancı dil olarak İngilizce ileri düzey(advance level) sertifikasına sahiptir. Katılımcıların tümü yabancı dil olarak İngilizce diploma sahibidir. Katılımcıların %6,5'i (7 katılımcı) 3 yıldır; %35,2'si (38 katılımcı) 4 yıldır ve %58,3'ü (63 katılımcı) 5 ve üzeri yıldır İngilizce öğrenmektedir. Ayrıca araştırmacı tarafından çalışma evrenini oluşturan tüm katılımcılara beş ay boyunca yabancı dil olarak Türkçe kursu verilmiş ve katılımcıların İngilizce seviyeleri İngilizce dil yeterliğine sahip araştırmacı tarafından gerek ders başlangıcında, aralarında ve sonunda katılımcılarla gerçekteştirilen konuşmalarda gerekse ders içerisinde ihtiyaç duyulduğu zaman İngilizce iletişim kurma durumlarında gözlemlenmiş ve katılımcıların ölçeğin maddelerinde kullanılan İngilizceyi anlayabilecek seviyede oldukları tespit edilmiştir.

Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeğinde toplam 6 alt boyut bulunmaktadır. Alt boyutlar ve madde sayıları tablo 8'de verilmiştir. Alt boyutlara ait maddelerin aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları tablo 12'de gösterilmiştir.

Tablo 12

Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeğinin Alt Boyutlarına Ait Aritmetik Ortalamaları ve Standart Sapma Değerleri(Ön Test)

Alt Boyutlar	N	\bar{X}	SS	Min.	Max.
1. Konuşma kaygısı	108	2,4352	,40656	1,80	3,50
2. Dikkat toplama kaygısı	108	1,7778	,72773	1,00	5,00
3. Yabancı dil dersine yönelik motivasyon	108	2,3648	,39608	1,40	3,20
4. Sınıf içi diğer kaygılar	108	2,1698	,42138	1,33	3,50
5. Anlama kaygısı	108	2,3673	,53524	1,33	3,67
6. Test kaygısı	108	2,9259	1,15567	1,00	5,00
Genel kaygı (toplam)	108	2,3572	,28379	1,67	3,03

Tablo 12’de *Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeğinin (ön test)* 6 alt boyutuna ait aritmetik ortalamalar, alt boyutların standart sapma, maksimum ve minimum değerleri verilmiştir. Ölçeğe ait toplam 33 maddenin her birisi için 1-5 arasında puanlama yapılmıştır. Puanlama sonucunda katılımcıların her bir alt boyuta ait ortalama puanlara ulaşılmıştır.

Tablo 13

Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeğinin Alt Boyutlarına Ait Aritmetik Ortalamaları ve Standart Sapma Değerleri(Son Test)

Alt Boyutlar	N	\bar{X}	SS	Min.	Max.
1. Konuşma kaygısı	108	1,9963	,25590	1,25	2,58
2. Dikkat toplama kaygısı	108	1,9630	,73530	1,00	5,00
3. Yabancı dil dersine yönelik motivasyon	108	1,6870	,32615	1,00	2,80
4. Sınıf içi diğer kaygılar	108	1,7076	,25590	1,25	2,58
5. Anlama kaygısı	108	1,9630	,39816	1,33	3,33
6. Test kaygısı	108	2,0509	,44270	1,50	3,50
Genel kaygı (toplam)	108	1,8847	,13189	1,55	2,27

Tablo 13’te beş aylık Türkçe kursu sonunda katılımcılara tekrar uygulanan *Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeğinin(son test)* 6 alt boyutuna ait aritmetik ortalamalar, alt boyutların standart sapma, maksimum ve minimum değerleri verilmiştir.

3.1.1.1 Kaygı düzeylerine ilişkin aralıklar. Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeğinin toplam 6 alt boyutunun her birisine ait aritmetik ortalamalar, alt boyutların standart sapma, maksimum ve minimum değerler tablo 12 ve 13’te verilmiştir. Katılımcıların, maddede belirtilen yargıya katılma düzeyinden katılmama düzeyine doğru değişen beşli bir

derecelendirme kullanıldığından ve bu beşli derecelendirmenin dört eşit aralıktan oluşması nedeni ile $4/5=0,80$ katsayısı bulunmuş ve bu katsayı ölçek puanlarının gerçek aralıklarını belirlemede kullanılmıştır (1-1,79 çok düşük; 1,80-2,59 düşük; 2,60-3,39 /orta; 3,40-4,19 yüksek; 4,20-5,00 çok yüksek). Katılımcıların kaygı ölçeğindeki maddelere ilişkin aritmetik ortalamaları bu aralıklar dikkate alınarak yorumlanmıştır. Puan aralıklarına karşılık gelen kaygı düzeyleri SPSS'e aktarılırken; çok düşük ve düşük puan aralıkları (1-2,59) *düşük*; çok yüksek ve yüksek puan aralıkları (3,40-5,00) ise *yüksek* olarak adlandırılmıştır.

Tablo 14

Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeğine Ait Kaygı Düzeyleri ve Bu Düzeylerde Bulunan Katılımcı Sayılarının Ön Test ve Son Test Sonuçlarına Göre Dağılımları

	Kaygı Düzeyleri	N	%	Erkek	Kadın
Ön Test	Düşük	25	23,2	6	19
	Orta	46	42,6	13	33
	Yüksek	37	34,2	7	30
	Toplam	108	100	26	82
Son Test	Kaygı Düzeyleri	N	%	Erkek	Kadın
	Düşük	40	37,1	9	31
	Orta	49	45,4	13	26
	Yüksek	19	17,5	4	15
	Toplam	108	100	26	82

Tablo 14'te de görüldüğü gibi ön test sonuçlarına göre düşük kaygı düzeyine sahip katılımcılar %23,2 (25 katılımcı) iken; bu oran son test sonuçlarında %37,1 (40 katılımcı) düzeyine yükselmiştir. Ön test sonuçlarına göre katılımcıların %34,2'si (37 katılımcı) yüksek kaygı sahibi iken son test sonuçlarında bu oran %17,5'tir (19 katılımcı).

3.3.1.2 Yabancı dil sınıf kaygısı ölçeğinin alt boyutlarına ait maddeler. Çalışmanın veri toplama araçları arasında yer alan Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeğine ait 6 alt boyutun maddeleri tablo 15'te verilmiştir.

Tablo 15

Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeğine Ait Boyutlar ve Alt Maddeleri

Alt boyutlar	Alt Maddeler	Ölçek Sırası
Konuşma Kaygısı	Yabancı dil sınıfında konuştuğum zaman kendinden asla emin olamıyorum.	1
	Yabancı dil sınıfında hazırlıksız konuşmak zorunda kalınca paniklerim.	9
	Dil sınıfında gönüllü olarak cevap vermek beni utandırır.	13
	Ana dili farklı olanlarla konuşmaktan çekinmezdim.	14
	Dil sınıfında konuşurken kendime güvenirim.	18
	Diğer öğrencilerin her zaman benden daha iyi konuştuğunu düşünüyorum.	23
	Diğer öğrencilerin önünde yabancı dil konuşmaktan sıkılıyorum.	24
	Dil sınıfında konuşurken gergin ve aklı karışmış hissediyorum.	27
Dikkat Toplama Kaygısı	Dil sınıfında konuşunca diğer öğrencilerin bana güleceğinden korkuyorum.	31
	Büyük olasılıkla ana dili farklı olanlar arasında rahat ederdim.	33
Derse Yönelik Motivasyon	Yabancı dil dersi esnasında kendimi dersler hiç ilgisi olmayan şeyleri düşünürken bulurum.	6
	Genellikle yabancı dil sınıfına gitmek istemem.	17
	Yabancı dil sınıfına çok iyi hazırlanma isteği duymuyorum.	22
	Yabancı dil sınıfına giderken kendimden çok emin ve rahatlamış hissediyorum.	28
Sınıf İçi Diğer Kaygılar	Daha fazla yabancı dil dersi alsaydım kesinlikle beni sıkmazdı.	5
	Bazı kişilerin yabancı dil dersini sıkıcı bulmalarını anlamıyorum.	11
	Yabancı dil sınıfında yanlış yapmaktan korkmuyorum.	2
Sınıf İçi Diğer Kaygılar	Yabancı dil sınıfında yaptığım yanlışların sonuçlarından korkarım.	10
	Yabancı dil sınıfında çağrılacağımı bildiğim zaman endişe duyarım.	3

Tablo 15'in devamı

	Diğer öğrencilerin yabancı dil dersinde benden daha iyi oldukları düşüncesini taşıyorum.	7
	Yabancı dil dersi sırasında bildiklerimi unutabileceğim için gerginim.	12
	Yabancı dil dersine iyi hazırlanıp gelsem de hep kaygılı olurum.	16
	Yabancı dil öğretmeninin yaptığım her yanlışı düzeltmeye hazır olmasından korkuyorum.	19
	Yabancı dil sınıfı çok hızlı ilerliyor ben geride kalmaktan korkuyorum.	25
	Yabancı dil sınıfında diğer sınıflardan daha sinirli ve gergin hissediyorum.	26
	Yabancı dil konuşmak için öğrenmem gerekli olan kurallar tarafından boğulmuş hissediyorum.	30
	Yabancı dil öğretmeni hazırlanmadığım sorular sorduğu zaman sinirli-gergin hissediyorum.	33
	Yabancı dil sınıfında çağrılacağım zaman kalbimin çarpmaya başladığımı hissedirim.	20
Anlama Kaygısı	Yabancı dil sınıfında öğretmenin ne söylediğini anlamamak beni korkutuyor.	4
	Yabancı dil öğretmeninin düzelttiği yanlışı ne olduğunu anlamadığım zaman gergin olurum.	15
	Yabancı dil öğretmeninin söylediği her şeyi anlamadığım zaman gergin hissediyorum.	29
Test Kaygısı	Yabancı dil sınıfında test sırasında genelde rahat olurum.	8
	Yabancı dil testlerine daha çok çalıştığım zaman aklım daha çok karışır.	21

Tablo 15'te *Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeğine* ait 6 alt boyutun maddeleri ve her bir alt boyuta ait maddelere yer verilmiştir.

3.3.2 Yarı yapılandırılmış odak görüşmeleri. Karma yöntem kullanılarak tasarlanan çalışmanın nitel araştırma boyutu kapsamında, evren içerisinden *aykırı durum örnekleme yöntemi* ile seçilen en yüksek ve en düşük kaygı düzeyine sahip toplam 10 katılımcı ile yarı yapılandırılmış odak görüşmeleri gerçekleştirilmiştir. Örneklemelerin seçimi sırasında takip edilen yöntem, görüşmelerin gerçekleştirildiği toplam 10 katılımcının *Yabancı Dil Sınıf*

Kaygısı Ölçeğine ait kaygı puan ortalamaları, buldukları yaş aralıkları ve bilinen yabancı dil sayısına göre dağılımları *örneklem seçimi* bölümünde ayrıntılı olarak anlatılmıştır.

Katılımcıların kendilerini ana dilleri olan Yunancada daha iyi ifade edebilecekleri düşünüldüğü için tüm görüşmeler Yunanca gerçekleştirilmiştir. Yunanistan vatandaşı olan ve Aristo Üniversitesi Pedagoji fakültesinde öğrenim görmekte olan azınlık Türk öğrencileri görüşmelerde tercümanlık yapmışlardır. Her görüşmede 2 tercüman hazır bulunmuştur. Ses kaydına alınan görüşmeler bilgisayar ortamına aktarılarak yazıya geçirilmiştir. Katılımcıların her birisi ile birincisi Türkçe kursu başlamadan önce ve ikincisi beş aylık A1 seviyesi Türkçe kursu bitiminde olmak üzere toplam 2'şer görüşme gerçekleştirilmiştir.

Görüşme sorularının oluşturulmasında yabancı dil kaygısı üzerinde çalışmalar yapan Horwitz'in (1986) ve MacIntyre ile Gardner'ın (1991) *Kaygı Çalışmalarında Metod ve Sonuçlar, Dil Öğrenimi: Bir Literatür Özeti* adlı makalelerinden yararlanılmıştır. Araştırmacı tarafından oluşturulan sorular Türkçe Eğitimi bölümü öğretim üyesi ve ayrıca Türk Dili Edebiyatı bölümü öğretim görevlisi tarafından yazım ve ifade bakımından kontrol edilerek bazı değişiklikler yapılmıştır. Sorular; katılımcıların diğer yabancı dil sınıflarına yönelik kaygı taşıyıp taşımadıkları, genel olarak insanlarla iletişimlerinde nasıl davrandıkları, ilköğretim ve lise yıllarında özellikle sözel iletişim bağlamında rahat olup olmadıkları, dikkat sorunu yaşayıp yaşamadıkları, test kaygılarının olup olmadığı, topluluk karşısında konuşma yapabilme durumları, yabancı dile karşı yetenekli olup olmadıkları ve yabancı dile karşı tutumları ayrıca Türk diline karşı düşüncelerini öğrenmek amacı ile hazırlanmışlardır.

Görüşmeler sırasında katılımcılara yöneltilen sorular aşağıda verilmiştir:

- Türkçe dışında kalan diğer yabancı dil sınıflarında konuşurken/ konuşuyorken kendinizden emin olabiliyor musunuz/ olabiliyor muydunuz?
- İlk kez tanıştığınız bir kişi ile konuşurken gergin/ kaygılı olur musunuz?

- İlköğretimde ve lisede nasıl bir öğrenci idiniz? Tahtaya kalkarken, insanların önünde konuşurken tedirginlik yaşıyor muydunuz?
- Dikkat toplama sorunuz var mı? Ders çalışırken, kitap okurken vs. dikkatiniz kolayca dağılır mı?
- Bir topluluk önünde hiç beklemediğiniz bir anda hazırlıksız konuşmak zorunda kaldığınızı düşünün. Bu durumda panik yapar mısınız? Heyecanlanır mısınız?
- Unutkanlık yaşıyor musunuz? Telefon numaralarını, doğum tarihlerini, isimleri aklınızda tutabilir misiniz?
- Genel olarak utangaç birisi misiniz? Kendinizden yaşça büyük insanlarla ilk kez konuşurken utangaçlık hissediyor musunuz rahat mı olursunuz?
- Ana dili farklı olan birisi ile onun dilinde konuşmak zorunda kaldınız. Bu durumda ne hissederdiniz? Rahat olur musunuz?
- Okul dışında, dersler haricinde kitap okur musunuz? Kitap okumayı sever misiniz? Kitapçıya gidip kitap alır mısınız?
- Yabancı dile karşı kendinizi yetenekli görüyor musunuz? Yabancı dili kolay öğreniyor musunuz? Dil sınıflarına giderlerken çekinerek mi/ zorunluluktan mı gidiyorsunuz yoksa isteyerek mi?
- Yabancı dil sınıfında/ dersinde veya diğer sınıf/derslerde “Diğer öğrenciler benden daha iyiler” veya “Ben bu sınıfta en iyiyim” diye hiç düşündünüz mü?
- Bir topluluk önünde yabancı bir dil ile konuşmak zorunda kaldığınızı düşünün. Bu durumda ne hissederdiniz?
- Çok neşelisiniz, keyfiniz yerinde. Ama ders programına bakınca yabancı dil dersi olduğunu gördünüz ve neşeniz bir anda kaçtı. Hiç böyle bir durum başınıza geldi mi?

- Öğrenmeyi istediğiniz bir yabancı dil için kursa başladınız. Ancak bir süre sonra kuralların çok fazla olduğunu, o dili öğrenmenin zor olduğunu gördünüz. Bu durumda ne yaptınız? Kursa devam eder miydiniz yoksa kursu bırakır mıydınız?
- Arkadaşlarınız veya başkalarının olduğu bir ortamda yaptığınız bir yanlışın sizi komik duruma düşürmesi ve başkalarının size bundan dolayı gülmesi sizi utandırır mı? Yoksa bu durumu hiç umursamaz mısınız?

Yukarıdaki sorular katılımcılara Türkçe kursu başlamadan önce yöneltilmiştir. Beş ay süren yabancı dil olarak A1 seviyesi Türkçe kursundan sonra gerçekleştirilen ikinci görüşmelerde katılımcılara yöneltilen sorular şunlardır:

- Türkçe harflerin ve kelimelerin telaffuzu size zor geliyor mu?
- Türkçe kitaplarındaki yazılı metinleri (anlamasanız bile) okumak zor mu? Okurken zorluk çekiyor musunuz? Alfabedeki seslerin çıkarılmasında sorun yaşıyor musunuz?
- Türkçe kursunda işlediğiniz konu ile ilgili dinlediğiniz metinlerin ne kadarını anladığınızı düşünüyorsunuz?
- Sizce Türkçe öğrenilmesi zor bir dil mi? Kursa gelmeden ne düşünüyordunuz şimdi ne düşünüyorsunuz?
- Türkçe dil kursundan sonra (evde, yurttan nerede kalıyorsanız) hiç Türkçe çalıştınız mı?
- İlk Türkçe kursuna/ dil sınıfına geldiği zaman ne hissediyordunuz? Duygularınız nasıldı? Şimdi ne hissediyorsunuz?

3.3.3 Türkçeye yönelik algı anketi. Araştırmanın nitel veri toplama teknikleri arasında yer alan Türkçeye Yönelik Algı Anketi araştırılan konu üzerinde daha detaylı bir şekilde veri toplayabilmek amacı ile tüm katılımcılara uygulanmıştır. Anket aracılığı ile katılımcıların

neden Türkçe öğrenmek istedikleri, Türkçe öğrenmeyi zor bulup bulmadıkları, eğer zor buluyorlarsa Türkçenin hangi yönünü/ yönlerini zor gördükleri, Türkçenin dört temel dil becerisinden hangilerinin öğrenilmesinde daha fazla zorlandıklarını ve son olarak kursa katılmadan önce yabancı dil olarak Türkçeye ilişkin taşıdıkları düşüncelerinin kurs sonrasında değişip değişmediği araştırılmıştır. Türkçeye Yönelik Algı Anketi 108 katılımcıya beş aylık kurs bitiminde uygulanmıştır. Ankette yer alan toplam beş soru öncelikle Türkçe tasarlanmıştır. Araştırmacı tarafından çalışmanın genel amacına uygun bir şekilde oluşturulan üç açık uçlu, bir adet kapalı uçlu ve bir tane sıralama sorusu Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi TÖMER’de çalışan iki okutman, yine aynı üniversitede Türkçe Eğitimi öğretim üyesi ve son olarak da aynı üniversitenin Türk Dili ve Edebiyatı öğretim görevlisi olmak üzere dört farklı uzmanın görüşüne sunulmuştur. Uzman dönütleri sonrasında bazı sorularda değişiklikler yapılmış ve anket soruları son halini almıştır. Son hâli verilen anket Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Yabancı Diller Meslek Yüksek Okulunda İngilizce okutmanlığı yapan uzman tarafından İngilizceye çevrilmiştir. Anket katılımcılara İngilizce olarak uygulanmıştır (Bk.: Ek 77).

Anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde katılımcılara, cinsiyet, yaş, bölüm, bilinen yabancı dil sayısı ve hangi yabancı dilleri bildikleri olmak üzere beş soru sorulmuştur.

Anketin ikinci kısmında üç açık uçlu, bir adet kapalı uçlu ve bir tane sıralama sorusu olmak üzere 4 soru bulunmaktadır:

- Sizce Türkçe öğrenmek zor mu? (Evet-Hayır)
- (Eğer cevabınız evet ise) Türkçe öğreniminde size neyin zor geldiğini yazınız (Dil bilgisi, okuma, yazma...)
- Türkçe kursundan önce ve sonra Türk dili için aynı düşüncelere mi sahipsiniz? Neden?
- Lütfen seçenekleri zordan kolay doğru sıralayınız (4=zor, 1= kolay).
Okuma ____ Yazma ____ Konuşma ____ Dinleme ____

3.3.4 Haftalık kaygı raporları. *Haftalık Kaygı Raporu(Weekly Anxiety Report)* yarı yapılandırılmış odak görüşmeleri için seçilen 10 katılımcı tarafından 12 hafta boyunca doldurulmuştur. Haftalık kaygı raporu, çalışmanın nitel araştırma derinliğini artırmak için kullanılan bir veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Haftalık Kaygı Raporu; katılımcıların hafta boyunca kendilerinde kaygı uyandıran herhangi bir kaygı durum ile karşılaşp karşılaşmadıklarını, karşılaştılar ise ne kadar süreliğine bu kaygıyı hissettikleri ayrıca haftalık Türkçe derslerinde kaygı meydana getiren bir durum oluşup oluşmadığını, oluştu ise bu kaygının ne ile ilişkili olduğunu belirlemek amacı ile tasarlanmıştır(Bk.: Ek 78). Araştırmacı tarafından literatür taraması sonucu oluşturulan üç kapalı ve iki açık uçlu sorudan oluşan *haftalık kaygı raporuna* ait maddeler, iki TÖMER okutmanı, bir Türkçe Eğitimi öğretim üyesi ve bir Türk Dili ve Edebiyatı öğretim görevlisi tarafından dil ve ifade yönüyle incelendikten sonra son halini almıştır. Anket maddeleri İngiliz Dili ve Edebiyatı okutmanı tarafından İngilizceye çevrilmiş ve katılımcılara İngilizce olarak uygulanmıştır. Haftalık kaygı raporunda katılımcılara yöneltilen sorular şunlardır:

- Geçen hafta boyunca hiç kaygı oluşturan olay meydana geldi mi?(Evet-Hayır)
- (Cevabınız evet ise) Kaygı ne hakkında idi?
- (Cevabınız evet ise) Ne kadar süreliğine bu kaygıyı hissettiniz?
- Geçen haftaki Türkçe dersi sırasında hiç kaygı oluşturan bir durumla karşılaştınız mı?(Evet-Hayır)
- (Cevabınız evet ise) Kaygı ne hakkında idi?

Katılımcılardan 12 hafta boyunca alınan haftalık kaygı raporlarından elde edilen kaygılar (1) dersler ve sınavlara ilişkin kaygılar (2) gündelik hayata ilişkin kaygılar olmak üzere toplam iki başlık altında incelenmiştir.

Rapor Edilen Kaygıların Dağılımları

Kaygı Grupları	N	%
Ders ve sınavlar	45	88,2
Günlük hayat	6	11,8
Toplam	51	

Tablo 16’da da görüldüğü üzere katılımcılar tarafından 12 hafta boyunca rapor edilen kaygı sayısı 51’dir. Rapor edilen kaygıların %88,2’si dersler ve sınavlar ile ilgili olurken %11,7’si katılımcıların günlük hayatları ile ilgilidir.

Tablo 17

Rapor Edilen Kaygıların Katılımcılara Göre Dağılımı

Ad	Kaygı Düzeyi	Cinsiyet	Toplam Kaygı Adedi
Chrysa A.	Düşük	Kadın	3
Chirstina M.	Yüksek	Kadın	7
Elena K.	Düşük	Kadın	3
Marina A.	Düşük	Kadın	4
Marina K.	Yüksek	Kadın	8
Georgia T.	Yüksek	Kadın	5
Tsimpou O.	Yüksek	Kadın	7
Vicky T.	Düşük	Kadın	4
MoupouLns N.	Düşük	Erkek	3
Eleftheria S.	Yüksek	Kadın	7
Toplam			51

Tablo 17’de de görüldüğü üzere yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcılar 12 hafta boyunca toplam 34 kaygı rapor ederken; düşük kaygı düzeyine sahip katılımcılar toplam 17 kaygı rapor etmişlerdir.

3.3.5 Kurs sonu bitirme sınavı.

Tablo 18

Kurs Sonu Bitirme Sınavına Ait Betimsel İstatistikler

	\bar{X}	Ss	Min	Max
Kurs Sonu Bitirme Sınavı	84,59	7,911	69	100

Tablo 18’de de görüldüğü üzere araştırmaya katılan tüm katılımcılara 5 ay süren yabancı dil olarak Türkçe A1 seviye kursundan sonra uygulanan kurs sonu bitirme sınavının ortalaması 84.59 olarak tespit edilmiştir. Sınavın minimum değeri 69 iken maksimum değeri 100’dür.

Katılımcıların tümü Aristo Üniversitesi Modern Yunan Dilleri Fakültesi bünyesinde açılan yabancı dil olarak Türkçe A1 seviye kursuna katılmışlardır. Beş aylık ders dönemi sonunda aynı zamanda kurs okutmanı olan araştırmacı tarafından hazırlanan ve iki TÖMER okutmanı tarafından kontrol edilerek son şekli verilen *A1 Seviyesi Türkçe Final Sınavı* tüm katılımcılara uygulanmıştır (Bk.: Ek 79). Final sınavı puanları SPSS programına aktarılarak yine tüm katılımcılara uygulanan Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeği sonuçları ile karşılaştırılmıştır. Bu sayede kaygı düzeyi ve başarı arasındaki ilişkiyi karşılaştırmak için gerekli olan sonuçlara ulaşılmıştır.

A1 Seviyesi Türkçe Final Sınavı katılımcıların buldukları seviye ve bilinen konular esas alınarak hazırlanmıştır. Yunanistanlı kursiyerlerin ders okutmanı olan araştırmacı tarafından hazırlanan final sınavı konu uzmanı iki TÖMER okutmanı tarafından kontrol edilmiştir ve düzeltmelerden sonra son halini almıştır. Sınavda şimdiki zaman dışında bir zaman kullanılmamıştır. Sınav; verilen karışık kelimeleri kullanarak şimdiki zaman ile kurallı bir cümle yazma soruları (4 soru), verilen bir eylemin olumsuzunun 6 şahsa göre çekimlenmesi (1 soru), verilen bir cümleyi anlayarak cümle ile ilgili soruların cevaplanması (4 soru), şimdiki zaman ile verilen cümlelerin doğru bir şekilde çekimlenmesi (4 soru), verilen cümlelerde şimdiki zaman ile ilgili yazım yanlışlarının bulunması ve doğrusunun yazılması (4 soru), verilen bir fotoğraf ile ilgili soruların cevaplanması (2 soru), ülkeler, kıtalar ve başkentlerle ilgili eşleştirme soruları (10 soru), çoktan seçmeli sorular (3 soru), ülkeler, diller, ekler, edat ve bağlaçlarla ilgili boşluk doldurma soruları (12 soru) olmak üzere toplam 44 sorudan oluşmaktadır (Bk.: Ek 79).

3.4 Veri Analizi

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen Yunanistanlı üniversite öğrencileri üzerinde gerçekleştirilen, yabancı dil olarak Türkçeye yönelik kaygılar ve kaygının yabancı dil başarısı

üzerindeki etkisinin araştırıldığı çalışmada toplam beş farklı veri toplama aracı kullanılmıştır. Nicel veri toplama araçları kullanılarak elde edilen verilerin analizi SPSS (Statistical Packages for the Social Sciences) 15.0 kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda nicel verilerin analiz işlemleri için betimsel istatistik (yüzde, frekans dağılımları ve aritmetik ortalama), ilişkisiz örneklem T-Testi (independent samples T-Test), ilişkili örneklem için T-Testi(Paired Samples T-Test), ilişkisiz örneklem için tek faktörlü varyans analizi ANOVA (one-way Anova) kullanılmıştır. İki ya da daha çok değişkene ait verilerin betimsel değerlerinin elde edilmesi için çapraz tablo (cross-tables) kullanılmıştır.

Çalışmanın toplam on beş alt problem cümlesi ile ilişkili olarak gerçekleştirilen testlerde kullanılan analiz işlemleri aşağıda açıklanmıştır.

3.4.1 Yabancı dil sınıf kaygısı ölçeği. Çalışmada veri toplamak amacıyla yabancı dil kaygı literatüründe en yaygın kullanılan ölçeklerden birisi olan, Horwitz, Horwitz ve Cope (1986) tarafından yabancı dil öğretilen sınıf ortamlarında bulunan öğrencilerin kaygı düzeylerini ölçmek amacı ile geliştirilen *Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeği (Foreign Language Classroom Anxiety Scale)* kullanılmıştır. Ölçekte 5'li Likert tipi (*kesinlikle katılıyorum, katılıyorum, ne katılıyor ne katılmıyorum, katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum*) 33 madde bulunmaktadır. Ölçeğin konuşma kaygısı, dikkat toplama kaygısı, derse yönelik motivasyon, sınıf içi diğer kaygılar, anlama ve test kaygısı olmak üzere altı alt boyutu bulunmaktadır. Alt boyutlara ve alt boyutların alt maddelerine ilişkin analizlerle ilgili şu adımlar takip edilmiştir:

3.4.1.1 Ölçek alt boyutlarına ilişkin analizler.

a. *Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeğine* ilişkin genel kaygı ön test ve son test ölçümleri ile *konuşmaya yönelik kaygı, dikkat toplama kaygısı, derse yönelik motivasyon, sınıf içi genel kaygı, anlama ve test kaygısı* alt boyutları ön test ve son test ölçümlerine ait puan ortalamalarının karşılaştırılması amacıyla *İlişkili Örneklem İçin T-Testi (Paired Samples T-*

Test) kullanılmıştır. Büyüköztürk'e göre(2012) göre ilişkili örneklem için t-testi, ilişkili iki örneklem ortalaması arasındaki farkın sıfırdan(birbirinden) anlamlı bir şekilde farklı olup olmadığını test etmek amacı ile kullanılır ve ilişkili örneklem T-Testi kullanılabilmesi için; (a) ilişkili iki ölçüm setine ait fark puanlarının normal dağılım göstermesi gerekmektedir. (b) Bağımlı değişkene ait ölçümler aralık ya da oran ölçeğindedir. (c) Ortalama puanları karşılaştırılacak örneklem ilişkisizdir. Çalışmada İlişkili Örneklem İçin T-Testi (Paired Samples T-Test) kullanılan ön test ve son testlerine ilişkin ölçümler (puanlar) normal dağılım göstermektedir ve çalışmada eşit aralıklı ölçek kullanılmıştır. Karasar'a(2012) göre eşit aralıklı ölçekte üç kural vardır: (1) ayrı semboller ayrı şeyleri gösterir. (2) ölçülen şeyler belli bir ölçüte göre sıraya dizilirler ve (3) ölçekteki aralıklar birbirine eşittir. Ölçekte kullanılan semboller diğerlerinden farklı şeyleri göstermektedir; ölçülen durumlar belirli bir sıraya göre dizilmiştir ve aralıklar birbirine eşittir. Ayrıca çalışmadaki örneklem ise ilişkisizdir. Dolayısıyla üç temel varsayım da sağlanmaktadır. *Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeğine* ilişkin *genel kaygı* ve ölçeğin 6 alt boyutuna ilişkin puanların dağılım grafikleri ekler kısmında verilmiştir(Bk.: Ek 1, 2, ... 14).

b. *Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeğine* ilişkin *genel kaygı* ön test ve son test ölçümleri ile *konuşmaya yönelik kaygı*, *dikkat toplama kaygısı*, *derse yönelik motivasyon*, *sınıf içi genel kaygı*, *anlama ve test kaygısı* alt boyutlarına ait ortalamalar arasında kaygı düzeyi, cinsiyet, bilinen yabancı dil sayısı ve öğrenim gördükleri sınıf değişkenlerine $p < ,5$ anlamlılık düzeyine göre farklılık olup olmadığını test etmek amacı ile ilişkisiz örneklem için tek faktörlü varyans analizi ANOVA (one way Anova) kullanılmıştır. Büyüköztürk'e (2012) göre tek faktörlü varyans analizi, ilişkisiz iki ya da daha çok örneklem ortalamaları arasındaki farkın sıfırdan anlamlı bir şekilde farklı olup olmadığını test etmek amacı ile uygulanır.

Yabancı dil sayısı değişkeni; bir yabancı dil bilen katılımcılar, iki yabancı dil bilen katılımcılar ve üç ve üzeri yabancı dil bilen katılımcılar olmak üzere üç farklı grupta değerlendirilmiştir. Katılımcıların öğrenim gördükleri sınıf düzeyleri; iki ve üçüncü, dördüncü ve beşinci sınıf olmak üzere yine üç grupta toplanmıştır. İkinci sınıfta öğrenim gören iki katılımcı veri analizi sırasında üçüncü sınıfta bulunan katılımcılarla birleştirilmiştir. Katılımcıların kaygı düzeyleri düşük, orta ve yüksek olmak üzere üç grupta değerlendirilmiştir.

Büyüköztürk'e (2012) göre tek faktörlü varyans analizi ANOVA (one way Anova) kullanılabilmesi için; (a) bağımlı değişkene ait ölçümler (puanlar) en az aralık ölçeğindedir; (b) ilişkili iki ölçüm setine ait fark puanların normal dağılım gösterir; (c) bağımlı değişkene ait varyanslar her bir örneklem için eşittir ve (d) ortalama puanları karşılaştırılacak örneklem ilişkisizdir. Bu dört varsayım da sağlandığı için ANOVA testi uygulanmıştır. Her bir örneklemin varyanslarının eşit olması gerektiği varsayımı her ölçüm tablosunda Levene F testi sonuçları verilerek gösterilmiştir. Ölçeğin alt boyutlarına ilişkin puanların dağılım grafikleri ekler kısmında verilmiştir (Bk.: Ek 1, 2, ... 14).

Yabancı dil sınıf kaygısı ölçeğine ait *genel kaygı* ön test sonuçlarının öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre karşılaştırılması ön test sonuçlarına ilişkin Levene testinde grupların varyanslarının homojen olduğu tespit edilmiş ($p=,116$) ve Anova testi sonuçlarında $p<,05$ anlamlılık değeri sağlandığı için gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi amacıyla Tukey testi kullanılmıştır. Son test sonuçlarına ilişkin Levene testinde grupların varyanslarının homojen olduğu tespit edilmiş ($p=,005$) ve Anova testi sonuçlarında $p<,05$ anlamlılık değeri sağlandığı için gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi amacıyla Dunnett T3 testi kullanılmıştır.

Yabancı dil sınıf kaygısı ölçeğine ait *konuşma kaygısı* ön test puanlarının kaygı düzeyleri değişkenine göre karşılaştırılması testine ait Levene testi sonuçlarında grupların varyanslarının homojen dağılım gösterdiği görülmüş ($p=,598$) ve Anova testi sonuçlarında $p<,05$ anlamlılık değeri sağlandığı için gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi için Tukey testi kullanılmıştır. Son test sonuçlarına ilişkin kaygı düzeylerine göre $p<,05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p=,167$ ve $p>,05$).

Yabancı dil sınıf kaygısı ölçeğine ait *dikkat toplama kaygısı* ön test puanlarının kaygı düzeyleri değişkenine göre karşılaştırılması testine ilişkin Levene testi sonuçlarında grupların varyanslarının homojen dağılım göstermediği tespit edilmiş ($p=,037$) ve Anova testi sonuçlarında $p<,05$ değeri sağlandığı için gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi için Dunnet T3 testi kullanılmıştır. Son test yanıtları arasında kaygı düzeyi değişkenine bağlı olarak $p<,05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p=,339$ ve $p>,05$).

Yabancı dil sınıf kaygısı ölçeğine ait *dikkat toplama kaygısı* ön test sonuçlarının bilinen yabancı dil testi sayısı değişkenine göre karşılaştırılması testine ilişkin Levene sonuçlarında grupların varyanslarının homojen dağılım gösterdiği görülmüş ($p=,064$) ve Anova testi sonuçlarında $p<,05$ anlamlılık değeri sağlandığı için gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi için Tukey testi kullanılmıştır. Son test sonuçlarına göre bilinen yabancı dil sayısına bağlı olarak $p<,05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p=,653$ ve $p>,05$).

Yabancı dil sınıf kaygısı ölçeğine ait *yabancı dil dersine yönelik motivasyon* alt boyutuna ait hem ön test hem de son test puanlarının katılımcıların bilinen yabancı dil sayısı değişkenine göre karşılaştırılması testlerine ilişkin Levene sonuçlarında grupların varyanslarının eşit dağılım göstermediği görülmüş (ön test: $p=,003$; son test: $p=,015$) ve

Anova testi sonuçlarında $p < ,05$ değeri sağlandığı için gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi amacı ile Dunnett T3 testi uygulanmıştır.

Yabancı dil sınıf kaygısı ölçeğine ait *sınıf içi diğer kaygılar* ön test puanlarının katılımcıların kaygı düzeyi değişkenine göre karşılaştırılması testine ilişkin Levene sonuçlarında grupların varyans homojenliğinin sağlandığı görülmüş ($p = ,598$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p < ,05$ anlamlılık değeri sağlandığı için gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi amacı ile Tukey testi kullanılmıştır. Son test sonuçları arasında kaygı düzeyi değişkenine göre $p < ,05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = ,061$ ve $p > ,05$).

Yabancı dil sınıf kaygısı ölçeğine ait *anlama kaygısı* alt boyutuna ait ön test puanlarının katılımcıların kaygı düzeylerine göre karşılaştırılması testine ilişkin Levene sonuçlarında gruplar arasındaki varyans homojenliğinin sağlandığı görülmüş ($p = ,857$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p < ,05$ anlamlılık değeri sağlandığı için farklılığın belirlenmesi amacıyla Tukey testi kullanılmıştır. Son test sonuçları arasında kaygı düzeylerine bağlı olarak $p < ,05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmamaktadır ($p = ,226$ ve $p > ,05$).

Yabancı dil sınıf kaygısı ölçeğine ait *test kaygısı* alt boyutuna ait son test sonuçlarının katılımcıların kaygı düzeylerine göre karşılaştırılması testine ilişkin Levene sonuçlarında grupların varyanslarının homojen dağılım göstermediği görülmüş ($p = ,012$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p < ,05$ anlamlılık değeri sağlandığı için gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi amacı ile Dunnett T3 testi kullanılmıştır. Son test sonuçlarına ilişkin Levene testinde grupların varyanslarının homojen dağılım gösterdiği görülmüş ($p = ,063$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p < ,05$ anlamlılık değeri sağlandığı için gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi amacı ile Tukey testi kullanılmıştır.

3.4.1.2 Ölçek alt maddelerine ilişkin analizler.

3.4.1.2.1 *Konuşma kaygısına ait alt maddelerin analizi.* Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeğinin altı alt boyutundan birisi olan konuşma kaygısının toplam 10 alt maddesi bulunmaktadır. Bu alt maddelerin ölçek sıralaması; 1, 9, 13, 14, 18, 23, 24, 27, 31 ve 32'dir. Her bir alt madde ön test ve son test sonuçları arasında; kaygı düzeyleri, cinsiyet, bilinen yabancı dil sayısı ve öğrenim gördükleri sınıf değişkenlerine bağlı olarak $p < ,5$ düzeyinde anlamlı farklılık olup olmadığını test etmek amacı ile dördü ön test ve dördü son test sonuçlarına ilişkin olmak üzere sekiz test gerçekleştirilmiştir. Cinsiyet değişkenine bağlı olarak yapılan farklılık belirleme testlerinde tüm maddeler gerekli varsayımları sağladıkları için ilişkisiz örneklem için T-Testi (independent Samples T-Test) kullanılmıştır. Kaygı düzeyleri, bilinen yabancı dil sayısı ve öğrenim gördükleri sınıf değişkenlerine ait hesaplamalarda yine tüm maddeler gerekli varsayımları sağladıkları için tek faktörlü varyans analizi ANOVA (one way Anova) kullanılmıştır. Büyüköztürk'e (2012) göre tek faktörlü varyans analizi ANOVA (one way Anova) ve ilişkisiz örneklem için T-Testi (independent Samples T-Test) kullanılabilmesi için; ilişkili iki ölçüm setine ait fark puanlarının normal dağılım göstermesi gerekmektedir. Konuşma kaygısı boyutuna ait 10 alt maddeye ilişkin normallik dağılım grafikleri ekler kısmında verilmiştir (Bk.: Ek 15, 16, ... 32).

Konuşma kaygısı alt boyutuna ait "(Türkçe) Sınıfında Hazırlıksız Konuştuğum Zaman Asla Kendimden Emin Olamıyorum." alt maddesine ilişkin (ölçek sıra no 1) yanıtların katılımcıların bilinen yabancı dil sayısı değişkenine göre karşılaştırılması hem ön test hem de son test sonuçlarına ilişkin Levene testinde grupların varyanslarının homojen dağılım göstermediği görülmüş (her iki ölçüm için de $p = ,000$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p < ,05$ anlamlılık değeri sağlandığı için gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi amacı ile Dunnett T3 testi uygulanmıştır.

Konuşma kaygısı alt boyutuna ait “*Yabancı Dil Sınıfında Hazırlıksız Konuştuğum Zaman Asla Kendimden Emin Olamıyorum.*” (ölçek sıra no 1), “*Yabancı Dil Sınıfında Hazırlıksız Konuşmak Zorunda Kalınca Paniklerim.*” (ölçek sıra no 9), “*Ana Dili Farklı Olanlarla Konuşmaktan Çekinmezdim.*” (ölçek sıra no 14), “*Yabancı Dil Sınıfında Konuşurken Kendime Güvenirim.*” (ölçek sıra no 18), “*Diğer Öğrencilerin Her Zaman Benden Daha İyi Konuştuğunu Düşünüyorum.*” (ölçek sıra no 23), “*Diğer Öğrencilerin Önünde Yabancı Dil Konuşmaktan Sıkılıyorum.*” (ölçek sıra no 24), “*Yabancı Dil Sınıfında Konuşurken Gergin ve Akli Karışmış Hissediyorum.*” (ölçek sıra no 27), “*Yabancı Dil Konuştuğum Zaman Diğer Öğrencilerin Bana Güleceğinden Korkuyorum.*” (ölçek sıra no 31), “*Büyük Olasılıkla Ana Dili Farklı Olanlar Arasında Rahat Ederdim.*” (ölçek sıra no 32) alt maddelerine ait hem ön test hem de son teste ilişkin yanıtların cinsiyet değişkenine göre karşılaştırılması amacı ile İlişkisiz (bağımsız) Örneklem T Testi kullanılmıştır. Büyüköztürk’e (2012) göre ilişkisiz t-testi; tek faktörlü gruplar arası desenler için uygun bir işlemdir; bağımlı değişken üzerinde etkisi araştırılan faktörün iki düzeyi vardır ve denekler bu düzeylere bağımsız olarak atanmıştır. Bağımlı değişkene ilişkin ölçümlerin dağılımı her iki grupta da normaldir. Alt maddelerin normallik dağılımları ek 45, 46, 51, 52, 53, 54, 57, 58, 59, ve 60’ta gösterilmiştir. Bağımlı değişken üzerinde etkisi araştırılan faktör iki düzeye sahip olduğu ve normallik dağılımı varsayımı sağlandığı için ilgili alt maddelere ilişkin ölçümlerde *İlişkisiz (bağımsız) Örneklem T Testi* kullanılmıştır.

Konuşma kaygısı alt boyutuna ait “*Ana Dili Farklı Olanlarla Konuşmaktan Çekinmezdim.*” alt maddesine ilişkin (ölçek sıra no 14) yanıtların katılımcıların kaygı düzeyi değişkenine göre karşılaştırılması ön test sonuçlarına ilişkin Levene testinde grupların varyanslarının homojen dağılım gösterdiği görülmüş ($p=,642$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p<,05$ anlamlılık değeri sağlandığı için gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi amacı ile

Dunnett T3 testi kullanılmıştır. Son test sonuçları arasında kaygı düzeyi değişkenine bağlı olarak $p < ,05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = ,794$ ve $p > ,05$).

Konuşma kaygısı alt boyutunun “*Dil Sınıfında Konuşurken Kendime Güvenirim.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 18) yanıtların katılımcıların bilinen yabancı dil sayısı değişkenine göre karşılaştırılması ön test sonuçlarına ilişkin Levene testinde grupların varyanslarının homojen dağılım göstermediği görülmüş ($p = ,000$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p < ,05$ anlamlılık değeri sağlandığı için gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi amacı ile Dunnett T3 testi uygulanmıştır. Son test sonuçlarına ilişkin Levene testinde grupların varyanslarının homojen dağılım gösterdiği görülmüş ($p = ,058$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p < ,05$ anlamlılık değeri sağlandığı için gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi amacı ile Tukey testi uygulanmıştır.

Konuşma kaygısı alt boyutunun “*Dil Sınıfında Konuşurken Kendime Güvenirim.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 18) yanıtların katılımcıların öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre karşılaştırılması ön test sonuçlarına ilişkin Levene testinde grupların varyanslarının homojen dağılım göstermediği görülmüş ($p = ,000$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p < ,05$ anlamlılık değeri sağlandığı için gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi amacı ile Dunnett T3 testi uygulanmıştır. Son test sonuçları arasında katılımcıların öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre $p < ,05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = ,447$ ve $p > ,05$).

Konuşma kaygısı alt boyutunun “*Diğer Öğrencilerin Her Zaman Benden Daha İyi Konuştuğunu Düşünüyorum.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 23) yanıtların kaygı düzeyi değişkenine göre karşılaştırılması ön test sonuçlarına ilişkin Levene testinde grupların varyanslarının homojen dağılım göstermediği görülmüş ($p = ,000$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p < ,05$ anlamlılık değeri sağlandığı için gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi amacı ile Dunnett T3 testi uygulanmıştır. Son test sonuçlarına ilişkin Levene

testinde grupların varyanslarının homojen dağılım gösterdiği görülmüş ($p=,881$) ve ve ANOVA testi sonuçlarında $p<,05$ anlamlılık değeri sağlandığı için gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi amacı ile Tukey testi uygulanmıştır.

Konuşma kaygısı alt boyutunun “*Diğer Öğrencilerin Her Zaman Benden Daha İyi Konuştuğunu Düşünüyorum.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 23) yanıtların katılımcıların bilinen yabancı dil sayısı değişkenine göre karşılaştırılması hem ön test hem de son test sonuçlarına ilişkin Levene testinde grupların varyanslarının homojen dağılım göstermediği görülmüş (her iki ölçüm için de $p=,000$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p<,05$ anlamlılık değeri sağlandığı için gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi amacı ile Dunnett T3 testi uygulanmıştır.

Konuşma kaygısı alt boyutunun “*Diğer Öğrencilerin Önünde Türkçe Konuşmaktan Sıkılıyorum.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 24) yanıtların katılımcıların bilinen yabancı dil sayısı değişkenine göre karşılaştırılması hem ön test sonuçlarına ilişkin Levene testinde grupların varyanslarının homojen dağılım göstermediği görülmüş ($p=,000$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p<,05$ anlamlılık değeri sağlandığı için gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi amacı ile Dunnett T3 testi uygulanmıştır. Son test sonuçlarına ilişkin Levene testinde grupların varyanslarının homojen dağılım gösterdiği görülmüş ($p=,171$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p<,05$ anlamlılık değeri sağlandığı için gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi amacı ile Tukey testi uygulanmıştır.

Konuşma kaygısı alt boyutunun “*Diğer Öğrencilerin Önünde Türkçe Konuşmaktan Sıkılıyorum.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 24) yanıtların katılımcıların öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre karşılaştırılması ön test sonuçlarına ilişkin Levene testinde grupların varyanslarının homojen dağılım göstermediği görülmüş ($p=,000$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p<,05$ anlamlılık değeri sağlandığı için gruplar arasındaki farklılığın

belirlenmesi amacı ile Dunnett T3 testi uygulanmıştır. Son test sonuçları arasında katılımcıların yanıtları arasında $p < ,05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = ,080$ ve $p > ,05$).

Konuşma kaygısı alt boyutunun “*Dil Sınıfında Konuşurken Gergin Ve Akli Karışmış Hissediyorum.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 27) yanıtların kaygı düzeyi değişkenine göre karşılaştırılması ön test sonuçlarına ilişkin Levene testinde grupların varyanslarının homojen dağılım göstermediği görülmüş ($p = ,001$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p < ,05$ anlamlılık değeri sağlandığı için gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi amacı ile Dunnett T3 testi uygulanmıştır. Son test sonuçlarına ilişkin Levene testinde grupların varyanslarının homojen dağılım gösterdiği görülmüş ($p = ,698$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p < ,05$ anlamlılık değeri sağlandığı için gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi amacı ile Tukey testi uygulanmıştır.

Konuşma kaygısı alt boyutunun “*Dil Sınıfında Konuşurken Gergin Ve Akli Karışmış Hissediyorum.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 27) yanıtların katılımcıların bilinen yabancı dil sayısı değişkenine göre karşılaştırılması ön test sonuçlarına ilişkin Levene testinde grupların varyanslarının homojen dağılım gösterdiği görülmüş ($p = ,754$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p < ,05$ anlamlılık değeri sağlandığı için gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi amacı ile Tukey testi uygulanmıştır. Son test yanıtları arasında $p < ,05$ anlamlılık düzeyinde bilinen yabancı dil sayısı değişkenine göre farklılık bulunmamaktadır ($p = ,650$ ve $p > ,05$).

Konuşma kaygısı alt boyutunun “*Yabancı Dil Konuştuğum Zaman Diğer Öğrencilerin Bana Güleceğinden Korkuyorum.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 31) yanıtların kaygı düzeyi değişkenine göre karşılaştırılması hem ön test hem de son test sonuçlarına ilişkin Levene testinde grupların varyanslarının homojen dağılım göstermediği görülmüş (ön test

$p=,010$; son test $p=,000$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p<,05$ anlamlılık değeri sağlandığı için gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi amacı ile Dunnett T3 testi uygulanmıştır.

Konuşma kaygısı alt boyutunun “*Yabancı Dil Konuştuğum Zaman Diğer Öğrencilerin Bana Güleceğinden Korkuyorum.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 31) yanıtların katılımcıların öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre karşılaştırılması ön test sonuçlarına ilişkin Levene testinde grupların varyanslarının homojen dağılım göstermediği görülmüş ($p=,000$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p<,05$ anlamlılık değeri sağlandığı için gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi amacı ile Dunnett T3 testi uygulanmıştır. Son test yanıtları arasında öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre $p<,05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p=,883$ ve $p>,05$).

Konuşma kaygısı alt boyutunun “*Büyük Olasılıkla Ana Dili (Türkçe) Olanlar Arasında Rahat Ederdim.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 32) yanıtların kaygı düzeyi değişkenine göre karşılaştırılması son test sonuçlarına ilişkin Levene testinde grupların varyanslarının homojen dağılım göstermediği görülmüş ($p=,000$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p<,05$ anlamlılık değeri sağlandığı için gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi amacı ile Dunnett T3 testi uygulanmıştır. Katılımcıların ön test yanıtları arasında kaygı düzeyi değişkenine göre $p<,05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p=,125$ ve $p>,05$).

Konuşma kaygısı alt boyutunun “*Büyük Olasılıkla Ana Dili (Türkçe) Olanlar Arasında Rahat Ederdim.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 32) yanıtların katılımcıların bilinen yabancı dil sayısı değişkenine göre karşılaştırılması ön test sonuçlarına ilişkin Levene testinde grupların varyanslarının homojen dağılım gösterdiği görülmüş ($p=,441$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p<,05$ anlamlılık değeri sağlandığı için gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi amacı ile Tukey testi uygulanmıştır. Son test yanıtları arasında bilinen yabancı

dil sayısı değişkenine göre $p < ,05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = ,337$ ve $p > ,05$).

3.4.1.2.2 *Dikkat toplama kaygısına ait alt maddelerin analizi.* Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeğinin altı alt boyuttan birisi olan *dikkat toplama kaygısının* bir alt maddesi bulunmaktadır. Bu alt maddenin ölçek sıralaması altıdır. Alt maddeye ait ön test ve son test sonuçları ile katılımcıların kaygı düzeyleri, cinsiyet, bilinen yabancı dil sayısı ve öğrenim gördükleri sınıf değişkenlerine bağlı olarak anlamlı farklılık olup olmadığını test etmek amacı ile dördü ön test ve dördü son test sonuçlarına ilişkin olmak üzere sekiz test gerçekleştirilmiştir. Cinsiyet değişkenine bağlı olarak yapılan fark belirleme testlerinde gerekli varsayımlar sağlandığı için ilişkisiz örneklem için T-Testi (independent Samples T-Test); diğer değişkenler için ise gerekli varsayımlar sağlandığı için tek faktörlü varyans analizi ANOVA (one way Anova) kullanılmıştır. Büyüköztürk'e (2012) göre tek faktörlü varyans analizi ANOVA (one way Anova) ve ilişkisiz örneklem için T-Testi (independent Samples T-Test) kullanılabilmesi için; ilişkili iki ölçüm setine ait fark puanların normal dağılım göstermesi gerekmektedir. Dikkat toplama kaygısına ilişkin alt maddeye ait normallik dağılımları ekler kısmında verilmiştir (Bk.: Ek 32).

Dikkat Toplama kaygısı alt boyutunun “*Yabancı Dil Dersi Sırasında Kendimi Dersle Hiç İlgisi Olmayan Şeyleri Düşünürken Buluyorum.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 6) yanıtların kaygı düzeyi değişkenine göre karşılaştırılması ön test sonuçlarına ilişkin Levene testinde grupların varyanslarının homojen dağılım göstermediği görülmüş ($p = ,037$) ve ANOVA testi sonuçlarına göre $p < ,05$ değeri sağlandığı için gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi için Dunnett T3 testi uygulanmıştır. Son test yanıtları arasında kaygı düzeyi değişkenine bağlı olarak $p < ,05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = ,339$ ve $p > ,05$).

Dikkat Toplama Kaygısı alt boyutunun “*Türkçe Dersi Sırasında Kendimi Dersle Hiç İlgisi Olmayan Şeyleri Düşünürken Buluyorum.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 6) yanıtların hem ön test hem de son ölçümlerinde yanıtların cinsiyet değişkenine göre karşılaştırılması amacı ile İlişkisiz (bağımsız) Örneklem T Testi kullanılmıştır. Büyüköztürk’e (2012) göre ilişkisiz t-testi; tek faktörlü gruplar arası desenler için uygun bir işlemdir ve bağımlı değişken üzerinde etkisi araştırılan faktörün iki düzeyi vardır ve denekler bu düzeylere bağımsız atanmıştır ve bağımlı değişkene ilişkin ölçümlerin dağılımı her iki grupta da normaldir. Alt maddenin normallik dağılımları ek 43 ve 44’te gösterilmiştir. Bağımlı değişken üzerinde etkisi araştırılan faktör iki düzeye sahip olduğu (kadın/ erkek) ve normallik dağılımı varsayımı sağlandığı için ilgili alt maddeye ilişkin ölçümlerde *İlişkisiz (bağımsız) Örneklem T Testi* kullanılmıştır.

Dikkat Toplama Kaygısı alt boyutunun “*Yabancı Dil Dersi Sırasında Kendimi Dersle Hiç İlgisi Olmayan Şeyleri Düşünürken Buluyorum.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 6) yanıtların katılımcıların bilinen yabancı dil sayısı değişkenine göre karşılaştırılması ön test sonuçlarına ilişkin Levene testinde grupların varyanslarının homojen dağılım gösterdiği görülmüş ($p=,064$) ANOVA testi sonuçlarına göre $p<,05$ değeri sağlandığı için gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi için Tukey testi uygulanmıştır. Son test sonuçlarına göre bilinen yabancı dil sayısına bağlı olarak $p<,05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p=,653$ ve $p>,05$).

3.4.1.2.3 *Yabancı dil dersine yönelik motivasyona ait alt maddelerin analizi.* Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeğinin altı alt boyuttan birisi olan *yabancı dil dersine yönelik motivasyona* ait 5 alt madde bulunmaktadır. Bu alt maddelerin ölçek sıralaması 5, 11, 17, 22 ve 28’dir. Alt maddeye ait ön test ve son test sonuçları ile katılımcıların kaygı düzeyleri, cinsiyet, bilinen yabancı dil sayısı ve öğrenim gördükleri sınıf değişkenlerine bağlı olarak anlamlı farklılık olup olmadığını test etmek amacı ile dördü ön test ve dördü son test

sonuçlarına ilişkin olmak üzere sekiz test gerçekleştirilmiştir. Cinsiyet değişkenine bağlı olarak yapılan fark belirleme testlerinde gerekli varsayımlar sağlandığı için ilişkisiz örneklem için T-Testi (independent Samples T-Test); diğer değişkenler için ise gerekli varsayımlar sağlandığı için tek faktörlü varyans analizi ANOVA (one way Anova) kullanılmıştır. *Yabancı dil dersine yönelik motivasyona* ilişkin alt maddelere ait dağılım grafikleri ekler kısmında verilmiştir.

Yabancı dil dersine yönelik motivasyon alt boyutunun “*Genellikle yabancı dil sınıfına Gitmek İstemem*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 17) yanıtların kaygı düzeyi değişkenine göre karşılaştırılması ön test sonuçlarına ilişkin Levene testinde grupların varyanslarının homojen dağılım gösterdiği görülmüş ($p=,060$) ve ANOVA testi sonuçlarına göre $p<,05$ değeri sağlandığı için gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi için Tukey testi uygulanmıştır. Son test sonuçları arasında cinsiyet değişkenine göre $p<,05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p=,855$ ve $p>,05$).

Yabancı dil dersine yönelik motivasyon alt boyutunun “*Genellikle yabancı dil sınıfına Gitmek İstemem*” (ölçek sıra no 17) ve “*Yabancı Dil Sınıfına Çok İyi Hazırlanma İsteği Duymuyorum.*” alt maddelerine ait (ölçek sıra no 22) hem ön test hem de son teste ilişkin yanıtların cinsiyet değişkenine göre karşılaştırılması amacı ile İlişkisiz (bağımsız) Örneklem T Testi kullanılmıştır. Büyüköztürk’e (2012) göre ilişkisiz t-testi; tek faktörlü gruplar arası desenler için uygun bir işlemdir ve bağımlı değişken üzerinde etkisi araştırılan faktörün iki düzeyi vardır ve denekler bu düzeylere bağımsız atanmıştır ve bağımlı değişkene ilişkin ölçümlerin dağılımı her iki grupta da normaldir. Alt maddelerin normallik dağılımları ek 33, 34, 35 ve 36’da gösterilmiştir. Bağımlı değişken üzerinde etkisi araştırılan faktör iki düzeye sahip olduğu ve normallik dağılımı varsayımı sağlandığı için ilgili alt maddelere ilişkin ölçümlerde *İlişkisiz(bağımsız) Örneklem T Testi* kullanılmıştır.

Yabancı dil dersine yönelik motivasyon alt boyutunun “*Genellikle Yabancı Dil Sınıfına Gitmek İstemem*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 17) yanıtların bilinen yabancı dil sayısı değişkenine göre karşılaştırılması son test sonuçlarına ilişkin Levene testinde grupların varyanslarının homojen dağılım göstermediği görülmüş ($p=,002$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p<,05$ anlamlılık değeri sağlandığı için gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi amacı ile Dunnett T3 testi uygulanmıştır. Ön test yanıtları arasında bilinen yabancı dil sayısı değişkenine bağlı olarak $p<,05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmamaktadır ($p=,829$ ve $p>,05$).

Yabancı dil dersine yönelik motivasyon alt boyutunun “*Genellikle Yabancı Dil Sınıfına Gitmek İstemem*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 17) yanıtların öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre karşılaştırılması ön test sonuçlarına ilişkin Levene testinde grupların varyanslarının homojen dağılım göstermediği görülmüş ($p=,001$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p<,05$ anlamlılık değeri sağlandığı için gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi amacı ile Dunnett T3 testi uygulanmıştır. Son test yanıtları arasında öğrenim gördükleri sınıf değişkenine bağlı olarak $p<,05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmamaktadır ($p=,913$ ve $p>,05$).

Yabancı dil dersine yönelik motivasyon alt boyutunun “*Yabancı Dil Sınıfına Çok İyi Hazırlanma İsteği Duymuyorum.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 22) yanıtların kaygı düzeyleri değişkenine göre karşılaştırılması ön test sonuçlarına ilişkin Levene testinde grupların varyanslarının homojen dağılım göstermediği görülmüş ($p=,000$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p<,05$ anlamlılık değeri sağlandığı için gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi amacı ile Dunnett T3 testi uygulanmıştır. Son test sonuçlarına göre kaygı düzeyleri değişkenine bağlı olarak $p<,05$ anlamlılık düzeyinde gruplar arasında farklılık bulunmamaktadır ($p=,084$ ve $p>,05$).

Yabancı dil dersine yönelik motivasyon alt boyutunun “*Yabancı Dil Sınıfına Çok İyi Hazırlanma İsteği Duymuyorum.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 22) yanıtların katılımcıların bildiği yabancı dil sayısı değişkenine göre karşılaştırılması son test sonuçlarına ilişkin Levene testinde grupların varyanslarının homojen dağılım gösterdiği görülmüş ($p=,340$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p<,05$ anlamlılık değeri sağlandığı için gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi amacı ile Tukey testi uygulanmıştır. Ön test sonuçlarına göre bilinen yabancı dil sayısı değişkenine bağlı olarak $p<,05$ anlamlılık düzeyinde gruplar arasında farklılık bulunmamaktadır ($p=,377$ ve $p>,05$).

Yabancı dil dersine yönelik motivasyon alt boyutunun “*Yabancı Dil Sınıfına Çok İyi Hazırlanma İsteği Duymuyorum.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 22) yanıtların katılımcıların öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre karşılaştırılması ön test sonuçlarına ilişkin Levene testinde grupların varyanslarının homojen dağılım göstermediği görülmüş ($p=,001$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p<,05$ anlamlılık değeri sağlandığı için gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi amacı ile Dunnett T3 testi uygulanmıştır. Son test yanıtları arasında öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre $p<,05$ anlamlılık düzeyinde gruplar arasında farklılık bulunmamaktadır ($p=,092$ ve $p>,05$).

Yabancı dil dersine yönelik motivasyon alt boyutunun “*Yabancı Dil Sınıfına Giderken Kendimden Çok Emin Ve Rahatlamış Hissediyorum.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 28) yanıtların kaygı düzeyi değişkenine göre karşılaştırılması son test sonuçlarına ilişkin Levene testinde grupların varyanslarının homojen dağılım göstermediği görülmüş ($p=,000$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p<,05$ anlamlılık değeri sağlandığı için gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi amacı ile Dunnett T3 testi uygulanmıştır. Ön test sonuçlarına göre kaygı düzeyleri değişkenine bağlı olarak $p<,05$ anlamlılık düzeyinde gruplar arasında farklılık bulunmamaktadır ($p=,293$ ve $p>,05$).

Yabancı dil dersine yönelik motivasyon alt boyutunun “*Yabancı Dil Sınıfına Giderken Kendimden Çok Emin Ve Rahatlamış Hissediyorum.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 28) yanıtların katılımcıların bilinen yabancı dil sayısı değişkenine göre karşılaştırılması ön test sonuçlarına ilişkin Levene testinde grupların varyanslarının homojen dağılım göstermediği görülmüş ($p=,001$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p<,05$ anlamlılık değeri sağlandığı için gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi amacı ile Dunnett T3 testi uygulanmıştır. Son test sonuçlarına göre katılımcılar arasında bilinen yabancı dil sayısına bağlı olarak $p<,05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p=,550$ ve $p>,05$).

Yabancı dil dersine yönelik motivasyon alt boyutunun “*Daha Fazla Yabancı Dil Dersi Alsaydım Kesinlikle Beni Sıkmazdı.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 5) yanıtların kaygı düzeyi değişkenine göre karşılaştırılması ön test sonuçlarına ilişkin Levene testinde grupların varyanslarının homojen dağılım göstermediği görülmüş ($p=,000$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p<,05$ anlamlılık değeri sağlandığı için gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi amacı ile Dunnett T3 testi uygulanmıştır. Son test yanıtları arasında kaygı düzeyleri değişkenine göre $p<,05$ anlamlılık düzeyinde gruplar arasında anlamlı farklılık bulunmamaktadır ($p=,802$ ve $p>,05$).

Yabancı dil dersine yönelik motivasyon alt boyutunun “*Daha Fazla Yabancı Dil Dersi Alsaydım Kesinlikle Beni Sıkmazdı.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 5) yanıtların katılımcıların bilinen yabancı dil sayısı değişkenine göre karşılaştırılması son test sonuçlarına ilişkin Levene testinde grupların varyanslarının homojen dağılım gösterdiği görülmüş ($p=,097$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p<,05$ anlamlılık değeri sağlandığı için gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi amacı ile Tukey testi uygulanmıştır. Son test yanıtları arasında bilinen yabancı dil sayısı değişkenine bağlı olarak $p<,05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p=,659$ ve $p>,05$).

Yabancı dil dersine yönelik motivasyon alt boyutunun “*Bazı Kişilerin Yabancı Dil Dersini Sıkıcı Bulmalarını Anlamıyorum.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 11) yanıtların kaygı düzeyi değişkenine göre karşılaştırılması son test sonuçlarına ilişkin Levene testinde grupların varyanslarının homojen dağılım göstermediği görülmüş ($p=,018$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p<,05$ anlamlılık değeri sağlandığı için gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi amacı ile Dunnett T3 testi uygulanmıştır. Ön test sonuçları arasında kaygı düzeyi değişkenine bağlı olarak $p<,05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p=,730$ ve $p>,05$).

Yabancı dil dersine yönelik motivasyon alt boyutunun “*Bazı Kişilerin Yabancı Dil Dersini Sıkıcı Bulmalarını Anlamıyorum.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 11) yanıtların katılımcıların bilinen yabancı dil sayısı değişkenine göre karşılaştırılması ön test test sonuçlarına ilişkin Levene testinde grupların varyanslarının homojen dağılım gösterdiği görülmüş ($p=,163$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p<,05$ anlamlılık değeri sağlandığı için gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi amacı ile Tukey testi uygulanmıştır. Son test test sonuçlarına ilişkin Levene testinde grupların varyanslarının homojen dağılım göstermediği görülmüş ($p=,009$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p<,05$ anlamlılık değeri sağlandığı için gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi amacı ile Dunnett T3 testi uygulanmıştır.

3.4.1.2.4 Sınıf içi diğer kaygılara ait alt maddelerin analizi. Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeğinin altı alt boyuttan birisi olan *sınıf içi diğer kaygılar* alt boyutuna ait 12 alt madde bulunmaktadır. Bu alt maddelerin ölçek sıralaması 2, 3, 7, 10, 12, 16, 19, 20, 25, 26, 30 ve 33’tür. Alt maddelerin analizinde; cinsiyet değişkenine bağlı olarak yapılan fark belirleme testlerinde gerekli varsayımlar sağlandığı için ilişkisiz örneklem için T-Testi (independent Samples T-Test); diğer değişkenler için ise yine gerekli varsayımlar sağlandığı için tek faktörlü varyans analizi ANOVA(one way Anova) kullanılmıştır.

Sınıf içi diğer kaygılar alt boyutunun “*Yabancı Dil Sınıfında Yanlış Yapmaktan Korkmuyorum.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 2) yanıtların kaygı düzeylerine göre karşılaştırılması ön testinde varyans homojenliği sağlanmadığı görülmüş ($p=,000$) ve ANOVA testi sonucu $p<,05$ olduğu için gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi amacı ile Dunnett T3 testi kullanılmıştır. Son testte ise yine varyans homojenliği bulunmadığı görülmüş ($p=,000$) ve ANOVA testi sonucu $p<,05$ anlamlılık değeri sağlandığı için farklılığın tespit edilebilmesi amacıyla yine Dunnett T3 testi kullanılmıştır. Son test sonuçları arasında kaygı düzeyi değişkenine bağlı olarak $p<,05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p=,113$ ve $p>,05$).

Sınıf içi diğer kaygılar alt boyutunun “*Yabancı Dil Sınıfında Yaptığım Yanlışların Sonuçlarından Korkarım.*” alt maddesine (ölçek sıra no 10) ait yanıtların bilinen yabancı dil sayısı düzeylerine göre karşılaştırılması son testine ilişkin Levene sonuçlarında gruplar arası varyans homojenliğinin sağlanmadığı görülmüş ($p=,16$) ve ANOVA testi sonucunda $p<,05$ anlamlılık değeri sağlandığı için farklılığın tespit edilebilmesi amacı ile Dunnett T3 testi kullanılmıştır. Ön test sonuçlarına göre bilinen yabancı dil sayısı değişkenine bağlı olarak $p<,05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p=,491$ ve $p>,05$).

Sınıf içi diğer kaygılar alt boyutunun “*Yabancı Dil Sınıfında Çağrılacağımı Bildiğim Zaman Endişe Duyarım.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 3) yanıtların kaygı düzeylerine göre karşılaştırılması ön testinde varyansların homojen dağılım göstermediği görülmüştür ($p=,003$). ANOVA testinde $p<,05$ anlamlılık değeri sağlandığı için gruplar arası farklılığın tespit edilebilmesi amacı ile Dunnett T3 testi kullanılmıştır. Son test sonuçları arasında kaygı düzeyleri değişkenine bağlı olarak $p<,05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p=,540$ ve $p>,05$).

Sınıf içi diğer kaygılar alt boyutuna ait “*Diğer Öğrencilerin Yabancı Dil Dersinde Benden Daha İyi Oldukları Düşüncesini Taşıyorum.*” alt maddesine ilişkin (ölçek sıra no 7) yanıtların kaygı düzeylerine göre karşılaştırılması ön testinde varyansların homojen dağılım göstermediği görülmüştür ($p=,000$). ANOVA testinde $p<,05$ anlamlılık değeri sağlandığı için gruplar arası farklılığın tespit edilebilmesi amacı ile Dunnett T3 testi kullanılmıştır. Son test sonuçlarına ilişkin Levene testinde varyansların homojen dağıldığı görülmüştür ($p=,090$). ANOVA testi sonuçlarında $p<,05$ anlamlılık değeri sağlandığı için gruplar arası farklılığın bulunabilmesi amacı ile Tukey testi kullanılmıştır.

Sınıf içi diğer kaygılar alt boyutunun “*Ders Sırasında Bildiklerimi Unutabileceğim İçin Gerginim.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 12) yanıtların kaygı düzeylerine göre karşılaştırılması hem ön testine hem de son testine ait Levene testleri sonuçlarında varyansların homojen dağılım gösterdiği görülmüştür (ön test $p=,827$; son test $p=,075$). Ön test ve son testlere ilişkin her iki Anova testinde de $p<,05$ anlamlılık değeri sağlandığı için gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi amacı ile Tukey testi kullanılmıştır.

Sınıf içi diğer kaygılar alt boyutunun “*Ders Sırasında Bildiklerimi Unutabileceğim İçin Gerginim.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 12) yanıtların bilinen yabancı dil sayısı değişkenine göre karşılaştırılması ön test sonuçlarına ilişkin Levene testinde grupların varyanslarının homojen dağılım göstermediği tespit edilmiş ($p=,000$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p<,05$ değeri sağlandığı için gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi amacı ile Dunnett T3 testi uygulanmıştır. Son test yanıtları arasında bilinen yabancı dil sayısı değişkenine bağlı olarak $p<,05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p=,389$ ve $p>,05$).

Sınıf içi diğer kaygılar alt boyutunun “*Yabancı Dil Öğretmenin Yaptığım Her Yanlışını Düzeltmeye Hazır Olmasından Korkuyorum.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 19) yanıtların

kaygı düzeyi değişkenine göre karşılaştırılması ön test sonuçlarına ilişkin Levene testinde grupların varyanslarının homojen dağılım gösterdiği görülmüş ($p=,151$) ve ANOVA testi sonuçlarına göre $p<,05$ değeri sağlandığı için gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi amacı ile Tukey testi uygulanmıştır. Son test sonuçları arasında kaygı düzeylerine bağlı olarak $p<,05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p=,061$ ve $p>,05$).

Sınıf içi diğer kaygılar alt boyutunun “*Yabancı Dil Öğretmeninin Yaptığım Her Yanlış Düzeltmeye Hazır Olmasından Korkuyorum.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 19) yanıtların öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre karşılaştırılması son test sonuçlarına ilişkin Levene testinde grupların varyanslarının homojen dağılım göstermediği görülmüş ($p=,000$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p<,05$ değeri sağlandığı için gruplar arası farklılığın tespit edilmesi amacı ile Dunnett T3 testi uygulanmıştır. Ön test yanıtları arasında öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre $p<,05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p=,392$ ve $p>,05$).

Sınıf içi diğer kaygılar alt boyutunun “*Yabancı Dil Sınıfı Çok Hızlı İlerliyor, Geride Kalmaktan Korkuyorum.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 25) yanıtların kaygı düzeyleri değişkenine göre karşılaştırılması ön test sonuçlarına ilişkin Levene testi ölçümünde varyans homojenliğinin sağlanmadığı, varyansların homejen dağılım göstermediği görülmüş ($p=,000$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p<,05$ değeri sağlandığı için gruplar arası farklılığın tespit edilmesi amacı ile Dunnett T3 testi kullanılmıştır. Son test sonuçları arasında kaygı düzeyi değişkenine göre $p<,05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p=,744$ ve $p>,05$).

Sınıf içi diğer kaygılar alt boyutunun “*Yabancı Dil Sınıfı Çok Hızlı İlerliyor Ben Geride Kalmaktan Korkuyorum.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 25) yanıtların bilinen yabancı dil sayısı değişkenine göre karşılaştırılması son test sonuçlarına ilişkin Levene testi ölçümünde varyansların homejen dağılım göstermediği görülmüş ($p=,000$) ve ANOVA testi

sonuçlarında $p < ,05$ değeri sağlandığı için gruplar arası farklılığın tespit edilmesi amacı ile Dunnett T3 testi kullanılmıştır. Ön test sonuçları arasında bilinen yabancı dil sayısı değişkenine göre $p < ,05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = ,905$ ve $p > ,05$).

Sınıf içi diğer kaygılar alt boyutunun “*Yabancı Dil Sınıfı Çok Hızlı İlerliyor Ben Geride Kalmaktan Korkuyorum.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 25) yanıtların öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre karşılaştırılması ön test sonuçlarına ilişkin Levene testi ölçümünde varyansların homejen dağılım göstermediği görülmüş ($p = ,006$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p < ,05$ değeri sağlandığı için gruplar arası farklılığın tespit edilmesi amacı ile Dunnett T3 testi kullanılmıştır. Son test yanıtları arasında öğrenim gördükleri sınıfa göre $p < ,05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = ,171$ ve $p > ,05$).

Sınıf içi diğer kaygılar alt boyutunun “*Yabancı Dil Konuşmak İçin Öğrenmem Gerekli Olan Kurallar Tarafından Boğulmuş Hissediyorum.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 30) yanıtların kaygı düzeyi değişkenine göre karşılaştırılması son test sonuçlarına ilişkin Levene testi ölçümünde varyansların homejen dağılım göstermediği görülmüş ($p = ,000$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p < ,05$ değeri sağlandığı için gruplar arası farklılığın tespit edilmesi amacı ile Dunnett T3 testi kullanılmıştır. Ön test yanıtları arasında kaygı düzeyi değişkenine göre $p < ,05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = ,330$ ve $p > ,05$).

Sınıf içi diğer kaygılar alt boyutunun “*Öğretmen Hazırlanmadığım Sorular Sorduğu Zaman Gergin Hissediyorum.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 33) yanıtların kaygı düzeyi değişkenine göre karşılaştırılması son test sonuçlarına ilişkin Levene testi ölçümünde varyansların homejen dağılım göstermediği görülmüş ($p = ,011$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p < ,05$ değeri sağlandığı için gruplar arası farklılığın tespit edilmesi amacı ile Dunnett T3 testi kullanılmıştır. Ön test yanıtları arasında kaygı düzeyleri değişkenine göre $p < ,05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = ,921$ ve $p > ,05$).

Sınıf içi diğer kaygılar alt boyutunun “*Öğretmen Hazırlanmadığım Sorular Sorduğu Zaman Gergin Hissediyorum.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 33) yanıtların bilinen yabancı dil sayısı değişkenine göre karşılaştırılması son test sonuçlarına ilişkin Levene testi ölçümünde varyansların homejen dağılım gösterdiği görülmüş ($p=,331$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p<,05$ değeri sağlandığı için gruplar arası farklılığın tespit edilmesi amacı ile Tukey testi kullanılmıştır. Ön test sonuçlarına göre bilinen yabancı dil sayısına bağlı olarak $p<,05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p=,778$ ve $p>,05$).

Sınıf içi diğer kaygılar alt boyutunun “*Sınıfta Çağrılacağım Zaman Kalbimin Çarpmaya Başladığı Hissederim.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 20) yanıtların kaygı düzeyi değişkenine göre karşılaştırılması ön test ve son test sonuçlarına ilişkin Levene testi ölçümlerinde varyansların homejen dağılım göstermediği görülmüş (her iki ölçüm için de $p=,000$) ve her iki ANOVA testi sonuçlarında da $p<,05$ değeri sağlandığı için gruplar arası farklılığın tespit edilmesi amacı ile Dunnett T3 testi kullanılmıştır.

Sınıf içi diğer kaygılar alt boyutunun “*Yabancı Dil Dersine İyi Hazırlanıp Gelsem De Hep Kaygılı Olurum.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 16) yanıtların kaygı düzeyi değişkenine göre karşılaştırılması ön test sonuçlarına ilişkin Levene testi ölçümünde varyansların homejen dağılım göstermediği görülmüş ($p=,003$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p<,05$ değeri sağlandığı için gruplar arası farklılığın tespit edilmesi amacı ile Dunnett T3 testi kullanılmıştır. Son test sonuçlarına verilen yanıtlar arasında kaygı düzeyi değişkenine bağlı olarak $p<,05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p=,090$ ve $p>,05$).

Sınıf içi diğer kaygılar alt boyutunun “*Yabancı Dil Dersine İyi Hazırlanıp Gelsem De Hep Kaygılı Olurum.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 16) yanıtların katılımcıların bilinen yabancı dil sayısı değişkenine göre karşılaştırılması son test sonuçlarına ilişkin Levene testi ölçümünde varyansların homejen dağılım gösterdiği görülmüş ($p=,059$) ve ANOVA testi

sonuçlarında $p < ,05$ değeri sağlandığı için gruplar arası farklılığın tespit edilmesi amacı ile Tukey testi kullanılmıştır. Ön test yanıtları arasında bilinen yabancı dil sayısı değişkenine göre $p < ,05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = ,117$ ve $p > ,05$).

Sınıf içi diğer kaygılar alt boyutunun “*Yabancı Dil Dersine İyi Hazırlanıp Gelsem De Hep Kaygılı Olurum.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 16) yanıtların öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre karşılaştırılması son test sonuçlarına ilişkin Levene testi ölçümünde varyansların homejen dağılım göstermediği görülmüş ($p = ,003$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p < ,05$ değeri sağlandığı için gruplar arası farklılığın tespit edilmesi amacı ile Dunnett T3 testi kullanılmıştır. Ön test yanıtları arasında öğrenim gördükleri sınıf değişkenine bağlı olarak $p < ,05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = ,753$ ve $p > ,05$).

Sınıf içi diğer kaygılar alt boyutunun “*Yabancı Dil Sınıfında Diğer Sınıflardan Daha Sinirli Ve Gergin Hissediyorum.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 26) yanıtların kaygı düzeyi değişkenine göre karşılaştırılması ön test sonuçlarına ilişkin Levene testi ölçümünde varyansların homejen dağılım gösterdiği görülmüş ($p = ,247$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p < ,05$ değeri sağlandığı için gruplar arası farklılığın tespit edilmesi amacı ile Tukey testi kullanılmıştır. Son test sonuçlarına göre kaygı düzeyi değişkenine göre $p < ,05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = ,254$ ve $p > ,05$).

3.4.1.2.5 *Anlama kaygısına ait alt maddelerin analizi.* *Anlama kaygısı* alt boyutunun “*Yabancı Dil Sınıfında Öğretmenin Ne Söylediğini Anlamamak Beni Korkutuyor.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 4) yanıtların kaygı düzeyine göre karşılaştırılması ön test sonuçlarına ilişkin Levene testi ölçümünde varyansların homejen dağılım gösterdiği görülmüş ($p = ,203$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p < ,05$ değeri sağlandığı için gruplar arası farklılığın tespit edilmesi amacı ile Tukey testi kullanılmıştır. Son test sonuçlarına göre kaygı düzeyi

değişkenine bağlı olarak $p < ,05$ anlamlılık düzeyine göre farklılık bulunmamaktadır ($p = ,345$ ve $p > ,05$).

Anlama kaygısı alt boyutunun “*Yabancı Dil Sınıfında Öğretmenin Ne Söylediğini Anlamamak Beni Korkutuyor.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 4) yanıtların katılımcıların bilinen yabancı dil sayısı değişkenine göre karşılaştırılması ön test ve son test sonuçlarına ilişkin Levene testi ölçümünde varyansların homejen dağılım gösterdiği görülmüş (ön test: $p = ,948$; son test: $p = ,969$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p < ,05$ değeri sağlandığı için gruplar arası farklılığın tespit edilmesi amacı ile Tukey testi kullanılmıştır.

Anlama kaygısı alt boyutunun “*Öğretmenin Düzelttiği Yanlışın Ne Olduğunu Anlamadığım Zaman Gergin Oluyorum.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 15) yanıtların kaygı düzeyi değişkenine göre karşılaştırılması son test sonuçlarına ilişkin Levene testi ölçümünde varyansların homejen dağılım gösterdiği görülmüş ($p = ,351$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p < ,05$ değeri sağlandığı için gruplar arası farklılığın tespit edilmesi amacı ile Tukey testi kullanılmıştır. Ön test sonuçları arasında kaygı düzeyi değişkenine bağlı olarak $p < ,05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = ,634$ ve $p > ,05$).

Anlama kaygısı alt boyutunun “*Öğretmenin Düzelttiği Yanlışın Ne Olduğunu Anlamadığım Zaman Gergin Oluyorum.*” (ölçek sıra no 15) ve “*Dil Öğretmeninin Söylediği Her Şeyi Anlamadığım Zaman Gergin Hissediyorum.*” (ölçek sıra no 21) alt maddesine ait hem ön test hem de son teste ilişkin yanıtların cinsiyet değişkenine göre karşılaştırılması amacı ile İlişkisiz (bağımsız) Örneklem T Testi kullanılmıştır. Büyüköztürk’e (2012) göre ilişkisiz t-testi; tek faktörlü gruplar arası desenler için uygun bir işlemdir ve bağımlı değişken üzerinde etkisi araştırılan faktörün iki düzeyi vardır ve denekler bu düzeylere bağımsız atanmıştır ve bağımlı değişkene ilişkin ölçümlerin dağılımı her iki grupta da normaldir. Alt maddelerin normallik dağılımları ek 67, 68, 69 ve 70’de gösterilmiştir. Bağımlı değişken

üzerinde etkisi araştırılan faktör iki düzeye sahip olduğu ve normallik dağılımı varsayımı sağlandığı için ilgili alt maddelere ilişkin ölçümlerde *İlişkisiz (bağımsız) Örneklem T Testi* kullanılmıştır.

Anlama kaygısı alt boyutunun “*Öğretmenin Düzelttiği Yanlışın Ne Olduğunu Anlamadığım Zaman Gergin Oluyorum.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 15) yanıtların katılımcıların bilinen yabancı dil sayısı değişkenine göre karşılaştırılması son test sonuçlarına ilişkin Levene testi ölçümünde varyansların homejen dağılım gösterdiği görülmüş ($p=,102$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p<,05$ değeri sağlandığı için gruplar arası farklılığın tespit edilmesi amacı ile Tukey testi kullanılmıştır. Ön test sonuçları arasında bilinen yabancı dil sayısı değişkenine bağlı olarak $p<,05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p=,368$ ve $p>,05$).

Anlama kaygısı alt boyutunun “*Dil Öğretmeninin Söylediği Her Şeyi Anlamadığım Zaman Gergin Hissediyorum.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 29) yanıtların katılımcıların kaygı düzeyi değişkenine göre karşılaştırılması son test sonuçlarına ilişkin Levene testi ölçümünde varyansların homejen dağılım gösterdiği görülmüş ($p=,210$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p<,05$ değeri sağlandığı için gruplar arası farklılığın tespit edilmesi amacı ile Tukey testi kullanılmıştır. Ön test sonuçlarına göre kaygı düzeyleri değişkenine göre $p<,05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p=,302$ ve $p>,05$).

Anlama kaygısı alt boyutunun “*Dil Öğretmeninin Söylediği Her Şeyi Anlamadığım Zaman Gergin Hissediyorum.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 29) yanıtların katılımcıların bilinen yabancı dil sayısı değişkenine göre karşılaştırılması son test sonuçlarına ilişkin Levene testi ölçümünde varyansların homejen dağılım gösterdiği görülmüş ($p=,918$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p<,05$ değeri sağlandığı için gruplar arası farklılığın tespit edilmesi amacı ile

Tukey testi kullanılmıştır. Ön test sonuçları arasında bilinen yabancı dil sayısı değişkenine bağlı olarak $p > ,05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = ,754$ ve $p > ,05$).

Anlama kaygısı alt boyutunun “*Dil Öğretmeninin Söylediği Her Şeyi Anlamadığım Zaman Gergin Hissediyorum.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 29) yanıtların katılımcıların öğretim gördükleri sınıf değişkenine göre karşılaştırılması ön test sonuçlarına ilişkin Levene testi ölçümünde varyansların homejen dağılım göstermediği görülmüş ($p = ,000$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p < ,05$ değeri sağlandığı için gruplar arası farklılığın tespit edilmesi amacı ile Dunnett T3 testi kullanılmıştır. Son test sonuçları arasında öğrenim gördükleri sınıf değişkenine bağlı olarak $p < ,05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = ,589$ ve $p > ,05$).

3.4.1.2.6 *Test Kaygısına Ait Alt Maddelerin Analizi.* *Test kaygısı* alt boyutunun “*Yabancı Dil Dersinde Test Çözerken Genellikle Rahat Olurum.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 8) yanıtların kaygı düzeyi değişkenine göre karşılaştırılması son test sonuçlarına ilişkin Levene testi ölçümünde varyansların homejen dağılım gösterdiği görülmüş ($p = ,482$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p < ,05$ değeri sağlandığı için gruplar arası farklılığın tespit edilmesi amacı ile Tukey testi kullanılmıştır. Ön test sonuçları arasında kaygı düzeyleri değişkenine bağlı olarak $p < ,05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = ,515$ ve $p > ,05$).

Test kaygısı alt boyutunun “*Yabancı Dil Dersinde Test Çözerken Genellikle Rahat Olurum.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 8) yanıtların katılımcıların bilinen yabancı dil sayısı göre karşılaştırılması son test sonuçlarına ilişkin Levene testi ölçümünde varyansların homejen dağılım gösterdiği görülmüş ($p = ,163$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p < ,05$ değeri sağlandığı için gruplar arası farklılığın tespit edilmesi amacı ile Tukey testi kullanılmıştır. Ön

test sonuçlarına göre bilinen yabancı dil sayısı değişkenine bağlı olarak $p < ,05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = ,136$ ve $p > ,05$).

Test kaygısı alt boyutunun “*Yabancı Dil Dersinde Test Çözerken Genellikle Rahat Olurum.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 8) yanıtların katılımcıların öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre karşılaştırılması ön test ve son test sonuçlarına ilişkin Levene testi ölçümlerinde varyansların homejen dağılım gösterdiği görülmüş (ön test: $p = ,355$; son test: $p = ,108$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p < ,05$ değeri sağlandığı için gruplar arası farklılığın tespit edilmesi amacı ile Tukey testi kullanılmıştır.

Test kaygısı alt boyutunun “*Yabancı Dil Testlerine Daha Fazla Zaman Ayırdığımda Aklım Daha Çok Karışıyor.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 21) yanıtların kaygı düzeyi değişkenine göre karşılaştırılması son test sonuçlarına ilişkin Levene testi ölçümlerinde varyansların homejen dağılım gösterdiği görülmüş ($p = ,210$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p < ,05$ değeri sağlandığı için gruplar arası farklılığın tespit edilmesi amacı ile Tukey testi kullanılmıştır. Ön test sonuçları arasında kaygı düzeyi değişkenine bağlı olarak $p < ,05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = ,320$ ve $p > ,05$).

Test kaygısı alt boyutunun “*Yabancı Dil Testlerine Daha Fazla Zaman Ayırdığımda Aklım Daha Çok Karışıyor.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 21) alt maddesine ait hem ön test hem de son teste ilişkin yanıtların cinsiyet değişkenine göre karşılaştırılması amacı ile İlişkisiz (bağımsız) Örneklem T Testi kullanılmıştır. Büyüköztürk’e (2012) göre ilişkisiz t-testi; tek faktörlü gruplar arası desenler için uygun bir işlemdir ve bağımlı değişken üzerinde etkisi araştırılan faktörün iki düzeyi vardır ve denekler bu düzeylere bağımsız atanmıştır ve bağımlı değişkene ilişkin ölçümlerin dağılımı her iki grupta da normaldir. Alt maddelerin normallik dağılımları ek 71 ve 72’de gösterilmiştir. Bağımlı değişken üzerinde etkisi

araştırılan faktör iki düzeye sahip olduğu ve normallik dağılımı varsayımı sağlandığı için ilgili alt maddelere ilişkin ölçümlerde *İlişkisiz (bağımsız) Örneklemeler T Testi* kullanılmıştır.

Test kaygısı alt boyutunun “*Yabancı Dil Testlerine Daha Fazla Zaman Ayırdığımda Aklım Daha Çok Karışıyor.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 21) yanıtların katılımcıların bilinen yabancı dil sayısı değişkenine göre karşılaştırılması son test sonuçlarına ilişkin Levene testi ölçümlerinde varyansların homejen dağılım göstermediği görülmüş ($p=,045$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p<,05$ değeri sağlandığı için gruplar arası farklılığın tespit edilmesi amacı ile Dunnett T3 testi kullanılmıştır. Ön test sonuçları arasında bilinen yabancı dil değişkenine bağlı olarak $p<,05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmamaktadır ($p=,754$ ve $p>,05$).

Test kaygısı alt boyutunun “*Yabancı Dil Testlerine Daha Fazla Zaman Ayırdığımda Aklım Daha Çok Karışıyor.*” alt maddesine ait (ölçek sıra no 21) yanıtların katılımcıların öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre karşılaştırılması son test sonuçlarına ilişkin Levene testi ölçümlerinde varyansların homejen dağılım gösterdiği görülmüş ($p=,567$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p<,05$ değeri sağlandığı için gruplar arası farklılığın tespit edilmesi amacı ile Dunnett T3 testi kullanılmıştır. Son test yanıtları arasında öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre $p<05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p=,263$ ve $p>,05$).

3.4.2 Yarı yapılandırılmış odak görüşmeleri. Çalışmanın nitel araştırma boyutu kapsamında, evren içerisinde *aykırı durum örnekleme yöntemi* ile seçilen en yüksek ve en düşük kaygı düzeyine sahip toplam 10 katılımcı ile yarı yapılandırılmış odak görüşmeleri gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerde katılımcıların ana dili olan Yunanca kullanılmıştır. Böylece katılımcıların kendilerini daha iyi ifade edebilecekleri düşünülmüştür. Katılımcılarla gerçekleştirilen görüşmelerde çalışmanın gerçekleştirildiği Yunanistan Selanik Aristo Üniversitesi Pedagoji Fakültesi öğrenim görmekte olan Yunanistan vatandaşı(azınlık

mensubu) iki dilli tercümanlar kullanılmıştır. Her görüşmede iki tercüman hazır bulunmuştur. Gerçekleştirilen tüm görüşmeler ses kaydına alınmıştır.

Odak görüşmelerde kaydedilen görüşmelerin çözümlenmesi, sistematik hâle getirilip analiz edilmesi ve raporlaştırılması süreçlerinde *içerik analizi* kullanılmıştır. Yıldırım ve Şimşek'e (2011) göre içerik analizinde temel amaç toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Yarı yapılandırılmış odak görüşmelerinde elde edilen verilerin analizinde kullanılan içerik analizinin Yıldırım ve Şimşek'e (2011) göre (1) verilerin kodlanması, (2) temaların bulunması, (3) verilerin kodlar ve temalara göre düzenlenmesi ve tanımlanması ve (4) bulguların yorumlanması olmak üzere dört aşaması bulunmaktadır. Bu bağlamda yarı yapılandırılmış odak görüşmelerinde elde edilen verilerin analiz aşamaları aşağıda verilmiştir.

Verilerin kodlanması: Verilerin kodlanması içerik analizinin ilk aşamadır. Verilerin kodlama sürecinde araştırmacı, verilerin anlamlı bütünler halinde nasıl bölümlere ayrılabilceğini, bu anlamlı bütünler nasıl kod verebileceğini ve bu farklı bölümlerde yer alan verilerin benzer kodlarla düzenlenip düzenlenemeyeceğini dikkate almak zorundadır (Yıldırım ve Şimşek, 2011, s.228). Odak görüşmelerinde katılımcılardan elde edilen veriler bölümlere ayrılarak kodlanmıştır.

Tablo 19

Odak Görüşme Verilerine Ait Kodlamalar İlişkin Örnekler

Odak Görüşmelere Ait Soru Örnekleri	Kodlamalar
Araştırmacı: İlköğretimde nasıl bir öğrenciydiniz? Tahtaya kalkarken, diğer öğrencilerin önünde konuşurken tedirginlik yaşıyor muydunuz? Chirstina (kadın, yüksek kaygı düzeyi): İlköğretim yıllarımda genelde tedirgin bir öğrenciydim. Tahtaya kalkmayı hiç sevmezdim. Ancak mecbur olursam kalkardım. Diğer öğrencilerin önünde konuşurken rahat olmazdım. Hâlâ öyleyimdir. İnsanlarla konuşurken alışana kadar sürekli tedirginlik yaşıyorum. Alışana kadar stresli olurum her zaman. İlkokulda daha az tedirgindim. Aslında ilkokulda daha az tedirgin bir öğrenciydim. Ancak lisede okulun ortamı ve hocalar daha ciddiye. Bu yüzden tedirgin bir öğrenci oldum.	Çekingenlik Konuşurken stresli olma durumu

Chrysa (kadın, düşük kaygı düzeyi): İlköğretimde çok başarılı bir öğrenciydim. Her zaman rahat oldum. Tahtaya kalkmayı çok seviyordum. Diğer öğrencilerin önünde konuşma fırsatı alabilmek için sürekli olarak öğretmenden söz isterdim. Söz alamadığım zaman üzüntü içinde olurdu.

Konuşmaya yönelik istek sahibi
Konuşma kaygısı yok
Başarılı

Araştırmacı: Yabancı dile karşı kendinizi yetenekli görüyor musunuz? Dil sınıflarına giderken istekle mi yoksa zorunluluktan mı gidiyorsunuz?

Elena (kadın, düşük kaygı düzeyi): İngilizce, Fransızca, Almanca biliyorum. Bu dillerde insanlarla iletişim kurabilirim. Şimdi Türkçe öğreniyorum. Evet, kesinlikle yetenekliyim. Yabancı dilleri kolay öğreniyorum. İngilizceyi isteyerek öğrendim, Almancayı hiç istemedim. Çünkü ikinci yabancı dil olarak Fransızca öğrenmeyi istiyorum. Ama köyümüzde bu imkân yoktu. Fransızca dil sınıfına lise döneminde isteyerek gittim.

İstekli
Yetenekli görüyor
3 yabancı dil

Odak görüşmelerde elde edilen veriler içerik analizinin ilk basamağı olan kodlama sürecinde tablo 19’da görüldüğü gibi, daha sonraki analiz basamaklarına yardımcı olabilecek anahtar bir liste görevi görebilecek bir biçimde bölümlere ayrılarak kodlanmıştır.

Temaların Bulunması: Veri analizinin ilk adımında gerçekleştirilen kodlamalardan yola çıkarak verileri genel düzeyde açıklayabilen, kodları belirli kategoriler altında toplayabilen, iç tutarlığa sahip, bütün araştırmada elde edilen verileri anlamlı bir biçimde açıklayabilen (dış tutarlık) dolayısıyla tüm veri setini anlamlı bir biçimde yansıtabilen temaların bulunması gerekmektedir (Yıldırım ve Şimsek, 2011, s.236). Çalışmada kullanılan ölçeğin alt boyutları da göz önüne alınarak görüşme dökümlerine ilişkin oluşturulan temalar tablo 20’de verilmiştir.

Tablo 20

Odak Görüşme Verilerine Ait Kodlamalar İlişkin Temalar

Odak Görüşmelere Ait Kodlamalara İlişkin Temalar	
Yabancı insanlarla ilk tanışma durumu	Öğrencilik profilleri
Dikkat toplama- odaklanabilme	Hazırlıksız konuşma durumu
Kişilik profilleri	Ana dili farklı birisi ile konuşma durumu
Yabancı dile yönelik yetenek	Yabancı dil öğrenimine ilişkin motivasyon
Türkçe harf ve sözcüklerin telaffuzu	Türkçeye yönelik algılar
Türkçe dinleme ve anlama	Türkçe okuma becerisi
Okuma alışkanlığı	

Tablo 20’de içerik analizinin ilk basamağı olan *kodlamalara* ilişkin oluşturulan ve çalışmada kullanılan ölçekle uyumlu olarak belirlenen *temalara* yer verilmiştir. Yarı yapılandırılmış odak görüşmelerde elde edilen verilere ilişkin tüm kodlamalar yukarıda verilen 10 tema içerisine yerleştirilmiştir.

Verilerin Kodlara ve Temalara Göre Düzenlenmesi ve Tanımlanması: Görüşme dökümlerine ait temaların oluşturulma aşamasını verilerin ortaya çıkan kod ve temalara göre düzenlenmesi takip eder (Yıldırım ve Şimsek, 2011, s.237). Araştırmanın bu aşamasında araştırmacının mümkün olduğu ölçüde tanımlayıcı olması ve elde edilen bulguları ilk elden yorumlara yer vermeden okuyucuya ulaştırır. İçerik analizinin ilk iki basamağı sonunda elde edilen kodlama ve temalara göre veriler tekrar düzenlenmiş ve tanımlanmıştır. Tablo 21’de verilerin kodlama ve temalara göre yeniden düzenlenmiş hâllerine örnekler verilmiştir.

Tablo 21

Verilerin Yarı Yapılandırılmış Odak Görüşmelerine İlişkin Gerçekleştirilen Kodlama Ve Temalara Göre Yeniden Düzenlenmesine Örnekler

Görüşme Örnekleri	Kodlamalar	Temalar
Araştırmacı: Ana dili farklı olan birisi ile onun dilinde konuşmak zorunda kaldığımızı düşünün. Bu durumda ne hissederdiniz? Eleftheria (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Bu gibi bir durum hiç başıma gelmedi. Ama Babaannem Polonya'ya gitmiş ve orada onun da başına gelmiş. Bu durumda o sadece gülmüş, eğlenceli olduğunu söyledi. Sanırım ben de onun gibi davranırdım. Gülerdim. Bu durumdan çok endişe etmezdim. Araştırmacı: Çok neşelisiniz, keyfiniz yerinde. Ama ders programına bakınca yabancı dil dersi olduğunu gördünüz ve neşeniz bir anda kaçtı. Hiç böyle bir durum başımıza geldi mi? MoupouLns (erkek, düşük kaygı düzeyi): Hayır bu durumu hiç yaşamadım ancak tam tersi durumları çok yaşadım. Dil sınıflarına giderken daha çok sevinçli olurdu. Dersler arasında en	Bu durumda düşük kaygılı Rahatlık Gülmek, şaşkınlık Motivasyon yüksek Yabancı dile istekli	Ana dili farklı birisi ile konuşma durumu Yabancı dil öğrenimine ilişkin motivasyon
Görüşme Örnekleri çok yabancı dil derslerini seviyorum. İstedğim için geliyorum; diğerlerine zorunda olduğum için gidiyorum. Araştırmacı: Bir topluluk önünde hazırlıksız konuşmak zorunda kaldığımızı düşünün. Bir anda 'Gel	Kodlamalar	Temalar

Tablo 21'in devamı

bir konuşma yap.' dediler. Bu durumda neler hissedersiniz?

Vicky (kadın, düşük kaygı düzeyi):

Böyle bir durumda insanların dikkatini çekmek için şaka yaparak söze başladım. Ancak kendi dilimde konuştuğum için rahat olacağımı düşünüyorum. Panik yapmazdım, heyecanlı olmazdım.

	Rahatlık	
Ana dilinde rahat		Hazırlıksız konuşma durumu
Ne diyeceğini biliyor		

Tablo 21'de yarı yapılandırılmış odak görüşmelerden elde edilen verilerin içerik analizinin ilk üç basamağı sonunda nasıl analiz edildikleri görülmektedir.

Bulguların Yorumlanması: Ayrıntılı bir biçimde tanımlanan ve sunulan bulguların araştırmacı tarafından yorumlanması içerik analizinin son basamağını oluşturmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2011, s.238). Nitel araştırmalarda araştırmacı, incelenen olguya yakın olduğu ve incelenen olgu ile ilgili ilk elden deneyimler edindiği için, araştırmacının yapacağı yorumlar oldukça değerlidir. Yarı yapılandırılmış odak görüşmeleri sonucunda elde edilen ve içerik analizinin ilk üç basamağı ile kodlanan, temalara ayrılan ve tekrar elden geçirilen verilere ait ve çalışmanın tamamı göz önünde tutularak gerçekleştirilmiş yorumlar her bir görüşme bulgusu ile ilgili tablonun sonuna eklenmiştir.

3.4.3 Türkçeye yönelik algı anketi. Yabancı dil olarak Türkçeye yönelik algı anketine ait verilerin analizi ve bu verilerin cinsiyet, bilinen yabancı dil sayısı ve genel kaygı düzeylerine göre karşılaştırılması SPSS kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Katılımcılara ait tüm yanıtlar SPSS'e aktarılarak, tek faktörlü varyans analizi ANOVA (one way Anova), ilişkisiz örneklem için T-Testi (independent Samples T-Test) ve Çapraz Tablolardan (Cross-Tables) yararlanılarak analiz edilmiştir.

Katılımcıların “*Türkçe Kursuna Katıldıktan Sonra Türkçeye İlişkin Düşünceleriniz Değişti mi? Değişti ise Bu Değişim Ne Yönde Gerçekleşti?*” anket sorusuna verdikleri yanıtlar Çapraz Tablolar (Cross-Tables) kullanılarak analiz edilmiştir.

Katılımcıların “*Kursa Katıldıktan Sonra Türkçeye İlişkin Düşünceleriniz Değişti mi?*” anket sorusuna verdikleri yanıtların kaygı düzeyi ve katılımcıların bilinen yabancı dil sayısı değişkenlerine göre karşılaştırılması amacıyla, (a) bağımlı değişkene ait ölçümler (puanlar) normal dağılım gösterdikleri, (b) ortalama puanları karşılaştırılacak örneklem ilişkisiz olduğu ve (c) bağımlı değişkene ait varyanslar her bir örneklem için eşittir varsayımları sağlandığı için tek faktörlü varyans analizi ANOVA (one way Anova) testi kullanılmıştır. Her bir örneklemin varyanslarının eşit olması gerektiği varsayımı her ölçüm tablosunda Levene F testi sonuçları verilerek gösterilmiştir. Katılımcıların “*Kursa Katıldıktan Sonra Türkçeye İlişkin Düşünceleriniz Değişti mi?*” anket sorusuna vermiş oldukları yanıtların dağılım grafiği ek 74’te verilmiştir.

Katılımcıların Türkçeye Yönelik Algı Anketine ait “*Kursa Katıldıktan Sonra Türkçeye İlişkin Düşünceleriniz Değişti mi?*” anket sorusuna verdikleri yanıtların bilinen yabancı dil sayısı değişkenine göre karşılaştırılması test sonuçlarına ilişkin Levene testinde grupların varyanslarının homojen olmadığı görülmüş ($p=,000$) ve ANOVA testi sonuçlarında $p<,05$ anlamlılık değeri sağlandığı için gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi amacı ile Dunnett T3 testi kullanılmıştır.

Katılımcıların “*Türkçenin Öğrenilmesi En Zor Temel Dil Becerisi Hangisidir?*” anket sorusuna verdikleri yanıtların katılımcıların cinsiyet, bilinen yabancı dil sayısı ve kaygı düzeylerine göre yüzdeler dağılımları Çapraz Tablolar (Cross-Tables) kullanılarak analiz edilmiştir.

3.4.4 Haftalık kaygı raporları. Yarı yapılandırılmış odak görüşmeleri için seçilen 10 katılımcı üzerinde uygulanan *Haftalık Kaygı Raporu (Anxiety Weekly Report)* katılımcılar tarafından 12 hafta boyunca doldurulmuştur. Anket sonuçları *içerik analizi tekniği* kullanılarak analiz edilmişlerdir. Yıldırım ve Şimşek'e (2011) göre içerik analizinde temel amaç toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Yarı yapılandırılmış odak görüşmelerde elde edilen verilerin analizinde kullanılan içerik analizinin (1) verilerin kodlanması, (2) temaların bulunması, (3) verilerin kodlar ve temalara göre düzenlenmesi ve tanımlanması ve (4) bulguların yorumlanması olmak üzere dört aşaması bulunmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2011, s.224).

(a) İçerik analizinin ilk adımı olan *verilerin kodlanması* adımı katılımcılardan elde edilen veriler tablo 20'de görüldüğü gibi kodlanmıştır. Kodlama sürecinde araştırmacı farklı bölümlerde yer alan verilerin benzer kodlarla düzenlenip düzenlenemeyeceğini dikkate almak zorundadır (Yıldırım ve Şimşek, 2011, s.228). Kaygı raporlarının tümü dikkate alınarak kodlamalar gerçekleştirilmiştir.

Tablo 22

Katılımcılara Ait Kaygı Raporlarına İlişkin Verilere Ait Kodlama Örnekleri

Rapor Edilen Kaygı	Kodlamalar
Moupoulins (erkek, düşük kaygı düzeyi): Ders sırasında önce şimdiki zamanın olumlu - olumsuz çekimlerini anlayamadım (içiyorum, içmiyorum gibi). Ancak detaylar verilince her şey çok netleşti.	Çekimler Detay Olumlu
Chryasa (kadın, düşük kaygı düzeyi): Sınavlar yaklaşıyor. Eğer iyi çalışırsam yüksek notlar alacağımı bilmeme rağmen bilgi birikimim hakkında kendimi sorgulamaya başladım.	Olumsuz Sınavlar Çalışma Yüksek not kaygısı
Christina (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Bölümümle ilgili bir ders için yapmam gereken bir projeden dolayı kaygı duydum.	Proje Dersler

Tablo 22’de de görüldüğü gibi katılımcıların rapor etmiş oldukları kaygılar hem rapor edilen kaygının içeriği hem de kaygı raporlarının bütünü göz önüne alınarak kodlanmıştır.

(b) İçerik analizinin ikinci basamağı olan *temaların bulunması* adımı elde edilen kodlardan yola çıkılarak genel verileri açıklayabilecek ve kodları belirli kategoriler altında toplayabilecek temalara ulaşılmıştır. Katılımcılar tarafından 12 hafta boyunca rapor edilen toplam 51 kaygı raporuna ait temalar; *dil bilgisi, alıştırma, yazım, sınavlar, dersler ve günlük hayat* olmak üzere altı tanedir. Temalara ait örneklemelere tablo 23’te yer verilmiştir.

Tablo 23

Katılımcılara Ait Kaygı Raporlarına İlişkin Verilere Ait Tema Örnekleri

Rapor Edilen Kaygı	Kodlamalar	Temalar
Moupoulns (erkek, düşük kaygı düzeyi): Ders sırasında önce şimdiki zamanın olumlu - olumsuz çekimlerini anlayamadım (içiyorum, içmiyorum gibi). Ancak detaylar verilince her şey çok netleşti.	Çekimler Detay Olumlu Olumsuz	Dil bilgisi
Chryasa (kadın, düşük kaygı düzeyi): Sınavlar yaklaşıyor. Eğer iyi çalışırsam yüksek notlar alacağımı bilmeme rağmen bilgi birikimim hakkında kendimi sorgulamaya başladım.	Sınavlar Çalışma Yüksek not kaygısı	Sınavlar
Christina (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Bölümümle ilgili bir ders için yapmam gereken bir projeden dolayı kaygı duydum.	Proje Dersler	Dersler

Tablo 23'te katılımcıların rapor etmiş oldukları kaygılara ilişkin temalamalara ait örnekler görülmektedir.

(c) İçerik analizinin üçüncü basamağı olan; *verilen kod ve temalara göre verilerin düzenlenmesi ve tanımlanması* basamağında katılımcıların kaygı raporlarına ait tüm kaygılar tablo 23'te görüldüğü gibi hem kodlama hem de tema yoluyla birbiri ile ilişkili bölümlere ayrılarak yorum katılmadan analiz edilmiştir.

(d) İçerik analizinin son basamağı olan *bulguların yorumlanması* kısmında araştırmacının kaygı raporlarında rapor edilen kaygılara ilişkin yorumları tabloların sonuna eklenerek okuyucuyla paylaşılmıştır.

3.4.5 Kurs sonu bitirme sınavı. Katılımcıların tümüne (108 katılımcı) beş aylık Türkçe kursu sonunda uygulanan *kurs sonu bitirme sınavı* araştırmacı tarafından puanlandıktan sonra kontrol edilmesi amacıyla iki farklı TÖMER okutmanına gönderilmiştir. Okutmanlar tarafından kontrol edildikten sonra katılımcıların sınav sonuçları son halini

almıştır. Sınavda katılımcıların almış oldukları puanların karşılıkları *çok başarılı*, *başarılı*, *orta*, *başarısız* ve *çok başarısız* şekilde değerlendirilmiştir. Kurs sonu bitirme sınavına ait puan aralıkları ve karşılık gelen değerleri tablo 24’te gösterilmiştir.

Tablo 24

Kurs Sonu Bitirme Sınavına Ait Puan Aralıkları Ve Karşılık Değerleri

Puan Aralığı	Harf Değeri	Karşılık Değeri
100-90	AA	Çok başarılı
89-80	BA-BB	Başarılı
79-60	CB-CC	Orta
59-50	DC-DD	Başarısız
49-0	FD-FF	Çok başarısız

Tablo 24’te kurs sonu bitirme sınavına ait puan aralıkları ve karşılık gelen değerler verilmiştir. Katılımcıların puanlarına karşılık gelen değerler SPSS’e aktarılırken; çok başarılı ve başarılı gruplar *başarılı*; çok başarısız ve başarısız gruplar ise *başarısız* adı altında birleştirilerek kodlanmıştır.

Katılımcıların kurs sonu başarı ortalamaları arasında katılımcıların bilinen yabancı dil sayısı, öğrenim gördükleri sınıf ve kaygı düzeyleri değişkenlerine göre anlamlı farklılık olup olmadığına ilişkin testlerde tek faktörlü varyans analizi ANOVA (one way Anova), kurs sonu başarı ortalamaları arasında cinsiyete göre farklılık olup olmadığına ilişkin testte ise ilişkisiz örneklem için T-Testi (independent Samples T-Test) kullanılmıştır. Büyüköztürk’e(2012) göre her iki testin kullanılabilmesi için de puanların normal dağılım göstermesi gerekmektedir. Kurs sonu başarı puanlarına ait normallik dağılım grafiği ek 75’te gösterilmiştir.

Katılımcıların *kurs sonu final sınavı başarı puanlarının* kaygı düzeyi değişkenine göre karşılaştırılması testine ilişkin Levene testi sonuçlarında gruplar arasındaki varyans homojenliğinin sağlandığı görülmüş ($p=,333$) ve ANOVA testi sonuçlarına göre $p<,05$

anlamlılık değeri sağlandığı için gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi amacı ile Tukey testi uygulanmıştır.

Katılımcıların *kurs sonu final sınavı başarı puanlarının* bilinen yabancı dil sayısı değişkenine göre karşılaştırılması testine ilişkin Levene testi sonuçlarında grupların homojen dağılım göstermediği görülmüş ($p=,000$) ve ANOVA testi sonuçlarına göre $p<,05$ anlamlılık değeri sağlandığı için gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi amacı ile Dunnette T3 testi kullanılmıştır.

Bölüm IV

Bulgular ve Yorum

Çalışmanın bu bölümünde araştırma sonucunda ulaşılan verilerden elde edilen bulgulara ve bu bulgularla ilgili yorumlara yer verilmiştir.

4.1 Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemini oluşturan *katılımcıların yabancı dil olarak Türkçeye yönelik kaygıya ilişkin ön test ve son test sonuçları arasında farklılık bulunmakta mıdır? Bu durum katılımcıların cinsiyet, öğrenim gördükleri sınıf ve bilinen yabancı dil sayısı değişkenlerine bağlı olarak farklılık göstermekte midir?* soruna yönelik bulgular bu bölümde verilmiştir.

Tablo 25

Katılımcıların Yabancı Dil Olarak Türkçeye Yönelik Genel Kaygı Ortalamalarına Ait Ön Test ve Son Test Sonuçlarının Karşılaştırılması

Ölçüm	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Genel kaygı ön test	108	3.0715	.20213	108	9.616	.000*
Genel kaygı son test	108	2.8852	.26699			

* $p < .05$

Tablo 25'te de görüldüğü üzere ön test ve son test puanlarının ortalamaları arasında $p < .05$ anlamlılık düzeyine göre genel kaygı ön test lehine farklılık bulunmaktadır ($p = .000$ ve $p < .05$). Beş aylık yabancı dil olarak Türkçe kursu sonunda katılımcıların son test ortalamaları ($\bar{X} = 2.88$) ön test ortalamasından ($\bar{X} = 3.07$) daha düşüktür. Beş aylık kurs sonunda katılımcıların kaygı ortalamalarında azalma gözlemlenmiştir.

Tablo 26

Katılımcıların Yabancı Dil Olarak Türkçeye Yönelik Genel Kaygı Ön Test ve Son Test Ortalamalarının Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Ölçüm	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Ön test	Erkek	26	3.0548	.17602	108	4.84	.630*
	Kadın	82	3.0769	.21044			
Son test	Erkek	26	2.8834	.21889	108	.039	.969**
	Kadın	82	2.8858	.26389			

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 26'da da görüldüğü üzere katılımcıların Türkçeye yönelik genel kaygı ortalamaları arasında hem ön test hem de son test sonuçları arasında cinsiyete bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (her iki ölçüm için de $p > 0.5$).

Tablo 27

Katılımcıların Yabancı Dil Olarak Türkçeye Yönelik Genel Kaygı Ön Test ve Son Test Ortalamalarının Bilinen Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	1	36	3.0732	.20697	Gruplar arası	.072	3	.036	.879	.418*	-
	2	42	3.0440	.19492							
	3 ve üstü	30	3.1081	.20701	Gruplar içi	4.300	105	.041			
	Toplam	108	3.0715	.20213		Genel	4.372	108			
	Levene: .105	p= .900									
Son test	1	36	2.9301	.22755	Gruplar arası	.111	3	.111	.773	.464**	-
	2	42	2.8586	.30338							
	3 ve üstü	30	3.1081	.25803	Gruplar içi	7.517	105	7.517			
	Toplam	108	3.0715	.26699		Genel	7.627	108			
	Levene: 1.981	p= .143									

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 27'de de görüldüğü gibi katılımcıların Türkçeye yönelik genel kaygı ortalamaları arasında hem ön test hem de son test sonuçları arasında bilinen yabancı dil sayısına bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır.

Tablo 28

Katılımcıların Yabancı Dil Olarak Türkçeye Yönelik Genel Kaygı Ön Test ve Son Test Ortalamalarının Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	2 ve 3	45	3.0424	.17698	Gruplar arası	.246	3	.123	3.129	.048*	5>3
	4	33	3.0413	.23738							
	5	30	3.1485	.18048	Gruplar içi	4.126	105	.039			
	Toplam	108	3.0715	.20213							
Levene: 2.199		p= .116		Genel	4.372	108					
	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	2 ve 3	45	2.8653	.23209	Gruplar arası	.719	3	.123	5.463	.006**	-
	4	33	2.7998	.34484							
	5	30	3.0091	.15899	Gruplar içi	6.908	105	.039			
	Toplam	108	2.8852	.26699							
Levene: 5.654		p= .005		Genel	7.627	108					

* $p < .05$ ** $p < .05$

Tablo 28’de de görüldüğü gibi hem ön test ve hem de son test sonuçları arasında katılımcıların buldukları sınıflar göre $p < .05$ anlamlılık düzeyinde beşinci sınıfta öğrenim gören katılımcıların lehine farklılık bulunmaktadır. Ön test sonuçları arasındaki farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için gerçekleştirilen Tukey testi sonuçlarına göre beşinci sınıfta öğrenim görmekte olan katılımcılar ($\bar{X} = 3.14$) iki ve üçüncü sınıfta öğrenim gören katılımcılara göre ($\bar{X} = 3.04$) yabancı dil olarak Türkçeye yönelik daha fazla kaygı beslemektedir. Son test sonuçları arasındaki anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Dunnett’s T3 testi sonuçlarına göre yine beşinci sınıfta öğrenim görmekte olan katılımcıların ($\bar{X} = 3.00$) iki ve üçüncü sınıfta öğrenim görmekte olan katılımcılara göre ($\bar{X} = 2.86$) daha kaygılı oldukları tespit edilmiştir.

4.2 İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemini oluşturan *Katılımcıların yabancı dil olarak Türkçeye yönelik kaygı düzeyleri beş aylık Türkçe kursu sonrasında değişim göstermiş midir?* sorusuna yönelik bulgular bu bölümde verilmiştir.

Tablo 29

Katılımcıların Yabancı Dil Olarak Türkçe Kaygı Düzeyleri Ön Test ve Son Test Ortalamalarının Karşılaştırılması

Ölçüm	Düzyey	N	\bar{X}	SS	sd	t	p
Ön test	Genel kaygı	108	2.0278	.28868	108	73.000	.000*
Son test	Genel kaygı	108	1.8889	.31573			

* $p < .05$

Tablo 29’da da görüldüğü gibi katılımcıların Türkçeye yönelik genel kaygı düzeyleri arasında $p < .05$ anlamlılık düzeyinde genel kaygı ön test lehine farklılık bulunmaktadır ($p = .000$ ve $p < .05$). Katılımcıların son test kaygı düzeylerinin ($\bar{X} = 1.88$) ön test kaygı düzeylerine göre ($\bar{X} = 2.02$) daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 30

Yabancı Dil Olarak Türkçeye Yönelik Genel Kaygı Ön Test ve Son Test Sonuçlarına Göre Katılımcıların İçinde Buldukları Kaygı Düzeylerinin Sayısal Dağılımı

Ölçüm	Düzyey	N	%	Erkek	Kadın
Ön test	Düşük	25	23.2	6	19
	Orta	46	42.6	13	33
	Yüksek	37	34.2	7	30
Toplam		108	100	26	82
	Düzyey	N	%	Erkek	Kadın
Son test	Düşük	40	37.1	9	31
	Orta	49	45.4	13	26
	Yüksek	19	17.5	4	15
Toplam		108	100	26	82

Tablo 30’da da görüldüğü gibi ön test sonuçlarına göre düşük kaygı düzeyine sahip katılımcılar %23.2 (25 katılımcı) iken; bu oran son test sonuçlarında %37.1 (40 katılımcı) düzeyine yükselmiştir. Ön test sonuçlarına göre katılımcıların %34.2’si (37 katılımcı) yüksek kaygılı sahibi iken son test sonuçlarında bu oran %17.5’tir (19 katılımcı).

4.3 Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Bu bölümde araştırmanın üçüncü alt problemini oluşturan *katılımcıların yabancı dil olarak Türkçe konuşma kaygısına yönelik ön test ve son test sonuçları arasında kaygı düzeyleri, cinsiyet, bilinen yabancı dil sayısı ve öğrenim gördükleri sınıf değişkenlerine bağlı olarak anlamlı farklılık bulunmakta mıdır?* Sorusuna yönelik bulgular yer verilmiştir.

4.3.1 Konuşma kaygısı alt boyutuna ilişkin bulgular.

Bu bölümde yabancı dil Sınıf Kaygısı Ölçeğine ait *konuşma kaygısı* alt boyutuna ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 31

Katılımcıların Konuşma Kaygısı Alt Boyutuna Yönelik Ön Test Ve Son Test Ortalamalarının Karşılaştırılması

Ölçüm	Alt boyut	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Ön test	Konuşma kaygısı	108	3.0715	.20213	108	9.616	.000*
Son test	Konuşma kaygısı	108	2.8852	.26699			

* $p < .05$

Tablo 31’de de görüldüğü üzere katılımcıların konuşma kaygısına ilişkin ön test ve son test sonuçları arasında $p < .05$ düzeyinde konuşma kaygısı ön test lehine anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p = .000$ ve $p < .05$). Katılımcıların konuşma kaygısına ilişkin son test ortalaması ($\bar{X} = 2.88$) ön test ortalamasına göre ($\bar{X} = 3.07$) daha düşüktür. Beş aylık kurs sonunda katılımcıların konuşma kaygılarında düşüş tespit edilmiştir.

Tablo 32

Katılımcıların Konuşma Kaygısı Alt Boyutuna İlişkin Ön Test ve Son Test Ortalamalarının Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	Düşük	25	2.9840	.36478	Gruplar arası	1.825	3	.913	5.907	.004*	D>Y O>Y
	Orta	46	2.9130	.39475							
	Yüksek	37	2.6703	.40884	Gruplar içi	16.223	105	.155			
	Toplam	108	2.8463	.41070							
Levene: .517		p= .598		Genel	18,049	108					
Son test	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
	Düşük	39	2.6410	.33144	Gruplar arası	.382	3	.191	1.819	.167**	-
	Orta	48	2.7229	.31504							
	Yüksek	21	2.8048	.33087	Gruplar içi	11.029	105	.105			
	Toplam	108	2.7093	.32656							
Levene: .031		p= .969		Genel	11.411	108					

* $p < .05$

** $p > .05$

Tablo 32'de de görüldüğü gibi katılımcıların ön test sonuçları arasında konuşma kaygısı alt boyutuna ilişkin verdikleri yanıtlar arasında $p < .05$ anlamlılık düzeyinde düşük ve orta kaygı düzeylerine sahip katılımcıların lehine farklılık bulunmaktadır ($p = .004$ ve $p < .05$). Gruplar arasındaki farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Tukey testi sonuçlarına göre düşük kaygı düzeyine sahip katılımcılar ($\bar{X} = 2.98$) yüksek kaygılı düzeyine sahip katılımcılara göre ($\bar{X} = 2.91$) daha fazla konuşma kaygısı taşımaktadırlar. Orta düzey kaygı sahibi katılımcıların ($\bar{X} = 2.91$) da yüksek kaygılı katılımcılara göre ($\bar{X} = 2.67$) konuşmaya yönelik daha fazla kaygı besledikleri tespit edilmiştir. Katılımcılar arasında konuşma becerisine yönelik en fazla kaygı taşıyan grubun ön test sonuçlarına göre düşük kaygı düzeyine sahip katılımcılar; son test sonuçlarına göre de yüksek kaygılı katılımcılar olduğu tespit edilmiştir. Katılımcılar arasında son test sonuçlarına ilişkin kaygı düzeylerine göre $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = .167$ ve $p > .05$).

Tablo 33

Katılımcıların Konuşma Kaygısı Alt Boyutuna İlişkin Ön Test Ve Son Test Ortalamalarının Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Ölçüm	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Ön test	Erkek	26	2.6923	.34516	108	2.235	.028*
	Kadın	82	2.8951	.41955			
Son test	Erkek	26	2.6577	.29956	108	.923	.358**
	Kadın	82	2.7256	.33474			

* $p < .05$ ** $p > .05$

Tablo 33'te de görüldüğü gibi katılımcıların konuşma kaygısına ilişkin alt boyuta verdikleri yanıtlar arasında ön test sonuçlarına göre cinsiyete bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde kadın katılımcıların lehine farklılık bulunmaktadır. Kadın katılımcıların ($\bar{X} = 2.89$) konuşma becerisine yönelik olarak erkek katılımcılara göre ($\bar{X} = 2.69$) daha fazla kaygı taşıdıkları tespit edilmiştir. Katılımcıların son test ortalamaları arasında ise $p < .5$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = .358$ ve $p > .05$).

Tablo 34

Katılımcıların Konuşma Kaygısı Alt Boyutuna İlişkin Ön Test ve Son Test Ortalamalarının Bilinen yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	1	36	2.8833	.31122	Gruplar arası	.266	3	.133	.786	.485*	-
	2	42	2.8714	.50523							
	3 ve üstü	30	2.7667	.36797	Gruplar içi	17.782	105	.169			
	Toplam	108	2.8463	.41070							
	Levene:	8.242	p=	.000	Genel	18.049	108				
Son test	1	36	2.7444	.30185	Gruplar arası	.078	3	.133	.786	.458**	-
	2	42	2.7024	.34251							
	3 ve üstü	30	2.6767	.33905	Gruplar içi	11.332	105	.169			
	Toplam	108	2.7093	.32656							
	Levene:	.427	p=	.654	Genel	11.411	108				

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 34'te de görüldüğü gibi katılımcıların hem ön test ve hem de son test sonuçları arasında bilinen yabancı dil değişkenine göre $p < .05$ anlamlılık düzeyine göre farklılık bulunmamaktadır (her iki ölçüm için de $p > .05$)

Tablo 35

Katılımcıların Konuşma Kaygısı Alt Boyutuna İlişkin Ön Test ve Son Test Ortalamalarının Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	2 ve 3	45	2.7956	.43378	Gruplar arası	.213	3	.107	.627	.536*	-
	4	33	2.8970	.45310							
	5	30	2.8667	.32092	Gruplar içi	17.835	105	.170			
	Toplam	108	2.8463	.41070							
	Levene:	1.499	p=	.228	Genel	18,049	108				
Son test	2 ve 3	45	2.6622	.36574	Gruplar arası	.337	3	.168	1.595	.208**	-
	4	33	2.6939	.30201							
	5	30	2.7967	.27976	Gruplar içi	11.074	105	.105			
	Toplam	108	2.7093	.32656							
	Levene:	1.73	p=	.314	Genel	11.411	108				

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 35'te de görüldüğü üzere katılımcıların hem ön test hem de son teste ilişkin konuşma kaygısı alt boyuta verdikleri yanıtlar arasında cinsiyete bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (her iki ölüm için de $p > .05$).

4.3.1.1 Alt maddelere ilişkin bulgular. Çalışmada veri toplama amacı ile kullanılan *Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeğinde konuşma kaygısına* yönelik toplam 10 alt madde bulunmaktadır. Bu alt maddelere ilişkin bulgular aşağıda verilmiştir.

4.3.1.1.1 Birinci alt maddeye ilişkin bulgular.

Bu bölümde katılımcıların *yabancı dil sınıfında hazırlıksız konuştuğum zaman asla kendimden emin olamıyorum* alt maddesine verdikleri yanıtlara ait tablolara yer verilmiştir.

Tablo 36

Katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfında Hazırlıksız Konuştuğum Zaman Asla Kendimden Emin Olamıyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	Düşük	25	3.0400	1.0198	Gruplar arası	2.461	3	1.231	1.289	.280*	-
	Orta	46	2.6522	.94792							
	Yüksek	37	2.7568	.98334	Gruplar içi	100.206	105	.954			
	Toplam	108	2.7778	.97954							
	Levene: 1.805 p= .170				Genel	102.667	108				
	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	Düşük	39	2.3590	.93153	Gruplar arası	3.892	3	1.946	2.295	.106**	-
	Orta	48	2.3958	.81839							
	Yüksek	21	2.8571	1.1084	Gruplar içi	89.025	105	.848			
	Toplam	108	2.4722	.93187							
	Levene: 3.731 p= .027				Genel	92.917	108				

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 36’da da görüldüğü üzere katılımcılar arasında hem ön test hem de son test sonuçlarına göre *“Yabancı Dil Sınıfında Hazırlıksız Konuştuğum Zaman Asla Kendimden Emin Olamıyorum.”* alt maddesine verdikleri yanıtlar arasında kaygı düzeylerine ilişkin $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (her iki ölçüm için de $p > .05$). Son test sonuçlarına göre yüksek kaygılı katılımcıların ortalamasının ($\bar{X} = 2.85$) orta ($\bar{X} = 2.39$) ve düşük kaygılı katılımcıların ($\bar{X} = 2.35$) ortalamasından yüksek olduğu görülmektedir. Gruplar arasında Türkçe dil sınıfında hazırlıksız konuşma durumlarında yüksek kaygı grubunda yer alan katılımcıların diğer gruplarda yer alan katılımcılara göre kendilerinden daha az emin oldukları tespit edilmiştir. Katılımcıların yanıtları arasında son test sonuçlarına göre $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = .106$ ve $p > .05$).

Tablo 37

Katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfında Hazırlıksız Konuştuğum Zaman Asla Kendimden Emin Olamıyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Ölçüm	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Ön test	Erkek	26	2.6154	.94136	108	970	.334*
	Kadın	82	2.8293	.99138			
Son test	Erkek	26	2.3846	.85215	108	.548	.585**
	Kadın	82	2.500	.95904			

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 37’de de görüldüğü üzere katılımcıların “*Yabancı dil sınıfında hazırlıksız konuştuğum zaman asla kendimden emin olamıyorum.*” alt maddesine ilişkin verdikleri ön test ve son teste ait yanıtlara ilişkin kadın ve erkek katılımcılar arasında $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (her iki ölçüm için de $p > .05$).

Tablo 38

Katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfında Hazırlıksız Konuştuğum Zaman Asla Kendimden Emin Olamıyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Bilinen Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	1	36	3.1111	1.0071	Gruplar arası	9.359	3	4.679	5.266	.007*	1>2
	2	42	2.4286	.83060							
	3 ve üstü	30	2.8667	1.0080	Gruplar içi	93.308	105	.889			
	Toplam	108	2.8667	.97954							
	Levene: 12.840	p= .000									
	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	1	36	2.7500	1,1051	Gruplar arası	5.081	3	2.540	3.037	.052**	-
	2	42	2.2381	,72615							
	3 ve üstü	30	2.4667	,89955	Gruplar içi	87.836	105	.837			
	Toplam	108	2.4722	,93187							
	Levene: 14.318	p= .000									

* $p < .05$ ** $p > .05$

Tablo 38’de de görüldüğü üzere ön test sonuçlarına göre “*Yabancı Dil Sınıfında Hazırlıksız Konuştuğum Zaman Asla Kendimden Emin Olamıyorum.*” alt maddesine verilen yanıtlar arasında katılımcıların bilinen yabancı dil sayısına bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde bir yabancı dil bilen katılımcıların lehine farklılık bulunmaktadır ($p = .007$ ve $p < .05$). Gruplar arasındaki farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için

gerçekleştirilen Dunnett T3 testi sonuçlarına göre bir yabancı dil bilen katılımcılar ($\bar{X}=3.11$) iki yabancı dil bilen katılımcılara göre ($\bar{X}=2.42$) Türkçe sınıfında hazırlıksız konuşma durumlarında kendilerinden daha az emin olmaktadır. Son test sonuçlarına göre katılımcıların yanıtları arasında $p<.05$ anlamlılık düzeyine göre farklılık bulunmamaktadır ($p=.052$ ve $p>.05$).

Tablo 39

Katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfında Hazırlıksız Konuştuğum Zaman Asla Kendimden Emin Olamıyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	2 ve 3	45	2.5778	.91674	Gruplar arası	3.095	3	1.547	1.632	.200*	-
	4	33	2.9091	1.0113							
	5	30	2.9333	1.0148	Gruplar içi	99.572	105	.948			
	Toplam	108	2.7778	.97954							
	Levene: 5.818		p=.004	Genel	102,667	108					
	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	2 ve 3	45	2.3111	.84805	Gruplar arası	2.169	3	1.085	1.255	.289**	-
	4	33	2.6364	.99430							
	5	30	2.5333	.97320	Gruplar içi	90.747	105	.864			
	Toplam	108	2.4722	.93187							
	Levene: 3.195		p=.045	Genel	92.917	108					

* $p>.05$ ** $p>.05$

Tablo 39’da da görüldüğü gibi katılımcıların hem ön test hem de son test sonuçlarına ilişkin “Yabancı Dil Sınıfında Hazırlıksız Konuştuğum Zaman Asla Kendimden Emin Olamıyorum.” alt maddesine verdikleri yanıtlar arasında katılımcıların öğrenim gördükleri sınıflara bağlı olarak $p<.05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (her iki ölçüm için de $p>.05$).

4.3.1.1.2 İkinci alt maddeye ilişkin bulgular.

Bu bölümde katılımcıların *yabancı dil sınıfında hazırlıksız konuşmak zorunda kalınca paniklerim* alt maddesine verdikleri yanıtlara ait bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 40

Katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfında Hazırlıksız Konuşmak Zorunda Kalınca Paniklerim.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	Düşük	25	2.9600	1.0198	Gruplar arası	5.482	3	2.741	3.021	.053*	-
	Orta	46	2.8696	1.0024							
	Yüksek	37	2.4324	.83468	Gruplar içi	95.258	105	.907			
	Toplam	108	2.7407	.97031							
	Levene: 13,878		p= ,000		Genel	100.741	108				
Son test	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
	Düşük	39	2.3077	.95018	Gruplar arası	2.818	3	1.409	.212**	-	
	Orta	48	2.4583	.92157							
	Yüksek	21	2.7619	.99523	Gruplar içi	94.034	105	.896			
	Toplam	108	2.4630	.95140							
Levene: 1.315		p= .273		Genel	96.852	108					

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 40’da da görüldüğü gibi katılımcıların hem ön test hem de son teste ilişkin *“Yabancı Dil Sınıfında Hazırlıksız Konuşmak Zorunda Kalınca Paniklerim.”* alt maddesine verdikleri yanıtlar arasında kaygı düzeylerine bağlı olarak $p < 0.5$ anlamlılık düzeyine göre farklılık bulunmamaktadır (her iki ölçüm için de $p > .05$). Son test sonuçlarına göre hazırlıksız konuşmak durumunda kalınca en fazla panikleyeceğini düşünen grubun yüksek kaygılı katılımcılar olduğu görülmektedir.

Tablo 41

Katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfında Hazırlıksız Konuşmak Zorunda Kalınca Paniklerim.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Ölçüm	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Ön test	Erkek	26	2.1538	.54349	108	3.749	.000*
	Kadın	82	2.9268	1.00346			
Son test	Erkek	26	2.0769	.39223	108	2.428	.017**
	Kadın	82	2.5854	1.04174			

* $p < .05$ ** $p < .05$

Tablo 41’de de görüldüğü üzere katılımcıların hem ön test hem de son teste ilişkin yanıtları arasında $p < .05$ anlamlılık düzeyine göre kadın katılımcıların lehine farklılık bulunmaktadır (ön test: $p = .000$ ve $p < .05$; son test: $p = .017$ ve $p < .017$). Ön test sonuçlarına

göre Türkçe sınıfında hazırlıksız konuşma durumunda kadın katılımcıların ($\bar{X}=2.92$) erkek katılımcılara göre ($\bar{X}=2.15$) daha fazla panikledikleri; son test sonuçlarına göre ise yine kadın katılımcıların ($\bar{X}=2.58$) erkek katılımcılara göre ($\bar{X}=2.07$) Türkçe sınıfında hazırlıksız konuşma durumunda daha fazla panikledikleri tespit edilmiştir.

Tablo 42

Katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfında Hazırlıksız Konuşmak Zorunda Kalınca Paniklerim.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Bilinen Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	1	36	2.5000	.87831	Gruplar arası	4.122	3	2.061	2.240	.112*	-
	2	42	2.7619	.98301							
	3 ve üstü	30	3.0000	1.0170	Gruplar içi	96.619	105	.920			
	Toplam	108	2.7407	.97031							
	Levene: 6.919	p= .002	Genel	100.741	108						
	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	1	36	2.2778	.81455	Gruplar arası	4.144	3	2.072	2.347	.101**	-
	2	42	2.4048	.88509							
	3 ve üstü	30	2.7667	1.1351	Gruplar içi	92.708	105	.883			
	Toplam	108	2.4630	.95140							
	Levene: 8.725	p= .000	Genel	96.852	108						

* $p>.05$ ** $p>.05$

Tablo 42’de de görüldüğü gibi katılımcıların ön test ve son test sonuçlarına ilişkin “Yabancı Dil Sınıfında Hazırlıksız Konuşmak Zorunda Kalınca Paniklerim.” alt maddesine verdikleri yanıtlar arasında bilinen yabancı dil sayısına bağlı olarak $p<.05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmamaktadır (her iki ölçüm için de $p>.05$).

Tablo 43

Katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfında Hazırlıksız Konuşmak Zorunda Kalınca Paniklerim.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	2 ve 3	45	2.6667	.95346	Gruplar arası	.632	3	.316	.331	.719*	-
	4	33	2.8485	1.0037							
	5	30	2.733	.98002	Gruplar içi	100.109	105	.953			
	Toplam	108	2,7407	.97031							
	Levene: 1.085	p= .342	Genel	100.741	108						
Son test	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
	2 ve 3	45	2.3778	.98371	Gruplar arası	1.029	3	.514	.564	.571**	-
	4	33	2.6061	.96629							
	5	30	2.4333	.89763	Gruplar içi	95.823	105	.913			
	Toplam	108	2.4630	.95140							
Levene: .593	p= .555	Genel	96.852	108							

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 43'te de görüldüğü gibi katılımcıların ön test ve son teste ilişkin “Yabancı Dil Sınıfında Hazırlıksız Konuşmak Zorunda Kalınca Paniklerim.” alt maddesine verdikleri yanıtlar arasında öğrenim gördükleri sınıfa bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (her iki ölçüm için de $p > .05$).

4.3.1.1.3 Üçüncü alt maddeye ilişkin bulgular.

Bu bölümde katılımcıların yabancı dil sınıfında dil sınıfında gönüllü olarak yanıt vermek beni utandırır alt maddesine verdikleri yanıtlara ait bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 44

Katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfında Dil Sınıfında Gönüllü Olarak Yanıt Vermek Beni Utandırır.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	Düşük	25	2.6400	.95219	Gruplar arası	1.738	3	.869	.955	.388*	-
	Orta	46	2.8261	.99564							
	Yüksek	37	2.5405	.90045	Gruplar içi	95.558	105	.910			
	Toplam	108	2.6852	.95358							
	Levene: 3.443	p= .036	Genel	97,296	108						
Son test	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
	Düşük	39	2.6154	1.0160	Gruplar arası	1.043	3	.521	.520	.596**	-
	Orta	48	2.6042	1.0050							
	Yüksek	21	2.8571	.96362	Gruplar içi	105.281	105	1.003			
	Toplam	108	2.6574	.99684							
Levene: .031	p= .969	Genel	106.324	108							

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 44'te de görüldüğü üzere katılımcıların ön test ve son teste ilişkin “*Yabancı Dil Sınıfında Gönüllü Olarak Yanıt Vermek Beni Utandırır.*” alt maddesine verdikleri yanıtlar arasında kaygı düzeyi değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (her iki ölçüm için de $p > .05$).

Tablo 45

Katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfında Gönüllü Olarak Yanıt Vermek Beni Utandırır.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Ölçüm	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Ön test	Erkek	26	2.9231	1.01678	108	1.468	.145*
	Kadın	82	2.6098	.92638			
Son test	Erkek	26	2.8077	.98058	108	.881	.380**
	Kadın	82	2.6098	1.00316			

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 45’de de görüldüğü gibi katılımcıların ön test ve son test sonuçlarına ilişkin “*Yabancı Dil Sınıfında Gönüllü Olarak Yanıt Vermek Beni Utandırır.*” alt maddesine verdikleri yanıtlar arasında cinsiyete bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (her iki ölçüm için de $p > .05$).

Tablo 46

Katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfında Gönüllü Olarak Yanıt Vermek Beni Utandırır.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Bilinen Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	1	36	2.5556	.90851	Gruplar arası	1.265	3	.632	.691	.503*	-
	2	42	2.8095	.99359							
	3 ve üstü	30	2.6667	.95893	Gruplar içi	96.032	105	.915			
	Toplam	108	2.6852	.95358							
	Levene:	2.610	p= .078	Genel	97.296	108					
	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	1	36	2.7222	1.0031	Gruplar arası	.230	3	.115	.114	.892**	-
	2	42	2.6190	.98655							
	3 ve üstü	30	2.6333	1.0333	Gruplar içi	106.094	105	1.010			
	Toplam	108	2.6574	.99684							
	Levene:	.113	p= .893	Genel	106.324	108					

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 46’da da görüldüğü gibi katılımcıların ön test ve son test sonuçlarına ilişkin “*Yabancı Dil Sınıfında Gönüllü Olarak Yanıt Vermek Beni Utandırır.*” alt maddesine verdikleri yanıtlar arasında bilinen yabancı dil sayısına bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (her iki ölçüm için de $p > .05$).

Tablo 47

Katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfında Gönüllü Olarak Yanıt Vermek Beni Utandırır.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	2 ve 3	45	2.4889	.86923	Gruplar arası	4.415	3	2.208	2.496	.087*	-
	4	33	2.9697	1.0150							
	5	30	2.6667	.95893	Gruplar içi	92.881	105	.885			
	Toplam	108	2.6852	.95358							
	Levene:	5.956	p=	.004	Genel	97,296	108				
Son test	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
	1	36	2.5333	.96766	Gruplar arası	1.309	3	.654	.654	.522**	-
	2	42	2.7879	1.0827							
	3 ve üstü	30	2.7000	.95231	Gruplar içi	105.015	105	1.000			
	Toplam	108	2.6574	.99684							
Levene:	1.579	p=	.211	Genel	106.324	108					

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 47’de de görüldüğü gibi katılımcıların ön test ve son test sonuçlarına ilişkin “*Yabancı Dil Sınıfında Gönüllü Olarak Yanıt Vermek Beni Utandırır.*” alt maddesine verdikleri yanıtlar arasında öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (her iki ölçüm için de $p > .05$).

4.3.1.1.4 Dördüncü alt maddeye ilişkin bulgular.

Tablo 48

Katılımcıların “Ana Dili Farklı Olanlarla Konuşmaktan Çekinmezdim.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	Düşük	25	3.0400	1.0198	Gruplar arası	6.865	3	3.433	3.611	.030*	O>Y
	Orta	46	3.0870	1.0072							
	Yüksek	37	2.5405	.90045	Gruplar içi	99.801	105	.950			
	Toplam	108	2.8889	.99844							
Levene: 8.253 p= .000											
	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	Düşük	39	2.5385	.91324	Gruplar arası	.410	3	.205	.231	.794**	-
	Orta	48	2.6167	.95279							
	Yüksek	21	2.6625	.96609	Gruplar içi	93.026	105	.886			
	Toplam	108	2.6204	.93447							
Levene: .445 p= .642											

* $p < .05$ ** $p > .05$

Tablo 48’de de görüldüğü üzere katılımcıların ön teste sonuçlarında “Ana Dili Farklı Olanlarla Konuşmaktan Çekinmezdim.” alt maddesine ilişkin yanıtları arasında kaygı düzeyi değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde orta kaygı düzeyine sahip katılımcıların lehine farklılık bulunmaktadır ($p = .030$ ve $p < .05$). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için gerçekleştirilen Dunnett T3 testi sonuçlarına göre orta düzey kaygılı katılımcıların ($\bar{X} = 3.08$) yüksek düzey kaygı sahibi katılımcılara göre ($\bar{X} = 2.54$) ana dili Türkçe olan kişilerle konuşurken daha rahat oldukları tespit edilmiştir. Son test sonuçları arasında kaygı düzeyi değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = .794$ ve $p > .05$).

Tablo 49

Katılımcıların “Ana Dili Farklı Olanlarla Konuşmaktan Çekinmezdim.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Ölçüm	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Ön test	Erkek	26	3.3077	.97033	108	2.515	.013*
	Kadın	82	2.7561	.97577			
Son test	Erkek	26	2.8077	1.09615	108	1.175	.243**
	Kadın	82	2.5610	.87627			

* $p < .05$ ** $p > .05$

Tablo 49’da da görüldüğü üzere katılımcıların “*Ana Dili Farklı Olanlarla Konuşmaktan Çekinmezdim.*” alt maddesine verdikleri ön test yanıtları arasında cinsiyete bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde erkek katılımcıların lehine farklılık bulunmaktadır ($p = .013$ ve $p < .05$). Erkek katılımcıların ($\bar{X} = 3.30$) ana dili Türkçe olan kişilerle konuşma durumunda kadın katılımcılara göre ($\bar{X} = 2.75$) az çekingenlik gösterecekleri tespit edilmiştir. Son test sonuçları arasında $p < .05$ anlamlılık düzeyinde bir farklılığa rastlanmamaktadır ($p = .243$ ve $p > .05$).

Tablo 50

Katılımcıların “Ana Dili Farklı Olanlarla Konuşmaktan Çekinmezdim.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Bilinen Yabancı Dil Sayısı Düzeyinde Karşılaştırılması

	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	1	36	2.9444	1.0126	Gruplar arası	5.692	3	2.846	2.959	.056*	-
	2	42	3.0952	1.0075							
	3 ve üstü	30	2.5333	.89955	Gruplar içi	100.975	105	.962			
	Toplam	108	2.8889	.99844							
	Levene: 9.092	p = .000	Genel	106.667	108						
	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	1	36	2.4444	.87650	Gruplar arası	3.903	3	1.952	2.289	.106**	-
	2	42	2.8571	.97709							
	3 ve üstü	30	2.5000	.90019	Gruplar içi	89.532	105	.853			
	Toplam	108	2.6204	.93447							
	Levene: 3.259	p = .042	Genel	93.435	108						

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 50’de de görüldüğü üzere katılımcıların ön test ve son teste ilişkin “*Ana Dili Farklı Olanlarla Konuşmaktan Çekinmezdim.*” alt maddesine verilen yanıtlar arasında katılımcıların bilinen yabancı dil sayısı bakımından $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p = .056$ ve $p > .05$; son test: $p = .106$ ve $p > .05$).

Tablo 51

Katılımcıların “Ana Dili Farklı Olanlarla Konuşmaktan Çekinmezdim.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	2 ve 3	45	2.9778	1.0110	Gruplar arası	2.053	3	1.026	1.030	.361*	-
	4	33	2.9697	1.0150							
	5	30	2.667	.95893	Gruplar içi	104.614	105	.996			
	Toplam	108	2.8889	.99844							
	Levene: 4,601		p= .012		Genel	106.667	108				
	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	2 ve 3	45	2.4889	.94441	Gruplar arası	1.754	3	.877	1.005	.370**	-
	4	33	2.6364	.89506							
	5	30	2.8000	.96132	Gruplar içi	91.681	105	.873			
	Toplam	108	2.6204	.93447							
	Levene: .687		p= .505		Genel	93.435	108				

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 51’de de görüldüğü gibi katılımcıların ön test ve son teste ilişkin “*Ana Dili Farklı Olanlarla Konuşmaktan Çekinmezdim.*” alt maddesine verilen yanıtlar arasında katılımcıların öğrenim gördükleri sınıf bakımından $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p = .361$ ve $p > .05$; son test: $p = .370$ ve $p > .05$).

4.3.1.1.5 Beşinci alt maddeye ilişkin bulgular.

Bu bölümde katılımcıların *yabancı dil sınıfında konuşurken kendime güvenirim* alt maddesine verdikleri yanıtlara ait bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 52

Katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfında Konuşurken Kendime Güvenirim.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	Düşük	25	3.2000	1.0000	Gruplar arası	2.125	3	1.062	1.057	.351*	-
	Orta	46	2.8696	1.0024							
	Yüksek	37	2.8649	1.0044	Gruplar içi	105.542	105	1.005			
	Toplam	108	2.9444	1.0031							
	Levene: .213		p= .809		Genel	107.667	108				
	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	Düşük	39	2.4800	1.0847	Gruplar arası	.158	3	.079	.073	.929**	-
	Orta	48	2.5435	.98221							
	Yüksek	21	2.4595	1.0696	Gruplar içi	112.842	105	1.075			
	Toplam	108	2.5000	1.0276							
	Levene: .127		p= .881		Genel	113.000	108				

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 53’de de görüldüğü üzere katılımcıların ön test ve son teste ilişkin “*Yabancı Dil Sınıfında Konuşurken Kendime Güvenirim.*” alt maddesine verdikleri yanıtlar arasında

katılımcıların kaygı düzeyleri bakımından $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p = .351$ ve $p > .05$; son test: $p = .929$ ve $p > .05$).

Tablo 54

Katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfında Konuşurken Kendime Güvenirim.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Ölçüm	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Ön test	Erkek	26	2.6923	.97033	108	1.479	.142*
	Kadın	82	3.0244	1.00585			
Son test	Erkek	26	1.8846	.43146	108	3.925	.000**
	Kadın	82	2.7439	1.08652			

* $p > .05$

** $p < .05$

Tablo 54’de de görüldüğü üzere katılımcıların son teste ilişkin “Yabancı Dil Sınıfında Konuşurken Kendime Güvenirim.” alt maddesine verdikleri yanıtlar arasında cinsiyete bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde kadın katılımcıların lehine farklılık bulunmaktadır ($p = .000$ ve $p < .05$). Kadın katılımcıların ($\bar{X} = 2.74$) Türkçe dil sınıfında konuşurken erkek katılımcılara göre ($\bar{X} = 1.88$) kendilerine daha fazla güvendikleri tespit edilmiştir. Ön test sonuçlarına göre katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfında Konuşurken Kendime Güvenirim.” alt maddesine verdikleri yanıtlar arasında $p < .05$ anlamlılık düzeyine göre farklılık bulunmamaktadır ($p = .142$ ve $p > .05$).

Tablo 55

Katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfında Konuşurken Kendime Güvenirim.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Bilinen Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	1	36	3.1111	1.00791	Gruplar arası	17.230	3	8.615	9.580	.000*	3>1 2<3 3>1
	2	42	3.0476	1.01097							
	3 ve üstü	30	3.9667	.76489	Gruplar içi	94.427	105	.899			
	Toplam	108	3.3244	1.02153							
	Levene: 29.160		p= .000	Genel	111.657	108					
Son test	1	36	2.8056	1.11661	Gruplar arası	23.423	3	11.712	11.911	.000**	2<3
	2	42	2.4524	.96783							
	3 ve üstü	30	3.6000	.85501	Gruplar içi	103.244	105	.983			
	Toplam	108	2.8889	1.08803							
	Levene: 2.924		p= .058	Genel	126.667	108					

* $p < .05$ ** $p < .05$

Tablo 55’de de görüldüğü üzere katılımcıların hem ön test hem de son teste ilişkin “Yabancı Dil Sınıfında Konuşurken Kendime Güvenirim.” alt maddesine verdikleri yanıtlar arasında bilinen yabancı dil sayısı değişkenine göre $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmaktadır (ön test: $p = .000$ ve $p < .05$; son test: $p = .000$ ve $p < .05$). Ön test sonuçlarına ilişkin farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacı ile yapılan Dunnett T3 testi sonuçlarına göre 3 ve üzeri yabancı dil bilen katılımcıların ($\bar{X} = 3.96$) bir yabancı dil ($\bar{X} = 3.11$) ve iki yabancı dil bilen katılımcılara göre ($\bar{X} = 3.04$) Türkçe dil sınıfında konuşurken kendilerine daha fazla güvendikleri tespit edilmiştir. Son test sonuçlarına ilişkin farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacı ile yapılan Tukey testi sonuçlarına göre ise üç yabancı dil bilen katılımcıların ($\bar{X} = 3.60$) iki yabancı dil bilen katılımcılara göre ($\bar{X} = 2.45$) Türkçe sınıfında konuşurken kendilerine daha çok güvendikleri belirlenmiştir.

Tablo 56

Katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfında Konuşurken Kendime Güvenirim.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	2 ve 3	45	3.2444	1.04785	Gruplar arası	6.319	3	3.160	3.149	.047*	5>4
	4	33	3.0909	1.10010							
	5	30	3.7000	.79438	Gruplar içi	105.338	105	1.003			
	Toplam	108	3.3241	1.02153							
	Levene: 14.183		p= .000	Genel	111.657	108					
	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	2 ve 3	45	2.9333	1.17551	Gruplar arası	1.930	3	.956	.812	.447**	-
	4	33	2.6970	1.04537							
	5	30	3.0333	.99943	Gruplar içi	124.736	105	1.188			
	Toplam	108	2.8889	1.08803							
	Levene: .479		p= .621	Genel	126.667	108					

* $p < .05$ ** $p > .05$

Tablo 56’da da görüldüğü gibi katılımcıların ön teste ilişkin yanıtları arasında “Yabancı Dil Sınıfında Konuşurken Kendime Güvenirim.” alt maddesine verdikleri yanıtlar arasında öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre $p < .05$ anlamlılık düzeyinde beşinci sınıfta bulunan katılımcıların lehine farklılık bulunmaktadır ($p = .047$ ve $p < .05$). Gruplar arasındaki farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacı ile yapılan Dunnett T3 testi sonuçlarına beşinci sınıfta bulunanların ($\bar{X} = 3.70$) dördüncü sınıfta bulunanlara göre ($\bar{X} = 3.09$) Türkçe dil sınıfında konuşurken kendilerine daha fazla güvendikleri tespit edilmiştir. Son test sonuçları arasında katılımcıların öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = .447$ ve $p > .05$).

4.3.1.1.6 Altıncı alt maddeye ilişkin bulgular.

Bu bölümde katılımcıların *diğer öğrencilerin her zaman benden daha iyi konuştuğunu düşünüyorum* alt maddesine verdikleri yanıtlara ait bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 57

Katılımcıların “Diğer Öğrencilerin Her Zaman Benden Daha İyi Konuştuğunu Düşünüyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	Düşük	25	3.3600	.92519	Gruplar arası	17.075	3	8.537	10.977	.000*	D>O Y>O
	Orta	46	2.8261	.97307							
	Yüksek	37	3.7297	.69317	Gruplar içi	81.666	105	.778			
	Toplam	108	3.2593	.96063							
Levene: 15.886 p=.000					Genel	98.741	108				
	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	Ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	Düşük	39	3.0769	.95655	Gruplar arası	12.862	3	6.431	6.794	.002**	Y>D Y>O
	Orta	48	3.0833	1.12672							
	Yüksek	21	3.9524	.49761	Gruplar içi	99.388	105	.947			
	Toplam	108	3.2500	1.02424							
Levene: .127 p=.881					Genel	11.250	108				

* $p<.05$ ** $p<.05$

Tablo 57’de de görüldüğü üzere katılımcıların *“Diğer Öğrencilerin Her Zaman Benden Daha İyi Konuştuğunu Düşünüyorum.”* alt maddesine ilişkin verdikleri ön test yanıtları arasında kaygı düzeyi değişkenine göre $p<.05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p=.002$ ve $p<.05$). Ön test sonuçlarına ilişkin farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için gerçekleştirilen Dunnett T3 testi sonuçlarına göre düşük kaygılı katılımcıların ($\bar{X}=3.26$) orta düzey kaygı taşıyan katılımcılara göre ($\bar{X}=2.82$); yüksek kaygı taşıyan katılımcıların ise ($\bar{X}=3.72$) orta düzey sahibi katılımcılara göre ($\bar{X}=2.82$) daha fazla *diğer öğrencilerin kendilerinden daha iyi konuştuklarını düşündükleri* belirlenmiştir. Son test sonuçlarına göre gruplar arasında var olan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacı ile yapılan Tukey testine göre kaygı düzeyi yüksek katılımcıların ($\bar{X}=3.95$) düşük kaygı taşıyan katılımcılardan ($\bar{X}=3.07$) ve orta kaygı düzeyinde bulunan ($\bar{X}=3.08$) katılımcılardan daha fazla *diğer öğrencilerin kendilerinden daha iyi konuştuğunu düşündükleri* tespit edilmiştir.

Tablo 58

Katılımcıların “Diğer Öğrencilerin Her Zaman Benden Daha İyi Konuştuğunu Düşünüyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Ölçüm	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Ön test	Erkek	26	2.8462	1.00766	108	.407	.685*
	Kadın	82	2.7561	.97577			
Son test	Erkek	26	2.8462	1.12044	108	1.364	.175**
	Kadın	82	2.5366	.97113			

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 58’de de görüldüğü üzere katılımcıların ön test ve son teste ilişkin “Diğer Öğrencilerin Her Zaman Benden Daha İyi Konuştuğunu Düşünüyorum.” alt maddesine verdikleri yanıtlar arasında cinsiyete bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p = .685$ ve $p > .05$; son test: $p = .175$ ve $p > .05$).

Tablo 59

Katılımcıların “Diğer Öğrencilerin Her Zaman Benden Daha İyi Konuştuğunu Düşünüyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Bilinen yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	1	36	2.6111	.93435	Gruplar arası	17.718	3	8.859	10.429	.000*	1>3 2>3
	2	42	2.8095	.99359							
	3 ve üstü	30	1.8333	.79148	Gruplar içi	89.198	105	.850			
	Toplam	108	2.4722	.99961							
	Levene: 10.461	p= .000	Genel	106.917	108						
	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	1	36	2.5833	1.01848	Gruplar arası	9.931	3	4.965	6.226	.003**	1>3 2>3
	2	42	2.5714	1.06469							
	3 ve üstü	30	1.9000	.69481	Gruplar içi	83.736	105	.797			
	Toplam	108	2.3889	1.00892							
	Levene: 8.404	p= .000	Genel	93.667	108						

* $p < .05$ ** $p < .05$

Tablo 59’da da görüldüğü üzere katılımcıların “Diğer Öğrencilerin Her Zaman Benden Daha İyi Konuştuğunu Düşünüyorum.” alt maddesine verdikleri hem ön test hem de son test yanıtları arasında bilinen yabancı dil sayısına göre $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmaktadır (ön test: $p = .000$ ve $p < .05$; son test: $p = .003$ ve $p < .05$). Ön test sonuçlarına göre var olduğu görülen farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek

amacı ile gerçekleştirilen Dunnett T3 testi sonuçlarına göre bir yabancı dil bilen katılımcıların ($\bar{X}=2.61$) üç ve üzeri yabancı dil bilen katılımcılara göre ($\bar{X}=1.83$) diğer öğrencilerin kendilerinden daha iyi konuştuklarını düşündükleri; iki yabancı dil bilen katılımcıların ise ($\bar{X}=2.80$) üç ve üstü yabancı dil bilen katılımcılara göre ($\bar{X}=1.83$) diğer öğrencilerin kendilerinden daha iyi konuştuklarını düşündükleri belirlenmiştir. Son test sonuçları arasında var olduğu görülen farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için gerçekleştirilen Dunnett T3 testi sonuçlarına göre hem bir yabancı dil bilen katılımcıların ($\bar{X}=2.58$) hem de iki yabancı dil bilen katılımcıların ($\bar{X}=2.57$) üç ve üzeri yabancı dil bilen katılımcılara göre ($\bar{X}=1.90$) diğer öğrencilerin kendilerinden daha iyi konuştuklarını düşündükleri belirlenmiştir.

Tablo 60

Katılımcıların “Diğer Öğrencilerin Her Zaman Benden Daha İyi Konuştuğunu Düşünüyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	2 ve 3	45	2.3778	.91176	Gruplar arası	.896	3	.448	.444	.643*	-
	4	33	2.4848	1.09320							
	5	30	2.6000	1.03724	Gruplar içi	106.020	105	1.010			
	Toplam	108	2.4722	.99961							
	Levene: 2.521	p=.085	Genel	106.917	108						
Son test	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
	2 ve 3	45	2.5333	1.01354	Gruplar arası	1.171	3	.586	.571	.567**	-
	4	33	2.3939	.89928							
	5	30	2.6667	1.12444	Gruplar içi	107.745	105	1.026			
	Toplam	108	2.5278	1.00892							
Levene: 1.187	p=.309	Genel	108.917	108							

* $p>.05$ ** $p>.05$

Tablo 60'ta da görüldüğü gibi katılımcıların “Diğer Öğrencilerin Her Zaman Benden Daha İyi Konuştuğunu Düşünüyorum.” alt maddesine verdikleri ön test ve son test yanıtları arasında öğrenim gördükleri sınıfa göre $p<.05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmamaktadır (her iki ölçüm için de $p>.05$).

4.3.1.1.7 Yedinci alt maddeye ilişkin bulgular.

Bu bölümde katılımcıların *diğer öğrencilerin önünde konuşmaktan sıkılıyorum* alt maddesine verdikleri yanıtlara ait bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 61

Katılımcıların “Diğer Öğrencilerin Önünde Konuşmaktan Sıkılıyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	Düşük	25	3.3600	.95219	Gruplar arası	8.433	3	4.216	7.001	.001*	Y>D Y>O
	Orta	46	3.6304	.82620							
	Yüksek	37	4.0811	.54662							
	Toplam	108	3.7222	.81840	Gruplar içi	63.234	105	.602			
	Levene: 12,257	p= .000			Genel	71.667	108				
	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	Düşük	39	3.4359	.94018	Gruplar arası	6.223	3	3.112	4.125	.019**	Y>D
	Orta	48	3.5625	.84818							
	Yüksek	21	4.0952	.76842							
	Toplam	108	3.6204	.89357	Gruplar içi	79.212	105	.754			
	Levene: 1.797	p= .171			Genel	85.435	108				

* $p < .05$ ** $p < .05$

Tablo 61’de de görüldüğü üzere katılımcıların *“Diğer Öğrencilerin Önünde Konuşmaktan Sıkılıyorum.”* alt boyutuna verdikleri hem ön test hem de son test sonuçları arasında kaygı düzeyleri değişkenine bağlı olarak $p < .05$ düzeyinde yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcıların lehine anlamlı farklılık bulunmaktadır (ön test: $p = .001$ ve $p < .05$; son test: $p = .019$ ve $p < .05$). Ön test sonuçlarına göre gruplar arasındaki farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Dunnett T3 testi sonuçlarına göre kaygı düzeyi yüksek katılımcıların ($\bar{X} = 4.08$) hem kaygı düzeyi düşük ($\bar{X} = 3.36$) hem de orta olan katılımcılara göre ($\bar{X} = 3.63$) diğer öğrencilerin önünde Türkçe konuşmaktan daha fazla sıkıldıkları tespit edilmiştir. Son test sonuçları arasındaki farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Tukey testi sonuçlarına göre ise yine kaygı düzeyi yüksek katılımcıların ($\bar{X} = 4.09$) düşük kaygılı katılımcılara göre ($\bar{X} = 3.43$) diğer öğrencilerin önünde Türkçe konuşmaktan daha fazla sıkıldıkları görülmüştür.

Tablo 62

Katılımcıların “Diğer Öğrencilerin Önünde Konuşmaktan Sıkılıyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Ölçüm	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Ön test	Erkek	26	3.4615	1.02882	108	1.886	.062*
	Kadın	82	3.8049	.72757			
Son test	Erkek	26	3.1538	1.04661	108	3.183	.002**
	Kadın	82	3.7683	.79036			

* $p > .05$ ** $p < .05$

Tablo 62’de de görüldüğü gibi katılımcıların “Diğer Öğrencilerin Önünde Konuşmaktan Sıkılıyorum.” alt maddesine verdikleri ön test yanıtları arasında cinsiyete bağlı olarak $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmamaktadır ($p = .062$ ve $p < .05$). Son test sonuçlarına göre katılımcıların “Diğer Öğrencilerin Önünde Konuşmaktan Sıkılıyorum.” alt maddesine verdikleri yanıtlar arasında cinsiyete bağlı olarak $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p = .002$ ve $p < .05$). Sonuçlara göre kadın katılımcıların ($\bar{X} = 3.76$) erkek katılımcılara göre ($\bar{X} = 3.15$) diğer öğrencilerin önünde konuşmaktan daha fazla sıkıldıkları tespit edilmiştir.

Tablo 63

Katılımcıların “Diğer Öğrencilerin Önünde Konuşmaktan Sıkılıyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Bilinen Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	1	36	3.8611	.72320	Gruplar arası	1.375	3	.688	1.027	.362*	-
	2	42	3.5952	.93859							
	3 ve üstü	30	3.7333	.73968	Gruplar içi	70.291	105	.669			
	Toplam	108	3.7222	.73968							
	Levene:	4.081	p = .020	Genel	71.667	108					
	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	1	36	3.6944	.70991	Gruplar arası	.996	3	.498	.619	.540**	-
	2	42	3.5000	1.01813							
	3 ve üstü	30	3.7000	.91539	Gruplar içi	84.439	105	.804			
	Toplam	108	3.6204	.89357							
	Levene:	8.404	p = .000	Genel	85.435	108					

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 63’de de görüldüğü üzere katılımcıların “Diğer Öğrencilerin Önünde Konuşmaktan Sıkılıyorum.” alt maddesine verdikleri ön test ve son test yanıtları arasında

bilinen yabancı dil sayısı değişkenine bağlı olarak $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p = .362$ ve $p > .05$; son test: $p = .540$ ve $p > .05$).

Tablo 64

Katılımcıların “Diğer Öğrencilerin Önünde Konuşmaktan Sıkılıyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	2 ve 3	45	4.0889	.35817	Gruplar	11.295	3	5.647	9.822	.000*	3>5 3>4
	4	33	3.5758	.93643	arası	60.372	105	.575			
	5	30	3.3333	.95893	Gruplar						
	Toplam	108	3.7222	.81840	içi						
	Levene:	34.980	p = .000	Genel	71.667	108					
	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	2 ve 3	45	3.8222	.71633	Gruplar	4.021	3	2.011	2.593	.080**	-
	4	33	3.3636	.99430	arası	81.414	105	.775			
	5	30	3.6000	.96847	Gruplar						
	Toplam	108	3.6204	.89357	içi						
	Levene:	8.614	p = .000	Genel	85.435	108					

* $p < .05$ ** $p > .05$

Tablo 64’te de görüldüğü gibi katılımcıların “Diğer Öğrencilerin Önünde Konuşmaktan Sıkılıyorum.” alt maddesine verdikleri ön test yanıtları arasında öğrenim gördükleri sınıfa göre $p < .05$ anlamlılık düzeyinde ikinci ve üçüncü sınıfta bulunan katılımcıların lehine farklılık bulunmaktadır ($p = .000$ ve $p < .05$). Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacı ile yapılan Dunnett T3 testi sonuçlarına göre, iki ve üçüncü sınıfta bulunan katılımcıların ($\bar{X} = 4.08$) hem dördüncü sınıfta bulunan katılımcılar ($\bar{X} = 3.57$) hem de beşinci sınıfta öğrenim gören katılımcılara göre ($\bar{X} = 3.33$) diğer öğrencilerin önünde Türkçe konuşmaktan daha fazla sıkıldıkları tespit edilmiştir. Son test sonuçları arasında katılımcıların “Diğer Öğrencilerin Önünde (Türkçe) Konuşmaktan Sıkılıyorum.” alt maddesine verdikleri yanıtlar arasında $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = .080$ ve $p > .05$).

4.3.1.1.8 Sekizinci alt maddeye ilişkin bulgular.

Bu bölümde katılımcıların *dil sınıfında konuşurken gergin ve akli karışmış hissediyorum* alt maddesine verdikleri yanıtlara ait bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 65

Katılımcıların “Dil Sınıfında Konuşurken Gergin ve Akli Karışmış Hissediyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	Düşük	25	2.6800	.85245	Gruplar arası	19.306	3	9.653	13.047	.000*	Y>D Y>O
	Orta	46	2.7174	.95831							
	Yüksek	37	3.5946	.72493	Gruplar içi	77.685	105	.740			
	Toplam	108	3.0093	.95208							
Levene: 7.059 p= .001					Genel	96.991	108				
Son test	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
	Düşük	39	2.1795	.75644	Gruplar arası	16.419	3	8.209	16.124	.000**	Y>D Y>O
	Orta	48	2.2292	.66010							
	Yüksek	21	3.1905	.74960	Gruplar içi	53.461	105	.509			
Toplam	108	2.3981	.80813								
Levene: .361 p= .698					Genel	69.880	108				

*p<.05

**p<.05

Tablo 65’de de görüldüğü üzere katılımcıların *“Dil Sınıfında Konuşurken Gergin Ve Akli Karışmış Hissediyorum.”* alt maddesine verdikleri yanıtların ön test ve son test yanıtları arasında kaygı düzeyleri değişkenine bağlı olarak $p<.05$ düzeyinde yüksek kaygılı katılımcıların lehine anlamlı farklılık bulunmaktadır (ön test: $p=0.000$ ve $p<.05$; son test: $p=.000$ ve $p<.05$). Ön test sonuçları arasındaki farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için gerçekleştirilen Dunnett T3 testi sonuçlarına göre yüksek kaygı düzeyine sahip bulunan katılımcıların ($\bar{X}=3.59$) hem düşük kaygı düzeyinde bulunan katılımcılar ($\bar{X}=2.68$) hem de orta kaygı düzeyinde bulunan katılımcılara göre ($\bar{X}=2.71$) Türkçe sınıfında konuşurken daha fazla akli karışmış ve gergin hissettikleri tespit edilmiştir. Son test sonuçları arasında bulunan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için gerçekleştirilen Tukey testi sonuçlarına göre yine yüksek düzey kaygı sahibi katılımcıların ($\bar{X}=3.19$) düşük kaygılı ($\bar{X}=2.17$) ve orta düzey kaygılı katılımcılara göre ($\bar{X}=2.22$) Türkçe sınıfında konuşurken daha fazla akli karışmış ve gergin hissettikleri belirlenmiştir.

Tablo 66

Katılımcıların “Dil Sınıfında Konuşurken Gergin ve Akli Karışmış Hissediyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Ölçüm	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Ön test	Erkek	26	2.5769	.85665	108	2.737	.007*
	Kadın	82	3.1463	.94440			
Son test	Erkek	26	2.2692	.72430	108	.933	.353**
	Kadın	82	2.4390	2.4390			

* $p < .05$ ** $p > .05$

Tablo 66’da da görüldüğü gibi katılımcıların “Dil Sınıfında Konuşurken Gergin Ve Akli Karışmış Hissediyorum.” alt maddesine verdikleri ön test yanıtlarına ilişkin cinsiyete bağlı olarak $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p = .007$ ve $p < .05$). Sonuçlara göre kadın katılımcıların ($\bar{X} = 3.14$) Türkçe sınıfında konuşurken erkek katılımcılara göre ($\bar{X} = 2.57$) daha fazla gergin ve akli karışmış hissettikleri tespit edilmiştir. Son test sonuçları arasında $p < .05$ düzeyinde cinsiyete bağlı olarak anlamlı farklılık bulunmamaktadır ($p = .353$ ve $p > .05$).

Tablo 67

Katılımcıların “Dil Sınıfında Konuşurken Gergin ve Akli Karışmış Hissediyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Bilinen Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	1	36	3.6111	.99363	Gruplar arası	35.296	3	17.648	20.021	.000*	1>3 2>3
	2	42	3.1667	.88115							
	3 ve üstü	30	2.1667	.94989	Gruplar içi	92.556	105	.881			
	Toplam	108	3.0370	1.0931							
	Levene: .283	p = .754	Genel	127.852	108						
Son test	1	36	2.5000	.81064	Gruplar arası	.570	3	.285	.432	.650**	-
	2	42	2.3571	.82111							
	3 ve üstü	30	2.3333	.80230	Gruplar içi	69.310	105	.660			
	Toplam	108	2.3981	.80813							
	Levene: .097	p = .907	Genel	69.880	108						

* $p < .05$ ** $p > .05$

Tablo 67’de de görüldüğü üzere katılımcıların “Dil Sınıfında Konuşurken Gergin Ve Akli Karışmış Hissediyorum.” alt maddesine verdikleri ön test yanıtları arasında bilinen

yabancı dil sayısına göre $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p = .000$ ve $p < .05$). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Tukey testi sonuçlarına göre bir yabancı dil bilen katılımcıların ($\bar{X} = 3.61$) Türkçe sınıfında konuşurken 3 ve üstü yabancı dil bilenlere göre ($\bar{X} = 2.16$) daha akli karışık ve gergin hissettikleri tespit edilmiştir. İki yabancı dil bilen katılımcıların ise ($\bar{X} = 3.16$) üç ve üzeri yabancı dil bilen katılımcılara göre ($\bar{X} = 2.16$) Türkçe sınıfında konuşurken daha akli karışık ve gergin hissettikleri belirlenmiştir. Son test yanıtları arasında $p < .05$ anlamlılık düzeyinde bilinen yabancı dil sayısı değişkenine göre farklılık bulunmamaktadır ($p = .650$ ve $p > .05$).

Tablo 68

Katılımcıların “Dil Sınıfında Konuşurken Gergin ve Akli Karışık Hissediyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	2 ve 3	45	3.0222	.89160	Gruplar				.342	.711*	-
	4	33	2.9394	1.32144	arası	.829	3	.414			
	5	30	3.1667	1.11675	Gruplar						
	Toplam	108	3.0370	1.09310	içi	127.023	105	1.210			
	Levene: 4.285	p = .016	Genel	127.852	108						
	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	2 ve 3	45	2.3556	.67942	Gruplar				.106	.899**	-
	4	33	2.4242	.96922	arası	.141	3	.071			
	5	30	2.4333	.81720	Gruplar						
	Toplam	108	2.3981	.80813	içi	69.738	105	.664			
	Levene: 1.594	p = .208	Genel	69.880	108						

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 68’de de görüldüğü gibi katılımcıların “Dil Sınıfında Konuşurken Gergin Ve Akli Karışık Hissediyorum.” alt maddesine verdikleri hem ön test ve hem de son test yanıtları arasında öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre $p < .05$ anlamlılık düzeyine farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p = .711$ ve $p > .05$; son test: $p = .899$ ve $p > .05$).

4.3.1.1.9 Dokuzuncu alt maddeye ilişkin bulgular.

Bu bölümde katılımcıların *yabancı dil konuştuğum zaman diğer öğrencilerin bana güleceğinden korkuyorum* alt maddesine verdikleri yanıtlara ait bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 69

Katılımcıların “Yabancı Dil Konuştuğum Zaman Diğer Öğrencilerin Bana Güleceğinden Korkuyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	Düşük	25	2.3600	.86023	Gruplar arası	19.883	3	9.941	11.374	.000*	Y>D Y>O
	Orta	46	2.3696	.82620							
	Yüksek	37	3.2703	1.0966	Gruplar içi	91.775	105	.874			
	Toplam	108	2.6759	1.0215		Genel	111.657	108			
	Levene: 4.848		p= .010								
	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	Düşük	39	3.2821	.99865	Gruplar arası	7.939	3	3.969	4.900	.009**	O>D
	Orta	48	3.7917	.50353							
	Yüksek	21	3.1905	1.3273	Gruplar içi	85.052	105	.810			
	Toplam	108	3.4907	.93224		Genel	92.991	108			
	Levene: 25.252		p= .000								

* $p < .05$ ** $p < .05$

Tablo 69’da da görüldüğü üzere katılımcıların *“Yabancı Dil Konuştuğum Zaman Diğer Öğrencilerin Bana Güleceğinden Korkuyorum.”* alt maddesine verdikleri hem ön test hem de son test yanıtları arasında kaygı düzeyi değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmaktadır (ön test: $p = .000$ ve $p < .05$; son test: $p = .009$ ve $p < .05$). Ön test sonuçları arasındaki farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacı ile yapılan Tukey testi sonuçlarına göre yüksek kaygı düzeyine sahip bulunan katılımcıların ($\bar{X} = 3.27$) Türkçe konuşmaları durumunda diğer öğrenciler tarafından kendilerine gülüneceği korkusunu hem orta düzey kaygılı katılımcılar ($\bar{X} = 2.36$) hem de düşük kaygı düzeyine sahip bulunan katılımcılardan ($\bar{X} = 2.36$) daha çok beslemekte oldukları tespit edilmiştir. Son test sonuçları arasındaki farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Tukey testi sonuçlarına göre orta düzey kaygılı katılımcıların ($\bar{X} = 3.79$) Türkçe konuşmaları durumunda diğer öğrenciler tarafından gülüneceği korkusunu düşük kaygı düzeyine sahip katılımcılardan ($\bar{X} = 3.28$) daha fazla besledikleri belirlenmiştir.

Tablo 70

Katılımcıların “Yabancı Dil Konuştuğum Zaman Diğer Öğrencilerin Bana Güleceğinden Korkuyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Ölçüm	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Ön test	Erkek	26	2.3846	.89786	108	1.683	.095*
	Kadın	82	2.7683	1.04585			
Son test	Erkek	26	3.5769	.80861	108	.539	.591**
	Kadın	82	3.4634	.97113			

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 70’de de görüldüğü gibi katılımcıların “Yabancı Dil Konuştuğum Zaman Diğer Öğrencilerin Bana Güleceğinden Korkuyorum.” alt maddesine verdikleri hem ön test ve hem de son test yanıtları arasında cinsiyet değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p = .095$ ve $p > .05$; son test: $p = .591$ ve $p > .05$).

Tablo 71

Katılımcıların “Yabancı Dil Konuştuğum Zaman Diğer Öğrencilerin Bana Güleceğinden Korkuyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Bilinen yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	1	36	2.8889	1.0896	Gruplar arası	4.449	3	2.225	2.179	.118*	-
	2	42	2.4286	.88739							
	3 ve üstü	30	2.7667	1.0726	Gruplar içi	107.208	105	1.021			
	Toplam	108	2.6759	1.0215							
	Levene: 4.057	p = .020	Genel	11.657	108						
	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	1	36	3.5000	.97101	Gruplar arası	.672	3	.336	.382	.683**	-
	2	42	3.4048	.96423							
	3 ve üstü	30	3.6000	.85501	Gruplar içi	92.319	105	.879			
	Toplam	108	3.4907	.93224							
	Levene: .097	p = .407	Genel	92.991	108						

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 71’de de görüldüğü üzere katılımcıların “Yabancı Dil Konuştuğum Zaman Diğer Öğrencilerin Bana Güleceğinden Korkuyorum.” alt maddesine verdikleri hem ön test hem son test sonuçları arasında bilinen yabancı dil sayısına bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p = .118$ ve $p > .05$; son test: $p = .683$ ve $p > .05$).

Tablo 72

Katılımcıların “Yabancı Dil Konuştuğum Zaman Diğer Öğrencilerin Bana Güleceğinden Korkuyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	2 ve 3	45	2.8222	1.13396	Gruplar arası	6.971	3	3.485	3.496	.034*	3>5 4>5
	4	33	2.8485	1.06423							
	5	30	2.2667	.63968	Gruplar içi	104.687	105	.997			
	Toplam	108	2.6759	1.02153							
	Levene: 14.466	p=.000	Genel	111.657	108						
Son test	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
	2 ve 3	45	3.5333	.84208	Gruplar arası	.230	3	.115	.130	.878**	-
	4	33	3.4242	1.00095							
	5	30	3.5000	1.00858	Gruplar içi	92.761	105	.883			
	Toplam	108	3.4907	.93224							
Levene: .631	p=.534	Genel	92.991	108							

* $p < .05$ ** $p > .05$

Tablo 72’de de görüldüğü gibi katılımcıların “Yabancı Dil Konuştuğum Zaman Diğer Öğrencilerin Bana Güleceğinden Korkuyorum.” alt maddesine verdikleri ön test yanıtları arasında öğrenim gördükleri sınıfa bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmaktadır ($p = .034$ ve $p < .05$). Gruplar arasındaki farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacı ile yapılan Dunnett T3 testi sonuçlarına göre iki ve üçüncü sınıfta öğrenim gören katılımcıların ($\bar{X} = 2.82$) beşinci sınıfta öğrenim gören katılımcılara göre ($\bar{X} = 2.26$) daha fazla bir biçimde; *Türkçe konuştukları zaman diğer öğrencilerin kendilerine güleceği korkusu* taşıdıkları belirlenmiştir. Aynı şekilde dördüncü sınıfta öğrenim gören katılımcıların ($\bar{X} = 2.84$) beşinci sınıfta öğrenim görenlerden ($\bar{X} = 2.26$) daha fazla bir şekilde; *Türkçe konuştukları zaman diğer öğrencilerin kendilerine güleceği korkusu* taşıdıkları tespit edilmiştir. Son test yanıtları arasında öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = .883$ ve $p > .05$).

4.3.1.1.10. Onuncu alt maddeye ilişkin bulgular.

Bu bölümde katılımcıların *büyük olasılıkla ana dili farklı olanlar arasında rahat ederdim* alt maddesine verdikleri yanıtlara ait bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 73

Katılımcıların “Büyük Olasılıkla Ana Dili Farklı Olanlar Arasında Rahat Ederdim.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	Düşük	25	3.2000	1.0000	Gruplar arası	4.122	3	2.061	2.120	.125*	-
	Orta	46	3.3043	.96309							
	Yüksek	37	2.8649	1.0044	Gruplar içi	102.063	105	.972			
	Toplam	108	3.1296	.99619							
	Levene: 1.154		p= .319	Genel	106.185	108					
Son test	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
	Düşük	39	3.6923	.65510	Gruplar arası	21.593	3	10.796	14.860	.000**	D>O D>Y
	Orta	48	2.8125	1.0448							
	Yüksek	21	2.6667	.65828	Gruplar içi	76.287	105	.727			
	Toplam	108	3.1019	.95643							
Levene: 26.862		p= .000	Genel	97.880	108						

* $p>.05$ ** $p<.05$

Tablo 73'te de görüldüğü üzere katılımcıların *“Büyük Olasılıkla Ana Dili Farklı Olanlar Arasında Rahat Ederdim.”* alt maddesine verdikleri son test yanıtları arasında kaygı düzeyleri değişkenine göre $p<.05$ anlamlılık düzeyinde düşük kaygılı katılımcıların lehine anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p=.000$ ve $p<.05$). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacı ile yapılan Dunnett T3 testi sonuçlarına göre düşük kaygı düzeyine sahip katılımcılar ($\bar{X}=3.69$) hem orta kaygı düzeyine sahip katılımcılar ($\bar{X}=2.81$) hem de yüksek kaygılı katılımcılara göre ($\bar{X}=2.66$) ana dili Türkçe olan kişiler arasında daha fazla rahat edeceklerini düşünmektedirler. Katılımcıların ön test yanıtları arasında kaygı düzeyi değişkenine göre $p<.05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p=.125$ ve $p>.05$).

Tablo 74

Katılımcıların “Büyük Olasılıkla Ana Dili Farklı Olanlar Arasında Rahat Ederdim.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Ölçüm	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Ön test	Erkek	26	2.8462	1.000766	108	1.679	.096*
	Kadın	82	3.2195	.98161			
Son test	Erkek	26	3.0000	1.01980	108	.621	.536**
	Kadın	82	3.1341	.93969			

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 74’te de görüldüğü gibi katılımcıların “Büyük Olasılıkla Ana Dili Farklı Olanlar Arasında Rahat Ederdim.” alt maddesine verdikleri hem ön test hem de son test sonuçları arasında cinsiyet değişkenine bağlı olarak $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p = .096$ ve $p > .05$; son test: $p = .536$ ve $p > .05$).

Tablo 75

Katılımcıların “Büyük Olasılıkla Ana Dili Farklı Olanlar Arasında Rahat Ederdim.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Bilinen Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	1	36	2.5278	.84468	Gruplar arası	7.765	3	3.882	4.626	.012*	2>1 3>1
	2	42	3.0238	.89683							
	3 ve üstü	30	3.1667	.10199	Gruplar içi	88.115	105	.839			
	Toplam	108	2.8981	.94661	Genel	95.880	108				
		Levene: .826	p = .441								
Son test	1	36	3.1111	1.0358	Gruplar arası	2.005	3	1.003	1.098	.337**	-
	2	42	3.2381	.87818							
	3 ve üstü	30	2.9000	.95953	Gruplar içi	95.875	105	.913			
	Toplam	108	3.1019	.95643	Genel	97.880	108				
		Levene: 1.554	p = .216								

* $p < .05$ ** $p > .05$

Tablo 75’te de görüldüğü üzere katılımcıların “Büyük Olasılıkla Ana Dili Farklı Olanlar Arasında Rahat Ederdim.” alt maddesine verdikleri ön test sonuçları arasında bilinen yabancı dil sayısı değişkenine göre $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmaktadır ($p = .012$ ve $p < .05$). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için gerçekleştirilen Tukey testi sonuçlarına göre iki yabancı dil bilen katılımcıların

($\bar{X}=3.02$) ana dili Türkçe olanlar arasında bir yabancı dil bilen katılımcılara göre ($\bar{X}=2.52$); üç ve üstü yabancı dil bilen katılımcıların ise ($\bar{X}=3.16$) bir yabancı dil bilen katılımcılara göre ($\bar{X}=2.52$) daha rahat edebilecekleri tespit edilmiştir. Katılımcıların son test yanıtları arasında bilinen yabancı dil sayısı değişkenine göre $p<.05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p=.337$ ve $p>.05$).

Tablo 76

Katılımcıların “Büyük Olasılıkla Ana Dili Farklı Olanlar Arasında Rahat Ederdim.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	2 ve 3	45	2.7111	.96818	Gruplar arası	4.320	3	2.160	2.477	.089*	-
	4	33	2.8788	.85723							
	5	30	3.2000	.96132	Gruplar içi	91.560	105	.872			
	Toplam	108	2.8981	.94661							
	Levene: .593	p= .554	Genel	95.880	108						
Son test	2 ve 3	45	3.0444	.95240	Gruplar arası	.441	3	.221	.238	.789**	-
	4	33	3.0909	1.07132							
	5	30	3.2000	.84690	Gruplar içi	97.438	105	.928			
	Toplam	108	3.1019	.95643							
	Levene: 1.791	p= .172	Genel	97.880	108						

* $p>.05$ ** $p>.05$

Tablo 76’da da görüldüğü gibi katılımcıların “Büyük Olasılıkla Ana Dili Farklı Olanlar Arasında Rahat Ederdim.” alt maddesine verdikleri hem ön test hem de son test yanıtları arasında öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre $p<.05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p=0.89$ ve $p>.05$; son test: $p=.798$ ve $p>.05$).

4.3.3 Konuşma kaygısına ilişkin görüşme bulguları. Yabancı Dil Sınıflarında Konuşma Kaygısı: Düşük ve yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcılarla gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış odak görüşmelerinde katılımcıların Türkçe dışında kalan diğer yabancı dil sınıflarına yönelik konuşma kaygısı taşıyıp taşımadıkları araştırılmıştır. Kaygı düzeylerine bağlı olarak katılımcıların diğer yabancı dil sınıflarında konuşma kaygısı besleyip beslemediklerinin belirlenmesi ve çalışmada kullanılan ölçeğin konuşma kaygısı alt boyutuna

ait *bir, iki, üç, beş, yedi, sekiz ve dokuzuncu* alt maddelerin derinlemesine araştırılması amaçlamıştır.

Tablo 77

Katılımcıların Türkçe Dışındaki Diğer Dil Sınıflarında Konuşma Durumlarına İlişkin Görüşme Yönergesine Vermiş Oldukları Yanıtlara Ait Verilerin Analizi

Görüşme Soru ve Cevapları	Kodlamalar	Temalar
Araştırmacı: Türkçe dışında kalan diğer yabancı dil sınıflarında konuşurken kendinizden emin olabiliyor musunuz?		
C. A. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Diğer yabancı dil sınıflarında da aynı Türkçe sınıfında olduğu gibi kendime çok güvenim olmasa bile konuşabiliyorum. Türkçe konuşmayı şu anda çok beceremiyorum. Ama konuşmaya çalışıyorum.	Kendine güven Konuşma kaygısı düşük Rahatlık	Hazırlık / Hazırlıksız konuşma durumu
E. K. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Eğer bu duruma hazırlıklı isem hiçbir sorun yaşamam. Yabancı dil derslerinde kendimi hep konuşmaya hazır hissederim. Her şeyin en güzelinin olmasını isterim. Mutlaka istediğim şeye zaman ayırırım.”	Kendine güven Hazırlıklı olma durumu	Hazırlık / Hazırlıksız konuşma durumu
M. A. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Küçük yaşlarda İngilizce öğrendim. Diploma alacağım için çok çalıştım. Kendimden hep emindim çünkü sürekli etrafımda duyduğum bir dildi. Şimdi ise yabancı dil sınıflarında hep kendime güvenirim.	Kendine güven Konuşma rahatlığı Erkek yaşta dil öğrenimi	Hazırlık / Hazırlıksız konuşma durumu
V. T. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Bildiğim diğer yabancı diller için kurslara küçük yaşlarda gittiğim için hiç sıkılmadım. Kendimden hep emindim.	Kendine güven Küçük yaşta dil öğrenimi Rahatlık	Hazırlık / Hazırlıksız konuşma durumu

Tablo 77'nin devamı

Görüşme Soru ve Cevapları	Kodlamalar	Temalar
Şu an yabancı dil olarak sadece Türkçe kursuna gidiyorum. Emin olduğum şeyleri konuşuyorum. M. N. (erkek, düşük kaygı düzeyi): Dil sınıflarında konuşurken hiçbir zaman gergin olmam, genel olarak çok rahat olurum. Dil sınıflarına isteyerek gidiyorum. C. M. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Gittiğim her yabancı dil sınıfında her yabancı dil sınıfında ilk başlarda biraz zorlandım. Ancak bir yere kadar. Daha sonra konuşmaya başladım. Şu an da Türkçe sınıfında konuşmakta zorlanıyorum. M. K. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Yabancı dilleri her gün kullanmadığımız için önceden yabancı dil sınıflarında hep tedirgin olurum. Şimdi eskisi kadar olmasa da yine tedirginlik yaşıyorum. Ama benim seviyemde olan birisi ile konuşurken rahat olurum. G. T. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Hayır yabancı dil sınıflarında konuşurken çok kaygılı olmam çünkü emin olduğum şeyleri konuşurum. Emin değilsem susmayı tercih ederim. T. O. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Önceleri doğru söyleyip söylemediğimden emin olamadığım için yabancı dil derslerinde konuşmak beni daha çok heyecanlandırır; şimdi eskiye göre daha az gergin oluyorum.	Rahatlık Dil sınıflarına yönelik istek Kaygı yok En başlarda biraz çekingenlik Duruma alışma Kaygılı tedirgin olma durumu Aynı seviye ise tedirginlik yok Biraz kaygılı Emin olduğu durumlarda konuşma Kendinden emin olamama Kaygı taşıyor.	Hazırlık / Hazırlıksız konuşma durumu Hazırlık / Hazırlıksız konuşma durumu Hazırlık / Hazırlıksız konuşma durumu Hazırlık / Hazırlıksız konuşma durumu

Tablo 77'nin devamı

Görüşme Soru ve Cevapları	Kodlamalar	Temalar
Ancak yine de konuşurken çok rahat olamam.		
E. S. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Öğrendiğim yabancı dilleri ilkokul yaşlarında kursta öğrendim. Bu yüzden çok gergin olmazdım çünkü yaş olarak küçüktüm oyun gibi görüyordum. Neden olduğunu bilmiyorum ama şimdi dil sınıflarında konuşurken kaygılı oluyorum.	Küçük yaşlarda rahat Şimdi kaygı taşıyor.	Hazırlık / Hazırlıksız konuşma durumu

Tablo 77'de de görüldüğü üzere Türkçe dışında kalan diğer dil sınıflarında konuşma durumuna ilişkin olarak; yüksek kaygı taşıyan katılımcılar verdikleri cevaplarda genel olarak diğer dil sınıflarında da konuşurken kaygı taşıdıklarını, rahat olmadıklarını belirten yanıtlar verirken; düşük kaygı düzeyine sahip katılımcıların diğer yabancı dil sınıflarında da konuşma durumlarında rahat oldukları, kaygı taşımadıkları anlaşılmaktadır.

4.3.3.1 İlk Kez Tanışılan Birisi İle Konuşma Kaygısı. Düşük ve yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcılarla gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış odak görüşmelerinde katılımcıların ilk kez tanıştıkları insanlarla konuşurken kaygı duyup duymadıkları araştırılmıştır. Katılımcılarda var olan konuşma kaygısının sadece yabancı dil olarak Türkçeye ve diğer yabancı dillere yönelik olup olmadığı; katılımcıların kaygı düzeylerine bağlı olarak ilk tanıştıkları kişilerle konuşmada kaygı taşıyıp taşımadıkları araştırılmıştır. Aynı zamanda çalışmada kullanılan ölçeğin konuşma kaygısı alt boyutuna ait *bir, iki, beş, yedi* ve *sekizinci* alt maddelerinin derinlemesine araştırılması amaçlanmıştır.

Tablo 78

Katılımcıların İlk Kez Tanıştıkları Bir Kişi İle Konuşma Durumuna İlişkin Görüşme Yönergesine Vermiş Oldukları Yanıtlara Ait Verilerin Analizi

Görüşme Soru ve Cevapları	Kodlamalar	Temalar
Araştırmacı: İlk kez tanıştığınız bir kişi ile konuşurken gergin / kaygılı olmusunuz?		
C. A. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Genel olarak bir problemim olmaz. Bu durumdan ötürü bir kaygı duymam. Ama bu biraz da kiminle konuştuğuma bağlı diye düşünüyorum. Ama şuna eminim ki stres ve korku duymam. Eğer benden yaş olarak büyükse daha saygılı konuşmaya çalışırım. Bunun başarabilir miyim diye biraz tedirgin olabilirim.	Rahat Kaygı düzeyi düşük Saygılı konuşmaya çalışır Kim olduğuna bağlı	Yabancı insanlarla ilk tanışma durumu
E. K. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Böyle bir durumda hiç tedirgin olmam. Çok rahat olurum. Zaten seçtiğim meslek hep insanlarla konuşmayı gerektiriyor. İlk kez tanışıyor olmam benim için bir fark oluşturmuyor.	Kendine güven Kaygı düşük Rahatlık	Yabancı insanlarla ilk tanışma durumu
M. A. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Genelde rahat olurum diye düşünüyorum. Ancak bu tabii ki tanıştığım kişinin kim olduğuna da bağlı. Yaşıtlarım ile bu konuda sorun yaşayacağımı sanmıyorum.	Rahatlık Kim olduğuna bağlı Yaşıtlarda sorun yok	Yabancı insanlarla ilk tanışma durumu
V. T. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Hayır hiç çekince göstermem. Gayet rahat olurum. Kim olduğu da önemli değil.	Kaygı duymuyor. Rahat	Yabancı insanlarla ilk tanışma durumu
M. N. (erkek, düşük kaygı düzeyi): Hayır, çok rahat olurum, insanlarla konuşurken, tanışırken hiçbir çekince hissetmem. Her zaman rahat hissedirim.	Kaygı duymuyor. Rahat davranışlar	Yabancı insanlarla ilk tanışma durumu

Tablo 78'in devamı

Görüşme Soru ve Cevapları	Kodlamalar	Temalar
C. M. (Kadın, yüksek kaygı düzeyi): Bu tamamen tanıştığım kişinin kim olduğu ile ilgili. Örneğin benden yaşça büyük ve önemli birisi ise gergin olurum. Bu kişi yaşıttım ise tedirginlik yaşayacağımı düşünmüyorum.	Kişiye bağlı Tedirginlik	Yabancı insanlarla ilk tanışma durumu
M. K. (Kadın, yüksek kaygı düzeyi): Yaşıtlarım ile konuşurken bu durum hiç sorun oluşturmaz. Ancak bu konuşacağım önemli bir kişi ise... Örneğin geçen hafta bir kitap yazarı geldi. Ben kendisi ile konuşmak istedim ancak konuşamadım. Bir kenara durdum ve sadece uzaktan baktım.	Kişiye bağlı Tedirginlik, kaygı Uzak kalma durumu	Yabancı insanlarla ilk tanışma durumu
G. T. (Kadın, yüksek kaygı düzeyi): Böyle bir durumda en başta bir sıkıntı hissederim ama sonra bu duruma alışırım diye düşünüyorum. Bazen söyleyeceğim sözcükleri bile karıştırabilirim. Ancak sonra bu durum kaybolur ve rahatlamaya başlarım.	En başta tedirginlik Alışma durumu Sözcükleri bile unutabilir.	Yabancı insanlarla ilk tanışma durumu
T. O. (Kadın, yüksek kaygı düzeyi): İlk tanıştığım kişi farklı bir ülkeden birisi olursa, doğru konuşuyor muyum diye endişe ederdim. Ama kendi ana dilimi konuşan birisi ise hiç sorun yaşamam. Şu an Türkiye'ye gidip pratik yapmak isterdim.	Kendi ana dili ise rahat Doğru konuşuyor muyum?	Yabancı insanlarla ilk tanışma durumu
E. S. (Kadın, yüksek kaygı düzeyi): Çekinmem rahat olurum. Ancak bu farklı bir dil konuşan birisi ise en başta sadece söylediğim şeyi nasıl anlayacak acaba diye düşünürüm.	Rahatlık Kaygı düzeyi düşük	Yabancı insanlarla ilk tanışma durumu

Tablo 78’de de görüldüğü üzere yüksek kaygı ve düşük kaygı düzeyine sahip bulunan katılımcılar ilk kez tanıştıkları kişilerle konuşurken çok gerginlik yaşamayacakları, çok kaygılı olmayacakları yönünde yanıtlar vermişlerdir. İlgili soruya yüksek kaygı düzeyi ve düşük kaygı düzeyine sahip katılımcılar tarafından ayırt edici olmayan birbirine yakın yanıtlar verilmiştir.

4.3.3.2 İlköğretim Yıllarında Konuşma Kaygısı. Düşük ve yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcılar ile gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış odak görüşmelerinde katılımcıların ilköğretim yıllarında nasıl bir öğrenci profili taşıdıkları araştırılmıştır. Katılımcıların kaygı düzeylerine göre ilköğretim yıllarında tahtaya kalkıp söz alma konusunda ve diğer öğrencilerin önünde konuşma durumlarında neler hissettiklerinin araştırılması; aynı zamanda çalışmada kullanılan ölçeğin konuşma kaygısı alt boyutuna ait *yedi* ve *dokuzuncu* alt maddelerine ait daha fazla bulgu elde etmek amaçlanmıştır.

Tablo 79

Katılımcıların İlköğretimde Nasıl Birer Öğrenci Olduklarına İlişkin Görüşme Yönergesine Vermiş Oldukları Yanıtlara Ait Verilerin Analizi

Görüşme Soru ve Cevapları	Kodlamalar	Temalar
Araştırmacı: İlköğretimde nasıl bir öğrenci idiniz? Tahtaya kalkarken, diğer öğrencilerin önünde konuşurken tedirginlik yaşar mıydınız?		
C. A. (kadın, düşük kaygı düzeyi): İlköğretimde çok iyi ve başarılı bir öğrenci olduğum için bu konuda çok rahattım. Sadece matematik dersinde biraz tedirgin idim. Ancak diğer derslerde çok rahattım.	Öz güven Konuşma rahatlığı	Öğrencilik profilleri
E. K. (kadın, düşük kaygı düzeyi): İlköğretimde çok konuşkan bir öğrenciydim. Farklı sınıfların farklı	Öz güven çok yüksek Konuşma kaygısı taşıyor.	Öğrencilik profilleri

Tablo 79'un devamı

Görüşme Soru ve Cevapları	Kodlamalar	Temalar
grup çalışmalarına katılırdım. Yunanistan genelinde çeşitli etkinlikler için 15 kişilik gruplar seçilirdi, her zaman tüm grupların başkanı olarak seçilirdim. Konuşan kişi hep ben olurdum.	Çok rahat	
M. A. (kadın, düşük kaygı düzeyi): İlkokulu küçük bir köyde okudum. Diğer öğrencilerle birbirimizi tanıyorduk ve herkesle rahat konuşurdum. Lise de aynı şekilde. Ancak üniversitede dersler genelde anfiye yapıldığı ve sınıflar çok kalabalık olduğu için çoğu zaman sınıfta istediğim gibi konuşamıyorum.	Rahat Konuşma kaygısı taşıyor. İletişim becerisi	Öğrencilik profilleri
V. T. (kadın, düşük kaygı düzeyi): İlköğretimde oldukça rahat bir öğrenciydim. Hâlâ öyleyim. Hep söz alırdım. Sürekli konuşmak isterdim.	Rahatlık Konuşkan bir öğrenci	Öğrencilik profilleri
M. N. (erkek, düşük kaygı düzeyi): Her zaman söz alan bir öğrenciydim, hiç sorun yaşamadım. Oldukça konuşkan ve hareketli bir öğrenciydim. Tüm derslerde söz alırdım. Şu an da aynı şekildeyim.	Çok rahat Kaygı düşük Hareketli bir öğrenci	Öğrencilik profilleri
C. M. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Genelde kaygılı birisiydim. Bir duruma alışana kadar stresli olurum. Aslında ilkokulda daha az kaygılı bir öğrenciydim. Ancak lisede ortam ve hocalar daha ciddiydi. Bu durum beni kaygılı bir öğrenci yaptı.	Kaygılı Stres Çok rahat değil	Öğrencilik profilleri
G. T. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Benim ilköğretimde hiçbir problemim	Konuşkan bir öğrenci Rahat tavırlar	Öğrencilik profilleri

Tablo 79'un devamı

Görüşme Soru ve Cevapları	Kodlamalar	Temalar
yoktu ancak diğer sınıf arkadaşlarımla benimle sorunu vardı çünkü her zaman çok konuşuyordum. Fakülte'deki en iyi öğrencilerdendim üniversiteye giriş de öyle..	Konuşma kaygısı düşük	
M. K. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Babamın mesleği beni çok sosyalleştirdi. Babam ekmek ve unlu mamullerin satışını bana yaptırdı. İnsanlarla iletişimim çok iyidir. İlkokul ve lisede her zaman çok konuşurdum.	İletişim becerisi Kaygı düşük Konuşkan	Öğrencilik profilleri
T. O. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): İlkokuldayken tahtaya kalkarken sürekli çekinirdim. Ancak sonraları özellikle lisede bu durumdan kurtulmayı başardım. Üniversitede böyle rahat bir öğrenci haline geldim.	İlköğretimde sıkılgan Kaygı taşıyor. Sıkılgan	Öğrencilik profilleri
E. S. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): İlköğretimde genellikle hep sessiz bir öğrenciydim. Tahtaya öğretmen kaldırmazsa kesinlikle kalkmazdım. Lisede de aynı şekilde oldu. Bu kaygıyı hâlâ taşıyorum.	Az konuşan Kaygı taşıyor.	Öğrencilik profilleri

Tablo 79'da da görüldüğü üzere genel olarak kaygı düzeyi yüksek katılımcılar ilköğretimde daha rahat, konuşmayı seven ve söz alan rahat tavırlı öğrenciler olurken, kaygı düzeyi yüksek katılımcılar genel olarak ilköğretimde söz almaya çekinen ve tahtaya kalkmaktan hoşlanmayan kişilik profilleri taşımaktadırlar.

4.3.3.3 Topluluk Önünde Hazırlıksız Konuşma Kaygısı. Düşük ve yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcılarla gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış odak görüşmelerinde katılımcıların bir topluluk önünde beklemedikleri bir anda hazırlıksız bir şekilde konuşma

durumunda nasıl davranacakları, neler hissedecekleri sorgulanmıştır. Katılımcıların kaygı düzeylerine göre bu gibi bir durumda takınacakları tavırlarda farklılık olup olmadığının ortaya konulması; aynı zamanda çalışmada kullanılan ölçeğin konuşma kaygısı alt boyutuna ait *üç, beş, yedi, sekiz ve dokuzuncu* alt maddelerinin derinlemesine araştırılması amaçlanmıştır.

Tablo 80

Katılımcıların Bir Topluluk Önünde Hazırlıksız Konuşma Durumuna İlişkin Görüşme Yönergesine Vermiş Oldukları Yanıtlara Ait Verilerin Analizi

Görüşme Soru ve Cevapları	Kodlamalar	Temalar
Araştırmacı: Bir topluluk önünde hiç beklemediğiniz bir anda hazırlıksız bir şekilde kendi ana dilinizde konuşmak zorunda kaldığınızı düşünün. Bu durumda neler hissederdiniz?		
C. A. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Böyle bir durumda dinleyicilerin beni dinlediklerini gördüğüm zaman rahatlarım ve her hangi bir kaygı duymam. Ancak bu konu çok iyi bilmediğim bir konuya biraz heyecanlanabilirim.	Rahat Kendinden emin Sakin	Hazırlıksız konuşma durumu
E. K. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Mikrofonu elime alana kadar kalbim hızlı atar diye düşünüyorum ama sonrasında çok rahat olacağıma eminim.	Biraz heyecan Öz güven yine yüksek	Hazırlıksız konuşma durumu
M. A. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Böyle bir durum hiç başıma gelmedi ancak eğer bu durumda kalmış olsaydım iyi bir konuşma yapabilirdim. Topluluk karşısında konuşurken heyecanlanmam.	Öz güven Rahat olma durumu	Hazırlıksız konuşma durumu
V. T. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Sanırım bu durumda insanların dikkatini çekmek için şaka yaparak konuşmaya başladım. Ama rahat olacağımı düşünüyorum. Panik olmazdım, kaygı duymazdım.	Rahatlık Kaygı yok. Öz güven	Hazırlıksız konuşma durumu
M. N. (erkek, düşük kaygı düzeyi): Ben insanlar karşısında heyecan yapmam, ancak burada farklı bir durum var. Bu durumda kalırsam kısa bir süre zorlanırım ve belki bana gülecekler mi	Az heyecan Bana ne derler? Biraz kaygı Kaygı ve endişe	Hazırlıksız konuşma durumu

Görüşme Soru ve Cevapları	Kodlamalar	Temalar
diye düşünürüm. Biraz kaygılı olabilirim. Christina(kadın, yüksek kaygı düzeyi): Çok heyecanlı olurdum, kalbim hızla çarpardı. Böyle bir duruma kalmak istemem.	Kaçınma	Hazırlıksız konuşma durumu
Georgia(kadın, yüksek kaygı düzeyi): Hiç böyle bir durum başıma gelmedi ancak en başta heyecanlı olacağım kesin. Biraz da dinleyici kitlesine göre de değişebilir bu durum bu.	Kaygı ve heyecan Dinleyiciye göre	Hazırlıksız konuşma durumu
Marina(kadın, yüksek kaygı düzeyi): Baştan eminim ki zorlanırım çünkü söyleyeceklerimi toparlamam ve ne konuşacağımı planlamam zaman alıcı olacaktır. Çok zor anlar yaşayabileceğimi düşünüyorum	Kaygılı Zor anlar geçirebilir.	Hazırlıksız konuşma durumu
Tsimpou(kadın, yüksek kaygı düzeyi): Dün buna yakın bir durumla karşılaştım. Bir derste sunum yaptım. O sunuma çok az hazırlanabilmişim. İlk beş dakika çok heyecanlandım. Öğretmen sürekli not tutuyordu. Ama sonraları biraz rahatlardım. Topluluk karşısında konuşmaktan çekinmem genel olarak çekinmem. Biraz heyecan yaşayabilirim bu ise normal diye düşünüyorum.	Rahatlık Biraz heyecan Kaygı düşük	Hazırlıksız konuşma durumu
E. S. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Bu durumda kalmak hiç istemezdim. Çok çekinirdim, söyleyeceğim cümleleri karıştırır ve kırmızı olurdum. Konuşabileceğimi sanmıyorum.	Oldukça heyecanlı Kaygılı	Hazırlıksız konuşma durumu

Tablo 80’de de görüldüğü üzere bir topluluk karşısında hazırlıksız konuşma durumuna ilişkin yöneltilen soru karşısında kaygı düzeyi yüksek katılımcıların genel olarak bu durumdan sıkılacakları, böyle bir durum ile yüzleşmek istemedikleri hatta bu durumda cümleleri karıştırıp konuşamayacaklarını düşündükleri tespit edilmiştir. Kaygı düzeyi düşük katılımcılar ise böyle bir durum karşısında biraz heyecan yapma durumları olsa bile genel

olarak topluluk karşısında hazırlıksız konuşmak zorunda kalma durumunda yüksek kaygılı katılımcılara göre daha rahat olacakları yönünde yanıtlar vermişlerdir.

4.3.3.4 Utangaç Olma Durumu ve Yaşça Büyük İnsanlarla Konuşma Kaygısı.

Düşük ve yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcılarla gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış odak görüşmelerinde katılımcıların utangaç olup olmadıkları ve kendilerinden yaşça büyük bir kişi ile ilk kez konuşurken neler hissedecekleri sorgulanmıştır. Kaygı düzeylerine göre katılımcıların ne yönde yanıtlar vereceklerinin tespit edilmesi; aynı zamanda çalışmada kullanılan ölçeğin konuşma kaygısı alt boyutuna ait *üç* ve *dokuzuncu* alt maddelerinin derinlemesine araştırılması amaçlanmıştır.

Tablo 81

Katılımcıların Utangaç Bir Kişi Olup Olmama ve Yaşça Büyük Bir Kişi İle İlk Kez Tanışırken Nasıl Hissedeceklerine İlişkin Görüşme Yönergesine Vermiş Oldukları Yanıtlara Ait Verilerin Analizi

Görüşme Soru ve Cevapları	Kodlamalar	Temalar
Araştırmacı: Genel olarak utangaç birisi misiniz? Kendinizden yaşça büyük insanlarla ilk kez konuşurken neler hissedersiniz? C. A. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Hayır utangaç bir kişi değilim. Yaşça büyük insanlarla konuşurken utanmam, rahat olurum ve saygılı olmaya çalışırım. O yaşça benden büyük kişi hareketleri ile beni rahat hissettirirse daha rahat olurum E. K. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Hayır kesinlikle utangaç değilim. Benden yaşça büyük bir kişi ile tanışırken çok rahat olurum. İnsanlarla konuşurken çok rahatım. M. A. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Utangaç değilim. İnsanlarla tanışırken problem yaşamam. Ama birisinden her hangi bir nedenden ötürü çekinirsem, o kişi iletişime kapalıysa bu durum değişebilir. Kaygı duyabilirim.	Utangaç değil Rahat tavırlar Rahat tavırlar Özgüven Kaygı düşük Rahat Kişiye bağlı İletişim sorunu yok.	Yabancı insanlarla ilk tanışma durumu, kişilik profilleri ve hazırlıksız konuşma durumu Yabancı insanlarla ilk tanışma durumu, kişilik profilleri ve hazırlıksız konuşma durumu Yabancı insanlarla ilk tanışma durumu, kişilik profilleri ve hazırlıksız konuşma durumu

Tablo 81'in devamı

Görüşme Soru ve Cevapları	Kodlamalar	Temalar
V. T. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Ben utangaç değilim. Böyle bir durumda utangaçlık asla hissetmem. Sadece yaşça büyükse saygı duyarım, dikkatli konuşurum.	Utangaçlık yok. Saygı Dikkatli konuşma	Yabancı insanlarla ilk tanışma durumu, kişilik profilleri ve hazırlıksız konuşma durumu
M. N. (erkek, düşük kaygı düzeyi): Küçükken utangaç bir kişiydim. Ancak şimdi eskisi gibi değilim. Üniversiteye başlayınca daha rahat bir hale geldim. Kim olursa olsun ilk kez konuşurken rahat hissedirim.	Rahatlık Kaygı düzeyi düşük	Yabancı insanlarla ilk tanışma durumu, kişilik profilleri ve hazırlıksız konuşma durumu
C. M. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Çok çabuk utanırım, Utangaç birisiyim. Böyle bir durumda da kesinlikle utanırdım. Rahatça konuşamazdım.	Utangaç Kaygılı olma durumu	Yabancı insanlarla ilk tanışma durumu, kişilik profilleri ve hazırlıksız konuşma durumu
G. T. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Utangaç değilim, örneğin hocalarla konuşurken hiç sorun yaşamam. Tanımadığım birisi olsa da rahat olurum ve heyecanlı olmam.	Utangaçlık yok. Rahat tavırlar	Yabancı insanlarla ilk tanışma durumu, kişilik profilleri ve hazırlıksız konuşma durumu
M. K. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Duruma göre hissedirim. İlk gördüğümde karşımdaki insandan utanmamı gerektirecek bir durum yoksa hiç utangaçlık yaşamam, rahat olurum. Konuşurken de öyle olurdu. Konuşmaya nasıl başlarsam konuşma sonuna kadar öyle olurum.	Kişiyeye ve duruma bağlı Kaygı düzeyi düşük	Yabancı insanlarla ilk tanışma durumu, kişilik profilleri ve hazırlıklı / hazırlıksız konuşma durumu
T. O. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Utangaç değilim. Ama çok da sosyal değilim. Çünkü tanımadığım bir kişi ile iletişim konusunda çok iyi değilim. Çok umurumda olmaz. Belki o yüzdendir.	Kaygı yok. Sosyallik az	Yabancı insanlarla ilk tanışma durumu, kişilik profilleri ve hazırlıksız konuşma durumu
E. S. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Eskiden daha utangaçtım şimdi bunu yendim. <i>(Ne yaptınız yenmek için?)</i> Hayat şartları böyle gerektiriyor ve alıştım. Yaşça büyük birisi ile konuşurken şu an rahat olurum. Ama önceden olamazdım.	Önceden daha utangaç Kaygı düşük	Yabancı insanlarla ilk tanışma durumu, kişilik profilleri ve hazırlıksız konuşma durumu

Tablo 81'de de görüldüğü gibi katılımcılar utangaç olma ve kendilerinden yaşça büyük insanlarla konuşma durumlarına ilişkin yöneltilen soruya birbirlerine yakın yanıtlar

vermişlerdir. Hem yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcılar hem de düşük kaygı düzeyine sahip katılımcılar genel olarak utangaç olmadıklarını ve yaşça büyük insanlarla konuşurken rahat olacaklarını belirtmişlerdir.

4.3.3.5 Ana Dili Farklı Birisi İle Konuşma Kaygısı. Düşük ve yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcılarla gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış odak görüşmelerinde katılımcıların ana dili farklı olan bir kişi ile konuşma durumlarında kaygı düzeylerine göre nasıl davranacakları ve neler hissedecekleri sorgulanmış; aynı zamanda çalışmada kullanılan ölçeğin konuşma kaygısı alt boyutuna ait *dört ve onuncu* alt maddelerinin derinlemesine araştırılması amaçlanmıştır.

Tablo 82

Katılımcıların Ana Dili Farklı Olan Bir Kişi İle Onun Ana Dilinde Konuşma Durumuna İlişkin Görüşme Yönergesine Vermiş Oldukları Yanıtlara Ait Verilerin Analizi

Görüşme Soru ve Cevapları	Kodlamalar	Temalar
Araştırmacı: Ana dili farklı olan birisi ile onun dilinde konuşmak zorunda kaldınız. Bu durumda ne hissederdiniz?		
C. A. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Böyle bir durumda heyecanlı olurum. Ama heyecanım “Acaba, dedikleri mi doğru anlar mı veya ben kendimi doğru anlatabilir miyim?” diye düşünmekten ileri gelir.	Biraz heyecan Doğru anlaşılacak	Ana dili farklı birisi ile konuşma durumu
E. K. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Eğer bu kişinin ana dili İngilizceyse ise hiç sorun olmaz. Çok rahat olurum. Ancak onun ana dilini çok iyi bilmiyorsam bile orta yolu bulabilirim ve anlaşabilirim. Her durumda çok rahat olurum.	Rahatlık Kaygı düşük Şartlı durum	Ana dili farklı birisi ile konuşma durumu
M. A. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Bu durum karşımdakinin ana diline göre değişir. Örneğin İngiliz birisi İngilizce olarak konuşurken heyecanlanırım ve iyi konuşamadığım için üzülürüm. Ancak örneğin Türkçe konuştuğum	Şartlı durum Kaygı düşük	Ana dili farklı birisi ile konuşma durumu

Tablo 82’de de görüldüğü üzere hem kaygı düzeyi yüksek hem de düşük katılımcıların ana dili farklı olan birisi ile konuşma durumunda en başlarda biraz heyecanlı olabileceklerini ama bu durumun genellikle ana dili farklı olan birisi ile konuşma durumundan değil doğru anlaşılma kaygısından kaynaklandığını belirten yanıtlar verdikleri görülmüştür.

4.3.3.6 Topluluk Önünde Yabancı Bir Dil İle Konuşma Kaygısı. Düşük ve yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcılarla gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış odak görüşmelerinde katılımcıların bir topluluk önünde yabancı dil ile konuşma yapma durumunda neler hissedecekleri sorgulanmıştır. Kaygı düzeylerine göre katılımcıların aynı durumda farklı davranıp davranmayacaklarının tespit edilmesi ve aynı zamanda çalışmada kullanılan ölçeğin konuşma kaygısı alt boyutuna ait *bir, üç, beş, yedi* ve *dokuzuncu* alt maddelerinin derinlemesine araştırılması amaçlanmıştır.

Tablo 83

Katılımcıların Bir Topluluk Önünde Yabancı Bir Dil İle Konuşma Durumunda Kalmaya İlişkin Görüşme Yönergesine Vermiş Oldukları Yanıtlara Ait Verilerin Analizi

Görüşme Soru ve Cevapları	Kodlamalar	Temalar
Araştırmacı: Bir topluluk önünde yabancı bir dil ile konuşmak zorunda kaldığınızı düşünün. Bu durumda ne hissederdiniz?		
C. A. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Bu durum konuşma yapacağım dile göre değişir. Almanca ve İngilizceyi Türkçeye göre daha iyi konuşuyorum. Biraz heyecanlı olurum. Utanmam. Sesim titremez örneğin.	Şartlı durum Heyecan az Kaygı düşük	Hazırlıklı / hazırlıksız konuşma durumu
E. K. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Bu durum şu an başıma gelse ve İngilizce konuşmak durumunda kalsam rahat olurum. Ama az bildiğim dillerde rahat olamam. Önceden hazırlık yapmam gerekir.	Şartlı durum Kaygı düşük	Hazırlıklı / hazırlıksız konuşma durumu
M. A. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Geçen yıl Polanya’da Erasmus öğrencisiydim. Bu gibi durumlarla çok	Rahatlık Kaygı düşük	Hazırlıklı / hazırlıksız konuşma durumu

Tablo 83'ün devamı

Görüşme Soru ve Cevapları	Kodlamalar	Temalar
karşılaştım. Hiç sorun yaşamadım her konuşmamda çok rahattım.		
V. T. (kadın, düşük kaygı düzeyi): O dili iyi biliyorsam hiç zorluk çekmem. Evde hazırlık yapardım. Ama tamamen bilmediğim veya ve söz konusu dili orta seviyede biliyorsam biraz tedirgin olurdu.	Şartlı durum Kaygı düşük	Hazırlıklı / hazırlıksız konuşma durumu
M. N. (erkek, düşük kaygı düzeyi): Tamamen dili ne kadar iyi bildiğime bağlı; topluluk karşısında konuşmakla ilgili hiçbir kaygım olmaz.	Kaygı düşük Şartlı durum	Hazırlıklı / hazırlıksız konuşma durumu
C. M. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): İyi bildiğim bir dil olursa utangaçlık veya heyecan yaşayacağımı sanmıyorum ama sonuç olarak ana dilim olmadığı için biraz heyecanlı olursam da şaşırırım.”	Şartlı durum Düşük kaygı	Hazırlıklı / hazırlıksız konuşma durumu
M. A. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Öyle bir durumda kalmak istemezdim. Heyecanlı olurdu ve eğer hiç hazırlık yapmadıysam çok hata yapardım.	Çekince Hata yapma kaygısı Heyecan	Hazırlıklı / hazırlıksız konuşma durumu
G. T. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Heyecanlı olurdu buna eminim. Benim için zor bir durum olurdu. Elimde yazılı bir metin olmasını isterdim.	Kaygılı Yazılı metin Heyecan	Hazırlıklı / hazırlıksız konuşma durumu
T. O. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Böyle bir durumda çok kaygılı olurdu. Sorun yaşadım, o yabancı dili ne kadar da iyi bilsem bile heyecan yapardım ve sıkılırdım.	Kaygılı Heyecan ve sıkıntı	Hazırlıklı / hazırlıksız konuşma durumu
E. S. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Bu durumda kesinlikle çok fazla heyecanlanırdım. Elim titrerdi.	Yüksek kaygı Heyecan	Hazırlıklı / hazırlıksız konuşma durumu

Tablo 83'te de görüldüğü üzere yabancı bir dilde topluluk önünde konuşma durumu ile ilgili olarak verilen yanıtlar arasında yüksek ve düşük kaygı düzeylerine göre farklılıklar bulunmaktadır. Kaygı düzeyi düşük katılımcılar genel olarak konuşma yapacakları dili iyi bildikleri takdirde topluluk önünde yabancı dil ile konuşmaktan dolayı sorun yaşamayacakları yönünde yanıtlar verirlerken kaygı düzeyi yüksek katılımcıların topluluk önünde yabancı bir

dil ile konuşma yapmaktan ötürü oldukça endişeli, heyecanlı ve kaygılı olacakları yönünde yanıtlar verdikleri tespit edilmiştir.

4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemini oluşturan *katılımcıların yabancı dil olarak Türkçe anlama becerilerine yönelik ön test ve son test sonuçları arasında kaygı düzeyleri, cinsiyet, bilinen yabancı dil sayısı ve öğrenim gördükleri sınıf değişkenlerine bağlı olarak anlamlı farklılık bulunmakta mıdır?* soruna yönelik bulgulara bu bölümde yer verilmiştir.

4.4.1. Anlamaya yönelik kaygı alt boyutuna ilişkin bulgular.

Bu bölümde katılımcıların *anlamaya yönelik kaygı* alt boyutuna ait bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 84

Katılımcıların “Anlamaya Yönelik Kaygı” Alt Boyutuna İlişkin Ön Test Ve Son Test Ortalamalarının Karşılaştırılması

Ölçüm	Alt boyut	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Ön test	Anlamaya Yönelik	108	2.3673	.53524	108	45.964	.000*
Son test	Anlamaya Yönelik	108	2.2963	.68409			

* $p < .05$

Tablo 84’te de görüldüğü katılımcıların “*Anlamaya Yönelik Kaygı*” alt boyutuna verdikleri ön test ve son test yanıtları arasında $p < .05$ anlamlılık düzeyinde ön test lehine farklılık bulunmaktadır ($p = .000$ ve $p < .05$). Katılımcıların son test ortalamaları ($\bar{X} = 2.29$) ön test ortalamalarından ($\bar{X} = 2.36$) daha düşüktür. Sonuçlara göre beş aylık Türkçe kursu sonunda katılımcıların anlamaya yönelik kaygılarında azalma tespit edilmiştir.

Tablo 85

Katılımcıların “Anlamaya Yönelik Kaygı” Alt Boyutuna Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	Düşük	25	2.4267	.50479	Gruplar arası	2.026	3	1.013	3.716	.028*	O>Y
	Orta	46	2.4855	.51499							
	Yüksek	37	2.1802	.54203	Gruplar içi	28.627	105	.273			
	Toplam	108	2.3673	.53524							
	Levene: .154	p= .857	Genel	30.653	108						
	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	Düşük	39	2.1880	.67014	Gruplar arası	1.399	3	.699	1.509	.226**	-
	Orta	48	2.2917	.69318							
	Yüksek	21	2.5079	.67181	Gruplar içi	48.675	105	.464			
	Toplam	108	2.2963	.68409							
	Levene: .288	p= .751	Genel	50.074	108						

* $p < .05$ ** $p > .05$

Tablo 85’te de görüldüğü üzere katılımcıların “Anlamaya Yönelik Kaygı” alt boyutuna verdikleri ön test yanıtları arasında kaygı düzeyi değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmaktadır ($p = .028$ ve $p < .05$). Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Tukey testi sonuçlarına göre orta düzey kaygı sahibi katılımcıların ($\bar{X} = 2.48$) yüksek düzey kaygılı katılımcılara göre ($\bar{X} = 2.18$) dinleme ve anlama becerisine yönelik daha fazla kaygı taşıdıkları tespit edilmiştir. Son test sonuçları arasında kaygı düzeylerine bağlı olarak $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmamaktadır ($p = .226$ ve $p > .05$).

Tablo 86

Katılımcıların “Anlamaya Yönelik Kaygı” Alt Boyutuna Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Ölçüm	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Ön test	Erkek	26	2.6923	.34516	108	2.235	.028*
	Kadın	82	2.8951	.41955			
Son test	Erkek	26	2.6577	.29956	108	.923	.358**
	Kadın	82	2.7256	.33474			

* $p < .05$ ** $p > .05$

Tablo 86’da da görüldüğü gibi katılımcıların “Anlamaya Yönelik Kaygı” alt boyutuna verdikleri ön test yanıtları arasında cinsiyete bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık

bulunmaktadır ($p=0.28$ ve $p<.05$). Kadın katılımcıların ($\bar{X}=2.89$) erkek katılımcılara göre ($\bar{X}=2.69$) dinleme ve anlama becerisine yönelik daha fazla kaygı taşıdıkları tespit edilmiştir. Katılımcıların son test yanıtları arasında cinsiyete bağlı olarak $p<.05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p=.358$ ve $p>.05$).

Tablo 87

Katılımcıların “Anlamaya Yönelik Kaygı” Alt Boyutuna Verdikleri Yanıtların Bilinen Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	1	36	2.3333	.34733	Gruplar arası	1.571	3	.786	2.837	.063*	-
	2	42	2.2619	.52336							
	3 ve üstü	30	2.5556	.68556							
	Toplam	108	2.3673	.53524	Gruplar içi	29.082	105	.277			
	Levene: 15.099	p= .000			Genel	30.653	108				
	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	1	36	2.3426	.65459	Gruplar arası	2.509	3	1.255	2.770	.067**	
	2	42	2.1190	.63682							
	3 ve üstü	30	2.4889	.74140							
	Toplam	108	2.2963	.68409	Gruplar içi	47.565	105	.453			
	Levene: 2.135	p= .123			Genel	50.074	108				

* $p>.05$ ** $p>.05$

Tablo 87’de de görüldüğü üzere katılımcıların “*Dinle Anlamaya Yönelik Kaygı*” alt boyutuna verdikleri hem ön test hem de son test yanıtları arasında bilinen yabancı dil sayısı değişkenine göre $p<.05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p=.063$ ve $p>.05$; son test: $p=.067$ ve $p>.05$).

Tablo 88

Katılımcıların “Anlamaya Yönelik Kaygı” Alt Boyutuna Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	2 ve 3	45	2.3037	.55424	Gruplar arası	.370	3	.185	.641	.529*	
	4	33	2.3838	.57204	Gruplar arası						
	5	30	2.4444	.46595	Gruplar içi	30.284	105	.288			
	Toplam	108	2.3673	.53524	Genel	30.653	108				
	Levene: .186	p= .830									
Son test	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
	2 ve 3	45	2.3037	.71004	Gruplar arası	.435	3	.218	.461	.632**	-
	4	33	2.2121	.78777	Gruplar arası						
	5	30	2.3778	.50842	Gruplar içi	49.639	105	.473			
	Toplam	108	2.2963	.68409	Genel	50.074	108				
Levene: 1.670	p= .193										

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 88’de de görüldüğü gibi katılımcıların “Anlamaya Yönelik Kaygı” alt boyutuna verdikleri hem ön test hem de son test yanıtları arasında öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p = .529$ ve $p > .05$; son test: $p = .632$ ve $p > .05$).

4.4.1.1. Alt maddelere ilişkin bulgular.

Bu bölümde katılımcıların *anlama kaygısı* alt boyutuna ait alt maddelere verdikleri yanıtlara ait bulgulara yer verilmiştir.

4.4.1.1.1 Birinci alt maddeye ilişkin bulgular

Bu bölümde katılımcıların *yabancı dil sınıfında öğretmenin ne söylediğini anlamamak beni korkutuyor* alt maddesine verdikleri yanıtlara ait bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 89

Katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfında Öğretmenin Ne Söylediğini Anlamamak Beni Korkutuyor.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	Düşük	25	2.3200	.80208	Gruplar arası	15.712	3	7.856	8.600	.000*	Y>D Y>O
	Orta	46	2.7609	.94715	Gruplar arası						
	Yüksek	37	3.3243	1.05552	Gruplar içi	95.918	105	.914			
	Toplam	108	2.8519	1.02140	Genel	111.630	108				
	Levene: 1.617	p= .203									
Son test	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
	Düşük	39	1.9744	.70663	Gruplar arası	1.001	3	.500	1.075	.345**	-
	Orta	48	2.1667	.66311	Gruplar arası						
	Yüksek	21	2.1905	.67964	Gruplar içi	48.879	105	.466			
	Toplam	108	2.1019	.68276	Genel	49.880	108				
Levene: .061	p= .941										

* $p < .05$ ** $p > .05$

Tablo 89’da da görüldüğü üzere katılımcıların “*Yabancı Dil Sınıfında Öğretmenin Ne Söylediğini Anlamamak Beni Korkutuyor.*” alt maddesine verdikleri ön test yanıtları arasında kaygı düzeyi değişkenine göre $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmaktadır ($p = .000$ ve $p < .05$). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Tukey testi sonuçlarına göre yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcıların ($\bar{X} = 3.32$) hem düşük kaygı düzeyi ($\bar{X} = 2.32$) hem de orta kaygı düzeyine sahip katılımcılara göre ($\bar{X} = 2.76$) Türkçe sınıfında öğretmenin ne söylediğini anlamamaktan daha çok korktukları belirlenmiştir. Son test sonuçlarına göre kaygı düzeyi değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyine göre farklılık bulunmamaktadır ($p = .345$ ve $p > .05$).

Tablo 90

Katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfında Öğretmenin Ne Söylediğini Anlamamak Beni Korkutuyor.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Ölçüm	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Ön test	Erkek	26	2.2692	.38895	108	1.073	.286*
	Kadın	82	2.3984	.57243			
Son test	Erkek	26	2.3077	.62484	108	.097	.923**
	Kadın	82	2.2927	.70544			

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 90’da da görüldüğü gibi katılımcıların “*Yabancı Dil Sınıfında Öğretmenin Ne Söylediğini Anlamamak Beni Korkutuyor.*” alt boyutuna verdikleri ön test ve son test yanıtları arasında cinsiyete bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyine göre farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p = .286$ ve $p > .05$; son test: $p = .923$ ve $p > .05$).

Tablo 91

Katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfında Öğretmenin Ne Söylediğini Anlamamak Beni Korkutuyor.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Bilinen Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	1	36	3.6389	.96074	Gruplar arası	28.926	3	14.463	16.480	.000*	1>2 1>3
	2	42	2.5238	.91700							
	3 ve üstü	30	2.5667	.93526	Gruplar içi	92.148	105	.878			
	Toplam	108	2.9074	1.06374							
	Levene: .054	p= .948	Genel	121.074	108						
	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	1	36	2.2500	.64918	Gruplar arası	2.992	3	1.496	3.215	.044**	1>2
	2	42	1.8571	.68330							
	3 ve üstü	30	2.0333	.71840	Gruplar içi	48.860	105	.465			
	Toplam	108	2.0370	.69613							
	Levene: .032	p= .969	Genel	51.852	108						

* $p < .05$ ** $p < .05$

Tablo 91’de de görüldüğü üzere katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfında Öğretmenin Ne Söylediğini Anlamamak Beni Korkutuyor.” alt maddesine verdikleri ön test ve son test yanıtları arasında $p < .05$ anlamlılık düzeyinde 1 yabancı dil bilenlerin lehine anlamlı farklılık bulunmaktadır (ön test: $p = .000$ ve $p < .05$; son test: $p = .044$ ve $p < .05$). Ön test sonuçlarına göre farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Tukey testi sonuçlarına göre bir yabancı dil bilen katılımcıların ($\bar{X} = 3.63$) hem iki yabancı dil bilenler ($\bar{X} = 2.52$) hem de üç ve üzeri yabancı dil bilen katılımcılara göre ($\bar{X} = 2.56$) Türkçe sınıfında öğretmenin ne söylediğini anlamamaktan daha fazla korktukları tespit edilmiştir. Son test sonuçları arasındaki farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için gerçekleştirilen Tukey testi sonuçlarına göre bir yabancı dil bilen katılımcıların ($\bar{X} = 2.25$) iki yabancı dil bilenlere göre ($\bar{X} = 1.85$) Türkçe sınıfında öğretmenin ne söylediğini anlamamaktan daha çok korktukları belirlenmiştir.

Tablo 92

Katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfında Öğretmenin Ne Söylediğini Anlamamak Beni Korkutuyor.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	2 ve 3	45	2.9333	1.15601	Gruplar arası	.504	3	.252	.220	.803*	
	4	33	2.9697	.91804							
	5	30	2.8000	1.09545	Gruplar içi	120.570	105	1.148			
	Toplam	108	2.9074	1.06374							
	Levene: .890	p= .414	Genel	121.074	108						
	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	2 ve 3	45	2.1111	.74536	Gruplar arası	1.192	3	.596	1.236	.295**	-
	4	33	1.8788	.69631							
	5	30	2.1000	.60743	Gruplar içi	50.660	105	.482			
	Toplam	108	2.0370	.69613							
	Levene: 1.398	p= .252	Genel	51.852	108						

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 92’de de görüldüğü gibi katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfında Öğretmenin Ne Söylediğini Anlamamak Beni Korkutuyor.” alt maddesine verdikleri ön test ve son test yanıtları arasında öğrenim gördükleri sınıfa bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p = .803$ ve $p > .05$; son test: $p = .295$ ve $p > .05$).

4.4.1.1.2 İkinci alt maddeye ilişkin bulgular.

Bu bölümde katılımcıların *öğretmenin düzelttiği yanlıştın ne olduğunu anlamadığım zaman gergin oluyorum* alt maddesine verdikleri yanıtlara ait bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 93

Katılımcıların “Öğretmenin Düzelttiği Yanlıştın Ne Olduğunu Anlamadığım Zaman Gergin Oluyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	Düşük	25	3.0400	1.01980	Gruplar arası	.786	3	.393	.457	.634*	-
	Orta	46	2.9130	.86477							
	Yüksek	37	2.8108	.93802	Gruplar içi	90.288	105	.860			
	Toplam	108	2.9074	.92258							
	Levene: 1.174	p= .313	Genel	91.074	108						
	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	Düşük	39	2.3590	1.03840	Gruplar arası	23.255	3	11.628	13.576	.000**	Y>D Y>O
	Orta	48	2.4375	.89695							
	Yüksek	21	3.5714	.74642	Gruplar içi	89.930	105	.856			
	Toplam	108	2.6296	1.02850							
	Levene: 1.057	p= .351	Genel	11.185	108						

* $p > .05$ ** $p < .05$

Tablo 93'te de görüldüğü üzere katılımcıların “*Öğretmenin Düzelttiği Yanlışın Ne Olduğunu Anlamadığım Zaman Gergin Oluyorum.*” alt maddesine verdikleri son test yanıtları arasında kaygı düzeyi değişkenine bağlı olarak $p < .05$ düzeyinde yüksek kaygılı katılımcıların lehine anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p = .000$ ve $p < .05$). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için gerçekleştirilen Tukey testi sonuçlarına göre yüksek kaygılı katılımcıların ($\bar{X} = 3.57$) öğretmenin düzelttiği yanlış anlamadıkları zaman hem düşük kaygılı katılımcılara ($\bar{X} = 2.35$) hem de orta kaygı düzeyine sahip katılımcılara göre ($\bar{X} = 2.43$) daha gergin oldukları belirlenmiştir. Ön test sonuçları arasında kaygı düzeyi değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = .634$ ve $p > .05$).

Tablo 94

Katılımcıların “Öğretmenin Düzelttiği Yanlışın Ne Olduğunu Anlamadığım Zaman Gergin Oluyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Ölçüm	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Ön test	Erkek	26	2.8462	.83390	108	.387	.100*
	Kadın	82	2.9268	.95297			
Son test	Erkek	26	3.4231	1.17211	108	3.427	.001**
	Kadın	82	2.6098	1.01539			

* $p > .05$ ** $p < .05$

Tablo 94'te de görüldüğü gibi katılımcıların “*Öğretmenin Düzelttiği Yanlışın Ne Olduğunu Anlamadığım Zaman Gergin Oluyorum.*” alt maddesine verdikleri son test yanıtları arasında cinsiyet değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde erkek katılımcıların lehine anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p = .001$ ve $p < .05$). Erkek katılımcıların ($\bar{X} = 3.42$) öğretmenin düzelttiği bir yanlışın ne olduğunu anlamadıkları zaman kadın katılımcılara göre ($\bar{X} = 2.60$) daha gergin oldukları tespit edilmiştir. Ön test sonuçları arasında cinsiyete bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = .100$ ve $p > .05$).

Tablo 95

Katılımcıların “Öğretmenin Düzelttiği Yanlışın Ne Olduğunu Anlamadığım Zaman Gergin Oluyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Bilinen yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	1	36	2.7500	.76997	Gruplar arası	1.719	3	.860	1.010	.368*	-
	2	42	3.0476	1.01097							
	3 ve üstü	30	2.9000	.95953	Gruplar içi	89.355	105	.851			
	Toplam	108	2.9074	.92258							
	Levene: 6.597	p= .002	Genel	91.074	108						
	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	1	36	3.5000	.94112	Gruplar arası	9.731	3	4,886	4.012	.021**	1>3
	2	42	2.9762	1.21952							
	3 ve üstü	30	2.7667	1.10433	Gruplar içi	127.343	105	1.213			
	Toplam	108	3.0926	1.13184							
	Levene: 2.332	p= .102	Genel	137.074	108						

* $p > .05$ ** $p < .05$

Tablo 95’de de görüldüğü üzere katılımcıların “Öğretmenin Düzelttiği Yanlışın Ne Olduğunu Anlamadığım Zaman Gergin Oluyorum.” alt maddesine verdikleri son test yanıtları arasında bilinen yabancı dil sayısı değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde bir yabancı dil bilen katılımcıların lehine farklılık bulunmaktadır ($p = .021$ ve $p < .05$). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için gerçekleştirilen Tukey testi sonuçlarına göre bir yabancı dil bilen katılımcıların ($\bar{X} = 3.50$) öğretmenin düzelttiği yanlışın ne olduğunu anlamadıkları zaman üç ve üzeri yabancı dil bilen katılımcılara göre ($\bar{X} = 2.76$) daha gergin oldukları belirlenmiştir. Katılımcıların ön test sonuçları arasında bilinen yabancı dil sayısı değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = .368$ ve $p > .05$).

Tablo 96

Katılımcıların “Öğretmenin Düzelttiği Yanlışın Ne Olduğunu Anlamadığım Zaman Gergin Oluyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	2 ve 3	45	2.8000	.75679	Gruplar arası	1.659	3	.829	.974	.381*	-
	4	33	2.8788	.89294							
	5	30	3.1000	1.15520	Gruplar içi	89.415	105	.852			
	Toplam	108	2.9074	.92258							
	Levene: 8.173 p= .001				Genel	91.074	108				
	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	2 ve 3	45	3.0222	1.23378	Gruplar arası	1.260	3	.630	.487	.616**	-
	4	33	3.0303	1.10354							
	5	30	3.2667	1.01483	Gruplar içi	135.814	105	1.293			
	Toplam	108	3.0926	1.13184							
	Levene: 1.209 p= .303				Genel	137.074	108				

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 96’da da görüldüğü üzere katılımcıların “Öğretmenin Düzelttiği Yanlışın Ne Olduğunu Anlamadığım Zaman Gergin Oluyorum.” alt maddesine verdikleri hem ön test hem de son test yanıtları arasında öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p = .381$ ve $p > .05$; son test: $p = .616$ ve $p > .05$).

4.4.1.1.3 Üçüncü alt maddeye ilişkin bulgular.

Bu bölümde katılımcıların *dil öğretmeninini söylediği her şeyi anlamadığım zaman gergin hissediyorum* alt maddesine verdikleri yanıtlara ait bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 97

Katılımcıların “Dil Öğretmeninini Söylediği Her Şeyi Anlamadığım Zaman Gergin Hissediyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	Düşük	25	3.4000	.86603	Gruplar arası	1.994	3	.997	1.210	.302*	-
	Orta	46	3.3913	.88137							
	Yüksek	37	3.1081	.96563	Gruplar içi	86.524	105	.824			
	Toplam	108	3.2963	.90955							
	Levene: 1.921 p= .152				Genel	88.519	108				
	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	Düşük	39	2.1538	.90433	Gruplar arası	32.153	3	16.076	17.825	.000**	Y>D Y>O
	Orta	48	2.2292	.95069							
	Yüksek	21	3.5714	1.02817	Gruplar içi	94.699	105	.902			
	Toplam	108	2.4630	1.08882							
	Levene: 1.586 p= .210				Genel	126.852	108				

* $p > .05$ ** $p < .05$

Tablo 97’de de görüldüğü üzere katılımcıların “*Dil Öğretmeninin Söylediği Her Şeyi Anlamadığım Zaman Gergin Hissediyorum.*” alt maddesine verdikleri son test yanıtları arasında kaygı düzeyleri değişkenine göre $p<.05$ anlamlılık düzeyinde düşük ve orta kaygı düzeyine sahip katılımcıların lehine anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p=.000$ ve $p<.05$). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacı ile yapılan Tukey testi sonuçlarına göre yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcıların ($\bar{X}=3.57$) dil öğretmenin söylediği her şeyi anlamadıkları zaman hem düşük kaygı sahibi katılımcılara ($\bar{X}=2.15$) hem de orta kaygı düzeyine sahip katılımcılara göre ($\bar{X}=2.22$) daha gergin hissettikleri tespit edilmiştir. Ön test sonuçlarına göre kaygı düzeyleri değişkenine göre $p<.05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p=.302$ ve $p>.05$).

Tablo 98

Katılımcıların “Dil Öğretmeninin Söylediği Her Şeyi Anlamadığım Zaman Gergin Hissediyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Ölçüm	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Ön test	Erkek	26	3.2692	.96157	108	.343	.863*
	Kadın	82	3.3049	.89841			
Son test	Erkek	26	1.9231	.56022	108	2.261	.026**
	Kadın	82	2.4268	1.08901			

* $p>.05$ ** $p<.05$

Tablo 98’de de görüldüğü gibi katılımcıların “*Dil Öğretmeninin Söylediği Her Şeyi Anlamadığım Zaman Gergin Hissediyorum.*” alt maddesine verdikleri son test yanıtları arasında cinsiyet değişkenine bağlı olarak $p<.05$ anlamlılık düzeyinde kadınların lehine farklılık bulunmaktadır ($p=.026$ ve $p<.05$). Kadın katılımcıların ($\bar{X}=2.42$) dil öğretmenin söylediği her şeyi anlamama durumunda erkek katılımcılara göre ($\bar{X}=1.92$) daha gergin hissettikleri tespit edilmiştir. Ön test sonuçları arasında cinsiyete bağlı olarak $p<.05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmamaktadır ($p=.863$ ve $p>.05$).

Tablo 99

Katılımcıların “Dil Öğretmeninin Söylediği Her Şeyi Anlamadığım Zaman Gergin Hissediyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Bilinen Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	1	36	3.3611	.86694	Gruplar arası	.475	3	.237	.283	.754*	-
	2	42	3.2143	.97620							
	3 ve üstü	30	3.3333	.88409	Gruplar içi	88.044	105	.839			
	Toplam	108	3.2963	.90955		88.519	108				
	Levene: 2.855	p= .062	Genel								
	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	1	36	3.4722	1.05522	Gruplar arası	24.761	3	12.380	10.946	.000**	1>2 1>3
	2	42	2.4286	1.12927							
	3 ve üstü	30	2.5000	.97379	Gruplar içi	118.758	105	1.131			
	Toplam	108	2.7963	1.15814		143.519	108				
	Levene: .085	p= .918	Genel								

* $p > .05$ ** $p < .05$

Tablo 99’da da görüldüğü üzere katılımcıların “Dil Öğretmeninin Söylediği Her Şeyi Anlamadığım Zaman Gergin Hissediyorum.” alt maddesine verdikleri son test yanıtları arasında bilinen yabancı dil sayısı değişkenine göre $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmaktadır ($p = .000$ ve $p < .05$). Var olan arasındaki farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için gerçekleştirilen Tukey testi sonuçlarına göre bir yabancı dil bilen katılımcıların ($\bar{X} = 3.47$) hem iki yabancı dil bilen katılımcılar ($\bar{X} = 2.42$) hem de 3 ve üstü yabancı dil bilen katılımcılara göre ($\bar{X} = 2.50$) dil öğretmenin söylediği her şey anlamadıkları zaman daha gergin hissettikleri tespit edilmiştir. Ön test sonuçları arasında bilinen yabancı dil sayısı değişkenine bağlı olarak $p > .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = .754$ ve $p > .05$).

Tablo 100

Katılımcıların “Dil Öğretmeninin Söylediği Her Şeyi Anlamadığım Zaman Gergin Hissediyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	2 ve 3	45	3.2222	.95081	Gruplar arası	6.195	3	3.098	3,951	.022*	5>4
	4	33	3.0606	.93339							
	5	30	3.6667	.71116	Gruplar içi	82.323	105	.784			
	Toplam	108	3.2963	.90955							
	Levene: 10.362	p= .000	Genel	88.519	108						
Son test	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
	2 ve 3	45	2.7778	1.18492	Gruplar arası	1.441	3	.720	.532	.589**	-
	4	33	2.6667	1.13652							
	5	30	2.9667	1.15917	Gruplar içi	142.078	105	1.353			
	Toplam	108	2.7963	.15814							
Levene: .178	p= .837	Genel	143.519	108							

* $p < .05$ ** $p > .05$

Tablo 100’de de görüldüğü üzere katılımcıların “Dil Öğretmeninin Söylediği Her Şeyi Anlamadığım Zaman Gergin Hissediyorum.” alt maddesine verdikleri ön test yanıtları arasında öğrenim gördükleri sınıf değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde beşinci sınıfların lehine farklılık bulunmaktadır ($p = .022$ ve $p < .05$). Var olan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacı ile gerçekleştirilen Dunnett T3 testi sonuçlarına göre beşinci sınıfta öğrenim gören katılımcıların ($\bar{X} = 3.66$) dil öğretmenin söylediği her şeyi anlamama durumunda dördüncü sınıfta öğrenim gören katılımcılara göre ($\bar{X} = 3.06$) daha fazla gergin hissettikleri tespit edilmiştir. Son test sonuçları arasında öğrenim gördükleri sınıf değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = .589$ ve $p > .05$).

4.2.2 Anlama kaygısına ilişkin görüşme bulguları.

Bu bölümde katılımcılarla gerçekleştirilen odak görüşmelerde elde edilen *anlama kaygısına* ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

4.2.2.1 Dinlenen Türkçe metinlerin anlaşılma durumları. Düşük ve yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcılarla gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış odak görüşmelerinde katılımcıların almış oldukları beş aylık yabancı dil olarak Türkçe dersinde dinledikleri

metinleri anlama durumları araştırılmış ve ayrıca çalışmada kullanılan ölçeğin anlama kaygısı alt boyutuna ait dördüncü alt maddenin derinlemesine araştırılması amaçlamıştır.

Tablo 101

Katılımcıların Türkçe Kursunda Dinlemiş Oldukları Metinleri Anlama Durumlarına İlişkin Görüşme Yönergesine Vermiş Oldukları Yanıtlara Ait Verilerin Analizi

Görüşme Soru ve Cevapları	Kodlamalar	Temalar
Araştırmacı: Türkçe kursunda dinlediğiniz metinlerin ne kadarını anlayabiliyorsunuz?		
C. A. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Çok az. Video izleyince daha çok anlıyorum. Ancak sadece ses dinliyorsak bu oran düşüyor. Yüzde olarak söylemek gerekiyorsa %10'unu anlayabilirim diyebilirim.	Anlama oranı düşük Görüntü varsa yüksek	Türkçe Dinleme ve Anlama
E. K. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Dinlediğimiz metinleri iki kez dinlersek o zaman daha iyi anlıyorum. Ancak dinleme bana en zor gelen şey	Anlama oranı düşük Dinleme zor	Türkçe Dinleme ve Anlama
M. A. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Derste dinlediğimiz metinlerin çoğunu anlayabiliyorum. Çünkü verilen metinler işlediğimiz konularla ilgili.	Anlama oranı yüksek	Türkçe Dinleme ve Anlama
V. T. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Metinler işlediğimiz konu ile ilgili ise hemen hepsini anlıyorum. Önümde yazılı olarak varsa sorun olmuyor.	Anlama oranı yüksek İşlenen konu Şartlı	Türkçe Dinleme ve Anlama
M. N. (erkek, düşük kaygı düzeyi): Eğer dinlediğim videonun başını kaçırırsam sonra tekrar yakalamam zor oluyor ancak başta iyi konsantre olursam çoğunu anlıyorum	Şartlı Anlama oran yüksek	Türkçe Dinleme ve Anlama
C. M. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Yüzde on diyebilirim. Biz derste bazen dinlerken boşluk doldurma yapıyoruz. Bunu yapabiliyorum. Çünkü bildiğim kelimeleri yazıyorum boşluklara	Şartlı durum Anlama oranı düşük	Türkçe Dinleme ve Anlama
M. K. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Dinlediğimiz metinlerin neredeyse hepsini anlayabiliyorum, televizyondaki konuşmaları bile anlamaya çalışıyorum.	Anlama oranı yüksek Televizyon dizileri	Türkçe Dinleme ve Anlama

Tablo 101'in devamı

Görüşme Soru ve Cevapları	Kodlamalar	Temalar
G.T. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): İşlediğimiz konularla ilgili metinleri ve sözcükleri kolayca anlıyorum. Kitaptaki metinlerin ise hemen hepsini anlıyorum	Anlama oranı yüksek Şartlı	Türkçe Dinleme ve Anlama
T. O. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Dinlerken aynı anda yazılı metne bakarsam çoğunu anlayabiliyorum; ancak yazılı metin yoksa anlamak zor geliyor	Şartlı durum Anlama oranı yüksek	Türkçe Dinleme ve Anlama
E. S. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Dikkatle dinlediğim için çoğunu anlayabiliyorum. Ancak yine de anlamak kolay değil.	Şartlı durum	Türkçe Dinleme ve Anlama

Tablo 101'de de görüldüğü üzere katılımcılar dinledikleri metinleri anlamaya yönelik yönergeye kaygı düzeylerinden bağımsız olarak farklı yanıtlar vermişlerdir. Hem yüksek hem düşük kaygılı katılımcılar arasında dinledikleri metinlerin hemen hepsini anladıklarını söyleyen katılımcılar bulunmaktadır. Aynı şekilde her iki kaygı düzeyinde bulunan katılımcılar da dinledikleri metinler eğer işledikleri konular ile ilgili ise daha rahat anladıklarını belirtmişlerdir.

4.5 Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın beşinci alt problemini oluşturan *yabancı dil olarak Türkçe öğrenen katılımcıların Türkçe okuma becerisine ilişkin algıları nelerdir? Bu algılar yüksek ve düşük kaygı düzeyine sahip katılımcılara göre değişmekte midir?* soruna yönelik bulgulara bu bölümde yer verilmiştir.

4.5.1 Beşinci alt probleme ilişkin görüşme bulguları.

Bu bölümde katılımcılarla gerçekleştirilen odak görüşmelerde elde edilen *okuma ve telaffuzla* ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

4.5.1.1 Okuma ve telaffuza ilişkin kaygılar. Düşük ve yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcılarla gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış odak görüşmelerinde katılımcıların Türkçe

metinleri okuma konusunda zorlanıp zorlanmadıkları ve seslerin çıkarılmasında sorun yaşayıp yaşamadıklarının tespit edilmesi amaçlanmıştır.

Tablo 102

Katılımcıların Türkçe Metinleri Okumaya Ve Seslerin Telaffuzuna İlişkin Görüşme Yönergesine Vermiş Oldukları Yanıtlara Ait Verilerin Analizi

Görüşme Soru ve Cevapları	Kodlamalar	Temalar
Araştırmacı: Türkçe kitaplarındaki yazılı metinleri (anlamasanız bile) okumak zor mu? Okurken zorluk çekiyor musunuz? Alfabe seslerin çıkarılmasında sorun yaşıyor musunuz?		
C. A. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Bazı kelimeler ilk duyduğum zaman bana çok farklı geliyordu ama sürekli duymaya başladığım için artık alışıyorum. Türkçe metinleri okumak benim için zor değil.	Kolaylık Alışmak	Türkçe okuma becerisi Türkçe harf ve sözcüklerin telaffuzu
E. K. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Şu an için biraz zorlanıyorum. Sınıfta yaptıklarımızı tekrar ederken zorlanmıyorum. Bilmediğim konulardaki metinleri okumakta zorlanabilirim	Şartlı durum Zorluk	Türkçe okuma becerisi Türkçe harf ve sözcüklerin telaffuzu
M. A. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Hayır zorlanmıyorum, çünkü artık alfabe öğrendim. Hatta birisi bir kelime söylerse aynısını tekrar edebilirim.	Kolaylık Tekrar edebilme	Türkçe okuma becerisi Türkçe harf ve sözcüklerin telaffuzu
V. T. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Biraz zorlanıyorum. -ı, -ü gibi seslerin olduğu kelimelerde sorun yaşıyorum. İçimden okuduğum zaman hiç sorunum yok ama diksiyona dikkat ederek okuduğum zaman sorun yaşayabiliyorum.	Bazı sesler sorun. Sesli okuma	Türkçe okuma becerisi Türkçe harf ve sözcüklerin telaffuzu
M. N. (erkek, düşük kaygı düzeyi): Hayır sorun olmuyor, alfabe öğrendim. Kolayca okuyorum. Bu konuda hiç sorun yaşamıyorum.	Gayet rahat Alfabe	Türkçe okuma becerisi Türkçe harf ve sözcüklerin telaffuzu
C. M. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Şimdiye kadar okuduğum metinlerde hiç zorlanmadım. Alfabe oldukça kolay görünüyor.	Alfabe Kolaylık	Türkçe okuma becerisi Türkçe harf ve sözcüklerin telaffuzu
M. K. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Hayır, metinleri okurken hiç zorlanmıyorum; çünkü alfabe biliyorum.	Alfabe Kolaylık	Türkçe okuma becerisi Türkçe harf ve sözcüklerin telaffuzu

Tablo 102'nin devamı

Görüşme Soru ve Cevapları

G. T. (kadın, yüksek kaygı düzeyi):

Kelimenin nasıl okunacağını daha doğrusu okurken aksanı nasıl ayarlayacağımı ve sözcüklerin doğru telaffuzunu tam bilemediğim için bu yönüyle zorlanıyorum. Ancak alfabenin kolay olduğunu düşünüyorum.

T. O. (kadın, yüksek kaygı düzeyi):

Hiç problemim yok, okurken rahat çok okuyorum, alfabeyi öğrendim. Bazı sesler farklı olsa da zorluk çekmiyorum. Görüldüğü gibi okunuyor, bu kolaylık sağlıyor

E. S. (kadın, yüksek kaygı düzeyi):

Türkçe metinleri okumak kolay görünüyor çünkü görüldüğü gibi okunuyor. Bu durumda hiç zorlanmıyorum.

Kodlamalar	Temalar
Telaffuz Aksan Kolaylık	Türkçe okuma becerisi Türkçe harf ve sözcüklerin telaffuzu
Görüldüğü gibi okunma Kolaylık	Türkçe okuma becerisi Türkçe harf ve sözcüklerin telaffuzu
Görüldüğü gibi okunma Kolaylık	Türkçe okuma becerisi Türkçe harf ve sözcüklerin telaffuzu

Tablo 102'de de görüldüğü üzere hem yüksek kaygı düzeyine hem de düşük kaygı düzeyine sahip katılımcılar genel olarak Türkçe okuma konusunda zorluk yaşamadıklarını, Türkçe harflerin ve sözcüklerin görüldüğü gibi okunması nedeniyle bu durumunun kendileri için büyük kolaylık sağladıklarını belirten yanıtlar vermişlerdir.

4.5.1.2 Kitap okuma alışkanlıkları. Düşük ve yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcılarla gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış odak görüşmelerinde katılımcıların kitap okuma alışkanlıkları sorgulanmıştır. Kaygı düzeylerine göre katılımcıların kitap okuma alışkanlığı arasında farklılık olup olmadığının tespit edilmesi amaçlanmıştır.

Tablo 103

Katılımcıların Kitap Okuma Alışkanlıklarına İlişkin Görüşme Yönergesine Vermiş Oldukları Yanıtlara Ait Verilerin Analizi

Görüşme Soru ve Cevapları	Kodlamalar	Temalar
Araştırmacı: Okul dışında, dersler haricinde kitap okur musunuz? Kitap okumayı sever misiniz? Kitapçıya gidip kitap alır mısınız?		
C. A. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Hayır ne yazık ki. Çok nadir kitap alırım ve okurum. Kitapçılar çok sık gittiğim yerler arasında değildir.	Kitap okuma alışkanlığı düşük	Okuma Alışkanlığı
E. K. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Sadece kendi bölümümle ilgili kitapları okuyorum, onları da zorunda olduğum için okuyorum. Bunlar dışında kitap okumak için vakit bulamıyorum.	Kitap okuma alışkanlığı düşük	Okuma Alışkanlığı
M. A. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Kitap alıp okumayı seviyorum, ayda bir bile olsa kitapçılara mutlaka giderim.	Ayda bir	Okuma Alışkanlığı
V. T. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Hayır, çok kitap almam ve dersler dışında nadiren okurum. O da kitap çok ilgimi çekerse.	Nadir	Okuma Alışkanlığı
M. N. (erkek, düşük kaygı düzeyi): Dersler tüm zamanımı aldığı için kitap okumuyorum; sadece derslerle ilgili kitaplar bana yetiyor.	Sadece ders kitapları	Okuma Alışkanlığı
C. M. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Eğer ayakkabı mı kitap mı deseniz kitap alırım. Çok kitap okurum ve alırım. Yazları daha çok alırım ve okurum. Son aldığım kitap İngilizceydi, yani farklı dillerde de kitap okuyorum.	Alışkanlık	Okuma Alışkanlığı
M. K. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Evet kitap okumayı severim ancak nadiren kitap alırım. Öğrenciliğim bitince daha çok kitap almayı planlıyorum.	Nadiren satın alma	Okuma Alışkanlığı
G. T. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Evet seviyorum ve kitap almak hoşuma gider. Genelde Yunanca kitaplar alırım nadiren İngilizce kitap da alıyorum.	Alışkanlık	Okuma Alışkanlığı
T. O. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Hayır, çünkü bölümümle ilgili kitapları okumak tüm vaktimi alıyor.	Sadece bölümle ilgili	Okuma Alışkanlığı
E. S. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Evet kitap alırım ve okurum. Ancak kitapçılara çok sık gitmek alışkanlığına sahip değilim.	Nadir	Okuma Alışkanlığı

Tablo 103'te de görüldüğü üzere katılımcıların genel olarak kitap okuma alışkanlıkları düşüktür. Katılımcılar genel olarak az kitap okuduklarını, bölümleri ile ilgili kitap okumaktan dolayı başka kitaplar için zaman bulamadıklarını belirtmişlerdir. Az da olsa düzenli olarak kitapçılara gidip kitap aldıklarını söyleyen katılımcılar bulunmaktadır.

4.5.1.3 Türkçe sözcük ve harfleri telaffuzuna ilişkin kaygılar. Düşük ve yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcılarla gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış odak görüşmelerinde katılımcıların Türkçe seslerin çıkarılmasında sorun yaşayıp yaşamadıkları, kaygı düzeyleri ile göre sözcük ve seslerin telaffuzunda sorun yaşama durumları arasında farklılık olup olmadığının tespit edilmesi amaçlanmıştır.

Tablo 104

Katılımcıların Türkçe Harfler ve Sözcüklerin Telaffuzuna İlişkin Görüşme Yönergesine Vermiş Oldukları Yanıtlara Ait Verilerin Analizi

Görüşme Soru ve Cevapları	Kodlamalar	Temalar
Araştırmacı: Türkçe harflerin ve sözcüklerin telaffuzu size zor geliyor mu?		
C. A. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Genel olarak zor değil. Sadece bazı sözcüklerin zor söylendiğini düşünüyorum. Ağaç gibi	Bazı sözcükler	Türkçe okuma becerisi Türkçe harf ve sözcüklerin telaffuzu
E. K. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Hayır, bence Türkçe sözcüklerin telaffuzu zor değil. Kolay olduğunu düşünüyorum.	Zor değil	Türkçe okuma becerisi Türkçe harf ve sözcüklerin telaffuzu
M. A. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Genel olarak kolay. Ama sözcüğe ve sözcüğün içindeki harflere bağlı olarak zorlaşabiliyor.	Şartlı durum	Türkçe okuma becerisi Türkçe harf ve sözcüklerin telaffuzu
V. T. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Biraz zorlanıyorum. -ı, -ü gibi harflerin seslerde biraz sorun yaşıyorum.	Bazı sesler zor	Türkçe okuma becerisi Türkçe harf ve sözcüklerin telaffuzu
M. N. (erkek, düşük kaygı düzeyi): Bence telaffuz Türkçenin en kolay kısmı. Gramer ona göre daha zor.	Grammer daha zor	Türkçe okuma becerisi Türkçe harf ve sözcüklerin telaffuzu
C. M. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Genel olarak bir yabancı dil için zor olduğunu söyleyemem. Ama	Farklı diller Farklı sesler	Türkçe okuma becerisi

Tablo 104'ün devamı

Görüşme Soru ve Cevapları	Kodlamalar	Temalar
İngilizcede örneğin "-c" harfini "-si" olarak telaffuz ediyorduk. Şimdi bu durum zor geliyor.		Türkçe harf ve sözcüklerin telaffuzu
M. K. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Şu an zaten ben tam olarak konuşamıyorum. Ancak genel olarak Türkçe sözcükleri telaffusuz bana zor gelmiyor.	Zor değil	Türkçe okuma becerisi Türkçe harf ve sözcüklerin telaffuzu
G. T. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Bence çok kolay olmadığını düşünüyorum; biraz zorlanıyorum.	Kolay değil	Türkçe okuma becerisi Türkçe harf ve sözcüklerin telaffuzu
T. O. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Türkçe dinlemek hoşuma gidiyor. 2 yıldan beri TV'den Türkçe diziler izliyoruz. Bu yüzden de kulağım bu dile alışkın. Kelimeleri seçebiliyorum. Hiç duymadan bu dili öğrenmeye başlasaydım, daha farklı düşünebilirdim.	Diziler Zor değil	Türkçe okuma becerisi Türkçe harf ve sözcüklerin telaffuzu
E. S. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Bence zor değil. "-ı, -e" harfleri özellikle kelime sonunda ise duyması zor geliyor.	Dinlemek daha zor	Türkçe okuma becerisi Türkçe harf ve sözcüklerin telaffuzu

Tablo 104'te de görüldüğü gibi katılımcılar kaygı düzeylerinden bağımsız olarak genellikle Türkçe sözcüklerin telaffuzunda sorun yaşamamaktadırlar. Görüldüğü gibi okunan Türkçe harfler ve sözcükler yabancı dil olarak Türkçe öğrenen katılımcılar tarafından kolaylıkla okunabilmektedir.

4.6 Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 105

Katılımcıların "Kurs Sonu Final Sınavı Başarı Puanlarının" Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Düşük	25	83.9487	7.52871	Gruplar arası	464.355	3	232.178	3.911	.023*	O>Y
Orta	46	86.6250	7.91074							
Yüksek	37	81.1429	7.54510	Gruplar içi	6233.719	105	59.369			
Toplam	108		7.91194							
Levene: 1.111	p= .333			Genel	6698.074	108				

* $p < .05$

Tablo 105'te de görüldüğü üzere katılımcıların *Kurs Sonu Final Sınavı Başarı Puanları* arasında kaygı düzeyleri değişkenine bağlı olarak orta kaygı düzeyine sahip katılımcıların lehine $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmaktadır ($p = .023$ ve $p < .05$). Var olan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacı ile gerçekleştirilen Tukey testi sonuçlarına göre orta kaygı düzeyine bağlı katılımcıların kurs sonu final başarıları ($\bar{X} = 86.62$) yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcılardan ($\bar{X} = 81.14$) daha yüksektir. Orta düzey kaygı sahibi katılımcılar yüksek kaygılı katılımcılara göre final sınavında daha başarılı olmuşlardır.

Tablo 106

Katılımcıların "Kurs Sonu Final Sınavı Başarı Düzeylerinin" Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Erkek	26	2.0769	.56022	108	1.347	.181*
Kadın	82	1.8659	.73303			

* $p > .05$

Tablo 106'da da görüldüğü üzere katılımcıların kurs sonu final başarı sınavı düzeyleri arasında cinsiyet değişkenine bağlı olarak $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmamaktadır ($p = .181$ ve $p > .05$).

Tablo 107

Katılımcıların "Kurs Sonu Final Sınavı Başarı Puanlarının" Bilinen Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
1	36	78.6944	4.83924	Gruplar arası	5329.592	3	2664.796	204.463	.000*	2>1
2	42	81.6905	2.84123							
3 ve üstü	30	95.7333	2.74092							
Toplam	108		7.91194	Gruplar içi	1368.482	105	13.033			3>1
Levene:	5.477	$p = .005$		Genel	6698.074	108				3>2

* $p < .05$

Tablo 107'de de görüldüğü üzere katılımcıların *Kurs Sonu Final Sınavı Başarı Puanları* arasında bilinen yabancı dil değişkenine bağlı olarak $p < .05$ düzeyinde iki yabancı

dil bilenler ile üç ve üzeri yabancı dil bilenlerin lehine anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p=.000$ ve $p<.05$). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacı ile gerçekleştirilen Tukey testi sonuçlarına göre iki yabancı dil bilen katılımcıların ($\bar{X}=81.69$) bir yabancı dil bilenlere göre ($\bar{X}=78.69$); üç ve üzeri yabancı dil bilen katılımcıların ise ($\bar{X}=95.73$) hem bir yabancı dil bilenler ($\bar{X}=78.69$) hem de iki yabancı dil bilen katılımcılara göre ($\bar{X}=81.69$) kurs sonu final sınavında daha başarılı oldukları tespit edilmiştir.

Tablo 108

Katılımcıların “Kurs Sonu Final Sınavı Başarı Puanlarının” Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Sınıflar	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Fark
2 ve 3	45	85.1556	8.33927	Gruplar arası	129.936	3	64.968	1.039	.358*	-
4	33	85.4242	7.92950							
5	30	82.8333	7.18275	Gruplar içi	6568.138	105	62.554			
Toplam	108	84.5926	7.91194							
Levene: 1.413		p=.248		Genel	6698.074	108				

* $p>.5$

Tablo 108’de de görüldüğü üzere katılımcıların *Kurs Sonu Final Sınavı Başarı Puanları* arasında öğrenim gördükleri sınıflar değişkenine bağlı olarak $p<.05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p=.358$ ve $p>.05$).

4.7 Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın yedinci alt problemini oluşturan *katılımcıların yabancı dil olarak Türkçe öğrenimine yönelik algıları nelerdir?* soruna yönelik bulgulara bu bölümde yer verilmiştir.

Tablo 109

Katılımcıların “Sizce Türkçe Öğrenilmesi Zor Bir Dil Midir?” Anket Sorusuna Verdikleri Yanıtların Cinsiyete Göre Dağılımı

Zor bir dil mi?	N	%	Zor bir dil mi?	Cinsiyet	N	%
Evet, zor	32	29.6	Evet, zor	Kadın	20	27.7
Hayır, zor değil	76	70.4	Hayır, zor değil	Kadın	52	72.2
			Evet, zor	Erkek	12	33.3
			Hayır, zor değil	Erkek	24	66.6
Toplam	108					

Tablo 109’da da görüldüğü gibi katılımcıların %29.6’sı Türkçenin öğrenilmesi zor bir dil olduğunu düşünürken; %70.4’ü bu görüşe katılmayarak Türkçenin öğrenilmesi kolay bir dil olduğunu düşünmektedir. Kadın katılımcıların %27.7’si Türkçenin zor olduğunu düşünürken bu oran erkek katılımcılarda %33.3’tür. Yine kadın katılımcıların %72.2’si Türkçenin zor bir dil olmadığını düşünürken erkek katılımcıların %66.6’sı bu görüştedir.

Tablo 110

Katılımcıların “Sizce Türkçe Öğrenilmesi Zor Bir Dil Midir?” Anket Sorusuna Verdikleri Yanıtların Bilinen Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Fark
1	36	1.5278	.50631	Gruplar arası	1.761	3	.880	4.453	.014*	3>1
2	42	1.7619	.43108							
3 ve üstü	30	1.8333	.37905	Gruplar içi	20.758	105	.198			
Toplam	108	1.7037	.45875	Genel	22.519	108				
Levene: 10.962	p=.000									

* $p<.05$

Tablo 110’da da görüldüğü üzere katılımcıların *Sizce Türkçe Öğrenilmesi Zor Bir Dil Midir?* anket sorusuna verdikleri yanıtlar arasında bilinen yabancı dil sayısı değişkenine bağlı olarak $p<.05$ düzeyinde üç ve üzeri yabancı dil bilenlerin lehine anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p=.014$ ve $p<.05$). Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacı ile gerçekleştirilen Dunnett T3 testi sonuçlarına göre üç ve üzeri yabancı dil bilen katılımcılar ($\bar{X}=1.83$) bir yabancı dil bilen katılımcılara göre ($\bar{X}=1.52$) Türkçeyi öğrenilmesi daha zor bir dil olarak görmektedirler.

Tablo 111

Katılımcıların “Sizce Türkçe Öğrenilmesi Zor Bir Dil Midir?” Anket Sorusuna Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyleri Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Başarı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Düşük	39	1.6923	.46757	Gruplar arası	.089	3	.044	.208	.813*	-
Orta	48	1.6875	.46842							
Yüksek	21	1.7619	.43644	Gruplar içi	22.430	105	.214			
Toplam	108	1.7037	.45875	Genel	22.519	108				
Levene: 1.019	p=.365									

* $p<.05$

Tablo 111’de de görüldüğü üzere katılımcıların *Sizce Türkçe Öğrenilmesi Zor Bir Dil Midir?* anket sorusuna verdikleri yanıtlar arasında kaygı düzeyi değişkenine bağlı olarak $p<.05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p=.813$ ve $p>.05$).

Tablo 112

Katılımcıların “Sizce Türkçe Öğrenilmesi Zor Bir Dil Midir?” Anket Sorusuna Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyleri Değişkenine Göre Dağılımları

Zor bir dil mi?	Düşük Kaygı Düzeyi	Orta Kaygı Düzeyi	Yüksek Kaygı Düzeyi	Toplam
Evet, zor.	8	11	13	32
Hayır, zor değil.	17	35	24	76
Toplam	25	46	37	108

Tablo 112’de de görüldüğü gibi düşük kaygı düzeyine sahip katılımcıların %68’i; orta kaygı düzeyine sahip katılımcıların %76.1’i ve yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcıların %64.9’u Türkçeyi öğrenilmesi kolay bir dil olarak görmekteyken buna karşılık düşük kaygı düzeyi sahibi katılımcıların %32’si; orta düzey kaygılı katılımcıların %23.9’u ve yüksek kaygılı katılımcıların ise %35.1’i Türkçeyi öğrenilmesi zor bir dil olarak görmektedir. Sonuçlara göre hem yüksek, hem orta hem de düşük kaygı düzeyine sahip öğrencilerin %50’den fazlası Türk dilini öğrenilmesi kolay bir dil olarak görmektedir. Kaygı düzeyinin Türk diline yönelik kolaylık veya zorluk algısında belirleyici bir rol oynamadığı görülmektedir.

4.8 Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Bu bölümde *katılımcılar Türkçe dersi sırasında dikkat toplama sorunu yaşamakta mıdır?* Sorusuna yönelik bulgulara yer verilmiştir.

4.8.1 Dikkat toplama kaygısı alt boyutuna ilişkin bulgular.

Bu bölümde *dikkat toplama kaygısına* ilişkin elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 113

Katılımcıların “Dikkat Toplama Kaygısı” Alt Boyutuna Yönelik Ön Test Ve Son Test Ortalamalarının Karşılaştırılması

Ölçüm	Alt Boyut	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Ön test	Dikkat toplama	108	2.8148	.98729	108	29.629	.000*
Son test	Dikkat toplama	108	2.5648	1.01644			

* $p < .05$

Tablo 113’de de görüldüğü katılımcıların “*Dikkat Toplama Kaygısı*” alt boyutuna verdikleri ön test ve son test yanıtları arasında $p < .05$ anlamlılık düzeyinde ön test lehine anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p = .000$ ve $p < .05$). Katılımcıların son test ortalamaları ($\bar{X} = 2.56$) ön test ortalamasından ($\bar{X} = 2.81$) daha düşüktür. Sonuçlara göre beş aylık Türkçe kursu sonunda katılımcıların dikkat toplama kaygılarında düşüş gerçekleşmiştir.

Tablo 114

Katılımcıların “Dikkat Toplama Kaygısı” Alt Boyutuna Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	Düşük	25	3.0400	1.05987	Gruplar arası	6.975	3	3.487	3.328	.040*	Y>O
	Orta	46	2.7174	1.08859							
	Yüksek	37	3.2973	.90875	Gruplar içi	11.016	105	1.048			
	Toplam	108	2.9907	1.04564							
Levene: 3.413		p= .037		Genel	116.991	108					
	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	Düşük	39	2.3846	.98983	Gruplar arası	2.256	3	1.128	1.094	.339**	-
	Orta	48	2.7083	1.03056							
	Yüksek	21	2.5714	1.02817	Gruplar içi	108.290	105	1.031			
	Toplam	108	2.5648	1.01644							
Levene: 1.832		p= .165		Genel	110.546	108					

* $p < .05$

** $p > .05$

Tablo 114’te de görüldüğü üzere katılımcıların “*Dikkat Toplama Kaygısı*” alt boyutuna verdikleri ön test yanıtları arasında kaygı düzeyi değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde yüksek kaygılı katılımcıların lehine farklılık bulunmaktadır ($p = .040$ ve $p < .05$). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacı ile gerçekleştirilen Dunnett T3 testi sonuçlarına göre yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcıların ($\bar{X} = 3.29$) orta düzey kaygı sahibi katılımcılara göre ($\bar{X} = 2.71$) yabancı dil olarak Türkçe dersinde daha fazla dikkat toplama sorunu yaşadıkları tespit edilmiştir. Katılımcıların son test yanıtları arasında

kaygı düzeyi değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = .339$ ve $p > .05$).

Tablo 115

Katılımcıların “Dikkat Toplama Kaygısı” Alt Boyutuna Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Ölçüm	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Ön test	Erkek	26	2.6154	.98293	108	2.135	.035*
	Kadın	82	3.1098	1.04239			
Son test	Erkek	26	2.3462	1.01754	108	1.262	.210**
	Kadın	82	2.6341	1.01242			

* $p < .05$ ** $p > .05$

Tablo 115’te de görüldüğü gibi katılımcıların “Dikkat Toplama Kaygısı” alt boyutuna verdikleri ön test yanıtları arasında cinsiyete göre $p < .05$ anlamlılık düzeyinde kadın katılımcıların lehine anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p = .035$ ve $p < .05$). Kadın katılımcıların ($\bar{X} = 3.10$) erkek katılımcılardan ($\bar{X} = 2.61$) daha fazla dikkat toplama kaygısı taşıdıkları tespit edilmiştir. Son test sonuçlarına göre cinsiyete bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = .210$ ve $p > .05$).

Tablo 116

Katılımcıların “Dikkat Toplama Kaygısı” Alt Boyutuna Verdikleri Yanıtların Bilinen yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	1	36	3.2500	.93732	Gruplar arası	6.565	3	3.282	3.121	.048*	1>2
	2	42	2.6905	1.15796							
	3 ve üstü	30	3.1000	.92289	Gruplar içi	110.426	105	1.052			
	Toplam	108	2.9907	1.04564							
	Levene: 2.819	p = .064	Genel	116.991	108						
	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	1	36	2.6667	1.06904	Gruplar arası	.894	3	.447	.428	.653**	-
	2	42	2.5714	1.03930							
	3 ve üstü	30	2.4333	.93526	Gruplar içi	109.652	105	1.044			
	Toplam	108	2.5648	1.01644							
	Levene: 1.722	p = .184	Genel	110.546	108						

* $p < .05$ ** $p > .05$

Tablo 116’da da görüldüğü üzere katılımcıların “*Dikkat Toplama Kaygısı*” alt boyutuna verdikleri ön test yanıtları arasında bilinen yabancı dil sayısı değişkenine göre $p < .05$ anlamlılık düzeyinde bir yabancı dil bilenlerin lehine anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p = .048$ ve $p < .05$). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacı ile yapılan Tukey testi sonuçlarına göre bir yabancı dil bilen katılımcıların ($\bar{X} = 3.25$) iki yabancı dil bilen katılımcılara göre ($\bar{X} = 2.69$) daha fazla dikkat toplama kaygısı taşıdıkları belirlenmiştir. Son test sonuçlarına göre bilinen yabancı dil sayısına bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = .653$ ve $p > .05$).

Tablo 117

Katılımcıların “Dikkat Toplama Kaygısı” Alt Boyutuna Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	2 ve 3	45	3.2222	1.08479	Gruplar	5.277	3	2.638	2.480	.089*	-
	4	33	2.6970	.95147	arası						
	5	30	2.9667	1.03335	Gruplar						
	Toplam	108	2.9907	1.04564	içi	111.714	105	1.064			
	Levene: .690	p = .504	Genel	116.991	108						
	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	2 ve 3	45	2.6222	1.13396	Gruplar	.941	3	.471	.451	.638**	-
	4	33	2.4242	.83030	arası						
	5	30	2.6333	1.03335	Gruplar						
	Toplam	108	2.5648	1.01644	içi	109.605	105	1.044			
	Levene: 5.900	p = .004	Genel	110.546	108						

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 117’de de görüldüğü gibi katılımcıların “*Dikkat Toplama Kaygısı*” alt boyutuna verdikleri ön test ve son test yanıtları arasında öğrenim gördükleri sınıf değişkenine bağlı olarak $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p = .089$ ve $p > .05$; son test: $p = .638$ ve $p > .05$).

4.8.1.1 Alt maddeye ilişkin bulgular.⁴

Bu bölümde *Türkçe dersi sırasında kendimi dersle hiç ilgisi olmayan şeyleri düşünürken buluyorum* alt maddesine ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 118

Katılımcıların “Türkçe Dersi Sırasında Kendimi Dersle Hiç İlgisi Olmayan Şeyleri Düşünürken Buluyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	Düşük	25	3.0400	1.05987	Gruplar arası	6.975	3	3.487	3.328	.040*	Y>O
	Orta	46	2.7174	1.08859							
	Yüksek	37	3.2973	.90875	Gruplar içi	11.016	105	1.048			
	Toplam	108	2.9907	1.04564							
	Levene: 3.413		p= .037		Genel	116.991	108				
Son test	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
	Düşük	39	2.3846	.98983	Gruplar arası	2.256	3	1.128	1.094	.339**	-
	Orta	48	2.7083	1.03056							
	Yüksek	21	2.5714	1.02817	Gruplar içi	108.290	105	1.031			
	Toplam	108	2.5648	1.01644							
Levene: 1.832		p= .165		Genel	110.546	108					

* $p < .05$ ** $p > .05$

Tablo 118’de de görüldüğü üzere katılımcıların *“Türkçe Dersi Sırasında Kendimi Dersle Hiç İlgisi Olmayan Şeyleri Düşünürken Buluyorum.”* alt maddesine verdikleri ön test yanıtları arasında kaygı düzeyi değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde yüksek kaygılı katılımcıların lehine farklılık bulunmaktadır ($p = .040$ ve $p < .05$). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacı ile gerçekleştirilen Dunnett T3 testi sonuçlarına göre yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcıların ($\bar{X} = 3.29$) orta düzey kaygı sahibi katılımcılara göre ($\bar{X} = 2.71$) kendilerini *Türkçe dersi sırasında daha fazla bir şekilde ders ile ilgili olmayan şeyleri düşünürken buldukları* tespit edilmiştir. Katılımcıların son test yanıtları arasında kaygı düzeyi değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = .339$ ve $p > .05$).

⁴ “Dikkat Toplamaya Yönelik Kaygı” alt boyutunun bir alt maddesi olduğu için; boyut değerleri ile alt madde değerlerine ait ANOVA ve T-Testi sonuçları ayrıdır.

Tablo 119

Katılımcıların “Dil Dersi Sırasında Kendimi Dersle Hiç İlgisi Olmayan Şeyleri Düşünürken Buluyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Ölçüm	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Ön test	Erkek	26	2.6154	.98293	108	2.135	.035*
	Kadın	82	3.1098	1.04239			
Son test	Erkek	26	2.3462	1.01754	108	1.262	.210**
	Kadın	82	2.6341	1.01242			

* $p < .05$ ** $p > .05$

Tablo 119’da da görüldüğü gibi katılımcıların “Dil Dersi Sırasında Kendimi Dersle Hiç İlgisi Olmayan Şeyleri Düşünürken Buluyorum.” alt maddesine verdikleri ön test yanıtları arasında cinsiyete göre $p < .05$ anlamlılık düzeyinde kadın katılımcıların lehine anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p = .035$ ve $p < .05$). Kadın katılımcıların ($\bar{X} = 3.10$) erkek katılımcılara göre ($\bar{X} = 2.61$) kendilerini Türkçe dersi sırasında daha fazla bir şekilde ders ile ilgili olmayan şeyleri düşünürken buldukları tespit edilmiştir. Son test sonuçlarına göre cinsiyete bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = .210$ ve $p > .05$).

Tablo 120

Katılımcıların “Dil Dersi Sırasında Kendimi Dersle Hiç İlgisi Olmayan Şeyleri Düşünürken Buluyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Bilinen Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	1	36	3.2500	.93732	Gruplar arası	6.565	3	3.282	3.121	.048*	1>2
	2	42	2.6905	1.15796	Gruplar içi	110.426	105	1.052			
	3 ve üstü	30	3.1000	.92289							
	Toplam	108	2.9907	1.04564	Genel	116.991	108				
	Levene: 2.819	p = .064									
	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	1	36	2.6667	1.06904	Gruplar arası	.894	3	.447	.428	.653**	-
	2	42	2.5714	1.03930	Gruplar içi	109.652	105	1.044			
	3 ve üstü	30	2.4333	.93526							
	Toplam	108	2.5648	1.01644	Genel	110.546	108				
	Levene: 1.722	p = .184									

* $p < .05$ ** $p > .05$

Tablo 120’de de görüldüğü gibi katılımcıların “*Dil Dersi Sırasında Kendimi Dersle Hiç İlgisi Olmayan Şeyleri Düşünürken Buluyorum.*” alt boyutuna verdikleri ön test yanıtları arasında bilinen yabancı dil sayısı değişkenine göre $p<.05$ anlamlılık düzeyinde bir yabancı dil bilenlerin lehine anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p=.048$ ve $p<.05$). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacı ile yapılan Tukey testi sonuçlarına göre bir yabancı dil bilen katılımcıların ($\bar{X}=3.25$) iki yabancı dil bilen katılımcılara göre ($\bar{X}=2.69$) daha fazla dikkat toplama kaygısı taşıdıkları belirlenmiştir. Son test sonuçlarına göre bilinen yabancı dil sayısına bağlı olarak $p<.05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p=.653$ ve $p>.05$).

Tablo 121

Katılımcıların “Dil Dersi Sırasında Kendimi Dersle Hiç İlgisi Olmayan Şeyleri Düşünürken Buluyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	2 ve 3	45	3.2222	1.08479	Gruplar arası	5.277	3	2.638	2.480	.089*	-
	4	33	2.6970	.95147							
	5	30	2.9667	1.03335	Gruplar içi	111.714	105	1.064			
	Toplam	108	2.9907	1.04564							
	Levene: .690	p= .504	Genel	116.991	108						
	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	2 ve 3	45	2.6222	1.13396	Gruplar arası	.941	3	.471	.451	.638**	-
	4	33	2.4242	.83030							
	5	30	2.6333	1.03335	Gruplar içi	109.605	105	1.044			
	Toplam	108	2.5648	1.01644							
	Levene: 5.900	p= .004	Genel	110.546	108						

* $p>.05$ ** $p>.05$

Tablo 121’de de görüldüğü gibi katılımcıların “*Türkçe Dersi Sırasında Kendimi Dersle Hiç İlgisi Olmayan Şeyleri Düşünürken Buluyorum.*” alt maddesine verdikleri ön test ve son test yanıtları arasında öğrenim gördükleri sınıf değişkenine bağlı olarak $p<.05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p=.089$ ve $p>.05$; son test: $p=.638$ ve $p>.05$).

4.8.2 Dikkat toplama kaygısına ilişkin görüşme bulguları.

Bu bölümde katılımcılarla gerçekleştirilen odak görüşmelerde elde edilen *dikkat toplama kaygısına* ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

4.8.2.1 Günlük hayatta dikkat toplama sorunu. Düşük ve yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcılarla gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış odak görüşmelerinde katılımcıların günlük hayatlarında dikkat toplama sorunu yaşıyıp yaşamadıkları, dikkatlerinin kolayca dağılıp dağılmadığı; ayrıca çalışmada kullanılan ölçeğin dikkat toplama alt boyutuna ait birinci maddenin; sınıf için genel kaygı alt boyutuna ait sekiz ve onuncu alt maddelerinin derinlemesine araştırılması amaçlanmıştır.

Tablo 122

Katılımcıların Dikkat Toplama Sorunlarına İlişkin Görüşme Yönergesine Vermiş Oldukları Yanıtlara Ait Verilerin Analizi

Görüşme Soru ve Cevapları	Kodlamalar	Temalar
Araştırmacı: Dikkat toplama sorununuz var mı? Ders çalışırken, kitap okurken vs. dikkatiniz kolayca dağılır mı? Chrysa(kadın, düşük kaygı düzeyi): Sevdiğim / okumaya karar verdiğim bir kitabı okurken, istiyorsan odaklanırım. Hiç sorun yaşamam. <i>(Odaklanmış bir halde önemli bir iş yaparken, dikkatini dağıtan bir şey oldu. Sonra bıraktın. Geriye dönünce hemen kaldığı yerden devam edebilir misin?)</i> Evet, önemli olduğu için geri dönebilirim. Hiç sorun sorun yaşamam. Elena(kadın, düşük kaygı düzeyi): Hayır, bin sayfalık kitaplarım var ve dikkatimin dağılması için bile zamanım yok. Ayrıca her istediğim konuda ve zamanda dikkatimi hemen toplayabilirim. Marina A.(kadın, düşük kaygı düzeyi): Genellikle dikkatim çabuk dağılmaz. Uzun süre ders çalışabilirim. Ancak beni çok yoran bir şey varsa dikkatim kolayca bozulabiliyor. Yorulduğumu hissedersen dikkatim çabuk dağılır.	Kararlı Dikkat toplayabiliyor. Dikkatli Kolay odaklanma Şartlı durum	Dikkat toplama- odaklanabilme Dikkat toplama- odaklanabilme Dikkat toplama- odaklanabilme

Tablo 122'nin devamı

Görüşme Soru ve Cevapları

Vicky(kadın, düşük kaygı düzeyi): Ne olursa olsun hiçbir şey dikkatimi dağıtamaz. Çok dikkatli olurum. İstedğim bir iş üzerinde çalışırken dikkatim asla dağılmaz.

Moupoulns(erkek, düşük kaygı düzeyi): Bir iş üzerinde odaklanmam gerekiyorsa çevremde dikkatimi dağıtacak şeyleri ayırırım ve kaldırıyorum. Böylece çalışmaya başlayınca dikkat sorunu yaşamam.

Christina(kadın, yüksek kaygı düzeyi): Yapacağım işe verdiğim değere bağlı, önem veriyorsam dikkatim dağılmaz. Ayrıca zaman önemli. Zamanın kısaysa dikkatim çabuk dağılabilir. (*Arkadaşların hiç sana ne kadar dikkatsizsin dediler mi?*) Hayır.

Marina(kadın, yüksek kaygı düzeyi): Bu tamamen kendimle ilgili. Çalışmam gerekiyorsa durur ve çalışırım, çıkmam, gezmem gerekiyorsa gider ve gezerim. Sınav dönemlerin bazen dikkat sorunu yaşayabiliyorum. Ama çok değil.

Georgia(kadın, yüksek kaygı düzeyi): Genellikle dikkat problemi yaşamam. Sadece sınav zamanlarında heyecanlı isem ve zor bir sınav varsa bu sorunu yaşayabiliyorum.

Tsimpou(kadın, yüksek kaygı düzeyi): Küçükken yani ilköğretimdeyken hiç dikkat toplama sorunum yoktu. Üniversiteye gelince böyle bir sorun başladı. Müzik dinlerken rahat oluyorum, dikkatimi toplamak için müziği kullanıyorum.

Eleftheria(kadın, yüksek kaygı düzeyi): Kolaylıkla dikkatimi toplarım, hiç sorun yaşamam. Özellikle dikkatimi toplamak istersem bunu hemen başarabilirim. (*Dikkatli bir şekilde bir iş üzerinde çalışırken, arkadaşların aradı ve sizi çağırdılar. Bu durumda ne yaparsınız?*) Arkadaşlarım çağırrsa bile o işim bitmeden ayrılmam.

Kodlamalar	Temalar
Konsantrasyon yüksek	Dikkat toplama-odaklanabilme
Ortam Kararlı	Dikkat toplama-odaklanabilme
Zaman Değer, önem	Dikkat toplama-odaklanabilme
Motivasyon Zaman ve önem	Dikkat toplama-odaklanabilme
Sınava göre Zor sınavlar	Dikkat toplama-odaklanabilme
Önceleri yok. Müzik ve dikkat	Dikkat toplama-odaklanabilme
Motivasyon Kararlılık	Dikkat toplama-odaklanabilme

Tablo 122’de de görüldüğü üzere katılımcıların dikkat toplama ile ilgili yanıtları kaygı düzeylerinden bağımsız bir şekilde birbirine yakındır. Hem yüksek kaygılı katılımcılar hem de düşük kaygılı katılımcılar dikkat sorunu yaşayabileceklerini, ancak gerekirse dikkatlerini bir iş üzerine yoğunlaştırabileceklerini söylemişlerdir.

4.8.2.2 Unutkanlık sorunu. Düşük ve yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcılarla gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış odak görüşmelerinde katılımcıların günlük hayatlarında unutkanlık sorunu yaşayıp yaşamadıkları; ayrıca çalışmada kullanılan ölçeğin dikkat toplama alt boyutuna ait birinci maddenin ve sınıf için genel kaygı alt boyutuna ait onuncu derinlemesine araştırılması amaçlanmıştır.

Tablo 123

Katılımcıların Unutkanlık Yaşayıp Yaşamadıklarına İlişkin Görüşme Yönergesine Vermiş Oldukları Yanıtlara Ait Verilerin Analizi

Görüşme Soru ve Cevapları	Kodlamalar	Temalar
Araştırmacı: Unutkanlık yaşıyor musunuz? Telefon numaralarını, isimleri aklınızda tutabilir misiniz?		
Chrysa(kadın, düşük kaygı düzeyi): Unutkanlık sorunu yaşamam. Sayıları adresleri vs. çok iyi hatırlıyorum. Sayılarla aram özellikle çok iyidir. Sayısal derslerle de aram çok iyi olmuştur. Hafızam güçlü.”	Güçlü hafıza	Unutkanlık
Elena(kadın, düşük kaygı düzeyi): Hayır, hiç unutkanlık yaşamam. İsimleri kolayca öğrenebilirim. Telefonlar gerekliyse aklımda tutabilirim.	Şartlı durum Güçlü hafıza	Unutkanlık
Marina A. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Hayır ben unutkanlık yaşamam. Hatırlamak istersem kolay kolay hiçbir şeyi unutmam.	Şartlı durum	Unutkanlık
Vicky (kadın, düşük kaygı düzeyi): Kolay kolay bir şeyi unutmam. Bu ilgilendiğim ya da hatırlamak istediğim	Şartlı durum	Unutkanlık

Görüşme Soru ve Cevapları

şeyin beni ne kadar ilgilendirdiği ile ilgili bir durum.

Moupoulns(erkek, düşük kaygı düzeyi): Derslerde asla unutkanlık yaşamam. Yabancı dil derslerinde hiç unutkanlık sorunum yoktur. Diğer şeylerde unutkanlık yaşayabilirim. Örneğin telefon numaralarını unutabilirim.

Christina(kadın, yüksek kaygı düzeyi): Ev adreslerini, telefon numaralarını hatırlıyorum, bu tür şeyleri unutmam. Ama gün içinde mesela bir iş yapmak için koltuktan kalktığım sırada telefon çalarsa, o an yapacağım şeyi unutabiliyorum. Kısa süreli unutkanlık var.

Marina(kadın, yüksek kaygı düzeyi): Sanırım ben de fil hafızası var. Hiçbir şeyi unutmuyorum. Adresler, telefonlar, isimler vs. unuttuğumu hatırlamıyorum.

Georgia(kadın, yüksek kaygı düzeyi): Unutkanlık sorunu yaşamıyorum. Unutmak istemediğim bir şeyi kolayca hatırlarım. İsimleri aklımda tutabilirim, ama telefon numaralarını aklımda tutmam, gerek olmadığını düşünüyorum.

Tsimpou(kadın, yüksek kaygı düzeyi): Bazen insanların isimlerini unutabiliyorum. Sayılarla da aram çok iyi değil. Ama genel anlamda hafızamın zayıf olduğunu düşünmüyorum. Zaten bölümümüz gereği iyi olmak zorunda. Unutkanlık biraz var ama sorun oluşturacak kadar asla değil.

Eleftheria(kadın, yüksek kaygı düzeyi): Tamamen bana bağlı bir durum. Eğer bir şeyi hatırlamam gerekiyorsa unutkanlık yaşamam. Ancak önemsiz bir şey ise ve sonra bunu hatırlamam gerekirse unutmam olabiliyorum.

Kodlamalar

İsteğe bağlı
Yabancı dil motivasyonu
yüksek

Şartlı durum

Güçlü hafıza

Şartlı durum
Güçlü hafıza

Şartlı durumlar
Bölümle ilgili

Şartlı durum
Verilen önem

Temalar

Unutkanlık

Unutkanlık

Unutkanlık

Unutkanlık

Unutkanlık

Unutkanlık

Tablo 123'te de görüldüğü üzere hem yüksek kaygı düzeyi hem de düşük kaygı düzeyine sahip katılımcılar genel olarak unutkanlık sorunu yaşamadıklarını, hatırlamak istedikleri şeye önem veriyorlar ve onu hatırlamaları gerekiyorsa unutmadıklarını söylemişlerdir. Kısa süreli unutkanlık yaşadığını söyleyen katılımcılar da olmuştur.

4.9 Dokuzuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular

Katılımcıların *test kaygılarına* ilişkin bulgular bu bölümde verilmiştir.

4.9.1 Test kaygısı alt boyutuna ilişkin bulgular.

Tablo 124

Katılımcıların "Test Kaygısı" Alt Boyutuna Yönelik Ön Test Ve Son Test Ortalamalarının Karşılaştırılması

Ölçüm	Alt Boyut	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Ön test	Test kaygısı	108	3.3426	.57049	108	60.890	.000*
Son test	Test kaygısı	108	2.5648	1.01644			

* $p < .05$

Tablo 124'te de görüldüğü katılımcıların "*Test Kaygısı*" alt boyutuna verdikleri ön test ve son test yanıtları arasında $p < .05$ anlamlılık düzeyinde ön test lehine farklılık bulunmaktadır ($p = .000$ ve $p < .05$). Test kaygısı ön test sonuçları ortalaması ($\bar{X} = 3.34$) son test sonuçları ortalamasından ($\bar{X} = 2.56$) daha yüksektir. Sonuçlara göre katılımcıların test kaygılarında beş aylık Türkçe dersi sonunda azalma olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 125

Katılımcıların "Test Kaygısı" Alt Boyutuna Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	Düşük	25	3.4600	.47697	Gruplar arası	.540	3	.270	.826	.440*	-
	Orta	46	3.3370	.53805							
	Yüksek	37	3.2703	.66243	Gruplar içi	34.284	105	.327			
	Toplam	108	3.3426	.57049							
Levene: 4.608		p = .012		Genel	34.824	108					
	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	Düşük	39	2.3846	.98983	Gruplar arası	21.113	3	10.557	10.648	.000**	Y>D Y>O
	Orta	48	2.7083	1.03056							
	Yüksek	21	3.6190	.92066	Gruplar içi	104.100	105	.991			
	Toplam	108	2.7685	1.08176							
Levene: 2.839		p = .063		Genel	125.213	108					

* $p > .05$

** $p < .05$

Tablo 125’te de görüldüğü üzere katılımcıların “*Test Kaygısı*” alt boyutuna verdikleri son test yanıtları arasında kaygı düzeyi değişkenine göre $p < .05$ anlamlılık düzeyinde düşük ve orta düzey kaygı sahibi katılımcıların lehine anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p = .000$ ve $p < .05$). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacı ile yapılan Tukey testi sonuçlarına göre yüksek kaygılı katılımcıların ($\bar{X} = 3.61$) hem düşük kaygı düzeyine sahip katılımcılara göre ($\bar{X} = 2.38$) hem de orta düzey kaygılı katılımcılara göre ($\bar{X} = 2.70$) daha fazla test kaygısı taşıdıkları tespit edilmiştir. Ön test sonuçlarına göre kaygı düzeylerine bağlı olarak $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmamaktadır ($p = .440$ ve $p > .05$).

Tablo 126

Katılımcıların “Test Kaygısı” Alt Boyutuna Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Ölçüm	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Ön test	Erkek	26	3.2308	.73798	108	1.149	.253*
	Kadın	82	3.3780	.50651			
Son test	Erkek	26	2.5385	1.17408	108	1.176	.215**
	Kadın	82	2.8415	1.04786			

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 126’da da görüldüğü üzere katılımcıların “*Test Kaygısı*” alt boyutuna verdikleri ön test ve son test yanıtları arasında cinsiyete bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p = .253$ ve $p > .05$; son test: $p = .215$ ve $p > .05$).

Tablo 127

Katılımcıların “Test Kaygısı” Alt Boyutuna Verdikleri Yanıtların Bilinen yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	1	36	3.2222	.52705	Gruplar arası	.897	3	.449	1.388	.254*	-
	2	42	3.3690	.64448							
	3 ve üstü	30	3.4500	.49741	Gruplar içi	33.927	105	.323			
	Toplam	108	3.3426	.57049							
	Levene: 2.686	p= .073	Genel	34.824	108						
	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	1	36	3.6389	1.04616	Gruplar arası	20.573	3	10.287	8.686	.000**	1>2 1>3
	2	42	2.7857	1.13773							
	3 ve üstü	30	2.6333	1.06620	Gruplar içi	124.344	105	1.184			
	Toplam	108	3.0278	1.16377							
	Levene: 1.627	p= .201	Genel	144.917	108						

* $p > .05$ ** $p < .05$

Tablo 127’de de görüldüğü üzere katılımcıların “*Test Kaygısı*” alt boyutuna verdikleri son test yanıtları arasında bilinen yabancı dil sayısı değişkenine göre $p < .05$ anlamlılık düzeyinde bir yabancı dil bilen katılımcıların lehine anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p = .000$ ve $p < .05$). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğu belirlemek amacı ile yapılan Tukey testi sonuçlarına göre bir yabancı dil bilen katılımcıların ($\bar{X} = 3.63$) hem iki yabancı dil bilenler ($\bar{X} = 2.78$) hem de üç ve üzeri yabancı dil bilenlere göre ($\bar{X} = 2.63$) daha fazla test kaygısı taşıdıkları tespit edilmiştir. Ön test sonuçlarında bilinen yabancı dil sayısına bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = .254$ ve $p > .05$).

Tablo 128

Katılımcıların “Test Kaygısı” Alt Boyutuna Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	2 ve 3	45	3.3111	,53607	Gruplar arası	4.198	3	2.099	7.196	.001*	5>3 5>4
	4	33	3.1212	,59987							
	5	30	3.6333	,47222	Gruplar içi	30.626	105	.292			
	Toplam	108	3.3426	,57049		Genel	34.824	108			
	Levene: 1.139		p= .324								
Son test	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
	2 ve 3	45	3.1778	1.21148	Gruplar arası	2.957	3	1.479	1.094	.339**	-
	4	33	2.7879	1.08275							
	5	30	3.0667	1.17248	Gruplar içi	141.960	105	1.352			
	Toplam	108	3.0278	1.16377		Genel	144.917	108			
Levene: .310		p= .734									

* $p < .05$ ** $p > .05$

Tablo 128’de de görüldüğü üzere katılımcıların “*Test Kaygısı*” alt boyutuna verdikleri ön test yanıtları arasında öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre $p < .05$ anlamlılık düzeyinde beşinci sınıfta öğrenim görmekte olan katılımcıların lehine farklılık bulunmaktadır ($p = .001$ ve $p < .05$). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacı ile yapılan Tukey testi sonuçlarına göre beşinci sınıfta öğrenim gören katılımcıların ($\bar{X} = 3.63$) hem iki ve üçüncü sınıfta öğrenim gören katılımcılara ($\bar{X} = 3.11$) hem de dördüncü sınıfta öğrenim gören katılımcılara göre ($\bar{X} = 3.12$) daha fazla test kaygısı taşıdıkları belirlenmiştir. Son test yanıtları arasında öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = .339$ ve $p < .05$).

4.9.1.1 Alt maddelere ilişkin bulgular.

Bu bölümde test kaygısına ilişkin elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

4.9.1.1.1 Birinci alt maddeye ilişkin bulgular.

Bu bölümde *yabancı dil dersinde test çözerken genellikle rahat olurma* alt maddesine ilişkin elde edilen yanıtlara yer verilmiştir.

Tablo 129

Katılımcıların “Yabancı Dil Dersinde Test Çözerken Genellikle Rahat Olurum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	Düşük	25	3.4400	.50662	Gruplar arası	.618	3	.309	.668	.515*	-
	Orta	46	3.2826	.75020							
	Yüksek	37	3.4324	.68882	Gruplar içi	48.567	105	.463			
	Toplam	108	3.3704	.67799							
Levene: 1.007 p= .369					Genel	49.185	108				
	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	Düşük	39	3.6154	.81484	Gruplar arası	15.293	3	7.647	13.466	.000**	D>Y O>Y
	Orta	48	3.3750	.76144							
	Yüksek	21	2.5714	.59761	Gruplar içi	59.624	105	.568			
	Toplam	108	3.3056	.83675							
Levene: .734 p= .482					Genel	74.917	108				

* $p > .05$ ** $p < .05$

Tablo 129’da da görüldüğü üzere katılımcıların “Yabancı Dil Dersinde Test Çözerken Genellikle Rahat Olurum.” alt maddesine verdikleri son test yanıtları arasında kaygı düzeyi değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde düşük kaygılı katılımcılar ile orta kaygı sahibi katılımcılar arasında farklılık bulunmaktadır ($p = .000$ ve $p < .05$). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacı ile yapılan Tukey testi sonuçlarına göre düşük kaygılı katılımcıların ($\bar{X} = 3,61$) yüksek kaygılı katılımcılara göre ($\bar{X} = 2,57$); orta düzey kaygı sahibi katılımcıların ise ($\bar{X} = 3,37$) yine yüksek kaygılı katılımcılara göre ($\bar{X} = 2,57$) Türkçe test çözerken daha rahat oldukları tespit edilmiştir. Ön test sonuçları arasında kaygı düzeyleri değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = .515$ ve $p > .05$).

Tablo 130

Katılımcıların “Yabancı Dil Dersinde Test Çözerken Genellikle Rahat Olurum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Ölçüm	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Ön test	Erkek	26	3.1538	.88056	108	1.062	.291*
	Kadın	82	3.3537	.82210			
Son test	Erkek	26	3.0000	.97980	108	1.918	.058**
	Kadın	82	3.3780	.84093			

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 130’da da görüldüğü üzere katılımcıların “*Yabancı Dil Türkçe Dersinde Test Çözerken Genellikle Rahat Olurum.*” alt maddesine verdikleri ön test ve son test yanıtları arasında cinsiyet değişkenine bağlı olarak $p<.05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p=.291$ ve $p>.05$; son test: $p=.058$ ve $p>.05$).

Tablo 131

Katılımcıların Yabancı Dil Dersinde Test Çözerken Genellikle Rahat Olurum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Bilinen yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	1	36	3.0833	.87423	Gruplar arası	2.795	3	1.398	2.035	.136*	-
	2	42	3.3810	.93580							
	3 ve üstü	30	3.4667	.57135	Gruplar içi	72.121	105	.687			
	Toplam	108	3.3056	.83675							
	Levene: 3.222	p= .044	Genel	74.917	108						
	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	1	36	3.1111	.85449	Gruplar arası	9.405	3	4.703	5.939	.004**	3>1
	2	42	3.4048	.96423							
	3 ve üstü	30	3.8667	.81931	Gruplar içi	83.141	105	.792			
	Toplam	108	3.4352	.93001							
	Levene: 1.847	p= .163	Genel	92.546	108						

* $p>.05$ ** $p<.05$

Tablo 131’de de görüldüğü üzere katılımcıların “*Yabancı Dil Dersinde Test Çözerken Genellikle Rahat Olurum.*” alt maddesine verdikleri son test yanıtları arasında bilinen yabancı dil sayısı değişkenine göre $p<.05$ anlamlılık düzeyinde üç ve üzeri yabancı dil bilen katılımcıların lehine farklılık bulunmaktadır ($p=.004$ ve $p<.05$). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacı ile gerçekleştirilen Tukey testi sonuçlarına göre üç ve üzeri yabancı dil bilen katılımcıların ($\bar{X}=3.86$) bir yabancı dil bilen katılımcılara göre ($\bar{X}=3.11$) Türkçe dersinde test çözerken daha rahat oldukları tespit edilmiştir. Ön test sonuçlarına göre bilinen yabancı dil sayısı değişkenine bağlı olarak $p<.05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p=.136$ ve $p>.05$).

Tablo 132

Katılımcıların “Yabancı Dil Dersinde Test Çözerken Genellikle Rahat Olurum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	2 ve 3	45	3.3556	.71209	Gruplar arası	2.765	3	1.382	3.127	.048*	5>4
	4	33	3.1818	.72692							
	5	30	3.6000	.49827	Gruplar içi	46.420	105	.442			
	Toplam	108	3.3704	.67799							
	Levene: 1.045	p= .355	Genel	49.185	108						
Son test	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
	2 ve 3	45	3.3778	.83364	Gruplar arası	10.315	3	5.157	7.339	.001**	3>4 5>4
	4	33	2.8485	1.03444							
	5	30	3.6333	.55605	Gruplar içi	73.787	105	.703			
	Toplam	108	3.2870	.88657							
Levene: 2.275	p= .108	Genel	84.102	108							

* $p < .05$ ** $p < .05$

Tablo 132’de de görüldüğü üzere katılımcıların “Yabancı Dil Dersinde Test Çözerken Genellikle Rahat Olurum.” alt maddesine verdikleri ön test ve son test yanıtları arasında öğrenim gördükleri sınıfa göre $p < .05$ anlamlılık düzeyinde beşinci ve ikinci-üçüncü sınıfta öğrenim gören katılımcıların lehine anlamlı farklılık bulunmaktadır (ön test: $p = .048$ ve $p < .05$; son test: $p = .001$ ve $p < .05$). Ön test sonuçları arasındaki farklılığın hangi gruplara arasında olduğunu belirlemek amacı ile gerçekleştirilen Tukey testi sonuçlarına göre beşinci sınıfta öğrenim göre katılımcıların ($\bar{X} = 3.60$) Türkçe dersinde test çözerken dördüncü sınıfta öğrenim gören katılımcılara göre ($\bar{X} = 3.18$) daha rahat oldukları belirlenmiştir. Son test sonuçları arasındaki farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacı ile yapılan Tukey testi sonuçlarına göre ise ikinci ve üçüncü sınıfta bulunan katılımcıların ($\bar{X} = 3.37$) dördüncü sınıfta bulunan katılımcılara ($\bar{X} = 2.84$); beşinci sınıfta bulunan katılımcıların ise ($\bar{X} = 3.63$) dördüncü sınıfta öğrenim gören katılımcılara göre ($\bar{X} = 2.84$) Türkçe dersinde test çözerken daha rahat hissettikleri tespit edilmiştir.

4.9.1.1.2 İkinci alt maddeye ilişkin bulgular.

Bu bölümde *yabancı dil testlerine daha fazla zaman ayırdığımda aklım daha çok karışıyor* alt maddesine ilişkin elde edilen yanıtlara yer verilmiştir.

Tablo 133

Katılımcıların “Yabancı Dil Testlerine Daha Fazla Zaman Ayırdığımda Aklım Daha Çok Karışıyor.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	Düşük	25	3.4000	.86603	Gruplar arası	1.994	3	.997	1.210	.320*	-
	Orta	46	3.3913	.88137							
	Yüksek	37	3.1081	.96563	Gruplar içi	86.524	105	.824			
	Toplam	108	3.1081	.90955							
Levene: 1.921		p= .152		Genel	88.519	108					
	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	Düşük	39	2.1538	.90433	Gruplar arası	32.153	3	16.076	17.825	.000**	O>D Y>O Y>D
	Orta	48	2.2292	.95069							
	Yüksek	21	3.5714	1.02817	Gruplar içi	94.699	105	.902			
	Toplam	108	2.4630	1.08882							
Levene: 1.586		p= .210		Genel	126.852	108					

* $p > .05$ ** $p < .05$

Tablo 133’te de görüldüğü üzere katılımcıların “*Yabancı Dil Testlerine Daha Fazla Zaman Ayırdığımda Aklım Daha Çok Karışıyor.*” alt maddesine verdikleri son test yanıtları arasında kaygı düzeyleri değişkenine göre $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmaktadır ($p = .000$ ve $p < .05$). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için gerçekleştirilen Tukey testi sonuçlarına göre orta kaygı düzeyine sahip katılımcıların ($\bar{X} = 2.22$) düşük kaygılı katılımcılara göre ($\bar{X} = 2.12$) Türkçe testlerine daha fazla zaman ayırdıkları zaman akıllarının daha çok karıştığını düşündükleri belirlenmiştir. Yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcıların ise ($\bar{X} = 3.09$) hem orta kaygı düzeyine sahip bulunan katılımcılara ($\bar{X} = 2.22$) hem de düşük kaygı düzeyinde bulunan katılımcılara göre ($\bar{X} = 2.12$) Türkçe testlerine daha fazla zaman ayırdıkları zaman akıllarının daha çok karıştığını düşündükleri tespit edilmiştir. Ön test sonuçları arasında kaygı düzeyi değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = .320$ ve $p > .05$).

Tablo 134

Katılımcıların “Yabancı Dil Dersinde Test Çözerken Genellikle Rahat Olurum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Ölçüm	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Ön test	Erkek	26	3.1538	.78446	108	1.891	.061*
	Kadın	82	3.4390	.63045			
Son test	Erkek	26	2.8846	1.03255	108	2.321	.022**
	Kadın	82	3.3415	.81981			

* $p > .05$ ** $p < .05$

Tablo 134’te de görüldüğü üzere katılımcıların “Yabancı Dil Dersinde Test Çözerken Genellikle Rahat Olurum.” alt maddesine verdikleri son test yanıtları arasında cinsiyet değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmaktadır ($p = .022$ ve $p < .05$). Kadın katılımcıların ($\bar{X} = 3.34$) erkek katılımcılara göre ($\bar{X} = 2.88$) Türkçe test çözerken daha rahat hissettikleri tespit edilmiştir. Ön test yanıtları arasında cinsiyet değişkenine bağlı olarak anlamlı farklılık bulunmamaktadır ($p = .061$ ve $p > .05$).

Tablo 135

Katılımcıların “Yabancı Dil Dersinde Test Çözerken Genellikle Rahat Olurum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Bilinen yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	1	36	3.3611	.86694	Gruplar arası	.475	3	.237	.283	.754*	-
	2	42	3.2143	.97620							
	3 ve üstü	30	3.3333	.88409	Gruplar içi	88.044	105	.839			
	Toplam	108	3.2963	.90955							
	Levene: 2.855	p = .062	Genel	88.519	108						
	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	1	36	2.2222	.79682	Gruplar arası	14.453	3	7.226	7.152	.001**	3>1 3>2
	2	42	2.4524	1,19353							
	3 ve üstü	30	3.1333	.93710	Gruplar içi	106.094	105	1.010			
	Toplam	108	2.5648	1,06141							
	Levene: 3.188	p = .045	Genel	120.546	108						

* $p > .05$ ** $p < .05$

Tablo 135’te de görüldüğü üzere katılımcıların “Yabancı Dil Dersinde Test Çözerken Genellikle Rahat Olurum.” alt maddesine verdikleri son test yanıtları arasında bilinen yabancı dil sayısı değişkenine göre $p < .05$ anlamlılık düzeyinde bir yabancı dil bilenler ile üç ve üzeri

yabancı dil bilenlerin lehine farklılık bulunmamaktadır ($p=,001$ ve $p<,05$). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacı ile gerçekleştirilen Dunnett T3 testi sonuçlarına göre üç ve üzeri yabancı dil bilen katılımcıların ($\bar{X}=3.13$) Türkçe testleri çözerken bir yabancı dil bilen katılımcılar ($\bar{X}=2.22$) ve iki yabancı dil bilenlere göre ($\bar{X}=2.45$) daha rahat hissettikleri belirlenmiştir. Ön test sonuçları arasında bilinen yabancı dil değişkenine bağlı olarak $p<,05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmamaktadır ($p=,754$ ve $p>,05$).

Tablo 136

Katılımcıların “Yabancı Dil Dersinde Test Çözerken Genellikle Rahat Olurum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	2 ve 3	45	3,2222	,95081	Gruplar arası	6,195	3	3,098	3,951	,022*	5>4
	4	33	3,0606	,93339							
	5	30	3,6667	,71116	Gruplar içi	82,323	105	,784			
	Toplam	108	3,2963	,90955							
	Levene:	10,362	$p=,000$	Genel	88,519	108					
Son test	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
	2 ve 3	45	2,4444	1,05649	Gruplar arası	3,026	3	1,513	1,352	,263*	-
	4	33	2,4848	,97215							
	5	30	2,8333	1,14721	Gruplar içi	117,520	105	1,119			
	Toplam	108	2,5648	1,06141							
Levene:	,570	$p=,567$	Genel	120,546	108						

* $p<,05$ ** $p>,05$

Tablo 136’da da görüldüğü üzere katılımcıların “Yabancı Dil Dersinde Test Çözerken Genellikle Rahat Olurum.” alt maddesine verdikleri ön test yanıtları arasında öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre $p<,05$ anlamlılık düzeyinde beşinci sınıfların lehine farklılık bulunmaktadır ($p=,022$ ve $p<,05$). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacı ile yapılan Dunnett T3 testi sonuçlarına göre beşinci sınıfta öğrenim gören katılımcıların ($\bar{X}=3.66$) Türkçe testi çözerlerken dördüncü sınıfta öğrenim gören katılımcılara göre ($\bar{X}=3.06$) daha rahat oldukları tespit edilmiştir. Son test yanıtları arasında öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre $p<,05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p=,263$ ve $p>,05$).

4.10 Onuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular

Bu bölümde katılımcıların motivasyonları ile ilgili bulgulara yer verilmiştir.

4.10.1 Derse yönelik motivasyon alt boyutuna ilişkin bulgular.

Bu bölümde katılımcıların *Yabancı Dil Dersine Yönelik Motivasyon* ile ilgili maddelere verdikleri yanıtlara ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 137

Katılımcıların “Yabancı Dil Dersine Yönelik Motivasyon” Alt Boyutuna Yönelik Ön Test Ve Son Test Ortalamalarının Karşılaştırılması

Ölçüm	Alt Boyut	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Ön test	Motivasyon	108	2.7907	.32282	108	89.840	.000*
Son test	Motivasyon	108	2.5500	.29339			

* $p < .05$

Tablo 137’de de görüldüğü katılımcıların *“Yabancı Dil Dersine Yönelik Motivasyon”* alt boyutuna yönelik ön test ve son test yanıtları arasında $p < .05$ anlamlılık düzeyinde ön test lehine anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p = .000$ ve $p < .05$). Türkçe dersine yönelik motivasyon ön test ortalaması son test ortalamasından daha yüksektir. Sonuçlara göre katılımcıların beş aylık Türkçe dersi sonunda motivasyona yönelik kaygılarında azalma tespit edilmiştir.

Tablo 138

Katılımcıların “Yabancı Dil Dersine Yönelik Motivasyon” Alt Boyutuna Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	Düşük	25	2.7200	.34157	Gruplar arası	.191	3	.095	.913	.405*	-
	Orta	46	2.7957	.37592							
	Yüksek	37	2.8324	.22367	Gruplar içi	10.960	105	.104			
	Toplam	108	2.7907	.32282							
	Levene: 1.466		p= .236		Genel	11.151	108				
Son test	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
	Düşük	39	2.5026	3.6956	Gruplar arası	.388	3	.194	2.308	.104**	-
	Orta	48	2.6167	.19714							
	Yüksek	21	2.4857	.30048	Gruplar içi	8.822	105	.084			
	Toplam	108	2.5500	.29339							
Levene: 5.877		p= .004		Genel	9.210	108					

* $p > .05$

** $p > .05$

Tablo 138’de de görüldüğü üzere katılımcıların *“Yabancı Dil Dersine Yönelik Motivasyon”* alt boyutuna verdikleri hem ön test hem de son test yanıtları arasında kaygı

düzeyi değişkenine göre $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p = .405$ ve $p > .05$; son test: $p = .104$ ve $p > .05$).

Tablo 139

Katılımcıların “Yabancı Dil Dersine Yönelik Motivasyon” Alt Boyutuna Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Ölçüm	Cinsiyet	N	\bar{X}	Ss	sd	t	p
Ön test	Erkek	26	2.3077	.67937	108	2.595	.011*
	Kadın	82	1.9390	.61559			
Son test	Erkek	26	2.5769	1.02657	108	3.995	.000**
	Kadın	82	1.8537	.72217			

* $p < .05$ ** $p < .05$

Tablo 139’da da görüldüğü üzere katılımcıların “Yabancı Dil Dersine Yönelik Motivasyon” alt boyutuna verdikleri hem ön test hem de son test yanıtları arasında cinsiyet değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmaktadır (ön test: $p = .011$ ve $p < .05$; son test: $p = .000$ ve $p < .05$). Hem ön test hem de son test sonuçlarına göre erkek katılımcıların (ön test: $\bar{X} = 2.30$; son test: $\bar{X} = 2.57$) Türkçe dersine yönelik motivasyonlarının kadın katılımcılardan (ön test: $\bar{X} = 1.93$ son test: $\bar{X} = 1.85$) daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 140

Katılımcıların “Yabancı Dil Dersine Yönelik Motivasyon” Alt Boyutuna Verdikleri Yanıtların Bilinen yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	1	36	1.9444	.71492	Gruplar arası	46.692	3	23.346	28.848	.000*	2>1 3>1 3>2
	2	42	2.7381	.91223							
	3 ve üstü	30	3.6333	1.06620	Gruplar içi	84.975	105	.809			
	Toplam	108	2.7222	1.10929							
	Levene: 6.248	p = .003	Genel	131.667	108						
	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	1	36	1.9722	.81015	Gruplar arası	22.585	3	11.292	11.615	.000**	3>1 3>2
	2	42	2.3571	.90585							
	3 ve üstü	30	3.1333	1.25212	Gruplar içi	102.082	105	.972			
	Toplam	108	2.4444	1.07940							
	Levene: 4.407	p = .015	Genel	124.667	108						

* $p < .05$ ** $p < .05$

Tablo 140’da da görüldüğü üzere katılımcıların “*Yabancı Dil Dersine Yönelik Motivasyon*” alt maddesine verdikleri ön test ve son test yanıtları arasında bilinen yabancı dil sayısı değişkenine göre $p < .05$ anlamlılık düzeyinde iki yabancı dil bilenler ile üç ve üzeri yabancı dil bilenler lehine farklılık bulunmaktadır (ön test: $p = .000$ ve $p < .05$; son test: $p = .000$ ve $p < .05$). Ön test sonuçları arasındaki farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacı ile yapılan Dunnett T3 testi sonuçlarına göre iki yabancı dil bilen katılımcıların ($\bar{X} = 2.73$) Türkçe dersine yönelik motivasyonlarının bir yabancı dil bilenlere göre ($\bar{X} = 1.94$); üç ve üstü yabancı dil bilen katılımcıların motivasyon düzeylerinin ise ($\bar{X} = 3.63$) hem bir yabancı dil bilen katılımcılara ($\bar{X} = 1.94$) hem de iki yabancı dil bilenlere göre ($\bar{X} = 2.73$) daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Son test sonuçları arasındaki farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacı ile gerçekleştirilen Dunnett T3 testi sonuçlarına göre üç ve üzeri yabancı dil bilen katılımcıların ($\bar{X} = 3.13$) Türkçe dersine yönelik motivasyonlarının hem bir yabancı dil bilenlere ($\bar{X} = 1.97$) hem de iki yabancı dil bilen katılımcılara göre ($\bar{X} = 2.35$) daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 141

Katılımcıların “Yabancı Dil Dersine Yönelik Motivasyon” Alt Boyutuna Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	2 ve 3	45	2.6222	1.09314	Gruplar arası	1.274	3	.637	.513	.600*	-
	4	33	2.8788	1.13901							
	5	30	2.7000	1.11880	Gruplar içi	130.393	105	1.242			
	Toplam	108	2.7222	1.10929							
	Levene: .074	p = .929	Genel	131.667	108						
Son test	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
	2 ve 3	45	2.2222	1.08479	Gruplar arası	4.346	3	2.173	1.897	.155**	-
	4	33	2.5152	1.00378							
	5	30	2.7000	1.11880	Gruplar içi	120.320	105	1.146			
	Toplam	108	2.4444	1.07940							
Levene: .262	p = .770	Genel	124.667	108							

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 141’de de görüldüğü üzere katılımcıların “*Yabancı Dil Dersine Yönelik Motivasyon*” alt maddesine verdikleri hem ön test hem de son test yanıtları arasında öğrenim

gördükleri sınıf değişkenine bağlı olarak $p<.05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p=.600$ ve $p>.05$; son test: $p=.155$ ve $p>.05$).

4.10.1.1 Alt maddelere ilişkin bulgular.

Bu bölümde *derse yönelik motivasyon* alt boyutuna ait alt maddelere ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

4.10.1.1.1 Birinci alt maddeye ilişkin bulgular.

Bu bölümde *genellikle yabancı dil sınıfına gitmek istemem* alt boyutuna ait bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 142

Katılımcıların “Genellikle Yabancı Dil Sınıfına Gitmek İstemem” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	Düşük	25	2.5200	1.00499	Gruplar arası	6.826	3	3.413	4.066	.020*	Y>O
	Orta	46	2.2609	.82825							
	Yüksek	37	2.8378	.95782	Gruplar içi	88.137	105	.839			
	Toplam	108	2.5185	.94207							
	Levene: 2.882	p= .060	Genel	94.963	108						
Son test	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
	Düşük	39	2.0256	.36181	Gruplar arası	.070	3	.035	.156	.855**	-
	Orta	48	2.0625	.56139							
	Yüksek	21	2.0952	.43644	Gruplar içi	23.596	105	.225			
	Toplam	108	2.0556	.47030							
Levene: 1.140	p= .324	Genel	23.667	108							

* $p<.05$ ** $p>.05$

Tablo 142’de de görüldüğü üzere katılımcıların “Genellikle Yabancı Dil Sınıfına Gitmek İstemem” alt maddesine verdikleri ön test yanıtları arasında kaygı düzeyleri değişkenine göre $p<.05$ anlamlılık düzeyinde yüksek kaygılı katılımcıların lehine anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p=.020$ ve $p<.05$). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacı ile gerçekleştirilen Tukey testi sonuçlarına göre yüksek kaygılı katılımcıların ($\bar{X}=2.83$) orta kaygılı katılımcılara göre ($\bar{X}=2.26$) Türkçe sınıfına gitme

motivasyonlarının daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Son test sonuçları arasında cinsiyet değişkenine göre $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = .855$ ve $p > .05$).

Tablo 143

Katılımcıların “Genellikle Yabancı Dil Sınıfına Gitmek İstemem” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Ölçüm	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Ön test	Erkek	26	2.7308	.96157	108	1.323	.189*
	Kadın	82	2.4512	.93164			
Son test	Erkek	26	2.3846	.80384	108	4.438	.000**
	Kadın	82	1.9512	.21673			

* $p > .05$ ** $p < .05$

Tablo 143’te de görüldüğü üzere katılımcıların “Genellikle Yabancı Dil Sınıfına Gitmek İstemem” alt maddesine verdikleri son test yanıtları arasında $p < .05$ anlamlılık düzeyinde erkek katılımcıların lehine farklılık bulunmaktadır ($p = .000$ ve $p < .05$). Erkek katılımcıların “Genellikle (Türkçe) Sınıfına Gitmek İstemem” alt maddesine verdikleri yanıtların ortalaması ($\bar{X} = 2.38$) kadın katılımcıların ortalamasından ($\bar{X} = 1.95$) daha yüksektir. Sonuçlara göre erkek katılımcıların Türkçe sınıfına gitmeye ilişkin motivasyonlarının kadın katılımcılardan daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 144

Katılımcıların “Genellikle Yabancı Dil Sınıfına Gitmek İstemem” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Bilinen Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	1	36	2.5278	.97060	Gruplar arası	.338	3	.169	.188	.829*	-
	2	42	2.5714	.83060							
	3 ve üstü	30	2.4333	1.07265	Gruplar içi	94.625	105	.901			
	Toplam	108	2.5185	.94207							
	Levene: .182	p = .834	Genel	94.963	108						
	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	1	36	2.8889	.94952	Gruplar arası	9.353	3	4.677	5.743	.004**	1 > 3
	2	42	2.5238	.99359							
	3 ve üstü	30	2.1333	.68145	Gruplar içi	85.498	105	.814			
	Toplam	108	2.5370	.94152							
	Levene: 6.744	p = .002	Genel	94.852	108						

* $p > .05$ ** $p < .05$

Tablo 144’te de görüldüğü üzere katılımcıların “*Genellikle Yabancı Dil Sınıfına Gitmek İstemem*” alt maddesine verdikleri son test yanıtları arasında bilinen yabancı dil sayısı değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde bir yabancı dil bilen katılımcıların lehine anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p = .004$ ve $p < .05$). Bir yabancı dil bilen katılımcıların ortalaması ($\bar{X} = 2.88$) üç ve üzeri yabancı dil bilen katılımcıların ortalamasından ($\bar{X} = 2.13$) yüksektir. Gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi amacı ile gerçekleştirilen Dunnett T3 testi sonuçlarına göre üç ve üzeri yabancı dil bilen katılımcıların Türkçe sınıfına gitmeye ilişkin motivasyonlarının iki yabancı dil bilen katılımcılardan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ön test yanıtları arasında bilinen yabancı dil sayısı değişkenine bağlı olarak $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmamaktadır ($p = .829$ ve $p > .05$).

Tablo 145

Katılımcıların “Genellikle Yabancı Dil Sınıfına Gitmek İstemem” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	2 ve 3	45	2.2444	.74332	Gruplar arası	5.815	3	2.908	3.425	.036*	5>3
	4	33	2.6970	1.07485							
	5	30	2.7333	.98027	Gruplar içi	89.147	105	.849			
	Toplam	108	2.5185	.94207							
	Levene: 7.077		p= .001		Genel	94.963	108				
	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	2 ve 3	45	2.5778	.91674	Gruplar arası	.165	3	.082	.091	.913**	-
	4	33	2.4848	.97215							
	5	30	2.5353	.97320	Gruplar içi	94.687	105	.902			
	Toplam	108	2.5370	.94152							
	Levene: .187		p= .830		Genel	84,852	108				

* $p < .05$ ** $p > .05$

Tablo 145’te de görüldüğü üzere katılımcıların “*Genellikle Yabancı Dil Sınıfına Gitmek İstemem*” alt maddesine verdikleri ön test sonuçları arasında öğrenim gördükleri sınıf değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde beşinci sınıfta öğrenim gören katılımcıların lehine farklılık bulunmaktadır ($p = .036$ ve $p < .05$). Beşinci sınıfta okuyan katılımcıların alt maddeye verdikleri yanıtların ortalaması ($\bar{X} = 2.73$) 2 ve 3. sınıfta okuyan katılımcıların ortalamasından ($\bar{X} = 2.24$) daha yüksektir. Sonuçlara göre iki ve üçüncü sınıfta

öğrenim görmekte olan katılımcıların Türkçe sınıfına gitmeye yönelik motivasyonlarının beşinci sınıfta öğrenim gören katılımcılardan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Son test yanıtları arasında öğrenim gördükleri sınıf değişkenine bağlı olarak $p<.05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmamaktadır ($p=.913$ ve $p>.05$).

4.10.1.1.2 İkinci alt maddeye ilişkin bulgular.

Bu bölümde yabancı dil sınıfına çok iyi hazırlanma isteği duymuyorum alt boyutuna ait bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 146

Katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfına Çok İyi Hazırlanma İsteği Duymuyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	Düşük	25	2.3200	1.10755	Gruplar arası	39.020	3	19.510	24.501	.000*	O>D
	Orta	46	3.4565	.93587							Y>O
	Yüksek	37	3.9189	.64024	Gruplar içi	83.610	105	.796			Y>D
	Toplam	108	3.3519	1.07055							
	Levene: 11.659	p=.000	Genel	122.630							108
Son test	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
	Düşük	39	2.8800	.78102	Gruplar arası	2.113	3	1.057	2.535	.084**	-
	Orta	48	2.7609	.56509							Genel
	Yüksek	21	3.0811	.64024	Gruplar içi	43.766	105	.417			
	Toplam	108	2.8981	.65481							
Levene: 1.122	p=.330										

* $p<.05$ ** $p>.05$

Tablo 146’da da görüldüğü üzere katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfına Çok İyi Hazırlanma İsteği Duymuyorum.” alt maddesine verdikleri ön test yanıtları arasında kaygı düzeyi değişkenine bağlı olarak $p<.05$ anlamlılık düzeyinde orta ve yüksek kaygılı katılımcıların lehine farklılık bulunmaktadır ($p=.000$ ve $p<.05$). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacı ile gerçekleştirilen Tukey testi sonuçlarına göre orta düzey kaygı sahibi katılımcıların ($\bar{X}=3,45$) düşük kaygılı katılımcılara göre ($\bar{X}=2,32$); yüksek kaygılı katılımcıların ise ($\bar{X}=3,91$) hem düşük kaygılı ($\bar{X}=2,32$) hem de orta kaygılı katılımcılara göre ($\bar{X}=3,45$) Türkçe sınıfına hazırlanma motivasyonlarının daha düşük olduğu

tespit edilmiştir. Son test sonuçlarına göre kaygı düzeyleri değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde gruplar arasında farklılık bulunmamaktadır ($p = .084$ ve $p > .05$).

Tablo 147

Katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfına Çok İyi Hazırlanma İsteği Duymuyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Ölçüm	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Ön test	Erkek	26	3.6154	1.09825	108	1.448	.151*
	Kadın	82	3.2683	1.05466			
Son test	Erkek	26	3.1923	.84943	108	2.705	.008**
	Kadın	82	2.8049	.55420			

* $p > .05$ ** $p < .05$

Tablo 147’de de görüldüğü üzere katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfına Çok İyi Hazırlanma İsteği Duymuyorum.” alt maddesine verdikleri son test yanıtları arasında cinsiyet değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde erkek katılımcıların lehine anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p = .008$ ve $p < .05$). Erkek katılımcıların alt maddeye verdikleri yanıtların ortalaması ($\bar{X} = 3.19$) kadın katılımcıların ortalamasından daha ($\bar{X} = 2.80$) yüksektir. Bu durumda erkek katılımcıların Türkçe sınıfına hazırlanma motivasyonlarının kadın katılımcılara göre daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Ön test sonuçları arasında cinsiyet değişkenine göre $p < .05$ anlamlılık düzeyinde gruplar arasında farklılık bulunmamaktadır ($p = .151$ ve $p > .05$).

Tablo 148

Katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfına Çok İyi Hazırlanma İsteği Duymuyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Bilinen yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	1	36	3.5000	.91026	Gruplar arası	2.258	3	1.129	.985	.377*	-
	2	42	3.3810	1.16770							
	3 ve üstü	30	3.1333	1.10589	Gruplar içi	120.371	105	1.146			
	Toplam	108	3.3519	1.07055							
	Levene: 3.426	p = .036	Genel	122.630	108						
	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	1	36	3.1944	.70991	Gruplar arası	8.992	3	4.496	8.418	.000*	1>3 2>3
	2	42	2.9762	.78050							
	3 ve üstü	30	2.4667	.68145	Gruplar içi	56.082	105	.534			
	Toplam	108	2.9074	.77985							
	Levene: 1.090	p = .340	Genel	65.074	108						

* $p < .05$ ** $p < .05$

Tablo 148’de de görüldüğü üzere katılımcıların “*Yabancı Dil Sınıfına Çok İyi Hazırlanma İsteği Duymuyorum.*” alt maddesine verdikleri son test yanıtları arasında bilinen yabancı dil sayısı değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde bir yabancı dil bilenler ile üç ve üzeri yabancı dil bilenler lehine farklılık bulunmaktadır ($p = .000$ ve $p < .05$). Son test yanıtları arasında farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacı ile gerçekleştirilen Tukey testi sonuçlarına göre bir yabancı dil bilen katılımcıların ortalamaları ($\bar{X} = 3.19$) üç ve üzeri yabancı dil bilenlerin ortalamalarından ($\bar{X} = 2.46$); iki yabancı dil bilen katılımcıların ortalamaları ise ($\bar{X} = 2.97$) üç ve üzeri yabancı dil bilen katılımcıların ortalamasından ($\bar{X} = 2.46$) daha yüksektir. Sonuçlara göre bir yabancı dil bilen katılımcıların Türkçe sınıfına hazırlanma motivasyonlarının üç ve üzeri yabancı dil bilen katılımcıların motivasyonlarından; iki yabancı dil bilen katılımcıların Türkçe sınıfına hazırlanma motivasyonlarının ise üç ve üzeri yabancı dil bilen katılımcıların motivasyonlarından daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Ön test sonuçlarına göre bilinen yabancı dil sayısı değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde gruplar arasında farklılık bulunmamaktadır ($p = .377$ ve $p > .05$).

Tablo 149

Katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfına Çok İyi Hazırlanma İsteği Duymuyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	2 ve 3	45	3.2000	1.07872	Gruplar arası	7.902	3	3.951	3.616	.030*	4>3
	4	33	3.7576	.90244							
	5	30	3.1333	1.13664	Gruplar içi	114.727	105	1.093			
	Toplam	108	3.3519	1.07055							
	Levene: 7,376	p= .001	Genel	122.630	108						
Son test	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
	2 ve 3	45	2.8222	.53466	Gruplar arası	2,887	3	2.887	2.437	.092**	-
	4	33	3.1515	.79535							
	5	30	2.7667	1.00630	Gruplar içi	62.187	105	62.187			
	Toplam	108	2.9074	.77985							
Levene: 4,276	p= .016	Genel	65.074	108							

* $p < .05$ ** $p > .05$

Tablo 149’da da görüldüğü üzere katılımcıların “*Yabancı Dil Sınıfına Çok İyi Hazırlanma İsteği Duymuyorum.*” alt maddesine verdikleri ön test sonuçları arasında öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre $p < .05$ anlamlılık düzeyinde dördüncü sınıfların lehine farklılık bulunmaktadır ($p = .030$ ve $p < .05$). Dördüncü sınıfların alt maddeye verdikleri yanıtların ortalaması ($\bar{X} = 3.75$) iki ve üçüncü sınıfta bulunan katılımcıların ortalamasından ($\bar{X} = 3.20$) daha yüksektir. Sonuçlara göre dördüncü sınıfta bulunan katılımcıların Türkçe sınıfına hazırlanma motivasyonları iki ve üçüncü sınıfta öğrenim gören katılımcılardan daha düşüktür. Son test yanıtları arasında öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre $p < .05$ anlamlılık düzeyinde gruplar arasında farklılık bulunmamaktadır ($p = .092$ ve $p > .05$).

4.10.1.1.3 Üçüncü alt maddeye ilişkin bulgular.

Bu bölümde *yabancı dil sınıfına çok iyi hazırlanma isteği duymuyorum* alt maddesine ilişkin elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 150

Katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfına Giderken Kendimden Çok Emin ve Rahatlamış Hissediyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	Düşük	25	2.0800	.4000	Gruplar arası	.912	3	.456	1.241	.293*	-
	Orta	46	2.3043	.72632							
	Yüksek	37	2.1622	.55345	Gruplar içi	38.606	105	.368			
	Toplam	108	2.2037	.60773							
Levene: 5.434		p = .006		Genel	39.519	108					
	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	Düşük	39	2.6667	.89834	Gruplar arası	15.265	3	7.632	20.873	.000**	D>O D>Y
	Orta	48	1.9583	.28868							
	Yüksek	21	1.7619	.43644	Gruplar içi	38.393	105	.366			
	Toplam	108	2.1759	.70815							
Levene: 40.337		p = .000		Genel	53.657	108					

* $p > .05$ ** $p < .05$

Tablo 150’de de görüldüğü üzere katılımcıların “*Yabancı Dil Sınıfına Giderken Kendimden Çok Emin Ve Rahatlamış Hissediyorum.*” alt maddesine verdikleri son test yanıtları arasında kaygı düzeyi değişkenine göre $p < .05$ anlamlılık düzeyinde düşük kaygılı

katılımcıların lehine anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p=.000$ ve $p<.05$). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacı ile yapılan Dunnett T3 testi sonuçlarına göre düşük kaygılı katılımcıların ($\bar{X}=2.66$) orta kaygılı katılımcılara ($\bar{X}=1.95$) ve yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcılara göre ($\bar{X}=1.76$) Türkçe sınıfına giderken kendilerinden daha emin ve rahatlamış hissettikleri belirlenmiştir. Ön test sonuçlarına göre kaygı düzeyleri değişkenine bağlı olarak $p<.05$ anlamlılık düzeyinde gruplar arasında farklılık bulunmamaktadır ($p=.293$ ve $p>.05$).

Tablo 151

Katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfına Giderken Kendimden Çok Emin ve Rahatlamış Hissediyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Ölçüm	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Ön test	Erkek	26	2.3077	.73589	108	1.001	.319*
	Kadın	82	2.1707	.56229			
Son test	Erkek	26	2.6154	1.16883	108	1.512	.134**
	Kadın	82	2.2805	.91994			

* $p>.05$ ** $p>.05$

Tablo 151’de de görüldüğü üzere katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfına Giderken Kendimden Çok Emin Ve Rahatlamış Hissediyorum.” alt maddesine verdikleri hem ön test hem de son test yanıtları arasında cinsiyet değişkenine bağlı olarak $p<.05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p=.319$ ve $p>.05$; son test: $p=.134$ ve $p>.05$).

Tablo 152

Katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfına Giderken Kendimden Çok Emin ve Rahatlamış Hissediyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Bilinen yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	1	36	2.2500	.96732	Gruplar arası	13.516	3	6.758	8.724	.000*	3>1 3>2
	2	42	2.2381	.65554							
	3 ve üstü	30	3.0333	1.03335	Gruplar içi	81.336	105	.775			
	Toplam	108	2.4630	.94152							
	Levene: 7.869	p= .001	Genel	94.852	108						
	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	1	36	2.5556	.99841	Gruplar arası	1.369	3	.685	.601	.550**	-
	2	42	2.5476	1.17291							
	3 ve üstü	30	2.3000	.98786	Gruplar içi	119.594	105	1.139			
	Toplam	108	2.4815	1.06325							
	Levene: 1.259	p= .288	Genel	120.963	108						

* $p < .05$ ** $p > .05$

Tablo 152’de de görüldüğü üzere katılımcıların “*Türkçe Sınıfına Giderken Kendimden Çok Emin Ve Rahatlamış Hissediyorum.*” alt maddesine verdikleri ön test yanıtları arasında bilinen yabancı dil sayısına bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde üç ve üzeri yabancı dil bilenlerin lehine farklılık bulunmaktadır ($p = .000$ ve $p < .05$). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacı ile gerçekleştirilen Dunnett T3 testi sonuçlarına göre üç ve üzeri yabancı dil bilen katılımcıların ($\bar{X} = 3.03$) Türkçe sınıfına giderken kendilerini hem bir yabancı dil bilen katılımcılara ($\bar{X} = 2.25$) hem de iki yabancı dil bilenlere göre ($\bar{X} = 2.25$) daha emin ve rahatlamış hissettikleri belirlenmiştir. Son test sonuçlarına göre katılımcılar arasında bilinen yabancı dil sayısına bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = .550$ ve $p > .05$).

Tablo 153

Katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfına Giderken Kendimden Çok Emin ve Rahatlamış Hissediyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	2 ve 3	45	2.2444	.82999	Gruplar	5.013	3	2.507	2.930	.058*	-
	4	33	2.7576	1.06155	arası						
	5	30	2.4667	.86752	Gruplar	89.838	105	.856			
	Toplam	108	2.4630	2.4667	içi						
		Levene: 3.755		p= .027		Genel	94.852	108			
	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	2 ve 3	45	2.6225	1.07215	Gruplar	1.658	3	.829	.730	.485**	-
	4	33	2.4278	1.09059	arası						
	5	30	2.3345	1.02833	Gruplar	119.305	105	1.136			
	Toplam	108	2.4815	1.06325	içi						
		Levene: .330		p= .720		Genel	120.963	108			

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 153'te de görüldüğü üzere katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfına Giderken Kendimden Çok Emin Ve Rahatlamış Hissediyorum.” alt maddesine verdikleri hem ön test hem de son test yanıtları arasında öğrenim gördükleri sınıf değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p = .058$, $p > .05$; son test: $p = .485$ ve $p > .05$).

4.10.1.1.4 Dördüncü alt maddeye ilişkin bulgular.

Bu bölümde *daha fazla yabancı dil dersi alsaydım kesinlikle beni sıkımadı* alt maddesine ilişkin elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 154

Katılımcıların “Daha Fazla Yabancı Dil Dersi Alsaydım Kesinlikle Beni Sıkımadı.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	Düşük	25	2.6400	.90738	Gruplar	4.263	3	2.132	4.095	.019*	D>O
	Orta	46	2.2826	.77926	arası						
	Yüksek	37	2.1081	.45849	Gruplar	54.654	105	.521			
	Toplam	108	2.3056	.74204	içi						
		Levene: 10.979		p= .000		Genel	58.917	108			
	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	Düşük	39	2.0513	.68628	Gruplar	.134	3	.067	.221	.802**	-
	Orta	48	2.0208	.52550	arası						
	Yüksek	21	1.9524	.21822	Gruplar	31.829	105	.303			
	Toplam	108	2.0185	2.0185	içi						
		Levene: 1.223		p= .299		Genel	31.963	108			

* $p < .05$ ** $p > .05$

Tablo 154’te de görüldüğü üzere katılımcıların “*Daha Fazla Yabancı Dil Dersi Alsaydım Kesinlikle Beni Sıkamazdı.*” alt maddesine verdikleri ön test yanıtları arasında kaygı düzeyi değişkenine bağlı olarak $p<.05$ anlamlılık düzeyinde düşük katılımcıların lehine farklılık bulunmaktadır ($p=.019$ ve $p<.05$). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacı ile gerçekleştirilen Dunnett T3 testi sonuçlarına göre düşük kaygı düzeyine sahip katılımcıların ($\bar{X}=2.64$) *daha fazla Türkçe dersi almaları durumunda* bu durumun kendilerini sıkmayacağı konusunda orta kaygılı katılımcılara göre ($\bar{X}=2.28$) kendilerinden daha emin oldukları belirlenmiştir. Son test yanıtları arasında kaygı düzeyleri değişkenine göre $p<.05$ anlamlılık düzeyinde gruplar arasında anlamlı farklılık bulunmamaktadır ($p=.802$ ve $p>.05$).

Tablo 155

Katılımcıların “Daha Fazla Yabancı Dil Dersi Alsaydım Kesinlikle Beni Sıkamazdı.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Ölçüm	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Ön test	Erkek	26	2,2308	,81524	108	,588	,558*
	Kadın	82	2,3293	,72102			
Son test	Erkek	26	2,1538	,83390	108	,700	,486**
	Kadın	82	2,0488	,60660			

* $p>.05$ ** $p>.05$

Tablo 155’te de görüldüğü üzere katılımcıların “*Daha Fazla Türkçe Dersi Alsaydım Kesinlikle Beni Sıkamazdı.*” alt maddesine verdikleri hem ön test hem de son test yanıtları arasında cinsiyet değişkenine bağlı olarak $p<.05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p=.558$ ve $p>.05$; son test: $p=.486$ ve $p>.05$).

Tablo 156

Katılımcıların “Daha Fazla Yabancı Dil Dersi Alsaydım Kesinlikle Beni Sıkmazdı.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Bilinen yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	1	36	2.3611	.79831	Gruplar arası	18.425	3	9.212	10.551	.000*	3>1 3>2
	2	42	2.5476	.99271							
	3 ve üstü	30	3.3667	.99943	Gruplar içi	91.677	105	.873			
	Toplam	108		1.01439		110.102	108				
		Levene: 2.387	p= .097		Genel						
	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	1	36	2.0556	.58282	Gruplar arası	.376	3	.188	.419	.659**	-
	2	42	2.0238	.71527							
	3 ve üstü	30	2.1667	.69893	Gruplar içi	47.032	105	.448			
	Toplam	108	2.0741	.66563		47.407	108				
		Levene: 1.047	p= .355		Genel						

* $p < .05$ ** $p > .05$

Tablo 156’da da görüldüğü üzere katılımcıların “Daha Fazla Yabancı Dil Dersi Alsaydım Kesinlikle Beni Sıkmazdı.” alt maddesine verdikleri ön test yanıtları arasında bilinen yabancı dil sayısı değişkenine göre $p < .05$ anlamlılık düzeyinde üçüncü ve üzeri yabancı dil bilen katılımcıların lehine anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p = .000$ ve $p < .05$). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacı ile yapılan Tukey testi sonuçlarına göre üç ve üzeri yabancı dil bilen katılımcıların ($\bar{X} = 3.36$) hem bir yabancı dil bilenler ($\bar{X} = 2.36$) hem de iki yabancı dil bilen katılımcılara göre ($\bar{X} = 2.54$) *daha fazla Türkçe dersi almaları durumunda bu durumdan sıkılmayacakları* konusunda kendilerinden daha fazla emin oldukları tespit edilmiştir. Son test yanıtları arasında bilinen yabancı dil sayısı değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = .659$ ve $p > .05$).

Tablo 157

Katılımcıların “Daha Fazla Yabancı Dil Dersi Alsaydım Kesinlikle Beni Sıkmazdı.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	2 ve 3	45	2.6889	.94922	Gruplar arası	1.015	3	.507	.488	.615*	-
	4	33	2.8485	1.09320	Gruplar arası	109.087	105	1.039			
	5	30	2.6000	1.03724	Gruplar arası	110.102	108				
	Toplam	108	2.7130	.01439	Genel	47.281	105	.450			
	Levene: .456	p= .635	Genel	47.407	108						
Son test	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
	2 ve 3	45	2.1111	.71421	Gruplar arası	.127	3	.063	.141	.869**	-
	4	33	2.0303	.63663	Gruplar arası	47.281	105	.450			
	5	30	2.0667	.63968	Gruplar arası	110.102	108				
	Toplam	108	2.0741	.66563	Genel	47.407	108				
Levene: .435	p= .649	Genel	47.407	108							

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 157’de de görüldüğü üzere katılımcıların “Daha Fazla Yabancı Dil Dersi Alsaydım Kesinlikle Beni Sıkamazdı.” alt maddesine verdikleri hem ön test hem de son test yanıtları arasında cinsiyete bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmaktadır (ön test: $p = .615$ ve $p > .05$; son test: $p = .869$ ve $p > .05$).

4.10.1.1.5 Beşinci alt maddeye ilişkin bulgular.

Bu bölümde bazı kişilerin yabancı dil dersini sıkıcı bulmalarını anlamıyorum alt maddesine ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 158

Katılımcıların “Bazı Kişilerin Yabancı Dil Dersini Sıkıcı Bulmalarını Anlamıyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	Düşük	25	3.8400	.89815	Gruplar arası	.265	3	.132	.316	.730*	-
	Orta	46	3.9130	.55080	Gruplar arası	43.985	105	.419			
	Yüksek	37	3.9730	.55209	Gruplar arası	44.250	108				
	Toplam	108	3.9167	.64308	Genel	6.338	3	3.169			
	Levene: 4.187	p= .018	Genel	91.000	108						
Son test	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
	Düşük	39	3.6154	1.18356	Gruplar arası	6.338	3	3.169	3.930	.023**	O>D
	Orta	48	4.1042	.51528	Gruplar arası	84.662	105	.806			
	Yüksek	21	3.6190	.97346	Gruplar arası	91.000	108				
	Toplam	108	3.8333	.92221	Genel	91.000	108				
Levene: 12.224	p= .000	Genel	91.000	108							

* $p > .05$ ** $p < .05$

Tablo 158’de de görüldüğü üzere katılımcıların “*Bazı Kişilerin Yabancı Dil Dersini Sıkıcı Bulmalarını Anlamıyorum.*” alt maddesine verdikleri son test yanıtları arasında kaygı değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde orta kaygı düzeyine sahip katılımcıların lehine farklılık bulunmaktadır ($p = .023$ ve $p < .05$). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacı ile yapılan Dunnett T3 testi sonuçlarına göre orta düzey katılımcıların ($\bar{X} = 4.10$) bazı kişilerin Türkçe dersini sıkıcı bulmalarını anlamlandırmakta düşük kaygılı katılımcılara göre ($\bar{X} = 3.61$) daha zorlandıkları tespit edilmiştir. Ön test sonuçları arasında kaygı düzeyi değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = .730$ ve $p > .05$).

Tablo 159

Katılımcıların “Bazı Kişilerin Yabancı Dil Dersini Sıkıcı Bulmalarını Anlamıyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Ölçüm	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Ön test	Erkek	26	4.0769	.27175	108	1.466	.146*
	Kadın	82	3.8659	.71599			
Son test	Erkek	26	4.1154	.58835	108	1.809	.073**
	Kadın	82	3.7439	.99146			

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 159’da da görüldüğü üzere katılımcıların “*Bazı Kişilerin Yabancı Dil Dersini Sıkıcı Bulmalarını Anlamıyorum.*” alt maddesine verdikleri hem ön test hem de son test yanıtları arasında cinsiyet değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p = .146$ ve $p > .05$; son test: $p = .073$ ve $p > .05$).

Tablo 160

Katılımcıların “Bazı Kişilerin Yabancı Dil Dersini Sıkıcı Bulmalarını Anlamıyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Bilinen yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	1	36	3.8889	.62234	Gruplar arası	3.775	3	1.888	4.897	.009*	3>2
	2	42	3.7381	.73450							
	3 ve üstü	30	4.2000	.40684	Gruplar içi	40.475	105	.385			
	Toplam	108	3.9167	.64308		44.250	108				
	Levene: 1.849	p= .163	Genel								
	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	1	36	3.9167	.80623	Gruplar arası	4.876	3	2.438	3.628	.030**	3>2
	2	42	3.6429	1.00781							
	3 ve üstü	30	4.1667	.46113	Gruplar içi	70.560	105	.672			
	Toplam	108	3.8796	.83964		75.435	108				
	Levene: 4.915	p= .009	Genel								

* $p < .05$ ** $p < .05$

Tablo 160’da da görüldüğü üzere katılımcıların “Bazı Kişilerin Yabancı Dil Dersini Sıkıcı Bulmalarını Anlamıyorum.” alt maddesine verdikleri hem ön test hem de son test yanıtları arasında $p < .05$ anlamlılık düzeyinde üç ve üzeri yabancı dil bilen katılımcıların lehine anlamlı farklılık bulunmaktadır (ön test: $p = .009$ ve $p < .05$; son test: $p = .030$ ve $p < .05$). Ön test sonuçları arasındaki farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla gerçekleştirilen Tukey testi sonuçlarına göre üç ve üzeri yabancı dil bilen katılımcılar ($\bar{X} = 4.20$) bazı kişilerin Türkçe dersini sıkıcı bulmalarını anlamlandırmakta iki yabancı dil bilen katılımcılara göre ($\bar{X} = 3.73$) daha fazla zorlanmaktadırlar. Son test sonuçları arasındaki farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için gerçekleştirilen Dunnett T3 testi sonuçlarına göre yine üç ve üzeri yabancı dil bilen katılımcıların ($\bar{X} = 4.16$) bazı kişilerin Türkçe dersini sıkıcı bulmalarını anlamlandırmakta iki yabancı dil bilen katılımcılara göre ($\bar{X} = 3.64$) daha fazla zorlandıkları tespit edilmiştir.

Tablo 161

Katılımcıların “Bazı Kişilerin Yabancı Dil Dersini Sıkıcı Bulmalarını Anlamıyorum.” Alt Maddesine Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	2 ve 3	45	3.9556	.70568	Gruplar arası	.145	3	.072	.173	.842*	-
	4	33	3.9091	.67840							
	5	30	3.8667	.50742	Gruplar içi	44.105	105	.420			
	Toplam	108	3.9167	.64308							
	Levene: .336	p= .715	Genel	44.250	108						
Son test	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
	2 ve 3	45	3.6889	.99595	Gruplar arası	.121	3	.061	.066	.936**	-
	4	33	3.6970	.98377							
	5	30	3.7667	.85836	Gruplar içi	95.981	105	.914			
	Toplam	108	3.7130	.94771							
Levene: 1.383	p= .255	Genel	96.102	108							

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 161’de de görüldüğü üzere katılımcıların “Bazı Kişilerin Yabancı Dil Dersini Sıkıcı Bulmalarını Anlamıyorum.” alt maddesine hem ön test hem de son test sonuçları arasında $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (ön test: .842 ve $p > .05$; son test: $p = .936$ ve $p > .05$).

4.11 On Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Bu bölümde katılımcıların yabancı dil öğrenimine ve Türkçe öğrenimine yönelik görüşlerine ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

4.11.1 Derse yönelik motivasyona ilişkin görüşme bulguları.

Bu bölümde katılımcıların yabancı dil derslerine yönelik motivasyon durumlarına ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

4.11.1.1 Dil sınıflarına yönelik motivasyon durumu. Düşük ve yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcılarla gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış odak görüşmelerinde katılımcıların yabancı dil öğrenimine yönelik motivasyonları, yabancı dil sınıflarına ilişkin görüşleri araştırılmış; ayrıca çalışmada kullanılan ölçeğin derse yönelik motivasyon alt boyutuna ait bir, iki ve beşinci alt maddelerinin derinlemesine araştırılması amaçlanmıştır.

Tablo 162

Katılımcıların Yabancı Dil Öğreniminin Yönelik Motivasyonlarına İlişkin Görüşme Yönergesine Vermiş Oldukları Yanıtlara Ait Verilerin Analizi

Görüşme Soru ve Cevapları	Kodlamalar	Temalar
Araştırmacı: Yabancı dile karşı kendinizi yetenekli görüyor musunuz? Yabancı dili kolay öğreniyor musunuz? Dil sınıflarına giderlerken çekinerek mi / zorunluluktan mı gidiyorsunuz yoksa isteyerek mi? C. A. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Evet yetenekliyim. Biraz çalışmalı ve okumalıyım. Bu o dili öğrenmem için yeterli oluyor. Kolay öğreniyorum. Almanca ve İngilizce biliyorum. Türkçe öğreniyorum. İngilizceye mecbur olduğum için gidiyordum. Zorunda kaldığım için gidiyordum. Pek fazla iyi öğretmenlerim olmadı. Zorunda olmasam öğrenmezdim. E. K. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Kesinlikle yetenekliyim. Zamanım olsa daha fazla dil öğrenmek isterdim. Kendi isteğimle dil öğrenmeye başladım. Kuzenlerimle hep İngilizce kitaplarına bakardım. Küçükken dil sınıflarına isteyerek gidiyorum. Hâlâ öyle. M. A. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Çok az Fransızca ve ileri düzeyde İngilizce biliyorum. Evet kesinlikle yetenekliyim. Yabancı dilleri kolay öğreniyorum. İngilizce ve Türkçeye isteyerek gidiyorum. V. T. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Evet yetenekli olduğumu düşünüyorum. Kolay öğrendiğimi görebiliyorum. Yabancı dil sınıfına giderken hep iyi hissederdim. Kötü hissettiğimi hatırlamıyorum.” M. N. (erkek, düşük kaygı düzeyi): İngilizce, Almanca ve Fransızca biliyorum. Evet yetenekliyim. Dil sınıflarına her zaman hoşlanarak giderim. Ailem <i>istersen gitme</i> dedi; ancak ben dil sınıflarına hep isteyerek gittim.	Yüksek motivasyon İstekli Yetenekli Yüksek motivasyon İstekli Yetenekli Motivasyon yüksek İstekli Yetenekli İstekli Kolay öğrenme Motivasyon yüksek İstekli Yetenekli	Yabancı dil öğrenimine ilişkin motivasyon Yabancı dile yönelik yetenek Yabancı dil öğrenimine ilişkin motivasyon Yabancı dile yönelik yetenek Yabancı dil öğrenimine ilişkin motivasyon Yabancı dile yönelik yetenek Yabancı dil öğrenimine ilişkin motivasyon Yabancı dile yönelik yetenek Yabancı dil öğrenimine ilişkin motivasyon Yabancı dile yönelik yetenek

Tablo 162'nin devamı

Görüşme Soru ve Cevapları	Kodlamalar	Temalar
C. M. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Evet yetenekliyim. Başlarda zorlanabilirim. Çünkü kelimenin karşılıklarını ve farklı bir gramer yapısını öğrenmek zordur ama sonra bu zamanla geçer. Şimdi Almanca ve İngilizce biliyorum. Almanda diplomam da var. Çok severek gitmiyordum. İngilizceyi kursta öğrendim. Çok memnun değildim. Almandayı okulda öğrendim. Öğrencilerle olduğum için daha rahattım ve isteyerek öğrendim.”	Yetenekli Başlarda zor Kurs ve okul	Yabancı dil öğrenimine ilişkin motivasyon Yabancı dile yönelik yetenek
M. K. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Kolay öğrenebilirim, çalışırsam yabancı dillerde zorluk çekmem. Yetenekli olduğumu düşünüyorum. İngilizceyi ileri seviyede biliyorum. 5 yaşından beri kurslara gidiyorum. Dil sınıflarına gitmeye küçük yaşta başladım. İsteyerek gidiyordum.	Yetenekli Dile karşı motivasyon yüksek	Yabancı dil öğrenimine ilişkin motivasyon Yabancı dile yönelik yetenek
G. T. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Evet yetenekliyim. Yabancı dil öğrenmek hoşuma gidiyor. İngilizce ve Fransızca biliyorum. Türkçe de öğreniyorum. Yabancı dil öğrenmek beni dinlendiriyor; isteyerek geliyorum.	Yetenekli Dilendirmek	Yabancı dil öğrenimine ilişkin motivasyon Yabancı dile yönelik yetenek
T. O. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Kendimi çok yetenekli görmüyorum. Ancak özellikle yazmada yetenekli olduğumu biliyorum. Ama genel olarak yabancı dile karşı çok yetenekli değilim. Türkçe dil sınıfına isteyerek geliyorum. Bazılarına zorunluluktan gittim.”	Şartlı durum Yetekli görmüyor.	Yabancı dil öğrenimine ilişkin motivasyon Yabancı dile yönelik yetenek
E. S. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): İngilizce ve Fransızca biliyorum. Türkçe öğreniyorum. Evet dile karşı her zaman yetenekli ve istekli oldum. Yabancı dil öğrenirken öğrenirken sınıflara severek gidiyorum.	Motivasyon yüksek İstekli	Yabancı dil öğrenimine ilişkin motivasyon Yabancı dile yönelik yetenek

Tablo 162’de de görüldüğü üzere hem düşük kaygı düzeyine hem de yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcılar yabancı dile karşı kendilerini genellikle yetenekli görmektedirler. Katılımcıların yabancı dile yönelik motivasyonlarının yüksek olduğu söylenebilir.

4.11.1.2 Yabancı dil öğrenimine yönelik motivasyon durumları. Düşük ve yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcılarla gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış odak görüşmelerinde katılımcıların yabancı dil öğrenimine yönelik motivasyon geçmişleri araştırılmış; ayrıca çalışmada kullanılan ölçeğin derse yönelik motivasyon alt boyutuna ait *iki, üç ve dördüncü* alt maddelerinin derinlemesine araştırılması amaçlanmıştır.

Tablo 163

Katılımcıların Yabancı Dil Öğrenimi Motivasyon Düzeylerine İlişkin Görüşme Yönergesine Vermiş Oldukları Yanıtlara Ait Verilerin Analizi

Görüşme Soru ve Cevapları	Kodlamalar	Temalar
Araştırmacı: Çok neşelisiniz, keyfiniz yerinde. Ancak birden ders programına bakınca o gün yabancı dil dersi olduğunu gördünüz ve neşeniz bir anda kaçtı. Hiç böyle bir durum başımıza geldi mi?		
C. A. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Hayır hiç böyle bir şey başıma gelmedi. Çünkü ilköğretimden beri yabancı dil öğreniyorum. Yabancı dil diğer dersleri gibi. Onlardan bir farkı yok.	İstekli Motivasyon yüksek	Yabancı dil öğrenimine ilişkin motivasyon
E. K. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Hayır hiç böyle bir durum başıma gelmedi. Dil sınıflarına isteyerek gidiyorum.	İstekli	Yabancı dil öğrenimine ilişkin motivasyon
M. A. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Hayır hiç böyle bir durumda kaldığımı hatırlamıyorum. Küçüklükten beri dil derslerine istekle gidiyorum.	İstekli	Yabancı dil öğrenimine ilişkin motivasyon
V. T. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Bu durum başıma hiç gelmedi. Dil derslerine hep severek gittim. En sevmediğim dersler tarih, kimya ve Eski Yunanca.	Dil derslerine karşı motivasyon yüksek	Yabancı dil öğrenimine ilişkin motivasyon

Tablo 163'ün devamı

Görüşme Soru ve Cevapları	Kodlamalar	Temalar
M. N. (erkek, düşük kaygı düzeyi): Hayır bunun tam tersi dil sınıflarına giderken daha çok sevinçli olurdum.	Motivasyon yüksek İstekli	Yabancı dil öğrenimine ilişkin motivasyon
C. M. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Tam tersi durumlar çok olmuştur. Ama hiç bu şekilde bir durumla karşılaşmadım.	Tam tersi durum İstekli Tam tersi durum	Yabancı dil öğrenimine ilişkin motivasyon
M. K. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Hayır böyle bir durumla karşılaşmadım. Genel olarak derslere severek gidiyordum matematik dersleri dışında.	İstekli	Yabancı dil öğrenimine ilişkin motivasyon
G. T. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Evet bu başıma geldi. Yabancı dil dersleri sıkıcı olduğu zamanlar bunu yaşadığım oldu.	Sıkıcı ise	Yabancı dil öğrenimine ilişkin motivasyon
T. O. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): İngilizce öğrenirken severek giderdim. Fransızca olsaydı hoşlanarak gitmezdim. 3 yıl boyunca bu duyguyu sürekli olarak yaşadım. Fransızca'yı 6. sınıfta mecburen öğrenmeye başladım.	Mecbur tutma Zorunluluk	Yabancı dil öğrenimine ilişkin motivasyon
E. S. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Yabancı dil derslerini seviyorum, böyle bir durumla karşılaştığımı hatırlamıyorum.	İstekli	Yabancı dil öğrenimine ilişkin motivasyon

Tablo 163'te de görüldüğü üzere hem yüksek hem de düşük kaygı düzeyine sahip katılımcıların yabancı dil öğrenimine yönelik motivasyonları yüksektir. Katılımcılar yabancı dil derslerine severek gittiklerini söylemişlerdir. Ancak zorunluluktan dolayı katıldıkları yabancı dil sınıflarına karşı motivasyonlarının düşük olduğunu gösteren yanıtlar da vermişlerdir.

4.11.1.3 Yabancı dil öğrenimine yönelik kararlılık durumu. Düşük ve yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcılarla gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış odak görüşmelerinde katılımcıların yabancı dil öğrenimine yönelik kararlılıkları araştırılmış; ayrıca çalışmada kullanılan ölçeğin derse yönelik motivasyon alt boyutuna ait *dördüncü* alt maddenin derinlemesine araştırılması amaçlanmıştır.

Tablo 164

Katılımcıların Yabancı Dil Öğrenimi Kararlılık Durumlarına İlişkin Görüşme Yönergesine Vermiş Oldukları Yanıtlara Ait Verilerin Analizi

Görüşme Soru ve Cevapları	Kodlamalar	Temalar
Araştırmacı: Öğrenmeyi istediğiniz bir yabancı dil için kursa başladınız. Ancak bir süre sonra kuralların çok fazla olduğunu, o dili öğrenmenin zor olduğunu gördünüz. Bu durumda ne yaptınız? Kursa devam eder misiniz yoksa kursu bırakır mıydınız?		
C. A. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Genel olarak vazgeçmeyi sevmem. Böyle bir durumla karşılaşıyordum devam ederdim, bırakmazdım.	Kararlılık	Yabancı dil öğrenimine ilişkin motivasyon
E. K. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Hayır asla bırakmaz, devam ederdim, çünkü öğrenmek amacı ile başladım.	Kararlılık	Yabancı dil öğrenimine ilişkin motivasyon
M. A. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Hiç böyle bir durumla karşılaşmadım ancak o dil hoşuma giderse zorluk önemli olmazdı, bırakmaz devam ederdim.	Kararlılık	Yabancı dil öğrenimine ilişkin motivasyon
V. T. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Böyle bir durumda o dile karşı ilgim, öğrenme isteğim giderse bırakırım. Zor olduğu için asla bırakmam.	Kararlılık İlgi, istek	Yabancı dil öğrenimine ilişkin motivasyon
M. N. (erkek, düşük kaygı düzeyi): Hayır öğrenmeye başladığıysam bırakmam. Hele zor olduğu için hiç bırakmam.	Kararlılık	Yabancı dil öğrenimine ilişkin motivasyon
C. M. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Eğer zaman ayırmam gereken daha önemli işlerim varsa bırakmayı düşünürüm. Ama çok istiyorsam her durumda devam ederim.	Kararlılık Şartlı durum	Yabancı dil öğrenimine ilişkin motivasyon
M. K. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Pes etmem. Arapçada zorlanmama rağmen devam ettim. Kursta 5 kişi kaldık. Ama ben bırakmadım. Türkçe daha kolay bence. Arapçanın ritmi müziği çok hoşuma gidiyor. Türkçe ile benziyor.	Kararlılık	Yabancı dil öğrenimine ilişkin motivasyon
G. T. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): İstedğim bir şey ise ne kadar zor olursa olsun yaparım. O dili öğrenmek istiyorsam asla bırakmam, sonuna kadar devam ederim.	Kararlılık	Yabancı dil öğrenimine ilişkin motivasyon
T. O. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Bu durumda öğrenmeye devam etmezdim, belki başka bir dil öğrenmeye giderdim.	Tercih	Yabancı dil öğrenimine ilişkin motivasyon
E. S. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Pes etmezdim. Öğrenmek istiyorsam ne olursa olsun öğrenirim. Sadece çok fazla zamanımı alacak kadar zor ise bu durumda oturur ve düşünürüm. Zor olduğu için bırakmış olmak anlamına gelmez.	Şartlı durum	Yabancı dil öğrenimine ilişkin motivasyon

Tablo 164'te de görüldüğü üzere genel olarak hem yüksek kaygı düzeyi hem de düşük kaygı düzeyine sahip katılımcılar öğrenmek istedikleri bir yabancı dilin oldukça zor olduğunu

gördükleri zaman o dili öğrenmeyi bırakmayacaklarını, devam edeceklerini söylemişlerdir. Katılımcıların yabancı dil öğrenimine yönelik motivasyonlarının yüksek olduğu söylenebilir.

4.11.1.4 Kurs dışında Türkçe çalışma durumları. Düşük ve yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcılarla gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış odak görüşmelerinde katılımcıların Türkçe dersi/kursu dışında Türkçe çalışıp çalışmadıkları araştırılmış; ayrıca verilen yanıtlar arasında kaygı düzeylerine bağlı olarak farklılık ya da benzerlik olup olmadığının tespit edilmesi amaçlanmıştır.

Tablo 165

Katılımcıların Yabancı Dil Olarak Türkçeye Kurs Dışında Zaman Ayırıp Ayırmadıklarına İlişkin Görüşme Yönergesine Vermiş Oldukları Yanıtlara Ait Verilerin Analizi

Görüşme Soru ve Cevapları	Kodlamalar	Temalar
Araştırmacı: Türkçe dil kursundan sonra hiç evde, yurttan nereden kalıyorsanız hiç Türkçe çalıştınız mı?		
C. A. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Evet tabii ki çalıştım. Kitabı açıp bazı kelimeleri tekrar edip, anneme söylüyorum. Hoşuma gidiyor. Çünkü dizilerde de seyrediyorum. Annem İstanbul'a tatile gidince tercümanlık yapmamı istiyor.	Diziler Tekrar etmek Tercümanlık	Türkçeye yönelik algılar
E. K. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Hayır çalışmadım. Çünkü fotoğrafik hafızam var. Her şeyi hatırlıyorum, tekrar etme gereği duymadım.	Hafıza güçlü	Türkçeye yönelik algılar
M. A. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Eve gidince mutlaka derste tuttuğum notları ve her şeyi temize geçiriyorum. Hafta içi ise vakit bulursam bakıyorum.	Temize geçirmek Not tutmak	Türkçeye yönelik algılar
V. T. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Hep bakacağım bakacağım diyorum ama hiç bakmadım.	Erteleme	Türkçeye yönelik algılar
Moupoulins(erkek, düşük kaygı düzeyi): Derste hızlı yazdığım için yurttan yazdıklarımı temize geçiriyorum, böylece çalışmış oluyorum. Ayrıca bana zor gelen yerlere tekrar baktım.	Temize geçirmek	Türkçeye yönelik algılar

Tablo 165'in devamı

Görüşme Soru ve Cevapları	Kodlamalar	Temalar
C. M. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Eve gidince özel olarak çalışmam. Annemle vs. konuşurum, öğrendiklerimi paylaşıyorum. Annem de derse gelmek istiyor.	İletişim	Türkçeye yönelik algılar
M. K. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Ben tüm yazılarımı temize geçiriyorum. Hatta internette arama yapıyorum, kelimelere bakıyorum. Hemen her gün çalıştığımı söyleyebilirim.	İnternet Temize geçirmek	Türkçeye yönelik algılar
G. T. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Evet kurs haricinde de Türkçe çalışıyorum. Özellikle hafta sonları çalışıyorum. Derste öğrendiklerime bakıyorum.	Tekrar Motivasyon yüksek	Türkçeye yönelik algılar
T. O. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Evet çalışıyorum. Şarkıları dinliyorum, yazdıklarımı temize çekiyorum böylece tekrar okumuş ve çalışmış oluyorum.	Şarkılar Tekrar	Türkçeye yönelik algılar
E. S. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Evet çalıştım. Kursa gelmeden önce mutlaka çalışıyorum, konulara tekrar göz atıyorum.	Temize çekmek Kurstan önce	

Tablo 165'te de görüldüğü üzere genel olarak hem yüksek kaygı hem de düşük kaygı düzeyine sahip katılımcılar kurs dışında Türkçe çalışmak için zaman ayırdıklarını, ders sırasında aldıkları notları temize geçirdiklerini söylemektedirler. Katılımcıların Türkçeye yönelik algılarının kaygı düzeylerinden bağımsız olarak yüksek seviyede olduğu görülmektedir.

4.11.1.5 Diğer öğrencilerin performansına yönelik düşünceler. Düşük ve yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcılarla gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış odak görüşmelerinde katılımcıların diğer öğrencilerin performanslarına yönelik düşünceleri araştırılmış; ayrıca çalışmada kullanılan ölçeğin sınıf içi genel kaygı alt boyutuna yönelik *sekizinci* ve derse yönelik motivasyon alt boyutuna ait *beşinci* alt maddenin derinlemesine araştırılması amaçlanmıştır.

Tablo 166

Katılımcıların Öğrencilik ve Kişilik Profillerine İlişkin Görüşme Yönergesine Vermiş Oldukları Yanıtlara Ait Verilerin Analizi

Görüşme Soru ve Cevapları	Kodlamalar	Temalar
Araştırmacı: Yabancı dil sınıfında / dersinde veya diğer sınıf / derslerde “Diğer öğrenciler benden daha iyiler” veya “Ben bu sınıfta en iyiyim” diye hiç düşündünüz mü? C.A. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Benim için ders önemli. Öncelikle dersi düşünüyorum. Diğerler öğrencileri düşünmem. Ne kadar iyi ya da kötü olduğu onların çalışmasına bağlı o yüzden böyle bir şey hiç aklıma gelmez. E. K. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Evet düşündüm, ayrıca matematikte kendimi daha kötü hissediyorum ama eski Yunancada çok iyiyim. Evet, en iyi olduğumu da en kötü olduğumu da düşündüm. M. A. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Lise ikiye kadar en iyi olduğumu düşündüğüm ders olmadı. Ama lise sonra matematikte hep en iyi öğrenciydim. Üniversiteye giriş sınavını 45 dakikada bitirdim. V. T. (kadın, düşük kaygı düzeyi): Bu benden daha iyidir veya kötüdür diye düşünmüyorum. Üniversitede bu düşünce bende yok. Önceki yıllarda vardı ancak sadece notlarla ilgiliydi. Şimdi ise ortak çalışma var. Hiçbir zaman kendimi diğer öğrencilerden daha üstün veya aşağıda görmüyorum. M. N. (erkek, düşük kaygı düzeyi): Siz soruna kadar hiç bu şekilde düşünmedim, gerek de olduğunu sanmıyorum. Herkesin çalışması ve aldığı notlar kendini ilgilendirir. C. M. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): İlköğretimde bunu düşünüyordum. Üniversitede üçüncü yılımdayım. İlk senemde çok rahat degildim. Ama şimdi dersleri sistemi her şeyi daha iyi biliyorum. Hiç bir	Derse ilgi duyma Şartlılık durumu Derse görelilik Derse görelilik Önce ve sonra Notlarla ilişkili Üniversite farklı Kendi notları ve çalışması Üniversite farklı Kendi notları	Öğrencilik profilleri Kişilik profilleri Öğrencilik profilleri Kişilik profilleri Öğrencilik profilleri Kişilik profilleri Öğrencilik profilleri Kişilik profilleri Öğrencilik profilleri Kişilik profilleri

Tablo 166'nın devamı

Görüşme Soru ve Cevapları	Kodlamalar	Temalar
sınıfta bu gibi bir düşüncem yok.		
M. K. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Yarış halinde olmayı sevmiyorum. Aklıma gelse bile atmaya çalışıyorum bu düşünceyi. Ders haricinde de yarış halinde olmayı sevmiyorum. Başkaları ile kendimi kıyaslamam.	Yarış içinde olmak Kıyas yapmak	Öğrencilik profilleri Kişilik profilleri
G. T. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Yabancı dil sınıflarında böyle düşündüğüm oluyor. Benden daha iyi olabilirler diye düşünürüm. İngilizcede de böyle diğer dillerde de böyle.	Dil sınıfları	Öğrencilik profilleri Kişilik profilleri
T. O. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Lisede kendime o kadar güvenemiyordum. Çok iyi bir öğrenci idim. Buna rağmen bunlar benden daha iyiler dediğim öğrenciler oldu. Sözelde genel olarak en başarılı ben olurdum. Ama üniversitede böyle komplekslerle uğraşmıyorum.	Sözel dersler Üniversite farklı	Öğrencilik profilleri Kişilik profilleri
E. S. (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Bazen evet. İki türlü de hissettiğim zamanlar oldu. Üniversitede bile hala bu durumu hissederim. Hem yabancı dil derslerinde hem de diğer derslerde bu duyguyu yaşıyorum.	İki türlü de Tüm dersler için	Öğrencilik profilleri Kişilik profilleri

Tablo 166'da da görüldüğü üzere katılımcıların başka öğrencilerin kendilerinden iyi olup olmadığına ilişkin soruya verdikleri yanıtlar çeşitlilik göstermektedir. Hem yüksek hem düşük kaygılı katılımcılar arasında hem bu düşünceyi taşıdıkları yönünde hem de bu tür bir düşünceyi akıllarına getirmediklerine yönelik yanıtlar verenler olmuştur. Ancak genel olarak tüm katılımcıların kendi çalışmalarına ve performanslarına odaklandıkları diğer öğrencileri çok fazla düşünmedikleri görülmektedir.

4.11.1.6 Başkaları gözünde komik duruma düşme durumu. Düşük ve yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcılarla gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış odak görüşmelerinde katılımcıların günlük hayatlarında başkalarının önünde kendilerini komik duruma sokacak bir yanlış yapmaları durumunda ne hissedecekleri araştırılmış; çalışmada kullanılan ölçeğin

konuşmaya yönelik kaygı alt boyutuna ait *dokuzuncu* ve derse yönelik motivasyon alt boyutuna ait *birinci* alt maddenin derinlemesine araştırılması amaçlanmıştır.

Tablo 167

Katılımcıların Başkalarının Önünde Komik Duruma Düşecekleri Bir Yanlış Yapma Durumuna İlişkin Görüşme Yönergesine Vermiş Oldukları Yanıtlara Ait Verilerin Analizi

Görüşme Soru ve Cevapları	Kodlamalar	Temalar
Araştırmacı: Arkadaşlarınız veya başkalarının olduğu bir ortamda yaptığımız bir yanlışın sizi komik duruma düşürmesi ve başkalarının size bundan dolayı gülmesi sizin çok utandırır mı? Yoksa bu durumu hiç umursamaz mısınız?		
Chrysa(kadın, düşük kaygı düzeyi): Bu durumda olsam hiç umursamazdım. Bana gülmeleri beni utandırmazdı.	Rahatlık	Kişilik profilleri
Elena(kadın, düşük kaygı düzeyi): Arkadaşlarımın veya orada bulunan kişilerin bana gülmeleri beni çok ilgilendirmezdi sadece kendime kızarım; niye bu yanlış yaptım diye.	Rahatlık Kendini sorgulama	Kişilik profilleri
Marina A.(kadın, düşük kaygı düzeyi): Hayır kötü hissetmem, aksine o anda yaptığım yanlış görmek isterim. Böyle bir durumda utanmam.	Nedensellik Rahatlık	Kişilik profilleri
Vicky (kadın, düşük kaygı düzeyi): Zaten kendim de bu duruma gülerdim. Yani sorun yapmaz ve utanmazdım.	Rahatlık	Kişilik profilleri
Moupoulns(erkek, düşük kaygı düzeyi): Tanımadığım yabancı insanların bana gülmesinden endişe duyarım. Arkadaşlarım olursa ben de onlarla beraber gülerim.	Şartlı olma durumu Ayırt edicilik	Kişilik profilleri
Christina(kadın, yüksek kaygı düzeyi): Yanlış bir şey söylediğim için utanmam, yüzüm kızarmaz ama o duruma düşecek bir şey yaptığım için biraz üzülebilirim.	Sorgulama	Kişilik profilleri
Marina(kadın, yüksek kaygı düzeyi): Hayır hiç utanmam, şaka yapmayı severim zaten. Belki kendimle de dalga geçerim, gülerim.	Rahatlık	Kişilik profilleri
Georgia(kadın, yüksek kaygı düzeyi): Hepimize olmuştur, yaptığımız şey başkalarına komik gelebilir. Bundan endişe duymam.	Görelilik	Kişilik profilleri
Tsimpou(kadın, yüksek kaygı düzeyi): Sınıfta meydana gelirse bu durum hoşlanmazdım, utanırdım. Ama arkadaş ortamında rahatsız olmazdım. İki farklı durumlar bence.	Görelilik	Kişilik profilleri
Eleftheria(kadın, yüksek kaygı düzeyi): Kesinlikle kırmızı olurum. Böyle bir durumda olmak istemezdim. Utanırdım.	Zor durum	Kişilik profilleri

Tablo 167’de de görüldüğü üzere yüksek ve düşük kaygı düzeyine sahip katılımcıların zor bir durumda kaldıkları zaman utangaç hissedip hissetmeme durumları yabancı dil kaygı düzeylerine bağlı olarak araştırılmıştır. Hem yüksek hem de düşük kaygılı katılımcılar genel olarak başkalarının gözünde komik duruma düşecekleri bir yanlışlık yaptıkları zaman utangaç davranmayacaklarını, kendilerini sorgulayacaklarını, hatta kendilerine gülen kişilerle beraber güleceklerini söylemişlerdir. Bununla birlikte yüksek kaygılı bir katılımcı bu durumdan çok utanacağı yüzünün kızaracağı yönünde yanıt vermiştir. Genel olarak katılımcıların rahat tavır sergiledikleri ve az utangaçlık gösterdikleri söylenebilir.

4.11.1.7 Türkçe sınıfına/diline yönelik motivasyon durumu. Düşük ve yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcılarla gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış odak görüşmelerinde katılımcıların Türkçe sınıfına ilk geldikleri zamanki düşünceleri, motivasyon durumları araştırılmış ve derse yönelik motivasyon alt boyutuna ait *üç, dört ve beşinci* alt maddenin derinlemesine araştırılması amaçlanmıştır.

Tablo 168

Katılımcıların Türkçe Dili Ve Kursuna İlişkin Görüşme Yönergesine Vermiş Oldukları Yanıtlara Ait Verilerin Analizi

Görüşme Soru ve Cevapları	Kodlamalar	Temalar
Araştırmacı: Türkçe kursuna / dil sınıfına ilk geldiğiniz zaman neler hissettiniz? Duyularınız nasıldı? Şimdi ne hissediyorsunuz?		
Chrysa(kadın, düşük kaygı düzeyi): İlk derse yoktum. İkinci derse geldim. Biraz karıştırdım konuları. Ama şimdi çok iyiyim. Konuları anlıyorum. Mutlu hissediyorum.	Olumlu yönde algı	Türkçeye yönelik algılar
Elena(kadın, düşük kaygı düzeyi): Kesinlikle çok şaşırtıcı olmuştu. Farklı bir dil olduğu için merak içerisindeydim. Şimdi de isteyerek geliyorum.	Olumlu yönde algı Merak Farklılık	Türkçeye yönelik algılar
Marina A.(kadın, düşük kaygı düzeyi): Çok etkileyiciydi benim için. Sınıfta kendi kendime gülüyordum. Dışarı çıkınca gülmeye devam ettim.	İlgili Etkilenme	Türkçeye yönelik algılar
Vicky(kadın, düşük kaygı düzeyi): Çok mutluydum, dersten sonra herkese öğrendiklerimi söyledim. Çok güzeldi. Ders gibi değildi birlikte çalışma gibi bir durum vardı. Çünkü kimse Türkçe bilmiyordu.	Olumlu algılar Mutluluk	Türkçeye yönelik algılar
Moupoulns(erkek, düşük kaygı düzeyi): İlk geldiğim gün çok gergindim ve oldukça meraklıydım. Sonra çok hoşuma gitti. Ve devam etmeye kadar verdim.	Gerginlik Merak	Türkçeye yönelik algılar
Christina(kadın, yüksek kaygı düzeyi): Öğretmen derste Türkçe konuşuyordu. Hiçbir şeyin tercümesi verilmiyordu. İngilizce dersi gibi değildi. Bu biraz aklımı karıştırdı. Sonraki ders zorlanacağımı düşündüm. İkinci derse gelince tamam böyle ise hiç sorun yok diye düşündüm.	Tercüme İngilizceden farklı	Türkçeye yönelik algılar
Marina (kadın, yüksek kaygı düzeyi): Kursa çok fazla başvuru oldu. Listede ismimi görünce çok mutlu oldum. Hatta oynadım bile. Her zaman çok mutluydum, şimdi de öyleyim.	Olumlu yönde algılar	Türkçeye yönelik algılar
Georgia(kadın, yüksek kaygı düzeyi): En başta kolay olacağını düşünüyordum. Sınıfta sadece Türkçe konuşulduğu zaman derste zorlandım. Türkçe öğrenmekten dolayı mutluyum. İlk başta yanlış yere mi geliyorum diye düşünüyordum. Ama merak içindeydim. Ama şimdi Türkçe öğrendiğim için çok mutluyum.	Merak Zorlanmak Mutluluk	Türkçeye yönelik algılar
Tsimpou(kadın, yüksek kaygı düzeyi): Hiç heyecanım yoktu, gergin değildim. İsteyerek gelmişim. Şimdi de istekle geliyorum.	Sakinlik İsteklilik	Türkçeye yönelik algılar
Eleftheria(kadın, yüksek kaygı düzeyi): En başta seçildiğim için çok mutluydum. Sevinçliydim. İlk derste hepimiz şoktaydık. Farklı bir dil olduğu için. Sonraları da tüm derslere çok isteyerek geldim.	Sevinçli olma Farklı bir ders	Türkçeye yönelik algılar

Tablo 168’de de görüldüğü üzere hem yüksek hem de düşük kaygı düzeyine sahip katılımcıların Türkçeye yönelik motivasyonları yüksektir. Katılımcılar genel olarak Türkçe dersine ilk geldikleri zaman heyecanlı, meraklı, farklı bir dil olduğu için gergin olduklarını belirtmişlerdir. Ancak verilen yanıtlara göre bu durum ortadan kalkmış; mutlu ve istekli bir şekilde derslere devam etmişlerdir.

4.11.1.8 Türkçe öğrenimine yönelik motivasyon durumları. Düşük ve yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcılarla gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış odak görüşmelerinde katılımcıların yabancı dil olarak Türkçeyi öğrenme motivasyonları araştırılmış; derse yönelik motivasyon alt boyutuna ait *dört* ve *beşinci* alt maddenin derinlemesine araştırılması amaçlanmıştır.

Tablo 169

Katılımcıların “Yabancı Dil Olarak Türkçeyi Öğrenilmesi Zor Bir Dil Olarak Görüp Görmediklerine” İlişkin Görüşme Yönergesine Vermiş Oldukları Yanıtlara Ait Verilerin Analizi

Görüşme Soru ve Cevapları	Kodlamalar	Temalar
Araştırmacı: Size göre Türkçe öğrenilmesi zor bir dil mi? Kursa gelmeden ne düşünüyordunuz, şimdi ne düşünüyorsunuz? Chrysa(kadın, düşük kaygı düzeyi): Buraya (kursa) gelmeye karar verdiğimde de rahattım ve şimdide rahatım. Hiç zorluk yaşamadım. Gelmeden de kolay diye düşünüyordum. Türkçe çalışmayı seviyorum.	Rahatlık Kolay	Türkçeye yönelik algılar
Elena(kadın, düşük kaygı düzeyi): Almanca ile her yönden farkları var. Ayrıca ben Almanca öğrenmek istemiyordum. Diğer dillerle zorluk derecesi aynı bence.	Farklı Zorluk derecesi aynı	Türkçeye yönelik algılar
Marina A.(kadın, düşük kaygı düzeyi): Kursa gelmeden önce de çok etkileyici geliyordu. Şimdi derste elimden geleni yapıyorum. Zor bir dil olarak görmüyorum.	Etkileyici	Türkçeye yönelik algılar
Vicky(kadın, düşük kaygı düzeyi): Her yeni dilin zorlukları vardır. Özellikle kendi dilimizle bir bağlantısı yoksa. Zor ama çok abartılı bir zorluk değil. Kurstan önce kolay olduğunu düşünürdüm. Çünkü köyümüzde Türkçe kelimeler ve cümleler kullanılırdı. Şimdi de çok zor olduğunu düşünmüyorum.	Orta zorluk	Türkçeye yönelik algılar
Moupoulns(erkek, düşük kaygı düzeyi): Duyduğum kadarı ile genel olarak zor bir dil olduğunu düşünüyordum. Ancak kurstan sonra kolay olduğunu gördüm.	Kolaylık algısı	Türkçeye yönelik algılar
Christina(kadın, yüksek kaygı düzeyi): Kursa başlamadan kimilerinden zor kimilerinden kolay bir dil olarak duydum. Ben orta zorlukta bekliyordum. Şimdi de öyle düşünüyorum.	Orta zorluk	Türkçeye yönelik algılar
Marina(kadın, yüksek kaygı düzeyi): Şimdiye kadar çok kolay geldi. İlk derste bile okumaya başlamıştım. Aslında çok farklı bir dil. Almanca ve İngilizceye göre farklı. Ama kolay bir dil.	Kolaylık algısı	Türkçeye yönelik algılar
Georgia(kadın, yüksek kaygı düzeyi): Şu an başladığım için biraz zor geliyor. Ama ben genel olarak zor bir dil olduğunu düşünmüyorum.	Zorluk algısı	Türkçeye yönelik algılar
Tsimpou(kadın, yüksek kaygı düzeyi): Benim için dersten önce zor olduğunu düşünüyordum. Arkadaşlarım böyle diyordu. Eğer çalışırsam kolay olduğunu gördüm. Ama bence Türkçede İngilizceden daha fazla kural var.	Kolaylık algısı Kurallar fazla	Türkçeye yönelik algılar
Eleftheria(kadın, yüksek kaygı düzeyi): Kursa gelmeden önce zor diye düşünüyordum. İnternette araştırmalar yapmıştım. Şu an zor gelmiyor.	Kolaylık algısı	Türkçeye yönelik algılar

Tablo 169’da da görüldüğü üzere hem yüksek hem de düşük kaygı düzeyine sahip katılımcılar gene olarak yabancı dil olarak Türkçeyi öğrenmesi zor bir dil olarak görmemektedir. Katılımcılar arasında Türkçenin öğrenilmesi çok zor bir dil olduğu yönünde görüş bildiren olmamış; sadece orta zorlukta olduğu yönünde görüş bildiren iki katılımcı olmuştur. Diğer katılımcılar Türkçenin beklediklerinden kolay olduğu ve öğrenilmesi zor olmayan bir yabancı dil olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir.

4.12 On İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Bu bölümde çalışmanın on ikinci alt problemine ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 170

Katılımcıların “Türkçe Kursuna Katıldıktan Sonra Türk Diline İlişkin Düşünceleriniz Değişti Mi? Değişti İse Bu Değişim Ne Yönde Gerçekleşti?” Anket Sorusuna Verdikleri Yanıtların İstatiksel Dağılımı

Değişim Gösterdi mi?	N	%	Ne Yönde?	N	%
Evet, gösterdi.	78	72.2	Olumlu	76	97.4
Hayır, göstermedi.	30	27.8	Olumsuz	2	2.6
Toplam	108			78	

Tablo 170’te de görüldüğü gibi katılımcıların %72.2’si (78 katılımcı) Türkçe kursuna katıldıktan sonra Türkçeye ilişkin düşüncelerinin değişim gösterdiğini söylemiştir. Katılımcıların %27.8’i (30 katılımcı) ise düşüncelerinin değişim göstermediğini belirtmiştir. Türkçe kursu aldıktan sonra Türk diline ilişkin düşüncelerinin değiştiğini belirten 78 katılımcının %97.4’ü (76 katılımcı) düşüncelerinin olumlu yönde değişim gösterdiğini söylerken, katılımcıların %2.6’sı (2 katılımcı) düşüncelerinin olumsuz anlamda değişim gösterdiğini belirtmiştir.

Tablo 171

Katılımcıların “Türkçe Kursuna Katıldıktan Sonra Türk Diline İlişkin Düşünceleriniz Değişti Mi?” Anket Sorusuna Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Düşük	25	1.2400	4.3589	Gruplar arası	.070	3	.035	.171	.843*	-
Orta	46	1.3043	.46522							
Yüksek	37	1.2703	.45023	Gruplar içi	21.596	105	.206			
Toplam	108	1.2778	.44999							
Levene: 1.466	p=	.236		Genel	21.667	108				

* $p > .05$

Tablo 171’de de görüldüğü üzere katılımcıların “*Türkçe Kursuna Katıldıktan Sonra Türk Diline İlişkin Düşünceleriniz Değişti Mi?*” anket sorusuna verdikleri yanıtlar arasında kaygı düzeyi değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = .843$ ve $p > .05$).

Tablo 172

Katılımcıların “*Türkçe Kursuna Katıldıktan Sonra Türk Diline İlişkin Düşünceleriniz Değişti mi?*” Anket Sorusuna Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Düzeyinde Karşılaştırılması

Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	Sd	t	p
Erkek	26	1.3333	.47471	108	17.667	.069*
Kadın	82	1.1667	.37796			
Toplam	108					

* $p > .05$

Tablo 172’de de görüldüğü gibi kadın ve erkek katılımcılar arasında “*Türkçe Kursuna Katıldıktan Sonra Türk Diline İlişkin Düşünceleriniz Değişti mi?*” anket sorusuna verdikleri yanıtlar arasında cinsiyete bağlı olarak $p < .05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($p = .912$ ve $p > .05$).

Tablo 173

Katılımcıların “*Türkçe Kursuna Katıldıktan Sonra Türk Diline İlişkin Düşünceleriniz Değişti mi?*” Anket Sorusuna Verdikleri Yanıtların Bilinen yabancı Dil Sayısı Düzeyinde Karşılaştırılması

Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Fark
1	36	1.6667	.47809	Gruplar arası	8.295	3	4.148	32.569	.000*	1>2 1>3
2	42	1.1190	.32777							
3 ve üstü	30	1.0333	.18257	Gruplar içi	13.371	105	.127			
Toplam	108	1.2778	.44999	Genel	21.667	108				
Levene: 30.137	p=.000									

* $p < .05$

Tablo 173’te de görüldüğü gibi katılımcıların “*Türkçe Kursuna Katıldıktan Sonra Türk Diline İlişkin Düşünceleriniz Değişti Mi?*” anket sorusuna verdikleri yanıtlar arasında bilinen yabancı dil sayısı değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde bir yabancı dil bilen katılımcıların lehine farklılık bulunmaktadır ($p = .000$ ve $p < .05$). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için yapılan Dunnett T3 testi sonuçlarına göre Türkçe kursuna

katıldıktan sonra, bir yabancı dil bilen katılımcıların Türk diline ilişkin düşüncelerinin ($\bar{X}=1.66$) 2 yabancı dil bilenler ile ($\bar{X}=1.11$) 3 ve üstü yabancı dil bilen katılımcılara göre ($\bar{X}=1.03$) daha fazla değişim gösterdiği tespit edilmiştir. Katılımcılar arasında Türkçe kursu aldıktan sonra Türk diline yönelik düşünceleri en az değişen grup 3 dil ve üstü yabancı dil bilenler olmuştur.

4.13 On Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Bu bölümde çalışmanın on üçüncü alt problemine ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 174

Katılımcıların “Türkçenin Öğrenilmesi En Zor Temel Dil Becerisi Hangisidir?” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımları

Temel Dil Becerileri	N	%
Konuşma	26	24.1
Yazma	17	15.7
Okuma	7	6.5
Dinleme	58	53.7
Toplam	108	100

Tablo 174’te de görüldüğü gibi katılımcıların %6.5’i (7 katılımcı) okuma; %15.7’si (17 katılımcı) yazma; %24.1’i (26 katılımcı) konuşma ve %53.7’si (58 katılımcı) dinleme temel dil becerisini Türkçenin öğrenilmesi en zor dil becerisi olarak görmekteyler.

Tablo 175

Katılımcıların “Türkçenin Öğrenilmesi En Zor Temel Dil Becerisi Hangisidir?” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Cinsiyete Göre Dağılımları

Temel Dil Becerileri	Kadın	Erkek
Konuşma	15	11
Okuma	1	6
Yazma	6	11
Dinleme	50	8

Tablo 175’te de görüldüğü üzere öğrenilmesi en zor temel dil becerisi olarak konuşma becerisini görenlerin %57.7’si kadın (15 katılımcı), %42.3’ü ise erkek (11 katılımcı); en zor temel dil becerisi olarak okumayı gören katılımcıların %14.3’ü erkek (1 katılımcı) ve %85.7’si kadın (6 katılımcı); en zor temel dil becerisi olarak yazmayı gören katılımcıların

%35.3'ü erkek (6 katılımcı), %64.7'si kadın (11 katılımcı) ve en zor temel dil becerisi olarak dinlemeyi gören katılımcıların %86.2'si kadın(50 katılımcı), %13.8'i erkektir (8 katılımcı).

Tablo 176

Katılımcıların “Türkçenin Öğrenilmesi En Zor Temel Dil Becerisi Hangisidir?” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Bilinen yabancı Dil Sayısına Göre Dağılımları

Temel Dil Becerileri	Bir Yabancı Dil	İki Yabancı Dil	Üç Yabancı Dil
Konuşma	12	2	12
Okuma	-	1	6
Yazma	4	13	-
Dinleme	20	26	12

Tablo 176'ya göre okuma temel dil becerisini en zor beceri olarak gören katılımcıların %14.3'ü (1 katılımcı) iki yabancı dil, %85.7'si (6 katılımcı) üç ve üzeri yabancı dil; konuşma temel dil becerisini en zor beceri olarak gören katılımcıların %46.2'si (12 katılımcı) bir yabancı dil, %7.7'si (2 katılımcı) iki yabancı dil, %46.2'si (12 katılımcı) üç ve üzeri yabancı dil; yazma temel dil becerisini en zor temel dil becerisi olarak gören katılımcıların %23.5'i (4 katılımcı) bir yabancı dil, %76.5'i (13 katılımcı) iki yabancı dil ve son olarak dinleme temel dil becerisini en zor beceri olarak gören katılımcıların %34.5'i (36 katılımcı) bir yabancı dil, %38.9'u (42 katılımcı) iki yabancı dil, %27.8'i (30 katılımcı) üç ve üzeri yabancı dil bilmektedir.

Tablo 177

Katılımcıların “Türkçenin Öğrenilmesi En Zor Temel Dil Becerisi Hangisidir?” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeylerine Göre Dağılımları

Temel Dil Becerileri	Düşük Kaygı Düzeyi	Orta Kaygı Düzeyi	Yüksek Kaygı Düzeyi	Toplam
Okuma	1	4	2	7
Yazma	4	5	8	17
Konuşma	7	11	8	26
Dinleme (anlama)	13	26	19	58

Tablo 177'ye göre düşük kaygı düzeyine sahip katılımcıların %4'ü (1 katılımcı) okuma; %16'sı (4 katılımcı) yazma; %28'i (7 katılımcı) konuşma ve %52'si (13 katılımcı)

dinleme (anlama) temel dil becerisini; orta kaygı düzeyine sahip katılımcıların %8.7'si (4 katılımcı) okuma; %10.9'u (5 katılımcı) yazma; %23.9'u (11 katılımcı) konuşma, %56.5'i dinleme (anlama) temel dil becerisini ve yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcıların %5.4'ü (2 katılımcı) okuma; %21.6'sı (8 katılımcı) yazma; %21.6'sı (8 katılımcı) konuşma; %51.4'ü (19 katılımcı) ise dinleme(anlama) temel dil becerisini Türkçenin öğrenilmesi en zor temel dil becerisi olarak görmektedirler.

4.14 On Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Bu bölümde çalışmanın on dördüncü alt problemine ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 178

Haftalık Kaygı Raporları Sonuçlarının Katılımcıların Kaygı Düzeylerine Göre Dağılımı

Katılımcıların Kaygı Düzeyi	Toplam Kaygı Adedi	%
Düşük	17	33.3
Yüksek	34	66.6
Toplam	51	100

Tablo 178'de de görüldüğü gibi odak görüşmelerine katılan düşük kaygı düzeyine sahip katılımcıların 12 hafta boyunca rapor etmiş olduğu kaygı sayısı 17; yine odak görüşmelerine katılan yüksek kaygılı katılımcıların rapor etmiş olduğu kaygı sayısı 34'tür. Rapor edilen 51 kaygının %33.3'ü düşük kaygılı katılımcılar tarafından %66.6'sı ise yüksek kaygılı katılımcılar tarafından rapor edilmiştir.

Tablo 179

Rapor Edilen Kaygıların Dağılımları

Kaygı Grupları	N	%
Ders ve sınavlar	45	88.2
Günlük hayat	6	11.8
Toplam	51	

Tablo 179'da da görüldüğü üzere katılımcılar tarafından 12 hafta boyunca rapor edilen kaygı sayısı 51'dir. Rapor edilen kaygıların %88.2'si dersler ve sınavlar ile ilgili olurken %11.7'si katılımcıların günlük hayatları ile ilgilidir.

Tablo 180

Rapor Edilen Kaygıların Sürelerine İlişkin Dağılımlar

Süre	N	%
1 dakika veya daha az	13	25.5
1 dakika-1 saat arası	23	45.1
1 saat- 5 saat arası	5	9.8
1 gün veya daha fazla	10	19.6
Toplam	51	100

Tablo 180’de de görüldüğü gibi rapor edilen kaygıların %25.5’i bir dakika veya daha az; %45.1’i bir dakika ile bir saat arası; %9.8’i bir saat ile beş saat arası; %19.6’sı ise bir gün veya daha fazla sürmüştür. Katılımcıların rapor etmiş oldukları kaygılara ilişkin analiz tablo 181’de verilmiştir.

Tablo 181

Katılımcıların Rapor Ettikleri Kaygılara İlişkin Verilerin Analizi

Rapor Edilen Kaygı	Kodlamalar	Temalar
Moupoulns (erkek, düşük kaygı düzeyi): Ders sırasında önce şimdiki zamanın olumlu - olumsuz çekimlerini anlayamadım (içiyorum, içmiyorum gibi). Ancak detaylar verilince her şey çok netleşti.	Çekimler Detay Olumlu Olumsuz	Dil bilgisi
Christina(kadın, yüksek kaygı düzeyi): Dersin başında kendimi çok iyi ve rahatlamış hissediyordum. Ancak alıştırmaları yapmaya başlayınca ve hepsinde yanlışlar yapınca biraz panikledim.	Sorular	Alıştırmalar
Georgia(kadın, yüksek kaygı düzeyi): “Türkçe dersinde <i>-den hoşlanmak, -i sevmek</i> ve <i>-e binmek</i> eylemleri ile ilgili kaygı yaşadım. Önce nasıl yazmak gerektiğini kavrayamadım. Ancak bir süre sonra anladım.	Eylemler Yazım	Yazım
Chryasa(kadın, düşük kaygı düzeyi): Sınavlar yaklaşıyor. Eğer iyi çalışırsam yüksek notlar alacağımı bilmeme rağmen bilgi birikimim hakkında kendimi sorgulamaya başladım.	Yüksek notlar Sınav Çalışmak	Sınavlar
Christina(kadın, yüksek kaygı düzeyi): Bölümümle ilgili bir ders için yapmam gereken bir projeden dolayı kaygı duydum.	Proje	Dersler
Elena(kadın, düşük kaygı düzeyi): Sınavlar hakkında kaygı duyuyorum (hukuk fakültesi). Sınavlara çalışmak için yeterli zamanım yok çünkü dersler henüz bitmedi. Ve çalışmak için uygun saat bulmaya çalışıyorum.	Zaman Sınavlar Uygun saat	Sınavlar
Marina(kadın, düşük kaygı düzeyi): Yapmam gereken proje için kaygılıyım; çünkü son tarih yaklaşıyor ve ben %100 hazır değilim.	Proje Son tarih	Dersler
Chryasa(kadın, düşük kaygı düzeyi): Sınavlar bitince ailemin yanına gideceğim ve yol çok uzun olduğu için kaygılıyım.	Yolculuk	Günlük hayat
Vicky(kadın, düşük kaygı düzeyi): Okul dışı bir program için gönüllüyüm ve benim yapmam gereken bazı görevlerin sınırları henüz belli değil ve bu yüzden kaygı duyuyorum.	Gönüllü Program Sorumluluk	Günlük hayat
Moupoulns(erkek, düşük kaygı düzeyi): Taraftarı olduğum basketbol takımı ilk çeyreği 15-3 yenik kapadığı için kaygı duydum.	Spor	Günlük hayat

Tablo 181’de de görüldüğü üzere ikisi yüksek kaygılı ve birisi düşük kaygılı katılımcı olmak üzere toplam üç katılımcı yabancı dil olarak Türkçe dersine yönelik kaygı rapor etmiştir. Katılımcıların kaygıları; yazım, dil bilgisi ve alıştırmalar hakkında olmuştur.

Katılımcıların dersler ve sınavlara ilişkin rapor etmiş oldukları kaygılar; projeler ve yaklaşmakta olan sınavlarla ilgilidir. Dersler ve sınavlara ilişkin kaygı rapor eden katılımcıların üç tanesi düşük kaygı düzeyine sahip katılımcılar; bir tanesi ise yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcılar arasında bulunmaktadır. Yabancı dil olarak Türkçeye yönelik yüksek kaygı taşıyan katılımcılar dersler ve sınavlar hakkında daha az kaygı rapor etmişlerdir. Katılımcılar günlük hayatlarına ait spor, katılmakta oldukları bir organizasyon ve yolculuk olmak üzere üç farklı türde kaygı rapor etmişlerdir. Katılımcıların günlük hayatlarında kaygı uyarıcı çok fazla durumla yüzleşmedikleri söylenebilir. Günlük hayat ile ilgili kaygı rapor eden katılımcıların üç tanesi de düşük kaygı düzeyine sahip katılımcılar arasında bulunmaktadır. Yabancı dil olarak Türkçeye ilişkin yüksek kaygı düzeyinde bulunan beş katılımcı günlük hayatlarına ait herhangi bir kaygı rapor etmemişlerdir. Bu durum yabancı dil kaygısının diğer kaygı türlerinden farklı bir sınıflamaya tabi tutulması gerektiğine dair bir bulgu olarak kabul edilebilir.

4.15 On Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Bu bölümde *sınıf içi genel kaygı* alt boyutuna ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

4.15.1 Sınıf içi genel kaygı alt boyutuna ilişkin bulgular.

Bu bölümde *sınıf içi genel kaygı* alt boyutuna ön test ve son test sonuçlarının çeşitli değişkenlere göre karşılaştırılmasına ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 182

Katılımcıların “Sınıf İçi Genel Kaygı” Alt Boyutuna Yönelik Ön Test ve Son Test Ortalamalarının Karşılaştırılması

Ölçüm	Alt Boyut	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Ön test	Sınıf İçi Genel Kaygı	108	3.3735	.50728	108	7.538	.000*
Son test	Sınıf İçi Genel Kaygı	108	2.8462	.41070			

* $p < .05$

Tablo 182’de de görüldüğü katılımcıların “*Sınıf İçi Diğer Kaygılar*” alt boyutuna ait ön test ve son test puanları arasında $p < .05$ boyutunda ön test lehine anlamlı farklılık

bulunmaktadır ($p=.000$ ve $p>.05$). Sonuçlara göre beş aylık Türkçe kursu sonunda katılımcıların sınıf içine yönelik genel kaygılarında azalma olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 183

Katılımcıların “Sınıf İçi Genel Kaygı” Alt Boyutuna Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	Düşük	25	2.6703	.40884	Gruplar arası	1.825	3	.913	5.907	.004*	Y>D O>D
	Orta	46	2.9130	.39475							
	Yüksek	37	2.9840	.36478	Gruplar içi	16.223	105	.155			
	Toplam	108	2.8463	.41070							
	Levene: .517	p= .598	Genel	18.049							
	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	Düşük	39	3.2244	.62570	Gruplar arası	1.429	3	.715	2.875	.061**	-
	Orta	48	3.4792	.29350							
	Yüksek	21	3.4087	.59913	Gruplar içi	26.105	105	.249			
	Toplam	108	3.3735	.50728							
	Levene: 11,483	p= ,000	Genel	27.534							

* $p<.05$ ** $p>.05$

Tablo 183'te de görüldüğü üzere katılımcıların “Sınıf İçi Genel Kaygı” alt boyutuna verdikleri ön test yanıtları arasında kaygı düzeyi değişkenine göre $p<.05$ anlamlılık düzeyinde yüksek ve orta kaygı düzeyinde bulunan katılımcıların lehine farklılık bulunmaktadır ($p=.004$ ve $p<.05$). Tukey testi sonuçlarına göre yüksek kaygılı katılımcılar ($\bar{X}=2.98$) düşük kaygılı katımcılara ($\bar{X}=2.67$); orta kaygılı katılımcılar ise ($\bar{X}=2,91$) düşük kaygılı katılımcılara göre ($\bar{X}=2.67$) daha fazla sınıf içi kaygı taşımaktadırlar. Son test sonuçları arasında kaygı düzeyi değişkenine göre $p<.05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p=.061$ ve $p>.05$).

Tablo 184

Katılımcıların “Sınıf İçi Genel Kaygı” Alt Boyutuna Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Ölçüm	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Ön test	Erkek	26	2.6923	.34516	108	2.235	.028*
	Kadın	82	2.8951	.41955			
Son test	Erkek	26	3.3878	.52964	108	.165	.869**
	Kadın	82	3.3689	.50325			

* $p<.05$ ** $p>.05$

Tablo 184'te de görüldüğü üzere katılımcıların “*Sınıf İçi Diğer Kaygılar*” alt boyutuna verdikleri ön test yanıtları arasında cinsiyet değişkenine göre $p < .05$ anlamlılık düzeyinde kadınların lehine farklılık bulunmaktadır ($p = .028$ ve $p < .05$). Ön test sonuçlarına göre kadın katılımcıların ($\bar{X} = 2.89$) erkek katılımcılara göre ($\bar{X} = 2.68$) daha yüksek sınıf içi kaygısı taşıdıkları tespit edilmiştir. Son test sonuçlarına göre katılımcılar arasında cinsiyet değişkenine göre $p < .05$ anlamlılık düzeyine göre farklılık bulunmamaktadır ($p = .869$ ve $p > .05$).

Tablo 185

Katılımcıların “Sınıf İçi Genel Kaygı” Alt Boyutuna İlişkin Verdikleri Yanıtların Bilinen Yabancı Dil Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	1	36	3.1222	.57426	Gruplar	.770	3	.385	1.194	.307*	-
	2	42	3.1333	.59864	arası						
	3 ve üstü	30	2.9400	.51233	Gruplar	33.848	105	.322			
	Toplam	108	3.0759	.56879	içi						
	Levene: .266		$p = .767$		Genel	34.617	108				
	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	1	36	3.4491	.45131	Gruplar	.324	3	.162	.625	.537**	-
	2	42	3.3234	.60547	arası						
	3 ve üstü	30	3.3528	.41735	Gruplar	27.211	105	.259			
	Toplam	108	3.3735	.50728	içi						
	Levene: 4,758		$p = .011$		Genel	27.534	108				

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 185'te de görüldüğü üzere katılımcıların “*Sınıf İçi Genel Kaygı*” alt boyutuna vermiş oldukları hem ön test hem de son test yanıtları arasında bilinen yabancı dil sayısı değişkenine göre $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p = .307$ ve $p > .05$; son test: $p = .537$ ve $p > .05$).

Tablo 186

Katılımcıların “Sınıf İçi Genel Kaygı” Alt Boyutuna İlişkin Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	2 ve 3	45	3.0222	.66088	Gruplar arası	1.060	3	.530	1.659	.195*	-
	4	33	3.2242	.56293							
	5	30	2.9933	.38050	Gruplar içi	33.557	105	.320			
	Toplam	108	3.0759	.56879							
Levene: 4.496			p=.013	Genel	34.617	108					
	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	2 ve 3	45	3.0222	.66088	Gruplar arası	1.342	3	.671	2.689	.073*	-
	4	33	3.2242	.56293							
	5	30	2.9933	.38050	Gruplar içi	26.193	105	.249			
	Toplam	108	3.0759	.56879							
Levene: 1.398			p=.252	Genel	27.534	108					

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 186’da da görüldüğü gibi katılımcıların “*Sınıf İçi Genel Kaygı*” alt boyutuna vermiş oldukları hem ön test hem de son test yanıtları arasında öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p = .195$ ve $p > .05$; son test: $p = .073$ ve $p > .05$).

4.15.2 Alt maddelere ilişkin bulgular.

Bu bölümde *sınıf içi genel kaygı* alt boyutuna ait alt maddelere ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

4.15.2.1 Birinci alt maddeye ilişkin bulgular.

Bu bölümde *yabancı dil sınıfında yanlış yapmaktan korkmuyorum* alt maddesine ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 187

Katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfında Yanlış Yapmaktan Korkmuyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	Düşük	25	4.6216	.79412	Gruplar arası	31.876	3	15.938	9.845	.000*	D>Y
	Orta	46	4.0435	1.44463							
	Yüksek	37	3.1600	1.49108	Gruplar içi	169.976	105	1.619			
	Toplam	108	4.0370	1.37349							
	Levene: 13.441	p= .000	Genel	201.852	108						
	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	Düşük	39	3.8378	.44181	Gruplar arası	9.908	3	4.954	5.720	.004**	D>Y O>Y
	Orta	48	3.3913	1.02151							
	Yüksek	21	3.0400	1.24097	Gruplar içi	90.944	105	.866			
	Toplam	108	3.4630	.97085							
	Levene: 22.132	p= .000	Genel	100.852	108						

* $p < .05$ ** $p < .05$

Tablo 187’de de görüldüğü üzere katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfında Yanlış Yapmaktan Korkmuyorum.” alt maddesine vermiş oldukları hem ön test hem de son test yanıtları arasında kaygı düzeyi değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde düşük kaygılı ve orta kaygı düzeyine sahip katılımcıların lehine anlamlı farklılık bulunmaktadır (ön test: $p = .000$ ve $p < .05$; son test: $p = .004$ ve $p < .05$). Ön test sonuçları arasındaki farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacı ile gerçekleştirilen Dunnett T3 testi sonuçlarına göre düşük kaygı düzeyine sahip katılımcıların ($\bar{X} = 4.62$) yüksek kaygılı katılımcılara göre ($\bar{X} = 3.16$) *Türkçe sınıfında yanlış yapmaktan daha az korktukları* tespit edilmiştir. Son test sonuçlarına göre farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacı ile gerçekleştirilen Dunnett T3 testi sonuçlarına göre düşük kaygılı katılımcıların ($\bar{X} = 3.82$) yüksek kaygılı katılımcılara göre ($\bar{X} = 3.16$); orta düzey kaygılı katılımcıların ise ($\bar{X} = 3.39$) yine yüksek kaygı düzeyine sahip bulunan katılımcılara göre ($\bar{X} = 3.04$) *Türkçe sınıfında yanlış yapmaktan daha az korktukları* belirlenmiştir.

Tablo 188

Katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfında Yanlış Yapmaktan Korkmuyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Ölçüm	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Ön test	Erkek	26	4.2308	1.27460	108	.824	.412*
	Kadın	82	3.9756	1.40524			
Son test	Erkek	26	3.5385	.85934	108	.310	.651**
	Kadın	82	3.4390	1.00735			

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 188’de de görüldüğü gibi katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfında Yanlış Yapmaktan Korkmuyorum.” alt maddesine verdikleri hem ön test hem de son test yanıtları arasında cinsiyet değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p = .412$ ve $p > .05$; son test: $p = .651$ ve $p > .05$).

Tablo 189

Katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfında Yanlış Yapmaktan Korkmuyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Bilinen Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	1	36	4.0556	1.35107	Gruplar arası	4.820	3	2.410	1.284	.281*	-
	2	42	3.8095	1.43541							
	3 ve üstü	30	4.3333	1.29544	Gruplar içi	197.032	105	1.876			
	Toplam	108	4.0370	1.37349							
	Levene: 1.314	p = .273	Genel	201.852	108						
Son test	1	36	3.5000	.97101	Gruplar arası	1.909	3	.954	1.013	.367**	-
	2	42	3.3095	1.04737							
	3 ve üstü	30	3.6333	.85029	Gruplar içi	98.943	105	.942			
	Toplam	108	3.4630	.97085							
	Levene: 2.367	p = .099	Genel	100.852	108						

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 189’da da görüldüğü üzere katılımcıların katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfında Yanlış Yapmaktan Korkmuyorum.” alt maddesine verdikleri hem ön test hem de son test yanıtları arasında bilinen yabancı dil değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p = .281$ ve $p > .05$; son test: $p = .367$ ve $p > .05$).

Tablo 190

Katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfında Yanlış Yapmaktan Korkmuyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	2 ve 3	45	4.0667	1.26850	Gruplar arası	.215	3	.108	.056	.945*	-
	4	33	3.9697	1.44665							
	5	30	4.0667	1.48401	Gruplar içi	201.636	105	1.920			
	Toplam	108	4.0370	1.37349							
	Levene:	.783	p= .460	Genel	201.852	108					
	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	2 ve 3	45	3.5556	.84087	Gruplar arası	.662	3	.331	.347	.708**	-
	4	33	3.3939	1.02894							
	5	30	3.4000	1.10172	Gruplar içi	100.190	105	.954			
	Toplam	108	3.4630	.97085							
	Levene:	1.798	p= .171	Genel	100.852	108					

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 190’da da görüldüğü üzere katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfında Yanlış Yapmaktan Korkmuyorum.” alt maddesine verdikleri hem ön test hem de son test yanıtları arasında öğrenim gördükleri sınıf değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p = .945$ ve $p > .05$; son test: $p = .708$ ve $p > .05$).

4.15.2.2 İkinci alt maddeye ilişkin bulgular.

Bu bölümde yabancı dil sınıfında yaptığım yanlışların sonuçlarından korkarım alt maddesine ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 191

Katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfında Yaptığım Yanlışların Sonuçlarından Korkarım.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	Düşük	25	4.2800	.97980	Gruplar arası	6.334	3	3.167	4.549	.013*	Y>D
	Orta	46	4.5652	1.02528							
	Yüksek	37	4.9189	.27672	Gruplar içi	73.101	105	.696			
	Toplam	108	4.6204	.86162							
	Levene:	11.572	p= .000	Genel	79.435	108					
	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	Düşük	39	3.7600	.66332	Gruplar arası	1.395	3	.697	2.223	.113**	-
	Orta	48	3.7509	.70505							
	Yüksek	21	3.8114	.64235	Gruplar içi	32.930	105	.314			
	Toplam	108	3.8426	.56638							
	Levene:	22.132	p= .000	Genel	34.324	108					

* $p < .05$ ** $p > .05$

Tablo 191’de de görüldüğü üzere katılımcıların “*Yabancı Dil Sınıfında Yaptığım Yanlışların Sonuçlarından Korkarım.*” alt maddesine verdikleri ön test yanıtları arasında kaygı düzeyleri değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde yüksek kaygılı katılımcıların lehine farklılık bulunmaktadır ($p = .013$ ve $p < .05$). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacı ile gerçekleştirilen Dunnett T3 testi sonuçlarına göre yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcıların ($\bar{X} = 4.91$) düşük kaygılı katılımcılara göre ($\bar{X} = 4.28$) Türkçe sınıfında yanlış yapmaktan daha fazla korktukları tespit edilmiştir. Son test sonuçları arasında kaygı düzeyi değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = .113$ ve $p > .05$).

Tablo 192

Katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfında Yaptığım Yanlışların Sonuçlarından Korkarım.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Ölçüm	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Ön test	Erkek	26	4.8846	.58835	108	1.814	.073*
	Kadın	82	4.5366	.91887			
Son test	Erkek	26	3.9231	.39223	108	2.995	.408**
	Kadın	82	3.8171	.61117			

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 192’de de görüldüğü gibi katılımcıların “*Yabancı Dil Sınıfında Yaptığım Yanlışların Sonuçlarından Korkarım.*” alt maddesine verdikleri hem ön test hem de son test yanıtları arasında cinsiyet değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p = .073$ ve $p > .05$; son test: $p = .408$ ve $p > .05$).

Tablo 193

Katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfında Yaptığım Yanlışların Sonuçlarından Korkarım.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Bilinen Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	1	36	4.6656	.86189	Gruplar arası	1.069	3	.534	.716	.491*	-
	2	42	4.5000	.99388							
	3 ve üstü	30	4.7333	.63968	Gruplar içi	78.367	105	.746			
	Toplam	108	4.6204	.86162							
	Levene: 2.409	p= .095	Genel	79.435	108						
	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	1	36	3.9167	.73193	Gruplar arası	7.942	3	3.971	6.870	.002**	1>3 2>3
	2	42	3.7143	.70834							
	3 ve üstü	30	3.2333	.85836	Gruplar içi	60.688	105	.578			
	Toplam	108	3.6481	.80087							
	Levene: 4.310	p= .016	Genel	68.630	108						

* $p > .05$ ** $p < .05$

Tablo 193’de de görüldüğü üzere katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfında Yaptığım Yanlışların Sonuçlarından Korkarım.” alt maddesine verdikleri son test yanıtları arasında bilinen yabancı dil sayısı değişkenine göre $p < .05$ anlamlılık düzeyinde bir ve iki yabancı dil bilen katılımcıların lehine anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p = .002$ ve $p < .05$). Dunnett T3 testi sonuçlarına göre bir yabancı dil bilen katılımcıların ($\bar{X} = 3.91$) Türkçe sınıfında yaptıkları yanlışların sonuçlarından üç ve üzeri yabancı dil bilen katılımcılardan ($\bar{X} = 3.23$); iki yabancı dil bilen katılımcıların ($\bar{X} = 3.71$) ise üç ve üzeri yabancı dil bilen katılımcılardan ($\bar{X} = 3.23$) daha fazla korktukları tespit edilmiştir. Ön test sonuçlarına göre bilinen yabancı dil değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = .491$ ve $p > .05$).

Tablo 194

Katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfında Yaptığım Yanlışların Sonuçlarından Korkarım.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	2 ve 3	45	4.5778	.89160	Gruplar	1.415	3	.707	.952	.389*	-
	4	33	4.5152	1.09320	arası	78.020	105	.743			
	5	30	4.8000	.40684	Gruplar						
	Toplam	108	4.6204	.86162	içi						
	Levene: 4.622	p= .012	Genel	79.435	108						
Son test	2 ve 3	45	3.6889	.76343	Gruplar	.140	3	.070	.107	.899**	-
	4	33	3.6061	.89928	arası	68.490	105	.652			
	5	30	3.6333	.76489	Gruplar						
	Toplam	108	3.6481	.80087	içi						
	Levene: .506	p= .604	Genel	68.630	108						

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 194’te de görüldüğü gibi katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfında Yaptığım Yanlışların Sonuçlarından Korkarım.” alt maddesine verdikleri hem ön test hem de son test yanıtları arasında öğrenim gördükleri sınıf değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p = .389$ ve $p > .05$; son test: $p = .899$ ve $p > .05$).

4.15.2.3 Üçüncü alt maddeye ilişkin bulgular.

Bu bölümde yabancı dil sınıfında çağrılacağımı bildiğim zaman endişe duyarım alt maddesine ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 195

Katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfında Çağrılacağımı Bildiğim Zaman Endişe Duyarım.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	Düşük	25	2.5200	1.29486	Gruplar	20.038	3	10.019	8.509	.000*	O>D Y>D
	Orta	46	3.3913	1.08481	arası	123.629	105	1.177			
	Yüksek	37	3.6486	.91943	Gruplar						
	Toplam	108	3.2778	1.15874	içi						
	Levene: 6.280	p= .003	Genel	143.667	108						
Son test	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
	Düşük	39	3.4400	1.04403	Gruplar	1.244	3	.622	.620	.540**	-
	Orta	48	3.5435	1.04789	arası	105.303	105	1.003			
	Yüksek	21	3.2973	.90875	Gruplar						
	Toplam	108	3.4352	.99788	içi						
Levene: .426	p= .654	Genel	106.546	108							

* $p < .05$ ** $p > .05$

Tablo 195'te de görüldüğü üzere katılımcıların “*Türkçe Sınıfında Çağrılacağımı Bildiğim Zaman Endişe Duyarım.*” alt maddesine verdikleri ön test yanıtları arasında kaygı düzeyleri değişkenine bağlı olarak $p<.05$ anlamlılık düzeyinde orta ve yüksek kaygılı katılımcıların lehine farklılık bulunmaktadır ($p=.000$ ve $p<.05$). Dunnett T3 test sonuçlarına göre orta kaygılı ($\bar{X}=3.39$) ve yüksek kaygılı katılımcıların ($\bar{X}=3.64$) düşük kaygılı katılımcılara göre ($\bar{X}=2.52$) *Türkçe sınıfında çağrılmaktan daha fazla endişe duydukları* tespit edilmiştir. Son test sonuçları arasında kaygı düzeyleri değişkenine bağlı olarak $p<.05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p=.540$ ve $p>.05$).

Tablo 196

Katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfında Çağrılacağımı Bildiğim Zaman Endişe Duyarım.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Ölçüm	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Ön test	Erkek	26	3.4615	1.02882	108	.927	.356*
	Kadın	82	3.2195	1.19695			
Son test	Erkek	26	3.4615	.81146	108	4.178	.878**
	Kadın	82	3.4268	1.05445			

* $p>.05$ ** $p>.05$

Tablo 196'da da görüldüğü gibi katılımcıların “*Yabancı Dil Sınıfında Yaptığım Yanlışların Sonuçlarından Korkarım.*” alt maddesine verdikleri hem ön test hem de son test yanıtları arasında cinsiyet değişkenine bağlı olarak $p<.05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p=.356$ ve $p>.05$; son test: $p=.878$ ve $p>.05$).

Tablo 197

Katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfında Çağrılacağımı Bildiğim Zaman Endişe Duyarım.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Bilinen Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	1	36	3.4167	1.05221	Gruplar arası	3.645	3	1.823	1.367	.259*	-
	2	42	3.0476	1.22877							
	3 ve üstü	30	3.4333	1.16511	Gruplar içi	140.021	105	1.334			
	Toplam	108	3.2778	1.15874							
	Levene: 2.227	p= .113	Genel	143.667	108						
	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	1	36	3.5833	.96732	Gruplar arası	1.187	3	.593	.591	.555**	-
	2	42	3.3571	1.00781							
	3 ve üstü	30	3.3667	1.03335	Gruplar içi	105.360	105	1.003			
	Toplam	108	3.4352	.99788							
	Levene: .985	p= .377	Genel	106.546	108						

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 197’de de görüldüğü üzere katılımcıların “*Türkçe Sınıfında Yaptığım Yanlışların Sonuçlarından Korkarım.*” alt maddesine verdikleri hem ön test hem de son test yanıtları arasında bilinen yabancı dil sayısı değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p = .259$ ve $p > .05$; son test: $p = .555$ ve $p > .05$).

Tablo 198

Katılımcıların “Türkçe Sınıfında Çağrılacağımı Bildiğim Zaman Endişe Duyarım.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	2 ve 3	45	2.8444	1.04350	Gruplar arası	5.287	3	2.644	2.207	.115*	-
	4	33	3.1818	1.10268							
	5	30	3.3667	1.15917	Gruplar içi	152.787	105	1.198			
	Toplam	108	3.0926	1.10679							
	Levene: .414	p= .662	Genel	131.074	108						
	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	2 ve 3	45	3.2222	1.06363	Gruplar arası	5.745	3	2.872	2.665	.074**	-
	4	33	3.0909	1.07132							
	5	30	3.6667	.95893	Gruplar içi	113.172	105	1.078			
	Toplam	108	3.3056	1.05422							
	Levene: 1.563	p= .214	Genel	118.917	108						

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 198’de de görüldüğü gibi katılımcıların “*Türkçe Sınıfında Çağrılacağımı Bildiğim Zaman Endişe Duyarım.*” alt maddesine verdikleri hem ön test hem de son test

yanıtları arasında öğrenim gördükleri sınıf değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p = .115$ ve $p > .05$; son test: $p = .074$ ve $p > .05$).

4.15.2.4 Dördüncü alt maddeye ilişkin bulgular.

Bu bölümde *diğer öğrencilerin yabancı dil dersinde benden daha iyi oldukları düşüncesini taşıyorum* alt maddesine ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 199

Katılımcıların “Diğer Öğrencilerin Yabancı Dil Dersinde Benden Daha İyi Oldukları Düşüncesini Taşıyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	Düşük	25	4.0800	1.25565	Gruplar arası	14.565	3	7.283	7.345	.001*	Y>D Y>O
	Orta	46	4.2391	1.19601							
	Yüksek	37	4.9459	.22924	Gruplar içi	104.101	105	.991			
	Toplam	108	4.4444	1.05311							
	Levene: 21.534		p = .000	Genel	118.667	108					
	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	Düşük	39	3.7949	.61471	Gruplar arası	6.355	3	3.178	6.599	.002**	D>O Y>O
	Orta	48	3.3750	.70334							
	Yüksek	21	3.9524	.80475	Gruplar içi	50.561	105	.482			
	Toplam	108	3.6389	.72934							
	Levene: 2.462		p = .090	Genel	56.917	108					

* $p < .05$ ** $p < .05$

Tablo 199’da da görüldüğü üzere katılımcıların *“Diğer Öğrencilerin Yabancı Dil Dersinde Benden Daha İyi Oldukları Düşüncesini Taşıyorum.”* alt maddesine verdikleri ön test sonuçları arasında kaygı düzeyi değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde yüksek kaygılı katılımcıların lehine farklılık bulunmaktadır. Dunnett T3 testi sonuçlarına göre yüksek kaygılı katılımcıların ($\bar{X} = 4.94$) hem düşük kaygılı ($\bar{X} = 4.08$) hem de orta kaygılı katılımcılara göre ($\bar{X} = 4.23$) *diğer öğrencilerin Türkçe dersinde kendilerinden iyi oldukları düşüncesini* daha fazla taşıdıkları belirlenmiştir. Son test sonuçları arasında kaygı düzeyi değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde yüksek kaygılı ve düşük kaygılı katılımcıların lehine farklılık bulunmaktadır. Tukey testi sonuçlarına göre düşük kaygılı katılımcıların ($\bar{X} = 3.79$) orta kaygılı katılımcılara göre ($\bar{X} = 3.37$); yüksek kaygılı

katılımcıların ise ($\bar{X}=3.95$) orta kaygılı katılımcılara göre *diğer öğrencilerin Türkçe dersinde kendilerinden iyi oldukları düşüncesini* daha fazla taşıdıkları tespit edilmiştir.

Tablo 200

Katılımcıların “Diğer Öğrencilerin Yabancı Dil Dersinde Benden Daha İyi Oldukları Düşüncesini Taşıyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Ölçüm	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Ön test	Erkek	26	4.5769	.98684	108	.735	.464*
	Kadın	82	4.4024	1.07565			
Son test	Erkek	26	3.7308	.45234	108	.736	.464**
	Kadın	82	3.6098	.79747			

* $p>.05$ ** $p>.05$

Tablo 200’de de görüldüğü gibi katılımcıların “*Diğer Öğrencilerin Yabancı Dil Dersinde Benden Daha İyi Oldukları Düşüncesini Taşıyorum.*” alt maddesine verdikleri hem ön test hem de son test yanıtları arasında cinsiyet değişkenine bağlı olarak $p<.05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p= .464$ ve $p>.05$; son test: $p=.464$ ve $p>.05$).

Tablo 201

Katılımcıların “Diğer Öğrencilerin Yabancı Dil Dersinde Benden Daha İyi Oldukları Düşüncesini Taşıyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Bilinen Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	1	36	4.0833	1.18019	Gruplar arası	.627	3	.314	.215	.807*	-
	2	42	3.9048	1.20587							
	3 ve üstü	30	3.9667	1.24522	Gruplar içi	153.336	105	1.460			
	Toplam	108	3.9815	1.19954							
Levene: ,285		p= ,753		Genel	153.963	108					
	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	1	36	3.5556	.74363	Gruplar arası	2.052	3	1.026	1.963	.146**	-
	2	42	3.8095	.59420							
	3 ve üstü	30	3.5000	.86103	Gruplar içi	54.865	105	.523			
	Toplam	108	3.6389	.72934							
Levene: 4.270		p= .016		Genel	56.917	108					

* $p>.05$ ** $p>.05$

Tablo 201’de de görüldüğü üzere katılımcıların “*Diğer Öğrencilerin Yabancı Dil Dersinde Benden Daha İyi Oldukları Düşüncesini Taşıyorum.*” alt maddesine verdikleri hem

ön test hem de son test yanıtları arasında bilinen yabancı dil sayısı değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p = .807$ ve $p > .05$; son test: $p = .146$ ve $p > .05$).

Tablo 202

Katılımcıların “Diğer Öğrencilerin Yabancı Dil Dersinde Benden Daha İyi Oldukları Düşüncesini Taşıyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	2 ve 3	45	4.1333	1.03573	Gruplar arası	3.251	3	1.625	1.132	.326*	-
	4	33	3.7273	1.42023							
	5	30	4.0333	1.15917	Gruplar içi	150.712	105	1.435			
	Toplam	108	3.9815	1.19954							
	Levene: 3.880	p = .024	Genel	153.963	108						
	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	2 ve 3	45	3.3778	.77720	Gruplar arası	5.578	3	2.789	5.705	.004**	5>3
	4	33	3.7576	.66287							
	5	30	3.9000	.60743	Gruplar içi	51.338	105	.489			
	Toplam	108	3.6389	.72934							
	Levene: 2.953	p = .057	Genel	56.917	108						

* $p > .05$ ** $p < .05$

Tablo 202’de de görüldüğü gibi katılımcıların “Diğer Öğrencilerin Yabancı Dil Dersinde Benden Daha İyi Oldukları Düşüncesini Taşıyorum.” alt maddesine verdikleri son test yanıtları arasında öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre $p < .05$ anlamlılık düzeyinde beşinci sınıfta öğrenim gören katılımcıların lehine farklılık bulunmaktadır ($p = .004$ ve $p < .05$). Tukey testi sonuçlarına göre beşinci sınıfta öğrenim gören katılımcıların “Diğer Öğrencilerin Türkçe Dersinde Benden Daha İyi Oldukları Düşüncesini Taşıyorum.” alt maddesine verdikleri hem ön test ($\bar{X} = 3.90$) iki ve üçüncü sınıfta öğrenim gören katılımcılardan ($\bar{X} = 3.37$) daha fazla olarak diğer öğrencilerin kendilerinden daha iyi oldukları düşüncesini taşıdıkları tespit edilmiştir. Ön test sonuçları arasında öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = .326$ ve $p > .05$).

4.15.2.5. Beşinci alt maddeye ilişkin bulgular.

Bu bölümde *ders sırasında bildiklerimi unutabileceğim için gerginim* alt maddesine ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 203

Katılımcıların “Ders Sırasında Bildiklerimi Unutabileceğim İçin Gerginim.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	Düşük	25	3.0800	.57155	Gruplar arası	2.513	3	1.256	4.805	.010*	Y>O
	Orta	46	2.8478	.46986							
	Yüksek	37	3.1892	.51843	Gruplar içi	27.450	105	.261			
	Toplam	108	3.0185	.52918							
Levene:	.190	p=	.827	Genel	29.963	108					
	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	Düşük	39	2.15385	.629890	Gruplar arası	62.530	3	31.265	51.460	.000**	Y>D Y>O
	Orta	48	2.39583	.868836							
	Yüksek	21	4.19048	.813575	Gruplar içi	63.794	105	.608			
	Toplam	108	2.65741	1.086554							
Levene:	2.651	p=	.075	Genel	126.324	108					

* $p < .05$ ** $p < .05$

Tablo 203'te de görüldüğü üzere katılımcıların “*Ders Sırasında Bildiklerimi Unutabileceğim İçin Gerginim.*” alt maddesine verdikleri hem ön test hem de son test yanıtları arasında kaygı düzeyi değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmaktadır. Tukey testi sonuçlarına göre ön test yanıtları arasında yüksek kaygılı katılımcıların ($\bar{X}=3.18$) orta kaygılı düzeyine sahip katılımcılara göre ($\bar{X}=2.84$) *ders sırasında bildiklerini unutabilecekleri için daha gergin oldukları* tespit edilmiştir. Son test sonuçları arasındaki farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacı ile yapılan Tukey testi sonuçlarına göre yüksek kaygılı katılımcıların ($\bar{X}=4.19$) hem düşük kaygı düzeyine sahip katılımcılar ($\bar{X}=2.15$) hem de orta kaygı düzeyine sahip katılımcılara göre ($\bar{X}=2.39$) *ders sırasında bildiklerini unutabilecekleri için daha gergin hissettikleri* belirlenmiştir.

Tablo 204

Katılımcıların “Ders Sırasında Bildiklerimi Unutabileceğim İçin Gerginim.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Ölçüm	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Ön test	Erkek	26	2.9231	.39223	108	1.056	.293*
	Kadın	82	3.0488	.56443			
Son test	Erkek	26	2.5000	1.02956	108	.847	.399**
	Kadın	82	2.7073	1.10540			

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 204’te de görüldüğü gibi katılımcıların “Ders Sırasında Bildiklerimi Unutabileceğim İçin Gerginim.” alt maddesine verdikleri hem ön test hem de son test yanıtları arasında cinsiyet değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p = .293$ ve $p > .05$; son test: $p = .399$ ve $p > .05$).

Tablo 205

Katılımcıların “Ders Sırasında Bildiklerimi Unutabileceğim İçin Gerginim.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Bilinen Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	1	36	3.3611	1.12511	Gruplar arası	4.469	3	2.235	3.700	.028*	1>2
	2	42	2.8810	.55005							
	3 ve üstü	30	3.1000	.48066	Gruplar içi	63.410	105	.604			
	Toplam	108	3.1019	.79649							
	Levene: 20.905	p = .000	Genel	67.880	108						
Son test	1	36	3.16667	1.29835	Gruplar arası	2.830	3	1.415	.953	.389**	-
	2	42	2.78571	1.13772							
	3 ve üstü	30	2.93333	1.22989	Gruplar içi	155.938	105	1.485			
	Toplam	108	2.95370	1.21812							
	Levene: .774	p = .464	Genel	158.769	108						

* $p < .05$ ** $p > .05$

Tablo 205’te de görüldüğü üzere katılımcıların “Ders Sırasında Bildiklerimi Unutabileceğim İçin Gerginim.” alt maddesine verdikleri ön test yanıtları arasında bilinen yabancı dil sayısı değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde bir yabancı dil bilen katılımcıların lehine farklılık bulunmaktadır ($p = .028$ ve $p < .05$). Dunnett T3 testi sonuçlarına göre bir yabancı dil bilen katılımcıların ($\bar{X} = 3.36$) kendilerini ders sırasında bildikleri unutabileceklerini düşündükleri için iki yabancı dil bilen katılımcılara göre ($\bar{X} = 2.88$) daha

gergin hissettikleri tespit edilmiştir. Son test yanıtları arasında bilinen yabancı dil sayısı değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = .389$ ve $p > .05$).

Tablo 206

Katılımcıların “Ders Sırasında Bildiklerimi Unutabileceğim İçin Gerginim.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	2 ve 3	45	3.1778	.83364	Gruplar arası	2.420	3	1.210	1.941	.149*	-
	4	33	2.8788	.69631							
	5	30	3.2333	.81720	Gruplar içi	65.460	105	.623			
	Toplam	108	3.1019	.79649							
	Levene: .603		p = .549	Genel	67.880	108					
	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	2 ve 3	45	2.86667	1.09958	Gruplar arası	.299	3	.299	.199	.820**	-
	4	33	3.03030	1.40278							
	5	30	3.00152	1.20344	Gruplar içi	1.506	105	1.506			
	Toplam	108	2.95370	1.21812							
	Levene: 3.382		p = .038	Genel	56.917	108					

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 206’da da görüldüğü gibi katılımcıların “Diğer Öğrencilerin Türkçe Dersinde Benden Daha İyi Oldukları Düşüncesini Taşıyorum.” alt maddesine verdikleri hem ön test hem de son test yanıtları arasında öğrenim gördükleri sınıf değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p = .149$ ve $p > .05$; son test: $p = .820$ ve $p > .05$).

4.15.2.6 Altıncı alt maddeye ilişkin bulgular.

Bu bölümde öğretmenin yaptığı her yanlış düzeltmeye hazır olmasından korkuyorum alt maddesine ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 207

Katılımcıların “Öğretmenin Yaptığım Her Yanlışını Düzeltmeye Hazır Olmasından Korkuyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	Düşük	25	2.8400	.47258	Gruplar arası	2.963	3	1.482	4.664	.011*	Y>O
	Orta	46	2.6739	.55993							
	Yüksek	37	3.0541	.62120	Gruplar içi	33.361	105	.318			
	Toplam	108	2.8426	.58265							
	Levene:	1.922	p= .151	Genel	36.324	108					
Son test	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
	Düşük	39	2.6410	.70663	Gruplar arası	1.704	3	.852	2.867	.061**	-
	Orta	48	2.9167	.40388							
	Yüksek	21	2.8571	.47809	Gruplar içi	31.212	105	.297			
	Toplam	108	2.8056	.55465							
Levene:	2.651	p= .075	Genel	32.917	108						

* $p < .05$ ** $p < .05$

Tablo 207’de de görüldüğü üzere katılımcıların “Öğretmenin Yaptığım Her Yanlışını Düzeltmeye Hazır Olmasından Korkuyorum.” alt maddesine verdikleri ön test yanıtları arasında kaygı düzeyleri değişkenine göre $p < .05$ anlamlılık düzeyinde yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcıların lehine farklılık bulunmaktadır ($p = .011$ ve $p < .05$). Tukey testi sonuçlarına göre yüksek kaygı düzeyinde sahip katılımcılar ($\bar{X} = 3.05$) öğretmenin kendilerinin yapmış olduğu yanlışını düzeltmek için hazır bulunması durumundan orta kaygılı katılımcılara göre ($\bar{X} = 2.67$) daha fazla korkmaktadırlar. Son test sonuçları arasında kaygı düzeylerine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = .061$ ve $p > .05$).

Tablo 208

Katılımcıların “Öğretmenin Yaptığım Her Yanlışını Düzeltmeye Hazır Olmasından Korkuyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Ölçüm	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Ön test	Erkek	26	2.7692	.58704	108	.735	.464*
	Kadın	82	2.8659	.58293			
Son test	Erkek	26	2.7308	.53349	108	.788	.433**
	Kadın	82	2.8293	.56229			

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 208’de de görüldüğü gibi katılımcıların “*Öğretmenin Yaptığım Her Yanlışını Düzeltmeye Hazır Olmasından Korkuyorum.*” alt maddesine verdikleri hem ön test hem de son test yanıtları arasında cinsiyet değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p = .464$ ve $p > .05$; son test: $p = .433$ ve $p > .05$).

Tablo 209

Katılımcıların “Öğretmenin Yaptığım Her Yanlışını Düzeltmeye Hazır Olmasından Korkuyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Bilinen yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	1	36	2.7778	.42164	Gruplar arası	.659	3	.329	.970	.382*	-
	2	42	2.8095	.63392	Gruplar içi	35.665	105	.340			
	3 ve üstü	30	2.9667	.66868							
	Toplam	108	2.8426	.58265							
	Levene: .779		p = .462								
	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	1	36	2.9167	.55420	Gruplar arası	.681	3	.340	1.109	.334*	-
	2	42	2.7381	.58683	Gruplar içi	35.665	105	.307			
	3 ve üstü	30	2.7667	.50401							
	Toplam	108	2.8056	.55465							
	Levene: 1.178		p = .312								

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 209’da da görüldüğü üzere katılımcıların “*Öğretmenin Yaptığım Her Yanlışını Düzeltmeye Hazır Olmasından Korkuyorum.*” alt maddesine verdikleri hem ön test hem de son test yanıtları arasında bilinen yabancı dil değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p = .382$ ve $p > .05$; son test: $p = .334$ ve $p > .05$).

Tablo 210

Katılımcıların “Öğretmenin Yaptığım Her Yanlışını Düzeltmeye Hazır Olmasından Korkuyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	2 ve 3	45	2.8000	.50452	Gruplar arası	.642	3	.321	.945	.392*	-
	4	33	2.7879	.81997							
	5	30	2.9667	.31984	Gruplar içi	35.682	105	.340			
	Toplam	108	2.8426	.58265							
	Levene: 10.488	p= .000	Genel	36.324	108						
	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	2 ve 3	45	2.8889	.53182	Gruplar arası	3.324	3	1.662	5.897	.004**	5>4
	4	33	2.5455	.66572							
	5	30	2.9667	.31984	Gruplar içi	29.593	105	.282			
	Toplam	108	2.8056	.55465							
	Levene: 12.627	p= .000	Genel	32.917	108						

*p>.05

**p>.05

Tablo 210’da da görüldüğü gibi katılımcıların “Öğretmenin Yaptığım Her Yanlışını Düzeltmeye Hazır Olmasından Korkuyorum.” alt maddesine verdikleri son test yanıtlar arasında öğrenim gördükleri sınıf değişkenine bağlı olarak $p<.05$ anlamlılık düzeyinde beşinci sınıfta öğrenim görmekte olan katılımcıların lehine farklılık bulunmaktadır ($p=.004$ ve $p<.05$). Dunnett T3 testi sonuçlarına göre beşinci sınıfta öğrenim görmekte olan katılımcılar ($\bar{X}=2.96$) öğretmenin yaptıkları her yanlışını düzeltmeye hazır olması durumundan dördüncü sınıfta bulunan katılımcılara göre ($\bar{X}=2.54$) daha fazla korku duymaktadır. Ön test yanıtları arasında öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre $p<.05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p=.392$ ve $p>.05$).

4.15.2.7 Yedinci alt maddeye ilişkin bulgular.

Bu bölümde *yabancı dil sınıfı çok hızlı ilerliyor ben geride kalmaktan korkuyorum* alt maddesine ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 211

Katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfı Çok Hızlı İlerliyor Ben Geride Kalmaktan Korkuyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	Düşük	25	4.2400	1.42244	Gruplar arası	7.561	3	3.781	3.123	.048*	Y>O
	Orta	46	4.2609	1.21901							
	Yüksek	37	4.8108	.56949	Gruplar içi	127.105	105	1.211			
	Toplam	108	4.4444	1.12186							
	Levene:	13.466	p=.000	Genel	134.667	108					
	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	Düşük	39	3.7436	1.42751	Gruplar arası	1.123	3	.562	.297	.744**	-
	Orta	48	3.9375	1.32739							
	Yüksek	21	3.7143	1.38358	Gruplar içi	198.534	105	1.891			
	Toplam	108	3.8241	1.36600							
	Levene:	.438	p=.646	Genel	199.657	108					

* $p<.05$ ** $p<.05$

Tablo 211’de de görüldüğü üzere katılımcıların “*Yabancı Dil Sınıfı Çok Hızlı İlerliyor Ben Geride Kalmaktan Korkuyorum.*” alt maddesine verdikleri ön test yanıtları arasında kaygı düzeyleri değişkenine göre $p<.05$ anlamlılık düzeyinde yüksek kaygılı katılımcıların lehine farklılık bulunmaktadır ($p=.048$ ve $p<.05$). Dunnett T3 testi sonuçlarına göre yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcıların ($\bar{X}=4.81$) *hızlı ilerleyen Türkçe sınıfı karşısında geride kalmaktan* orta kaygı düzeyinde bulunan katılımcılara göre ($\bar{X}=4.26$) daha fazla korkmakta oldukları tespit edilmiştir. Son test sonuçları arasında kaygı düzeyi değişkenine göre $p<.05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p=.744$ ve $p>.05$).

Tablo 212

Katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfı Çok Hızlı İlerliyor Ben Geride Kalmaktan Korkuyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Ölçüm	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Ön test	Erkek	26	4.4231	1.20576	108	.111	.912*
	Kadın	82	4.4512	1.10165			
Son test	Erkek	26	3.6538	1.38397	108	.728	.468**
	Kadın	82	3.8780	1.36436			

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 212’de de görüldüğü gibi katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfı Çok Hızlı İlerliyor Ben Geride Kalmaktan Korkuyorum.” alt maddesine verdikleri hem ön test hem de son test yanıtları arasında cinsiyet değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p = .912$ ve $p > .05$; son test: $p = .468$ ve $p > .05$).

Tablo 213

Katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfı Çok Hızlı İlerliyor Ben Geride Kalmaktan Korkuyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Bilinen yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	1	36	3.8333	1.40408	Gruplar arası	.379	3	.189	.100	.905*	-
	2	42	3.9524	1.39603							
	3 ve üstü	30	3.9667	1.29943	Gruplar içi	197.871	105	1.884			
	Toplam	108	3.9167	1.36118							
	Levene: .175	p = .840	Genel	198.250	108						
	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	1	36	4.3611	1.04616	Gruplar arası	15.599	3	7.800	4.450	.014**	1 > 2
	2	42	3.5714	1.53246							
	3 ve üstü	30	3.5333	1.30604	Gruplar içi	184.058	105	1.753			
	Toplam	108	3.8241	1.36600							
	Levene: 8.931	p = .000	Genel	199.657	108						

* $p > .05$ ** $p < .05$

Tablo 213’te de görüldüğü üzere katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfı Çok Hızlı İlerliyor Ben Geride Kalmaktan Korkuyorum.” alt maddesine verdikleri son test yanıtları arasında bilinen yabancı dil sayısı değişkenine göre $p < .05$ anlamlılık düzeyinde bir yabancı dil bilen katılımcıların lehine farklılık bulunmaktadır ($p = .014$ ve $p < .05$). Dunnett T3 testi sonuçlarına

göre bir yabancı dil bilen katılımcılar ($\bar{X}=4.36$) iki ile ($\bar{X}=3.57$) üç ve üzeri yabancı dil bilen katılımcılara göre ($\bar{X}=3.53$) *hızla ilerleyen Türkçe sınıftan geride kalmaktan* daha fazla korkmaktadırlar. Ön test sonuçları arasında bilinen yabancı dil sayısı değişkenine göre $p<.05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p=.905$ ve $p>.05$).

Tablo 214

Katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfı Çok Hızlı İlerliyor Ben Geride Kalmaktan Korkuyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	2 ve 3	45	4.2444	1.13128	Gruplar arası	23.624	3	11.812	7.102	.001*	3>4 5>4
	4	33	3.2121	1.53618							
	5	30	4.2000	1.21485	Gruplar içi	174.626	105	1.663			
	Toplam	108	3.9167	1.36118							
	Levene: 5,420	p=,006	Genel	198.250	108						
	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	2 ve 3	45	3.9556	1.34765	Gruplar arası	6.598	3	3.299	1.794	.171**	-
	4	33	3.4545	1.41622							
	5	30	4.0333	1.29943	Gruplar içi	193.060	105	1.839			
	Toplam	108	3.8241	1.36600							
	Levene: .257	p=.774	Genel	199.657	108						

* $p<.05$ ** $p>.05$

Tablo 214’te de görüldüğü gibi katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfı Çok Hızlı İlerliyor Ben Geride Kalmaktan Korkuyorum.” alt maddesine verdikleri ön test yanıtları arasında öğrenim gördükleri sınıf düzeyinde $p<.05$ anlamlılık düzeyinde iki ve üçüncü sınıfta bulunanlar ile beşinci sınıfta öğrenim gören katılımcılar lehine farklılık görülmektedir ($p=.001$ ve $p<.05$). Dunnett T3 testi sonuçlarına göre iki ve üçüncü sınıfta bulunan katılımcılar ($\bar{X}=4.24$) dördüncü sınıfta öğrenim gören katılımcılara ($\bar{X}=3.21$); beşinci sınıfta bulunan katılımcılar ise ($\bar{X}=4.20$) dördüncü sınıfta bulunan katılımcılara göre ($\bar{X}=3.21$) *hızla ilerleyen Türkçe sınıfında geride kalmaktan* daha fazla korkmaktadırlar. Son test yanıtları arasında öğrenim gördükleri sınıfa göre $p<.05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p=.171$ ve $p>.05$).

4.15.2.8 Sekizinci alt maddeye ilişkin bulgular.

Bu bölümde *yabancı dil konuşmak için öğrenmem gerekli olan kurallar tarafından boğulmuş hissediyorum* alt maddesine ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 215

Katılımcıların “Yabancı Dil Konuşmak İçin Öğrenmem Gerekli Olan Kurallar Tarafından Boğulmuş Hissediyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	Düşük	25	2.4000	1.19024	Gruplar arası	1.966	3	.983	1.120	.330*	-
	Orta	46	2.1304	.65349							
	Yüksek	37	2.4054	1.03975	Gruplar içi	92.136	105	.877			
	Toplam	108	2.2870	.93779							
Levene: 5.967 p=.004					Genel	94.102	108				
	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	Düşük	39	3.7179	1.37551	Gruplar arası	16.564	3	8.282	5.186	.007**	O>D
	Orta	48	4.5208	.87494							
	Yüksek	21	3.7619	1.72930	Gruplar içi	167.686	105	1.597			
	Toplam	108	4.0833	1.31224							
Levene: .438 p=.000					Genel	184.250	108				

* $p > .05$ ** $p < .05$

Tablo 215’te de görüldüğü üzere katılımcıların *“Yabancı Dil Konuşmak İçin Öğrenmem Gerekli Olan Kurallar Tarafından Boğulmuş Hissediyorum.”* alt maddesine verdikleri son test yanıtları arasında kaygı düzeyi değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde orta kaygı düzeyine sahip katılımcıların lehine farklılık bulunmaktadır ($p = .007$ ve $p < .05$). Dunnett T3 testi sonuçlarına göre orta kaygı düzeyine sahip katılımcılar ($\bar{X} = 4.52$) düşük kaygılı katılımcılara göre ($\bar{X} = 3.71$) kendilerini *Türkçe öğrenmeleri için gerekli olan kurallar tarafından daha fazla sıkılmış hissetmekte oldukları* tespit edilmiştir. Ön test yanıtları arasında kaygı düzeyi değişkenine göre $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = .330$ ve $p > .05$).

Tablo 216

Katılımcıların “Yabancı Dil Konuşmak İçin Öğrenmem Gerekli Olan Kurallar Tarafından Boğulmuş Hissediyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Ölçüm	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Ön test	Erkek	26	2.4231	1.13747	108	.848	.398*
	Kadın	82	2.2439	.86867			
Son test	Erkek	26	4.1923	1.20064	108	.484	.629**
	Kadın	82	4.0488	1.35083			

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 216’da da görüldüğü gibi katılımcıların “*Türkçe Konuşmak İçin Öğrenmem Gerekli Olan Kurallar Tarafından Boğulmuş Hissediyorum.*” alt maddesine verdikleri hem ön test hem de son test yanıtları arasında cinsiyet değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p = .398$ ve $p > .05$; son test: $p = .629$ ve $p > .05$).

Tablo 217

Katılımcıların “Yabancı Dil Konuşmak İçin Öğrenmem Gerekli Olan Kurallar Tarafından Boğulmuş Hissediyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Bilinen Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	1	36	2.1389	.72320	Gruplar arası	2.177	3	1.089	1.243	.293*	-
	2	42	2.2619	.93859	Gruplar içi Genel	91.925	105	.875			
	3 ve üstü	30	2.5000	1.13715							
	Toplam	108	2.2870	.93779							
	Levene: 4.193		p= .018		Genel	94.102	108				
Son test	1	36	4.1111	1.34754	Gruplar arası	1.423	3	.712	.409	.666**	-
	2	42	3.9524	1.36064	Gruplar içi Genel	182.827	105	1.741			
	3 ve üstü	30	4.2333	1.22287							
	Toplam	108	4.0833	1.31224							
	Levene: .582		p= .561		Genel	184.250	108				

* $p > .05$ ** $p < .05$

Tablo 217’de de görüldüğü üzere katılımcıların “*Yabancı Dil Konuşmak İçin Öğrenmem Gerekli Olan Kurallar Tarafından Boğulmuş Hissediyorum.*” alt maddesine verdikleri hem ön test hem de son test yanıtları arasında cinsiyet değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p = .293$ ve $p > .05$; son test: $p = .666$ ve $p > .05$).

Tablo 218

Katılımcıların “Yabancı Dil Konuşmak İçin Öğrenmem Gerekli Olan Kurallar Tarafından Boğulmuş Hissediyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	2 ve 3	45	2.2667	1.16600	Gruplar	3.426	3	1.713	1.587	.209*	-
	4	33	2.4848	.93946	arası						
	5	30	2.7000	1.02217	Gruplar						
	Toplam	108	2.4537	1.04465	içi	113.342	105	1.079			
	Levene: .077		p= .926		Genel	116.769	108				
	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	2 ve 3	45	3.1778	1.28433	Gruplar	1,084	3	.542	.302	.740*	-
	4	33	3.0606	1.34488	arası						
	5	30	2.9333	1.41259	Gruplar						
	Toplam	108	3.0741	1.33047	içi	188.323	105	1.794			
	Levene: .514		p= .600		Genel	189.407	108				

* $p < .05$ ** $p > .05$

Tablo 218’de de görüldüğü gibi katılımcıların “Yabancı Dil Konuşmak İçin Öğrenmem Gerekli Olan Kurallar Tarafından Boğulmuş Hissediyorum.” alt maddesine verdikleri hem ön test hem de son test yanıtları arasında öğrenim gördükleri sınıf değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p = .209$ ve $p > .05$; son test: $p = .740$ ve $p > .05$).

4.15.2.9 Dokuzuncu alt maddeye ilişkin bulgular.

Bu bölümde öğretmen hazırlanmadığım sorular sorduğu zaman gergin hissediyorum alt maddesine ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 219

Katılımcıların “Öğretmen Hazırlanmadığım Sorular Sorduğu Zaman Gergin Hissediyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	Düşük	25	2.5600	.91652	Gruplar	.205	3	.103	.083	.921*	-
	Orta	46	2.5217	1.04858	arası						
	Yüksek	37	2.6216	1.29853	Gruplar						
	Toplam	108	2.5648	1.10456	içi	130.341	105	1.241			
	Levene: 2.584		p= .080		Genel	130.546	108				
	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	Düşük	39	2.8000	1.00000	Gruplar	9.823	3	4.912	3.484	.034**	Y>O
	Orta	48	2.7174	1.10881	arası						
	Yüksek	21	3.3784	1.38145	Gruplar						
	Toplam	108	2.9630	1.21460	içi	148.029	105	1.410			
	Levene: 4.723		p= .011		Genel	157.852	108				

* $p > .05$ ** $p < .05$

Tablo 219’da da görüldüğü üzere katılımcıların “*Öğretmen Hazırlanmadığım Sorular Sorduğu Zaman Gergin Hissediyorum.*” alt maddesine verdikleri son test yanıtları arasında kaygı düzeyleri değişkenine göre $p<.05$ anlamlılık düzeyinde yüksek kaygılı katılımcıların lehine farklılık bulunmaktadır ($p=.034$ ve $p<.05$). Dunnett T3 testi sonuçlarına göre yüksek kaygılı katılımcıların ($\bar{X}=3.37$) *hazırlıksız oldukları sorular sorulduğu zaman* kendilerini düşük kaygılı katılımcılara göre ($\bar{X}=2.80$) *daha gergin hissettikleri* tespit edilmiştir. Ön test yanıtları arasında kaygı düzeyleri değişkenine göre $p<.05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p=.921$ ve $p>.05$).

Tablo 220

Katılımcıların “Öğretmen Hazırlanmadığım Sorular Sorduğu Zaman Gergin Hissediyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Ölçüm	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Ön test	Erkek	26	2.5385	.90469	108	.139	.890*
	Kadın	82	2.5732	1.16567			
Son test	Erkek	26	3.1154	1.27521	108	.733	.465**
	Kadın	82	2.9146	1.19878			

* $p>.05$ ** $p>.05$

Tablo 220’de de görüldüğü gibi katılımcıların “*Öğretmen Hazırlanmadığım Sorular Sorduğu Zaman Gergin Hissediyorum.*” alt maddesine verdikleri hem ön test hem de son test yanıtları arasında cinsiyet değişkenine bağlı olarak $p<.05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p= .890$ ve $p>.05$; son test: $p=.465$ ve $p>.05$).

Tablo 221

Katılımcıların “Öğretmen Hazırlanmadığım Sorular Sorduğu Zaman Gergin Hissediyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Bilinen Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	1	36	2.4722	1.13354	Gruplar arası	.622	3	.311	.251	.778*	-
	2	42	2.5714	1.10747							
	3 ve üstü	30	2.6667	1.09334	Gruplar içi	129.925	105	1.237			
	Toplam	108	2.5648	1.10456							
	Levene: .332	p= .718	Genel	130.546	108						
	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	1	36	2.5278	1.10805	Gruplar arası	10,561	3	5.280	3.764	.026**	2>1
	2	42	3.2381	1.32167							
	3 ve üstü	30	3.1000	1.06188	Gruplar içi	147.291	105	1.403			
	Toplam	108	2.9630	1.21460							
	Levene: 1.117	P= .331	Genel	184.250	108						

* $p > .05$ ** $p < .05$

Tablo 221’de de görüldüğü üzere katılımcıların “Öğretmen Hazırlanmadığım Sorular Sorduğu Zaman Gergin Hissediyorum.” alt maddesine verdikleri son test yanıtları arasında bilinen yabancı dil sayısı değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde iki yabancı dil bilen katılımcıların lehine farklılık bulunmaktadır ($p = .026$ ve $p < .05$). Tukey testi sonuçlarına göre iki yabancı dil bilen katılımcıların ($\bar{X} = 3.23$) *hazırlıksız sorular karşısında* bir yabancı dil bilen katılımcılara göre ($\bar{X} = 2.52$) *daha gergin hissettikleri* tespit edilmiştir. Ön test sonuçlarına göre bilinen yabancı dil sayısına bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = .778$ ve $p > .05$).

Tablo 222

Katılımcıların “Öğretmen Hazırlanmadığım Sorular Sorduğu Zaman Gergin Hissediyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	2 ve 3	45	2.5778	1.19637	Gruplar arası	.126	3	.063	.051	.951*	-
	4	33	2.5152	1.20211							
	5	30	2.6000	.85501	Gruplar içi	130.420	105	1.242			
	Toplam	108	2.5648	1.10456							
	Levene: 2.927	p= .058	Genel	130.546	108						
	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	2 ve 3	45	3.0000	1.16775	Gruplar arası	.106	3	.053	.035	.965**	-
	4	33	2.9394	1.41287							
	5	30	2.9333	1.08066	Gruplar içi	157.745	105	1.502			
	Toplam	108	2.9630	1.21460							
	Levene: 2,533	p= ,084	Genel	157.852	108						

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 222’de de görüldüğü gibi katılımcıların “Öğretmen Hazırlanmadığım Sorular Sorduğu Zaman Gergin Hissediyorum.” alt maddesine verdikleri hem ön test hem de son test yanıtları arasında öğrenim gördükleri sınıf değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p = .951$ ve $p > .05$; son test: $p = .965$ ve $p > .05$).

4.15.2.10 Onuncu alt maddeye ilişkin bulgular.

Bu bölümde *sınıfta çağrılacağım zaman kalbimin çarpmaya başladığı hissedirim* alt maddesine ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 223

Katılımcıların “Sınıfta Çağrılacağım Zaman Kalbimin Çarpmaya Başladığı Hissederim.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	Düşük	25	1.9200	.40000	Gruplar arası	49.928	3	24.964	42.059	.000*	Y>D Y>O
	Orta	46	2.1957	.71863							
	Yüksek	37	3.5135	.98943	Gruplar içi	62.322	105	.594			
	Toplam	108	2.5833	1.02424							
	Levene: 13.496	p= .000	Genel	112.250	108						
	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	Düşük	39	3.5641	1.44723	Gruplar arası	16.496	3	8.248	4.694	.011**	O>D
	Orta	48	4.4167	.96389							
	Yüksek	21	3.8095	1.74983	Gruplar içi	184.495	105	1.757			
	Toplam	108	3.9907	1.37055							
	Levene: 11.797	p= .000	Genel	200.991	108						

* $p < .05$ ** $p < .05$

Tablo 223’de de görüldüğü üzere katılımcıların “*Sınıfta Çağrılacağım Zaman Kalbimin Çarpmaya Başladığı Hissederim.*” alt maddesine verdikleri hem ön test hem de son test yanıtları arasında kaygı düzeyleri değişkenine göre $p < .05$ anlamlılık düzeyinde bir yüksek kaygılı ve orta kaygılı katılımcıların lehine anlamlı farklılık bulunmaktadır (ön test: $p = .000$ ve $p < .05$; son test: $p = .011$ ve $p < .05$). Ön test sonuçları arasındaki farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacı ile gerçekleştirilen Dunnett T3 testi sonuçlarına göre yüksek kaygılı katılımcıların ($\bar{X} = 3.51$) hem düşük kaygılı ($\bar{X} = 1.92$) hem de orta kaygılı katılımcılara göre ($\bar{X} = 2.19$) *sınıfta çağrılacağım zamanlar daha heyecanlı oldukları* tespit edilmiştir. Son test sonuçları arasındaki farklılığın hangi gruplar arasında oluştuğunu belirlemek amacı ile gerçekleştirilen Dunnett T3 testi sonuçlarına göre ise orta düzey kaygılı katılımcıların ($\bar{X} = 4.41$) *sınıfta çağrılacağım zamanlar* düşük düzey kaygılı katılımcılardan ($\bar{X} = 3.56$) *daha heyecanlı oldukları* tespit edilmiştir.

Tablo 224

Katılımcıların “Sınıfta Çağrılacağım Zaman Kalbimin Çarpmaya Başladığı Hissederim.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Ölçüm	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Ön test	Erkek	26	2.3846	.98293	108	1.137	.258*
	Kadın	82	2.6463	1.03485			
Son test	Erkek	26	4.0385	1.39945	108	.203	.840**
	Kadın	82	3.9756	1.36965			

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 224’te de görüldüğü gibi katılımcıların “*Sınıfta Çağrılacağım Zaman Kalbimin Çarpmaya Başladığı Hissederim.*” alt maddesine verdikleri hem ön test hem de son test yanıtları arasında cinsiyet değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p = .258$ ve $p > .05$; son test: $p = .840$ ve $p > .05$).

Tablo 225

Katılımcıların “Sınıfta Çağrılacağım Zaman Kalbimin Çarpmaya Başladığı Hissederim.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Bilinen Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	1	36	2.4722	.90982	Gruplar arası	1.506	3	.753	.714	.492*	-
	2	42	2.5476	1.08656							
	3 ve üstü	30	2.7667	1.07265	Gruplar içi	110.744	105	1.055			
	Toplam	108	2.5833	1.02424							
	Levene: .954	p= .388	Genel	112.250	108						
	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P	Farklılık
Son test	1	36	4.0833	1.36015	Gruplar arası	2.298	3	1.149	.607	.547**	-
	2	42	3.8095	1.45230							
	3 ve üstü	30	4.1333	1.27937	Gruplar içi	198.693	105	1.892			
	Toplam	108	3.9907	1.37055							
	Levene: 1.142	p= .323	Genel	200.991	108						

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 225’te de görüldüğü üzere katılımcıların “Sınıfta Çağrılacağım Zaman Kalbimin Çarpmaya Başladığı Hissederim.” alt maddesine verdikleri hem ön test hem de son test yanıtları arasında bilinen yabancı dil sayısı değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p = .492$ ve $p > .05$; son test: $p = .547$ ve $p > .05$).

Tablo 226

Katılımcıların “Öğretmen Hazırlanmadığım Sorular Sorduğu Zaman Gergin Hissediyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	2 ve 3	45	2.6667	1.0000	Gruplar arası	1.591	3	.795	.682	.508*	-
	4	33	2.8182	1.15798							
	5	30	2.5000	1.10641	Gruplar içi	122.409	105	1.166			
	Toplam	108	2.6667	1.07651							
	Levene: .521	p= .595	Genel	124.000	108						
	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	2 ve 3	45	4.0222	1.23378	Gruplar arası	3.152	3	1.576	.837	.436**	-
	4	33	3.7576	1.52131							
	5	30	4.2000	1.39951	Gruplar içi	197.838	105	1.884			
	Toplam	108	3.9907	1.37055							
	Levene: 1.730	p= .182	Genel	200.991	108						

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 226’da da görüldüğü gibi katılımcıların “Öğretmen Hazırlanmadığım Sorular Sorduğu Zaman Gergin Hissediyorum.” alt maddesine verdikleri hem ön test hem de son test

yanıtları arasında öğrenim gördükleri sınıf değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p = .508$ ve $p > .05$; son test: $p = .436$ ve $p > .05$).

4.15.2.11 On birinci alt maddeye ilişkin bulgular.

Bu bölümde *derse iyi hazırlanıp gelsem de hep kaygılı olurum* alt maddesine ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 227

Katılımcıların “Derse İyi Hazırlanıp Gelsem de Hep Kaygılı Olurum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık				
Ön Test	Düşük	25	3.9600	1.30639	Gruplar arası	12.326	3	6.163	5.550	.005*	O>D				
	Orta	46	4.0541	1.05267		Gruplar içi	116.591	105			1.110	Y>O			
	Yüksek	37	4.6957	.89118	Genel		128.917	108			Kareler Ortalaması	Y>D			
	Toplam	108	4.3056	1.09765			Levene: 6.232	p= .003				F	p	Farklılık	
Son test	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık				
	Düşük	39	3.7179	1.25549	Gruplar arası	6.634	3	3.317	2.464	.090**	-				
	Orta	48	4.1042	1.11545		Gruplar içi	141.329	105				1.346			
	Yüksek	21	4.3810	1.07127	Genel		147.963	108				Levene: 2.581	p= .080		
	Toplam	108	4.0185	1.17594			F	p						Farklılık	

* $p < .05$ ** $p > .05$

Tablo 227’de de görüldüğü üzere katılımcıların “*Derse İyi Hazırlanıp Gelsem de Hep Kaygılı Olurum.*” alt maddesine verdikleri ön test yanıtları arasında kaygı düzeyi değişkenine göre $p < .05$ anlamlılık düzeyinde orta ve yüksek kaygılı katılımcıların lehine anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p = .005$ ve $p < .05$). Dunnett T3 testi sonuçlarına göre orta kaygı düzeyinde bulunan katılımcıların ($\bar{X} = 4.05$) düşük kaygılı katılımcılara ($\bar{X} = 3.96$); yüksek kaygı düzeyinde bulunan katılımcıların ise ($\bar{X} = 4.69$) hem düşük kaygılı ($\bar{X} = 3.96$) hem de orta kaygılı katılımcılara göre ($\bar{X} = 4.05$) *derse iyi hazırlansalar bile daha kaygılı oldukları* tespit edilmiştir. Son test sonuçlarına verilen yanıtlar arasında kaygı düzeyi değişkenine bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = .090$ ve $p > .05$).

Tablo 228

Katılımcıların “*Derse İyi Hazırlanıp Gelsem de Hep Kaygılı Olurum.*” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Ölçüm	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Ön test	Erkek	26	4.5000	1.02956	108	1.037	.302*
	Kadın	82	4.2439	1.11733			
Son test	Erkek	26	4.0000	1.16619	108	.092	.927**
	Kadın	82	4.0244	1.18609			

* $p>.05$ ** $p>.05$

Tablo 228’de de görüldüğü gibi katılımcıların “*Derse İyi Hazırlanıp Gelsem de Hep Kaygılı Olurum.*” alt maddesine verdikleri hem ön test hem de son test yanıtları arasında cinsiyete bağlı olarak $p<.05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p=.302$ ve $p>.05$; son test: $p=.927$ ve $p>.05$).

Tablo 229

Katılımcıların “*Derse İyi Hazırlanıp Gelsem de Hep Kaygılı Olurum.*” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Bilinen Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	1	36	4.5556	.87650	Gruplar arası	5.156	3	2.578	2.187	.117*	-
	2	42	4.0476	1.26785							
	3 ve üstü	30	4.3667	1.03335	Gruplar içi	123.760	105	1.179			
	Toplam	108	4.3056	1.09765		128.917	108				
	Levene: 6.887	p=.002	Genel	128.917	108						
Son test	1	36	4.3889	.90326	Gruplar arası		3	4.161	3.129	.048**	1>3
	2	42	3.9286	1.31396							
	3 ve üstü	30	3.7000	1.17884	Gruplar içi	105	1.330				
	Toplam	108	4.0185	1.17594		100.852	108				
	Levene: 2.901	p=.059	Genel	100.852	108						

* $p>.05$ ** $p<.05$

Tablo 229’da da görüldüğü üzere katılımcıların katılımcıların “*Derse İyi Hazırlanıp Gelsem de Hep Kaygılı Olurum.*” alt maddesine verdikleri son test yanıtları arasında katılımcıların bilinen yabancı dil sayısı değişkenine göre $p<.05$ anlamlılık düzeyinde biri yabancı dil bilen katılımcıların lehine farklılık bulunmaktadır ($p=.048$ ve $p<.05$). Tukey testi sonuçlarına göre bir yabancı dil bilen katılımcıların ($\bar{X}=4.38$) üç ve üzeri yabancı dil bilen

katılımcılara göre ($\bar{X}=3.70$) *derse iyi hazırlansalar bile daha kaygılı hissettikleri* tespit edilmiştir. Ön test yanıtları arasında bilinen yabancı dil sayısı değişkenine göre $p<.05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p=.117$ ve $p>.05$).

Tablo 230

Katılımcıların “Derse İyi Hazırlanıp Gelsem de Hep Kaygılı Olurum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	2 ve 3	45	4.2444	1.20897	Gruplar arası	.693	3	.347	.284	.753*	-
	4	33	4.2727	1.12563							
	5	30	4.3333	.89763	Gruplar içi	128.223	105	1.221			
	Toplam	108	4.3056	1.09765							
	Levene:	1.625	p=.202	Genel	128,917	108					
	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	2 ve 3	45	3.9778	1.21522	Gruplar arası	5.924	3	5.924	4.570	.012**	5>4
	4	33	3.6364	1.27029							
	5	30	4.5000	.82001	Gruplar içi	1.196	105	1.296			
	Toplam	108	4.0185	1.17594							
	Levene:	5.878	p=.004	Genel	100.852	108					

* $p>.05$ ** $p<.05$

Tablo 230’da da görüldüğü üzere katılımcıların *“Derse İyi Hazırlanıp Gelsem de Hep Kaygılı Olurum.”* alt maddesine verdikleri son test yanıtları arasında öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre $p<.05$ anlamlılık düzeyinde beşinci sınıfta bulunan katılımcıların lehine farklılık bulunmaktadır ($p=.012$ ve $p<.05$). Dunnet T3 testi sonuçlarına göre beşinci sınıfta bulunan katılımcıların ($\bar{X}=4.50$) *dersi iyi hazırlanıp gelseler bile kendilerini* dördüncü sınıfta bulunan katılımcılara göre ($\bar{X}=3.63$) *daha kaygılı hissettikleri* tespit edilmiştir. Ön test yanıtları arasında öğrenim gördükleri sınıf değişkenine bağlı olarak $p<.05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p=.753$ ve $p>.05$).

4.15.2.12 On ikinci alt maddeye ilişkin bulgular.

Bu bölümde *yabancı dil sınıfında diğer sınıflardan daha sinirli ve gergin hissediyorum* alt maddesine ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 231

Katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfında Diğer Sınıflardan Daha Sinirli ve Gergin Hissediyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Kaygı Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	Düşük	25	2.6800	1,02956	Gruplar arası	11.828	3	5.914	4.513	.013*	Y>D
	Orta	46	3.0217	1.14483							
	Yüksek	37	3.5405	1.21552	Gruplar içi	137.607	105	1.311			
	Toplam	108	3.1204	1.17177							
	Levene: 1.417		p=.247	Genel							
	Kaygı Düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Son test	Düşük	39	2.3846	1.06661	Gruplar arası	2.884	3	1.442	1.389	.254**	-
	Orta	48	2.2708	.86884							
	Yüksek	21	2.7143	1.12056	Gruplar içi	108.996	105	1.038			
	Toplam	108	2.3981	1.02255							
	Levene: 3.936		p=.022	Genel							

* $p < .05$ ** $p > .05$

Tablo 231’de de görüldüğü üzere katılımcıların “*Yabancı Dil Sınıfında Diğer Sınıflardan Daha Sinirli ve Gergin Hissediyorum.*” alt maddesine verdikleri ön test yanıtları arasında kaygı düzeyi değişkenine göre $p < .05$ anlamlılık düzeyinde yüksek kaygılı katılımcıların lehine farklılık bulunmaktadır ($p = .013$ ve $p < .05$). Tukey testi sonuçlarına göre yüksek kaygılı katılımcıların ($\bar{X} = 3.54$) düşük kaygılı katılımcılara göre ($\bar{X} = 2.68$) *Türkçe sınıfında kendilerini diğer sınıflara göre daha gergin ve sinirli hissettikleri* tespit edilmiştir. Son test sonuçlarına göre kaygı düzeyi değişkenine göre $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır ($p = .254$ ve $p > .05$).

Tablo 232

Katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfında Diğer Sınıflardan Daha Sinirli ve Gergin Hissediyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Ölçüm	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Ön test	Erkek	26	2.9615	1.03849	108	.785	.434*
	Kadın	82	3.1707	1.22530			
Son test	Erkek	26	2.3077	.92819	108	.516	.607**
	Kadın	82	2.4268	1.05445			

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 232’de de görüldüğü gibi katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfında Diğer Sınıflardan Daha Sinirli ve Gergin Hissediyorum.” alt maddesine verdikleri hem ön test hem de son test yanıtları arasında cinsiyete bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p = .434$ ve $p > .05$; son test: $p = .607$ ve $p > .05$).

Tablo 233

Katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfında Diğer Sınıflardan Daha Sinirli ve Gergin Hissediyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Bilinen Yabancı Dil Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Yabancı Dil Sayısı	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	1	36	2.9722	1.18288	Gruplar arası	1.263	3	.631	.447	.640*	-
	2	42	3.1667	1.08012							
	3 ve üstü	30	3.2333	1.33089	Gruplar içi	148.172	105	1.411			
	Toplam	108	3.1204	1.18177							
	Levene: 3.820	p = .025	Genel	149.435	108						
Son test	1	36	2.5000	1.05560	Gruplar arası	.703	3	.352	.332	.718**	-
	2	42	2.3095	.97501							
	3 ve üstü	30	2.4000	1.06997	Gruplar içi	111.176	105	1.059			
	Toplam	108	2.3981	1.02255							
	Levene: .774	p = .464	Genel	111.880	108						

* $p > .05$ ** $p > .05$

Tablo 233’te de görüldüğü üzere katılımcıların “Türkçe Sınıfında Diğer Sınıflardan Daha Sinirli ve Gergin Hissediyorum.” alt maddesine verdikleri hem ön test hem de son test yanıtları arasında bilinen yabancı dil sayısına bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p = .640$ ve $p > .05$; son test: $p = .718$ ve $p > .05$).

Tablo 234

Katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfında Diğer Sınıflardan Daha Sinirli ve Gergin Hissediyorum.” Alt Maddesine İlişkin Verdikleri Yanıtların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Ön Test	2 ve 3	45	3,2000	1,17937	Gruplar arası	2,020	3	1,010	,719	,489*	-
	4	33	3,2121	1,34065							
	5	30	2,9000	,94481	Gruplar içi	147,415	105	1,404			
	Toplam	108	3,1204	1,18177							
	Levene: 6,672	p= ,002	Genel	149,435							
Son test	Sınıf	N	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
	2 ve 3	45	2,2889	,84267	Gruplar arası	1,026	3	,513	,486	,616**	-
	4	33	2,5152	1,17583							
	5	30	2,4333	1,10433	Gruplar içi	110,854	105	1,056			
	Toplam	108	2,3981	1,02255							
Levene: 3,487	p= ,034	Genel	111,880	108							

* $p > ,05$ ** $p > ,05$

Tablo 234’te de görüldüğü gibi katılımcıların “Yabancı Dil Sınıfında Diğer Sınıflardan Daha Sinirli ve Gergin Hissediyorum.” alt maddesine verdikleri verdikleri hem ön test hem de son test yanıtları arasında öğrenim gördükleri sınıfa bağlı olarak $p < .05$ anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır (ön test: $p = .489$ ve $p > .05$; son test: $p = .616$ ve $p > .05$).

Bölüm IV

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bu bölümde çalışma sonunda elde edilen *sonuçlar*, *tartışma* ve son olarak da *öneriler* bölümleri yer almaktadır.

5.1 Sonuç

Çalışma sonunda elde edilen sonuçlara farklı başlıklar altında bu bölümde yer verilmiştir.

5.1.1 Yabancı dil olarak Türkçeye yönelik genel kaygılara ilişkin sonuçlar.

Katılımcıların *yabancı dil olarak Türkçeye yönelik genel kaygı ortalamalarının* ön test ve son test sonuçları arasında genel kaygı ön test lehine farklılık tespit edilmiştir. Beş aylık yabancı dil olarak Türkçe A1 seviye kursu sonunda katılımcıların kaygı düzeylerinde azalma gözlemlenmiştir. Katılımcıların nedenleri birbirinden farklı olan çeşitli ön yargılarla yabancı dil olarak Türkçeye yönelik kaygılar besledikleri, bu kaygıları içselleştirerek büyüttükleri; ancak kaygı duydukları durum ile (Türkçe dersi) karşılaşınca kaygılarında azalma yaşadıkları görülmüştür.

Katılımcıların *yabancı dil olarak Türkçeye yönelik genel kaygı ortalamaları* arasında *cinsiyet* ve *bildikleri yabancı dil sayısı* değişkenine bağlı olarak hem ön test hem de son test sonuçları bir farklılığa rastlanmamıştır. Kadın ve erkek katılımcıların genel olarak yabancı dil Türkçeye yönelik taşıdıkları kaygı seviyeleri birbirine yakındır. Ancak kadın ve erkek katılımcıların konuşma kaygısı, sınıf önünde yabancı dil ile kullanımı gibi özel durumlarda birbirlerinden ayrıştıkları görülmüştür. Bu sonuçlar ilgili başlıklar altında sunulmuştur.

Beşinci sınıfta öğrenim görmekte olan katılımcılar ikinci ve üçüncü sınıfta öğrenim gören katılımcılara göre yabancı dil olarak Türkçeye yönelik daha fazla kaygı besledikleri

tespit edilmiştir. Son test sonuçlarına göre yine beşinci sınıfta öğrenim görmekte olan katılımcıların iki ve üçüncü sınıfta öğrenim görmekte olan katılımcılara göre daha kaygılı oldukları görülmüştür. Sonuçlara göre alt sınıflarda bulunan katılımcılar Türkçe derslerinde daha rahat ve kendilerinden emin olmaktadır.

Ön test sonuçlarına göre düşük kaygı düzeyine sahip katılımcıların oranı %23.2 (25 katılımcı) iken; bu oran son test sonuçlarında %37.1 (40 katılımcı) düzeyine yükselmiştir. Ön test sonuçlarına göre katılımcıların %34.2'si (37 katılımcı) yüksek kaygı sahibi iken son test sonuçlarında bu oran %17.5'tir (19 katılımcı). Katılımcıların almış oldukları beş aylık yabancı dil olarak Türkçe kursu sonrasında genel kaygı ortalamalarında düşüş gözlemlenmiştir. Katılmış oldukları Türkçe kursu kaygı düzeyinin daha alt seviyelere çekilmesine yardımcı olmuştur. Bu veriler kaygının oluşmasında ön yargıların rol oynadığını göstermektedir.

5.1.2 Konuşma kaygısına ilişkin sonuçlar.

Katılımcıların konuşma kaygısına ilişkin ön test ve son test sonuçları arasında konuşma kaygısı ön test lehine anlamlı farklılık bulunmaktadır. Katılımcıların konuşma kaygısına ilişkin son test ortalaması ön test ortalamasına göre daha düşüktür. Beş aylık kurs sonunda katılımcıların konuşma kaygılarında düşüş tespit edilmiştir. Türkçe kursunun katılımcıların konuşma kaygılarının azalması yönünde etkisi olmuştur. Bu durumda dersten önce derse yönelik öğrencilerde var olan ön kabullerin konuşma kaygısını artırıcı rol oynadığı söylenebilir.

Katılımcıların ön test sonuçları arasında *konuşma kaygısı* alt boyutuna ilişkin verdikleri yanıtlar arasında düşük ve orta kaygı düzeylerine sahip katılımcıların lehine farklılık bulunmaktadır. Sonuçlarına göre düşük kaygı düzeyine sahip katılımcılar yüksek kaygılı düzeyine sahip katılımcılara göre daha fazla *konuşma kaygısı* taşımaktadırlar. Orta düzey kaygı sahibi katılımcıların ise yüksek kaygılı katılımcılara göre *konuşmaya yönelik*

daha fazla kaygı besledikleri tespit edilmiştir. Katılımcılar arasında konuşma becerisine yönelik en fazla kaygı taşıyan grubun düşük kaygı düzeyine sahip katılımcılar olduğu belirlenmiştir. Bu durumda konuşma kaygısının genel yabancı dil kaygısından ayrıştığı görülmektedir. Yabancı dile yönelik kaygı taşımayan katılımcılar konuşma kaygısı taşıyabilmektedirler. Yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcıların *konuşma kaygısı* ortalamasının altında olabilmektedir. Bu durum araştırmacılara konuşma kaygısına yönelik geliştirilecek ölçeklerin yabancı dil kaygısına yönelik genel ölçeklerden farklı olması gerektiğini göstermektedir.

Katılımcıların konuşma kaygısına ilişkin alt boyuta verdikleri yanıtlar arasında ön test sonuçlarına göre cinsiyete bağlı olarak kadın katılımcıların lehine farklılık bulunmaktadır. Kadın katılımcıların *konuşma becerisine yönelik olarak* erkek katılımcılara göre daha fazla kaygı taşıdıkları tespit edilmiştir. Erkek katılımcılar konuşma becerisine yönelik olarak kadınlara göre daha az kaygı taşıdıkları görülmüştür. Çalışma sonucunda genel olarak bu yönde verilere ulaşılmıştır. Kadın katılımcılar erkek katılımcılardan daha fazla konuşma kaygısı taşıdıkları görüşmüştür.

Türkçe dil sınıfında hazırlıksız konuşma durumlarında yüksek kaygılı katılımcıların düşük ve orta kaygılı katılımcılara göre *kendilerinden daha az emin oldukları* tespit edilmiştir. Ayrıca bir yabancı dil bilen katılımcıların iki yabancı dil bilen katılımcılara göre *Türkçe dil sınıfında hazırlıksız konuşma durumlarında* kendilerinden daha az emin oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Daha fazla dil bilen katılımcıların kendilerinden daha fazla emin oldukları görülmektedir. Bu durumda yabancı dil bilme oranı arttıkça ve kaygı düzeyi azaldıkça hazırlıksız konuşma durumlarında özgüvenin arttığı tespit edilmiştir.

Ön test sonuçlarına göre *Türkçe sınıfında hazırlıksız konuşma durumunda* kadın katılımcıların erkek katılımcılara göre daha fazla panikledikleri; son test sonuçlarına göre ise

yine kadın katılımcıların erkek katılımcılara göre *Türkçe sınıfında hazırlıksız konuşma durumunda* daha fazla panik yaptıkları tespit edilmiştir. Bu bulgu daha önce elde edilen *konuşma becerisine yönelik* bulguları desteklemektedir.

Katılımcılarla yapılan görüşmelerde hazırlıksız konuşma durumunda kaldıkları varsayılan durumlarda yüksek ve düşük kaygılı katılımcıların nasıl davranacakları araştırılmıştır. Tüm katılımcılara *ilk kez tanıştıkları birisi ile konuşurken gergin ve kaygılı olup olmayacakları* sorulmuştur. Hem yüksek kaygı ve hem de düşük kaygı düzeyine sahip bulunan katılımcılar genel olarak ilk kez tanıştıkları kişilerle konuşurken çok fazla gerginlik yaşamayacakları, çok kaygılı olmayacakları yönünde yanıtlar vermişlerdir. Yabancı dil kaygısının ilk kez tanışılan bir bireyle tanışırken gergin ya da kaygılı olma durumu ile ilgili olmadığı görülmüştür. Ancak düşük kaygılı katılımcılar daha net cevaplar verirken yüksek kaygılı katılımcıların bazı endişelerini dile getirdikleri görülmektedir.

“Hiç tedirgin olmam. Çok rahat olurum. Zaten seçtiğim meslek hep insanlarla konuşmayı gerektiriyor.” (E.S., kadın, düşük kaygı düzeyi)

“Hayır, çok rahat olurum, insanlarla konuşurken, tanışırken hiçbir çekince hissetmem.” (M.N., erkek, düşük kaygı düzeyi)

“Kendi yaşitlarımla konuşurken hiç sorun olmaz. Ama bu önemli bir kişi ise... Örneğin geçen hafta bir kitap yazarı geldi. Ama konuşamadım. Sadece uzaktan baktım.” (M. K., kadın, yüksek kaygı düzeyi)

“En başta bir sıkıntı hissederim ama sonra bunu aşarım. Bazen söyleyeceğim kelimeleri bile karıştırabilirim. Ama sonra bu durum kaybolur.” (G.T., kadın, yüksek kaygı düzeyi)

“Bu tamamen tanıştığım kişinin kim olduğu ile ilgili. Örneğin benden yaşça büyük ve önemli birisi ise gergin olurum. Ama yaşıtım birisi ise tedirginlik yaşayacağımı düşünmüyorum.” (C. M., kadın, yüksek kaygı düzeyi)

Katılımcılarla yapılan görüşmelerde kendilerine “*Bir topluluk önünde hiç beklemediğiniz bir anda hazırlıksız konuşmak zorunda kaldığınızı düşünün. Bu durumda neler hissederdiniz?*” sorusu yöneltilmiştir. Yöneltilen soru karşısında kaygı düzeyi yüksek katılımcıların genel olarak bu durumdan sıkılacakları, böyle bir durum ile yüzleşmek istemedikleri hatta bu durumda cümleleri karıştırıp konuşamayacaklarını düşündükleri tespit edilmiştir. Kaygı düzeyi düşük katılımcılar ise böyle bir duruma karşısında biraz heyecan yapma durumları olsa bile genel olarak topluluk karşısında hazırlıksız konuşmak zorunda kalma durumunda yüksek kaygılı katılımcılara göre çok daha rahat olacakları yönünde yanıtlar vermişlerdir. Kaygı düzeyi ile topluluk önünde gerçekleştirilecek hazırlıksız konuşma sırasındaki tavırlar arasında doğru orantı bulunmaktadır.

“Mikrofonu elime alana kadar kalbim hızlı atar ama sonrasında çok rahat olurum.” (Elena, kadın, düşük kaygı düzeyi)

“Hiç başıma gelmedi. Olsaydı iyi şeyler söylerdim. Topluluk karşısında konuşurken genelde heyecanlanmam.” (M. A., kadın, düşük kaygı düzeyi)

“İnsanların dikkatini çekmek için şaka yaparak başlardım. Ama rahat olacağımı düşünüyorum. Panik olmazdım.” (V. T., kadın, düşük kaygı düzeyi)

“Bu durumda çekinirdim, cümlelerimi karıştırır ve kırmızı olurum.” (E. S., Kadın, yüksek kaygı düzeyi)

“Hiç başıma gelmedi ancak ilk başta heyecanlı olurum diye düşünüyorum. Dinleyici kitlesine göre de değişebilir bu durum.” (M.K., kadın, yüksek kaygı düzeyi)

“Evet, çok heyecan yaparım, kalbim çarpar.” (C. M., kadın, yüksek kaygı düzeyi)

Katılımcılarla yapılan görüşmelerde kendilerine “*Bir topluluk önünde yabancı bir dil ile konuşmak zorunda kaldığınızı düşünün. Bu durumda ne hissederdiniz?*” sorusu yöneltilmiştir. Yabancı bir dilde topluluk önünde konuşma durumu ile ilgili olarak verilen yanıtlar arasında yüksek ve düşük kaygı düzeylerine göre farklılıklar bulunmaktadır. Kaygı düzeyi düşük katılımcılar genel olarak konuşma yapacakları dili iyi bildikleri takdirde topluluk önünde yabancı dil ile konuşmaktan dolayı sorun yaşamayacakları yönünde yanıtlar verirlerken kaygı düzeyi yüksek katılımcıların topluluk önünde yabancı bir dil ile konuşma yapmaktan ötürü oldukça endişeli, heyecanlı ve kaygılı olacakları yönünde yanıtlar verdikleri tespit edilmiştir. Yabancı dil kaygısının belirgin topluluk önünde yabancı dil ile yapılacak konuşmalarda belirgin bir şekilde kendini gösterdiği tespit edilmiştir. Yüksek kaygılı katılımcılar topluluk önünde yabancı dil ile konuşurken gergin olacaklarını söylemişlerdir.

Orta düzey kaygılı katılımcıların yüksek düzey kaygı sahibi katılımcılara göre *ana dili Türkçe olan kişilerle konuşurken* daha rahat oldukları tespit edilmiştir. Erkek katılımcıların *ana dili Türkçe olan kişilerle konuşma durumunda* kadın katılımcılara göre daha az çekingenlik gösterecekleri tespit edilmiştir. Bu durumda belirli bir düzeyde bulunan kaygının yabancı dil konuşma durumlarında olumlu bir etki yaptığı görülmektedir.

Katılımcılarla gerçekleştirilen görüşmelerde düşük ve yüksek kaygı düzeyinde bulunan katılımcılara *ana dili farklı olan birisi ile onun dilinde konuşmak zorunda kaldıklarını düşünmeleri, bu durumda ne hissedecekleri, rahat olup olamayacakları* sorulmuştur. Hem yüksek hem de düşük kaygı düzeyine sahip katılımcıların ana dili farklı olan birisi ile konuşma durumunda en başlarda biraz heyecanlı olabileceklerini ama bu

durumun genellikle ana dili farklı olan birisi ile konuşma durumundan değil doğru anlaşılma kaygısından kaynaklandığını belirten yanıtlar verdikleri görülmüştür.

“Eğer İngiliz birisi ise sorun olmaz. Rahat olurum. Ama dili iyi bilmiyorsam bile çok rahatsız olmam. Orta yolu bulabilirim.” (E. S., kadın, düşük kaygı düzeyi)

“Sadece beni doğru anlıyor mu diye endişe duyarım, bu durumdan çekinmem.” (V. T., kadın, düşük kaygı düzeyi)

“Zaten okulum gereği hocaların hepsinin ana dili farklı. Tecrübeliyim. Bu konuda sıkıntı yaşamam.” (M. N., erkek, düşük kaygı düzeyi)

“Dili ne kadar bilsem de onun ana dili. Farklı duyulabilir. Bana göre iyi olabilir ama başkasına göre farklı gelebilir. Heyecanlanırım. Ama çok fazla değil” (C. M., kadın, yüksek kaygı düzeyi)

“En başta zorlanabilirim, ancak bu karşımdaki insana da bağlı. Benimle dalga geçebilirim diye çekinebilirim.” (T. O., kadın, yüksek kaygı düzeyi)

Katılımcılarla gerçekleştirilen görüşmelerde düşük ve yüksek kaygı düzeyinde bulunan katılımcılara “*Genel olarak utangaç birisi misiniz? Kendinizden yaşça büyük insanlarla ilk kez konuşurken utangaçlık hissediyor musunuz? Rahat mı olursunuz?*” sorusu yöneltilmiştir. Her iki grupta bulunan katılımcılar da yöneltilen soruya birbirlerine yakın yanıtlar vermişlerdir. Hem yüksek kaygı düzeyine hem de düşük kaygı düzeyine sahip katılımcılar genel olarak utangaç olmadıklarını ve yaşça büyük insanlarla konuşurken rahat olacaklarını belirtmişlerdir. Bu durum yabancı dil kaygısının utangaç olma durumu ile ilgisinin olmadığını göstermektedir. Yabancı dil karşı yüksek kaygı taşıyan bir birey diğer insanlarla olan ilişkilerinde rahat tavırlar gösterebilmektedir.

“Hayır değilim. Utanmam, rahat ve saygılı olmaya çalışırım. O büyük kişi beni rahat hissettirirse daha rahat olurum.” (C. A., kadın, düşük kaygı düzeyi)

“Hayır, kesinlikle hissetmem. Çok rahat olurum. Asla utangaç değilim.” (E. K., kadın, düşük kaygı düzeyi)

“Utangaçlık asla hissetmem. Sadece yaşça büyükse saygı duyarım, dikkatli konuşurum.” (V. T., kadın, düşük kaygı düzeyi)

“Çok çabuk utanırım, Utangaç birisiyim. Bu durumda da utanırdım.” (M. K., kadın, yüksek kaygı düzeyi)

“Eskiden daha utangaçtım şimdi bunu yendim. (*Ne yaptınız yenmek için?*) Hayat şartları böyle gerektiriyor ve alıştım. Yaşça büyük birisi ile konuşurken şu an rahat olurum. Ama önceden olamazdım.” (E.S., kadın, düşük kaygı düzeyi)

“Değilim, örneğin hocalarla hiç sorun yaşamam. Tanımadığım birisi olsa da rahat olurum sorun yaşamam.” (G.T., kadın, yüksek kaygı düzeyi)

Kadın katılımcıların *Türkçe dil sınıfında konuşurken* erkek katılımcılara göre kendilerine daha fazla güvendikleri tespit edilmiştir. Bu durumun *hazırlık konuşmaya* yönelik olmadığı belirtilmelidir. Hazırlıksız konuşma durumlarında erkek katılımcıların öz güveni daha yüksektir.

Üç ve üzeri yabancı dil bilen katılımcıların bir yabancı dil ve iki yabancı dil bilen katılımcılara göre *Türkçe dil sınıfında konuşurken* kendilerine daha fazla güvendikleri tespit edilmiştir. Son test sonuçlarına göre ise yine üç yabancı dil bilen katılımcıların iki yabancı dil bilen katılımcılara göre *Türkçe dil sınıfında konuşurken* kendilerine daha çok güvendikleri belirlenmiştir. Yabancı dil bilme sayısı ile dil sınıflarında konuşma kaygısı arasında ters

orantı olduğu görülmektedir. Bilinen yabancı dil sayısı arttıkça öz güven artmakta ve kaygı azalmaktadır.

Ön test sonuçlarına göre düşük kaygılı katılımcıların orta düzey kaygı taşıyan katılımcılara göre; yüksek kaygı taşıyan katılımcıların ise orta düzey sahibi katılımcılara göre *diğer öğrencilerin kendilerinden daha iyi konuştuğunu düşündükleri* belirlenmiştir. Son test sonuçlarına göre ise kaygı düzeyi yüksek katılımcıların düşük kaygı taşıyan katılımcılardan ve orta kaygı düzeyinde bulunan katılımcılara göre *diğer öğrencilerin kendilerinden daha iyi konuştuğunu düşündükleri* tespit edilmiştir. Bu durumda kaygı düzeyi ile diğre öğrencilerin kendilerinden daha iyi yabancı dil konuştuğunu düşünme durumu arasında anlamlı bir ilişki olmadığı görülmektedir.

Ön test sonuçlarına göre bir yabancı dil bilen katılımcıların üç ve üzeri yabancı dil bilen katılımcılara göre *diğer öğrencilerin kendilerinden daha iyi konuştuklarını düşündükleri*; iki yabancı dil bilen katılımcıların ise üç ve üstü yabancı dil bilen katılımcılara göre *diğer öğrencilerin kendilerinden daha iyi konuştuklarını düşündükleri* belirlenmiştir. Son test sonuçlarına göre ise hem bir yabancı dil bilen katılımcıların hem de iki yabancı dil bilen katılımcıların üç ve üzeri yabancı dil bilen katılımcılara göre *diğer öğrencilerin kendilerinden daha iyi konuştuklarını düşündükleri* belirlenmiştir. Katılımcıların, daha fazla yabancı dil bilenlerin kendilerinden daha iyi yabancı dil konuştuklarını düşündükleri tespit edilmiştir.

Ön test sonuçlarına göre kaygı düzeyi yüksek katılımcıların hem kaygı düzeyi düşük hem de orta düzeyde olan katılımcılara göre *diğer öğrencilerin önünde Türkçe konuşmaktan daha fazla sıkıldıkları* tespit edilmiştir. Son test sonuçlarına göre ise kaygı düzeyi yüksek katılımcıların düşük kaygılı katılımcılara göre *diğer öğrencilerin önünde Türkçe konuşmaktan daha fazla sıkıldıkları* belirlenmiştir. Ön test sonuçlarına göre yüksek kaygı düzeyine sahip bulunan katılımcıların hem düşük kaygı düzeyinde bulunan katılımcılar hem de orta kaygı

düzeyinde bulunan katılımcılara göre *Türkçe sınıfında konuşurken daha fazla akli karışmış ve gergin hissettikleri* tespit edilmiştir. Son test sonuçlarına göre yine yüksek düzey kaygı sahibi katılımcıların düşük kaygılı ve orta düzey kaygılı katılımcılara göre *Türkçe sınıfında konuşurken daha fazla akli karışmış ve gergin hissettikleri* belirlenmiştir. Ön test sonuçlarına göre kadın katılımcıların *Türkçe sınıfında konuşurken* erkek katılımcılara göre *daha fazla gergin ve akli karışmış hissettikleri* tespit edilmiştir. Kaygı düzeyi diğer öğrencilerin önünde yabancı dil konuşabilme durumunu doğrudan ve olumsuz bir şekilde etkilemektedir.

Son test sonuçlarına göre kadın katılımcıların erkek katılımcılara göre *diğer öğrencilerin önünde konuşmaktan* daha fazla sıkıldıkları tespit edilmiştir. İki ve üçüncü sınıfta bulunan katılımcıların hem dördüncü sınıfta bulunan katılımcılar hem de beşinci sınıfta öğrenim gören katılımcılara göre *diğer öğrencilerin önünde Türkçe konuşmaktan* daha fazla sıkıldıkları tespit edilmiştir.

Bir yabancı dil bilen katılımcıların *Türkçe sınıfında konuşurken* 3 ve üstü yabancı dil bilenlere göre *daha akli karışık ve gergin hissettikleri*; iki yabancı dil bilen katılımcıların ise üç ve üzeri yabancı dil bilen katılımcılara göre *Türkçe sınıfında konuşurken daha akli karışmış ve gergin hissettikleri* tespit edilmiştir. Bilinen yabancı dil sayısı arttıkça katılımcıların yabancı dil kullanımında daha rahat oldukları tespit edilmiştir.

Ön test sonuçlarına göre yüksek kaygı düzeyine sahip bulunan katılımcıların *Türkçe konuşmaları durumunda diğer öğrenciler tarafından kendilerine gülüneceği korkusunu* hem orta düzey kaygılı katılımcılar hem de düşük kaygı düzeyine sahip bulunan katılımcılardan daha fazla taşıdıkları tespit edilmiştir. Son test sonuçlarına göre ise orta düzey kaygılı katılımcıların *Türkçe konuşmaları durumunda diğer öğrenciler tarafından gülüneceği korkusunu* düşük kaygı düzeyine sahip katılımcılara göre daha fazla taşıdıkları belirlenmiştir. Bu durumda yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcıların yabancı dil konuştukları takdir diğer

öğrencilerin kendilerine gelecekleri yönünde daha belirgin bir ön yargı taşıdıkları görülmektedir.

İki ve üçüncü sınıfta öğrenim gören katılımcıların beşinci sınıfta öğrenim gören katılımcılara göre daha fazla bir biçimde; *Türkçe konuştukları zaman diğer öğrencilerin kendilerine geleceği korkusu taşıdıkları* belirlenmiştir. Aynı şekilde dördüncü sınıfta öğrenim gören katılımcıların beşinci sınıfta öğrenim görenlerden daha fazla bir şekilde; *Türkçe konuştukları zaman diğer öğrencilerin kendilerine geleceği korkusu taşıdıkları* tespit edilmiştir.

Düşük kaygı düzeyine sahip katılımcıların hem orta kaygı düzeyine sahip katılımcılar hem de yüksek kaygılı katılımcılara göre *ana dili Türkçe olan kişiler arasında daha fazla rahat edebileceklerini düşündükleri* tespit edilmiştir. İki yabancı dil bilen katılımcıların ana dili Türkçe olanlar arasında bir yabancı dil bilen katılımcılara göre; üç ve üstü yabancı dil bilen katılımcıların ise bir yabancı dil bilen katılımcılara göre daha rahat edebilecekleri tespit edilmiştir. Kaygı düzeyinin ve bilinen yabancı dil sayısının ana dili Türkçe olan bireyler arasında rahat etme durumunu doğrudan ve olumlu bir şekilde etkilediği görülmektedir.

Katılımcılarla gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış odak görüşmelerde yüksek ve düşük kaygılı katılımcıların *Türkçe dışındaki diğer dil sınıflarında konuşurken kendilerinden emin olup olmama durumu* sorgulanmıştır. Elde edilen sonuçlara göre Türkçe dışında kalan diğer dil sınıflarında konuşma durumuna ilişkin olarak; yüksek kaygı taşıyan katılımcılar verdikleri cevaplarda genel olarak diğer dil sınıflarında da konuşurken kaygı taşıdıklarını, rahat olmadıklarını belirten yanıtlar verirken; düşük kaygı düzeyine sahip katılımcıların diğer yabancı dil sınıflarında da konuşma durumlarında rahat oldukları, kaygı taşımadıkları anlaşılmaktadır. Yabancı dil kaygısının Türkçe dışındaki diğer yabancı dillerde de kendini gösterdiği görülmektedir.

“İngilizceyi küçükken öğrendim. Diploma alacağım için çok çalıştım. Kendimden hep emindim.” (C. A., kadın, düşük kaygı düzeyi)

“Dil sınıflarında konuşurken gergin olmam, genel olarak çok rahat olurum.” (M. N. , erkek, düşük kaygı düzeyi)

“Yabancı diller her gün kullanmadığımız diller olduğu için ben hep tedirgin olurdum. Şimdi eskisi kadar olmasa da yine tedirgin olurum. Ama benim seviyemde olan birisi ile konuşurken rahat olurum.” (M. A., kadın, yüksek kaygı düzeyi)

“Yabancı dil derslerinde konuşmak beni çok heyecanlandırır çünkü doğru söyleyip söylemediğimden emin değildim, şimdi eskiye göre daha az gergin oluyorum.” (T. O., kadın, yüksek kaygı düzeyi)

Yüksek ve düşük kaygılı katılımcılar ile gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış odak görüşmelerinde katılımcıların *ilköğretim ve lise yıllarında nasıl birer öğrenci oldukları, tahtaya kalkarken, sınıf önünde konuşurken kaygı duyup duymadıkları* sorulmuştur. Kaygı düzeyi yüksek katılımcılar ilköğretimde daha rahat, konuşmayı seven ve söz alan rahat tavırlı öğrenciler olurken, kaygı düzeyi yüksek katılımcılar genel olarak ilköğretimde söz almaya çekinen ve tahtaya kalkmaktan hoşlanmayan kişilik profilleri taşıdıkları belirlenmiştir.

“Çok konuşkan bir öğrenciydim. Farklı grup çalışmalarına katıldım. Yunanistan genelinde 15 kişilik grup seçilirdi, hep kendim başkan seçilirdim. Konuşan kişi hep ben olurdum.” (E.S., kadın, düşük kaygı düzeyi)

“Hayır, oldukça rahat bir öğrenciydim. Hâlâ öyleyim. Hep söz alırdım.” (V. T., kadın, düşük kaygı düzeyi)

“Her zaman söz alan bir öğrenciydim, hiç sorun yaşamadım. Tüm derslerde söz alırdım. Şu an da aynı şekilde.” (M. N., erkek, düşük kaygı düzeyi)

“Genelde tedirgin birisiyim. Alışana kadar stresli olurum her zaman. İlkokulda daha az tedirgindim. Lisede ortam ve hocalar daha ciddiydi. Tedirginliğim arttı.” (C. M., kadın, yüksek kaygı düzeyi)

“İlkokulda tahtaya kalkarken çekinirdim. Sonraları bunu aştım. Lisede ve üniversitede böyle bir durum hiç olmadı.” (T. O., kadın, yüksek kaygı düzeyi)

“İlköğretimde genelde sessiz olurdum. Tahtaya öğretmen kaldırmazsa kalkmazdım. Lisede de aynı şekilde oldu.” (E. S., kadın, yüksek kaygı düzeyi)

5.1.3 Anlama kaygısına ilişkin sonuçlar.

Katılımcıların “*Anlamaya Yönelik Kaygı*” alt boyutuna verdikleri ön test ve son test yanıtları arasında ön test lehine farklılık bulunmaktadır. Katılımcıların son test ortalamaları ön test ortalamalarından daha düşüktür. Sonuçlara göre beş aylık Türkçe kursu sonunda katılımcıların anlamaya yönelik kaygılarında azalma tespit edilmiştir. Katılımcıların almış oldukları Türkçe kursunun anlamaya yönelik kaygının azalmasında etkili olduğu görülmüştür.

Orta düzey kaygı sahibi katılımcıların yüksek düzey kaygılı katılımcılara göre; kadın katılımcıların ise erkek katılımcılara göre *anlama becerisine yönelik* daha fazla kaygı taşıdıkları tespit edilmiştir. Yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcıların hem düşük kaygı düzeyi hem de orta kaygı düzeyine sahip katılımcılara göre *Türkçe sınıfında öğretmenin ne söylediğini anlamamaktan* daha çok kaygı duydukları belirlenmiştir.

Ön test sonuçlarına göre bir yabancı dil bilen katılımcıların hem iki yabancı dil bilenler hem de üç ve üzeri yabancı dil bilen katılımcılara göre *Türkçe sınıfında öğretmenin ne söylediğini anlamamaktan* daha fazla kaygı duydukları tespit edilmiştir. Son test sonuçlarına göre ise bir yabancı dil bilen katılımcıların iki yabancı dil bilenlere göre *Türkçe sınıfında öğretmenin ne söylediğini anlamamaktan* daha çok çekindikleri belirlenmiştir.

Bilinen yabancı dil sayısını oranı arttıkça bununla birlikte katılımcıların *Türkçe öğretmenin ne söylediğini anlamamaya* yönelik kaygılarında azalma olduğu tespit edilmiştir.

Yüksek kaygılı katılımcıların *öğretmenin düzelttiği yanlışı anlamadıkları zaman* hem düşük kaygılı katılımcılara hem de orta kaygı düzeyine sahip katılımcılara göre; erkek katılımcıların ise *öğretmenin düzelttiği bir yanlıştın ne olduğunu anlamadıkları zaman* kadın katılımcılara göre daha gergin oldukları tespit edilmiştir. Bu durumda yüksek kaygının sınıf içerisinde olumsuz sonuçlar meydana getirebildiği görülmektedir.

Bir yabancı dil bilen katılımcıların *öğretmenin düzelttiği yanlıştın ne olduğunu anlamadıkları zaman* üç ve üzeri yabancı dil bilen katılımcılara göre daha gergin oldukları belirlenmiştir. Çalışmanın genel sonuçları ile uyumlu olarak; bu durumda da bilinen yabancı dil sayısının fazla olmasının Türkçe öğrenimi sırasında katılımcıların kendilerine daha çok öz güven duymaları yönünde katkı sağladığı görülmektedir.

Yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcıların *dil öğretmenin söylediği her şeyi anlamadıkları zaman* hem düşük kaygı sahibi katılımcılara hem de orta kaygı düzeyine sahip katılımcılara göre; kadın katılımcıların ise *dil öğretmenin söylediği her şeyi anlamama durumunda* erkek katılımcılara göre daha gergin hissettikleri tespit edilmiştir. Yüksek kaygılı katılımcıların öğretmen tarafından söylenen bir şeyi anlamadıkları zaman daha gergin hissettikleri tespit edilmiştir.

Bir yabancı dil bilen katılımcıların hem iki yabancı dil bilen katılımcılar hem de 3 ve üstü yabancı dil bilen katılımcılara göre *dil öğretmenin söylediği her şey anlamadıkları zaman* daha gergin hissettikleri tespit edilmiştir. Bilinen yabancı dil sayısının katılımcıların gergin olup olmama durumları ile ilgili olduğu görülmektedir. Daha fazla yabancı dil bilen katılımcılar kendilerini daha rahat hissetmektedir.

Düşük ve yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcıların yarı yapılandırılmış odak görüşmelerinde kendilerine “*Türkçe kursunda dinlediğiniz metinlerin ne kadarını anlayabiliyorsunuz?*” sorusu yöneltilmiştir. Hem düşük kaygılı katılımcılar hem de yüksek kaygılı katılımcılar arasında dinledikleri metinleri anlama yönünde zorlandıklarını belirten katılımcılar bulunmaktadır. Aynı şekilde hem yüksek hem düşük kaygılı katılımcılar arasında dinledikleri metinlerin hemen hepsini anladıklarını söyleyen katılımcılar bulunmaktadır. Her iki kaygı düzeyinde bulunan katılımcılar da dinledikleri metinler eğer işledikleri konular ile ilgili ise metinleri daha rahat anladıklarını belirtmişlerdir. Dolayısıyla ders sırasında dinlenen metinlerin anlaşılma durumları ve kaygı düzeyleri arasında belirgin bir farklılık görülmektedir.

“Çok az. Video izleyince daha çok anlıyorum. Yüzde olarak söylemek gerekiyorsa %10'unu anlayabilirim diyebilirim.” (C. A., kadın, düşük kaygı düzeyi)

“Eğer dinlediğim videonun başını kaçırsam sonra tekrar yakalamam zor oluyor ancak başta iyi konsantre olursam çoğunu anlıyorum.” (V. T., kadın, düşük kaygı düzeyi)

“Dinlerken aynı anda yazılı metne bakarsam çoğunu anlayabiliyorum; ancak yazılı metin yoksa anlamak zor geliyor.” (Tsimpou, kadın, yüksek kaygılı)

“Dikkatle dinlediğim için çoğunu anlayabiliyorum. Ancak yine de anlamak kolay değil.” (E. S., kadın, yüksek kaygılı)

“Dinlediğimiz metinlerin neredeyse hepsini anlayabiliyorum, televizyondaki konuşmaları bile anlamaya çalışıyorum.” (M. K., kadın, yüksek kaygı düzeyi)

5.1.4 Okuma becerisine yönelik kaygılara ilişkin sonuçlar.

Katılımcılarla gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış odak görüşmelerinde düşük ve yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcılara *Türkçe kitaplarındaki yazılı metinleri anlamaları*

bile okumanın zor gelip gelmediği, metinleri okurken zorluk çekip çekmedikleri ve alfabedeki sesleri çıkarırken sorun yaşayıp yaşamadıkları sorulmuştur. Yüksek ve düşük kaygı düzeyine sahip bulunan katılımcılar birbirlerine benzer yanıtlar vermişlerdir. Hem yüksek kaygı düzeyine hem de düşük kaygı düzeyine sahip katılımcılar genel olarak Türkçe okuma konusunda zorluk yaşamadıklarını, Türkçe harflerin ve sözcüklerin görüldüğü gibi okunması nedeniyle bu durumunun kendileri için büyük kolaylık sağladıklarını berlirten yanıtlar vermişlerdir. Okuma becerisine yönelik kaygıların, genel kaygı düzeyinden bağımsız olduğu görülmektedir.

“Hayır, zorlanmıyorum, çünkü artık alfabeyi öğrendim. Hatta birisi bir kelime söylerse aynısını tekrar edebilirim.” (M. A., kadın, düşük kaygı düzeyi)

“Hayır, sorun olmuyor, alfabeyi öğrendim. Kolayca okuyorum.” (M. N., erkek, düşük kaygı düzeyi)

“Problemim yok, okurken rahat okuyorum, alfabeyi öğrendim. Bazı sesler farklı olsa da çekinmiyorum. Görüldüğü gibi okunuyor, bu kolaylık sağlıyor.” (T. O., kadın, yüksek kaygı düzeyi)

“Biraz zorlanıyorum. -ı, -ü gibi seslerin olduğu kelimelerde sorun yaşıyorum. İçimden okuduğum zaman hiç sorunum yok ama diksiyona dikkat ederek okuduğum zaman sorun yaşayabiliyorum.” (V. T., kadın, düşük kaygı düzeyi)

b. Odak görüşmelerde yüksek ve düşük kaygı düzeyine sahip katılımcıların kitap okuma alışkanlıkları sorgulanmıştır. *Katılımcılara ders dışında kitap okuyup okumadıkları ve genel olarak kitap okumayı sevip sevmedikleri* sorulmuştur. Katılımcıların genellikle üniversite dersleri ile ilgili olan kitapları okudukları, kitapçılara nadiren gittiklerini belirlenmiştir. Yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcıların düşük kaygılı katılımcılara göre kitap okumayı daha çok sevdikleri tespit edilmiştir. Katılımcılarda var olan okumaya yönelik

kaygıların yabancı dile yönelik olduğu ana dili kapsamadığı görülmüştür. Ayrıca katılımcıların genel kaygı düzeyleri ve okuma becerisine ilişkin kaygı düzeylerinin birbirinden bağımsız olduğu görülmüştür.

“Sadece kendi bölümümle ilgili kitapları okuyorum, onları da zorunda olduğum için okuyorum.” (E. S., kadın, düşük kaygı düzeyi)

“Hayır, çok kitap almam ve dersler dışında nadiren okurum.” (V. T., kadın, düşük kaygı düzeyi)

“Dersler tüm zamanımı aldığı için kitap okumuyorum; sadece derslerle ilgili kitaplar yetiyor.” (M. N., erkek, düşük kaygı düzeyi)

“Eğer ayakkabı mı kitap mı deseniz kitap alırım. Çok kitap okurum ve alırım. Yazları daha çok alırım ve okurum. Son aldığım kitap İngilizceydi.” (C. M., kadın, yüksek kaygı düzeyi)

“Evet, kitap okumayı severim ancak nadiren kitap alırım.” (M. A., kadın, yüksek kaygı düzeyi)

“Evet, seviyorum ve kitap almak hoşuma gider. Genelde Yunanca kitaplar alırım nadiren İngilizce kitap da alıyorum.” (G. T., kadın, yüksek kaygı düzeyi)

Odak görüşmelerde yüksek ve düşük kaygı düzeyine sahip katılımcıların Türkçe okumaya yönelik zorluk çektikleri durumlar sorgulanmıştır. Bu amaçla katılımcılara “*Türkçe harflerin ve sözcüklerin telaffuzu size zor geliyor mu?*” sorusu yöneltilmiştir. Hem kaygı düzeyi yüksek katılımcılar hem de düşük olanlar genel olarak Türkçe harflerin ve sözcüklerin telaffuzunda zorlanmadıklarını belirtmişlerdir.

“Hayır, bence zor değil. Kolay olduğunu düşünüyorum.” (E. K., kadın, düşük kaygı düzeyi)

“Telaffuz en kolay kısmı. Gramer ona göre daha zor.” (M. N., erkek, düşük kaygı düzeyi)

“Biraz zorlanıyorum. -ı, -ü gibi harflerin seslerde biraz sorun yaşıyorum.” (V. T., kadın, düşük kaygı düzeyi)

“Bence zor değil. Dinlemek zor geliyor şu an, -ı, -e harfleri özellikle kelime sonunda ise duyması zor geliyor.” (E. S., kadın, yüksek kaygı düzeyi)

“Genel olarak bir yabancı dil için zor olduğunu söyleyemem. Ama İngilizcede örneğin “-c” harfini “-si” olarak telaffuz ediyorduk. Şimdi bu durum zor geliyor.” (C. A., kadın, düşük kaygı düzeyi)

“Şu an ben tam olarak konuşamıyorum zaten. Ama genel olarak zor gelmiyor.” (M. K., kadın, yüksek kaygı düzeyi)

5.1.5 Kaygı düzeyi ve başarı arasındaki ilişkiye yönelik sonuçlar.

Katılımcıların *Kurs Sonu Final Sınavı Başarı Puanları* arasında kaygı düzeyleri değişkenine bağlı olarak orta kaygı düzeyine sahip katılımcıların lehine farklılık bulunmaktadır. Orta kaygı düzeyine bağlı katılımcıların kurs sonu final başarıları hem yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcılardan hem de düşük kaygı düzeyine sahip katılımcılardan daha yüksektir. Orta düzey kaygı sahibi katılımcılar final sınavında en başarılı olan gruptur. Bu bulgular kaygının belirli bir seviyeye kadar yabancı dil başarısını artırıcı bir etkisi olduğunu göstermektedir.

İki yabancı dil bilen katılımcıların bir yabancı dil bilenlere göre; üç ve üzeri yabancı dil bilen katılımcıların ise hem bir yabancı dil bilenler hem de iki yabancı dil bilen katılımcılara göre kurs sonu final sınavında daha başarılı oldukları tespit edilmiştir. Bilinen

yabancı dil sayısı arttıkça başarı da buna paralel olarak yükselmiştir. Yabancı dil sayısı ve yabancı dil başarısı arasında pozitif bir korelasyon bulunmaktadır.

Katılımcıların öğrenim kurs sonu final başarıları arasında öğrenim gördükleri sınıflar ve cinsiyet değişkenine bağlı olarak anlamlı farklılık bulunmamaktadır.

5.1.6 Türkçe öğrenimine yönelik kaygılara ilişkin sonuçlar.

Katılımcıların %29.6'sı (N=32) Türkçeyi öğrenilmesi zor bir dil olarak nitelerken katılımcıların %70.4'ü (N=76) bu görüşe katılmayarak Türkçenin öğrenilmesi kolay bir dil olduğunu belirtmişlerdir.

Kadın katılımcıların %27.7'si Türkçenin öğrenilmesi zor bir dil olduğunu düşünürken bu oran erkek katılımcılarda %33.3'tür. Kadın katılımcılar arasında Türkçenin öğrenilmesi zor bir dil olmadığını düşünenleri oranı %72.2 iken; erkek katılımcılar arasında bu görüşte olanların oranı %66.6'dır.

Üç ve üzeri yabancı dil bilen katılımcılar bir yabancı dil bilen katılımcılara göre Türkçeyi öğrenilmesi daha zor bir dil olarak görmektedirler.

Katılımcılara göre yabancı dil olarak Türkçenin öğrenmesi en zor temel dil becerisi %53.7 ile dinleme-anlama becerisidir. Bunu daha sonra %24.1 ile okuma, %16.7 ile yazma ve %6.5 ile konuşma becerileri takip etmiştir.

Öğrenilmesi en zor temel dil becerisi olarak konuşma becerisini görenlerin %57,7'si kadın (15 katılımcı), %42.3'ü ise erkek (11 katılımcı); en zor temel dil becerisi olarak okumayı gören katılımcıların %14.3'ü erkek (1 katılımcı) ve %85.7'si kadın (6 katılımcı); en zor temel dil becerisi olarak yazmayı gören katılımcıların %35.3'ü erkek (6 katılımcı), %64.7'si kadın (11 katılımcı) ve en zor temel dil becerisi olarak dinlemeyi gören katılımcıların %86.2'si kadın (50 katılımcı), %13.8'i erkektir (8 katılımcı).

Okuma temel dil becerisini en zor beceri olarak gören katılımcıların %14.3'ü (1 katılımcı) iki yabancı dil, %85.7'si (6 katılımcı) üç ve üzeri yabancı dil; konuşma temel dil becerisini en zor beceri olarak gören katılımcıların %46.2'si (12 katılımcı) bir yabancı dil, %7.7'si (2 katılımcı) iki yabancı dil, %46.2'si (12 katılımcı) üç ve üzeri yabancı dil; yazma temel dil becerisini en zor temel dil becerisi olarak gören katılımcıların %23.5'i (4 katılımcı) bir yabancı dil, %76.5'i(13 katılımcı) iki yabancı dil ve son olarak dinleme temel dil becerisini en zor beceri olarak gören katılımcıların %34.5'i (36 katılımcı) bir yabancı dil, %38.9'u (42 katılımcı) iki yabancı dil, %27.8'i (30 katılımcı) üç ve üzeri yabancı dil bilmektedir.

Düşük kaygı düzeyine sahip katılımcıların %4'ü (1 katılımcı) okuma; %16'sı (4 katılımcı) yazma; %28'i (7 katılımcı) konuşma ve %52'si (13 katılımcı) dinleme (anlama) temel dil becerisini; orta kaygı düzeyine sahip katılımcıların %8.7'si (4 katılımcı) okuma; %10.9'u (5 katılımcı) yazma; %23.9'u (11 katılımcı) konuşma, %56.5'i dinleme (anlama) temel dil becerisini ve yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcıların %5.4'ü (2 katılımcı) okuma; %21.6'sı (8 katılımcı) yazma; %21.6'sı (8 katılımcı) konuşma; %51.4'ü (19 katılımcı) ise dinleme (anlama) temel dil becerisini Türkçenin öğrenilmesi en zor temel dil becerisi olarak görmektedirler.

Düşük kaygı düzeyine sahip katılımcıların %68'i; orta kaygı düzeyine sahip katılımcıların %76.1'i ve yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcıların %64.9'u Türkçeyi öğrenilmesi kolay bir dil olarak görmekteyken buna karşılık düşük kaygı düzeyi sahibi katılımcıların %32'si; orta düzey kaygılı katılımcıların %23.9'u ve yüksek kaygılı katılımcıların ise %35.1'i Türkçeyi öğrenilmesi zor bir dil olarak görmektedir. Sonuçlara göre hem yüksek, hem orta hem de düşük kaygı düzeyine sahip öğrencilerin %50'den fazlası Türk dilini öğrenilmesi kolay bir dil olarak görmektedir. Kaygı düzeyinin Türk diline yönelik kolaylık veya zorluk algısında belirleyici bir rol oynamadığı görülmektedir.

5.1.7 Türkçe dersine yönelik dikkat toplama kaygısına ilişkin sonuçlar.

Katılımcıların *Dikkat Toplama Kaygısı* alt boyutuna verdikleri ön test ve son test yanıtları arasında ön test lehine anlamlı farklılık bulunmaktadır. Katılımcıların son test ortalamaları ön test ortalamasından daha düşüktür. Sonuçlara göre beş aylık Türkçe kursu sonunda katılımcıların *dikkat toplama kaygılarında* azalma gerçekleşmiştir. Katılmış oldukları kurs katılımcıların dikkat toplayarak derse odaklanmalarına yardımcı olmuştur.

Katılımcıların *Dikkat Toplama Kaygısı* alt boyutuna verdikleri ön test yanıtları arasında kaygı düzeyi değişkenine bağlı olarak yüksek kaygılı katılımcıların lehine farklılık bulunmaktadır. Yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcıların orta düzey kaygı sahibi katılımcılara göre yabancı dil olarak Türkçe dersinde daha fazla dikkat toplama sorunu yaşadıkları tespit edilmiştir. Kaygının yabancı dile yönelik dikkat toplamaya yönelik etkileri görülmektedir. Yüksek kaygı beraberinde düşük motivasyonu getirmektedir.

Katılımcıların *Dikkat Toplama Kaygısı* alt boyutuna verdikleri ön test yanıtları arasında cinsiyete göre kadın katılımcıların lehine anlamlı farklılık bulunmaktadır. Kadın katılımcıların erkek katılımcılardan daha fazla dikkat toplama kaygısı taşıdıkları tespit edilmiştir. Kadın katılımcıların yabancı dil Türkçe dersine yönelik konsantrasyonlarının erkek katılımcılara göre daha az olduğu tespit edilmiştir.

Katılımcıların *Dikkat Toplama Kaygısı* alt boyutuna verdikleri ön test yanıtları arasında bildikleri yabancı dil sayısı değişkenine göre bir yabancı dil bilenlerin lehine anlamlı farklılık bulunmaktadır. Bir yabancı dil bilen katılımcıların iki yabancı dil bilen katılımcılara göre daha fazla dikkat toplama kaygısı taşıdıkları belirlenmiştir. Bilinen yabancı dil sayısının fazla olmasının dikkat toplama üzerinde olumlu etkileri olduğu görülmektedir.

Yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcıların orta düzey kaygı sahibi katılımcılara göre kendilerini Türkçe dersi sırasında daha fazla bir şekilde *ders ile ilgili olmayan şeyleri*

düşünürken buldukları tespit edilmiştir. Yüksek kaygının yabancı dil dersine yönelik dikkat dağıtıcı bir etkisi olduğu görülmektedir.

Kadın katılımcıların erkek katılımcılara göre kendilerini Türkçe dersi sırasında daha fazla bir şekilde ders ile ilgili olmayan şeyleri düşünürken buldukları tespit edilmiştir.

Yarı yapılandırılmış odak görüşmelerde katılımcılara unutkanlık sorunu yaşayıp yaşamadıkları, isimleri, telefon numaralarını akılların tutup tutamadıkları sorulmuştur. Hem yüksek kaygı düzeyi hem de düşük kaygı düzeyine sahip katılımcılar genel olarak unutkanlık sorunu yaşamadıklarını, hatırlamak istedikleri şeye önem veriyorlar ve onu hatırlamaları gerekiyorsa unutmadıklarını söylemişlerdir. Kısa süreli unutkanlık yaşadığını söyleyen katılımcılar da olmuştur. Katılımcılarda var olan dikkat toplama sorununun yabancı dil dersi ile ilgili olduğu, kaygı düzeylerinden ve kişisel yaşamlarından bağımsız olduğu görülmektedir.

“Çok iyi hatırlıyorum. Sayılarla aram çok iyidir. Sayısal derslerle de aram çok iyidir. Hafızam güçlüdür.” (C.A., kadın, düşük kaygı düzeyi)

“Kolay kolay bir şeyi unutmam. Beni alakadar ediyorsa genelde unutmam.” (V. T., kadın, düşük kaygı düzeyi)

“İsimleri vs. umursarsam hatırlarım. Unutmamak istersem unutmam.” (E. S., kadın, yüksek kaygı düzeyi)

“Fil hafızası var bende. Hiçbir şeyi unutmuyorum.” (M. A., kadın, yüksek kaygı düzeyi)

Yarı yapılandırılmış odak görüşmelerde katılımcılara ayrıca “*Dikkat toplama sorunuz var mı? Ders çalışırken, kitap okurken vs. dikkatiniz kolayca dağılır mı?*” sorusu yöneltilmiştir. Hem yüksek kaygılı katılımcılar hem de düşük kaygılı katılımcılar dikkat

sorunu yaşayabileceklerini, ancak gerekirse dikkatlerini bir iş üzerine yoğunlaştırabileceklerini söylemişlerdir. Yabancı dil dersi sırasında yaşanan dikkat toplama kaygısının özel bir durum olduğu, yabancı dil dersi ile ilgili olduğu tespit edilmiştir.

“Hayır, bin sayfalık kitaplarım var ve dikkatimin dağılması için vaktim yok. Her istediğim konuda dikkatimi toplayabilirim.” (E.K., kadın, düşük kaygı düzeyi)

Sevdiğim / okumaya karar verdiğim bir kitabı okurken, istiyorsan odaklanırım. Hiç sorun yaşamam. *(Odaklanmış bir halde önemli bir şey yaparken, dikkatini dağıtan bir şey oldu. Sonra bıraktın. Geriye dönünce hemen kaldığı yerden devam edebilir misin?)* Evet, önemli olduğu için geri dönebilirim. Sorun olmaz.” (C. A., kadın, düşük kaygı düzeyi)

“Çevremde dikkatimi dağıtacak şeyleri ayırırım. Çalışmaya başlayınca dikkat sorunu yaşamam bu durumda.” (M. N., erkek, düşük kaygı düzeyi)

“O şeye kendimin verdiği değere bağlı, bir de zaman önemli. Zamanın kısaysa dikkatim dağılabilir. *(Arkadaşların hiç sana ne kadar dikkatsizsin dediler mi?)* Hayır. Hiç demediler.” (C. M., kadın, yüksek kaygı düzeyi)

“Küçükken yani ilköğretimde iken hiç sorunum yoktu. Üniversiteye gelince dikkat toplama sorunum başladı. Müzik dinlerken rahat oluyorum.” (T. O., kadın, yüksek kaygı düzeyi)

“Çalışmam gerekiyorsa çalışırım, çıkmam gerekirse giderim. Sınav dönemlerin bazen dikkat sorunu yaşayabiliyorum. Ama çok değil.” (M. K., kadın, yüksek kaygı düzeyi)

5.1.8 Yabancı dil olarak Türkçe test kaygısına ilişkin sonuçlar.

Katılımcıların *Test Kaygısı* alt boyutuna verdikleri ön test ve son test yanıtları arasında ön test lehine farklılık bulunmaktadır. Test kaygısı ön test sonuçları ortalaması son test

sonuçları ortalamasından daha yüksektir. Sonuçlara göre katılımcıların test kaygılarında beş aylık Türkçe dersi sonunda azalma olduğu tespit edilmiştir.

Katılımcıların *Test Kaygısı* alt boyutuna verdikleri son test yanıtları arasında kaygı düzeyi değişkenine göre düşük ve orta düzey kaygı sahibi katılımcıların lehine anlamlı farklılık bulunmaktadır. Yüksek kaygılı katılımcıların hem düşük kaygı düzeyine sahip katılımcılara göre hem de orta düzey kaygılı katılımcılara göre daha fazla test kaygısı taşıdıkları tespit edilmiştir. Yüksek kaygının aynı zamanda test kaygısını tetikleyen bir unsur olduğu görülmektedir.

Katılımcıların *Test Kaygısı* alt boyutuna verdikleri son test yanıtları arasında bildikleri yabancı dil sayısı değişkenine göre bir yabancı dil bilen katılımcıların lehine anlamlı farklılık bulunmaktadır. Bir yabancı dil bilen katılımcıların hem iki yabancı dil bilenler hem de üç ve üzeri yabancı dil bilenlere göre daha fazla test kaygısı taşıdıkları tespit edilmiştir. Bilinen yabancı dil sayısı arttıkça test kaygısında azalma olduğu görülmüştür.

Son test sonuçlarına göre düşük kaygılı katılımcıların yüksek kaygılı katılımcılara göre; orta düzey kaygı sahibi katılımcıların ise yine yüksek kaygılı katılımcılara göre Türkçe test çözerken daha rahat oldukları tespit edilmiştir. Kaygı düzeyi azaldıkça test kaygısının da azaldığı belirlenmiştir.

Üç ve üzeri yabancı dil bilen katılımcıların bir yabancı dil bilen katılımcılara göre Türkçe dersinde test çözerken daha rahat oldukları tespit edilmiştir. Bilinen yabancı dil sayısı oranının arttıkça test kaygısının azaldığı gözlemlenmiştir.

Beşinci sınıfta öğrenim göre katılımcıların Türkçe dersinde test çözerken dördüncü sınıfta öğrenim gören katılımcılara göre daha rahat oldukları belirlenmiştir. Son test sonuçlarına göre ise ikinci ve üçüncü sınıfta bulunan katılımcıların dördüncü sınıfta bulunan

katılımcılara; beşinci sınıfta bulunan katılımcıların ise dördüncü sınıfta öğrenim gören katılımcılara göre Türkçe dersinde test çözerken daha rahat hissettikleri tespit edilmiştir.

Orta kaygı düzeyine sahip katılımcıların düşük kaygılı katılımcılara göre *Türkçe testlerine daha fazla zaman ayırdıkları zaman akıllarının daha çok karıştığını* düşündükleri belirlenmiştir. Yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcıların ise hem orta kaygı düzeyine sahip bulunan katılımcılara hem de düşük kaygı düzeyinde bulunan katılımcılara göre *Türkçe testlerine daha fazla zaman ayırdıkları zaman akıllarının daha çok karıştığını* düşündükleri tespit edilmiştir. Kadın katılımcıların erkek katılımcılara göre Türkçe test çözerken daha rahat hissettikleri tespit edilmiştir.

Üç ve üzeri yabancı dil bilen katılımcıların Türkçe testleri çözerken bir yabancı dil bilen katılımcılar ve iki yabancı dil bilenlere göre daha rahat hissettikleri belirlenmiştir. Bilinen yabancı dil sayısının test çözerken olumlu bir etki yaptığı tespit edilmiştir.

Beşinci sınıfta öğrenim gören katılımcıların Türkçe testi çözerlerken dördüncü sınıfta öğrenim gören katılımcılara göre daha rahat oldukları tespit edilmiştir.

5.1.9 Yabancı dil olarak Türkçe dersine yönelik motivasyona ilişkin sonuçlar.

Katılımcıların *Türkçe Dersine Yönelik Motivasyon* alt boyutuna yönelik ön test ve son test yanıtları arasında ön test lehine anlamlı farklılık bulunmaktadır. Türkçe dersine yönelik motivasyon ön test ortalaması son test ortalamasından daha yüksektir. Sonuçlara göre katılımcıların beş aylık Türkçe dersi sonunda motivasyona yönelik kaygılarında azalma tespit edilmiştir. Katılımcıların almış oldukları kursun motivasyonlarına olumlu etki yaptığı görülmüştür.

Katılımcıların *Türkçe Dersine Yönelik Motivasyon* alt boyutuna verdikleri hem ön test hem de son test yanıtları arasında cinsiyet değişkenine bağlı olarak farklılık bulunmaktadır.

Hem ön test hem de son test sonuçlarına göre erkek katılımcıların Türkçe dersine yönelik motivasyonlarının kadın katılımcılardan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Katılımcıların *Türkçe Dersine Yönelik Motivasyon* alt maddesine verdikleri ön test ve son test yanıtları arasında bildikleri yabancı dil sayısı değişkenine göre iki yabancı dil bilenler ile üç ve üzeri yabancı dil bilenler lehine farklılık bulunmaktadır. Ön test sonuçlarına göre iki yabancı dil bilen katılımcıların Türkçe dersine yönelik motivasyonlarının bir yabancı dil bilenlere göre; üç ve üstü yabancı dil bilen katılımcıların motivasyon düzeylerinin ise hem bir yabancı dil bilen katılımcılara hem de iki yabancı dil bilenlere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bilinen yabancı dil sayısı arttıkça katılımcıların Türkçeye yönelik motivasyonlarında artış gözlemlenmiştir. Buna paralel olarak üç yabancı dil bilen katılımcıların *Türkçe sınıfına gitmeye ilişkin motivasyonlarının* iki yabancı dil bilen katılımcıların motivasyonlarından daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Yüksek kaygılı katılımcıların orta düzey kaygılı katılımcılara göre *Türkçe sınıfına gitme motivasyonlarının* daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Yüksek kaygının yabancı dil motivasyonuna olumsuz etki yaptığı görülmektedir.

Genellikle Yabancı Dil Sınıfına Gitmek İstemem alt maddesine verdikleri son test yanıtları arasında erkek katılımcıların lehine farklılık bulunmaktadır. Erkek katılımcıların *Genellikle Yabancı Dil Sınıfına Gitmek İstemem* alt maddesine verdikleri yanıtların ortalaması kadın katılımcıların ortalamasından daha yüksektir. Sonuçlara göre erkek katılımcıların Türkçe sınıfına gitmeye ilişkin motivasyonlarının kadın katılımcılardan daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Katılımcıların *Genellikle Yabancı Dil Sınıfına Gitmek İstemem* alt maddesine verdikleri ön test sonuçları arasında öğrenim gördükleri sınıf değişkenine bağlı olarak beşinci sınıfta öğrenim gören katılımcıların lehine farklılık bulunmaktadır. Beşinci sınıfta okuyan

katılımcıların alt maddeye verdikleri yanıtların ortalaması 2 ve 3. sınıfta okuyan katılımcıların ortalamasından daha yüksektir. Sonuçlara göre iki ve üçüncü sınıfta öğrenim görmekte olan katılımcıların Türkçe sınıfına gitmeye yönelik motivasyonlarının beşinci sınıfta öğrenim gören katılımcılardan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Orta düzey kaygı sahibi katılımcıların düşük kaygılı katılımcılara göre; yüksek kaygılı katılımcıların ise hem düşük kaygılı hem de orta kaygılı katılımcılara göre *Türkçe sınıfına hazırlanma motivasyonlarının* daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların kaygı düzeyi arttıkça Türkçe sınıfına hazırlanma isteklerinde azalma olduğu gözlemlenmiştir.

Erkek katılımcıların Türkçe sınıfına hazırlanma motivasyonlarının kadın katılımcılara göre daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Katılımcıların *Türkçe Sınıfına Çok İyi Hazırlanma İsteği Duymuyorum* alt maddesine verdikleri son test yanıtları arasında bildikleri yabancı dil değişkenine bağlı olarak bir yabancı dil bilenler ile üç ve üzeri yabancı dil bilenler lehine farklılık bulunmaktadır. Bir yabancı dil bilen katılımcıların ortalamaları üç ve üzeri yabancı dil bilenlerin ortalamalarından; iki yabancı dil bilen katılımcıların ortalamaları ise üç ve üzeri yabancı dil bilen katılımcıların ortalamasından daha yüksektir. Sonuçlara göre bir yabancı dil bilen katılımcıların Türkçe sınıfına hazırlanma motivasyonlarının üç ve üzeri yabancı dil bilen katılımcıların motivasyonlarından; iki yabancı dil bilen katılımcıların *Türkçe sınıfına hazırlanma* motivasyonlarının ise üç ve üzeri yabancı dil bilen katılımcıların motivasyonlarından daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Bilinen yabancı dil sayısı arttıkça *Türkçe sınıfına hazırlanma* motivasyonunun arttığı tespit edilmiştir.

Katılımcıların *Türkçe Sınıfına Çok İyi Hazırlanma İsteği Duymuyorum* alt maddesine verdikleri ön test sonuçları arasında öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre dördüncü sınıfların lehine farklılık bulunmaktadır. Dördüncü sınıfların alt maddeye verdikleri yanıtların

ortalaması iki ve üçüncü sınıfta bulunan katılımcıların ortalamasından daha yüksektir. Sonuçlara göre dördüncü sınıfta bulunan katılımcıların Türkçe sınıfına hazırlanma motivasyonları iki ve üçüncü sınıfta öğrenim gören katılımcılardan daha düşüktür.

Düşük kaygılı katılımcıların orta kaygılı katılımcılara ve yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcılara göre *Türkçe sınıfına giderken kendilerinden daha emin ve rahatlamış hissettikleri* belirlenmiştir. Kaygı düzeyi arttıkça katılımcıların öz güvenlerinde azalma olduğu görülmektedir.

Üç ve üzeri yabancı dil bilen katılımcıların Türkçe sınıfına giderken kendilerini hem bir yabancı dil bilen katılımcılara hem de iki yabancı dil bilenlere göre daha emin ve rahatlamış hissettikleri belirlenmiştir. Bilinen yabancı dil sayısı arttıkça katılımcıların öz güvenlerinde artma olduğu görülmektedir.

Düşük kaygı düzeyine sahip katılımcıların *daha fazla Türkçe dersi almaları durumunda bu durumun kendilerini sıkmayacağı* konusunda orta kaygılı katılımcılara göre kendilerinden daha emin oldukları belirlenmiştir. Kaygı düzeyi azaldıkça Türkçeye yönelik motivasyonda artış olduğu görülmektedir.

Üç ve üzeri yabancı dil bilen katılımcıların hem bir yabancı dil bilenler hem de iki yabancı dil bilen katılımcılara göre *daha fazla Türkçe dersi almaları durumunda bu durumdan sıkılmayacakları* konusunda kendilerinden daha fazla emin oldukları tespit edilmiştir. Bilinen yabancı dil sayısının motivasyonu artırıcı bir unsur olduğu görülmektedir.

Orta düzey katılımcıların *bazı kişilerin Türkçe dersini sıkıcı bulmalarını anlamlandırmakta* düşük kaygılı katılımcılara göre daha zorlandıkları tespit edilmiştir. Son test sonuçlarına göre yine üç ve üzeri yabancı dil bilen katılımcıların *bazı kişilerin Türkçe dersini sıkıcı bulmalarını anlamlandırmakta* iki yabancı dil bilen katılımcılara göre daha fazla zorlandıkları tespit edilmiştir.

Düşük ve yüksek kaygı düzeyine sahip bulunan katılımcılarla gerçekleştirilen görüşmelerde katılımcıların *kendilerini yabancı dil karşı yetenekli görüp görmedikleri ve dil sınıflarına zorunluluktan mı yoksa isteyerek mi gittikleri* sorulmuştur. Hem yüksek hem de düşük kaygı düzeyine sahip katılımcıların kendilerini yabancı dile karşı yetenekli görmekte oldukları ve her iki grupta bulunan katılımcıların da yabancı dil sınıflarına isteyerek gittikleri tespit edilmiştir.

“Kesinlikle yetenekliyim. Zamanım olsa daha fazla dil öğrenmek isterdim. Kendi isteğimle dil öğrenmeye başladım. Kuzenlerimle hep İngilizce kitaplarımı karıştırırdım. Dil sınıflarına isteyerek gidiyorum.” (E. S., kadın, düşük kaygı düzeyi)

“Çok az Fransızca ve İngilizce biliyorum. Evet yetenekliyim. Kolay öğreniyorum. İngilizce ve Türkçe dil sınıflarına isteyerek gidiyorum.” (M. A., kadın, düşük kaygı düzeyi)

“Evet yetenekliyim. Hoşuma gidiyor yabancı dil öğrenmek. İngilizce ve Fransızca biliyorum. Türkçe de öğreniyorum. Yabancı dil öğrenmek beni dinlendiriyordu isteyerek gidiyordum.” (G. T., kadın, yüksek kaygı düzeyi)

“Kolay öğrenebilirim, çalışırsam kolayca öğrenirim. İngilizceyi ileri seviyede biliyorum. 5 yaşından beri kurslara gidiyorum. Dil sınıflarına gitmeye küçük yaşta başladım. İsteyerek gidiyordum.” (M. A., kadın, yüksek kaygı düzeyi)

Katılımcıların %72.2’si (78 katılımcı) Türkçe kursuna katıldıktan sonra *Türkçeye ilişkin düşüncelerinin değişim gösterdiğini* söylemiştir. Türk diline ilişkin düşüncelerinin değişim gösterdiğini belirten katılımcıların %97.4’ü düşüncelerinin pozitif yönde değiştiğini belirtirken %2.6 katılımcı düşüncelerinin negatif yönde değişim gösterdiğini söylemiştir. Yabancı dil olarak Türkçe kursunun katılımcıların motivasyonlarının olumlu yönde gelişim göstermesinde etkili olduğu tespit edilmiştir.

Katılımcılarla gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış odak görüşmelerinde hem düşük hem de yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcıların; *ders programlarında dil dersi olduğu için hiç morallerinin bozulup neşelerinin kaçıp kaçmadığı* ile ilgili soruya böyle bir durumla karşılaşmadıkları, tam aksi biçimde yabancı dil dersi olduğu için sevindikleri yönünde yanıtlar verdikleri tespit edilmiştir.

“Hayır, hiç böyle hissetmedim. Dil kurslarına severek gidiyordum.” (M. A., kadın, düşük kaygı düzeyi)

“Hayır, tam tersi dil sınıflarına giderken daha çok sevinçli olurum.” (M. N., erkek, düşük kaygı düzeyi)

“Tam tersi durumlar çok olmuştur. Ama hiç bu şekilde bir durum olmadı.” (C. M., kadın, yüksek kaygı düzeyi)

“İngilizce öğrenirken severek hoşlanarak giderdim. Fransızca olsaydı hoşlanarak gitmezdim. 3 yıl boyunca Fransızca dersinde bu duyguyu yaşadım. Fransızcaya 6. sınıfta mecburen öğrenmeye başladım.” (T. O., kadın, yüksek kaygı düzeyi)

Yarı yapılandırılmış odak görüşmelerinde katılımcılara *kurs dışında Türkçe çalışıp çalışmadıkları* sorusu yöneltilmiştir. Hem yüksek hem de düşük kaygı düzeyine sahip bulunan katılımcılar kurstan sonra bir şekilde Türkçe çalıştıklarını belirtmişlerdir. Bu durum katılımcıların Türkçeye yönelik motivasyon düzeylerinin, sahip oldukları kaygı düzeylerinden bağımsız olarak, üst seviyede olduğunu göstermektedir.

“Kitabı açıp bazı kelimeleri tekrar edip, anneme söylüyorum. Hoşuma gidiyor. Çünkü dizilerde de seyrediyorum. Annem İstanbul'a tatile gidince tercümanlık yapmamı istiyor.” (C. A., kadın, düşük kaygı düzeyi)

“Eve gidince derste tuttuğum her şeyi temize geçiriyorum. Hafta içi ise vakit bulursam bakıyorum.” (M. A., kadın, düşük kaygı düzeyi)

“Ben tüm yazılarımı temize geçiriyorum. Hatta internette arama yapıyorum, kelimelere bakıyorum.” (M. K., kadın, yüksek kaygı düzeyi)

“Evet çalıştım. Kurstan önce mutlaka çalışıyorum. Şarkıları dinliyorum, yazdıklarımı temize çekiyorum.” (E. S., kadın, yüksek kaygı düzeyi)

Düşük ve yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcılarla gerçekleştirilen görüşmelerde katılımcılara *Türkçe kursuna ilk gittikleri zaman ne hissettikleri ve şimdi ne düşündükleri* sorulmuştur. Her iki kaygı düzeyine sahip bulunan katılımcıların da Türkçe öğrenmeye yönelik motivasyonlarının oldukça yüksek olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların kurs sonrasında bu düşüncelerini korudukları görülmüştür.

“Çok etkileyiciydi benim için. Sınıfta kendi kendime gülüyordum. Dışarı çıkınca gülmeye devam ettim.” (M.A., kadın, düşük kaygı düzeyi)

“Çok mutluydum, dersten sonra herkese öğrendiklerimi söyledim. Çok güzeldi. Ders değildi birlikte çalışma gibi bir durum vardı. Çünkü kimse Türkçe bilmiyordu.” (V. T, kadın, düşük kaygı düzeyi)

“Kursa çok fazla başvuru oldu. Listede ismimi görünce çok mutlu oldum. Hatta oynadım bile.” (M.K., kadın, yüksek kaygı düzeyi)

“Öğretmen derste Türkçe konuşuyordu. Tercümesi verilmiyordu. İngilizce dersi gibi değildi. Bu biraz aklımı karıştırdı. Sonraki ders zorlanacağımı düşündüm. İkinci derse gelince tamam böyle ise sorun yok diye düşündüm.” (C. M., kadın, yüksek kaygı düzeyi)

Katılımcılar tarafından haftalık olarak doldurulan kaygı raporlarında katılımcıların yabancı dil olarak Türkçeye yönelik motivasyonlarının yüksek olduğu görülmektedir.

Katılımcıların ders sırasında kaygı duydukları zamanlar olsa bile bu durumu kolayca atlattıkları tespit edilmiştir.

“Önce şimdiki zamanın olumlu-olumsuz çekimini anlayamadım (içiyorum, içmiyorum gibi). Ancak detaylar verilince her şey çok netleşti.”(M. N., erkek, düşük kaygı düzeyi)

“Dersin başında kendimi çok iyi ve rahatlamış hissediyordum. Ancak alıştırılmaları yapmaya başlayınca ve hepsinde yanlışlar yapınca biraz panikledim.” (C. M., kadın, yüksek kaygı düzeyi)

Düşük ve yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcılarla gerçekleştirilen görüşmelerde katılımcıların yabancı dil öğrenme motivasyonları hakkında bilgi sahibi olmak amacıyla “*Öğrenmeyi istediğiniz bir yabancı dil için kursa başladınız. Ancak bir süre sonra kuralların çok fazla olduğunu, o dili öğrenmenin zor olduğunu gördünüz. Bu durumda ne yaptınız? Kursu devam eder misiniz yoksa kursu bırakır mıydınız?*” sorusu yöneltilmiştir. Hem yüksek kaygı düzeyi hem de düşük kaygı düzeyine bağlı katılımcılar öğrenmek istedikleri bir yabancı dilin oldukça zor olduğunu gördükleri zaman o dili öğrenmeyi bırakmayacaklarını öğrenmeye devam edeceklerini söylemişlerdir. Katılımcıların yabancı dil öğrenimine yönelik motivasyonlarının yüksek ve kaygı düzeylerinden bağımsız olduğu söylenebilir.

“İstediğim bir şey ise ne kadar zor olursa olsun yaparım. O dili öğrenmek istiyorsam asla bırakmam, sonuna kadar devam ederim.” (G. T., kadın, yüksek kaygı düzeyi)

“Pes etmem. Arapçada zorlanmama rağmen devam ettim. Kursta 5 kişi kaldık. Ama ben bırakmadım. Türkçe daha kolay bence. Arapçanın ritmi müziği çok hoşuma gidiyor. Türkçe ile benziyor.” (M. K., kadın, yüksek kaygı düzeyi)

“Hayır asla bırakmaz, devam ederdim, çünkü öğrenmek amacı ile başladım.” (E. K., kadın, düşük kaygı düzeyi)

5.1.10 Yabancı dil olarak Türkçe sınıf içi genel kaygılara ilişkin sonuçlar.

Katılımcıların *Sınıf İçi Genel Kaygı* alt boyutuna ait ön test ve son test puanları arasında ön test lehine anlamlı farklılık bulunmaktadır. Sonuçlara göre beş aylık Türkçe kursu sonunda katılımcıların sınıf içine yönelik genel kaygılarında azalma olduğu tespit edilmiştir.

Yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcıların düşük kaygı düzeyine sahip katılımcılara; orta kaygı düzeyinde bulunan katılımcıların ise düşük kaygı sahibi katılımcılara göre daha fazla sınıf içi kaygı taşıdıkları tespit edilmiştir. Kaygı düzeyi arttıkça sınıf içine yönelik kaygılarda artış gözlemlenmiştir. Kadın katılımcıların erkek katılımcılara göre daha yüksek sınıf içi kaygı taşıdıkları tespit edilmiştir.

Düşük kaygı düzeyine sahip katılımcıların yüksek kaygılı katılımcılara göre *Türkçe sınıfında yanlış yapmaktan daha az çekindikleri* tespit edilmiştir. Son test sonuçlarına göre ise düşük kaygılı katılımcıların yüksek kaygılı katılımcılara göre; orta düzey kaygılı katılımcıların ise yine yüksek kaygı düzeyine sahip bulunan katılımcılara göre *Türkçe sınıfında yanlış yapmaktan daha az çekindikleri* belirlenmiştir. Kaygı düzeyi arttıkça yabancı dil sınıfında yanlış yapmaya yönelik kaygılarda buna paralel olarak artış göstermiştir.

Yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcıların düşük kaygılı katılımcılara göre *Türkçe sınıfında yaptıkları yanlışların sonuçlarından daha fazla kaygılandıkları* tespit edilmiştir. Bir yabancı dil bilen katılımcıların Türkçe sınıfında yaptıkları yanlışların sonuçlarından üç ve üzeri yabancı dil bilen katılımcılardan; iki yabancı dil bilen katılımcıların ise üç ve üzeri yabancı dil bilen katılımcılardan daha fazla kaygılandıkları tespit edilmiştir.

Orta kaygılı ve yüksek kaygılı katılımcıların düşük kaygılı katılımcılara göre *Türkçe sınıfında çağrılmaktan daha fazla endişe duydukları* belirlenmiştir.

Yüksek kaygılı katılımcıların hem düşük kaygılı hem de orta kaygılı katılımcılara göre *diğer öğrencilerin Türkçe dersinde kendilerinden iyi oldukları düşüncesini* daha fazla

taşıdıkları belirlenmiştir. Son test yanıtlarına göre düşük kaygılı katılımcıların orta kaygılı katılımcılara göre; yüksek kaygılı katılımcıların ise orta kaygılı katılımcılara göre *diğer öğrencilerin Türkçe dersinde kendilerinden iyi oldukları düşüncesini* daha fazla taşıdıkları tespit edilmiştir.

Yüksek kaygılı katılımcıların orta kaygılı düzeyine sahip katılımcılara göre *ders sırasında bildiklerini unutabilecekleri için daha gergin oldukları* tespit edilmiştir. Son teste göre yüksek kaygılı katılımcıların hem düşük kaygı düzeyine sahip katılımcılar hem de orta kaygı düzeyine sahip katılımcılara göre *ders sırasında bildiklerini unutabilecekleri için daha gergin hissettikleri* belirlenmiştir.

Bir yabancı dil bilen katılımcıların *kendilerini ders sırasında bildikleri unutabileceklerini düşündükleri için* iki yabancı dil bilen katılımcılara göre *daha gergin hissettikleri* tespit edilmiştir.

Yüksek kaygı düzeyinde sahip katılımcıların *öğretmenin kendilerinin yapmış olduğu yanlış düzeltmek için hazır bulunması durumundan* orta kaygılı katılımcılara göre daha fazla kaygılandıkları tespit edilmiştir. Yine yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcıların *hızlı ilerleyen Türkçe sınıfı karşısında geride kalmaktan* orta kaygı düzeyinde bulunan katılımcılara göre *daha fazla kaygılandıkları* tespit edilmiştir.

Bir yabancı dil bilen katılımcılar iki; üç ve üzeri yabancı dil bilen katılımcılara göre *hızla ilerleyen Türkçe sınıftan geride kalmaktan daha fazla kaygılandıkları* tespit edilmiştir. Bilinen yabancı dil sayısı arttıkça katılımcıların sınıf içerisinde daha rahat oldukları tespit edilmiştir.

Orta kaygı düzeyine sahip katılımcılar düşük kaygılı katılımcılara göre *kendilerini Türkçe öğrenmeleri için gerekli olan kurallar tarafından daha fazla sıkılmış hissetmekte oldukları* tespit edilmiştir. Yüksek kaygılı katılımcıların *hazırlıksız oldukları sorular*

sorulduğu zaman kendilerini düşük kaygılı katılımcılara göre daha gergin hissettikleri tespit edilmiştir.

Yüksek kaygılı katılımcıların hem düşük kaygılı hem de orta kaygılı katılımcılara göre *sınıfta çağrılacağını zamanlar daha heyecanlı oldukları* tespit edilmiştir. Son test sonuçlarına göre ise orta düzey kaygılı katılımcıların *sınıfta çağrılacağını zamanlar* düşük düzey kaygılı katılımcılardan *daha heyecanlı oldukları* tespit edilmiştir.

Orta kaygı düzeyinde bulunan katılımcıların düşük kaygılı katılımcılara; yüksek kaygı düzeyinde bulunan katılımcıların ise hem düşük kaygılı hem de orta kaygılı katılımcılara göre *derse iyi hazırlansalar bile daha kaygılı* oldukları tespit edilmiştir. Yüksek yabancı dil kaygısının yabancı dil sınıfına yönelik olumsuz etkileri olduğu görülmektedir.

Bir yabancı dil bilen katılımcıların üç ve üzeri yabancı dil bilen katılımcılara göre *derse iyi hazırlansalar bile daha kaygılı hissettikleri* tespit edilmiştir. Daha fazla yabancı dil bilen katılımcıların daha rahat oldukları görülmektedir.

Yüksek kaygılı katılımcıların düşük kaygılı katılımcılara göre *Türkçe sınıfında kendilerini diğer sınıflara göre daha gergin ve sinirli hissettikleri* tespit edilmiştir.

5.2. Tartışma

Yabancı dil öğrenimi önündeki en büyük zihinsel engellerden birisi olarak kabul edilen ve Horwitz tarafından *yabancı dil kaygısı* olarak adlandırılan bu özel kaygı çeşidi yabancı dil olarak Türkçe üzerine ilk kez bir doktora çalışması düzeyinde ele alınmıştır. Çalışmanın Türkiye dışında bir üniversitede, beş aylık uygulama ve toplamda altı aylık bir zaman dilimini kapsayacak şekilde gerçekleştirilmiş olması verilerin zenginliği ve güvenilirliği açısından önem arz etmektedir.

MacIntyre and Gardner (1994) yabancı dil olarak Fransızca öğrenen 97 üniversite öğrencisi üzerinde yaptıkları araştırmada yüksek kaygı ve başarı durumlarının negatif korelasyon gösterdiği belirlenmiştir. Chan ve Wu'nun (2004) yabancı dil olarak İngilizce öğrenen Taipei (Tayvan Adası) lise öğrencileri üzerinde yapmış olduğu araştırmada da yabancı dil başarısı ile kaygı arasında güçlü bir negatif korelasyon tespit edilmiştir. Batumlu ve Erden (2007) de temel İngilizce hazırlık bölümü öğrencileri üzerinde gerçekleştirdikleri çalışmada kaygı artarken başarının azaldığı yönünde sonuçlara ulaşmışlardır. Bu çalışmada söz konusu çalışmaların sonuçları ile hem paralellik hem de zıtlık gösteren sonuçlara ulaşılmıştır. Düşük kaygı düzeyine sahip katılımcılar kurs sonu bitirme sınavında yüksek kaygı sahibi katılımcılara göre daha başarılı olmuşlardır. Bu durumda yabancı dil olarak Türkçe öğrenen Yunanistanlı 108 üniversite öğrencisi üzerinde gerçekleştirilen bu çalışma yüksek düzey kaygının başarıyı negatif yönde etkileyen bir durum olduğu tezini desteklemektedir. Ancak kaygı üzerine gerçekleştirilen çalışmalarda değinilmeyen bir sonuç da ortaya çıkmıştır. Bu sonuç; orta kaygı düzeyine sahip katılımcıların hem yüksek kaygılı hem de düşük kaygılı katılımcılara göre kurs sonu bitirme sınavında daha başarılı sonuçlar almış oldukları bulgusudur. Böylelikle kaygının yabancı dil öğreniminde belli bir seviyeye kadar başarıyı artırıcı bir rol oynadığı tespit edilmiştir. Scovel (1978) bazı öğrencilerin doğal yollarla bazılarının ise doğal olmayan yollarla motive olduklarını belirtir ve kaygının başarıya ulaşmak için öğrencileri motive eden doğal etkenlerin başında olduğu söyler. Bağış'a (2007) göre orta düzey kaygı; öğrencinin isteğini artırır, karar aldırır ve performansını dolayısıyla başarısını artırır. Çalışmada Scovel ve Bağış'ın görüşlerini destekleyen sonuçlara ulaşılmıştır.

Çalışma sonuçlarına göre yabancı dil başarısı ve yabancı dil sayısı arasında pozitif korelasyon bulunmaktadır. Katılımcıların yabancı dil bilme sayısı arttıkça kurs sonu bitirme sınavından aldıkları puanlar da artış göstermiştir. Kurs sonu bitirme sınavında en yüksek ortalama 3 ve üzeri yabancı dil bilen katılımcılara, sonra da iki yabancı dil bilen katılımcılara

aittir. Çalışma sonucunda elde edilen verilerden hareketle bireylerin yabancı dil bilme sayılarındaki artışın yeni yabancı dil öğrenme başarılarını da olumlu etkilediği söylenebilir.

Katılımcıların yabancı dil olarak Türkçeye yönelik genel kaygıları ana dili Türkçe olan araştırmacı tarafından verilen beş aylık A1 seviyesi Türkçe kursundan sonra azalma göstermiştir. Yarı yapılandırılmış odak görüşmelerde katılımcılar arasında Türkçe dersine ilk geldikleri zaman gergin ve meraklı olduğunu ifade edenler, yeni bir dil olduğu için zor olacağı yönünde beklenti sahibi olanlar ve kurs öncesinde edindiği bilgilere dayanarak öğrenilmesi zor bir dil ile karşılaşacağı beklentisi içinde olanlar olduğu görülmüştür. Bu durumda katılımcılarda bulunan Türkçeye ilişkin kaygıların, henüz Türkçe öğrenimine başlamadan önce çeşitli kaynaklardan edinilen bilgiler sonucunda oluşan ön yargılar sonucunda oluştuğu ve Türkçe öğrenimine başladıktan sonra söz konusu kaygılarda azalma görüldüğü söylenebilir.

Çalışma sonuçlarına göre test kaygısı ile genel kaygı düzeyi arasında *pozitif korelasyon* olduğu tespit edilmiştir. Yüksek kaygılı katılımcılar hem düşük kaygılı hem de orta kaygılı katılımcılara göre daha fazla test kaygısı taşımaktadır. Chan ve Wu'nun (2004) Taipei (Tayvan Adası) lise öğrencileri üzerinde yapmış oldukları çalışmada da benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Çalışmada yüksek kaygılı katılımcıların diğer öğrencilerin kendilerinden daha iyi (İngilizce) yabancı dil konuştuklarını düşündükleri tespit edilmiştir. Yunanistan'da gerçekleştirilen bu çalışma sonucunda da elde edilen bulgular Chan ve Wu'nun çalışması ile aynı doğrultudadır. Yüksek kaygılı katılımcıların hem düşük kaygılı hem de orta kaygılı katılımcılardan daha fazla *diğer öğrencilerin Türkçe dersinde kendilerinden daha iyi olduğu düşüncesini taşıdıkları* tespit edilmiştir. Yüksek kaygının yabancı dil öğreniminde bireylerin kendilerine olan güvenlerini olumsuz yönde etkilediği görülmektedir.

Çalışma sonunda *kaygı ve yabancı dil motivasyonu* arasında *negatif korelasyon* bulunduğu tespit edilmiştir. Yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcıların yabancı dil olarak Türkçe dersine yönelik motivasyonları orta düzey kaygı sahibi katılımcılara göre daha düşüktür. Sonuçlara göre yabancı dil kaygısı arttıkça yabancı dil öğrenimine ilişkin motivasyon düzeyinde azalma olduğu görülmüştür. Katılımcılarla yapılan görüşmelerde hem yüksek hem de düşük kaygı düzeyine sahip katılımcıların bireysel yaşamlarında dikkat toplama ve motivasyon sorunu yaşamadıkları sorgulanmıştır. Yabancı dil olarak Türkçeye yönelik yüksek kaygı düzeyine sahip katılımcıların bireysel yaşamlarında dikkat toplama ve motivasyon problemi yaşamadıkları göz önüne alınırsa yabancı dil kaygısının özel bir kaygı türü olduğunu ve yabancı dil motivasyonu üzerinde olumsuz etki taşıdığı anlaşılacaktır. Bu bulgular kaygı literatüründe yabancı dil kaygısının diğer kaygı türlerinden farklı bir kaygı türü olduğunu söyleyen Horwitz'in(1986) görüşlerini desteklemektedir.

Çalışma sonucunda yüksek kaygılı katılımcıların diğer yabancı dil sınıflarında da konuşurken düşük kaygılı katılımcılar kadar kendilerine güvenmedikleri tespit edilmiştir. Bu durumda katılımcıların yabancı dil kaygısının sadece Türkçe ile ilgili olmadığı diğer yabancı dilleri de kapsadığı görülmüştür. Aynı zamanda yüksek kaygılı katılımcıların kaygılı olduğu durumlardan kaçınma stratejisi geliştirdikleri tespit edilmiştir. Yüksek kaygı düzeyine sahip bir katılımcı bir kitap yazarı ile konuşmaktan çekindiğini bu yüzden konuşmak yerine sadece uzaktan onu seyrettiğini belirtmiştir. Pappamihel (2002) Amerika'da yaşan 178 Meksika göçmeni orta öğretim öğrencisi üzerinde kaygı düzeyleri ile Amerika'da yaşamak, okul başarıları, okuma, yazma ve konuşma gibi özel etkenleri karşılaştırmıştır. Pappamihel, Meksikalı öğrencilerin kaygıyı azaltmak için olası durumdan kaçınmak gibi stratejiler geliştirdikleri sonucuna ulaşmıştır. Kaygı tanımlarında da belirtildiği gibi kaygı; istenilmeyen durumla yüzleşmeden önce hissedilen bir duygudur ve Türkçeye yönelik genel kaygı taşıyan bireylerin Türkçe dil sınıfında örneğin konuşma becerisine yönelik kaygı taşıması ve

konuşma aktivitelerine katılmak istememesi, *istenmeyen durumla yüzleşmekten kaçınma* olarak algılanabilir.

Kadın katılımcıların yabancı dil öğrenimine yönelik erkek katılımcılardan daha fazla kaygı taşıdıkları sonucuna ulaşılmıştır. Melvin Andrade ve Kenneth Williams tarafından 2009 yılında yabancı dil olarak İngilizce öğrenen Japon öğrenciler üzerinde gerçekleştirilen çalışmada da bu sonuçları destekleyen bulgulara ulaşılmıştır. Andrade ve Williams'ın çalışmasında da kadın katılımcıların kaygı düzeyleri daha yüksek çıkmıştır.

Elaine K. Horwitz, Michael B. Horwitz ve Joann Cope tarafından 1986 yılında gerçekleştirilen ve bu çalışmada da kullanılan ölçeğin ilk uygulaması olan çalışmada yabancı dil olarak İspanyolca öğrenen 75 üniversite öğrencisi arasında yüksek kaygı taşıyanların yabancı dil sınıfında *hazırlıksız konuşmaktan korktukları* tespit edilmiştir. Yüksek kaygılı katılımcıların %49'u yabancı dil dersinde hazırlıksız konuştukları zaman paniklediklerini söylemişlerdir. Bu çalışmada elde edilen ön test sonuçlarına göre yüksek kaygılı sahibi katılımcıların %42,6'si; son test sonuçlarına göre %11,8'i hazırlıksız konuşma durumlarında paniklediklerini söylemişlerdir. Ön tes sonuçları ölçeğin ilk uygulandığı çalışmanın sonuçları ile aynı doğrultuda iken son test sonuçlarında daha farklı bir sonuç elde edilmiştir. Bu durumun ortaya çıkmasında katılımcıların almış oldukları Türkçe dersinin etkili olduğu ön görülebilir.

Yine Elaine K. Horwitz ve arkadaşları tarafından 1986 yılında gerçekleştirilen ve bu çalışmada da kullanılan ölçeğin ilk uygulaması olan çalışmada orta kaygılı öğrencilerin ev ödevlerini yapmada ağır davranabilecekleri, sınıfta konuşmalarının engellenebileceği gibi sonuçlara ulaşılmıştır. Bu çalışmada elde edilen bulgular söz konusu bulgularla çelişmektedir. Bu çalışmada orta düzey kaygılı katılımcıların hem yüksek hem de düşük kaygılı katılımcılara göre göre daha yüksek başarı puan ortalamasına sahip oldukları tespit edilmiştir. Dolayısıyla

bu çalışma belirli bir seviyede bulunan kaygının yabancı dil başarısına olumlu etki yaptığını ortaya koymuştur.

5.3 Öneriler

Yabancı bir dil olarak Türkçe öğrenen bireylerin; gerek daha önce yaşadıkları yabancı dil öğrenme süreçleri, gerek yabancı bir dil olan Türkçeye ilişkin arkadaşlar, internet, medya gibi farklı kaynaklardan edindikleri bilgiler, gerekse kişisel kaynaklı nedenlerden ötürü Türkçeye yönelik olumlu ya da olumsuz ön yargılar taşıdıkları unutulmamalıdır. Bu ön yargılar ise kişilerde düşük veya yüksek düzeylerde kaygı oluşmasına neden olmaktadır. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ile uğraşan gerek okutmanların gerekse diğer öğretim görevlilerinin, Türkçe öğrenen ve kendilerinin hedef kitlesi olan bireylerin psikolojisini anlamaları ve duruma göre öğretim yöntem ve teknikleri kullanması, derslerin daha verimli geçmesi adına yarar sağlayacaktır. Bekleyen'e (2004) göre dil öğretimi insan psikolojisi ile yakından ilgili bir alandır. Kaygı ise dil öğrenimine yönelik endişelerin, yaşanmışlıkların, farklılıkların ve bulunulan ortamla ilgili içsel düşüncelerin bir anlamda fiziksel ya da zihinsel olarak farkındalığı ile ilgili psikolojik bir durumdur. Dil öğretmenlerinin dil öğretiminde başarıya ulaşmaları adına dil öğrenen bireylerde bulunan bu durum hakkında bilgi sahibi olmaları önemli görülmektedir.

Türkçeye yabancı bir dil gözüyle bakabilmek; hangi nedenle olursa olsun yabancı dil olarak Türkçe öğrenmeye başlamış bireylerin farklı düzeylerde de olsa konuşma, anlama, okuma, dinleme ve test kaygısı; ayrıca buldukları sınıf ortamına ilişkin farklı kaygılar taşıdıkları ve bu kaygıların bireylerin başarıları üzerinde oldukça etkili olduğu göz ardı edilmemelidir. Kaygı yabancı dil sınıflarında olumlu ya da olumsuz etkilere neden olabilir. Yabancı dil olarak Türkçeye yönelik kaygılar başarılı bir kurs süreci ile en aza indirilebilir. Dil öğretimi ile uğraşan öğretim görevlilerinin kurs süresince karşılarında yabancı dil olarak

Türkçeye yönelik kaygı taşıyan bireylerin olduğu gerçeğini akıllarından çıkarmamalarının dil öğretiminin istenilen oranda başarıya ulaşması adına oldukça önemli olduğu söylenebilir. Yabancı dil öğrenen kişilere yüksek motivasyon, dil öğrenimine yönelik inanç, öğrenim teknikleri ve stratejileri ile birlikte düşük oranda yabancı dil kaygısı verilmesinin yararlı olacağı ön görülebilir. Yabancı dil olarak Türkçe kurslarında öğrencilerin tamamen kaygıdan arınmış olmaları yabancı dil öğrenimine olumsuz etkide bulunabilir. Bu çalışmanın sonuçlarında da görüldüğü üzere yabancı dil kaygısı belli bir düzeye kadar yabancı dile yönelik motivasyonu ve başarıyı artırıcı bir etken olabilmektedir. Kaygı meydana getiren durumların tamamen ortadan kaldırılması, öğrencilerin hiç kaygı duymayacakları bir ortamın oluşturulmaya çalışılması öğrencilerin yabancı dil öğrenimine yönelik başarılarının düşmesine neden olabileceği göz önünde bulundurulmalıdır. Yabancı dil olarak Türkçeye yönelik test kaygısı taşıyan bireylerin bu kaygısını ortadan kaldırmak amacı ile test yapılmaması, konuşma kaygısı taşıyan bireylerin konuşma aktiviteleri dışında tutulması gibi yöntemlerin bireylerin yabancı dil başarısının düşmesine neden olacağı söylenebilir. Kaygının doğal bir süreç olduğu ve orta düzey kaygı ile yabancı dil öğrenimi arasında pozitif korelasyon olduğu unutulmamalıdır.

Yabancı dil olarak Türkçe kaygı temalı çalışmalar yapacak olan araştırmacılar kaygının oluşmasını engelleyen ve kaygı faktörünü en düşük seviyeye indirgeyebilen sınıf ortamlarının nasıl oluşturulabileceği, Türkçenin hangi konularının öğrencilerde daha fazla kaygıya neden olduğu, kaygı ile öğretmen faktörü arasındaki ilişki gibi konular üzerine araştırma yapabilirler. Kaygı ve kaygının istenilen düzeyde kontrol altında tutulabilmesi için çevre faktörü de bir diğer araştırma konusu olarak ön görülebilir.

Kaynakça

- Aksoy, M. (2012). *Yabancı dil öğreniminde kaygı, utangaçlık, strateji ve akademik başarı arasındaki ilişki* (Doktora tezi). Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Dilbilim Anabilim Dalı, Yabancı Dil Öğretimi, Ankara.
- Andrade, M., & Williams, K. (2009). Foreign language learning anxiety in Japanese EFL university classes: physical, emotional, expressive and verbal reactions. *Sophia Junior College Faculty Journal*, 29,1-24.
- Aydemir, O. (2011). *Gazi Üniversitesi hazırlık sınıfı öğrencilerinin yabancı dil kaygı düzeylerinde öğretim yılı süresince oluşan değişiklikler üzerine bir araştırma* (Yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İngiliz Dili Eğitimi Anabilim Dalı, Ankara.
- Aydın, S. ve Zengin, B. (2008). Yabancı dil öğreniminde kaygı: bir literatür özeti. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 4(1).
- Aydın, S., Yavuz, F. ve Yeşilyurt, S. (2006). Test anxiety in foreign language learning. *Journal of Graduate School of Social Sciences of Balıkesir University*, 9(16), 145-160.
- Balemir, H. S. (2009). *Yabancı dil konuşma kaygısının nedenleri ve yabancı dil kaygı düzeyi ile dil yeterlik düzeyi arasındaki ilişki* (Yüksek lisans tezi). Bilkent Üniversitesi, Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğretimi Bölümü, Ankara.
- Bağış, O. (2007). *Sınavlarda ve hayatta yüksek başarı için yol haritası, sınav kaygı başarı*. Ankara: Birikim Matbaacılık.
- Barlow, D. (2002). *Anxiety and its disorders: the nature and treatment of anxiety and panic*. New York: Guilford Press.
- Başaran, M. H., Taşgın, Ö., Sanioğlu, A. ve Taşkın, K. A. (2009). Sporcularda durumluk ve sürekli kaygı düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21.
- Batumlu, Z. D. ve Erden, M. (2007). Yıldız teknik üniversitesi yabancı diller yüksek okulu hazırlık öğrencilerinin yabancı dil kaygıları ile İngilizce başarıları arasındaki ilişki. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 3(1),24-38.
- Bekleyen, N. (2004). Foreign language anxiety. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(2).
- Casado, M., A. & Dereshiwsky, M. I. (2001). Foreign language anxiety of university students. *Academic Journal Article From College Student Journal*,35(4).
- Cao, Y. (2011). Comparison of two models of foreign language classroom anxiety scale. *Philippine ESL Journal*,7, 73-93.
- Chan, Y. D., & Wu, G-C. (2004). A study of foreign language anxiety of EFL elementary school students in Taipei country. *Journal of National Taipei Teachers College*, Volume 17(2) 287-320.

- Chastain, K. (1975). Affective and ability factors in second-language acquisition. *Language Learning*, 25, 153-161.
- Cheng, S. Y. (2004). A measure of second language writing anxiety: scale development and preliminary validation. *Journal of Second Language Writing*, 13, 313-335.
- Chiang, N-Y. (2009). Foreign language anxiety in taiwanese student interpreters. *Translators Journal*, 54 (3), 605-621.
- Creswell, W. J., & Clark, V. (2005). *Designing and conducting mixed methods research*. University of Nebraska, Lincoln: Sage Publications.
- Çubukçu, D. (2008). A study on the correlation between self efficacy and foreign language learning anxiety. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 4(1), 148-158.
- Daly, J. (1975). Apprehension of writing as a predictor of message intensity. *Journal of Psychology*, 175-77.
- Daly, J. (1975). The empirical development of an instrument of writing apprehension. *Research in The Teaching of English*, 9, 242-249.
- Delikkulak, M. (2012). *Üniversite sınavlarına hazırlanan lise 12.sınıf öğrencilerinin kaygı düzeyleri ve bu kaygıya neden olan etmenler üzerine bir inceleme eskişehir örneği (bildiri)*. IV. Ulusal Sosyal Bilimler Olimpiyatı, Fatih Üniversitesi, İstanbul.
- Deniz, E. M., Yorgancı, Z. ve Özyeşil, Z. (2009). Öğrenme güclüğü görülen çocukların sürekli kaygı ve depresyon düzeylerinin incelenmesi üzerine bir araştırma. *Elementary Education Online*, 8(3), 694-708.
- Dilmaç, O. (2010). Görsel sanatlar öğretmeni adaylarının kaygı düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Resim-iş Anabilim Dalı Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, 24, 93-112.
- Doğan, A. (2008). Lise öğrencilerinin ingilizce öğrenimlerini etkileyen yabancı dil kaygısı. *Ankara Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Araştırma ve Uygulama Merkez TÖMER Dil Dergisi*, 139, 48-67.
- Driscoll, R. (2007). Westside test anxiety scale validation, american test anxiety association. Erişim: 28 Mayıs 2013, <http://www.testanxietycontrol.com/research/sv.pdf>
- Ellis, R. (1994). *The study of second language acquisition*. California: Oxford University Press.
- Ergür, O. D. (2004). Yabancı dil öğrenimi sürecinde kaygı. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26, 48-53.
- Fischler, S. A. (1992). Mixed methods. Erişim: 18. 06. 2013, http://www.fischlerschool.nova.edu/resources/uploads/app/35/files/arc_doc/mixed_methods.pdf.
- Freud, S. (2013). *Psikanaliz üzerine* (Çev.A.Avni Öneş). İstanbul: Say Yayınları.

- Gardner, R. C., & MacIntyre D. P. (1989). Anxiety and second language learning: toward a theoretical clarification. *Language Learning*, 39(2), 251-275.
- Gardner, R. C. (1985). *Social psychology and second language learning: the role of attitudes and motivation*. London: Edward Arnold Publisher.
- Gerver, D. (1974). The effects of noise on the performance of simultaneous interpreters. *ACTA Psychologica*, 38(3),159-167.
- Gönen, K. İ. (2009). *The sources of foreign language reading anxiety of students in a turkish efl context (bildiri)*. 5th Wseas/Iasme International Conference On Educational Technologies, Eskişehir.
- Greene, J. (2007). Advances in mixed- method evaluation: the challenges and benefits of integrating diverse paradigms. *New Directions for Evaluation*, 74.
- Guiora, A. Z. (1983). The dialectic of language acquisition, an epistemology for the language sciences. *Language Learning*, 33(8), 9.
- Güler, D. ve Çakır, G. (2013). Lise son sınıf öğrencilerinin sınav kaygısını yordayan değişkenlerin incelenmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(39), 82-94.
- Hanson, E. W., & Creswell, W., & John, C., & Plano, L. V., & Petska, S. K., & Creswell, J. D. (2005). Mixed methods research designs in counseling psychology. *Faculty Publications, Department of Psychology*,224-235.
- Horney, K. (2012). *İçsel çatışmalarımız (Çev.Zeynep Koçak)*. İstanbul: Sel Yayınları.
- Hortwitz, K. E. (2001). *Language anxiety and achievement*. Cambridge: Cambridge University Press. 112-126
- Horwitz, K. E., & Horwitz. B. M., & Joann, C. (1986). Foreign language classroom anxiety. *The Modern Language Journal*, 70(2), 125-132.
- Huberty, J. T. (2004). Anxiety and anxiety disorders in children: information for parents. Erişim: 07 Mayıs 2013, http://www.nasponline.org/resources/intonline/anxiety_huberty.pdf
- İşcan, A. (2011). The effect of language learning anxiety on the learner of turkish as a second language: the case of jawaharlal nehru university. *Academic Journals*,6(8), 586-591.
- Karabıyık, C. (2012). *Yabancı dil kaygısı: ufuk üniversitesi hazırlık sınıfında bir çalışma (Yüksek lisans tezi)*. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İngiliz Dili Eğitimi Bölümü, Ankara.
- Karaca, M. (2012). *İngiliz dili eğitimi sınıflarındaki öğrencilerin algılayıcı dil becerilerindeki yabancı dil kaygısı (Yüksek lisans tezi)*. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İngiliz Dili Eğitimi Anabilim Dalı, Konya.
- Karaçanta, H. (2009). Öğretmen adayları için kamu personeli seçme sınavı kaygı ölçeğinin geliştirilmesi.*Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi*,25, 50,57.

- Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kaya, M. ve Varol, K. (2002). *İlahiyat fakültesi öğrencilerinin durumluk sürekli kaygı düzeyleri ve kaygı nedenleri, samsun örneği*. Erişim: 27 Mayıs 2013, http://dergi.ilahiyat.omu.edu.tr/Makaleler/1841937082_200417020114.pdf
- Kierkegaard, S. (2013). *Kaygı kavramı* (Çev.Türker Armaner). Hasan Ali Yücel Klasikler Dizisi, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları (1844).
- Kleinmann, H. H. (1977). avoidance behavior in adult second language learning. *Language Learning*, 27 (1), 93-107.
- Köroğlu, E. (2013). *Psikiyatri başvuru el kitabı, hastalar, yakınları ve danışanlar için ruhsal hastalıklar kılavuzu*. Ankara: HYB Yayıncılık.
- Krashen, D. S. (1982). *Principles and practice in second language acquisition*. New York: Pergamon Publish.
- Lang, P. (1968). Fear reduction and fear behavior: problems in treating a construct. *Research in Psychotherapy*, 3, 90-103.
- Lucas, I. R., & Miraflores, E., & Go, D. (2011). English language learning anxiety among foreign language learners in the philippines. *Philippine ESL Journal*, 7, 94-117.
- MacIntyre, D. P., & Clement, R. (1997). Biases in self-ratings of second language proficiency: the role of language anxiety. *Language Learning Journal*, 42(2), 265-287.
- MacIntyre, D. P., & Gardner, R. C. (1989). Anxiety and second language learning: toward a theoretical clarification. *Language Learning*, 39(2), 251-275.
- MacIntyre, D. P., & Gardner, R. C. (1991). Investigating language class anxiety using the focused essay technique. *The Modern Language Journal*, 75(3), 296-304.
- MacIntyre, D. P., & Gardner, R. C. (1991). Methods and results in the study of anxiety and language learning: a review of the literature. *Language Learning*, 41(1), 85-117.
- MacIntyre, D. P., & Gardner, R. C. (1994). The subtle effect of language anxiety on cognitive processing in the second language. *Language Learning*, 44(2), 283-305.
- Melanlıoğlu, D. ve Demir, T. (2013). Türkçe öğrenen yabancılar için konuşma kaygısı ölçeğinin türkçe formunun geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6(3), 389-404.
- Na, Z. (2007). A study of high school students' english learning anxiety. *The Asian EFL Journal*, 9(3), 22-34.
- Onem, E. (2011). *İngilizcenin yabancı dil olarak öğreniminde sınav kaygısıyla başarı düzeyi arasındaki ilişki ve bir öğretim yaklaşımı* (Doktora tezi). Ankara Üniversitesi, Dilbilim Anabilim Dalı, Ankara.

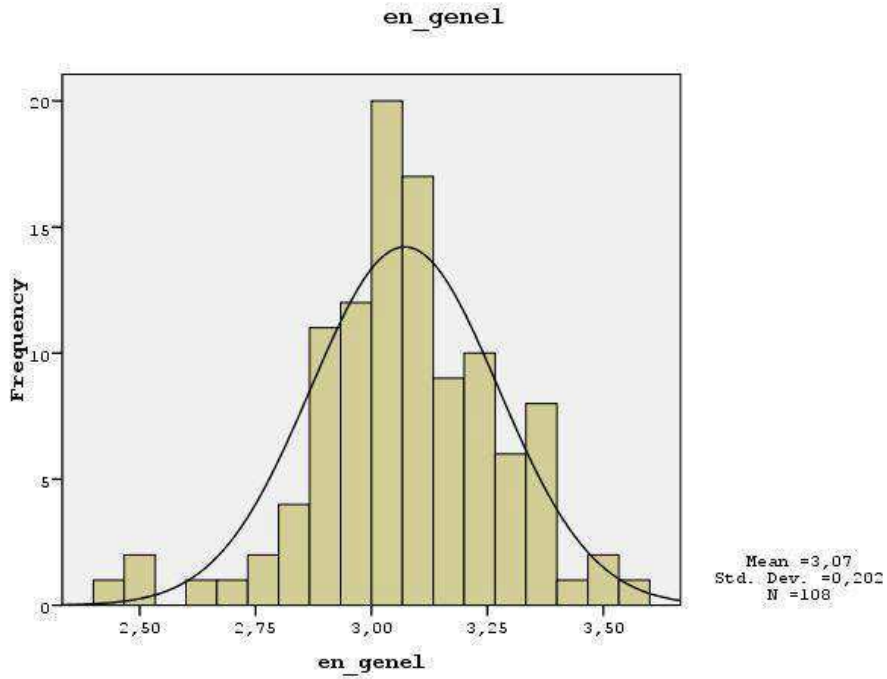
- Öner, G. (2008). *Ortaöğretim öğrencilerinin yabancı dil öğrenimlerini etkileyen etmenler* (Doktora tezi). Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Gaziantep.
- Özbay, M. ve Zorbaz, Z. K. (2011). Daly-miller'in yazma kaygısı ölçeğinin türkçeye uyarlanması. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(16), 33-48.
- Özkan, D. (2012). *Hazırlık sınıflarında öğrenim gören yabancı dil öğrencilerinin yabancı dil endişeleri ve başarıları* (Yüksek lisans tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İngilizce Öğretmenliği Anabilim Dalı, Bolu.
- Özyürek, A. ve Demiray, K. (2010). Yurtta ve ailesi yanında kalan ortaöğretim öğrencilerinin kaygı düzeylerinin karşılaştırılması. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 11(2), 247-256.
- Pappamihel, E. N. (2002). English as a second language students and english language anxiety: issues in the mainstream classroom. *Research in the Teaching of English*, 36, 327-355.
- Sallabaş, E. M. (2012). Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin konuşma kaygılarının değerlendirilmesi. *Turkish Studies*, 7(3), 2199-2218.
- Sarıgül, H. (2000). *Sürekli kaygı ve yabancı dil kaygısının öğrencilerin yabancı dil yeterliklerine etkileri* (Yüksek lisans tezi). Boğaziçi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Scovel, T. (1978). The effect of affect on foreign language learning: a review of the anxiety research. *Language Learning, Volume 28*(1), 129-141.
- Scovel, T. (1978). The effect of affect; a review of the anxiety literature. *Language Learning*, 28 (2), 132-142.
- Sertçetin, A. (2006). *Türk ilköğretim öğrencileri arasında yabancı dil sınıf kaygısı* (Yüksek lisans tezi). Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yabancı Diller Eğitimi Anabilim Dalı, İngiliz Dili Eğitimi Bilim Dalı, Bursa.
- Sevim, O. (2012). Öğretmen adaylarına yönelik konuşma kaygısı ölçeği: bir geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Turkish Studies*, 7(2), 927-937.
- Steinberg, F. S., & Horwitz, E. K. (1986). The effect of induced anxiety on the denotative and interpretive, content of second language speech. *TESOL Quarterly*, 20, 131-136.
- Subaşı, G. (2010). What are the main sources of turkish efl students' anxiety in oral practice? *Turkish Online Journal of Qualitative*, 1(2), 29-49.
- Swain, M., & Burnaby, B. (1976). Personality characteristic and second language learning in young children: a pilot study. *Working Papers in Bilingualism*, 11, 115-128.

- Şahin, N. (2011). *Bir durum çalışması: ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin yabancı dildeki okuma kaygıları ve bu kaygılarla duygusal başa çıkma stratejileri* (Yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İngiliz Dili Eğitimi Anabilim Dalı, Ankara.
- Şakrak, G. (2009). *Türkiye'deki hazırlık sınıfı öğrencilerinin duygusal zeka ve yabancı dil kaygısı arasındaki ilişki* (Yüksek lisans tezi). Bilkent Üniversitesi, Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğretimi Bölümü, Ankara.
- Şenel, M. (2012). *Oral communication anxiety and problems of turkish efl learners at samsun 19 mayıs universty* (Bildiri). Samsun: ELT Department.
- Taghreed, M. (2007). Foreign language anxiety: what is this? *The Modern Language Journal*, 70(2), 125-132.
- Taşgın, Ö. (2006). Beden eğitimi ve spor yüksek okulunda okuyan öğretmen adaylarının mesleki kaygı düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 14(2), 679-686.
- Tsiplakides, I. (2009). Helping students overcome foreign language speaking anxiety in the english classroom: theoretical and practical recommendations. *International Education Studies*, Vol.2(4), 39-44.
- Tiryaki, E. N. (2012). Üniversite öğrencilerinin yazma kaygısının çeşitli değişkenler açısından belirlenmesi. *Eğitim Dergisi*, cilt 1(1), 14-21.
- Totan, T. ve Yavuz, Y. (2009). Westside sınav kaygısı ölçeğinin türkçe formunun geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9, 95-109.
- Toth, Z. (2008). A foreign language anxiety scale for hungarian learners of english. *WoPaLP Journal* 2, 55-78.
- Ün, E. (2012). *Türk üniversite öğrencilerinde; yabancı dilde yeterlik, yabancı dilin kullanım amaçları ve yabancı dilin engel olarak algılanması sonucu yabancı dil endişesine sebep olan kaynaklar ve seviye farklılıkları* (Yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İngiliz Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Konya.
- William, E. H., & Creswell, W., & John. C., & Plano, L. V., & Petska, S. K., & Creswell, J. D. (2005). *Mixed methods research designs in counseling psychology*. University of Nebraska: Sage Publications.
- Williams, E. K., & Andrade, R. M. (2008). Foreign language learning anxiety in japanese efl university classes: causes, coping, and locus of control. *Foreign Language Teaching*, 5(2), 181-191.
- Woodrow, L. (2006). *Anxiety and speaking english as a second language*. University of sydney, Australia. Erişim: 28 Mayıs 2013, <http://rel.sagepub.com/content/37/3/308.abstract>

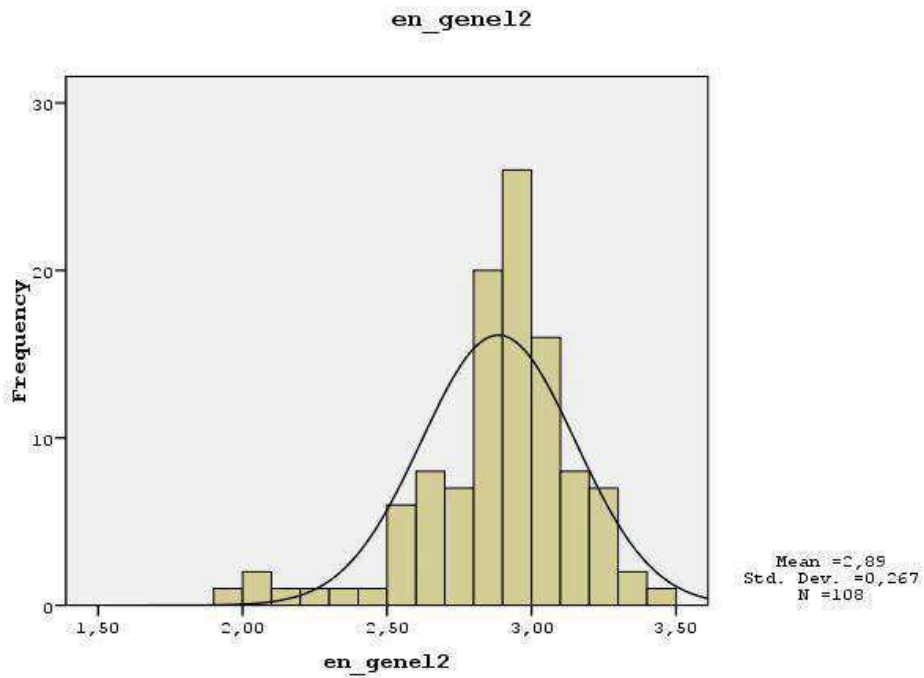
- Yaman, H. (2010). Writting anxiety of turkish students: scale development and the working procedures in term of various variables. *International Online Journal of Education Sciences*, 2(1), 267-289.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Yoğurtçu, K. ve Yoğurtçu, G. (2013). Yabancı dil olarak türkçenin öğreniminde kaygının akademik başarıya etkisi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Türkçenin Öğretimi Özel Sayısı*, 6(11), 1115-1158.
- Young, J. D. (1991). Creating a low-anxiety classroom environment: what does language anxiety research suggest? *Modern Language Journal*, 75(4), 426-439.

Ekler

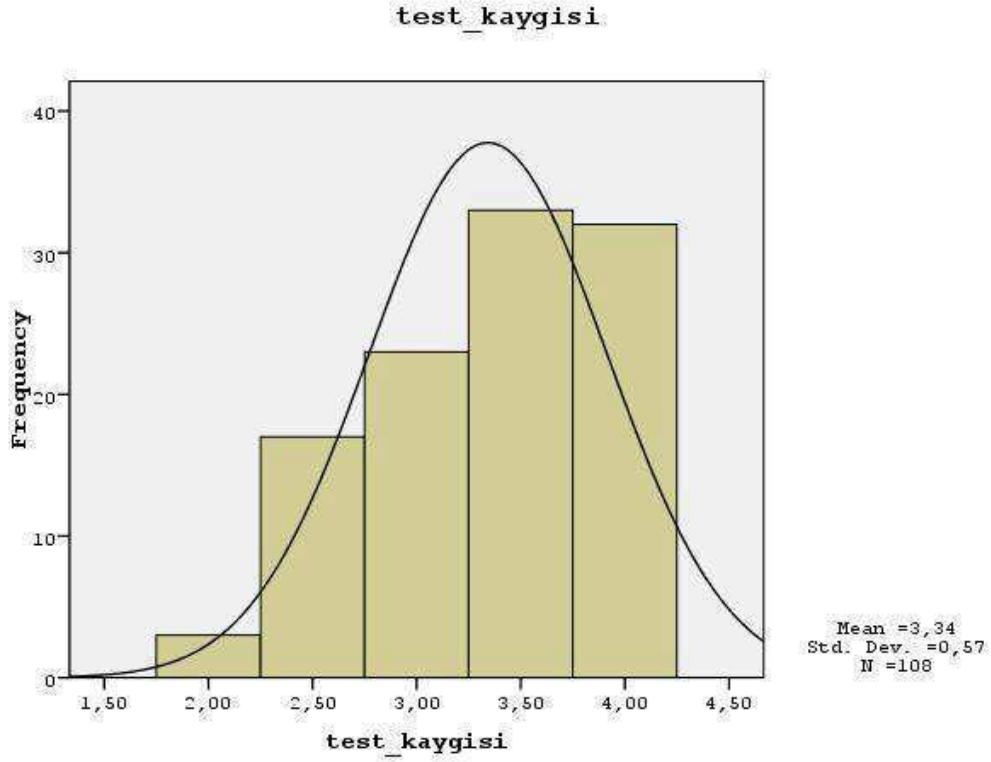
Ek 1: Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeğine İlişkin *Genel Kaygı* Ön Test Ölçümlerine Ait Puanların Dağılım Grafiği

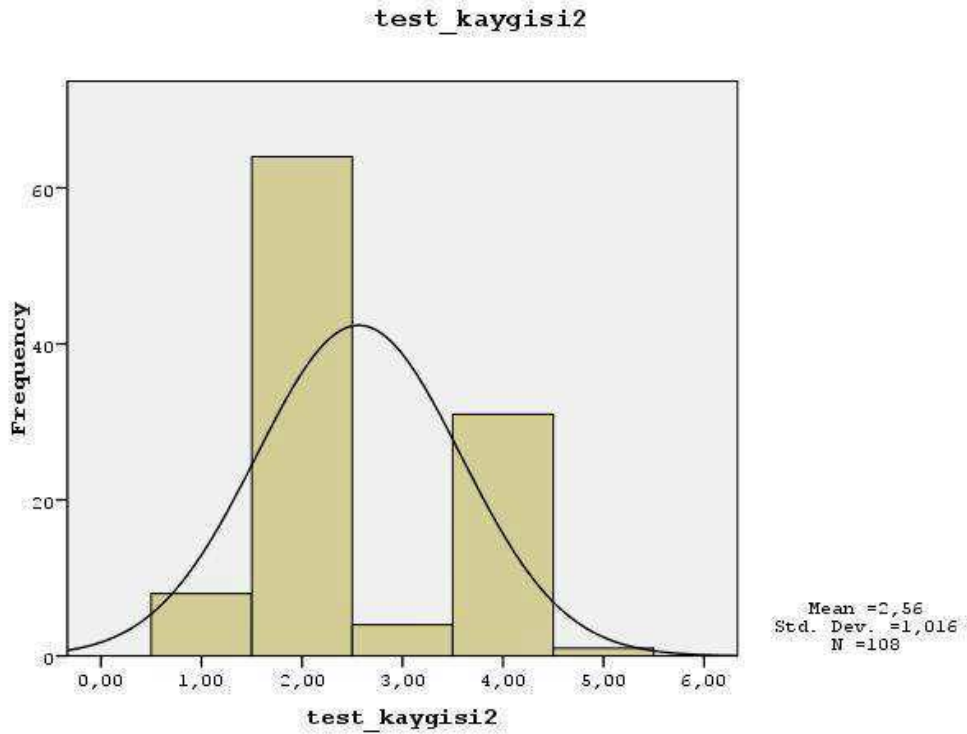
Ek 2: Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeğine İlişkin *Genel Kaygı* Son Test Ölçümlerine Ait Puanların Dağılım Grafiği

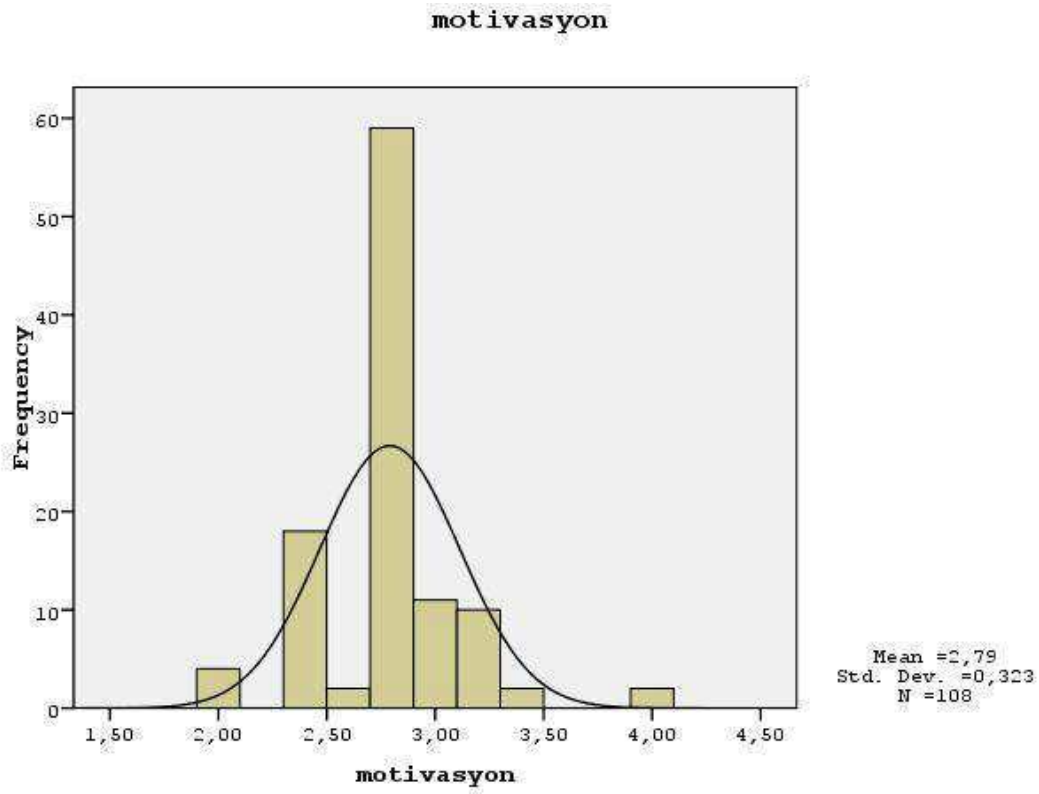
Ek 3: Konuşma Kaygısı At Boyutu Ön Test Ölçümlerine Ait Puanların Dağılım Grafiği

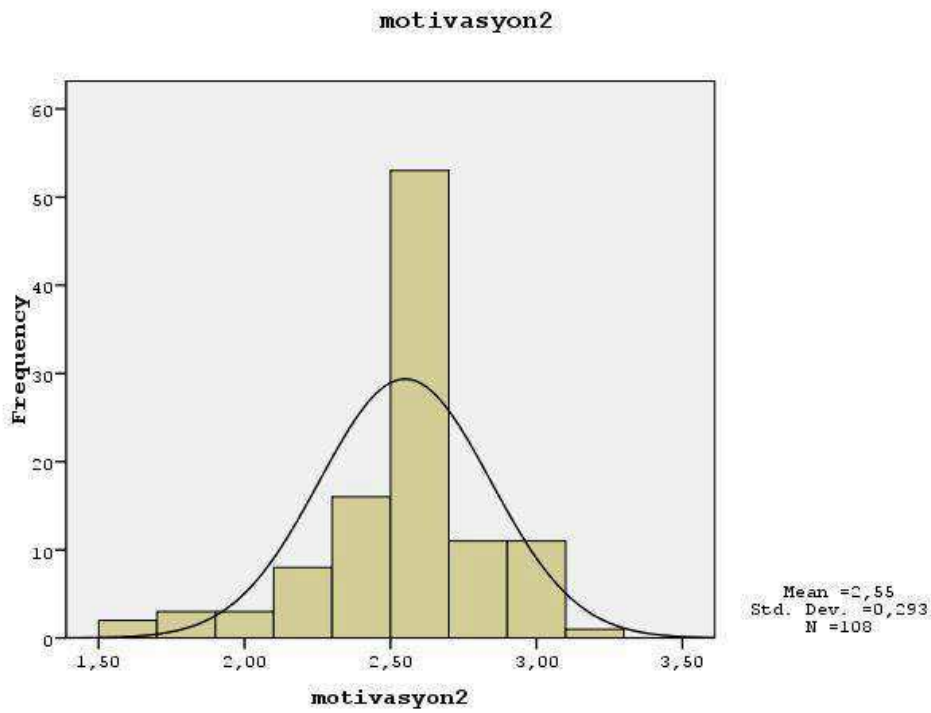
Ek 4: Konuşma Kaygısı At Boyutu Son Test Ölçümlerine Ait Puanların Dağılım Grafiği

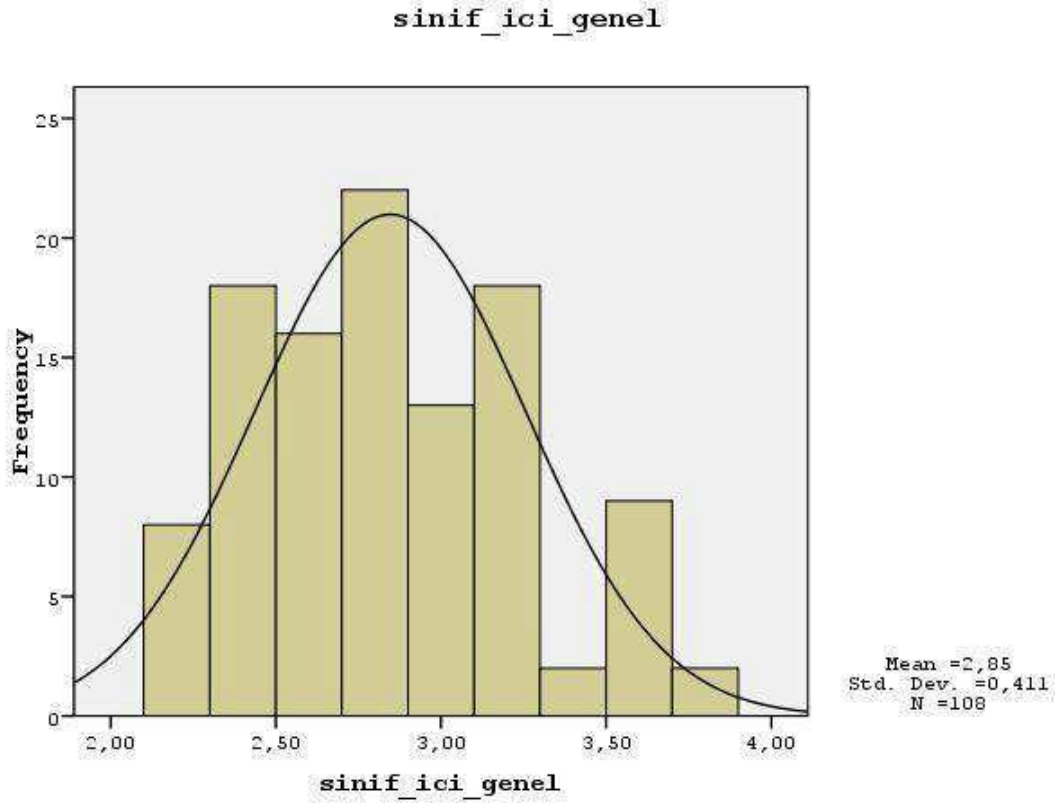
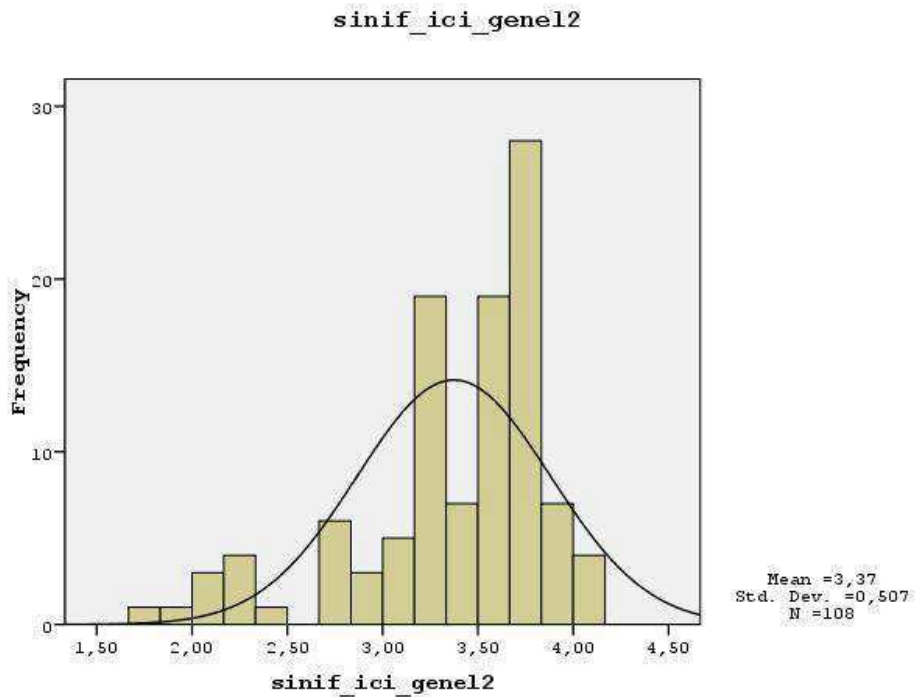

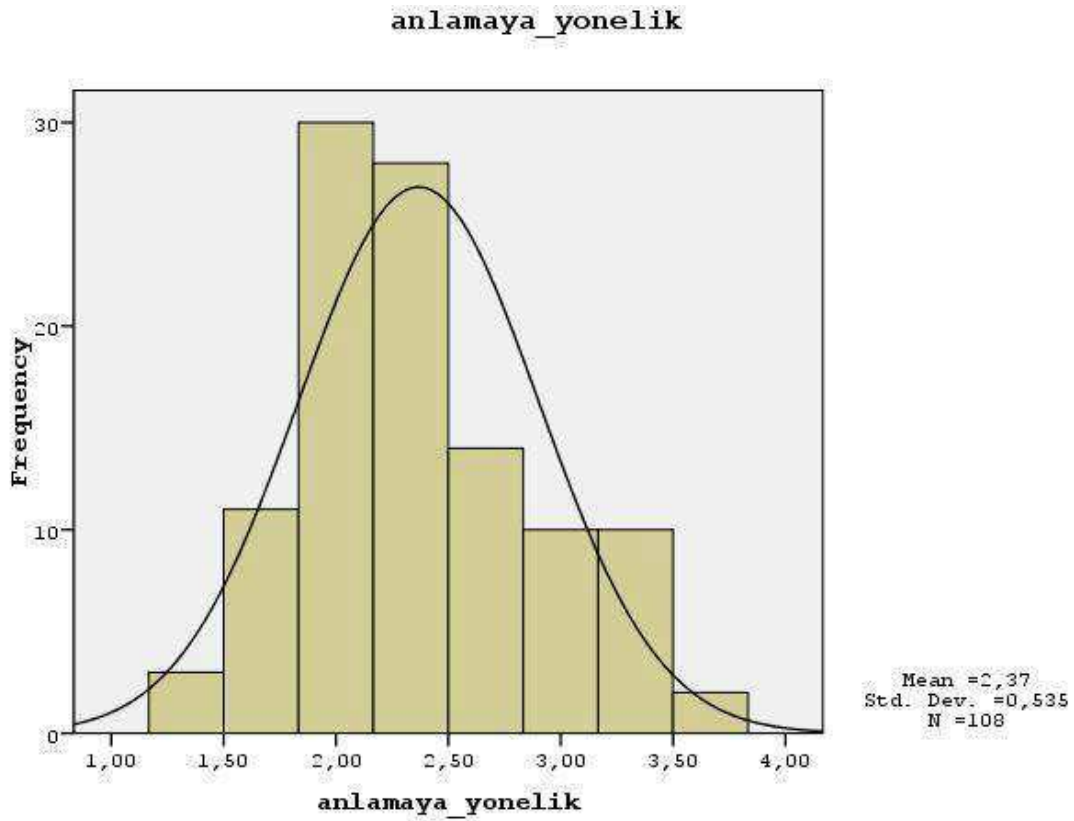
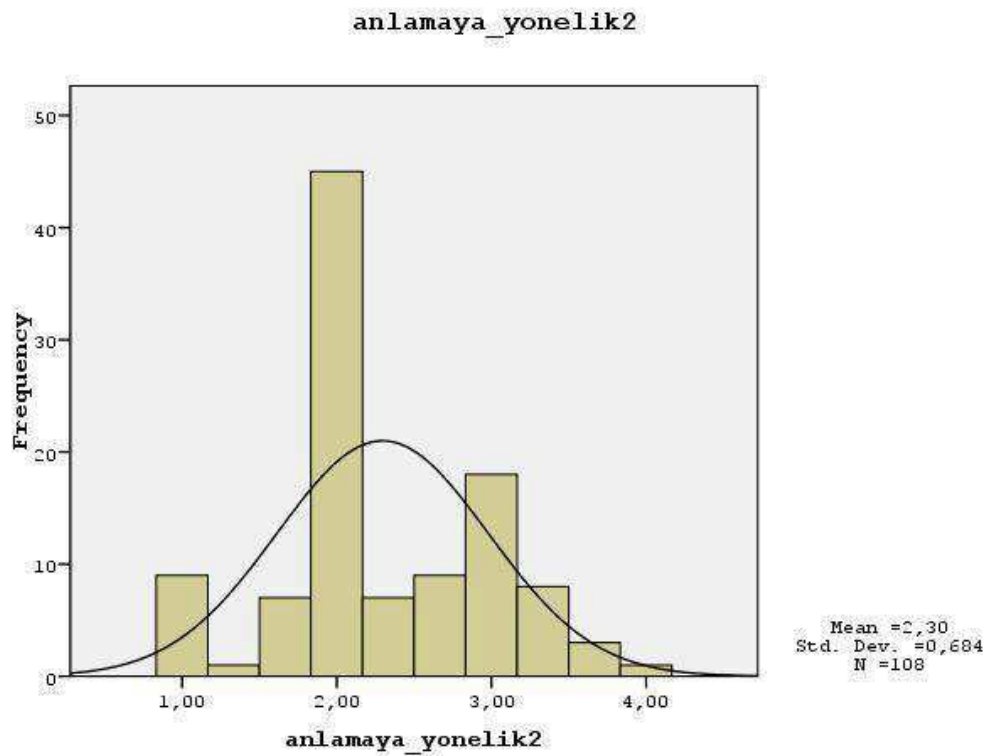
Ek 5: *Türkçe Dersine Yönelik Motivasyon Kaygısı At Boyutu* Ön Test Ölçümlerine Ait Puanların Dağılım Grafiği

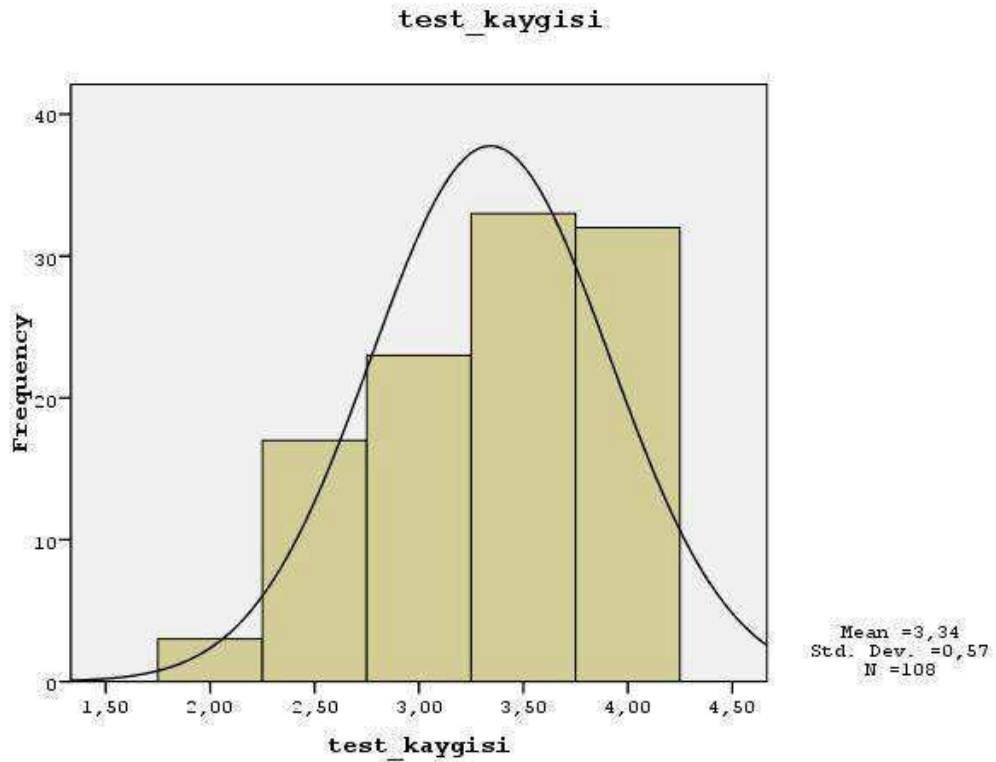
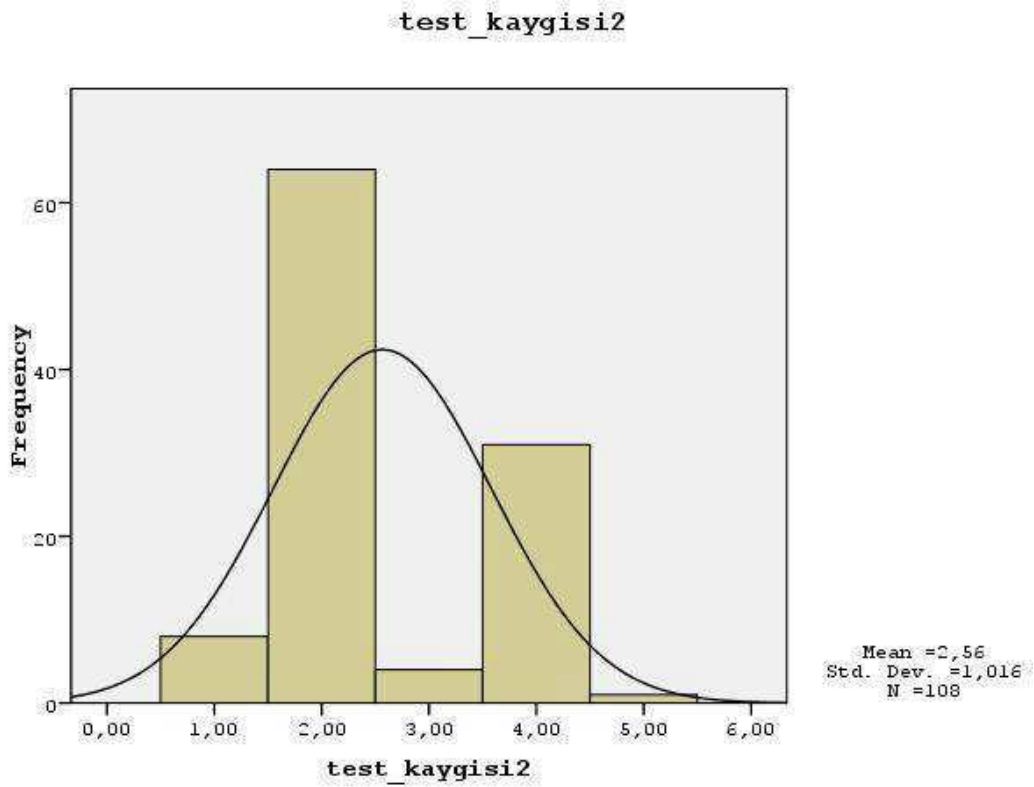

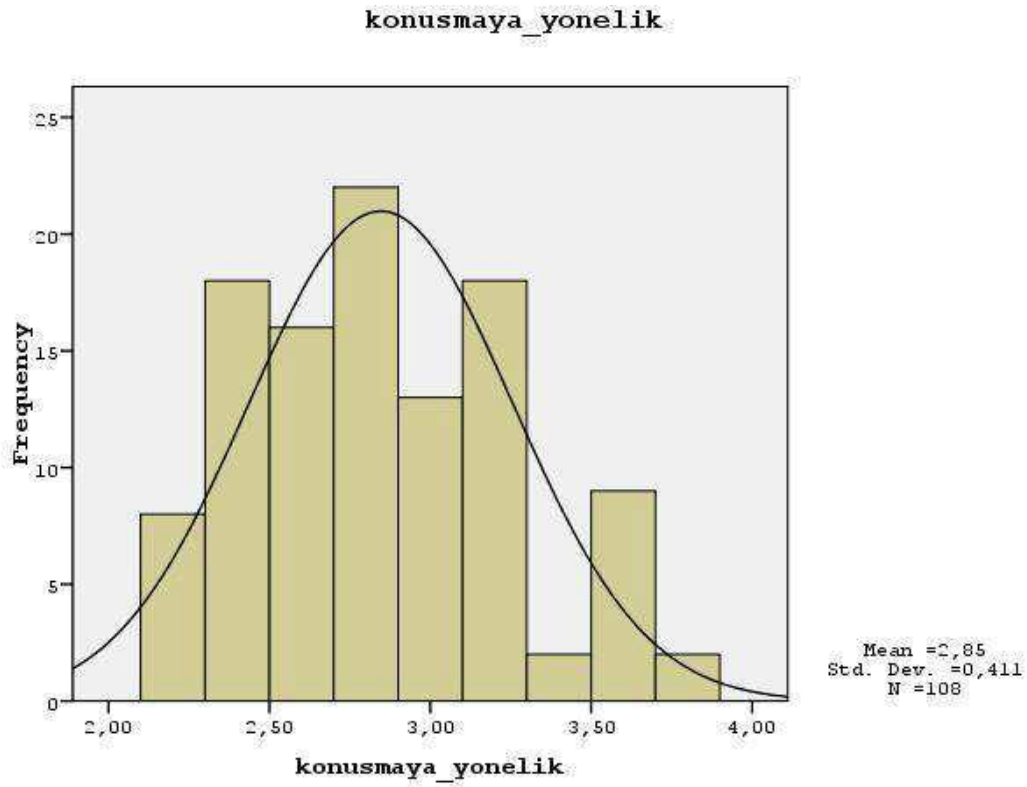
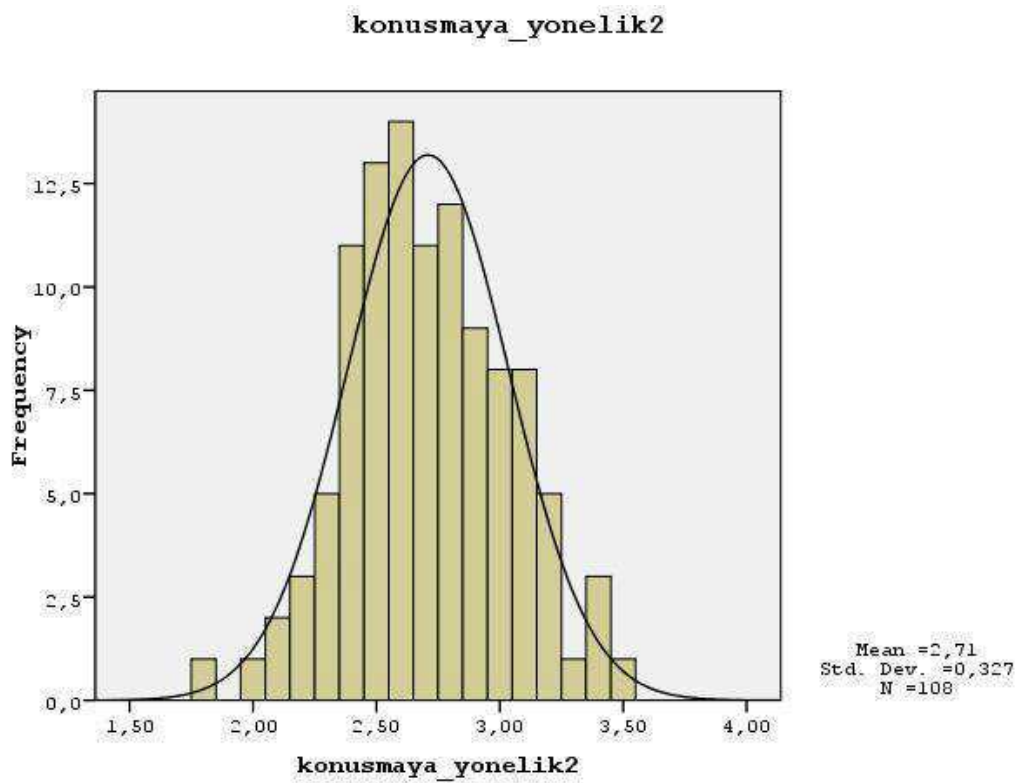
Ek 6: *Türkçe Dersine Yönelik Motivasyon Kaygısı At Boyutu* Son Test Ölçümlerine Ait Puanların Dağılım Grafiği

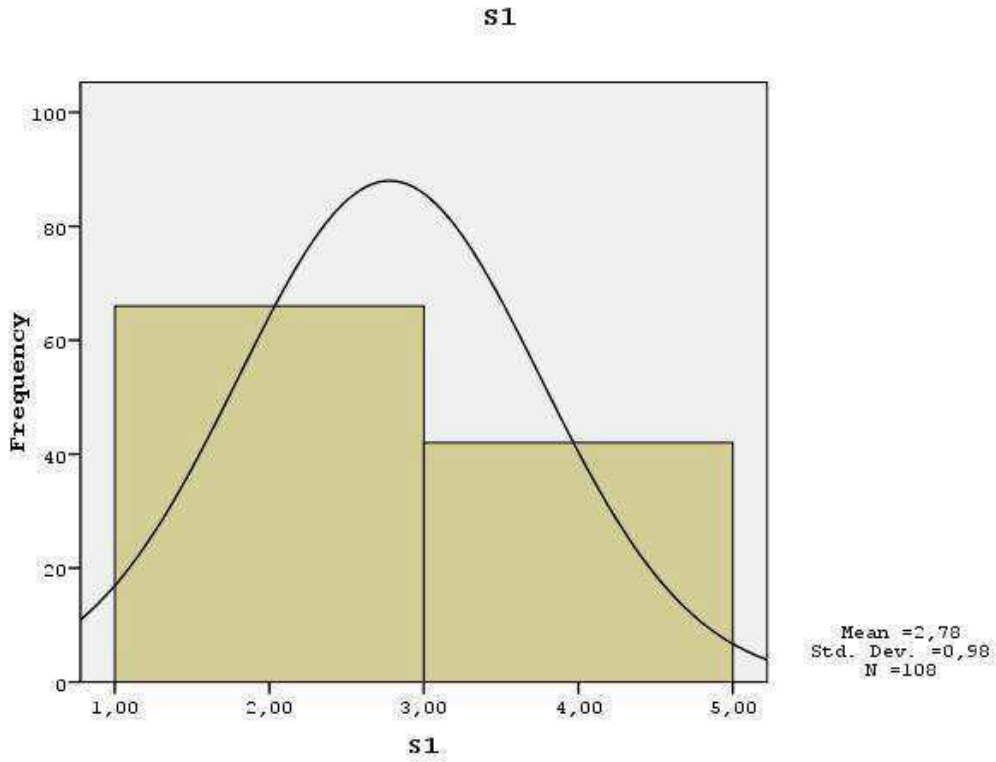
Ek 7: *Sınıf İçi Genel Kaygı* At Boyutu Ön Test Ölçümlerine Ait Puanların Dağılım GrafiğiEk 8: *Sınıf İçi Genel Kaygı* At Boyutu Son Test Ölçümlerine Ait Puanların Dağılım Grafiği

Ek 9: *Anlama Kaygısı* At Boyutu Ön Test Ölçümlerine Ait Puanların Dağılım GrafiğiEk 10: *Anlama Kaygısı* At Boyutu Son Test Ölçümlerine Ait Puanların Dağılım Grafiği

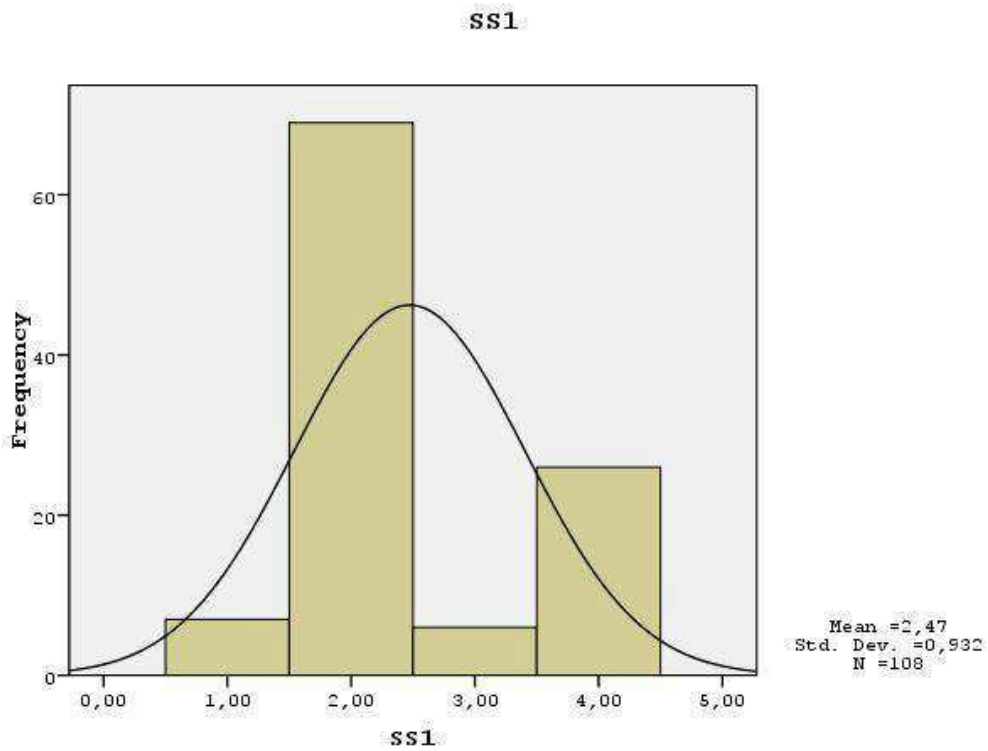
Ek 11: *Test Kaygısı* At Boyutu Ön Test Ölçümlerine Ait Puanların Dağılım GrafiğiEk 12: *Test Kaygısı* At Boyutu Son Test Ölçümlerine Ait Puanların Dağılım Grafiği

Ek 13: *Konuşma Kaygısı* At Boyutu Ön Test Ölçümlerine Ait Puanların Dağılım GrafiğiEk 14: *Konuşma Kaygısı* At Boyutu Son Test Ölçümlerine Ait Puanların Dağılım Grafiği

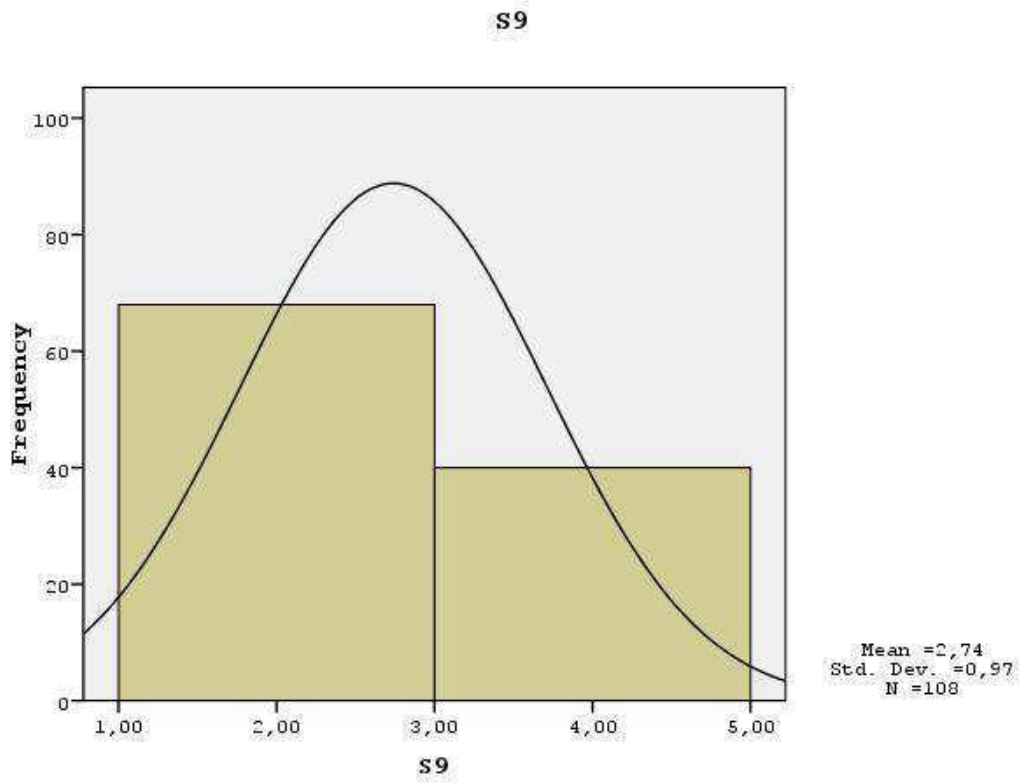
Ek 15: *Konuşma Kaygısı At Boyutu Madde 1'e (Sınıfta Türkçe konuştuğum zaman kendinden asla emin olamıyorum)* Ait Ön Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

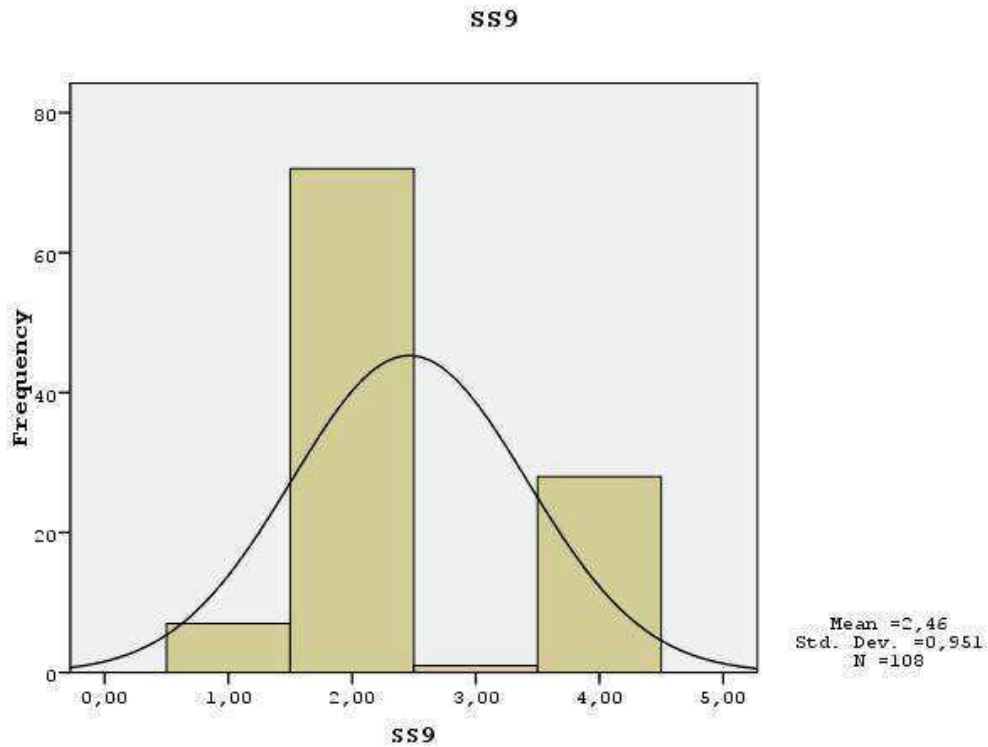
Ek 16: *Konuşma Kaygısı At Boyutu Madde 1'e (Sınıfta Türkçe konuştuğum zaman kendinden asla emin olamıyorum)* Ait Son Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

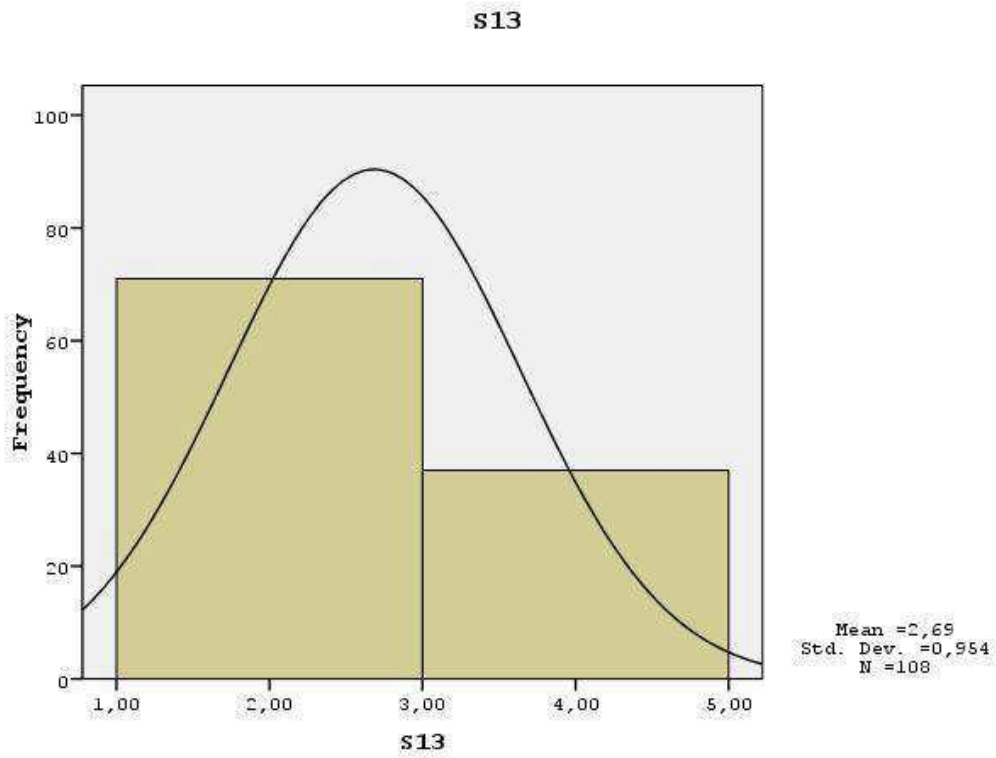
Ek 17: *Konuşma Kaygısı At Boyutu Madde 2'ye (Hazırlıksız konuşmak zorunda kalınca paniklerim)* Ait Ön Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

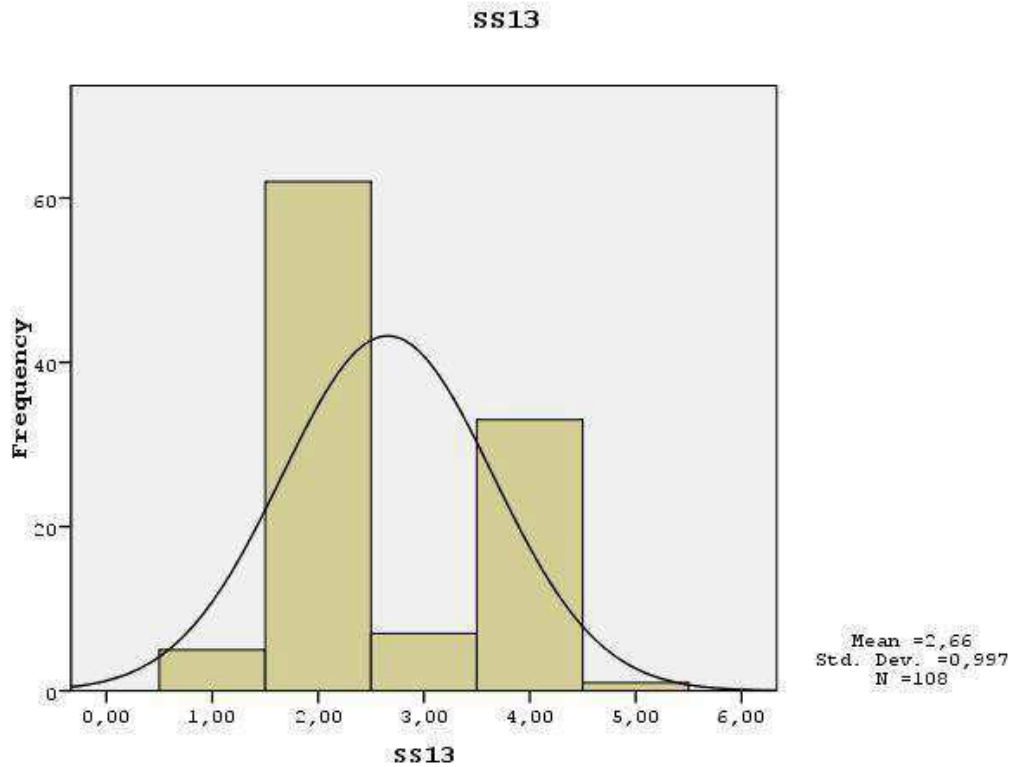
Ek 18: *Konuşma Kaygısı At Boyutu Madde 2'ye (Hazırlıksız konuşmak zorunda kalınca paniklerim)* Ait Son Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

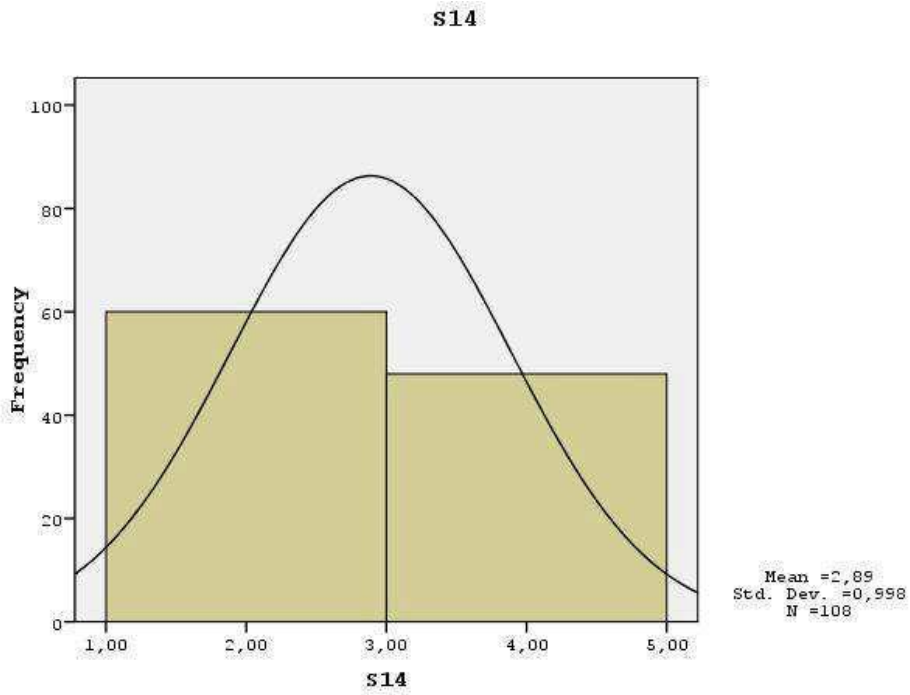
Ek 19: *Konuşma Kaygısı At Boyutu Madde 3'e (An Dil sınıfında kendi gönüllü olarak cevap vermek beni utandırır)* Ait Ön Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

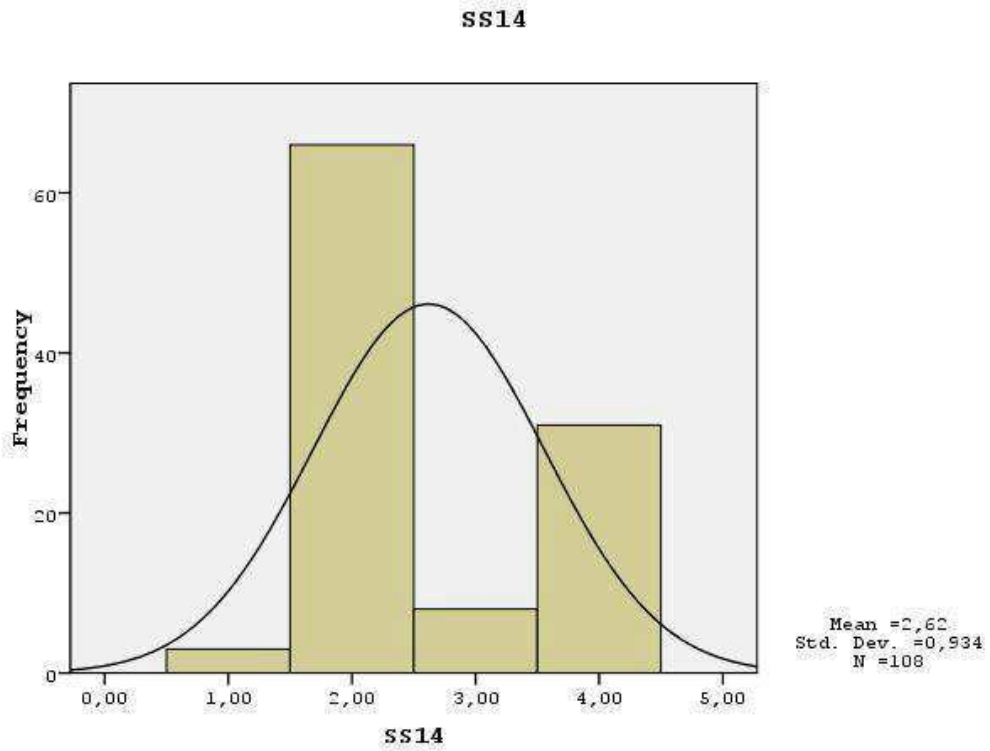
Ek 20: *Konuşma Kaygısı At Boyutu Madde 3'e (Dil sınıfında kendi gönüllü olarak cevap vermek beni utandırır)* Ait Son Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

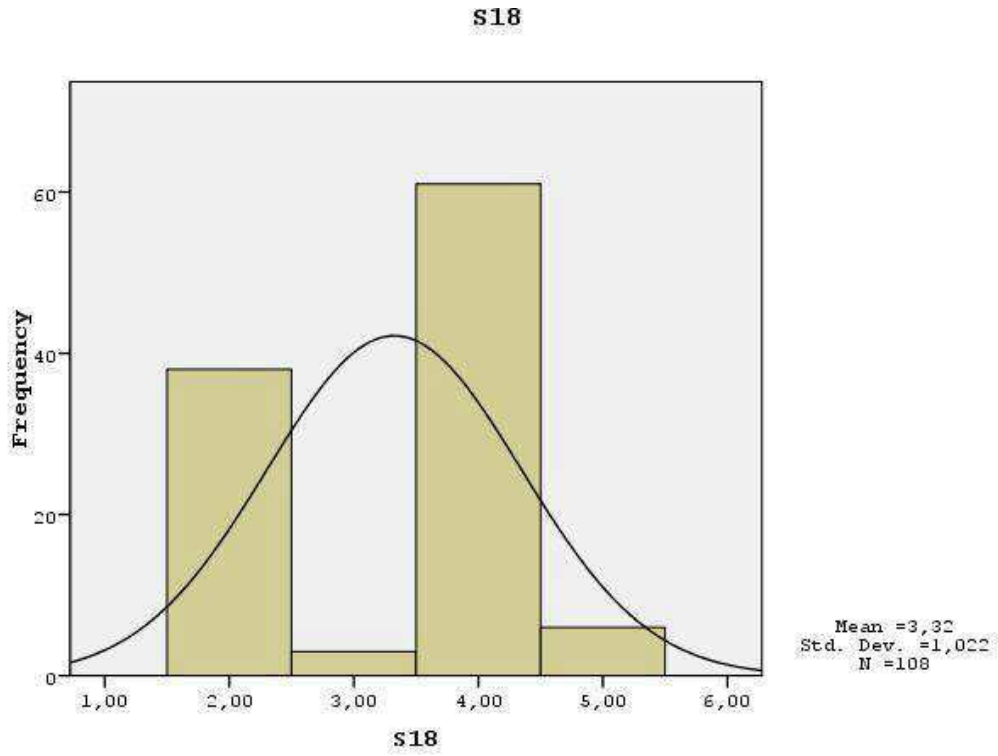
Ek 21: *Konuşma Kaygısı At Boyutu Madde 4'e (Ana dili Türkçe olanlarla konuşmaktan çekinmezdim.)* Ait Ön Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

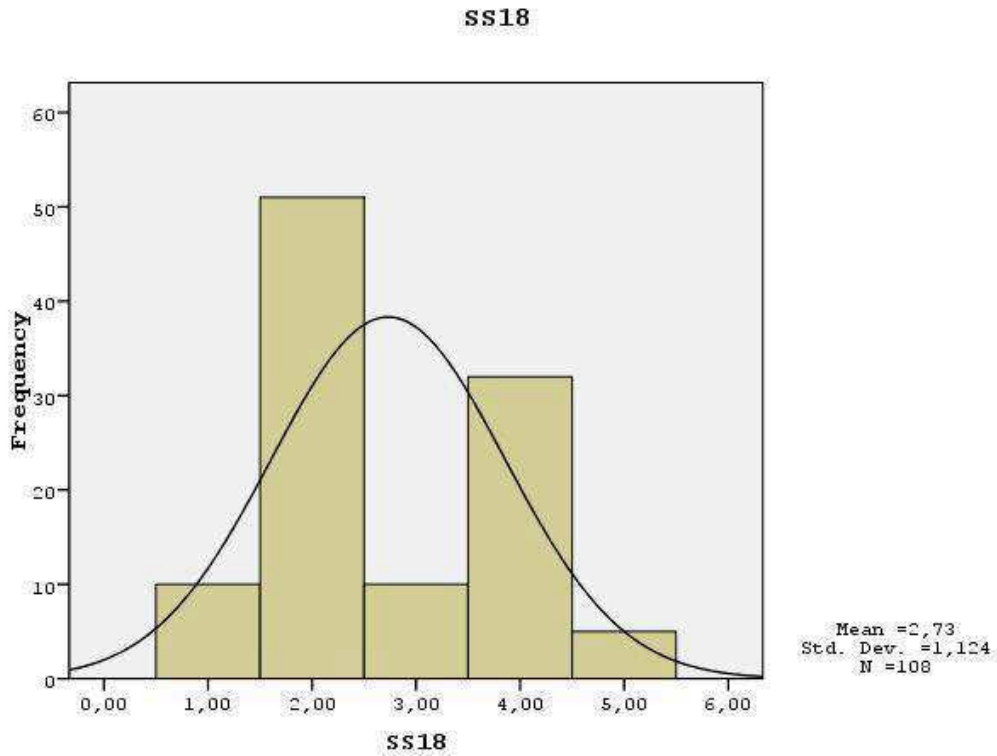
Ek 22: *Konuşma Kaygısı At Boyutu Madde 4'e (Ana dili Türkçe olanlarla konuşmaktan çekinmezdim.)* Ait Son Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

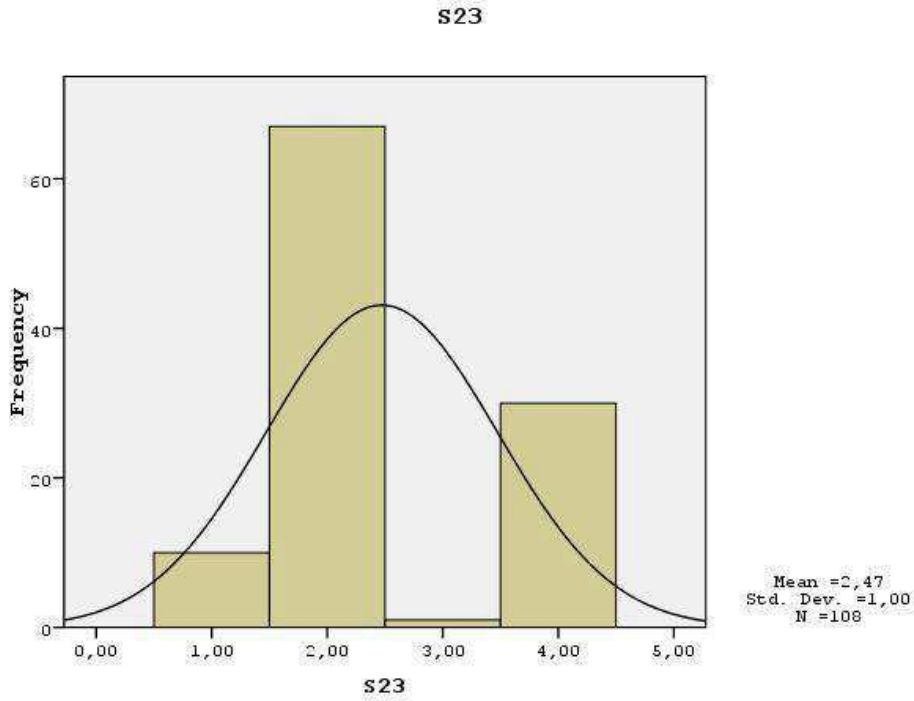
Ek 23: *Konuşma Kaygısı At Boyutu Madde 5'e (Türkçe sınıfında konuşurken kendime güvenirim)*Ait Ön Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

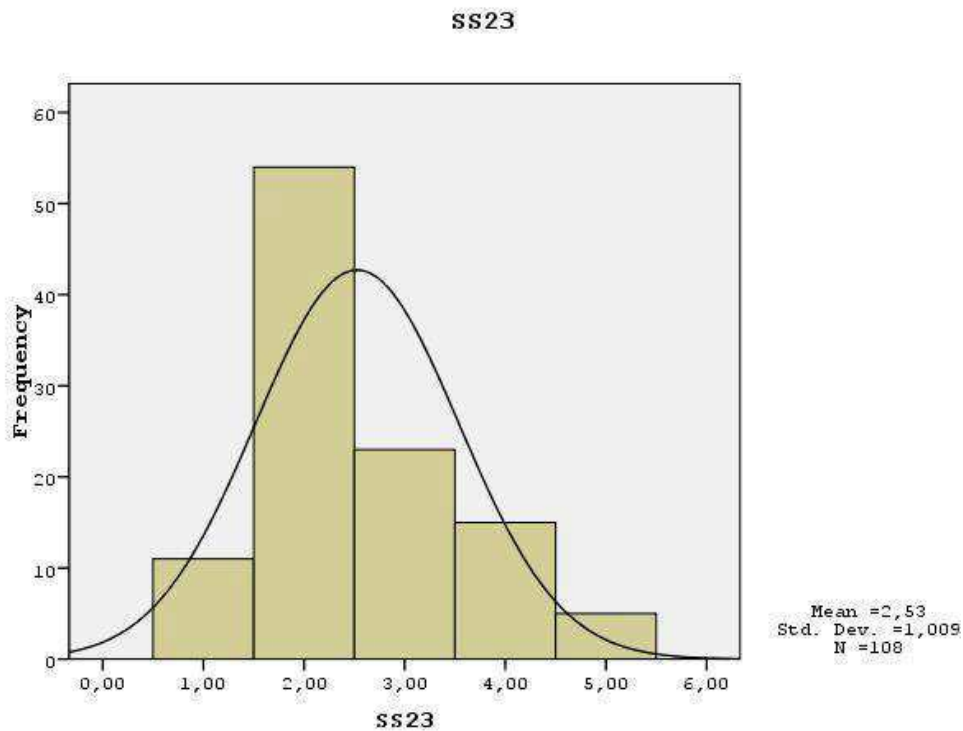
Ek 24: *Konuşma Kaygısı At Boyutu Madde 5'e (Türkçe sınıfında konuşurken kendime güvenirim)*Ait Son Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

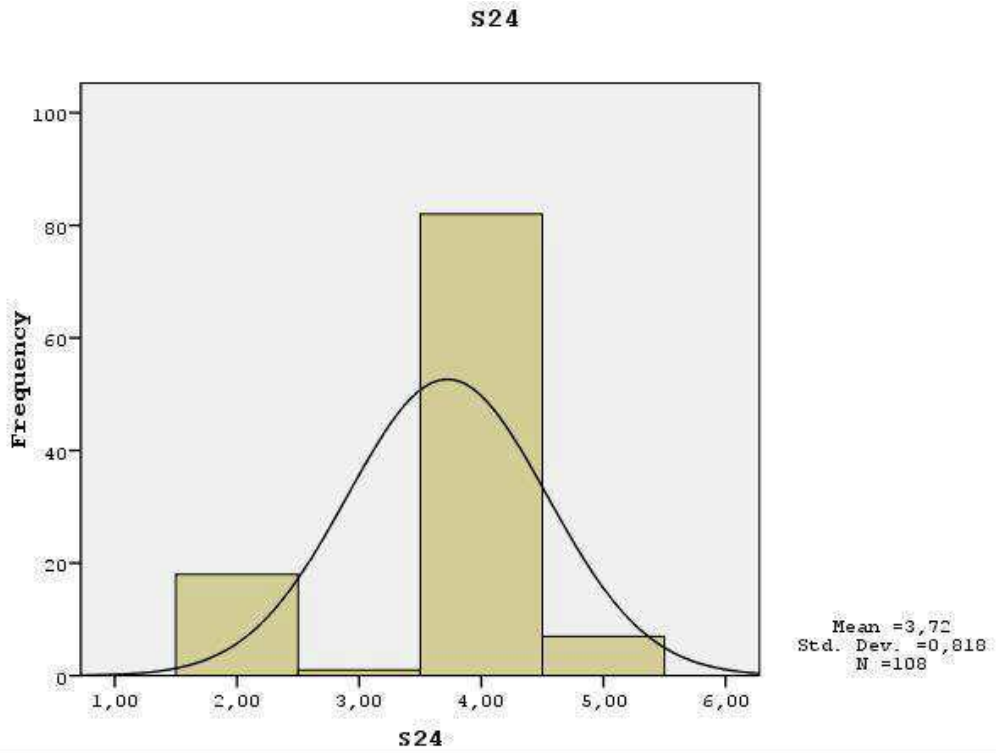
Ek 23: *Konuşma Kaygısı At Boyutu Madde 6'ya (Diğerler öğrencilerin her zaman benden daha daha iyi konuştuğunu düşünüyorum)* Ait Ön Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

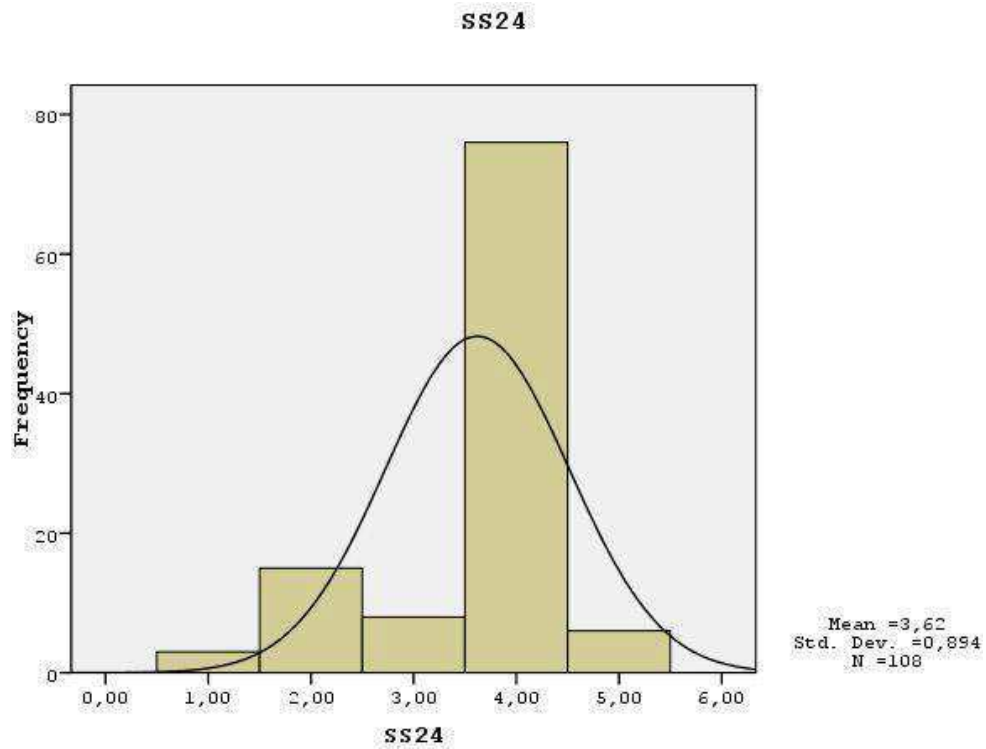
Ek 24: *Konuşma Kaygısı At Boyutu Madde 6'ya (Diğerler öğrencilerin her zaman benden daha daha iyi konuştuğunu düşünüyorum)* Ait SonTest Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

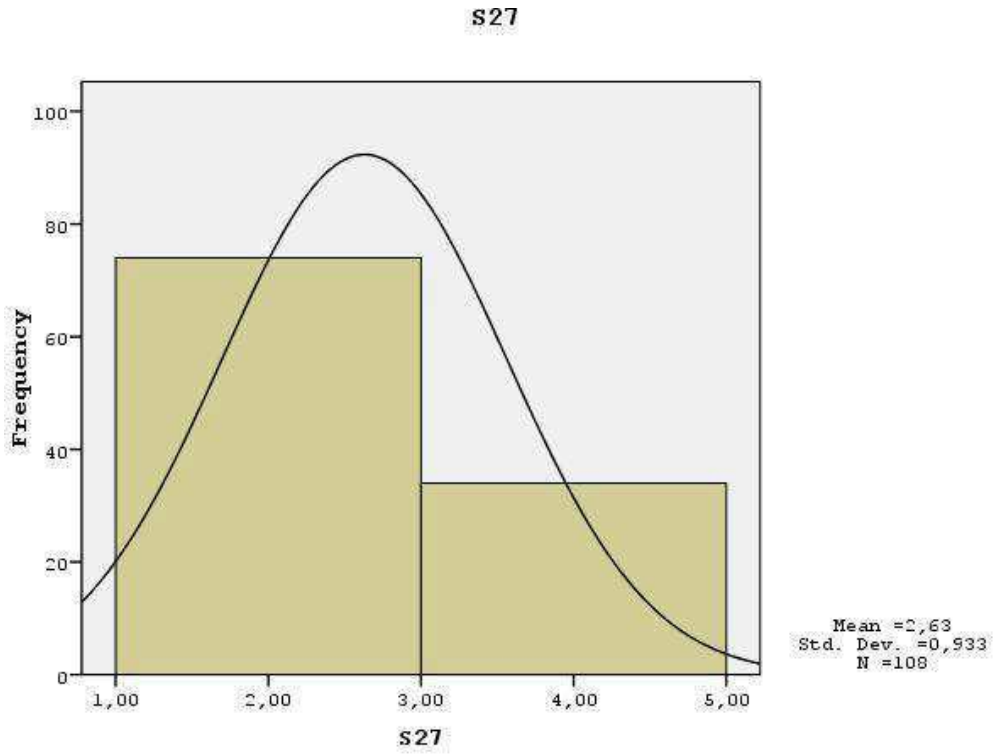
Ek 25: Konuşma Kaygısı At Boyutu Madde 7'ye (Diğer öğrencilerin önünde Türkçe konuşmaktan sıkılıyorum) Ait Ön Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

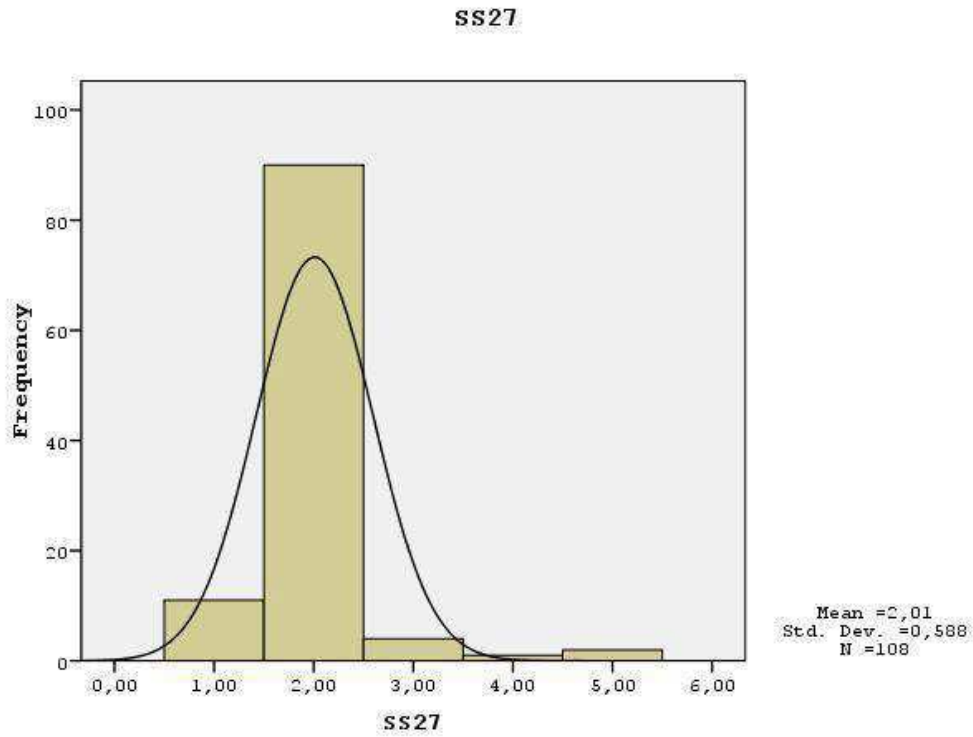
Ek 26: Konuşma Kaygısı At Boyutu Madde 7'ye (Diğer öğrencilerin önünde Türkçe konuşmaktan sıkılıyorum) Ait Son Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

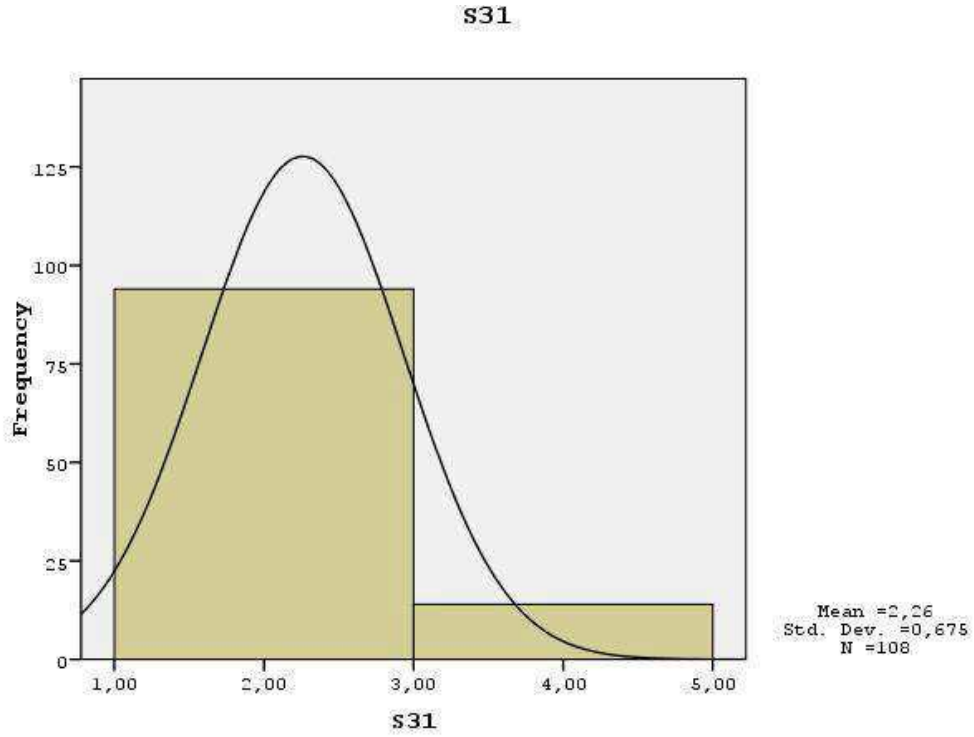
Ek 27: *Konuşma Kaygısı At Boyutu Madde 8'e (Türkçe sınıfında konuşurken gergin ve aklı karışmış hissediyorum)* Ait Ön Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

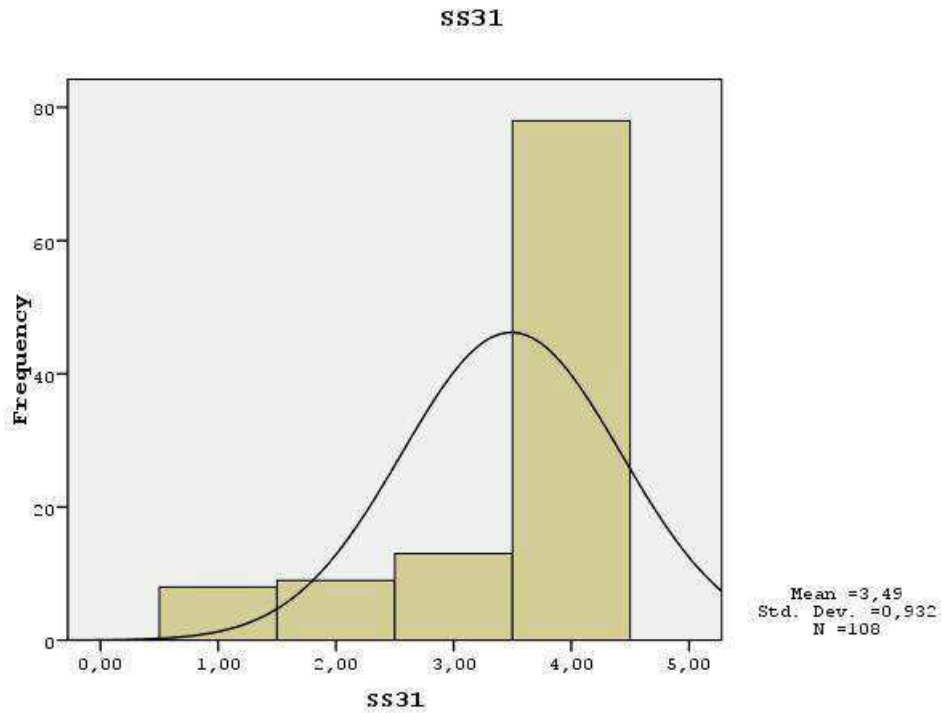
Ek 28: *Konuşma Kaygısı At Boyutu Madde 8'e (Türkçe sınıfında konuşurken gergin ve aklı karışmış hissediyorum)* Ait Son Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

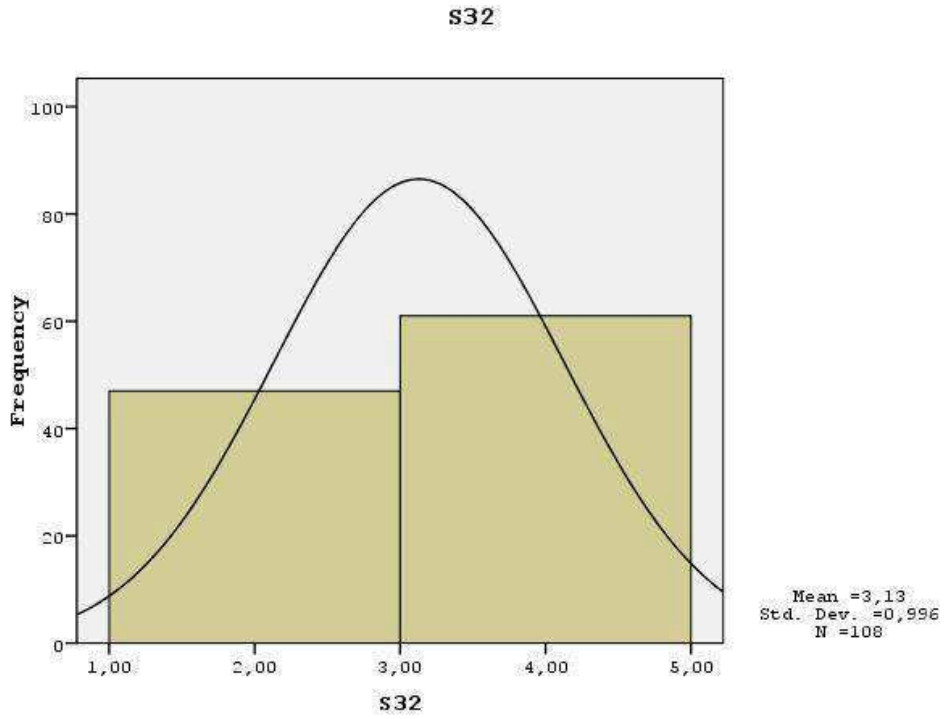
Ek 29: *Konuşma Kaygısı At Boyutu Madde 9'a (Türkçe konuşunca diğer öğrencilerin bana güleceğinden korkuyorum)* Ait Ön Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

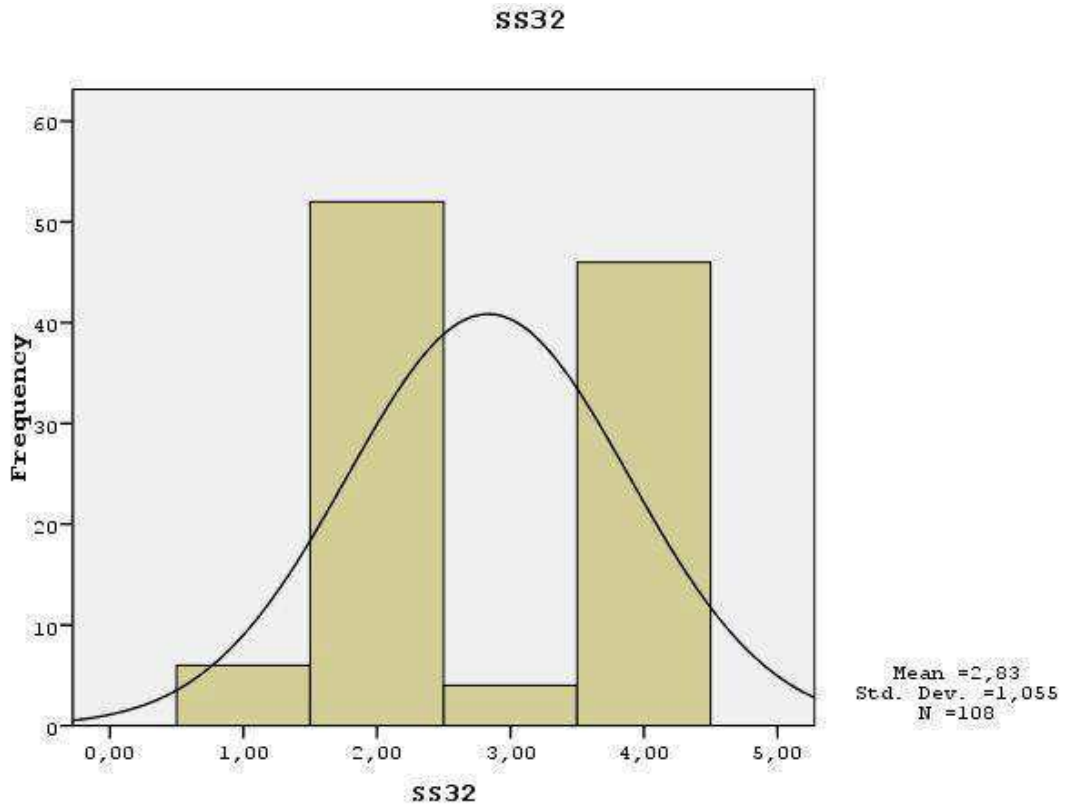
Ek 30: *Konuşma Kaygısı At Boyutu Madde 9'a (Türkçe konuşunca diğer öğrencilerin bana güleceğinden korkuyorum)* Ait Son Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

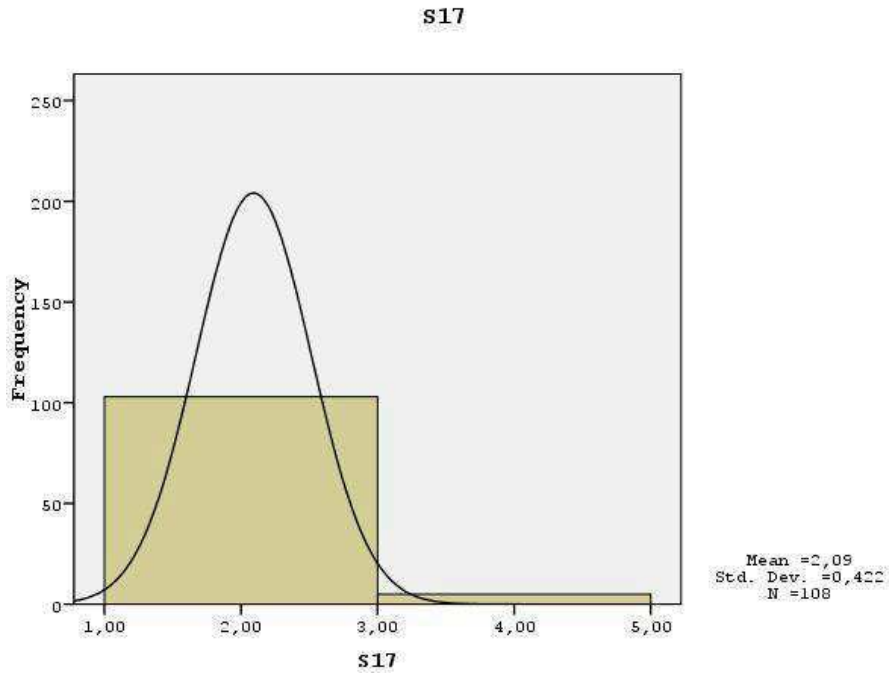
Ek 21: *Konuşma Kaygısı At Boyutu Madde 10'a (Büyük olasılıkla ana dili Türkçe olanlar arasında rahat ederdim)* Ait Ön Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

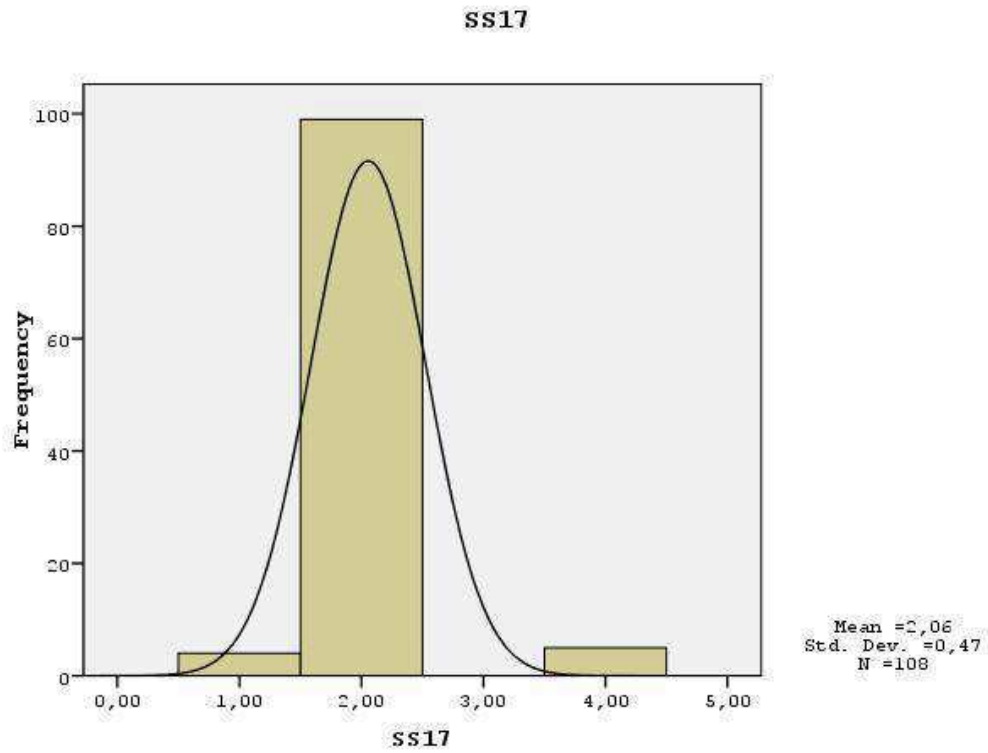
Ek 32: *Konuşma Kaygısı At Boyutu Madde 10'a (Büyük olasılıkla ana dili Türkçe olanlar arasında rahat ederdim)* Ait Son Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

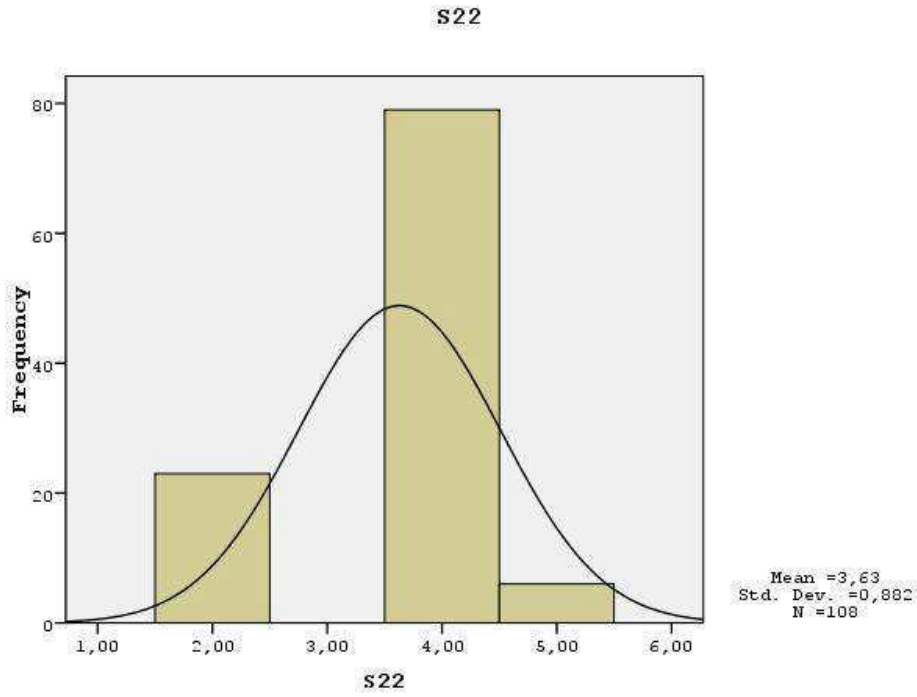
Ek 33: *Derse Yönelik Motivasyon At Boyutu Madde 1'e (Genellikle Türkçe sınıfa gitmek istemem)* Ait Ön Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

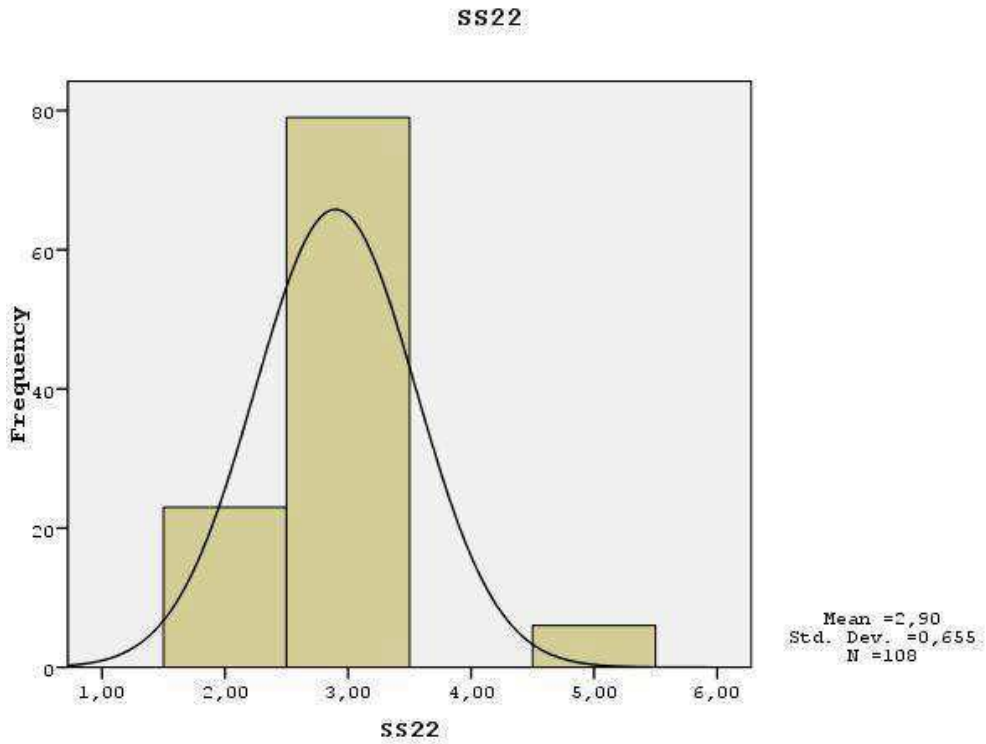
Ek 34: *Derse Yönelik Motivasyon At Boyutu Madde 1'e (Genellikle Türkçe sınıfa gitmek istemem)* Ait Son Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

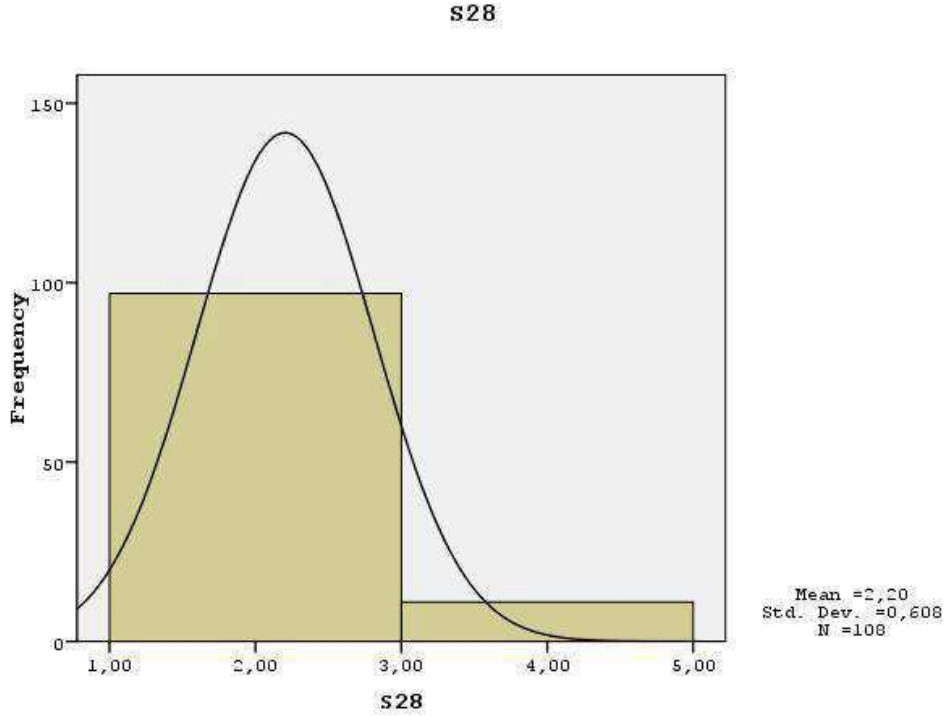
Ek 35: *Derse Yönelik Motivasyon At Boyutu Madde 2'ye (Türkçe sınıfına çok iyi hazırlanma isteği duymuyorum)* Ait Ön Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

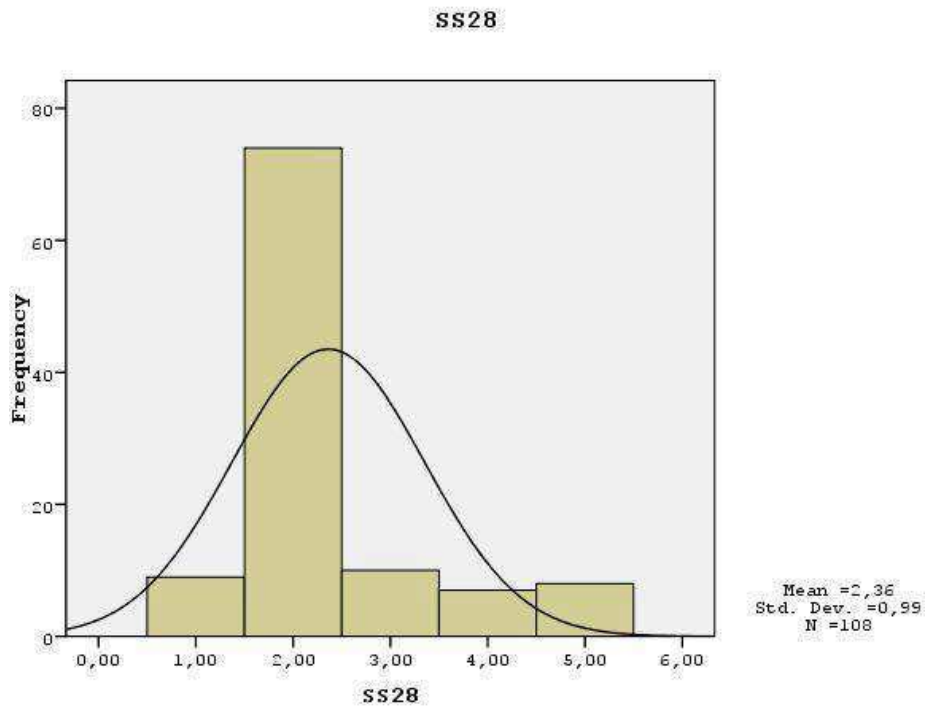
Ek 36: *Derse Yönelik Motivasyon At Boyutu Madde 2'ye (Türkçe sınıfına çok iyi hazırlanma isteği duymuyorum)* Ait Son Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

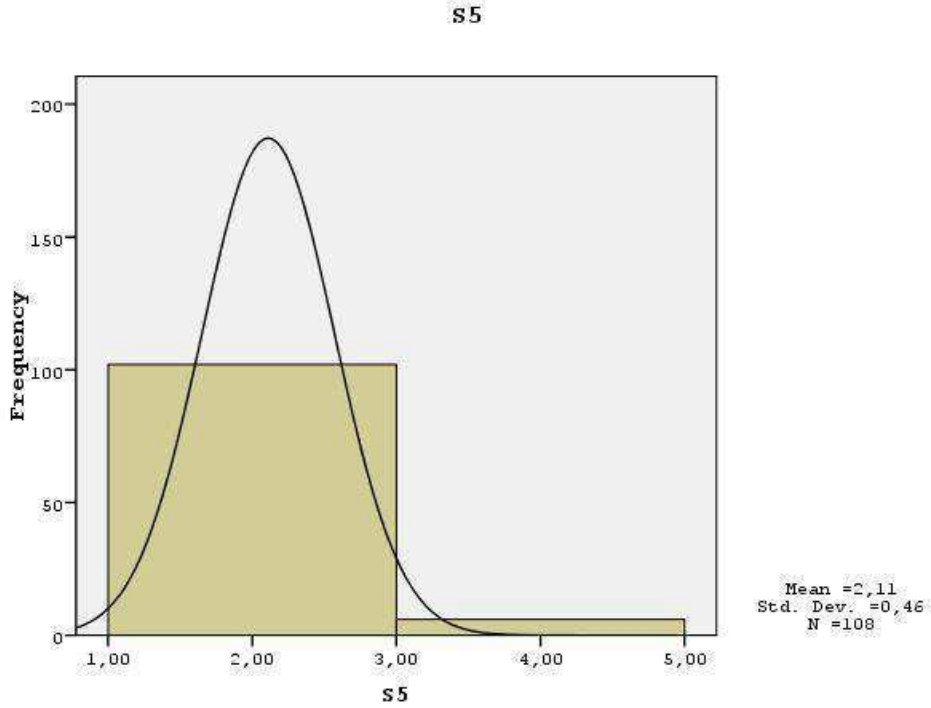
Ek 37: *Derse Yönelik Motivasyon* At Boyutu Madde 3'e (*Türkçe sınıfına giderken kendimden çok emin ve rahatlamış hissediyorum*) Ait Ön Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

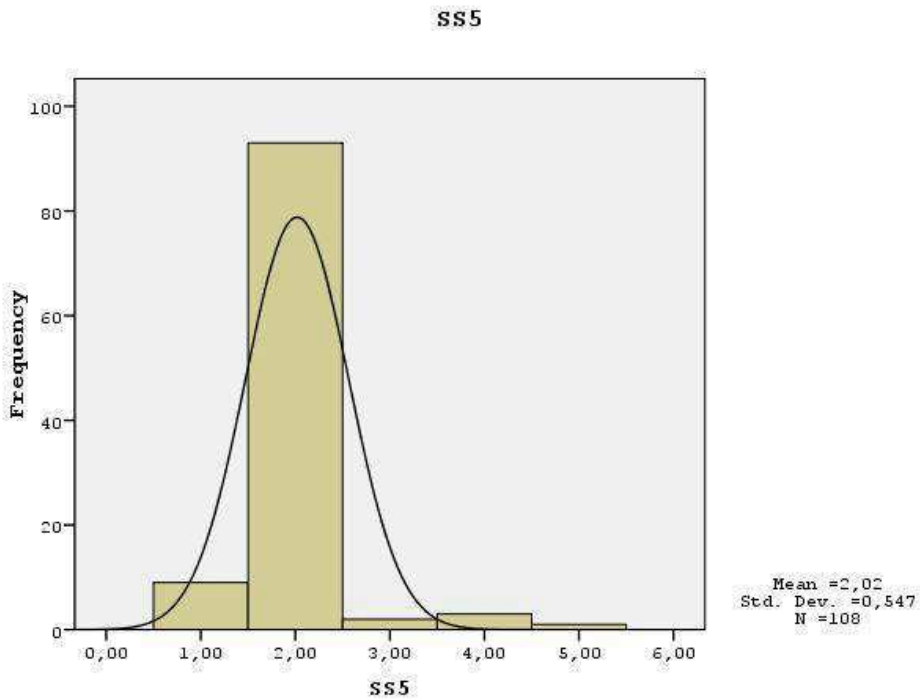
Ek 38: *Derse Yönelik Motivasyon* At Boyutu Madde 3'e (*Türkçe sınıfına giderken kendimden çok emin ve rahatlamış hissediyorum*) Ait Son Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

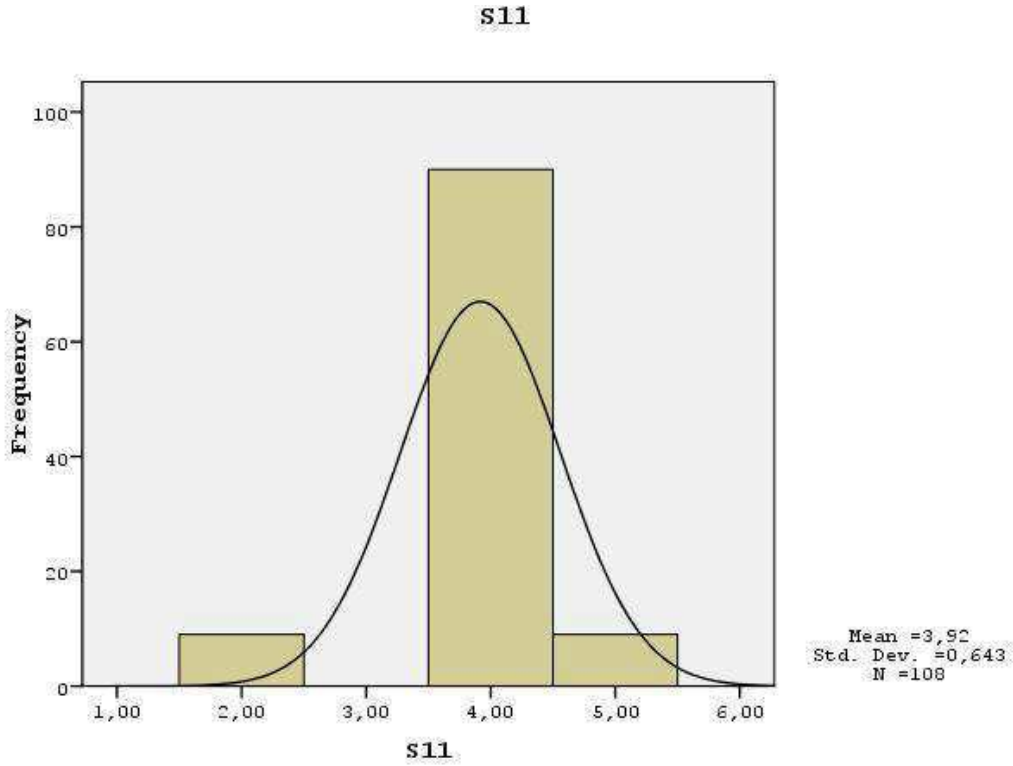
Ek 39: *Derse Yönelik Motivasyon At Boyutu Madde 4'e (Daha fazla Türkçe dersi alsaydım kesinlikle beni sıkmazdı)* Ait Ön Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

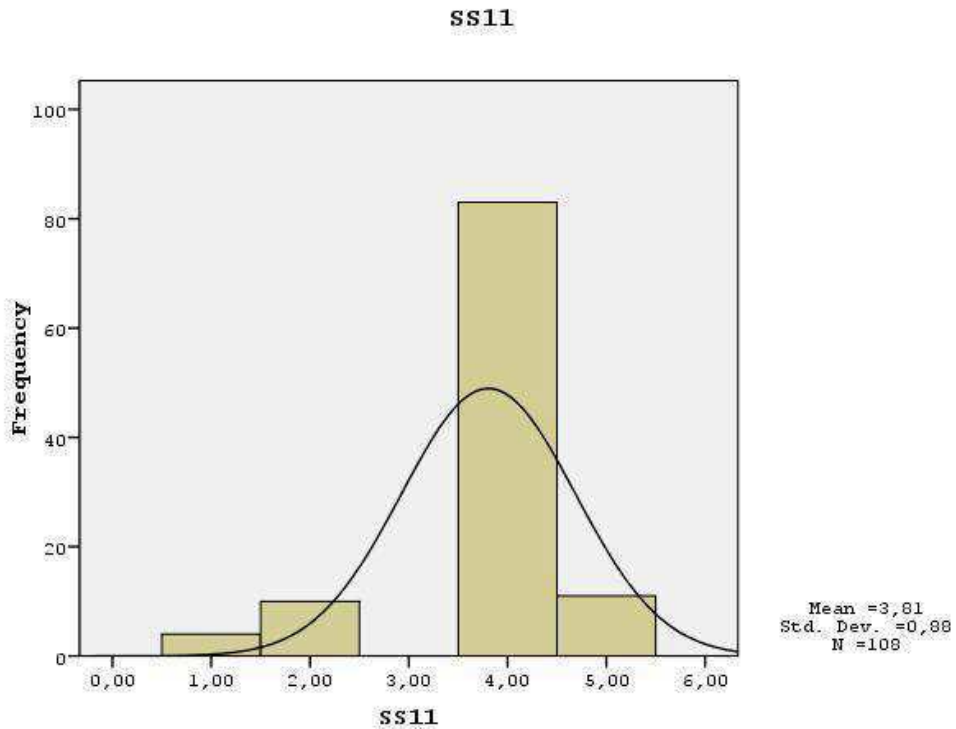
Ek 40: *Derse Yönelik Motivasyon At Boyutu Madde 4'e (Daha fazla Türkçe dersi alsaydım kesinlikle beni sıkmazdı)* Ait Son Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

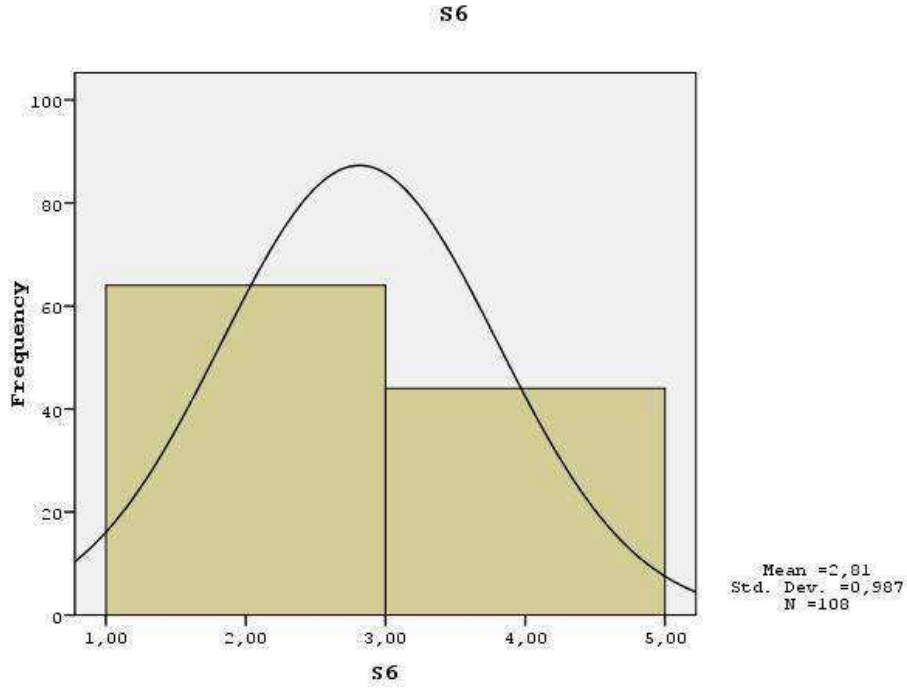
Ek 41: *Derse Yönelik Motivasyon At Boyutu Madde 5'e (Bazı kişilerin Türkçe dersini sıkıcı bulmalarını anlamıyorum)* Ait Ön Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

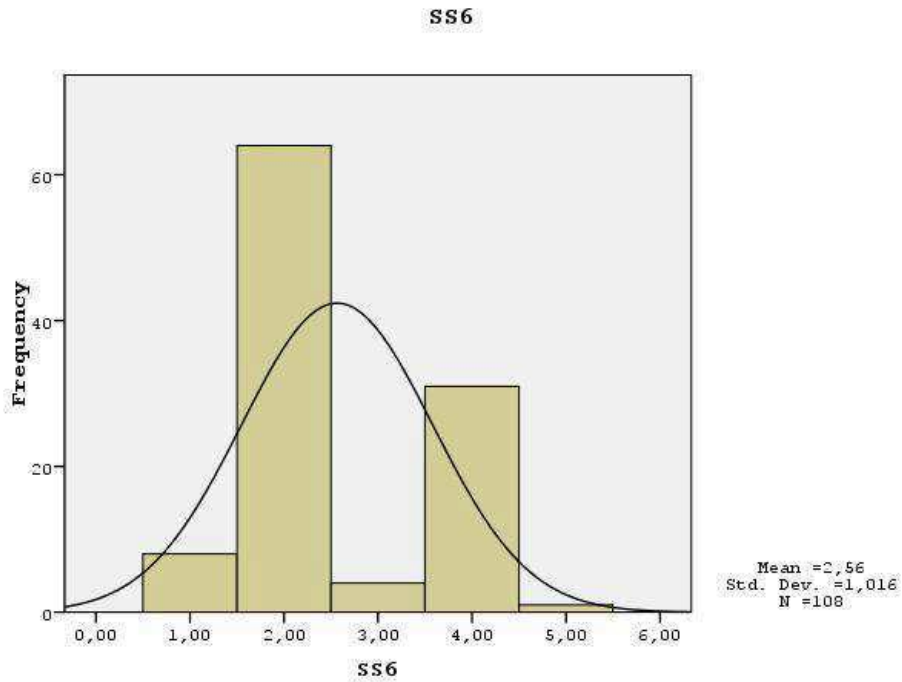
Ek 42: *Derse Yönelik Motivasyon At Boyutu Madde 5'e (Bazı kişilerin Türkçe dersini sıkıcı bulmalarını anlamıyorum)* Ait Son Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

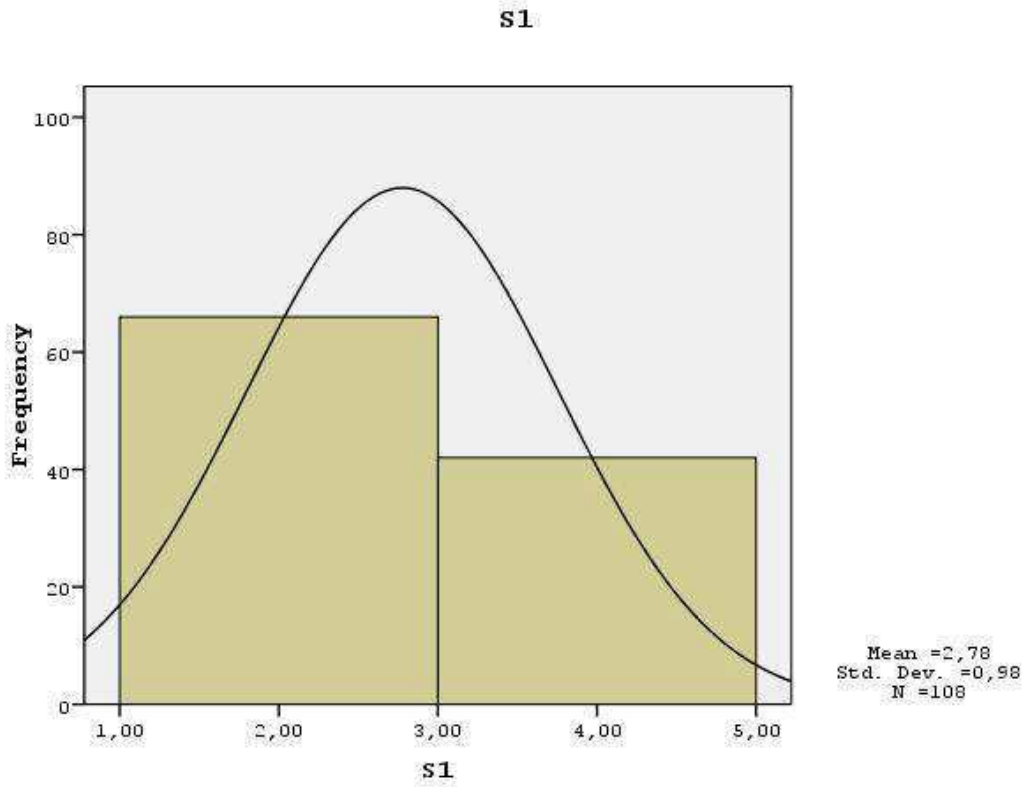
Ek 43: *Dikkat Toplama Kaygısı At Boyutu Madde 1'e (Ders Esnasında Kendimi Dersle Hiç İlgisi Olmayan Şeyleri Düşünürken Bulurum)* Ait Ön Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

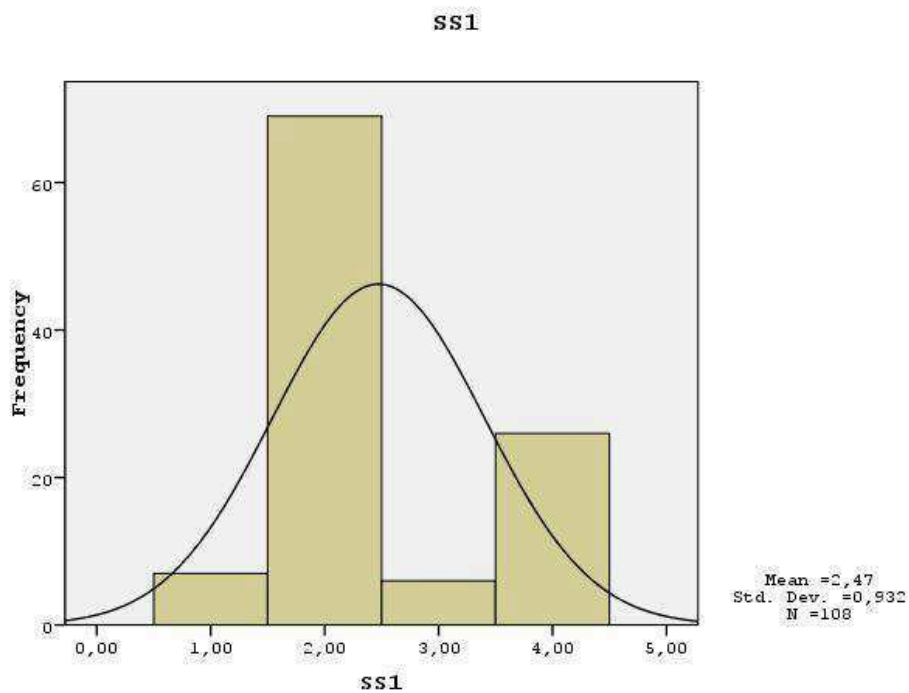
Ek 44: *Dikkat Toplama Kaygısı At Boyutu Madde 1'e (Ders Esnasında Kendimi Dersle Hiç İlgisi Olmayan Şeyleri Düşünürken Bulurum)* Ait son Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

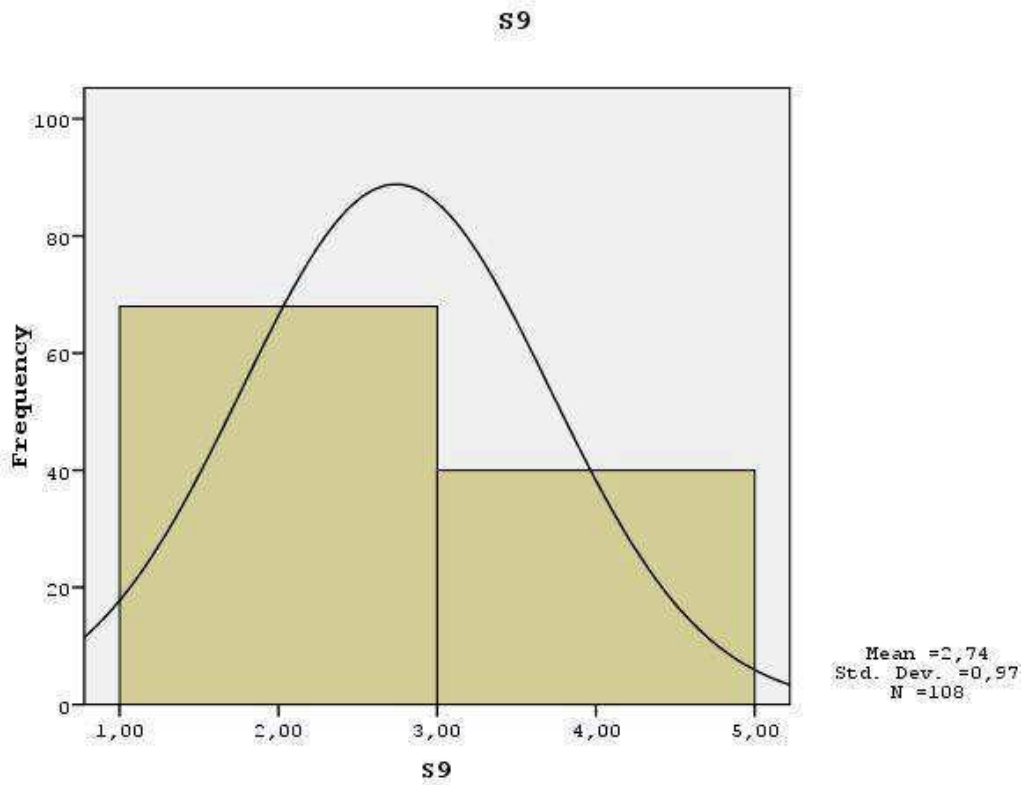
Ek 45: *Konuşma Kaygısı At Boyutu Madde 1'e (Sınıfta Türkçe Konuştuğum Zaman Kendinden Asla Emin Olamıyorum.)* Ait Ön Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

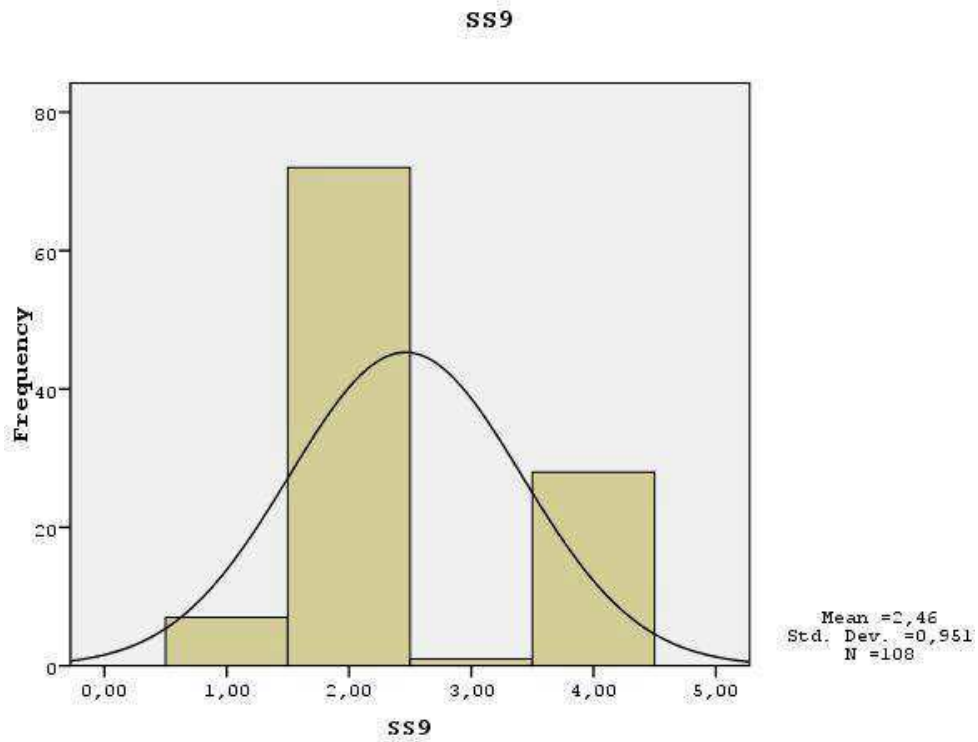
Ek 46: *Konuşma Kaygısı At Boyutu Madde 1'e (Sınıfta Türkçe Konuştuğum Zaman Kendinden Asla Emin Olamıyorum.)* Ait Son Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

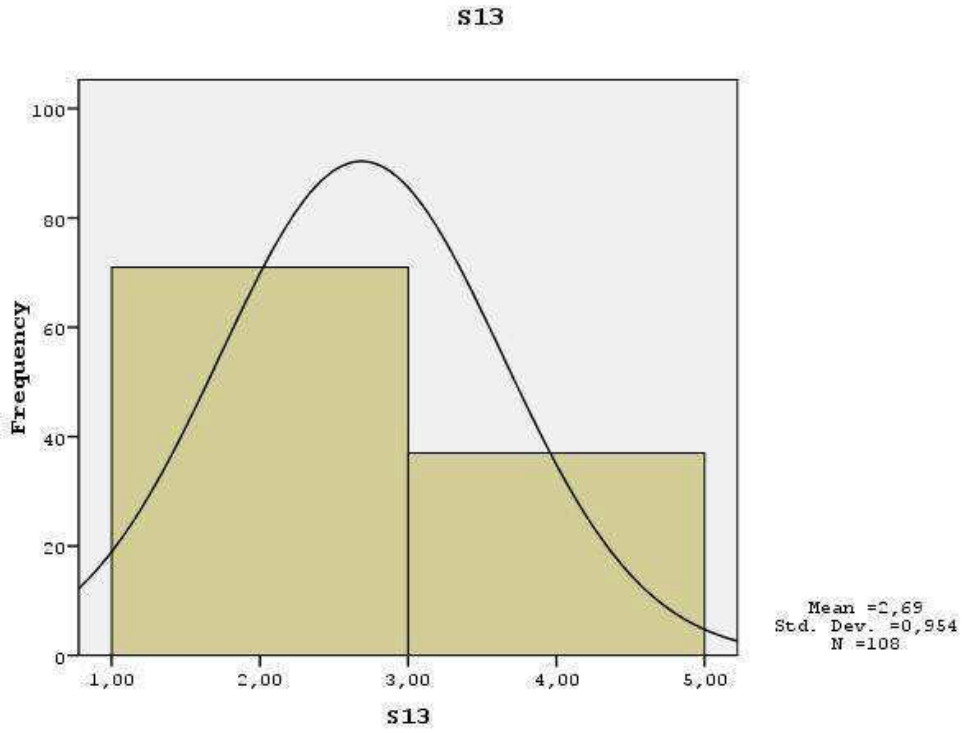
Ek 47: *Konuşma Kaygısı At Boyutu Madde 2'ye (Hazırlıksız Konuşmak Zorunda Kalınca Paniklerim.)* Ait Ön Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

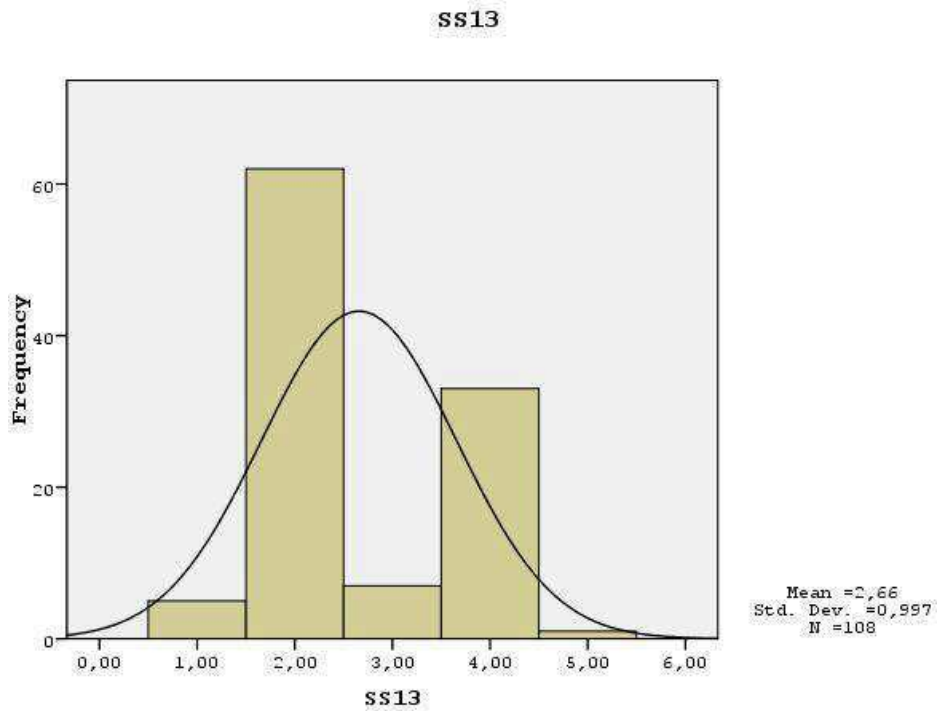
Ek 48: *Konuşma Kaygısı At Boyutu Madde 2'ye (Hazırlıksız Konuşmak Zorunda Kalınca Paniklerim.)* Ait Son Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

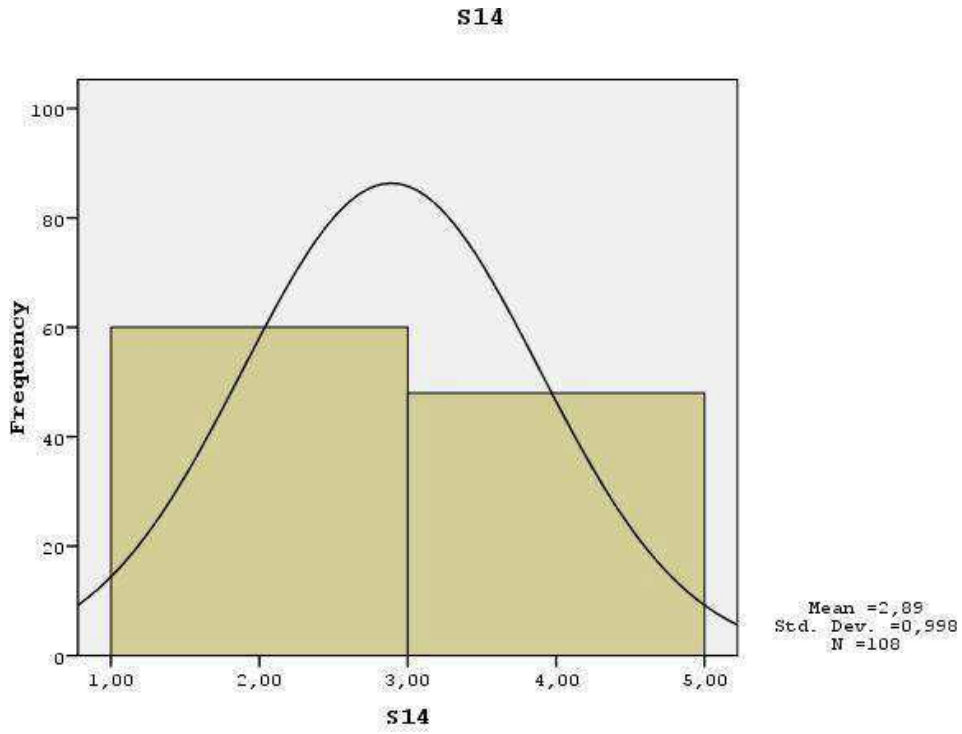
Ek 49: *Konuşma Kaygısı At Boyutu Madde 3'e (Dil sınıfında kendi gönüllü olarak cevap vermek beni utandırır.)* Ait Ön Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

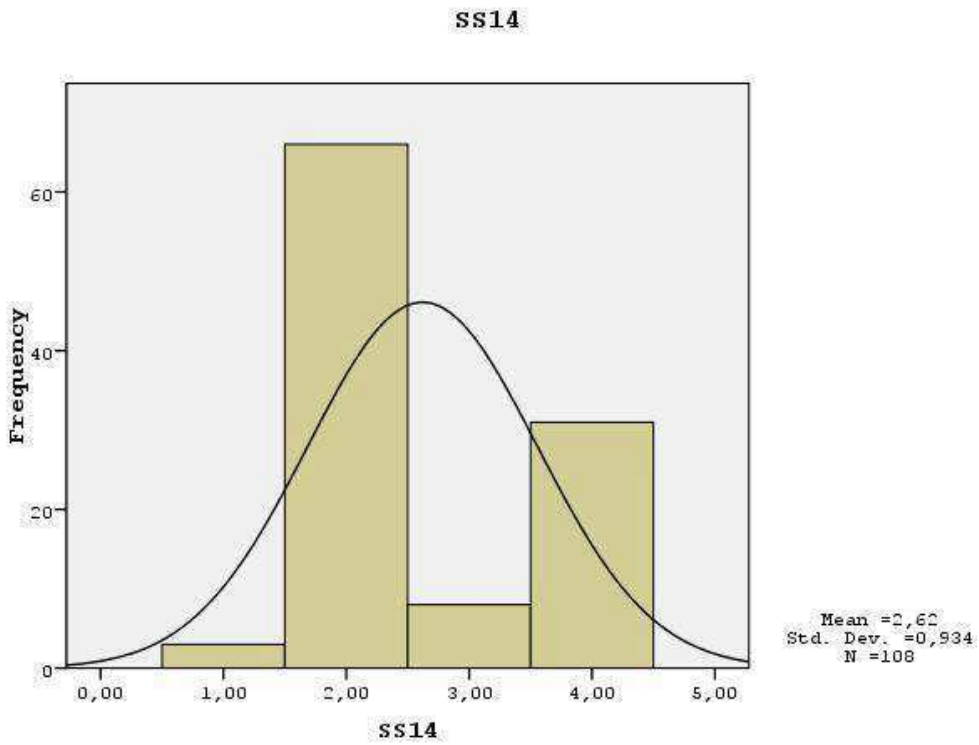
Ek 50: *Konuşma Kaygısı At Boyutu Madde 3'e (Dil sınıfında kendi gönüllü olarak cevap vermek beni utandırır.)* Ait Son Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

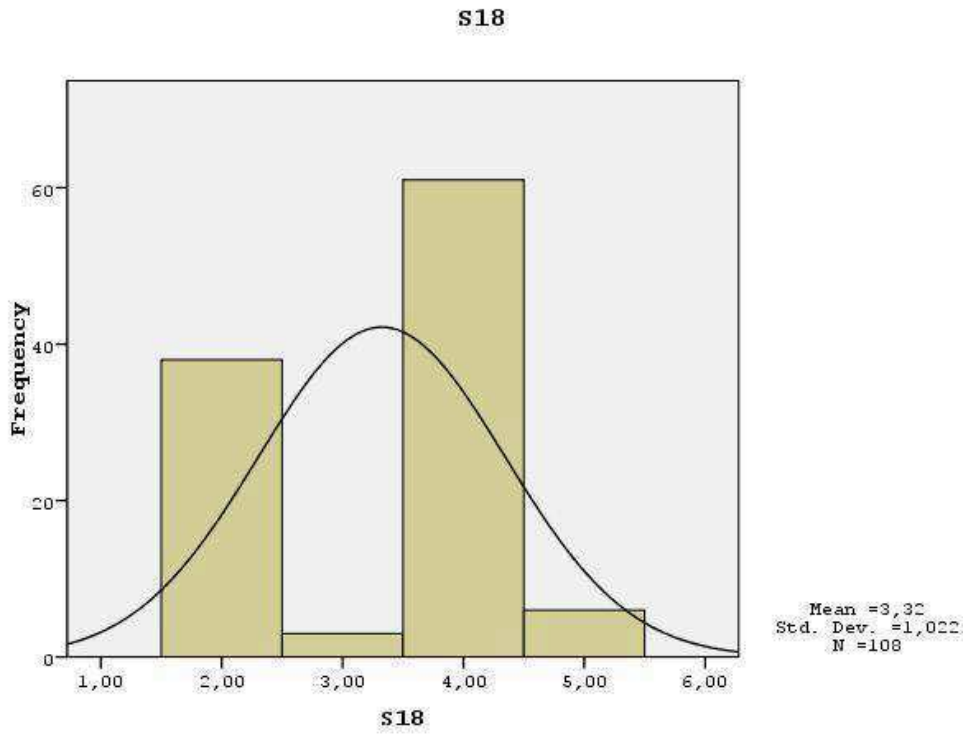
Ek 51: *Konuşma Kaygısı At Boyutu Madde 4'e (Ana Dili Türkçe Olanlarla Konuşmaktan Çekinmezdim.)* Ait Ön Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

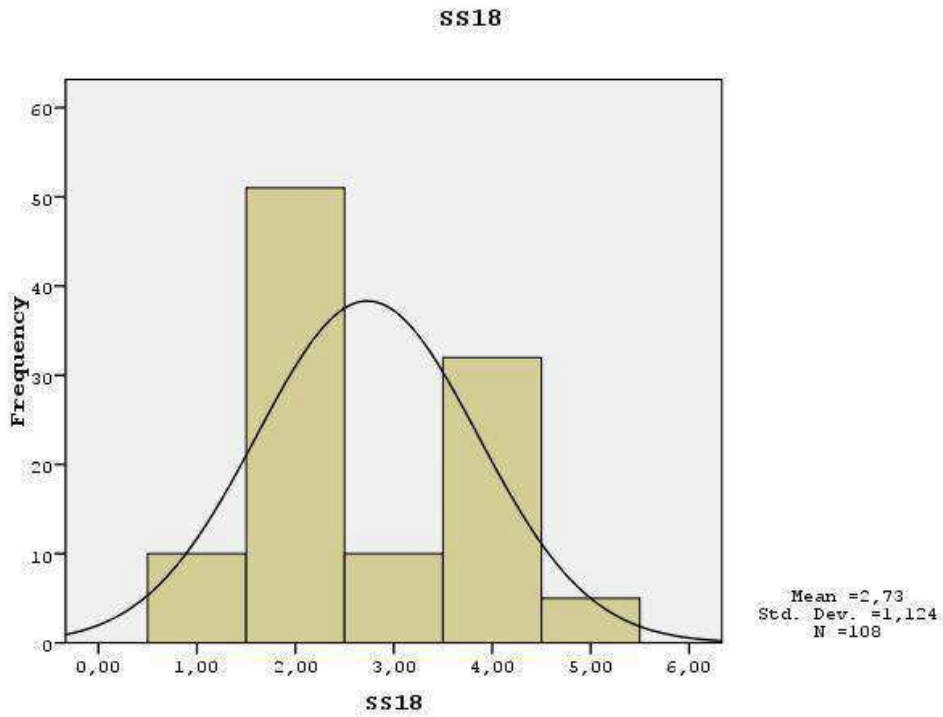
Ek 52: *Konuşma Kaygısı At Boyutu Madde 4'e (Ana Dili Türkçe Olanlarla Konuşmaktan Çekinmezdim.)* Ait Son Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

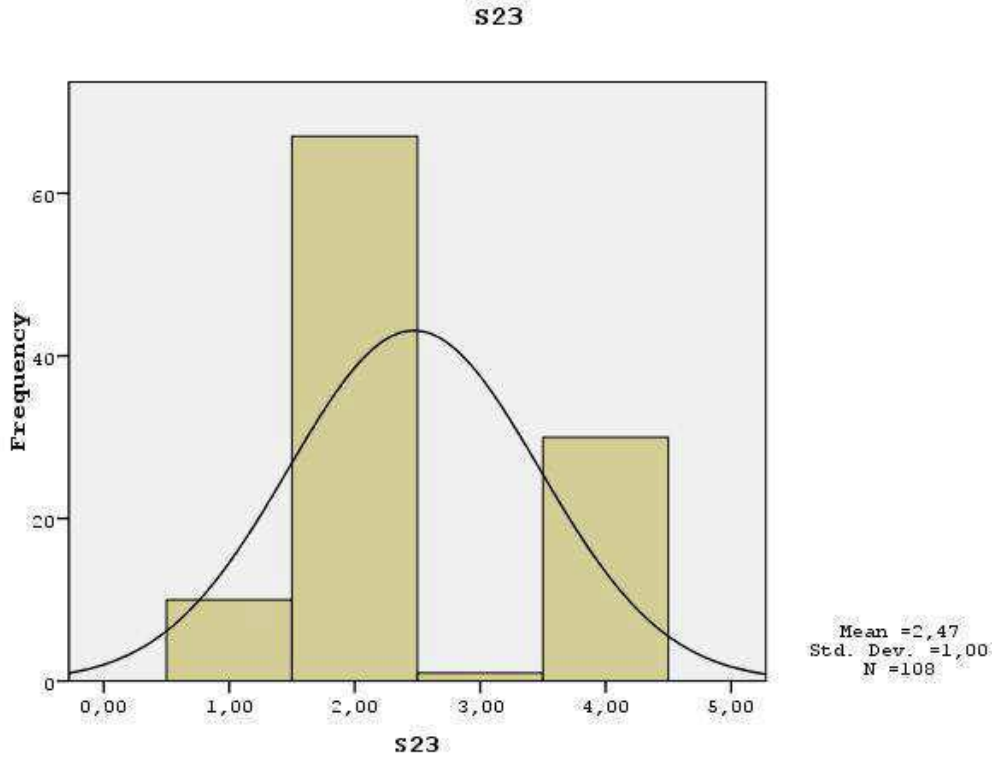
Ek 53: *Konuşma Kaygısı At Boyutu Madde 5'e (Türkçe Sınıfında Konuşurken Kendime Güvenirim.)* Ait Ön Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

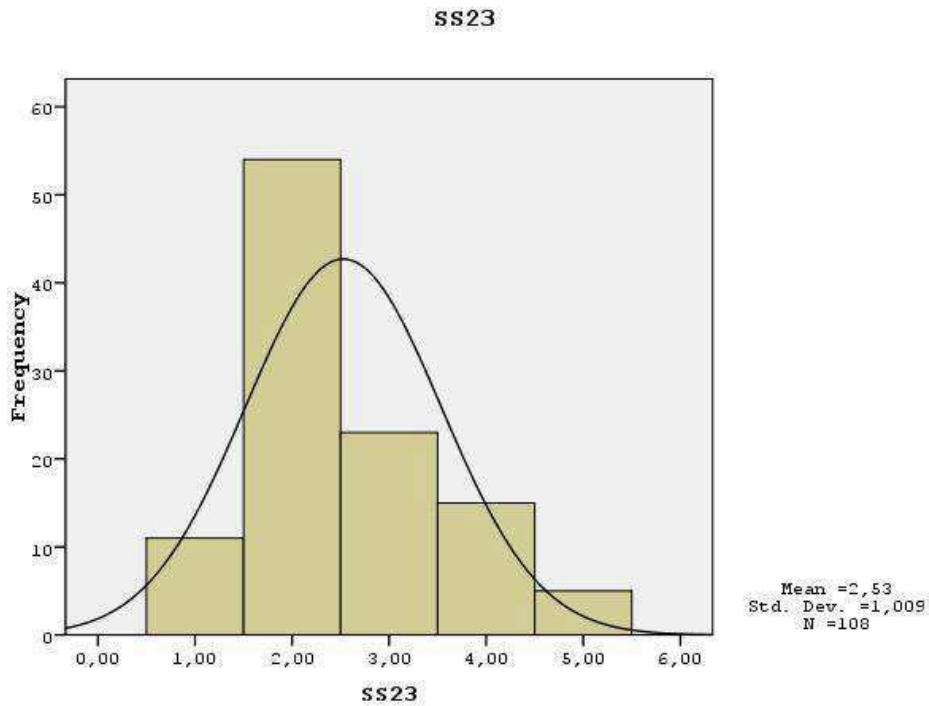
Ek 54: *Konuşma Kaygısı At Boyutu Madde 5'e (Türkçe Sınıfında Konuşurken Kendime Güvenirim.)* Ait Son Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

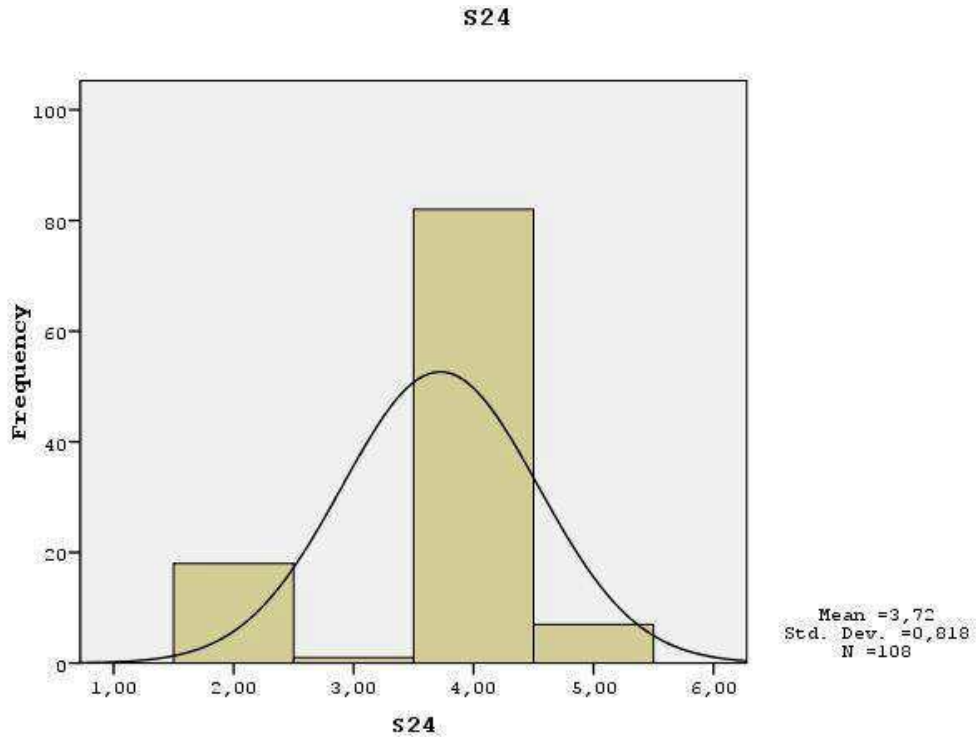
Ek 55: *Konuşma Kaygısı At Boyutu Madde 6'ya (Diğerler Öğrencilerin Her Zaman Benden Daha Daha İyi Konuştuğunu Düşünüyorum.)* Ait Ön Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

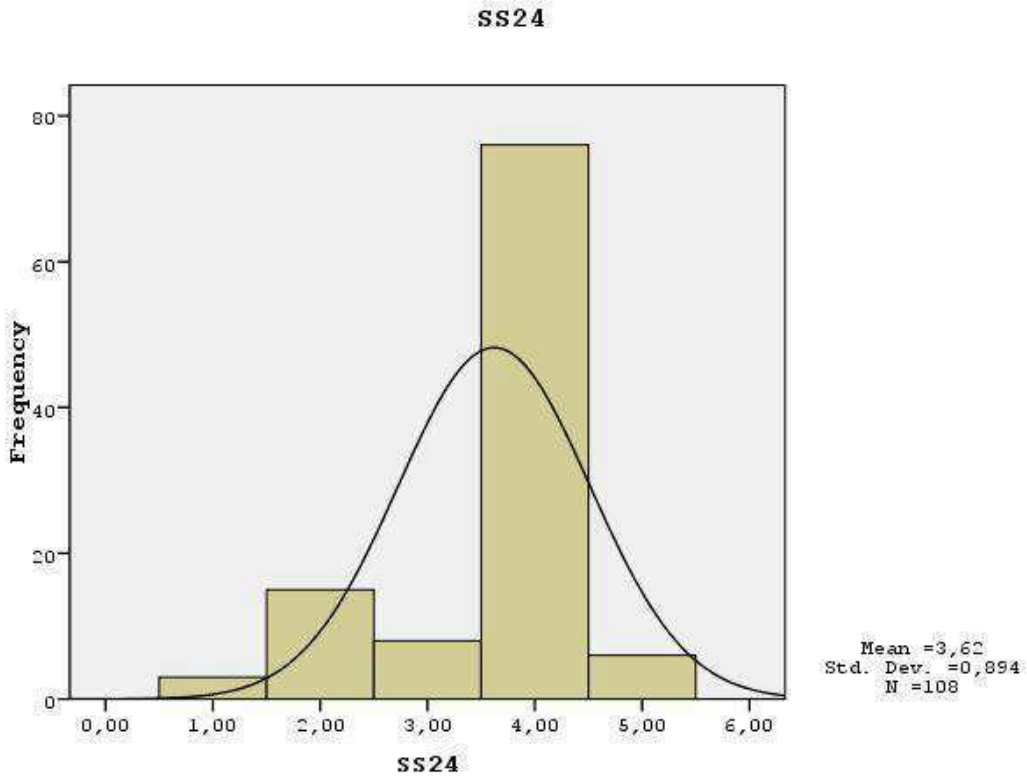
Ek 56: *Konuşma Kaygısı At Boyutu Madde 6'ya (Diğerler Öğrencilerin Her Zaman Benden Daha Daha İyi Konuştuğunu Düşünüyorum.)* Ait Son Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

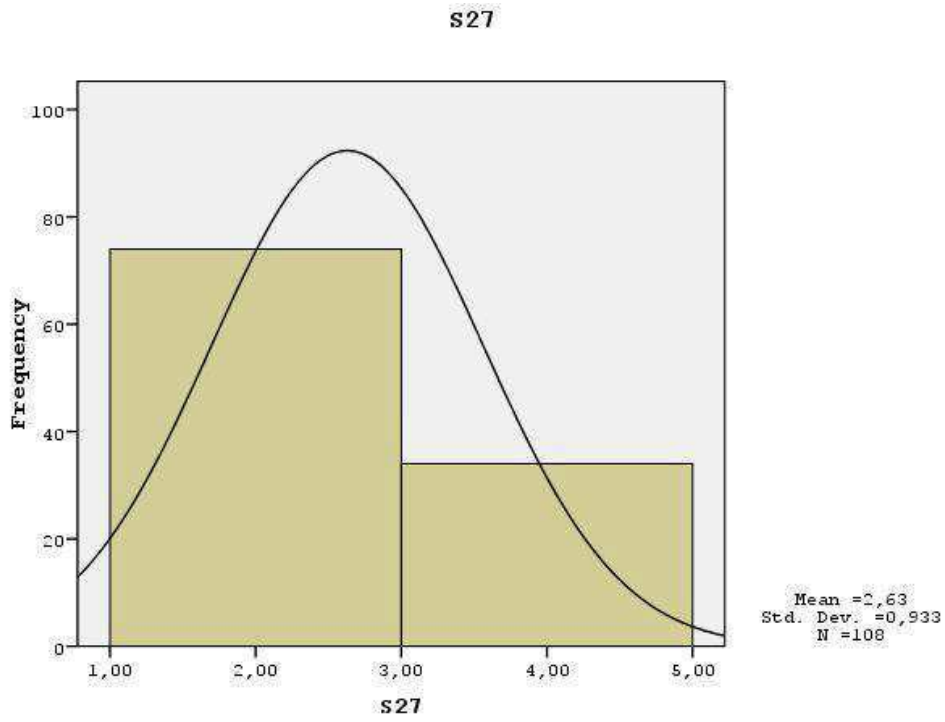
Ek 57: *Konuşma Kaygısı At Boyutu Madde 7'ye (Diğer Öğrencilerin Önünde Türkçe Konuşmaktan Sıkılıyorum.)* Ait Ön Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

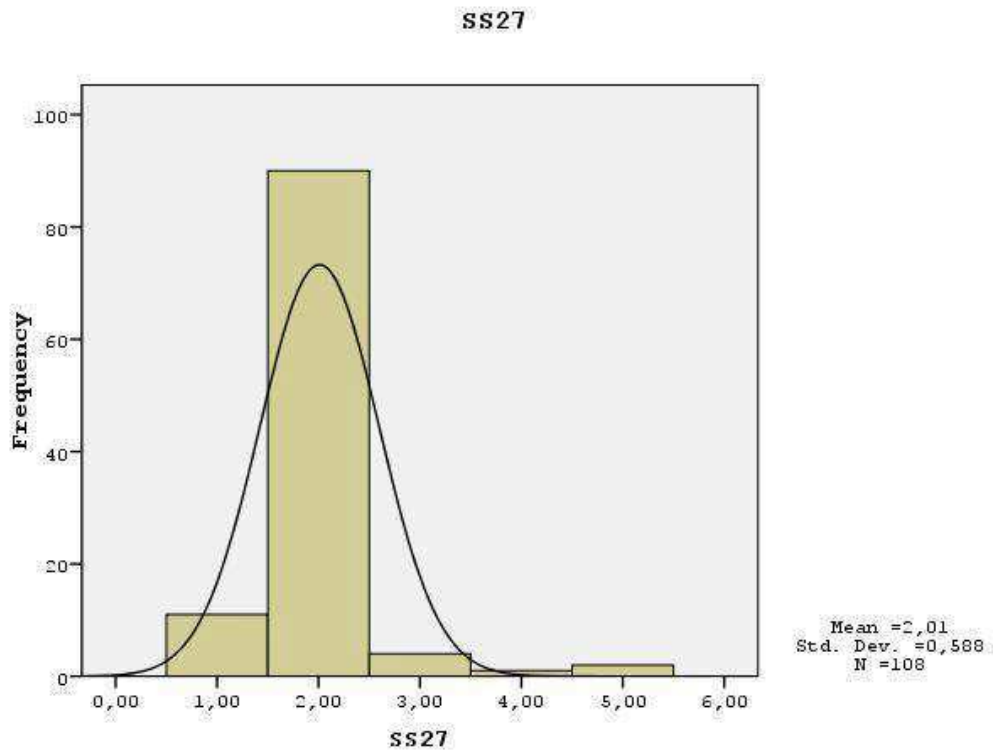
Ek 58: *Konuşma Kaygısı At Boyutu Madde 7'ye (Diğer Öğrencilerin Önünde Türkçe Konuşmaktan Sıkılıyorum.)* Ait Son Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

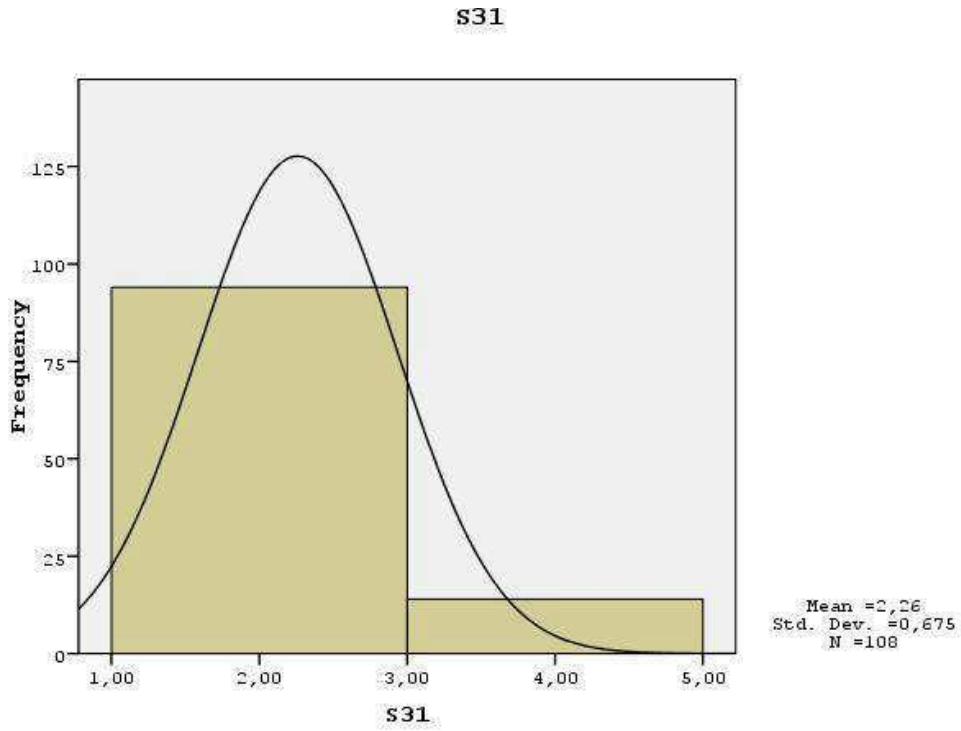
Ek 59: *Konuşma Kaygısı At Boyutu Madde 8'e (Türkçe Sınıfında Konuşurken Gergin Ve Akli Karışmış Hissediyorum.)* Ait Ön Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

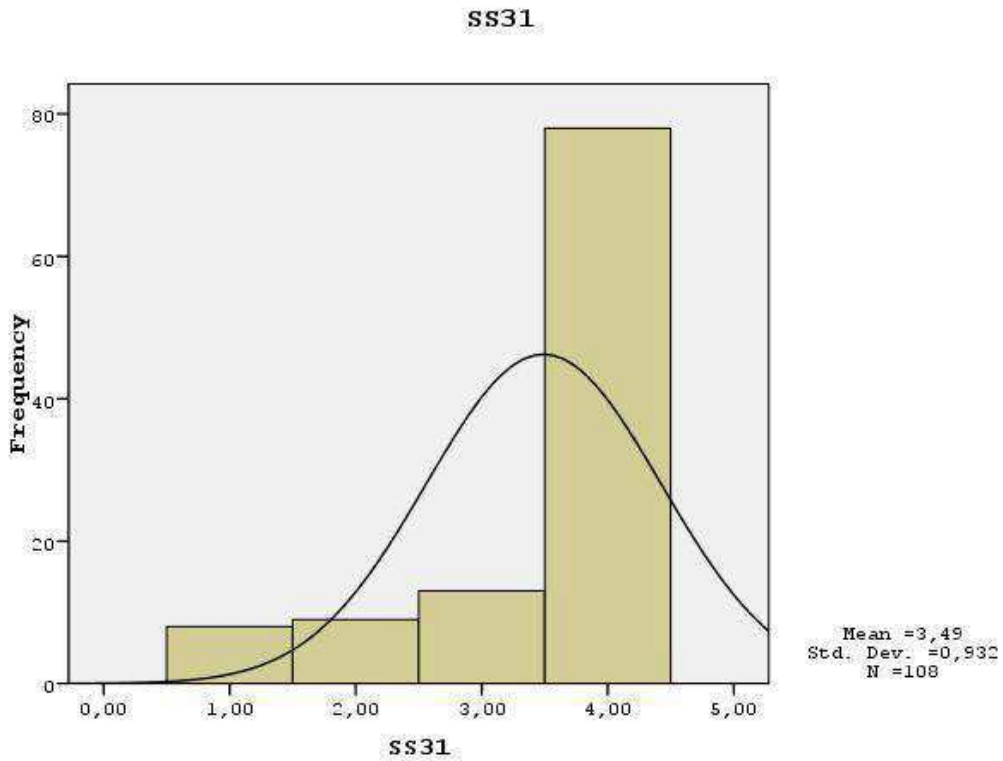
Ek 60: *Konuşma Kaygısı At Boyutu Madde 8'e (Türkçe Sınıfında Konuşurken Gergin Ve Akli Karışmış Hissediyorum.)* Ait Son Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

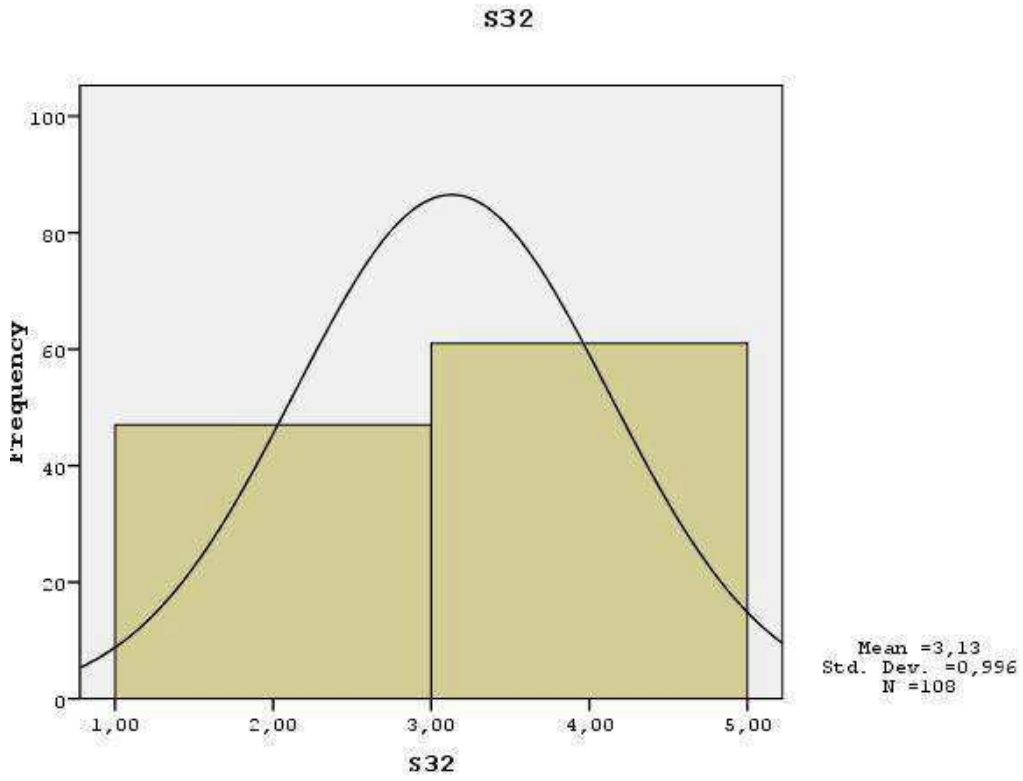
Ek 61: *Konuşma Kaygısı At Boyutu Madde 9'a (Türkçe konuşunca diğer öğrencilerin bana güleceğinden korkuyorum.)* Ait Ön Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

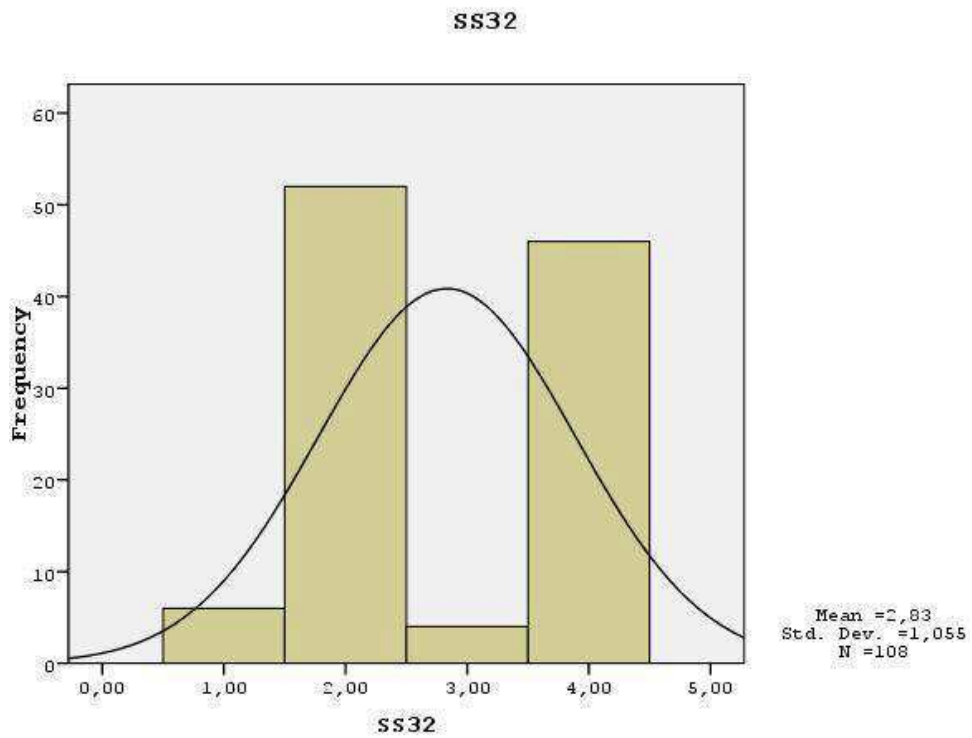
Ek 62: *Konuşma Kaygısı At Boyutu Madde 9'a (Türkçe konuşunca diğer öğrencilerin bana güleceğinden korkuyorum.)* Ait Son Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

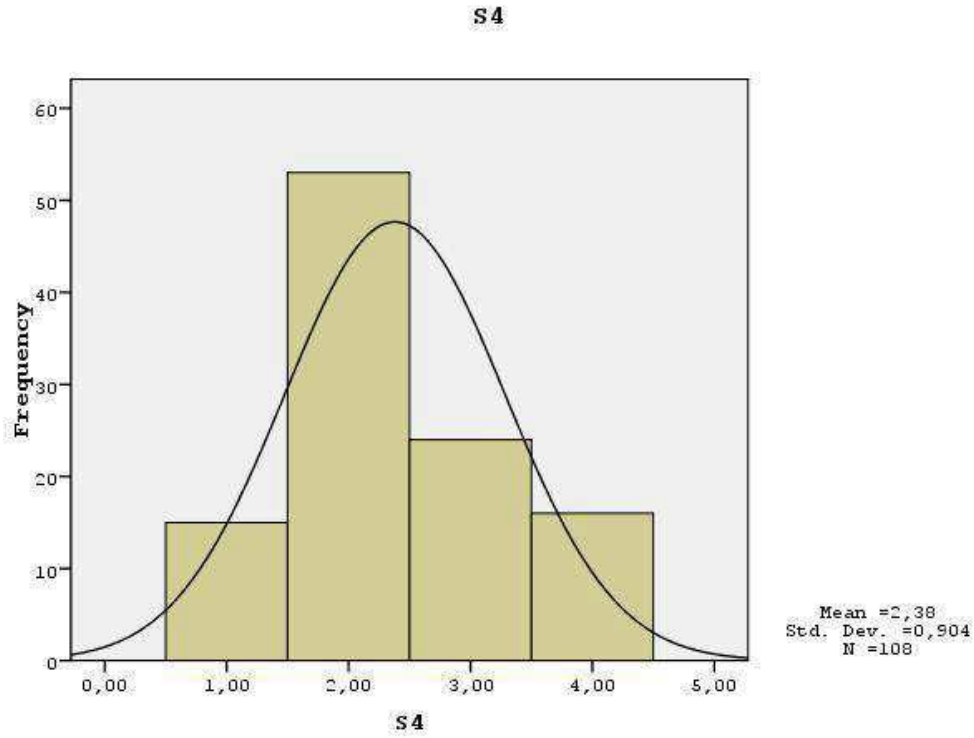
Ek 63: *Konuşma Kaygısı At Boyutu Madde 10'a (Büyük Olasılıkla Ana Dili Türkçe Olanlar Arasında Rahat Ederdim.)* Ait Ön Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

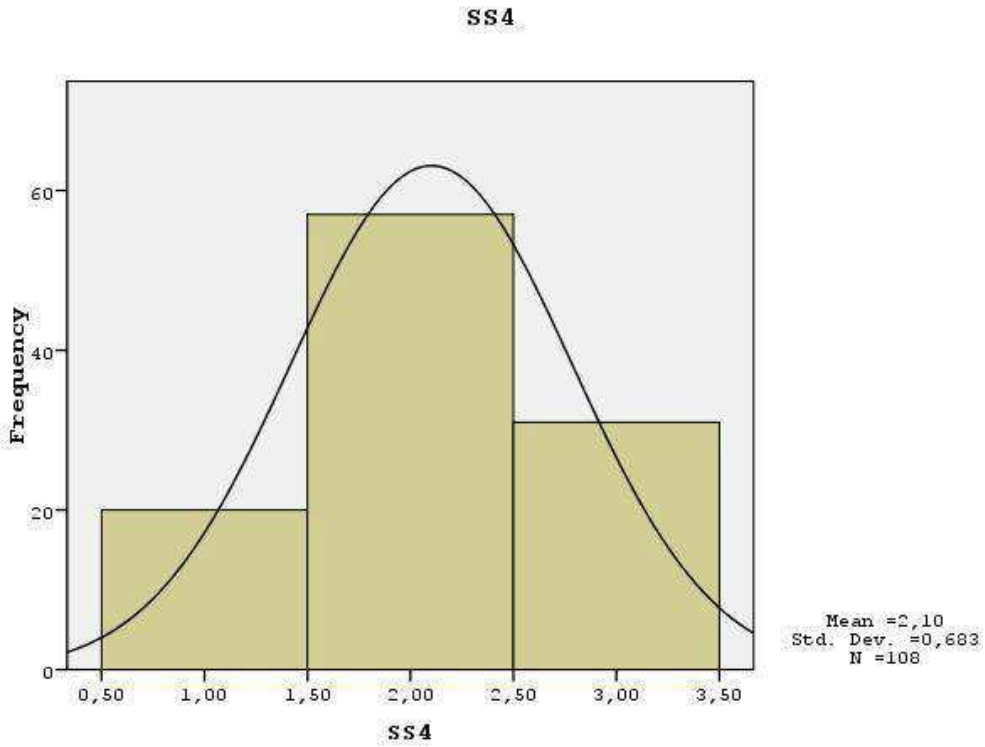
Ek 64: *Konuşma Kaygısı At Boyutu Madde 10'a (Büyük Olasılıkla Ana Dili Türkçe Olanlar Arasında Rahat Ederdim.)* Ait Son Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

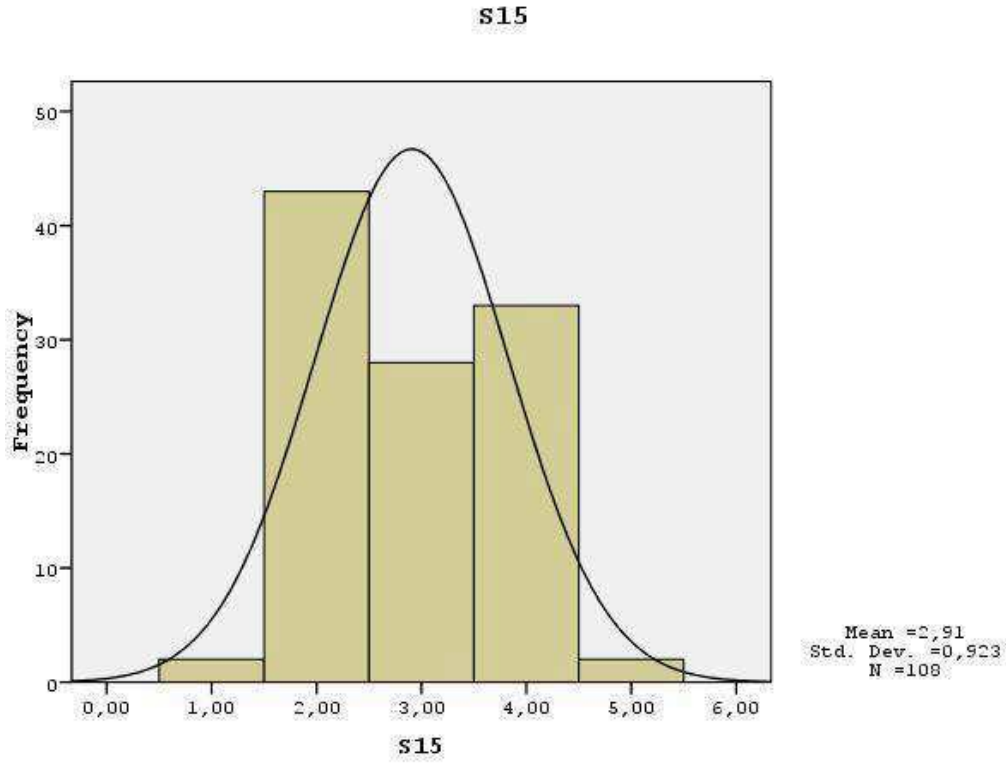
Ek 65: *Anlama Kaygısı At Boyutu Madde 1'e (Türkçe Sınıfında Öğretmenin Ne Söylediği Anlamamak Beni Korkutuyor.)* Ait Ön Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

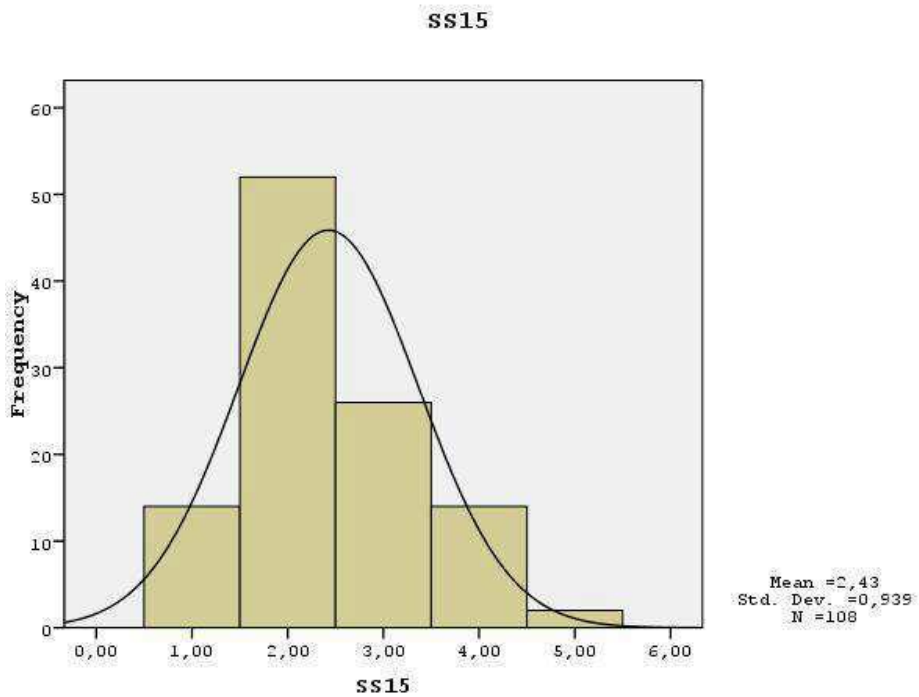
Ek 66: *Anlama Kaygısı At Boyutu Madde 1'e (Türkçe Sınıfında Öğretmenin Ne Söylediği Anlamamak Beni Korkutuyor.)* Ait Son Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

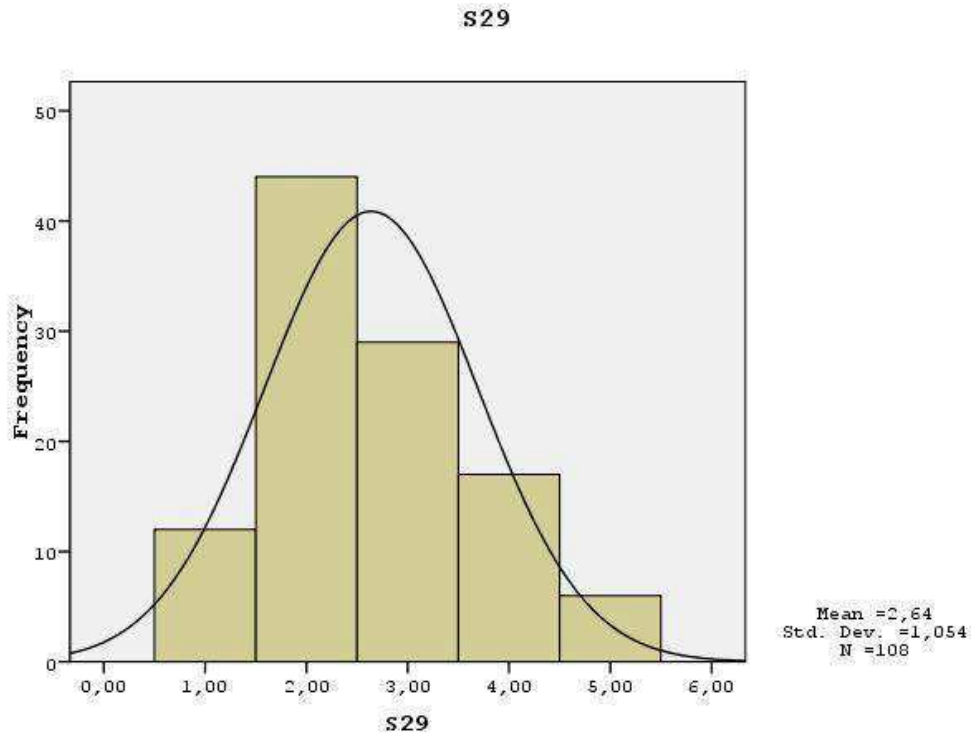
Ek 67: *Anlama Kaygısı At Boyutu Madde 2'ye (Öğretmenin Düzelttiği Yanlışın Ne Olduğu Anlamadığım Zaman Gergin Olurum.)* Ait Ön Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

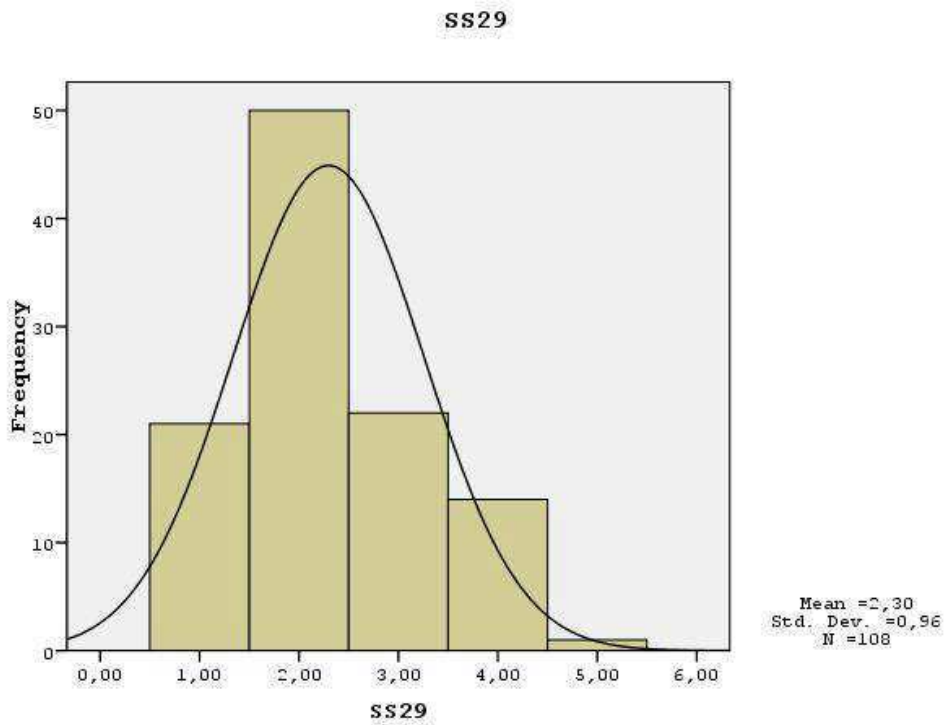
Ek 68: *Anlama Kaygısı At Boyutu Madde 2'ye (Öğretmenin Düzelttiği Yanlışın Ne Olduğu Anlamadığım Zaman Gergin Olurum.)* Son Ön Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

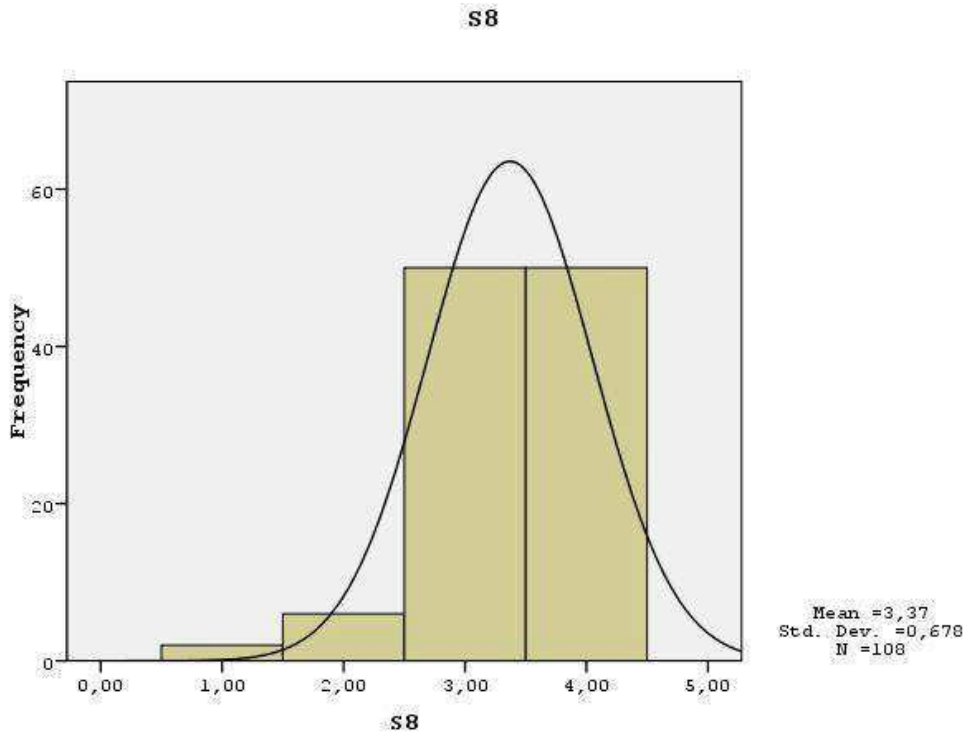
Ek 69: Anlama Kaygısı At Boyutu Madde 3'e (Dil Öğretmeninin Söylediği Her Şeyi Anlamadığım Zaman Gergin Hissediyorum.) Ait Ön Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

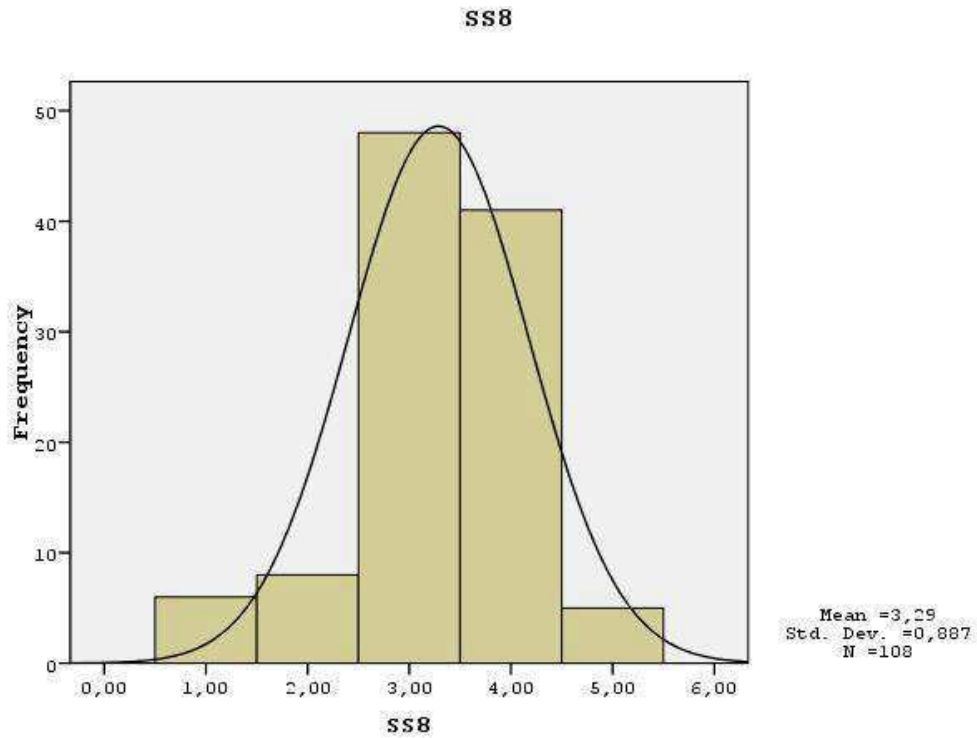
Ek 70: Anlama Kaygısı At Boyutu Madde 3'e (Dil Öğretmeninin Söylediği Her Şeyi Anlamadığım Zaman Gergin Hissediyorum.) Son Ön Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

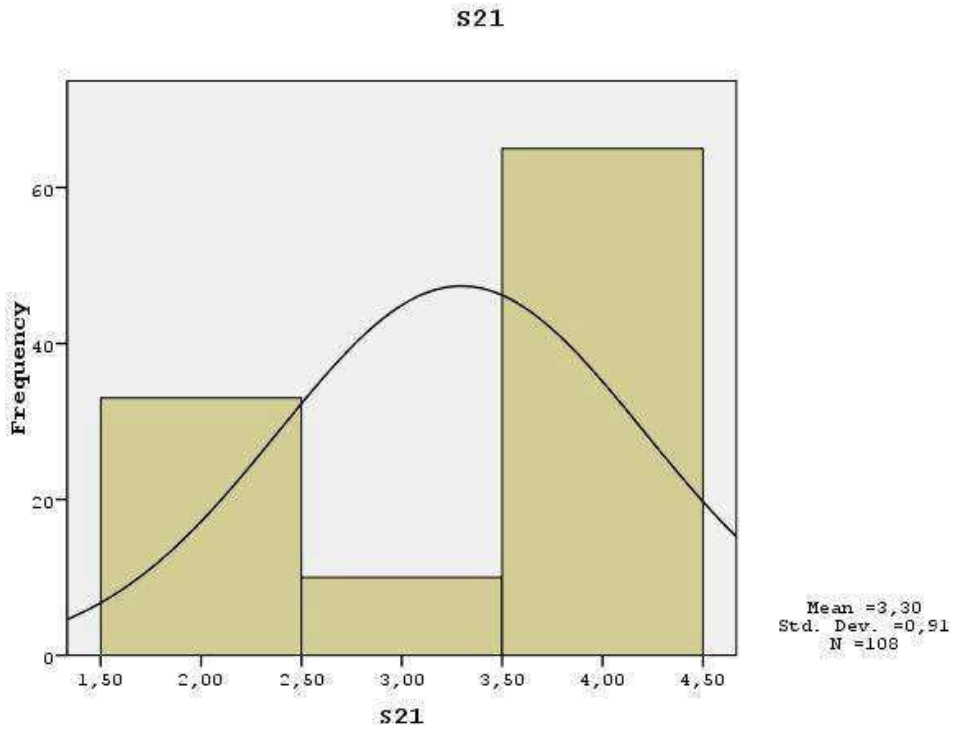
Ek 71: *Test Kaygısı At Boyutu Madde 1'e (Türkçe Testlerine Daha Fazla Zaman Ayırdığımda Aklim Daha Çok Karışıyor.)* Ait Ön Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

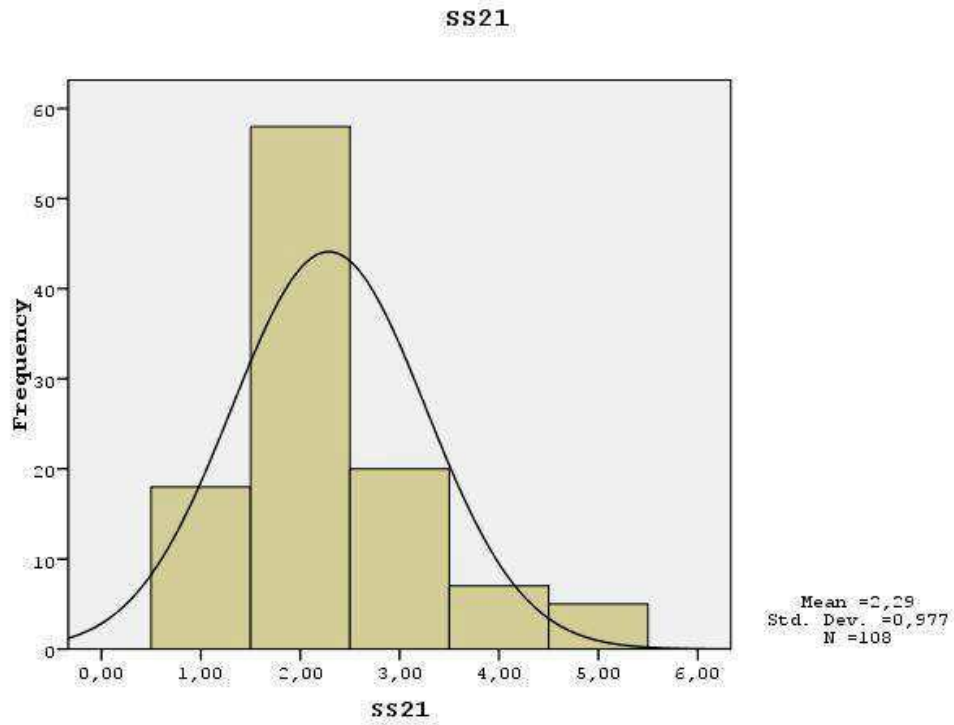
Ek 72: *Test Kaygısı At Boyutu Madde 1'e (Türkçe Testlerine Daha Fazla Zaman Ayırdığımda Aklim Daha Çok Karışıyor.)* Ait Son Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

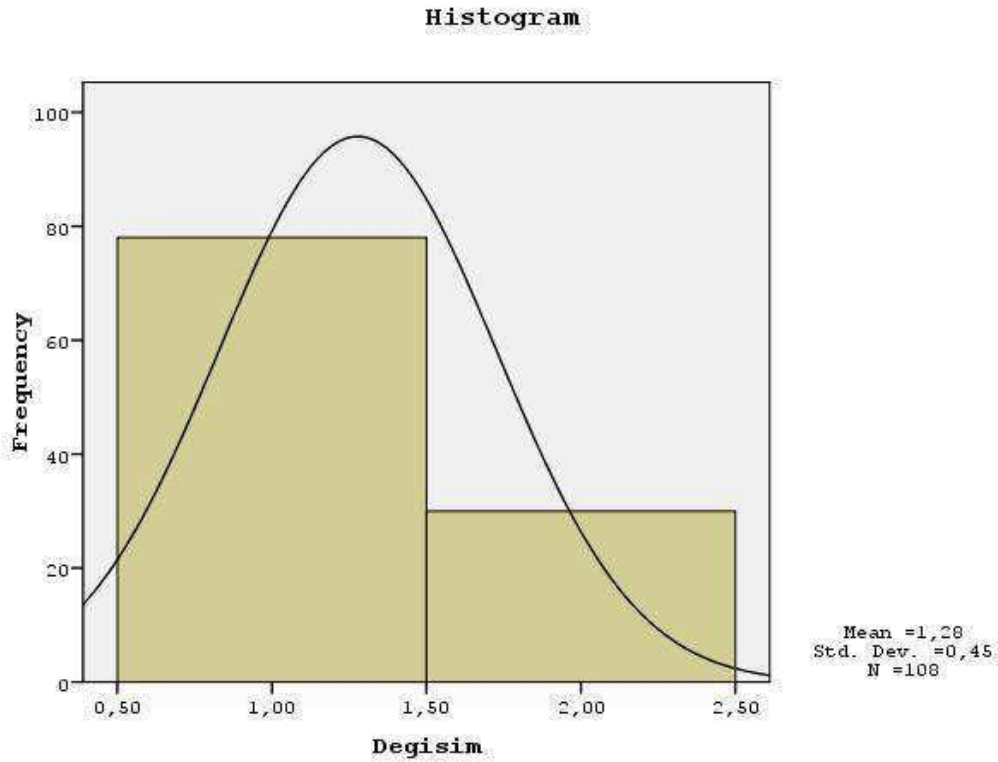
Ek 72: *Test Kaygısı At Boyutu Madde 2'ye (Türkçe Sınıfında Test Çözerken Genelde Rahat Olurum.)* Ait Ön Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

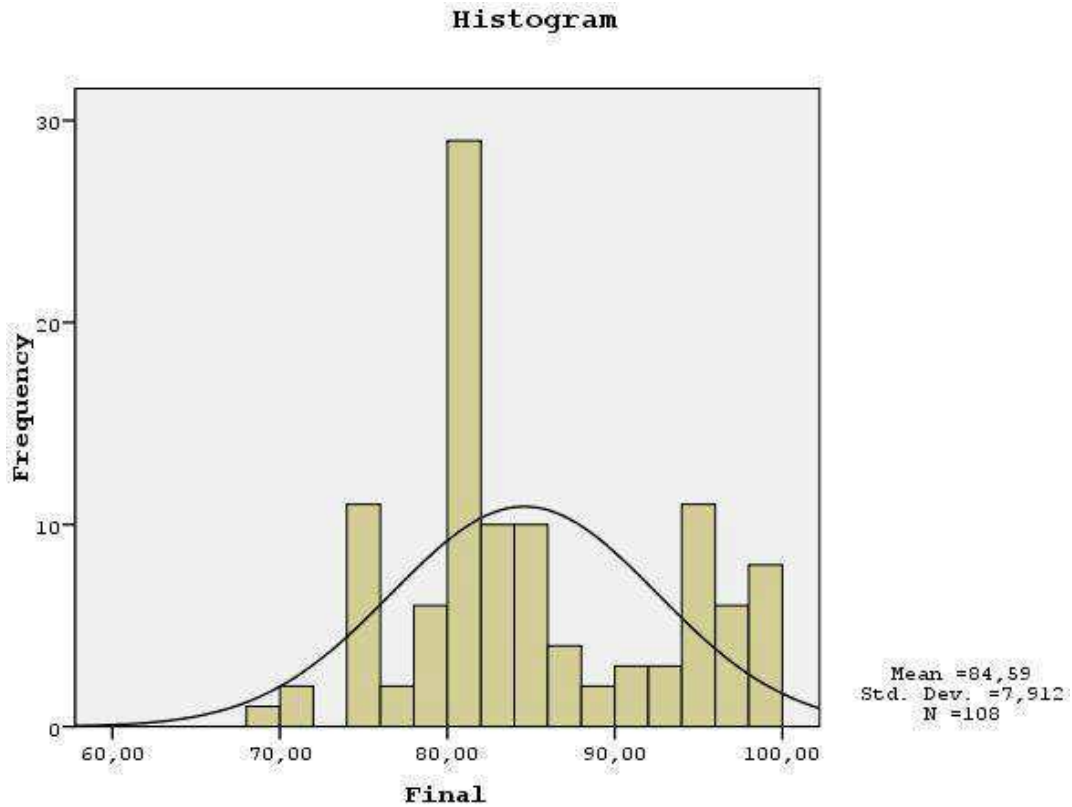
Ek 73: *Test Kaygısı At Boyutu Madde 2'ye (Türkçe Sınıfında Test Çözerken Genelde Rahat Olurum.)* Ait Son Test Ölçümlerine İlişkin Puanların Dağılım Grafiği

Ek 74: Katılımcıların “*Türkçe Kursuna Katıldıktan Sonra Türk Diline İlişkin Düşünceleriniz Değişti Mi?*” Anket Soruna Verdikleri Yanıtların Dağılım Grafiği

Ek 75: Katılımcıların Kurs Sonu Başarı Puanlarına Ait Normallik Dağılım Grafiği

Ek 76: Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeği

ARISTOTLE
UNIVERSITY OF
THESSALONIKI

**Foreign Language Classroom Anxiety Scale
(Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeği)**

- Please read carefully the following statements
- Mark the most appropriate option for you.

		1	2	3	4	5
1	Gender	M	F			
2	Your age	18-20	21-24	24 or above		
3	Do you speak a foreign language?	Yes	No			
4	(If you speak) how many languages do you speak?	1	2	3 or more		
5	Have you taken Turkish courses before?	Yes	No			
6	What grade are you in? (at your university)	1	2	3	4	5
7	Your name or nick name					
8	Your department					
9	Email address	@				
10	Contact number (optional)					

		Strongly agree	Agree	Neither agree nor disagree	Disagree	Strongly disagree
1	I never feel quite sure of myself when I am speaking in my language class.	1	2	3	4	5
2	I don't worry about making mistakes in language class.	1	2	3	4	5
3	I tremble when I know that I'm going to be called on in language class.	1	2	3	4	5
4	It frightens me when I don't understand what the teacher is saying in the language.	1	2	3	4	5
5	It wouldn't bother me at all to take more language classes.	1	2	3	4	5
6	During language class, I find myself thinking about things that have nothing to do with the course.	1	2	3	4	5
7	I keep thinking that the other students are better at language than I am.	1	2	3	4	5
8	I am usually at ease during tests in my language class.	1	2	3	4	5

9	I start to panic when I have to speak without preparation in language class.	1	2	3	4	5
10	I worry about the consequences of failing my language class.	1	2	3	4	5
11	I don't understand why some people get so upset over language classes.	1	2	3	4	5
12	In language class, I can get so nervous I forget things I know.	1	2	3	4	5
13	It embarrasses me to volunteer answers in my language class.	1	2	3	4	5
14	I would not be nervous speaking the foreign language with native speakers.	1	2	3	4	5
15	I get upset when I don't understand what the teacher is correcting.	1	2	3	4	5
16	Even if I am well prepared for language class, I feel anxious about it.	1	2	3	4	5
17	I often feel like not going to my language class.	1	2	3	4	5
18	I feel confident when I speak in language class.	1	2	3	4	5
19	I am afraid that my language teacher is ready to correct every mistake I make.	1	2	3	4	5
20	I can feel my heart pounding when I'm going to be called on in language class.	1	2	3	4	5
21	The more I study for a language test, the more confused I get.	1	2	3	4	5
22	I don't feel pressure to prepare very well for language class.	1	2	3	4	5
23	I always feel that the other students speak the language better than I do.	1	2	3	4	5
24	I feel very self-conscious about speaking the language in front of other students.	1	2	3	4	5
25	Language class moves so quickly I worry about getting left behind.	1	2	3	4	5
26	I feel more tense and nervous in my language class than in my other classes.	1	2	3	4	5

27	I get nervous and confused when I am speaking in my language class.	1	2	3	4	5
28	When I'm on my way to language class, I feel very sure and relaxed.	1	2	3	4	5
29	I get nervous when I don't understand every word the language teacher says.	1	2	3	4	5
30	I feel overwhelmed by the number of rules you have to learn to speak language.	1	2	3	4	5
31	I am afraid that the other students will laugh at me when I speak the language.	1	2	3	4	5
32	I would probably feel comfortable around native speakers of the language.	1	2	3	4	5
33	I get nervous when the language teacher asks questions which I haven't prepared in advance.	1	2	3	4	5

Hayrettin Tunçel
Çanakkale Onsekiz Mart University/Çanakkale/Turkey

TEŞEKKÜRLER

Ek 77: Yabancı Dil Olarak Türkçeye Yönelik Algı Anketi

Reasons of Learning Turkish as A Foreign Language

		1	2	3
1	Gender	M	F	
2	Your age	18-20	21-24	25 or above
3	Your department			
4	How many foreign languages do you speak?			
5	What foreign languages can you speak?			

Questions

1. Why have you chosen Turkish to learn as a foreign language? Please write the reasons.
2. Do you think that learning Turkish is difficult? (Y / N)
3. (If your answer is yes) What is difficult about learning Turkish? (grammar, reading, writing...)
4. Did you have the same thoughts about Turkish before classes and after classes? Why / How?
5. Please rank the choices from difficult to easy. (1: easy, 4: difficult)

Reading: ____
Speaking: ____

Writing: ____
Listening: ____

Researcher Hayrettin Tunçel
Canakkale Onsekiz Mart University/Canakkale/Turkey

Answers

Ek 78: Haftalık Kaygı Raporu Örneği

ARISTOTLE
UNIVERSITY OF
THESSALONIKI

09-16 May 2013

Weekly Anxiety Report

1	Name	
2	How many foreign languages do you speak?	
3	What are the names of the foreign languages?	
4	Email address	@
5	Department	
6	Contact Number	

Please read carefully and answer the questions.

1. Did any anxiety-provoking event happen during last week? (Y) (N)

2. (If your answer is yes) What was the anxiety about?

3. How long did you feel your anxiety?

A) 1 minute or less

B) 1 minutes-1 hour

C) 1-5 hours

D) One day and more

E) _____ (You can write your own answer here.)

4. Did any anxiety-provoking event happen during Turkish lesson last week? (Y) (N)

5. (If your answer is yes) What was the anxiety about?

Hayrettin Tunçel
Çanakkale Onsekiz Mart University/Çanakkale/Turkey

Teşekkürler

Ek 79: Kurs Sonu Bitirme Sınavı

**Aristo Üniversitesi 2012-2013 Öğretim
Yılı Türkçe Final Sınavı (A1)**

1
30 Mayıs 2013

Adı-Soyadı:
Bölüm:

SORULAR

1. Şimdiki zaman ile cümle yaz. (8 puan)

a. pişirmek(+) /onlar/yemek/şimdi /birlikte / mutfakta

b. adam / bu / su / içmek(+)/ şimdi /

c. bu/şimdi/adam/uyumak(+)/ üstünde/ sandalyenin /

d. matematik / çalışmak (?) / çocuk / bu / şimdi/ sınıfta

2. Şimdiki zaman olumsuz (-) yaz. (12 puan)

(Ben)	bil
(Sen)	bil
(O)	bil
(Biz)	bil
(Siz)	bil
(Onlar)	bil

3. Cevap yaz. (8 puan)

"Futbolcu, şimdi stadyumda futbol oynuyor."

Kim futbol oynuyor? _____

O, nerede futbol oynuyor? _____

O, ne zaman futbol oynuyor? _____

Futbolcu ne yapıyor? _____

4. Şimdiki zaman cümle yaz. (10 puan)

a. Ben ders çalış _____(+), kardeşim televizyon seyret _____(+)

b. Annem kahvaltı hazırla _____(+)

c. Ben ıspanak sev _____(-)

d. Sen şimdi Türkçe öğreniyor _____(?)

5. Yanlış bul ve doğru cümle yaz. (8 puan)

a. Kardeşim şimdi uyumuyor.

b. Biz şimdi parkta konusuyorsunuz.

c. Biz bahçede futbol oynuyoruz.

d. Sen ne yapıyorum?

6. Cevap yaz. (8 puan)

Bu at koşuyor mu?

Kaç at var?

30 Mayıs 2013

7. Ülkeleri ve kıtaları eşleştir.

(5 puan)

İtalya	Afrika
Kenya	Avrupa
Kanada	Avrupa
Hindistan	Amerika
Almanya	Asya

8. Ülkeleri ve başkentleri eşleştir.

(5 puan)

Çin	Varşova
Almanya	Madrid
Polonya	Pekin
Türkiye	Berlin
İspanya	Ankara

9. Nerelisin?

(4 puan)

- A) On beş yaşındayım.
 B) Evet, ben öğrenciyim.
 C) Ben Atina'da oturuyorum.
 D) Evet, Yunanistanlıyım.
 E) Yunanistanlıyım.

10. A: Nerelisin?

(5 puan)

B: Japonyalıyım.**A:** Yabancı dil biliyor musun?**B:** _____

- A) Evet, Japonca biliyorum.
 B) Hayır, ben Japonyalı değilim.
 C) Evet, ben de memnun oldum.
 D) Evet, Çince biliyorum.
 E) Hayır, öğrenci değilim.

11. Yunanistan'ın başkenti Selanik mi?

(5 puan)

- A) Evet, Yunanistan'ın başkenti Atina.
 B) Hayır, Yunanistan'ın başkenti Atina değil.
 C) Hayır, Yunanistan'ın başkenti Selanik değil.
 D) Hayır, Yunanistan başkenti Selanik değil.
 E) Evet, Selanik Yunanistan'da.

12. Boşlukları doldur.

(10 puan)

Rusum, ana dilim, Fransızca, Mısırlı, yabancı dilim

- a. Ben bir Fransızım, _____ konuşuyorum.
 b. Ben bir _____, Rusça konuşuyorum.
 c. Arkadaşım, _____, o Arapça konuşuyor.
 d. Ben bir Almanım, Almanca benim _____
 e. Ben Türkiyeliyim, İngilizce benim _____

13. Boşlukları doldur.

(5 puan)

gibi, ile, de, ama, çünkü

- a. Şimdi koşmuyorum _____ çok yorgunum.
 b. O, Almanca biliyor, Türkçe _____.
 c. Sen çok iyi basketbol oynuyorsun _____ futbol oynamıyorsun.
 d. Ben, annem _____ kahvaltı yapıyorum.
 e. Arkadaşım bir bebek _____ çok uyuyor.

14. Boşlukları doldur.

(7 puan)

Benim ad _____ Yasemin. Ben bir bankacı _____. Banka _____ çalışıyorum. Ben 26 yaşında _____. Ankaralıyım ama Çanakkale' _____ yaşıyorum. Ben bir apartman _____ oturuyorum. İngilizce ve Japonca bil _____.

Ek 80: Çalışmada Kullanılan Ölçek İçin Alınan İzin

Horwitz, Elaine K <horwitz@austin.utexas.edu> 00:52 (12 saat önce) ☆ ↶ ▾
Kime: bana ▾

İngilizce ▾ > Türkçe ▾ İletiyi çevir İngilizce için kapat x

It's nice to meet you, and I appreciate your interest in my work.
Subject to the usual requirements for acknowledgment, I am pleased to grant you permission to use the Foreign Language Classroom Anxiety Scale in your research. Specifically, you must acknowledge my authorship of the FLCAS in any oral or written reports of your research. I also request that you inform me of your findings. Some scoring information about the FLCAS can be found in my book *Becoming a Language Teacher: A Practical Guide to Second Language Learning and Teaching*, 2nd edition, Pearson, 2013.
Best wishes,
Elaine Horwitz

Kişiler (2)

Horwitz, Elaine K
horwitz@austin.utexas.edu
✉ ✉
Ayrıntılar göster

Hayrettin TUNÇEL <hayrettin_tuncel@comu.edu.tr> 13:14 (2 dakika önce) ☆ ↶ ▾
Kime: Elaine ▾

Prof. Horwitz;
Thank you very much for helping me with your permission to use the Foreign Language Classroom Anxiety Scale. I am very happy. And yes Prof. Horwitz, I will inform you about my findings. And it will be my pleasure an honor to inform you about my reserch. I am planing to use the scale on Greek students who learn Turkish as a second language here at Aristotle University of Thessaloniki. I hope to meet you in personally in the future Prof. Horwitz.
Thank you very much again.
Best wishes.

İyi günler! (have a nice day!)

Hayrettin Tunçel
Çanakkale Onsekiz Mart Universty Turkey and Aristotle Universty of Thessaloniki Greece.

Ek 81: Çalışmada için Selanik Aristo Üniversitesinden Alınan İzin

GREEK REPUBLIC

ARISTOTLE
UNIVERSITY OF
THESSALONIKI

GENERAL DIRECTORATE FOR ADMINISTRATION SERVICES
DIRECTORATE FOR COORDINATION OF ACADEMIC UNITS
DEPARTMENT OF INTERNATIONAL RELATIONS
Head: H. Bahtsavanopoulou

Tel. : 2310 99 6742
Fax: 2310 99 1621
e-mail internat-rel@auth.gr
Building : Administration «K. Karatheodori»

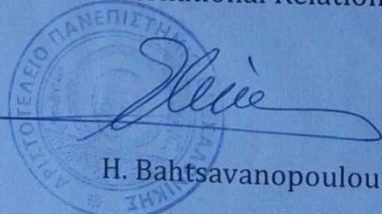
Thessaloniki, 18 June 2013

Ref. Nr.. 27603

To whom it may concern

We herewith certify that Mr. **Hayrettin Tuncel**, teacher from Canakkale Onsekiz Mart University, Turkey, had the opportunity to realize a research with the Greek students of Aristotle University of Thessaloniki, who have attended the Turkish language lessons, on the title: " Foreign Language Class Anxiety Scale". The period of the lessons realized, was from February until July, 2013.

The Head of the Department of
International Relations

H. Bahtsavanopoulou